

**ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И
ВАСПИТАЊА**

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик и књижевност	5	180	4	144	4	144	4	136
2.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	68
3.	Ликовна култура	2	72	1	36	1	36	1	34
4.	Музичка култура	2	72	1	36	1	36	1	34
5.	Историја	1	36	2	72	2	72	2	68
6.	Географија	1	36	2	72	2	72	2	68
7.	Физика	/	/	2	72	2	72	2	68
8.	Математика	4	144	4	144	4	144	4	136
9.	Биологија	2	72	2	72	2	72	2	68
10.	Хемија	/	/	/	/	2	72	2	68
11.	Техника и технологија	2	72	2	72	2	72	2	68
12.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36	1	36	1	34
13.	Физичко и здравствено васпитање	2	72+54*	2	72+54*	3	108	3	102
УКУПНО: А		24	918	25	954	28	1008	28	952
	Б.ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
1.	Верска настава / Грађанско васпитање**	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Француски језик / Немачки језик***	2	72	2	72	2	72	2	68
УКУПНО: Б		3	108	3	108	3	108	3	102
УКУПНО: А+Б		27	1026	28	1062	31	1116	31	1054

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	27	1026	28	1062	31	1116	31	1054
2.	Слободне наставне активности****	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	34
4.	Додатна настава	1	36	1	36	1	36	1	34

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Ваннаставне активности*****	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Екскурзија	1 дан годишње		1 дан годишње		До 2 дана годишње		До 3 дана годишње	

* Обавезне физичке активности реализују се у оквиру предмета Физичко и здравствено васпитање

** Ученик бира један од понуђених изборних наставних предмета

*** Ученик бира страни језик са листе коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га као други страни језик . У нашој школи се изучава француски и немачки језик.

**** Слободне наставне активности Школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе од три слободне наставне активности које школа нуди.

***** Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге активности у складу са простором и људским ресурсима школе

Напомена: У Школском програму прецизиране су у посебном делу ваннаставне активности, генерално организоване кроз рад низа секција .

7. ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА, ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА, ДОДАТНЕ И ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ ПО РАЗРЕДИМА

7.5. Пети разред

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ   Разред: 5.   Годишњи фонд часова:180   Недељни фонд часова: 5

„Сл. гласник РС - Просветни гласник", 11/2019-61				
Тема	Начин остваривања	Активности ученика	Активности наставника	Међупредметна повезаност
<p>ЈЕЗИК (ГРАМАТИКА)</p> <p>ЈЕЗИК (ПРАВОПИС)</p> <p>ЈЕЗИК (ОРТОЕПИЈА)</p> <p>КЊИЖЕВНОСТ</p> <p>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</p>	<p>I Планирање наставе и учења; II Остваривање наставе и учења; III Праћење и вредновање наставе и учења. * „Сл. гласник РС - Просветни гласник", 11/2019-61</p>	<p>Усвајају знање, понављају, опажају, откривају и увиђају законитости и процеса, вежбају, израда и презентовање самосталних истраживачких радова, посматрају, стварају, изражавају своје мисли, осећања, закључују, учествују у дискусији анализирају податке, чињенице, информације.</p>	<p>Организатор и реализатор процеса и мултимедијалне наставе. Подстиче на размишљање, закључивање и развијање критичког става. Мотивише, подржава и развија интересовања ученика.</p>	<p>Представљање граматичког и књижевног садржаја путем Microsoft Office PowerPoint-a (Информатика)</p> <p>Српски језик: Придеви, Глаголи, Предлози, Презент, Перфекат, Футур I - Енглески језик: Присвојни придеви, глаголи бити и имати, предлози, Present Simple Present и Continuous, Past Simple, Future Tenses</p> <p>Књижевност: Народне лирске песме, <i>Вила зидна град</i>, Обредне народне песме, <i>Женидба Душанова</i> – Музичка култура</p> <p><i>Зимско јутро</i>, Војислав Илић – Ликовна култура</p> <p>Књижевност. О Светом Сави – Верска настава</p> <p>Језичка култура: Портрет – Ликовна култура:</p>

КОМПЕТЕНЦИЈЕ И НАЧИНИ ЊИХОВОГ ОСТВАРИВАЊА КЉУЧНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ: Након завршетка основног образовања и васпитања ученици ће :

- 1) умети да ефикасно усмено и писмено комуницирају на српском језику, да изрази и тумачи идеје, мисли, осећања и ставове
- 2) бити способни да разумеју различите форме уметничког изражавања и да их користе за сопствено изражавање
- 3) бити оспособљени за самостално учење, имаће свест о себи, споуздање и самопоштовање
- 4) моћи да идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење и релевантна знања
- 5) умети да разликује чињенице од интерпретација
- 6) имати развијено осећање припадности сопственој породици , нацији и култури, познавати сопствену традицију и доприносити њеном очувању и развоју
- 7) знати и поштовати традицију, идентитет и културу других заједница и бити способни да сарађују са њиховим припадницима
- 8) бити способни да ефикасно раде као чланови тима, групе, организације и заједнице
- 9) ефикасно и конструктивно учествује у свим облицима радног и друштвеног живота, поштује људска права и слободе, комуницира ненасилно, посебно у решавању сукоба

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ :

- 1) компетенција за учење: планира време за учење и организује процес учења, селекује познато од непознатог, уме да резимира и елаборира основне идеје; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе...
- 2) одговорно учешће у демократском друштву- активно доприноси култури дијалога, уважавању и неговању различитости; афирмише дух толеранције, равноправности и дијалога...
- 3) естетичка компетенција – позитивно вреднује допринос културе и уметности развоју људске заједнице; повезује уметничка дела са истријским и географским контекстом њиховог настанка...
- 4) комуникација – уме да искаже одређени садржај (писмено или усмено) и да га прилагоди захтевима и карактеристикама ситуације; уме да користи одговарајући стил комуникације ...
- 5) решавање проблема - ученик проналази могућа решења за одређене проблемске ситуације, упоређује их, примењује и вреднује...
- 6) сарадња – конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе и постизању договора, доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима...
- 7) дигитална компетенција – претражује, процењује, анализира информације у електронској форми; изражава се у електронском облику коришћењем одговарајућих ИКТ средстава, укључујући мултимедијално изражавање...

ОЦЕЊИВАЊЕ (ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО):

- Праћење и вредновање резултата напредовања ученика за поћиње иницијалном проценом достигнутог ниво знања
- Формативно оцењивање је средство за свакодневно праћење и подршку напредовању у учењу. Оно састоји у сталној комуникацији и размени између наставника и ученика : шта је ученик постигао и шта треба да уради да би постигао више.
- Сумативно оцењивање је оцењивање постигнућа ученика на крају одређеног периода учења.

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.15/2018-77

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Поздрављање и представљање себе и других и тражење / давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту</p>	<p>Слушање и читање кратких, једноставнијих текстова који се односе на дате комуникацијске ситуације (дијалози, наративни текстови, формулари и сл.); реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима (СМС, е-маил, формулари, чланске карте, опис фотографија и сл.).</p>	<p>Припрема час. Организује рад на часу. Објашњава, приказује, илуструје, упућује, помаже. Прати рад ученика, оцењује, даје повратну информацију.</p>	<p>Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, дебати усвајају нову лексiku, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се</p>	<p>Немачки/француски-други страни језик-поздрављање и представљање себе</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Описивање карактеристика живих бића, предмета, појава и места</p>	<p>Слушање и читање једноставнијих описа живих бића, предмета, појава и места и њиховог поређења; усмено и писано описивање / поређење живих бића, предмета, појава и места; израда и презентација пројеката (постера, стрипова, РРТ презентациј а, кратких аудио / видео записа, радио емисија и слично).</p>	<p>Припрема час. Организује рад на часу. Објашњава, приказује, илуструје, упућује... Прати рад ученика, оцењује, даје повратну информацију.</p>	<p>Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, дебати усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се</p>	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности</p>	<p>Слушање и читање једноставних текстова који садрже предлоге; усмено и писано преговарање и договарање око предлога и учешћа у заједничкој активности; писање позива за прославу / журку или е-маил / СМС-у којим се заједничка активност договара; прихватање / одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учитљивости и давање одговарајуће оправдања / изговора.</p>	<p>Припрема час Организује рад на часу Објашњава, приказује, илуструје, упућује прати рад ученика, оцењује, даје повратну информацију</p>	<p>Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, дебати усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се</p>	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Изражавање молби, захтева, обавештења, извињења, и захвалности	Слушање и читање једноставнијих исказа којима се тражи / нуди помоћ, услуга, обавештење или се изражава жеља, извињење, захвалност; усмено и писано тражење и давање обавештења, упућивање молбе за помоћ / услугу и реаговање на њу, изражавање жеља, извињења и захвалности.	Припрема час Организује рад на часу Објашњава, приказује, илуструје, упућује прати рад ученика, оцењује, даје повратну информацију	Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, дебати усвајају нову лексiku, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Разумевање и давање упутстава	Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. За рачунарску или обичну игру, употребу апарата, рецепт за давање хране и сл.) Са визуелном подршком и без ње; усмено и писано давање упутстава.	Припрема час Организује рад на часу Објашњава, приказује, илуструје, упућује прати рад ученика, оцењује, даје повратну информацију	Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, дебати усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Описивање и честитање празника, рођендана и значајних догађаја, честитање на успеху и изражавање жаљења</p>	<p>Слушање и читање једноставнијих текстова у којима се обиљежавају и честитају празници, рођендани и значајни догађаји; описивање празника, рођендана и значајних догађаја; реаговање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање пригодних честитки у усменом и писаном облику; израда и презентација пројеката везаних за прославу празника, рођендана и значајних догађаја.</p>	<p>Припрема час Организује рад на часу Објашњава, приказује, илуструје, упућује прати рад ученика, оцењује, даје повратну информацију</p>	<p>Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, дебати усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се</p>	<p>Немачки/француски-други страни језик-упућивање честитки за празнике</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Описивање догађаја и способности у садашњости	Слушање и читање описа и размјена исказа у вези са сталним, уобичајеним и тренутним догађајима / активностима и способностима; усмено и писано описивање сталних, уобичајених и тренутних догађаја / активности и способности (разговор уживо или путем телефона, разгледница, СМС порука, емаила и сл.).	Припрема час Организује рад на часу Објашњава, приказује, илуструје, упућује прати рад ученика, оцењује, даје повратну информацију	Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, дебати усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Описивање догађаја и способности у прошлости	Слушање и читање описа и усмено и писано размјењивање изјава у вези са догађајима / активностима и способностима у прошлости; усмено и писано описивање догађаја / активности и способности у прошлости; израда и презентација пројеката о историјским догађајима, личностима и сл	Припрема час Организује рад на часу Објашњава, приказује, илуструје, упућује прати рад ученика, оцењује, даје повратну информацију	Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, дебати усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Исказивање жеља, планова и намера	Слушање и читање кратких текстова у вези са жељама, плановима и намерама; усмено и писано договарање о жељама, плановима и намерама (телефонски разговор, разговор уживо, СМС, е-маил и сл.).	Припрема час Организује рад на часу Објашњава, приказује, илуструје, упућује прати рад ученика, оцењује, даје повратну информацију	Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, дебати усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Изражавање потреба, осета и осећања	Слушање и читање исказа у вези са потребама, осетима и осећањима; усмено и писано договарање у вези са задовољавањем потреба; предлагање решења у вези са осетима и потребама; усмено и писано изказивање, своје осећања и реаговање на туђу.	Припрема час Организује рад на часу Објашњава, приказује, илуструје, упућује прати рад ученика, оцењује, даје повратну информацију	Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, дебати усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Исказивање просторних односа и величина	Слушање и читање кратких текстова у вези са специфичним спољним односима и величинама; усмено и писано размјењивање информација везано за просторне односе и величине; усмено и писано описивање просторних односа и величина	Припрема час Организује рад на часу Објашњава, приказује, илуструје, упућује прати рад ученика, оцењује, даје повратну информацију	Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, дебати усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког)</p>	<p>Слушање и читање једноставних текстова у вези са хронолошким временом, метеоролошким приликама и климатским условима; усмено и писано тражење и давање информација о времену догађаја неке активности, метеоролошким приликама и климатским условима у ширем комуникативном контексту; израда и презентација пројеката (нпр. о временским зонама, упоређивање климатских услова у својој земљи са климатским условима једне од земаља циљне културе и сл.).</p>	<p>Припрема час Организује рад на часу Објашњава, приказује, илуструје, упућује прати рад ученика, оцењује, даје повратну информацију</p>	<p>Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, дебати усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се</p>	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Изрицање дозвола, забрана, правила понашања и обавеза	Слушање и читање исказа у вези са забранама, правилима понашања и обавеза; постављање питања везано за забране, правила понашања и обавезе и одговарање на њих; усмено и писано саопштавање забрана, правила понашања и обавеза (нпр. креирање постера са правилима понашања, листе обавеза и сл.).	Припрема час Организује рад на часу Објашњава, приказује, илуструје, упућује прати рад ученика, оцењује, даје повратну информацију	Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, дебати усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Изражавање припадања и поседовања	Слушање и читање једноставнијих текстова са изговорима у којима се говори о чему неко има / нема или чега је; Постављање питања у вези са датом комуникативном ситуацијом и одговором на њих	Припрема час Организује рад на часу Објашњава, приказује, илуструје, упућује прати рад ученика, оцењује, даје повратну информацију	Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, дебати усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Изражавање интересовања, допадања и недопадања</p>	<p>Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са неким интересовањем, хобијима и стварима које воли / не воли, које воле / не воле; размена информација о својим и другим интересима, хобијима, допадању и недопадању (телефонски разговор, интервју, обичан разговор са пријатељима у школи и сл.); усмено и писано описивање занимања, допадања и недопадања (писање е-поште о личним интересима, хобијима, допадању и непопадању, листе ствари које воле / не воле и сл.); истраживачке пројектне активности (нпр. колики број ученика у одељењу воли / не воли пливање, скијање, тенис и сл.) графичко приказивање и тумачење резултата</p>	<p>Припрема час Организује рад на часу Објашњава, приказује, илуструје, упућује прати рад ученика, оцењује, даје повратну информацију</p>	<p>Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, дебати усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се</p>	

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Енглески језик Разред: пети Годишњи фонд часова:72

Недељни фонд часова:2

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Изражавање мишљења (слагање и неслагања)	Слушање и читање једноставних текстова везаних за тражење мишљења и изражавање слагања / неслагања; усмено и писано тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања.	Припрема час Организује рад на часу Објашњава, приказује, илуструје, упућује прати рад ученика, оцењује, даје повратну информацију	Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, дебати усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Изражавање количине, бројева и цена	Слушање и читање једноставнијих текстова који говоре о количини нечега; постављање питања у вези количине и одговора на њих, усмено и писано; слушање и читање текстова на теме наруџбине у ресторану, куповине, играња улога (у ресторану, у продавници, у кухињи ...); писање списка за куповину; записивање и рачунање цена.	Припрема час Организује рад на часу Објашњава, приказује, илуструје, упућује прати рад ученика, оцењује, даје повратну информацију	Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, дебати усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се	

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК
ДОДАТНА НАСТАВА
РАЗРЕД: ПЕТИ

ТЕМА	САДРЖАЈ	ЦИЉ	ИСХОДИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА САДРЖАЈА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
1. Extra listening and speaking	Ученици уче и увежбавају да пронађу потребне информације у тексту који слушају и да говоре о блиским темама: -описивање људи -давање и тражење личних информација -дневне активности: време и рутина -будући планови и активности -изласци: поруџбина у ресторану -доколица: телевизија и ТВ програми -видео игрице -врменска прогноза	Оспособити ученике да слушају језик, да га уче из најдоступнијих извора и да подигну конверзацију на виши ниво.	Ученик уме да слуша језик, да га учи из најдоступнијих извора и да подигне конверзацију на виши ниво.	-употреба енглеског језика током часа и од стране ученика и од стране наставника осим у ситуацијама када је непходно користити матерњи језик -индивидуални рад, рад у пару и у групи -употреба уџбеника, радне свеске, посебно припремљеног материјала од стране наставника и ученика за: *рад на тексту, сликама *повезивање *допуњавање *слушање и повезивање саслушаног са сликом или текстом *вежбање лексичких и граматичких садржаја *употребу датих дијалога из уџбеника као забаван и мотивишући контекст и као сценарио за вежбање структура и кључних израза са поделом улога -употреба CD-а	Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, дебати усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, истражују
2. Curriculum extra	Ученици уче и увежбавају да говоре, направе анкету, пишу кратке есеје о понуђеним темама из различитих наставних области: -ликовна култура: опис слике -географија: читање и	Оспособити ученике да истражују, користе разне изворе информација, направе корелацију међу предметима и подигну конверзацију на	Ученик уме да истражује, користи разне изворе информација, направи корелацију међу предметима и подигне	-употреба енглеског језика током часа и од стране ученика и од стране наставника осим у ситуацијама када је непходно користити матерњи језик -индивидуални рад, рад у пару и у групи -употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног	Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, истражују

	<p>сналажење на мапи, време и клима</p> <p>-језик и књижевност: различити начини комуникације</p> <p>-биологија: класификација животиња</p> <p>-физичко васпитање: спортска правила</p> <p>-историја: митови и легенде</p> <p>-технологија: интернет и да пронађу потребне информације у тексту који слушају</p>	виши ниво.	конверзацију на виши ниво.	<p>материјала за:</p> <p>*рад на тексту, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*слушање и повезивање саслушаног са сликом или текстом</p> <p>*писање састава према моделу</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p> <p>*употребу датих дијалога из уџбеника као забаван и мотивишући контекст и као сценарио за вежбање структура и кључних израза са поделом улога</p> <p>-истраживање на задату тему</p> <p>-употреба драме за увежбавање лексике и реченичних конструкција</p> <p>-употреба CD-а</p>	
3. Culture	<p>Ученици уче и увежбавају да говоре, истажују и пишу о темама из различитих друштвених и културних области:</p> <p>-интересовања младих широм света</p> <p>-опис града или места у коме живи</p> <p>-енглески језик у свету и мојој земљи</p> <p>-национални паркови</p> <p>-школовање код куће</p> <p>-Британија/моја земља у доба Римљана</p> <p>-слободно време: друштвене игре</p> <p>-чувени истраживачи</p>	Оспособити ученике да истражују, користе разне изворе информација, да направе корелацију међу предметима и уоче разлике у различитим културним срединама.	Ученик уме да истражује, користи разне изворе информација, да направи корелацију међу предметима и уочи разлике у различитим културним срединама.	<p>-употреба енглеског језика током часа и од стране ученика и од стране наставника осим у ситуацијама када је неопходно користити матерњи језик</p> <p>-индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на тексту, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*слушање и повезивање саслушаног са сликом или текстом</p> <p>*писање састава према моделу</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p> <p>*употребу датих дијалога из уџбеника као забаван и мотивишући контекст и као</p>	Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, истаржују

				<p>сценарио за вежбање структура и кључних израза са поделом улога</p> <p>*за израду пројеката</p> <p>-истраживање на задату тему</p> <p>-употреба драме за увежбавање лексике и реченичних конструкција</p> <p>-употреба CD-а</p>	
<p>4. Vocabulary puzzles</p>	<p>Ученици проширују и богате свој речник решавајући осмосмерке, укрштенице, шифроване поруке, анаграме, слике:</p> <p>-именице, сложенице</p> <p>-глаголи</p> <p>-придеви</p>	<p>Оспособити ученике да траже и користе изворе потребних знања и усвајају нове лексичке садржаје и правилно их користе.</p>	<p>Ученик уме да тражи и користи изворе потребних знања и усваја нове лексичке садржаје и правилно их користи.</p>	<p>-употреба енглеског језика током часа и од стране ученика и од стране наставника осим у ситуацијама када је непходно користити матерњи језик</p> <p>-индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба уџбеника и радне свеске за:</p> <p>*рад на тексту, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, истражују</p>
<p>5. Pronunciation bank</p>	<p>Ученици уче и увежбавају правила стандардизованог говорног језика (артикулација, акценат, интонација)</p>	<p>Оспособити ученике да усвоје и поштују фонетска правила.</p>	<p>Ученик знаи поштује фонетска правила.</p>	<p>-употреба енглеског језика током часа и од стране ученика и од стране наставника осим у ситуацијама када је непходно користити матерњи језик</p> <p>-индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на речима, реченицама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*слушање и повезивање саслушаног са речима, реченицама</p> <p>*вежбање фонетских садржаја</p> <p>-употреба CD-а са снимљеним материјалима</p>	<p>Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, записују, посматрају, анализирају, објашњавају, закључују</p>

<p>6. Project work</p>	<p>Ученици уче и увежбавају да -истражују, интервјуишу, анкетирају, класификују податке, пишу и коригују текстове, праве презентације-блог, користе слике из часописа или их сами праве -праве профил о себи и илуструју га и уочавају сличности у интересовањима са својим друговима -постер града -идеална школа -игрице и квизови</p>	<p>Оспособити ученике да користе стечена знања из језика и информатике за израду пројеката, странице, презентације.</p>	<p>Ученик уме да користи стечена знања из језика и информатике за израду пројеката, странице, презентације.</p>	<p>-употреба енглеског језика током часа и од стране ученика и од стране наставника осим у ситуацијама када је непходно користити матерњи језик -индивидуални рад, рад у пару и у групи -употреба интернета, уџбеника и посебно припремљеног материјала за: *истраживање *рад на тексту, сликама *вежбање лексичких и граматичких садржаја *израду анкете, упитника, пројекта * кратких видео записа</p>	<p>Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, истражују, израђују пројекат упоређују</p>
--	--	---	---	--	---

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК
ДОПУНСКА НАСТАВА
РАЗРЕД: ПЕТИ

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>Оспособити ученике да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове обрађене темом - постављају једноставна питања и дају одговоре; - користе личне заменице - препознају Present Simple глагола be 	<p>Ученик зна:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да препозна и именује појмове обрађене темом - да постави једноставна питања и да одговоре; - да користи личне заменице - да препозна Present Simple глагола be 	<p>Ученици уче и увежбавају:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изразе и речи из дате теме - личне заменице – субјекат и објекат (<i>I – me, We – us ...</i>); - садашње време глагола бити (<i>Present Simple – to be</i>) 	<p>- индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>- употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <ul style="list-style-type: none"> * рад на кратком тексту, реченицама, сликама * повезивање * допуњавање * вежбање лексичких и граматичких садржаја 	<p>Објашњава, описује, подстиче дијалог, демонстрира, изговара гласно и понавља речи, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје контролне активности, учествује у играма, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа</p>	<p>Реализује заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, увежбавају и усвајају нову лексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>
<p>Оспособити ученике да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разумеју суштину и детаље прочитаног текста (чланка) - да користе Is there/ Are there - користе компаратив, суперлатив придева 	<p>Ученик зна:</p> <ul style="list-style-type: none"> - суштину и детаље прочитаног текста (чланка) - да користи Is there/ Are there - да користи компаратив, суперлатив придева 	<p>Ученици уче и увежбавају:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изразе и речи из дате теме - егзистенцијално <i>There is / are</i> – потврдно, упитно и одрично; - описне придеве и компаратив, 	<p>- индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>- употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <ul style="list-style-type: none"> * рад на кратком тексту, реченицама, 	<p>Објашњава, описује, подстиче дијалог, демонстрира, изговара гласно и понавља речи, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје контролне активности, учествује у играма, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа</p>	<p>Реализује заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, увежбавају и усвајају нову лексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>

		суперлатив придева	сликама *повезивање *допуњавање *вежбање лексичких и граматичких садржаја		
Оспособити ученике да: - препознају и именују појмове обрађене темом - препознају Present Simple	Ученик зна: - да препозна и именује појмове обрађене темом - да препозна Present Simple	Ученици уче и увежбавају: - изразе и речи из дате теме (<i>Present Simple</i>), потврдно, упитно и одрично	-индивидуални рад, рад у пару и у групи -употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за: *рад на кратком тексту, реченицама, сликама *повезивање *допуњавање *вежбање лексичких и граматичких садржаја	Објашњава, описује, подстиче дијалог, демонстрира, изговара гласно и понавља речи, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје контролне активности, учествује у играма, анимира, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа	Реализује заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, увежбавају и усвајају нову лексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају
Оспособити ученике да: - умеју да планирају понављање градива - умеју да препознају и именују појмове обрађене темом	Ученик зна: - да планира понављање градива - да препозна и именује појмове обрађене темом - да препозна Present	Ученици уче и увежбавају: - изразе и речи из дате теме - садашње трајно време (<i>Present continous</i>), потврдно, упитно и одрично;	-индивидуални рад, рад у пару и у групи -употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за: *рад на кратком	Објашњава, описује, подстиче дијалог, демонстрира, изговара гласно и понавља речи, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје контролне активности, учествује у играма, анимира, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве	Реализује заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, увежбавају и усвајају нову лексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају

<p>- препознају Present Continuous</p>	<p>Continuous</p>	<p>описивање тренутних радњи</p>	<p>тексту, реченицама, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>часа</p>	
<p>Оспособити ученике да:</p> <p>- знају да кажу шта се тренутно збива</p> <p>- могу да комуницирају о предметима које изучавају, распореду часова и активностима после школе;</p> <p>- користе глагол can</p>	<p>Ученик зна:</p> <p>- да каже шта се тренутно збива</p> <p>- да комуницира о предметима које изучава, распореду часова и активностима после школе;</p> <p>- да користи глагол can</p>	<p>Ученици уче и увежбавају да:</p> <p>- користе модални глагол <i>can</i> за изражавање способности и дозвољених / недозвољених радњи (<i>can for ability and permission</i>);</p> <p>- уоче разлику између бројивих и небројивих именица;</p> <p>- да уоче разлику између одређеног и неодређеног члана и детерминатора <i>some, any, much, many, a lot of</i></p>	<p>- индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>- употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на кратком тексту, реченицама, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>Објашњава, описује, подстиче дијалог, демонстрира, изговара гласно и понавља речи, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје контролне активности, учествује у играма, анимира, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа</p>	<p>Реализује заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, увежбавају и усвајају нову лексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>
<p>Оспособити ученике да:</p> <p>- препознају и именују појмове обеђене</p>	<p>Ученик зна:</p> <p>- да именује појмове обеђене темом</p> <p>- да користи Past</p>	<p>Ученици уче и увежбавају:</p> <p>- изразе и речи из дате теме прошлог времена глагола <i>biti (Past</i></p>	<p>- индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>- употреба уџбеника, радне свеске и посебно</p>	<p>Објашњава, описује, подстиче дијалог, демонстрира, изговара гласно и понавља речи, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје контролне активности,</p>	<p>Реализује заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, увежбавају и усвајају нову лексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>

<p>темом</p> <p>- користе Past Simple глагола be и правилних глагола</p>	<p>Simple глагола be и правилних глагола</p> <p><i>(Past Simple – regular verbs)</i>, потврдно; прилошке одредбе за време које се односе на прошлост (<i>last week / month / year, three weeks ago, in 1961, yesterday...</i>)</p>	<p><i>Simple – to be</i>), потврдно, упитно и одрично; просто прошло време правилних глагола</p>	<p>припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на кратком тексту, реченицама, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>учествује у играма, анимира, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа</p>	
<p>Оспособити ученике да:</p> <p>- умеју да планирају понављање градива</p> <p>- препознају и именују појмове обећене темом</p> <p>- препознају Past Simple</p>	<p>Ученик зна:</p> <p>- да планира понављање градива</p> <p>- да препознаје и именује појмове обећене темом</p> <p>- да препозна Past Simple</p>	<p>Ученици уче и увежбавају:</p> <p>- речи и изразе из дате теме</p> <p>просто прошло време правилних и неправилних глагола (<i>Past simple – regular and irregular verbs</i>)</p>	<p>- индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>- употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на кратком тексту, реченицама, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>Објашњава, описује, подстиче дијалог, демонстрира, изговара гласно и понавља речи, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје контролне активности, учествује у играма, анимира, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа</p>	<p>Реализује заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, увежбавају и усвајају нову лексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>
<p>Оспособити ученике да:</p> <p>- умеју да планирају</p>	<p>Ученик зна:</p> <p>- да планира понављање градива;</p>	<p>Ученици уче и увежбавају да:</p> <p>- користе речи и изразе из дате теме,</p>	<p>- индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>- употреба уџбеника, радне свеске и</p>	<p>Објашњава, описује, подстиче дијалог, демонстрира, изговара гласно и понавља речи, коригује грешке, похваљује, мотивише,</p>	<p>Реализује заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, увежбавају и усвајају нову лексику, записују, посматрају, повезују,</p>

<p>понављање градива;</p> <p>- разумеју суштину прочитаног текста</p> <p>- да формирају начин изражавања будућности going to</p>	<p>-суштину прочитаног текста</p> <p>- да формира начин изражавања будућности going to</p>	<p>заповедни начин – упозорења и препоруке</p> <p><i>(Imperatives – Don't attack snakes or other animals. Wear waterproof clothes.);</i></p> <p>глаголски облик <i>be going to (plans and intentions)</i>, потврдно, упитно и одрично</p>	<p>посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на кратком тексту, реченицама, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>задаје контролне активности, учествује у играма, анимира, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа</p>	<p>допуњавају</p>
--	--	---	--	--	-------------------

1. Опште међупредметне компетенције и начин њиховог напређивања

- Компетенција за учење
- Комуникација
- Сарадња
- Естетичка компетенција
- Одговорно учешће у демократском друштву

Планирнa начин унапређивања општих међупредметних компетенција је тематски дан (Европски дан језика-26.9.), затим тематским даном обележавања празника важних у култури циљног језика (божићни базар, ускршње активности) одељењским мини пројекти, сараднички часови код тема за које постоји међупредметна повезаност.

2. Оцењивање

Праћење и вредновање наставе и учења
Процес праћења остварености исхода почиње проценом ниво знања ученика на почетку школске године. Даље се процес праћења и вредновања ученичких постигнућа и напредовања реализује формативним и сумативним вредновањем. Док се код формативног оцењивања током године прате постигнућа ученика различитим инструментима (дијагностички тестови, самоevalуација, језички портфолио, пројектни задаци и др.), сумативним оцењивањем (писмени задаци, завршни тестови, тестови језичког нивоа) прецизније се процењује оствареност исхода или стандарда на крају одређеног временског периода (крај полугодишта, године, циклуса образовања). Елементи којима се вреднују су различити и доприносе свеопштој слици о напредовању ученика, јачању њихових комуникативних компетенција, развоју вештина и способности неопходних за даљи рад и образовање. То се постиже оцењивањем различитих елемената као што су језичке вештине (читање, слушање, говор и писање), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, примена социolingвистичких норми.

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. _____				
" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. _____				
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Ритам Ритам у структурама природних и вештачких материјала: линија, облика и боја Опажање ритма линија, боја, облика. Цртање, сликање, вајање; цртачки, сликарски, вајарски и други материјали; дидактичка и друга очигледна средства. Слободан и спонтан ритам линија, боја, облика, мрља Аперцепција. Цртање, сликање, вајање; цртачки, сликарски, вајарски и други материјали; дидактичка и друга очигледна средства. Слободно ритмичко компоновање</p>	<p>Методама разговора, демонстрација репродукција из историје ликовне уметности на којима су чести мотиви слободног ликовног изражавања (слободни ритам линија, површина облика...) Монолошко дијалошким методама</p> <p>Индивидуалним и групним радом ученика приликом израде ликовних радова са темом покрета, ритма у природи, ритма у свакодневници.</p> <p>Демонстрацијом примера ликовних радова уметника који су се бавили ликовним жанром који садржи поменуте елементе (филм и слајдови о Жоржу Браку, Морису Вламенку итд.)</p>	<p>Упознаје предзнања ученика Организује наставни процес Демонстрира Пружа помоћ и подршку Мотивише ученике Прати индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика.</p> <p>Уводи ученике у нове термине. Приближава апстрактне појмове. Јасно формулише проблеме и задатке Објашњава, врши проверу, даје смернице за рад Прегледа радове, даје сугестије везане за ликовну реализацију наставне теме</p>	<p>Слушају излагање. Бележе основне појмове. Учествују у разговору. Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове. Цртање/сликање ликовне теме различитим ликовним техникама и методама (слободан рад) опажање, активност кроз самосталан и рад у пару.</p>	<p>Српски језик и књижевност-развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела-Језичка култура-Мостови Иво Андрић-Језичка култура-Лето на висоравни-Стеван Раичковић</p> <p>Верска настава Приближава аспекте и улогу десет Божијих заповести (односно према Богу и човеку у Ст.3.)</p> <p>Математика Основни појмови геометрије тачка, права, раван, дуж, изломљена линија, многоугао, кружница, круг</p> <p>Историја уметничко наслеђе Најважнији праисторијски локалитети у Европи и Србији (Ласко, Алтамира, Лепенски Вир, Винча...).</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Линија Извлачење линија са различитим цртачким материјалима, на различитим подлогама и колажирање Стварање различитих вредности линија. Цртање, колаж, графика... Оловке с меким графитним улошком, папири, тканине; дидактичка и остала очигледна средства. Својства и врсте линија Развијање опажања различитих линија у природи. Линије у природи Развој опажања линија у природи. Цртање; оловке, папири...; дидактичка средства. Линија као средство за стварање различитих ликовних својстава површина Перцепција. Сликање; темпера боје (црна и бела), четке, папири...; дидактичка и остала очигледна средства. Линија као ивица тродимензионалног тела Перцепција. Вајање; глина, глинамол, пластелин, дидактичка средства. Линија - вежбање естетска анализа</p>	<p>Методама разговора, демонстрација репродукција уметничких дела из историје ликовне и примењене уметности (Вајрсрка дела и сликарска дела) Израдом тродимензионалних ликовних радова (различите вајарске технике , жица, глина ,маса са моделовање, материјал за рециклажу и сл.)</p>	<p>Упознаје предзнања ученика Организује наставни процес Демонстрира Пружа помоћ и подршку Мотивише ученике Прати индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика. Уводи ученике у нове термине. Приближава апстрактне појмове. Јасно формулише проблеме и задатке Објашњава, врши проверу, даје смернице за рад Прегледа радове, даје сугестије везане за ликовну реализацију наставне теме</p>	<p>Слушају излагање. Бележе основне појмове. Учествују у разговору. Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове. Цртање/сликање ликовне теме различитим ликовним техникама и методама(слободан рад)опажање, активност кроз самосталан и рад у пару.</p>	<p>Историја Најважнији праисторијски локалитети у Европи и Србији (Ласко, Алтамира, Лепенски Вир, Винча...).</p> <p>Математика преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом, – правилно користи геометријски прибор; Геометријски објекти-Тачка, права, раван, дуж, полуправа, изломљена линија, многоугао, кружница, круг-</p>

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>ОБЛИК</p> <p>Дводимензионални и тродимензионални облици. Правилни геометријски облици.Правилни и неправилни облици у природи и у ликовној уметности. Својства облика. Изглед облика посматраног из различитих углова. -Стилизовање облика; Статични облици. Кретање облика (кретање статичних облика помоћу ветра и воде,) - Распоред облика у простору и њихово дејство на посматрача. Положај облика у равни – линија хоризонта, планови и величина облика у односу на растојање од посматрача.- Преклапање, прожимање, додиривање облика; -Распоред облика у простору и њихово дејство на посматрача. Положај облика у равни - Преклапање,</p>	<p>Методама разговора,демонстрација репродукција уметничких дела из историје ликовне и примењене уметности (Вајрсрка дела и сликарска дела)</p> <p>-Израдом тродимензионалних ликовних радова (различите вајарске технике , жица, глина ,маса са моделовање, материјал за рециклажу и сл.)</p> <p>-Израдом и презентовањем слајдова , презентација и видео материјала ликовних уметника чији радови су тродимензионално оријентисани (Иван Мештровић Тома Росандић, Франо Кршинић, Огист Роден, Микеланђело</p>	<p>Упознаје предзнања ученика</p> <p>Организује наставни процес</p> <p>Демонстрира</p> <p>Пружа помоћ и подршку</p> <p>Мотивише ученике</p> <p>Прати индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика.</p> <p>Уводи ученике у нове термине.</p> <p>Приближава апстрактне појмове. Јасно формулише проблеме и задатке</p> <p>Објашњава, врши</p>	<p>Слушају излагање. Бележе основне појмове. Учествују у разговору. Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове. Цртање/сликање ликовне теме различитим ликовним техникама</p>	<p>Верска настава</p> <p>Приближава аспекте и улогу десет Божијих заповести (однос према Богу и човеку у Ст.3.)</p> <p>Математика</p> <p>Основни појмови геометрије тачка ,права ,раван ,дуж ,изломљена линија многоугао ,кружница круг</p> <p>Историја уметничко наслеђеНајважнији праисторијски локалитети у Европи и Србији (Ласко, Алтамира, Лепенски Вир, Винча...).</p> <p>Историја уметничко наслеђе</p> <p>Култура и свакодневни живот (религија, олимпијске игре,</p>

прожимање, додиривање облика; -Поступци грађења апстрактних и фантастичних облика		проверу, даје смернице за рад.		митологија, уметност, наука, обичаји, занимања).
---	--	--------------------------------	--	--

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ</p> <p>-Различите врсте комуникације од праисторије до данас;</p> <p>-Невербална комуникација – читање информација; израз лица и карактеристичан положај тела;</p> <p>-Читање визуелних информација (декодирање). Визуелно изражавање;</p> <p>-Уметничко наслеђе – значај наслеђа за туризам и за познавање сопственог порекла.</p>	<p>Методама разговора, демонстрација репродукција из историје ликовне и примењене уметности. Израдом темацких ликовних радова где доминира симболика (једноставност форми које визуелно описују неку појаву, предмет, делатност и сл.) Демонстрацијом примераликовне комуникације некада (од праисторије) и савремене ликовне комуникације (модерна комуникација, Билборди, иконице на рачунару, светлеће рекламе, банери, фотографије, светлосни сигнали, саобраћајни знаци и сл. Израдом симбола који представљају школске предмете у форми јединственог распореда часова (НТЦ – методе рада)</p>	<p>Упознаје предзнања ученика</p> <p>Организује наставни процес</p> <p>Демонстрира</p> <p>Пружа помоћ и подршку</p> <p>Мотивише ученике</p> <p>Прати индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика.</p> <p>Уводи ученике у нове термине.</p> <p>Приближава апстрактне појмове. Јасно формулише проблеме и задатке</p> <p>Објашњава, врши</p>	<p>Слушају излагање. Бележе основне појмове. Учествују у разговору. Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове. Цртање/сликање ликовне теме различитим ликовним техникама и методама (слободан рад) опажање, активност кроз самосталан и рад у пару.</p>	<p>Верска настава</p> <p>Познавање старозаветних мотива</p> <p>-Старозаветни мотиви у православној иконографији-</p> <p>Технологија и техника</p> <p>Познавање саобраћајних знакова</p> <p>Хоризонтална и вертикална сигнализација</p> <p>Информатика и рачунарство</p> <p>Креира дигиталну слику и примењује основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички)</p>

		проверу,		
--	--	----------	--	--

ЦИЉ ПРЕДМЕТА: : Циљ наставе ликовне културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и уметничку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Оспособљавање ученика да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје.

ОПШТЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ: Ученик развија креативан, радознао и истраживачки дух кроз упознавање и коришћење различитих уметничких медија и техника. Способан је и мотивисан да користи своје искуство, да експериментише и развија идеје кроз самосталан рад и рад у групи. Ученик развија машту и апстрактан начин размишљања који успешно примењује у различитим животним ситуацијама које захтевају креативна решења. Уочава специфичности различитих уметничких дисциплина (визуелне, драмске, музичке...) али уочава и њихове заједничке принципе и сличности. Ученик познаје и разуме вредност сопствене културе и културе других народа повезујући знања из различитих области или предмета. Знања и искуства стечена кроз предмет Ликовна култура (истрајност, упорност, стрпљивост) примењује у друштвеном животу и у даљем стручном усавршавању и професионалном развоју.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ: Ученик кроз предмет Ликовна култура развија стваралачке способности, индивидуалну креативност и естетску осетљивост

-У току године планира се пројекат праисторијска уметност где ће поред ликовне културе бити заступљени предмет историја и музичка култура.

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА

-Оцењује се сваки рад, оценом од 1 до 5.

Шта представља рад на часовима Ликовне културе?

Рад подразумева припрему за час (прибор и домаћи задатак), ангажовање у дискусији у току часа, бележење и скицирање у свесци и практичан рад (цртање, сликање, вајање итд.).

Оцена за ангажовање на часу може да се добије на сваком часу за учествовање у полемикама око уметничких питања и креативних идеја. Процењују се разумевање суштине ликовне проблематике, вештине изражавања и саопштавања. Ове оцене могу значајно да поправе стање при закључивању оцене на полугодишту и крају школске године.

Оцена за доношење прибора добија се у току сваког полугодишта. За недоношење прибора добија се минус, а после другог минуса смањује се оцена за рад на часу.

Домаћи задаци нису обимни али су важни због тога што су повезани са задацима који се раде на часу. Такође проширују знања из визуелних уметности, развијају и поспешују наклоност према ликовном наслеђу и светској културној баштини.

Практичан рад представља ликовни рад у различитим техникама визуелних уметности. Оцењује се само рад који је рађен на часу и који се преда на крају часа. Рад настао ван школе, не оцењује се, али ученик може да добије коментар о самом раду у виду сугестија, похвала и сл.

Критеријуми оцењивања су дефинисани у односу на врсту, обим и ниво умећа, вештина и усвојених знања прописаних наставним планом и програмом за предмет (разред).

На сваком раду оцењује се квалитет линија, грађење облика, односа облика и простор у композицији; познавање технике и материјала. Подразумева се да се у вишим разредима гледа и рачуна све оно што је савладано у претходним разредима и да се то примењује у наредном раду.

5. разред - креира облике (грађу и тродимензионалност облика) помоћу одговарајућих врста линија, међусобни однос облика - постављање елементарних композиција у којима се види однос величина облика, ритам и кретање; савладаност цртачких, вајарских и колажних техника.

Сваки рад (цртеж, слика итд.) оцењује се једном оценом у коју улази:

1) оствареност циљева, општих и посебних, односно стандарда; да ли је урађен предвиђени задатак - 50% оцене.

Напредни ниво (натпросечно талентовани ученици) - боље повезивање елемената у композицији, адекватна примена визуелних принципа као и развијање сопствених принципа функционисања елемената композиције. Средњи ниво - одабира адекватан садржај и размишља о начину на који ће представити своју идеју; другим речима треба што више да се уживи у задатак и пусте машти на вољу.

Основни ниво - ученици који нису склони визуелном изражавању имаће посебну помоћ, једноставније задатке у погледу стварања композиције и нижи критеријум оцењивања. Ипак, од њих се очекује да направе мали помак у односу на претходни рад, потруде се и испрате ритам школског програма, нарочито време реализације предвиђено за израду задатка

2) заинтересованост и посвећеност (труд и ангажованост на сваком часу) - 30% оцене.

3) маштовитост и оригиналност - 10% оцене - важно је да сваки ученик прикаже идеју на свој начин. Прецртавање од других, са табле и примера, на овом часу није пожељно и неће бити добро прихваћено.

4) напредовање у односу на претходни период -10% оцене.

Таленат, посебно се не оцењује.

Оцењивање ученика обавља се полазећи од његових способности, степена спретности и умешности. Присутан је дакле индивидуални приступ сваком ученику. Уколико ученик нема развијене посебне способности, као и код даровитих ученика, приликом оцењивања узима се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа, могућности и ангажовање. На почетку рада у одељењу наставник процењује ниво сваког ученика и посматра напредак ученика током школске године.

„Сл. гласник РС - Просветнигласник“, бр. бг. 15/2018-77 ;18/2018-1				
Тема	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика	Међупредметнаповезаност
Извођење музике	<p>При избору песама потребно је оценити гласовне могућности разреда;</p> <p>-психо-физички развој ученика</p> <p>-поћи од блиских садржаја и ширити интерес богатећи их новим..</p> <p>При обради песме урадити анализу литерарног текста;</p> <p>Кроз распевавања и извођење песама савладавати тонске висине;</p> <p>-развијати музичку меморију кроз понављање задатог мотива као и развијање моторике;</p> <p>Кроз певање утврђивати музички речник у вези са јачином, тј. динамиком (p, mp, f, mf) и брзином, тј. темпом (adagio, andante, moderato, allegro);</p> <p>-постепеним динамичким прелазима из тишег у јаче (crescendo и обрнуто decrescendo) ;</p>	<p>Наставник: припрема, организује и реализује наставни процес, мотивише, развија интересовање, разговара, усмерава, објашњава, демонстрира.</p>	<p>Ученик: слуша, опажа, разликује, анализира, упоређује, примењује, износи естетско мишљење, процењује, вокално се изражава певањем, музицира солистички или у групи, импровизује, илуструје, компоује</p>	<p>Ликовна уметност- илустрација литерарног текста песме;</p> <p>Биологија</p> <p>(Заштићене врсте)- песма „Рунолист“</p> <p>-географија</p> <p>(степски предели у Русији)-М.Глинка</p> <p>“Ветар оштро пољем дува“ песма</p> <p>-веронаука Химна Св.Сави</p> <p>-физичка култура-игре</p> <p>-филм-музика из анимираних филмова</p>

	Усвајати појмове музичког писма такође кроз звук: шеснаестина нота у групи ,такт 6/8,a-moll лествица (природна и хармонска); појам предзнака-повисилица,узмах, предтакт;			фолклор-народне игре (кола и песме уз игру); -књижевност-анализа литерарног текста (народне песме); Историја-временска одредница настанка дела и стваралаштва његовог аутора;историјске прилике...
Свирање на дечијим музичким инструментима	Кроз свирање оспособљавати ученике да се сналазе у једноставном нотном запису; -групним и појединачним свирањем развија се способност ученика да активно учествују у музичком животу своје средине;У сваком одељењу постоји један број ученика који има веће или мање потешкоће у певању.Ученицима пружити могућност афирмације кроз свирање на дечијим музичким инструментима да се не би избегава ло учествовање у групном музицирању; -користити ритмичке и мелодијске инструменте; -користити нотне примере који су солмизационо обрађени;			-географија-музика других народа
Слушање музике	Композицијојесеслушајуморајусвојимтрајањем,садржајем и музичкимизразомдаодговарајумогућностимаперцепцијеученика. Онесукратке,вокалнеилипричеилустрованемузиком и вокалноинструменталне. Кодслушањадечјихпесамапотребноједаученици.учавају и објашњавају: текст,инструменталнупратњу и начинкакојемузикадочаралатекст. Послеслушаногделапотребнојесаученицимакрозразговоррашчланити и објаснитиулогуизвођача и инструменталнепратње у приказивањулитерарногтекста. У изборукомпозицијаинструменталногкарактератребаитиоба зрив и слушатионе у којимаћебитипуноизраза;			-позориште-музичко сценска дела(слушање музике из балета); -сликарство-инспирација за стварање музичких дела :М.Мусоргски “Слике са изложбе“;

	-карактеристичнихрасположења ; - изразитогритма,билодасупрограмскогкарактераилине.			
Дечије стваралаштво	Дечијестваралаштвонеговатикрозподстицањеизвођењемузи- ике,импровизовањегласом и наинструментима, осмишљавањепокрета узмузику; - импровизацијадечијемелодијенавластитиилиидстраненастав- никапредложенстих; -слободномузичкоизражавање;			

Циљ предмета: Општи циљ наставе музичке културе је развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичке традиције и културе свога и других народа; оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања; развијање осетљивости за музичке вредности; неговање способности извођења музике (певање/свирање); стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука; подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике); развијање критичког мишљења; упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности; упознавање занимања музичке струке.

Кључни појмови које ученици треба да усвоје:

Област:Извођење музике певањем и свирањем;Основе музичке писмености

- музика,звук,тон,нотно писмо,музичка реченица,музички период,вокална музика,инструментална музика,солиста,дует,врсте извођачких састава,темпо,динамика,врсте тактова,нота,ступањ,степен,полустепен,лествица,дур ,природни и хармонски мол,C/dur,a/moll, мол,предзнаци,повисилица,снизилица,јединица бројања,ритмичка допуњалка;Музички облици(дводелна и троделна песма),такт 6/8;

Област:Слушање музике

- препознавање извођачког састава,боје инструмената,врсте гласова,традиционална и уметничка музика;врсте темпа,динамика;валцер,полка,коло,чочек;фрула,двојнице,народни инструменти;уметнички инструменти;гудачки оркестар,народни оркестар,тамбурашки оркестар,симфонијски оркестар,камерни оркестар;инструменталне групе(основна подела на дувачке инструменте,жичане инструменте,инструменте са диркама и ударалке“;

Област:Дечије музичко стваралаштво

- ритмичка и мелодијска допуњалка; импровизација, групно и солистичко музицирање, компоновање, стварање музике, Орфов инструментаријум; ритмички и мелодијски инструменти; рециклажа у процесу израде инструмената;

Опште међупредметне компетенције-

Кључне компетенције за целоживотно учење:

Ученик:

- Има позитиван и одговоран однос према учењу.

- Мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје.

- Користи различите изворе информација и има критички однос према њима.

- Примењује одговарајуће начине учења у складу са циљевима, садржајем, интересовањима, условима и временом.

- Способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује, открива и повезује нова знања; користи могућности ваншколског учења; негује и развија лична интересовања.

Комуникација:

- Активно доприноси неговању културе дијалога, уважавању и неговању различитости и поштовању основних норми комуникације.

- Ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфичне за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине.

Рад са подацима и информацијама: Користи информационе технологије за чување презентацију и основну обраду музичких података, нотног писма, различитих облика носача звука.

Дигитална компетенција: Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу; Презентовање, преслушавање, снимање музичких садржаја.

Решавање проблема: Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације.

Сарадња: Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева.

Одговорно учешће у демократском друштву: Својим активностима у школи и заједници афирмише дух толеранције, равноправности и дијалога; Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима; Има осећање припадности одређеним културним заједницама, локалној заједници, региону у којем живи, ширем друштву, држави Србији и међународним организацијама у које је Србија укључена; Изражава на афирмативан начин свој идентитет и поштује другачије културе и традиције чиме доприноси духу интеркултуралности.

Одговоран однос према здрављу: Познаје карактеристике основних заразних болести, њихове изазиваче и мере превенције.

Одговоран однос према околини: Разуме значај и користи могућности рециклирања.

Естетичка компетенција: Позитивно вреднује допринос културе и уметности развоју људске заједнице; свестан је међусобних утицаја, науке, уметности и технологије. Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби

и злоупотреби естетике. Има изграђене преференције уметничких и културних стилова и користи их за обогаћивање личног искуства. Повезује уметничка и културна дела са историјским, друштвеним и географским контекстом настанка. Уме да анализира и критички вреднује уметничка дела представника различитих стилова и епоха, као и дела која одступају од карактеристика доминантних праваца. Вреднује алтернативне уметничке форме и изразе (субкултурна дела).

Предуимљивост и предузетничка компетенција: Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаке стране“), уме да напише радну биографију и мотивационо писмо. Уме да искаже и заступа своје идеје и да утиче на друге кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликта.

МУЗИЧКА КУЛТУРА-ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

На основу музичког искуства у основној школи ученик ужива у музици и отворен је за различите уметничке садржаје. Користи музичко знање и вештине да изрази своја осећања, размишљања, ставове и на креативан и конструктиван начин остварује своје циљеве. Искуство и вештину у слушању и опажању приликом индивидуалног и групног музицирања примењује у комуникацији са другима. Музичка искуства подстичу ученика да разлике сматра предностима што користи у развијању идеја и сарадње. Користи знања о музици у разумевању савремених догађаја, историје, науке, религије, уметности и сопствене културе и идентитета. Развија критички однос према музици. Има одговоран однос према традицији свог народа и других култура.

Основни ниво

Ученик ужива у различитим музичким садржајима. Свестан је различитих утицаја музике на њега и улоге музике у друштвеним догађајима. Ученик разуме неопходност сарадње, међусобног подстицања и уважавања у заједничком музицирању и повезује ставове и искуства у свакодневном групном раду.

Средњи ниво

Ученик повезује музику са историјским, религијским, научним и осталим релевантним димензијама људског живота. Разуме везу између културног идентитета и музике. Ученик повезује музичка знања и вештине са различитим видовима сопственог изражавања. Учествује у музичким активностима школе и заједнице.

Напредни ниво

Ученик разуме музичке стилове у односу на друштвена дешавања и има критички однос према музици.

Креативно користи музичка знања, вештине и искуства у подстицању индивидуалног и групног изражавања и сарадње и презентована знања. Даје свој допринос у очувању традиције и културног идентитета путем музике.

МУЗИЧКА КУЛТУРА -СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Ученик користи језик музике за изражавање својих осећања, идеја и комуникацију са другима. Кроз познавање музичког језика и стилова ученик увиђа везу музике са догађањима у друштву и доприноси њиховом обликовању. Ученик истражује везу између музике и изражавања покретом.

Основни ниво

Ученик познаје језик музике и изражава се гласом, инструментом и покретом индивидуално и/или у групи.

Ученик слушно препознаје основне карактеристике музичке уметности и развија естетску осетљивост.

Средњи ниво

Ученик користи различите музичке изражајне елементе у исказивању својих осећања, идеја и комуникацији са другима.

Слушно препознаје различите жанрове музичке уметности са посебним акцентом на аутентични музички фолклор.

Ученик у свакодневном животу примењује стечена музичка искуства и знања и истражује могућности ИКТа за слушање, стварање и извођење музике. Ученик комуницира покретом уз музику.

Напредни ниво

Ученик креативно примењује стечена музичка искуства у изражавању и представљању ставова, идеја и у комуникацији са другима. Уважава и истражује музичке садржаје различитих жанрова, стилова и култура. Доприноси очувању и развоју музичке културне баштине. Има критички став према музици. Повезује и користи музику са ИКТ-ом у стварању и презентовању знања. Прати и учествује у музичком животу заједнице.

Праћење и вредновање ученика

Формативно оцењивање

Да би се остварио процес праћења напредовања и степена постигнућа ученика у настави музичке културе, неопходно је да наставник претходно упозна и идентификује музичке способности сваког ученика. Оцењивање ученика у настави мора се спроводити организовано. Оно треба да обухвати и прати посебан развој сваког ученика, његов рад, залагање, интересовање, став, умешност, креативност и слично. Наставник треба да прати развој личности у целини и објективно одређује степен на којем је ученик савладао програмске захтеве. Смисао оцењивања у настави музичке културе сагледавати тако да се сваком ученику омогући оптималан развој у оквиру васпитно-образовног рада, а никако да се неодмереним методичким захтевима у савладавању програма и негативном оценом отуђују од музике и музичке уметности. У настави музичке културе за исте васпитно-образовне задатке могу се добити различите оцене, као и за различите резултате исте оцене због тога што се тренутни резултати упоређују са стварним учениковим могућностима. Оваквим начином оствариће се и основни захтеви за правилно оцењивање - да оно буде објективно и да ученике мотивише на музичке активности и на бављење музиком у складу са њиховим стварним способностима и потребама. Домаћи писани задаци или писани текстови, контролни задаци и слично не задају се за овај предмет ни у једном разреду. Целокупно наставно градиво остварује се само у школи.

У својој педагошкој документацији наставник редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева. Наставник образлаже и описом даје своје препоруке за даљи рад и напредовање.

Сумативно оцењивање

Оцењује на крају програмски одрађене наставне целине

Одвија се на крају тромесечја, полугодишта, школске године, образовног циклуса

Даје слику о томе колико је ученик до тада научио, шта зна, разуме и може да уради

Даје слику о томе колико је настава успела да оствари програмом предвиђене и планиране циљеве и исходе.

Представља показатељ и доказ о постигнутим знањима

Тематски дани:

Прво полугодиште, наставна јединица “Ритмичка допуњалка“ реализоваће се кроз предмете Ликовна култура “Ритам“ и Музичка култура;

Наставна јединица, обрада песме “Рунолист“ реализоваће се у току другог полугодишта кроз предмете Биологија“

5. јун Светски дан заштите животне средине“;

20. јун „Светски дан музике“

Наставна јединица “Свети Сава“ реализоваће се у оквиру предмета Веронаука“Савиним стопама“, Српски језик“Свети Сава“Војислав Илић и Музичка култура у првом полугодишту (јануар).

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 88/17, 27/18

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
УВОД	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада,</p> <p>рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом</p> <p>мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима</p> <p>основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и цртају ленте времена.</p>	<p>Географија- Подела географије</p> <p>-Математика-Појам јединице, десетице, стотине</p> <p>-Ликовна култура</p> <p>Врста линије</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
ПРАИСТОРИЈА	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом. Употребом мултимедијалног садржаја.</p> <p>Организовањем тематског дана. Групном или идивудалном посетом прђине Рисовача, у којој су пронађени остаци културе каменог доба. Писаним излагањем и дискусијом о праисторијском локалитету на територији града Аранђеловца и локалитетима на Балкану.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима појам праисторије и одлике овог периода.</p> <p>Објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и цртају временске ленте.</p>	<p>Географија- Релјеф (пећине), Фосили</p> <p>-Ликовна култура-</p> <p>Врсте линија, Орнаменти</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
СТАРИ ИСТОК	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рада у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја у циљу бољег разумевања и визуелизације датог историјског периода.</p> <p>Органзовањем тематског дана.</p> <p>Истраживање писмено или усмено излагање о сазнањима о Београдско мумији.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима појам Старог истока и уводи у историју најзначајнијих држава и њихових одлика. Објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације.</p> <p>Ученици уз помоћ наставника истражују и излазју о Београдској мумији.</p>	<p>-Географија-</p> <p>Подела географије</p> <p>Релјеф</p> <p>-Ликовна култура- Рањена лавица из Ниниве</p> <p>-Српски језик и књижевност- Савладавање елемената изражајног читања и казивања текста. Тумачење текста</p> <p>-Техника и технологија -</p> <p>Коришћење енергије: сунца, ветра, воде</p> <p>-Верска настава- Разумевање једнобожаче и многобожачких религија</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
СТАРА ГРЧКА	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада,</p> <p>рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом</p> <p>мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима појам Старе Грчке, најсаријих цивилизација на овом простору, стварање градова-држава и њихов успон..Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације.</p> <p>Ученици истаражују о Олимпијским играма и Маратонској трци.</p> <p>Ученици по сопственој жељи могу да изложе писменим или усменим путем своје утиске са путовања у Грчку</p>	<p>-Географија- Рељеф, облик и величина планете Земље, Географска дужина и ширина.</p> <p>-Српски језик и књижевност- Савладавање елемената изражајног читања и казивања текста. Тумачење текста (митова, епова...)</p> <p>-Ликовна култура- Орнаменти</p> <p>- Техника и технологија - Коришћење енергије: сунца, ветра, воде</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
СТАРИ РИМ	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рада у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја у циљу бољег разумевања и визуелизације датог историјског периода. Коришћењем документарног филма.</p> <p>Употребом интернета.</p> <p>Писањем радова на одређену тему.</p> <p>Посетом неког од локалитета античког Рима на територији наше државе, индивидуално или у групи.</p> <p>Изучавањем о археолошким остацима из римског периода на Венчацу и писменим излагањем о сазнањима.</p>	<p>Наставник објашњава појам Старог Рима. Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем и селектовањем информација, о настанку развоју и пропасти Старог Рима користећи доступна наставна средства. Излажу стечена знања и постигнућа у писаној или усменој форми. Ученици израђују паное и презентације.</p> <p>Ако су имали прилику да посете неки од римских локалитета или су их истражили путем интернета о њима, пишу рад о свом доживљају и новим сазнањима.</p>	<p>-Географија- Географска карта</p> <p>-Српски језик и књижевност- Савладавање елемената изражајног читања и казивања текста. Тумачење текста (митова, епова...)</p> <p>-Верска настава- Људски напори у циљу спасења од смрти.</p> <p>Хришћанство</p>

Кључни појмови: Прошлост, историја, историјски извори, периодизација историје хронологија, ера, праисторија, откриће ватре, камено доба, метално доба, стари век, стари исток, Египат, Месопотамија, ропство, Грчка, , Хомер, колонизација, полис, Спарта, Атина, демократија, грчко-персијски ратови, Маратонска битка, Пелопонески рат, грчки богови, Олимпијске игре, алфавит, филозофија, еп, Хеленизам, Александар Велики, Александрија, Италија, Стари Рим, република, Пунски ратови, провинције, Гај Јулије Цезар, Октавијан Август, Константин Велики, Балканско полуострво, римск богови, латински језик, правне науке, Исус Христос, Хришћанство, Библија, Милански едикт, пропаст Западног римског царства, Хуни, Велика сеоба народа.

Компетенције и начин њиховог остваривања:

Кључне компетенције за целоживотно учење:

„Комуникација на матерњем језику“ –остварује се монолошком и дијалогском методом на сваком часу, поред тога читањем и анализирањем текстова и историјских извора знатно се доприноси развоју комуникације, као и писањем разних радова.

„Дигиталне компетенције“-развијају се и унапређују коришћењем интернета и разних мултимедијалних садржаја у процесу учења као и адекватним одабиром доступних информација.

„Учење учења“-остварује се на сваком часу кроз све облике и методе рада.

„Друштвене и грађанске компетенције“- остварују се изучавањем различитих државних уређења и органиације живота у њима, као и изучавањем и поштовањем различитих расних и националних групација. Остварује се и кроз групни рад.

„Осећај за иницијативу и предузетништво“- остварује се кроз ангажованост за индивидуални и групни рад, кроз истраживачке задатке као и припремом разноврсног материјала за час, израдом паноа презентација.

Опште међупредметне компетенције:

„компетенција за учење“, „комуникација“, „одговорно учешће у демократском друштву“ „предузимљивост и оријентација ка предузетништву“, „решавање проблема“, „рад са подацима и информацијама“, „сарадња“, „дигитална компетенција“- остварују се кроз индивидуални рад, рад у пару и групи, и кроз монолошку дијалогску и демонстративну методу. Остваривању доприноси и истраживачки рад, прикупљање и селектовање различитих врста података, коришћење интернета и различитог мултимедијалног садржаја, израда презентација , анализа историјских извора, проналажење узрочно последичних веза и везе прошлости и садашњости.

Опште и специфичне предметне компетенције: Ученик именује хронолошке и просторне одреднице. Разликује чињенице од интерпретација. Разуме најважије догађаје и појаве и зна истакнуте личности из опште историје. Повезује најзначајније појаве и догађаје из светске истрије, појаве из прошлости са појавама из садашњост. Разуме узрочно последичне везе историјских догађаја. Користи различите историјске изворе у истарживачким

задатца. Има активан однос према културном наслеђу свог народа, других народа и етничких заједница у духу толеранције и демократских вредности у школском и ваншколском окружењу. Ученик зна специфичне детаље из опште историје, анализира садржај историјских извора, закључује који су узроци, а које последице историјских догађаја. Критички се односи према стереотипима, предрасудама и пропаганди.

Ученик препознаје и користи основне појаве из историје цивилизације и наводи значајне догађаје појаве личности из историје друштва. Именује хронолошке одреднице и зна да их користи у разумевању прошлости и садашњости. Ученик усмено и писмено описује основне појмове, процесе и најзначајније догађаје из прошлости људског друштва, улогу значајних личности из опште, националне, регионалне, националне и историје сопствене државе. Одреди и покаже на ком простору су се одиграли најважнији догађаји. Сакупља и разврстава изворе информација у циљу решавања истраживачког задатка као и разумевања историслих појава и процеса, представи усмено писмено и уз помоћ ИКТ садржај извора информација и резултате спроведеног истраживачког задатка и изведе закључак на основу извора информација. –остварују се на сваком часу кроз различите активности ученика и наставника.

Оцењивање: Наставник користи формативно и сумативно оцењивање. У својој педагошкој документацији редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева. Наставник описом даје и своје препоруке. Сумативно оцењивање изводи оценама од 5 до 1 у складу са оствареношћу образовних стандарда.

Тематски дани: „Пећинско сликарство“ –реализоваће се кроз три наставна предмета, историју, географију и ликовну културу. „Рањена лавица из Ниниве“ –реализоваће се кроз историју и ликовну културу. „Херакле“ - реализоваће се кроз историју и српски језик и књижевност. Реализоваће се у месецима октобру, новембру и фебруару тако што ће наставници наведених наставних предмета у складу са својим предметом заједнички обрадити или утврдити дату наставну јединицу.

Наставни предмет: историја (допунска настава)

разред: пети

годишњи фонд часова:36

недељни фонд часова:1

" Сл. гласник РС - Просветнигласник", бр. 88/17, 27/18

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
УВОД	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима.</p> <p>Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наставник објашњава, поставља питања и одговара на питања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања.</p>	<p>Географија-</p> <p>Подела географије</p> <p>-Математика-</p> <p>Појам јединице, десетице, стотине</p>

Тема	Начин остваривања	Активност инаставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
ПРАИСТОРИЈА	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наставник објашњава, поставља питања и одговара на питања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања.</p>	<p>- Географија- Релјеф (пећине), Фосили</p> <p>-Ликовна култура- Врсте линија, Орнаменти</p>

Тема	Начин остваривања	Активност инаставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
СТАРИ ИСТОК	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима.</p> <p>Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наставник објашњава, поставља питања и одговара на питања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања.</p>	<p>- Географија- Подела географије Рељеф</p> <p>-Ликовна култура- Рањена лавица из Ниниве</p> <p>-Српски језик и књижевност- Савладавање елемената изражајног читања и казивања текста. Тумачење текста</p> <p>-Техника и технологија Коришћење енергије: сунца, ветра, воде</p> <p>-Верска настава- Разумевање једнобожаче и многобожачких религија</p>

Тема	Начин остваривања	Активност инаставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
СТАРА ГРЧКА	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима.</p> <p>Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наставник објашњава, поставља питања и одговара на питања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања.</p>	<p>- Географија- Релјеф, облик и величина планете Земље, географска дужина и ширина.</p> <p>- Српски језик и књижевност- Савладавање елемената изражајног читања и казивања текста. Тумачење текста (митова, епова...)</p> <p>- Ликовна култура- орнаменти</p> <p>- Техника и технологија Коришћење енергије: сунца, ветра, воде</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
СТАРИ РИМ	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада,</p> <p>рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом</p> <p>мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима</p> <p>основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наставник објашњава, поставља питања и одговара на питања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања.</p>	<p>Географија-</p> <p>Географска карта</p> <p>-Српски језик и књижевност- Савладавање елемената изражајног читања и казивања текста. Тумачење текста (митова, епова...)</p> <p>-Верска настава-</p> <p>Људски напори у циљу спасења од смрти.</p> <p>Хришћанство Компетенције и начин њиховог остваривања:</p>

Кључне компетенције за целоживотно учење:

„Комуникација на матерњем језику“ –остварује се монолошком и дијалошком методом на сваком часу, поред тога читањем и анализирањем историјских извора знатно се доприноси развоју комуникације.

„Дигиталне компетенције“ -развијају се и унапређују коришћењем интернета иразних мултимедијалних садржаја у процесу учења као и адекватним одабиром доступних информација.

„Учење учења“ -остварује се на сваком часу кроз све облике и методе рада.

„Друштвене и грађанске компетенције“ - остварују се изучавањем различитих државних уређења и организације живота у њима, као и изучавањем и поштовањем различитих расних и националних групација. Остварује се и кроз групни рад.

„Осећај за иницијативу и предузетништво“ - остварује се кроз ангажованост за индивидуални и групни рад, кроз истраживачке задатке као и припремом разноврсног материјала за час, израдом панона презентација.

Опште међупредметне компетенције:

„компетенција за учење“, „комуникација“, „одговорно учешће у демократском друштву“ „предузимљивост и оријентација ка предузетништву“, „решавање проблема“, „рад са подацима и информацијама“, „сарадња“, „дигитална компетенција“ - остварују се кроз индивидуални рад, рад у пару и групи, и кроз монолошку дијалогску и демонстративну методу. Остваривању доприноси и истраживачки рад, прикупљање и селектовање различитих врста података, коришћење интернета и различитог мултимедијалног садржаја, израда презентација, анализа историјских извора, проналажење узрочно последичних веза и везе прошлости и садашњости.

Опште и специфичне предметне компетенције: Ученик именује хронолошке и просторне одреднице. Разуме најважије догађаје и појаве и зна истакнуте личности из опште и националне историје. Повезује најзначајније појаве и догађаје из светске историје, појаве из прошлости са појавама из садашњост. Разуме узрочно последичне везе историјских догађаја. Има активан однос према културном наслеђу свог народа, других народа и етничких заједница у духу толеранције и демократских вредности у школском и ваншколском окружењу.

Ученик препознаје и користи основне појаве из историје цивилизације и наводи значајне догађаје појаве личности из историје друштва. Именује хронолошке одреднице и зна да их користи у разумевању прошлости и садашњости. Ученик усмено и писмено описује основне појмове, процесе и најзначајније догађаје из прошлости људског друштва, улогу значајних личности из опште историје.

Оцењивање: Наставник користи формативно и сумативно оцењивање. У својој педагошкој документацији редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева. Наставник описом даје и своје препоруке. Сумативно оцењивање изводи оценама од 5 до 1 у складу са оствареношћу образовних стандарда.

Наставни предмет: историја (додатна настава)

разред: пети

годишњи фонд часова:36

недељни фонд часова 1

" Сл. гласник РС - Просветнигласник", бр. 88/17, 27/18

Тема	Начиностваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Увод	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног обликарада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу</p>	<p>Географија-</p> <p>Подела географије</p> <p>-Математика-</p> <p>Појам јединице, десетице, стотине</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Праисторија	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног обликарада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима кључне појмове.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лакшем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p> <p>Наставник бира различите садржаје путем којих ће ученици стећи додатну мотивацију и знања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе закључке и дискутују на часу. Гледају документарне и друге филмове који се баве тематиком датог периода. Доносе закључке и издвајају историјске податке из датог садржаја.</p>	<p>Географија- Релјеф (пећине),</p> <p>Фосили</p> <p>-Ликовна култура-</p> <p>Врсте линија, Орнаменти</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Стари Исток	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног обликарада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p> <p>Наставник бира различите садржаје путем којих ће ученици стећи додатну мотивацију и знања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе закључке и дискутују на часу. Гледају документарне и друге филмове који се баве тематиком датог периода. Доносе закључке и издвајају историјске податке из датог садржаја.</p>	<p>Географија- Подела географије Релјеф</p> <p>-Ликовна култура- Рањена лавица из Ниниве</p> <p>-Српски језик и књижевност- Савладавање елемената изражајног читања и казивања текста. Тумачење текста</p> <p>-Техника и технологија</p> <p>Коришћење енергије: сунца, ветра, воде</p> <p>-Верска настава- разумевање једнобожаче и многобожачких религија</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Стара Грчка	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом</p> <p>мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу. Проучавају различите врсте извора за овај период, анализирају их уз помоћ наставника и доносе свој суд.</p>	<p>- Географија- Релјеф, Облик и величина планете Земље, Географска дужина и ширина.</p> <p>- Српски језик и књижевност- Савладавање елемената изражајног читања и казивања текста. Тумачење текста (митова, епова...)</p> <p>- Ликовна култура- Орнаменти</p> <p>- Техника и технологија- Коришћење енергије: сунца, ветра, воде</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Стари Рим	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног обликарада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу.</p> <p>Гледају документарне и друге филмове који се баве тематиком датог периода. Доносе закључке и издвајају историјске податке из датог садржаја.</p>	<p>Географија- географска карта</p> <p>-Српски језик и књижевност- Савладавање елемената изражајног читања и казивања текста. Тумачење текста (митова, епова...)</p> <p>-Верска настава-</p> <p>Људски напори у циљу спасења од смрти.</p> <p>Хришћанство</p>

Компетенције и начин њиховог остваривања:

Кључне компетенције за целоживотно учење:

„Комуникација на матерњем језику“ –остварује се монолошком и дијалошком методом на сваком часу, поред тога читањем и анализирањем историјских извора знатно се доприноси развоју комуникације.

„Дигиталне компетенције“-развијају се и унапређују коришћењем интернета иразних мултимедијалних садржаја у процесу учења као и адекватним одабиром доступних информација.

„Учење учења“-остварује се на сваком часу кроз све облике и методе рада.

„Друштвене и грађанске компетенције“- остварују се изучавањем различитих државних уређења и органиације живота у њима, као и изучавањем и поштовањем различитих расних и националних групација. Остварује се и кроз групни рад.

„Осећај за иницијативу и предузетништво“- остварује се кроз ангажованост за индивидуални и групни рад, кроз истраживачке задатке као и припремом разноврсног материјала за час, изразом паноа презентација.

Опште међупредметне компетенције:

„компетенција за учење“, „комуникација“, „одговорно учешће у демократском друштву“ „предузимљивост и оријентација ка предузетништву“, „решавање проблема“, „рад са подацима и информацијама“, „сарадња“, „дигитална компетенција“- остварују се кроз индивидуални рад, рад у пару и групи, и кроз монолошку дијалошку и демонстративну методу. Остваривању доприноси и истраживачки рад, прикупљање и селектовање различитих врста података, коришћење интернета и различитог мултимедијалног садржаја, израда презентација, анализа историјских извора, проналажење узрочно последичних веза и везе прошлости и садашњости.

Опште и специфичне предметне компетенције: Ученик именује хронолошке и просторне одреднице. Разликује чињенице од интерпретација. Разуме најважије догађаје и појаве и зна истакнуте личности из опште и националне историје. Повезује најзначајније појаве и догађаје из националне, регионалне и светске историје, појаве из прошлости са појавама из садашњост. Разуме узрочно последичне везе историјских догађаја. Користи различите историјске изворе у истарживачким задатцима. Има активан однос према културном наслеђу свог народа, других народа и етничких заједница у духу толеранције и демократских вредности у школском и ваншколском окружењу. Ученик зна специфичне детаље из националне и опште историје, анализира садржај историјских извора, закључује који су узроци, а које последице историјских догађаја. Критички се односи према стереотипима, предрасудама и пропаганди.

Ученик препознаје и користи основне појаве из историје цивилизације и наводи значајне догађаје појаве личности из историје друштва. Именује хронолошке одреднице и зна да их користи у разумевању прошлости и садашњости. Ученик усмено и писмено описује основне појмове, процесе и најзначајније догађаје из прошлости људског друштва, улогу значајних личности из опште, националне, регионалне, националне и историје сопствене државе. Одреди и покаже наком простору су се одиграли најважнији догађаји. Сакупља и разврстава изворе информација у циљу решавања истраживачког задатка као и разумевања историслих појава и процеса, представи усмено писмено и уз помоћ ИКТ садржај извора

информација и резултате спроведеног истраживачког задатка и изведе закључак на основу извора информација. –остварују се на сваком часу кроз различите активности ученика и наставника.

Оцењивање:Наставник користи формативно оцењивање. У својој педагошкој документацији редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева Наставник описом даје и своје препоруке.

Наставни предмет: Географија-редовна настава

Разред:5

Циљ предмета: ЦИЉ наставе географије је да омогући ученицима да стекну и усвоје знања о природногеографским и друштвеноекономским објектима, појавама и процесима и њиховим међусобним везама и односима у геопростору. Настава географије треба да допринесе стварању реалне и исправне слике о свету као целини и месту и улози наше државе у свету.

Тема	Начин остваривања	Активност наставника	Активност ученика	Међупредметна повезаност
Увод Човек и географија	Ученике подсетити да су у предходним разредима имали предмете где су обрађивали неке делове географије. Гледањем слика и анализом текста објаснити им појам географије, како је добила име, шта проучава и како се дели. Уз помоћ фотографија најзначајнијих географа и морепловаца упознати их са њиховим открићима и значајем тих открића за даљи развој географије као науке.	Наставник образлаже, демонстритара помаже, испитује, координира групама,врши анализу,ствара позитивну климу у одељењу -Наставник уводи ученике у наставни предмет, значај географије као наставног предмета и науке уопште; упознаје их са циљевима и задацима. Као и са историским развојем географије као науке. Развија истраживачки дух код ученика.	Посматрају, уочавају и реагују на команде наставника откривају и истражују наставне садржаје дате на часу	Географија : Предмет проучавања и значај географије- историја : Колумбо Магелан Математика: Ератостен
Васиона и Земља	Наставне садржаје из васионе и васионска тела остварити посматрањем слика из уџбеника и са интернета, гледањем краћих филмова о васиони у васионским телима (звездама, планетама,	Наставник образлаже, демонстритара помаже, испитује, координира групама,врши анализу,ствара позитивну климу у одељењу	одговарају на питања везана за наставну јединицу активно учествују у раду на часу,гледају снимке, слике, читају	Географија : облик и величина Земље- математика: обим, површина,

	сателитима, кометама, метеорима, астероидима), користити разне занимљиве текстове о космосу, небеским телима и начинима истраживања космоса. Облик и величина Земље, континенти, океани и глобус обрадити уз помоћ географског глобуса и карте света.		трекстове	пречник.
Планета Земља Земљина кретања	Земљина кретања (ротацију и револуцију) одрадити уз помоћ глобуса и филмова о кретању планете Земље (интернет). Топлотне појасеве и зонални распоред (часовне зоне) обрадити гледањем и анализом слика, фотографија, шематских приказа, како из уџбеника тако и коришћењем интернета и других занимљивих текстова о часовним зонама, датумској граници и топлотним појасевима.	Наставник образлаже ,демонстритара помаже, испитује, координира групама, врши анализу, ствара позитивну климу у одељењу Упознаје ученике са Земљиним кретањем и узроцима и последицама тих кретања, топлотним појасевима њиховим одликама и простирањем.	одговарају на питања везана за наставну јединицу активно учествују у раду на часу, гледају снимке, слике, читају трекстове	математика: обим, површина, пречник.
Унутрашња грађа и рељеф Земље	Наставне садржаје из области грађе Земље остварити тако што ће ученици посмаирати разне врсте стена, фотографије фосила, анализирати карте на којима су представљене границе литосферних плоча, извести	Наставник образлаже ,демонстритара помаже, испитује, координира групама, врши анализу, ствара позитивну климу у одељењу	посматрају, уочавају разлике између стена (појединачно, у пару или групно). Тумаче карте, гледају снимке, праве макету вулкана, изводе оглед, у природи	Географија : постанак и унутрашња грађа земље стене и фосили-биологија,

	<p>оглед вулканске ерупције, погледати снимке цунами таласа и његове разорне моћи, гледати фотографије са интернета. Облике рељефа настали радом спољашњих сила обрадити у природи (Букуља и Рисовачка пећина) .</p>		<p>посматрају облике рељефа</p>	<p>фосили</p>
<p>Ваздушни омотач Земље</p>	<p>Садржаји из атмосфере биће остварени тако што ће ученицима сем слика и графика бити представљени и мерни инструменти са којима школа располаже или ученици који су у могућности да их донесу (термометар, барометар, ветроказ...). ученици ће уз помоћ њих мерити вредности метеоролошких елемената.</p> <p>Климу и типове климе обрадити уз помоћ слика из уџбеника и са интернета као и анализом клима дијаграма различитих области.</p> <p>Анализом текста, и података доступних у вези са оштећењем озонског омотача и повећаном емисијом угљен диоксида објаснити ученицима ефекат стаклене баште, озонске рупе и киселе кише.</p>	<p>Наставник образлаже , демонстритара</p> <p>помаже, испитује, координира групама,врши анализу,ствара позитивну климу у одељењу</p>	<p>користе мерне инструменте мере и анализирају добијене резултате, посматрају слике и анализирају клима дијаграме, користе интернет, раде на тексту, користе карт</p>	<p>Географија : загађивање атмосфере- биологија:</p> <p>Утицај околине на развој биљака</p>

<p>Вода на Земљи</p>	<p>Кроз ову тематску целину потребно је истаћи облике појављивања, основне одлике и распрострањеност вода на Земљи, као и њихов значај,</p> <p>Садржаји из хидросфере биће остварени тако што ће ученицима сем слика и графика бити приказани и краћи снимци кретања морске воде. Подземне воде обрадити уз помоћ слика из уџбеника и са интернета као и анализом дијаграма различитих области. Анализом текста, и података доступних у вези са подизањем нивоа мора, топљења ледника услед повећане емисије угљен диоксида објаснити ученицима ефекат стаклене баште, озонске рупе и киселе кише.</p>	<p>Наставник образлаже, демонстрира помаже, испитује, координира групама, врши анализу, ствара позитивну климу у одељењу</p>	<p>посматрају, уочавају разлике између воде океана и воде на копну Тумаче карте, гледају снимке, праве макету, у природи посматрају хидрографске објекте</p>	<p>-Биологија:</p> <p>Живи свет мочвара,</p> <p>Биоми;</p> <p>-Хемија:</p> <p>Минералне воде</p>
<p>Биљни и животињски свет</p>	<p>Садржаји из биосфере биће остварени тако што ће ученицима сем слика и графика бити приказани и краћи снимци природних зона. Биљни и животињски свет обрадити уз помоћ слика из уџбеника и са интернета као и анализом дијаграма различитих области. Анализом текста, и података доступних у вези са подизањем нивоа мора, топљења ледника услед повећане емисије угљен диоксида објаснити ученицима ефекат стаклене баште, озонске</p>	<p>Наставник образлаже, демонстрира помаже, испитује, координира групама, врши анализу, ствара позитивну климу у одељењу</p>	<p>Одговарају на питања везана за наставну јединицу, активно учествују у раду на часу, гледају снимке, слике, читају трекстове. Прате излагање наставника, записују анализирају најбитније, постављају питања, објашњавају и показују на карти. Примењују стечена знања у решавању проблемских задатака Активно</p>	<p>Биологија</p> <p>Екологија</p> <p>(садржаји „ефекат стаклене баште“</p> <p>Загађивање атмосфере, биљна</p> <p>Зоналност)</p>

	<p>рупе и киселе кише. Двосмерна комуникација метода илустрације самостални рад ученика усмена презентација ученика истраживачки рад стимулисано учење кооперативна метода</p> <p>ндивиндуални рад фронтални рад групни рад</p> <p>рад у пару</p>		учествују у раду групе.	
--	---	--	-------------------------	--

Оцењивање ученика треба да буде усмено и писмено и свака оцена треба да буде јавна и образложена. Пожељно је да наставник прати, процењује и проверава знања и активности ученика (коришћење, скицирање, попуњавање географских карата, стварање постера, цртежа, перформанси, истраживачких радова, пројеката...). Писани испити се често обављају тестовима, али могу да се користе: есеј (семинарски рад, извештај са екскурзије и друго), графички, практични, пројектни рад итд. Пожељно је да наставник бележи постигнућа сваког ученика како би они могли да прате и унапређују своја постигнућа.

Оцењује се квалитет у раду ученика,

Усмено одговарање,

нема карта,

Домаћи задатак петнаестоминутни

тест,

Рад у пару,

Рад у групи.

Компетенција за целоживотно учење.

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног в Ефикасно користи различите методе учења в Разликује чињенице од ставова, веровања и мишљења в Уме да процени степен у ком је овладао градивом

Рад са подацима и информацијом Зна да је за разумевање догађаја и доношење исправних одлука потребно имати и поуздане податке Користи табеларни и графички приказ података уме да их чита и тумачи Користи информационе технологије за чување ,презентацију и основну обраду података;

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија на послу, у слободном времену и комуницирању

Еколошка компетенција Подразумева разумевање и спремност за ангажовање у заштити природе и природних ресурса

Брига за здравље Подразумева: Правилну исхрану, в Заразне болести и њихову превенцију в Правилну употребу лекова в Пружање прве помоћи в Бављење спортом в Превенцију од болести зависности

Вештина сарадње Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе в Доприноси постизању договора о раду заједничког рада в Активно слуша и поставља релевантна питања в Ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групе;

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:МАТЕМАТИКА   разред:ПЕТИ   Годишњи фонд часова:144

Недељни фонд часова:4

Тема	Начиностваривања	Активностинаставника	Активности ученика	Међупредметнаповезаност
1.Природни бројеви и дељивост	<p>Оватемапредстављаприроднувезусарадивомпрвогцикуса и у оквируњетребапроширити и продубитизнањакојасуученициранијес текли. Обновитисвојстваскупова N и $N0$ (претходник и следбеник) и подсетитисепридруживањабројеватачкамабројевнеполуправе. Крозразноврснезадаткесаизразима, једначинама и неједначинамаиз свакодневног живота, наставитисаизграђивањемпојмовабројевниизраз, променљива, израз с променљивом и придруживање, користећипритоми и терминеизраз, формула, исказ. Кодједначина и неједначиназадржатисенаједноставнијимоблицима, у циљуусвајањакоцептарешавањаадатогпроблема.</p> <p>Уочаватипримереједноставнијих (функцијских) зависности у разнимобластима (придруживањеподатомправилубројева – бројевима, бројева – дужима, бројева – површинама и др.). Притомејеважнокоришћењедијаграма и табела (дијаграмтокаалгоритма, табеларезултатанекогпребројавањаил имерења и др). У</p>	<p>Наставниксеприпремазачас, организује и реализујенаставнипроцес. Мотивише, подржава и развијаинтересовањаученикатакоштодајеп репорукештадасечита, охрабрујеученикекојижеледасбавеистраживачкимрадом. Разговарасаученицима, упућујеих, усмерава и објашњава. Извештаваих о раду и постигнућима. Пратинапредакученика</p>	<p>Решавапроблеми задатке, примењујезнањенатекстуалнимзадацима, посматра, уочававезусапретходноусвојенимградивом, анализира, комбинује, упоређује, процењује.</p> <p>Учениксеприпремазачасиучипређеноградиво.</p> <p>Повезујеградиво и уочавасличности и разлике. Усменоодговара и радизадаткеузконсултацијусанастваником о свимпотешкоћама.</p>	<p>Решавањепроблема, сарадња, Дигиталнакомпетенција, Радсаподацима и информацијама, есетичкакомпетенција, комуникација</p>

	<p>овомделутребакористити и примересагеометријскимоблицима, у којимасепојављујезависностмеђувеличинама. У делукојисеодноснонадељивост, подсетитиученикедадељење у скупуприроднихбројевабезостатканије увекмогуће. Увести дељење са остатком</p>			
--	---	--	--	--

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Основн и појмов и геомет рије</p>	<p>Главнициљтемејестедауспоставиприроднипрелазнавишени воеразумевањагеометрије, санивоавизуелизације (накомесубазиранисадржајигеометрије у првомциклусу), нанивоанализирања и апстракције (одн. неформалнедедукције). Новинивоподразумеваописивање и репрезентацијегеометријскихобјекатанаприродном и формалномјезику, анализирањеодносамеђуобјектима. Ученициуовајајелементедедуктивногзакључивања (правилноформулисањетврђења; правилнозакључивање, правилнокоришћењевезника и, или, а нарочитоако...онда). Садржајетребадапратезадаци у којимасеистичеправилноизражавање, договореноозначавање, коректноцртање, и којимасеподстичелогичко-комбинаторноразмишљање. Полазећиодпојмоватачке и праве и односаприпадања и распоредаувестипојамдужи и појам праве и начин обележавања. Увестипојмове: кружница, круг, центар, полупречник, пречник, лук, тетива и тангента. Односдвекружнице, односнодвакугаразматратинаконкретнимпримерима и задацима. Користитишестаркаогеометријскиинструментзацртањекружница, упоређивањедужи и операцијенадњима. Конструктивноупоређивање, сабирање и одузимањедужиповезатисамерењем. У задацимакориститиизломљенелиније (отворене и затворене) безексплицитнедефиниције и увестипојамобимазатворенеизломљенелиније. Централномсиметријомпресликаватитачке, дужи, кружнице, троуглове, квадрате и правоугаонике. Истаћиосновнеособинецентралнесиметрије и повезатиихсаособинамапаралелограма. Увестипојмовеуслеренихдужи и вектора..</p>	<p>Наставниксеприпремазачас, организује и реализујенаставнипроцес. Мотивише, подржава и развијаинтересовањаученикатакоштодајепрепорукештадасечита, охрабрујетученикекојижеледасебавиистраживачкимрадом. Разговарасаученицима, упућујеих, усмерава и објашњава. Извештаваих о раду и постигнућима. Пратинапредакученика</p>	<p>Решавапроблеме и задатке, примењујезнањенатекстуалнимзадацима, посматра, уочававезусапретходноусвојенимградивом, анализира, комбинује, упоређује, процењује. Учениксеприпремазачас иучипређеноградиво. Повезујеградиво и уочавасличности и разлике. Усменоодговара и радизадаткеузконсултацијуса наставником о свимпотешкоћама</p>	<p>Техника и технологија, ликовна култура</p>

ТЕМ А	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА	Активности наставника	Активности ученика	Међупредмет на повезаност
Угао	<p>– Угаонулинијуувестикаоунијудвеполуправесазаједничкимпочетком. Истаћиразликуизмеђуконвексне и неконвекснеобласти.</p> <p>Угаоувестикаоунијугаонелиније и једнеодпоменутихобласти, алидаљаразматрањаограничитисамонаконвекснеуглове. Увести и означавањеугловамалимсловимагрчкогалфабета.</p> <p>Користећисемеханичкиммоделима (кретањеклатна, лепеза и сл.) мотивисати придруживањекружнихлукова (и одговарајућихтетива) угловима.</p> <p>Једнакеугловеувестикаоугловечијесуодговарајућететиве у круговимаједнакихполупречникаједнаке.</p> <p>Наовообјашњење надовезатиконструктивнопреношењеугловапомоћушестара и лењира, а затим и конструктивнопорепређивање, сабирање и одузимањеугловаРазвитикодученикавештинумерења и цртањауглапомоћуугломера. Увестиделовестепена (минуте и секунде) и поступкесабирања и одузимањамерауглова. Објаснитиједнакостунакрснихуглова и увести нормалностправих.</p> <p>Ученикетребаоспособитидацртају нормалнунаправуиздатетачкеупотребомтроугаоноглењира, а наконистицањанормалноститангенте и одговарајућегполупречника, и зацртањетангентенакружницу у задатојтачкикружнице.</p> <p>Објаснитиштасеподразумеваподрастојањемтачкеодправе.</p> <p>Подугломизмеђуправихкојенисумеђусобнонормалнеподразумеватиодговарајућиштаругао. Истаћиугловекојеобразујетрансверзаладвепаралелнеправе.</p> <p>Кадатрансверзаланијенормалнапаралелнимправама, добијенеугловеподелитинаоштре и тупе и истаћидасувиугловиистеврстемеђусобноједнаки.</p> <p>Обновитиједнакостнаспрамнихстраницапаралелограма, и известиједнакостнаспрамнихугловапаралелограма.</p> <p>Објаснитиштасеподразумеваподрастојањемизмеђудвепаралелнеправе.</p> <p>Истаћиодносеугловасапаралелнимкрацима.</p>	<p>-организовањенаставногпроцеса</p> <p>-реализацијанаставногпроцеса - мотивацијаученика - праћењенапредовања свакогученика - партнер у педагошкојкомуникацији</p>	<p>-повезивање - математичкоизражавање - демонстрацијарешења - увежбавање - дискутовањерешења - обележавање - решавањепроблема у групи или самостално</p>	<p>ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА</p>

ТЕМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна Повезаност
Разломци	<p>На почетку увести појмове правогадносно неправог разломка, као и мешовитог броја.</p> <p>Претварањемешовитог броја у неправиразломак и обрнуто, повезатисапоступкомдељења саостатком.</p> <p>Геометријску интерпретацију негативних рационалних бројева уводимо помоћу бројевне полуправе. Примериза то треба дабуду разноврсни, имениоци разломка не треба дабуду већи од 10, а ученици треба да схвате важност избора јединичне дужи за прецизно приказивање датих разломака.</p> <p>Бројевна полуправасе може користити и за порепређивање разломака. Проширивање и скраћивање разломака уводити на основу особине количника да се он може каде и дељеник и делилац помноже, односно поделе истим бројем различитим од нуле.</p> <p>Скраћивање разломка до несводљивог повезатиса познатим поступком налажења највећег заједничког делиоца бројиоца и имениоца. На пример имапоказати да се скраћивање може извести и</p>	<p>--</p> <p>организовањенаставног процеса - реализацијанаставног процеса - мотивацијаученика - праћењенапредовања свакогученика - партнер у педагошкој комуникацији</p>	<p>-повезивање - математичкоизражавање - демонстрацијарешења - увежбавање - дискутовањерешења - обележавање - решавање проблем</p>	<p>Унутар предметна, географија</p>

<p>поступно, али да је претходни поступак ефикаснији. Упознати ученике са различитим начинима упоређивања разломака. Примере којих се користе треба илустровати помоћу кружних исечака или фигура у квадратној мрежи и на тај начин повезати овај део тематике са геометријом (нпр. угао и мерење угла). Увођење децималног записа разломка и њихово приказивање на бројевној полуправој повезати са мерењем дужине, масе и запремине течности, коришћењем примера из свакодневног живота. Превођење разломака у децимални запис започети са разломцима који се могу свести на децималну разломку, а након тога увести и појам периодичног децималног записа. Сабирање и одузимање разломака увести свођењем на заједнички именованилац, с тим што на почетку не треба инсистирати на најмањем заједничком садржаоцу. Множење разломака најлакше је илустровати у квадратној мрежи нпр. преко површине правоугаоника. Предељење разломака упознати ученике са појмом реципрочне вредности разломка и природног броја. Самодељење увести помоћу једноставних примера дељења разломка природним бројем и на крају општити да је дељење разломка исто што и множење његовог реципрочном вредношћу. Код сабирања, одузимања и множења децималних бројева користити аналогију са извођењем истих операција са природним бројевима. Код дељења увести прво дељење децималног броја природним, а након тога, кроз добро одабране примере, показати како се дељење децималних бројева своди на претходни случај.</p>		<p>а у групи или самостално</p>	
--	--	--	--

ОПШТЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ:

Ученик је на крају обавезног образовања кроз наставу математике усвојио основне математичке концепте (нумеричке, алгебарске, геометријске, статистичке), овладао је основним математичким процесима (расуђивањем, комуникацијом, повезивањем, применом, моделовањем) и вештинама (рачунањем, алгебарским поступцима, мерењем, просторном визуелизацијом, радом са подацима, проценом, коришћењем калкулатора и информационо-комуникационих технологијама) потребним за даљешколовање и живот. Оспособљен је да анализира и тумачи природне и друштвене појаве, решава проблеме и доноси одлуке у свакодневном контексту. Комуницира користећи математички језик, користи информационо-комуникационе технологије и друга средства.

Основни ниво

Решава проблеме и доноси одлуке у једноставним ситуацијама када је захтев јасно формулисан и свирелевантни подаци непосредно дати. Користећи основне елементе математичког језика, једноставне математичке поступке и информационо комуникационе технологије саопштава решење проблема или донету одлуку.

Средњи ниво

Решава проблеме и доноси одлуке у познатом контексту, притома прикупља, селектује податке и примењује одговарајуће математичке поступке. Образлаже решење проблема или донету одлуку. Тумачи природне и

друштвене појаве користећи математичке концепте, процесе и вештине.

Напредни ниво

Решава проблеме, доноси одлуке и процењује могућности у реалним ситуацијама и приче мубира и вреднује пут и начин решавања. Критички анализира природне и друштвене појаве користећи математичке концепте, процесе и вештине. Аргументује своје ставове и дискутује користећи математички језик.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Специфичне предметне компетенције су: математичко знање и резонување, примена математичких знања и вештина у решавању проблема и математичка комуникација.

Основни ниво

Примењује једноставне математичке поступке кадасу сви подаци непосредно дати.

Примењује основне математичке знања у решавању једноставних ситуација из свакодневног живота. Решава проблеме у једноставном контексту којисе сводена једноставна рачун, решавање једначина, мерење, цртање и рад са подацима. Разуме основне писане и усмене математичке комуникације.

Средњи ниво

Примењује математичке концепте, процесе и вештине у различитим ситуацијама. Бира оптималне начине решавања проблема користећи нумеричке, алгебарске и геометријске методе. Анализира податке користећи основне статистичке методе. Уме да користи одговарајуће средство ИКТ за организацију и обраду података. Разуме захтев сложености математичких задатака и решава их. Одговарајући математичким појмовима и симболима саопштава своје ставове.

Напредни ниво

Бира математичке поступке за решавање проблема и доноси закључке. Истражује различите начине решавања проблема.

Уме да примени математичка знања у анализи сложених природних и друштвених појава. Приликом решавања проблема у медама да берез средство ИКТ и да га користи на одговарајући начин. Разуме и користи формални математички језик. Уме да критички дискутује добијеним резултатима и анализира их.

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА

Саставни део процеса развоја математичких знања у свим фазама наставе треба да буде и праћење и процењивање степена остварености исхода, које треба да обезбеди што поузданије сагледавање развоја и напредовања ученика.

Тај процес треба започети иницијалном проценом нивоа на ком се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневно посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови) помаже наставнику да сагледа постигнућа (развој и напредовање) ученика и степен остварености исхода.

Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученик треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика (различите анкете, скале процене, табеле и сл.)

Предмет Биологија **Недељни фонд часова: 2**

Годишњи фонд часова: 72

Тема /Садржај	Циљ	Начин остваривања садржаја	Међупредметна повезаност исхода	Исходи	Активности наставника	Активности ученика
---------------	-----	-------------------------------	---------------------------------------	--------	--------------------------	--------------------

<p>Порекло и разноврсност живота Жива бића, нежива природа и биологија. Особине живих бића: ћелијска грађа, исхрана, дисање, излучивање, надражљивост, покретљивост, размножавање, раст и развиће. Једноћелијски и вишећелијски организми. Основе класификације. (груписање живих бића). Исхрана. Храна као извор енергије и градивних супстанци потребних за обављање свих животних процеса. Дисање као размена гасова у различитим срединама. Излучивање. Надражљивост. Покретљивост – кретање. Размножавање: бесполно и полно. Раст и развиће. Дужина живота. Промене које човек пролази током развића; пубертет и полна зрелост.</p>	<p>Развијање меморије код ученика, из разлога што треба упамтити разноврсност и разноликост живих организама на планети и додавати нове информације. Развој расуђивања, како би се могле уочити разлике међу различитим групама организама и самим тим их боље проучити. Развијање критичког мишљења при спровођењу различитих експеримената и изучавању процеса и доношење правилних закључака.</p>	<p>Методом предавања садржаја на ученицима занимљив начин чиме би они усвојили најважније чињенице. Започињањем дискусије на тему разноврсности живота, процеса у живим бићима, класификацијом организама на специфичне групе и укључивањем ученика. Демонстративном методом приказати ученицима на разне начине како је сама појава живота фасцинантна ствар која завређује свачију пажњу</p>	<p>Српски језик и књижевност <i>Дечак и пас,</i> Данило Киш</p> <p>Српски језик и књижевност <i>Шљива,</i> Милован Данојлић</p> <p>Српски језик и књижевност <i>Робинзон Крусо,</i> Данијел Дефо (преживљавање на пустом острву)</p>	<p>– истражује особине живих бића према упутствима наставника и води рачуна о безбедности током рада; – групише жива бића према њиховим заједничким особинама; – одабира макроморфолошки видљиве особине важне за класификацију живих бића</p>	<p>-дефинише појмове, -објашњава нове речи, -користи различите технике да дође до резултата, -излаже градиво, -црта, -демонстрира, - едукује, - прати - евидентира, -мотивише, -поставља питања, -одговара на питања</p>	<p>-Одговарају на питања, -активно слушају (усмеравају пажњу, питају решавају проблеме (уочавају их, дефинишу, раздвајају битно од небитног, пореде, броје, сврставају у категорије, тумаче табеле, решавају задатке, процењују, предвиђају...) -Учествују у комуникацији (дискутују, постављају питања...) -Организују (свој рад, простор, време...) - Процењују свој рад и напредак, - Сарађују са другима... - Мисле (процењују, предвиђају, објашњавају, претпостављају, аргументују, закључују, повезују постојеће знање са новим.</p>
---	--	--	--	--	--	---

Тема /Садржај	Циљ	Начин остваривања садржаја	Међупредметна повезаност исхода	Исходи	Активности наставника	Активности ученика
<p>Јединство грађе и функције као основа живота</p> <p>Живот у воденој и копненој средини – изглед, прилагођености на начин живота</p> <p>Живот у води – изглед, прилагођености на начин живота.</p> <p>Живот на копну – изглед, прилагођености на начин живота.</p> <p>Живот под земљом – изглед, прилагођености на начин живота.</p>	<p>Развој ученичке способности да разликује животне средине једне од других и свест на који начин се организми прилагођавају при преласку из једних у друге.</p> <p>Развој свести код ученика како то различити еколошки фактори делују на одређене групе организама.</p>	<p>Започети дискусију на тему различитих животних средина и на које начине се организми довијају не би ли се што боље прилагодили</p> <p>Рад са групама које као задатак имају да напишу есеј како се набоље прилагодити на дату животну средину и које принципе применити</p>	<p>Географија</p> <p><i>Човек и клима, атмосферске непогоде и утицај на климу</i></p> <p>Географија,</p> <p><i>Човек и вода, заштита воде од загађења</i></p>	<p>– идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење;</p> <p>– једноставним цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље</p>	<p>-дефинише појмове, - објашњава нове речи,</p> <p>-користи различите технике да дође до резултата,</p> <p>-излаже градиво,</p> <p>-црта,</p> <p>- демонстрира,</p> <p>- едукује,</p> <p>-прати</p> <p>-евидентира,</p> <p>-мотивише,</p> <p>-поставља питања, - одговара на питања</p>	<p>- Одговарају на питања,</p> <p>- активно слушају (усмеравају пажњу, питају решавају проблеме (уочавају их, дефинишу, раздвајају битно од небитног, пореде, броје, сврставају у категорије, тумаче табеле, решавају задатке, процењују, предвиђају...) -Учествују у комуникацији (дискутују, постављају питања...) - Организују (свој рад, простор, време...) - Процењују свој рад и напредак,</p> <p>-Сарађују са другима...</p> <p>-Мисле (процењују, предвиђају, објашњавају, претпостављају, аргументују, закључују, повезују постојеће знање са новим.</p>

Тема /Садржај	Циљ	Начин остваривања садржаја	Међупредметна повезаност исхода	Исходи	Активности наставника	Активности ученика
<p>Наслеђивање и еволуција</p> <p>Преношење особина са родитеља на потомке. Разлике родитеља и потомака.</p> <p>Разлике полног и бесполог размножавања у настанку варијабилности.</p> <p>Јединке унутар једне врсте се међусобно разликују (варијабилност) – узроци варијабилности: наслеђивање и утицај средине на развиће сваке јединке.</p> <p>Варијабилност организама унутар врсте је предуслов за еволуцију.</p>	<p>Развој свести код ученика да је варијабилност особина основни предуслов за развој квалитетног генетског материјала.</p> <p>Развој критичког мишљења код ученика како би схватили генетичке основе и принципе наслеђивања и еволуције</p>	<p>Методама разговора дијалога и репродукције доћи до начина како да ученици најлакше схвате и савладају основне принципе наслеђивања и еволуције.</p> <p>Методом рада у пару ученицима дати различите одломке научних часописа из којих они сазнају нове ствари и презентују их остатку одељења</p> <p>Извођењем различитих лабораторијских вежби и експеримената</p>	<p>Музичка култура</p> <p><i>Човек у праисториј и улога музике у првобитно м друштву и преношење на потомство</i></p>	<p>– прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички</p> <p>их представља и изводи једноставне закључке;</p> <p>– разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота;</p> <p>– поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате;</p> <p>– користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата</p>	<p>-дефинише појмове, - објашњава нове речи, -користи различите технике да дође до резултата, излаже градиво,црта, - демонстрира, -едукује, -прати - евидентира, -мотивише, - поставља питања, - одговара на питања</p>	<p>Одговарају на питања, активно слушају (усмеравају пажњу, питају решавају проблеме (уочавају их, дефинишу, раздвајају битно од небитног, пореде, броје, сврставају у категорије, тумаче табеле, решавају задатке, процењују, предвиђају...) Учествоју у комуникацији (дискутују, постављају питања...)Организују (свој рад, простор, време...)</p> <p>Процењују свој рад и напредак, Сарађују са другима... Мисле (процењују, предвиђају, објашњавају, претпостављају, аргументују, закључују, повезују постојеће знање са новим.</p>

Тема /Садржај	Циљ	Начин остваривања садржаја	Међупредметна повезаност	Исходи	Активности наставника	Активности ученика
<p>Живот у екосистему</p> <p>Жива бића из непосредног окружења.</p> <p>Позитиван и негативан утицај људи на жива бића и животну средину..</p> <p>Заштита живих бића и животне средине.</p> <p>Пројекат очувања природе у мом крају.</p> <p>Дивље животиње као кућни љубимци – да или не.</p> <p>Значај врста за човека (самоникло јестиво, лековито, отровно биље;</p> <p>животиње као храна и могући преносиоци болести, отровне животиње).</p>	<p>Развој еколошке свести код ученика како би се што боље упознали са могућностима очувања природе како у свом окружењу тако и на глобалном плану.</p> <p>Развој креативности кроз разне пројекте од јавног значаја за све организме у околини.</p> <p>Увођење ученика у свет екологије, рециклаже и одрживог развоја као главних предуслова за успешно очување планете на којој живимо.</p>	<p>Извођењем различитих експеримената који за циљ имају упознавање човекове околине.</p> <p>Предавањем о очувању и одржању животне средине</p> <p>Радом на терену са циљем да се ученицима приближи живи свет окружења</p> <p>Упознавањем са кућним љубимцима и гајеним воћем и поврћем у домаћинству сваког детета.</p>	<p>Географија, <i>Угроженост и заштита живог света</i></p> <p>Географија, <i>Одговорност човека према планети Земљи</i></p> <p>Ликовна култура <i>Ритам у природи, смена годишњих доба, звуци и кретање</i></p> <p>Српски језик и књижевност <i>Поље, Јован Дучић (ште је јечам, пресвлачење змије ...)</i></p>	<p>- доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи;</p> <p>– направи разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу;</p> <p>– предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима,</p> <p>сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасиљан начин</p> <p>- илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава</p>	<p>-дефинише појмове,</p> <p>-објашњава нове речи,</p> <p>-користи различите технике да дође до резултата,</p> <p>-излаже градиво,</p> <p>-црта,</p> <p>-демонстрира,</p> <p>-едукује,</p> <p>-прати</p> <p>- евидентира,</p> <p>-мотивише,</p> <p>- поставља питања, - одговара на питања</p>	<p>-Одговарају на питања,</p> <p>- активно слушају (усмеравају пажњу, питају решавају проблеме (уочавају их, дефинишу, раздвајају битно од небитног, пореде, броје, сврставају у категорије, тумаче табеле, решавају задатке, процењују, предвиђају...) - Учествују у комуникацији (дискутују, постављају питања...) -Организују (свој рад, простор, време...) -Процењују свој рад и напредак, -Сарађују са другима... -Мисле (процењују, предвиђају, објашњавају, претпостављају, аргументују, закључују, повезују постојеће знање са новим.</p>

Тема /Садржај	Циљ	Начин остваривања садржаја	Међупредметна повезаност	Исходи	Активности наставника	Активности ученика
<p>Човек и здравље</p> <p>Здрава исхрана и унос воде. Енергетски напаци.</p> <p>Штетност дуванског дима и психоактивних супстанци.</p> <p>Физичка активност и здравље.</p> <p>Промене у пубертету и последице прераног ступања у сексуалне односе.</p>	<p>Развој свести код ученика о сопственом и јавном здрављу и начинима његовог очувања.</p> <p>Упознавање са негативним последицама дуванског дима алкохола и психоактивним супстанцама, као и методама за њихово искорењивање</p>	<p>Радам у групи где ученици з претходну припрему говоре о болестима зависности и енергетским напацима.</p> <p>Организовањем презентације о здравом стилу живота у сарадњи са наставницима физичке културе.</p> <p>Уласком у дијалог и полемику о променама у пубертету</p>	<p>Физичко васпитање</p> <p><i>Вежбе за јачање кардиоваскуларног система</i></p> <p>Грађанско васпитање</p> <p><i>Наши идентитети, стереотипи и предрасуде</i></p> <p>Грађанско васпитање</p> <p><i>Сукоби и насиље, сексуално и емоционално</i></p>	<p>- идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих</p> <p>уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања</p>	<p>дефинише појмове,</p> <p>-објашњава нове речи,</p> <p>-користи различите технике да дође до резултата,</p> <p>-излаже градиво,</p> <p>-црта,</p> <p>-демонстрира,</p> <p>-едукује,</p> <p>-прати</p> <p>-евидентира,</p> <p>-мотивише,</p> <p>-поставља питања,</p> <p>-одговара на питања</p>	<p>-Одговарају на питања,</p> <p>- активно слушају (усмеравају пажњу, питају решавају проблеме (уочавају их, дефинишу, раздвајају битно од небитног, пореде, броје, сврставају у категорије, тумаче табеле, решавају задатке, процењују, предвиђају...) - Учествују у комуникацији (дискутују, постављају питања...) -Организују (свој рад, простор, време...) - Процењују свој рад и напредак,</p> <p>-Сарађују са другима...</p> <p>-Мисле (процењују, предвиђају, објашњавају, претпостављају, аргуменују, закључују, повезују постојеће знање са новим.</p>

ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

Ученик разуме основне биолошке појмове и процесе. Поседује општа знања о пореклу и развоју живота на Земљи на основу сазнања савремене биолошке науке. Познаје значај јединствености и очувања разноврсности живота на Земљи, разликује елементе грађе и функције живих бића и има развијену свест о општој здравственој и еколошкој култури. Уме да процени значај биолошких знања за развој људског друштва, а посебно у свом непосредном окружењу. Поседује истраживачке вештине потребне за рад у биологији. Способан је да примени стечена биолошка знања и вештине у свакодневном животу. Критички размишља и развија научни поглед на свет и оспособљен је за наставак школовања.

Основни ниво

Уме да разликује основне групе и систематске категорије живих бића, да познаје основне елементе грађе и нивое организације живих бића и животне средине. Уме да наведе основне фазе у индивидуалном развићу живих бића. Уме да наведе основне фазе у историјском развоју живог света и да правилно дефинише појам биолошке еволуције. Препознаје разлику између позитивног и негативног утицаја човека на биосферу, као и мере којима се могу смањити штетни утицаји на животну средину. Уме да дефинише основне еколошке појмове и одрживи развој, као и да препозна значај одрживог развоја. Одређује основне чиниоце који утичу на здравље, а посебно мере хигијене. Познаје различите друштвене ситуације и понашања која доводе до нарушавања здравља и зна како да их избегне. Уме да опише основне етапе у реализацији практичних и лабораторијских радова.

Средњи ниво

Уме да уочи основне принципе по којима су организми разврстани у одговарајуће систематске категорије и везу која постоји између грађе организама и њиховог функционисања. Уме да образложи основне генетичке појмове. Уме да разликује и разврста фазе у индивидуалном развићу живих бића. Уочава везу између геолошких доба и развоја живота на Земљи. Разликује и разврстава основне еколошке појмове и процесе и уме да уочи везу између еколошких система и животне средине. Примењује стечена знања из биологије у свакодневном животу, а посебно у очувању сопственог здравља. Познаје и у животу примењује принципе одрживог развоја. Уме да реализује практичне и лабораторијске радове.

Напредни ниво

Уме да анализира корелације које постоје између грађе и функционисања организама и животних услова у њиховој околини. Просуђује на који начин функционишу еволуциони механизми у развоју живог света. Анализира утицај средине и наслеђа на животне циклусе живих бића. Разуме фазе у историјском развоју живог света. Уме да објасни значај примене генетике у различитим подручјима људске делатности. Учествује у очувању и унапређењу биодиверзитета. Анализира утицаје различитих чинилаца на здравље и вреднује различите стилове живота. Вреднује значај биолошких открића за развој људског друштва и уме самостално да процени квалитет биолошке информације у медијима. Уме да ревидира/преради и реорганизује сопствени систем биолошког знања и сопствене ставове. Осмишљава, приказује и критички анализира резултате практичног и лабораторијског рада.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Ове компетенције се односе на: овладавање знањима и вештинама о јединству живота на Земљи, његовој разноврсности, као и о месту и улози човека у природи; примену стечених знања и вештина у свакодневном животу, превасходно у очувању сопственог здравља и одабиру квалитетног начина живота; стицање знања, вештина и формирање ставова који ће допринети екологији заштите животне средине, очувању биодиверзитета и постизању одрживог развоја.

Основни ниво

На основном нивоу ученик: Уме тачно да дефинише заједничке особине живих бића и може да препозна по чему је живот на Земљи јединствен. Зна основне чињенице о грађи и функцији живих бића. Познаје основне чињенице о најчешћим болестима и повредама и уме да избегне ситуације које доводе до болести и повреда, као и да правилно реагује и потражи адекватну помоћ. Уме да наведе основне појмове и чињенице о организацији наследног материјала. Познаје основне чињенице о биодиверзитету, његовој угрожености и начинима заштите. Познаје разноврсност живог света непосредне околине и одговорно се односи према њему.

Средњи ниво

На средњем нивоу ученик: Разуме повезаност грађе и функције живих бића. Уме да уочи везу између грађе и физиологије човека и оспособљен је да примени стечена знања у свакодневном животу у очувању здравља. Уочава место и улогу човека у природи и његову одговорност за последице развоја човечанства. Може да уочи везу између узрока и последица загађења животне средине и на основу тога разуме потребу заштите животне средине. Користи знања о разноврсности живог света своје околине ради побољшања квалитета сопственог живота. Познаје разноврсности живог света Србије и одговорно се односи према њему

Напредни ниво

На напредном нивоу ученик: Способан је да направи упоредни преглед грађе и функције појединих група организама. Вреднује основне чињенице о пореклу живота на Земљи и човека на основу познавања еволуционе биологије. Разуме основне чињенице о јединству и разноврсности живота на Земљи. Анализира на који начин долази до поремећаја у нормалном функционисању организма, а што доводи до нарушавања здравља и способан је да заступа здраве животне навике. У стању је да уочи узроке и анализира последице загађења и да учествује у различитим акцијама заштите, обнове и унапређења животне средине. Поседује одговоран став према животној средини у складу са принципима одрживог развоја.

ХОРИЗОНТАЛНА И ВЕРТИКАЛНА ПОВЕЗАНОСТ (подразумева повезаност у оквиру предмета и између различитих наставних предмета):

Предмет	Разред	Корелативни садржаји	Међупредметна компетенција
Математика	5.	<ul style="list-style-type: none"> - Мерење дужине и једнакост дужи. - Примене разломака (проценти, аритметичка средина, размера, вероватноћа). 	<ul style="list-style-type: none"> -рад са подацима и информацијама - компетенција за учење -комуникација -сарадња -решавање проблема -компетенција за учење
Физичко и здравствено васпитање	5.	<ul style="list-style-type: none"> - Физичка активност, вежбање и здравље - Утицај правилне исхране на здравље и развој људи -Исхрана пре и после вежбања -Вежбање и играње на чистом ваздуху – чување околине приликом вежбања 	<ul style="list-style-type: none"> -одговоран однос према околини -одговоран однос према здрављу -комуникација -сарадња -решавање проблема
Информатика и рачунарство	5.	<ul style="list-style-type: none"> -Претраживање Интернета, -одабир резултата и преузимање садржаја -Заштита приватности личних података -Заштита здравља, ризик зависности од технологије и управљање временом 	<ul style="list-style-type: none"> -рад са подацима и информацијама -дигитална компетенција -решавање проблема -компетенција за учење

Географија	5.	<ul style="list-style-type: none"> - распоред копна и воде на Земљи - Човек и рељеф (позитивни и негативни утицаји) - Човек и клима (атмосферске непогоде, утицај човека на климу) - Угроженост и заштита живог света 	<ul style="list-style-type: none"> -одговоран однос према околини -предузимљивост и оријентација ка предузетништву -рад са подацима и информацијама -дигитална компетенција
Техника и технологија	5.	<ul style="list-style-type: none"> - Природни ресурси на Земљи. -Управљање отпадом (рециклажа; заштита животне средине). - Интернет претрага и приступ online ресурсима 	<ul style="list-style-type: none"> -одговоран однос према околини -предузимљивост и оријентација ка предузетништву
Ликовна култура	5.	<ul style="list-style-type: none"> -рециклирани материјал - ритам у природи - Линије у природи и окружењу - Врсте уметничког цртежа -Читање (декодирање) цртежа - Кретање облика у природи и окружењу 	<ul style="list-style-type: none"> -естетска компетенција -комуникација -сарадња -одговоран однос према околини
Српски језик	5	<ul style="list-style-type: none"> -Препричавање, причање, описивање -Богаћење речника 	<ul style="list-style-type: none"> -комуникација -сарадња -решавање проблема
Страни језик	5.	<ul style="list-style-type: none"> - Слушање и читање једноставнијих описа 	<ul style="list-style-type: none"> -комуникација

		живих бића, - поређење живих бића	-сарадња -решавање проблема
--	--	--------------------------------------	------------------------------------

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се процес и продукти учења. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое циљева учења и начине оцењивања. Такође, потребно је ускладити оцењивање са његовом сврхом.

Ниво циља учења	Одговарајући начин оцењивања	Сврха оцењивања	Могућа средства оцењивања
Памтити (навести, препознати, идентификовати...)	Објективни тестови са допуњавањем кратких одговора, задаци са означавањем, задаци вишеструког избора, спаривање појмова.	Оцењивање наученог (сумативно)	Тестови, писмене вежбе, извештаји, усмено испитивање, есеји.
Разумети (навести пример, упоредити, објаснити, препри- вати)	Дискусија на часу, мапе појмо-упоредити, проблемски задаци, есеји.		Посматрање, контролн вежбе, дијагностички тестови,дневници рада,самоевалуација,вршњачко оцењивање,практичне вежбе)
Анализирати (систематизовати,приписати,разликовати.)	Дебате, истраживачки радови,есеји,студије случаја, решавање проблема Дневници,рада,студије	Оцењивање за учење(формативно)	

Евалуирати(проценити,критиковати, проверити)	случаја,критички прикази,проблемски задаци		
Креирати(поставити хипотезу,конструисати,планирати)	Експерименти,истраживачки пројекти		

У вредновању научног, поред усменог испитивања, најчешће се користе тестови знања. На интернету, коришћењем кључних речи outcome assessment (testing, forms, descriptiv/numerical), могу се наћи различити инструменти за оцењивање и праћење.

У формативном оцењивању се користе различити инструменти, а избор зависи од врсте активности која се вреднује. Када је у питању нпр. практичан рад (тимски рад, пројектна настава, терен- ска настава и слично) може се применити табела у којој су при- казани нивои постигнућа ученика са показатељима испуњености.

Наставник треба да означи показатељ који одговара понашању ученика

Групни рад	Елементи процене задатка са показатељима		
Ниво постигнућа	1. рад у групи	2. познавање тематике	3. размена, повезивање и примена идеја
<i>комплетно</i>	Ученик сарађује са члановима групе, уважава њихове потребе како би се задатак што успешније обавио	Ученик поседује знања, активно подстиче размену идеја и знања са члановима групе и уважава њихове идеје.	Ученик размењује идеје са другима и примењује идеје за решавање задатка
<i>делимично</i>	Ученику је потребна помоћ како би сарађивао са члановима групе	Ученик поседује извесна знања и мало суделује у размени идеја	Ученику је потребна помоћ у примени идеја у решавању задатка
<i>ништа</i>	Ученик је неуспешан кад ради у групи	Ученик омаловажава мишљење осталих чланова у тиму	Ученик не доприноси заједничком раду

Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана по наособ (тзв. вршњачко оцењивање).

У процесу оцењивања добро је користити портфолио (збирка докумената и евиденција о процесу и продуктима рада ученика, уз коментаре и препоруке) као извор података и показатеља о напредовању ученика. Предности коришћења портфолија су вишеструке: омогућава континуирано и систематично праћење напредовања, подстиче развој ученика, представља увид у праћење различитих аспеката учења и развоја, представља подршку у оспособљавању ученика за самопроцену, пружа прецизнији увид у различите области постигнућа (јаке и слабе стране) ученика. Употребу портфолија отежавају недостатак критеријума за одабир продуката учења, материјално-физички проблеми, време, финансијска средства и велики број ученика. Већи број ометајућих фактора је решив успостављањем сарадње наставника са стручним сарадником у прикупљању прилога и успостављању критеријума оцењивања, уз коришћење Блумове таксономије.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА РАЗРЕД: ПЕТИ ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72 часа НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 2 часа

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>– описивање улоге технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање, разликовање основних подручја човјеково града, производње и пословања у техничко-технолошком подручју</p> <p>– навођење занимања у области технике и технологије, процењивање сопствених интересовања у области технике и технологије, организовање радног окружења у кабинету, правилно и безбедно коришћење техничких апарата и ИКТ уређаја у радном окружењу</p>	<p>– описује улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање</p> <p>– разликује основна подручја човјеково града, производње и пословања у техничко-технолошком подручју</p> <p>– наводи занимања у области технике и технологије</p> <p>– процењује сопствена интересовања у области технике и технологије</p> <p>– организује радно окружење у кабинету – правилно и безбедно користе техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу;</p>	<p>ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ (6)</p> <p>Иницијални тест</p> <p>Појам, улога и значај технике и технологије у развоју друштва и животног окружења. Подручја човјеково града и производње, занимања и послови у области технике и технологије.</p> <p>Правила понашања и рада у кабинету.</p> <p>Организација радног места у кабинету и примена мера заштите на раду. Коришћење техничких апарата и ИКТ уређаја у животном и радном окружењу</p>	<p>Усменим излагањем и цртањем примера на табли, решавањем задатака из радне свеске и увежбавањем на припремљеним задацима од стране и уз помоћ наставника упознати ученике с техником, техничким достигнућима и њеним значајем</p> <p>значајем технологије и организацијом рада у кабинету организацијом радног места.</p> <p>Омогућити ученицима да упознају специфичности рада у кабинету</p> <p>Посебно пажњу уредба осветитиза штитина радуприликом коришћења алата. - користећи радне листиће провера усвојеност знања</p>	<p>планира</p> <p>припрема</p> <p>демонстрира</p> <p>едукује</p> <p>упућује</p> <p>координира</p> <p>контролише</p> <p>вреднује</p> <p>евидентира</p> <p>поставља питања</p> <p>одговара на ученичка питања усмерава</p> <p>оцењује</p>	<p>слушају</p> <p>посматрају</p> <p>дискутују</p> <p>уочавају</p> <p>постављају питања</p> <p>бележе мере</p> <p>закључују</p> <p>раде тимом</p> <p>изводе закључке</p> <p>цртају</p> <p>утврђују</p> <p>стварају мини пројекте</p>

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
--------	--------------	---------	-------------------	-----------------------	--------------------

<p>- процењивање како би изгледао животљуди без саобраћаја</p> <p>- класификовање врста саобраћаја</p> <p>а и саобраћајних средстава према намени</p> <p>- навођење професије у подручју рада саобраћаја</p> <p>- прављење везе између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија</p> <p>- разликовање безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила</p> <p>- правилно понашање као пешака, возача бицикла и дечијих возила у саобраћају</p> <p>- коришћење заштитне опреме за управљање бициклом и дечијим возилима</p> <p>- аргуменовање неопходности коришћења сигурносних појасева напредњем и задњем седишту аутомобила</p>	<p>- процени како би изгледао животљуди без саобраћаја</p> <p>- класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени</p> <p>- наводи професије у подручју рада саобраћаја</p> <p>- направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија</p> <p>- разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила</p> <p>- правилно се понаша као пешак, возач бицикла и дечијих возила у саобраћају</p> <p>- користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима – аргументује неопходност коришћења сигурносних појасева напредњем и задњем седишту аутомобила и увек их користи</p> <p>- повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика</p> <p>- одговорно се понаша као путник у возилу</p> <p>- показује поштовање према другим учесницима у саобраћају</p> <p>- анализира симулирану саобраћајну негодну на рачунару и идентификује ризично понашање пешака и возача бицикла</p>	<p>САОБРАЋАЈ(14)</p> <p>Улога, значај и историјски развој саобраћаја.</p> <p>Врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени.</p> <p>Професије у подручју рада саобраћаја.</p> <p>Употреба информационих технологија у савременом саобраћају</p> <p>Саобраћајна сигнализација – изглед и правила поступања.</p> <p>Правила и прописи кретања пешака, возача бицикла и дечијих возила (ролери, скејт, тротинет) у саобраћају</p>	<p>Дати општи преглед функционисања саобраћаја (појам): врсте, структура, функција.</p> <p>Тежиште је на друмском саобраћају у том контексту бицикла саобраћају. Ученици треба да сена интересантни очигледан начин упознају са правилима и прописима кретања пешака и бицикла у јавном саобраћају, начини мерегулисања саобраћаја и безбедним кретањем до школе до куће. Зареализацију ових наставних садржаја, а за практично вежбавање могу користити полигони у оквиру школе или саобраћајне мапете које могу израдити и ученици на редовним часовима или у радуслободних активности.</p> <p>Навођење примера из свакодневног живота. Применена научног у реалним ситуацијама.</p>	<p>планира</p> <p>припрема</p> <p>демонстрира</p> <p>едукује</p> <p>упућује</p> <p>координира</p> <p>контролише</p> <p>вреднује</p> <p>евидентира</p> <p>поставља питања</p> <p>одговара на ученичка питања усмерава</p> <p>оцењује</p>	<p>слушају</p> <p>посматрају</p> <p>дискутују</p> <p>учавају</p> <p>постављају питања</p> <p>бележе мере</p> <p>закључују</p> <p>раде тимски</p> <p>изводе вежбе</p> <p>пишу цртају</p> <p>утврђују стварност</p> <p>ају мини пројекте</p>
--	--	---	--	---	--

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
--------	--------------	---------	-------------------	-----------------------	--------------------

<p>- самостално цртање скицом и техничким цртежом једноставних предмета</p> <p>– правилно читање техничких цртежа</p> <p>– преношење података између ИКТ уређаја</p>	<p>- самостално цртање скицом и техничким цртежом једноставних предмета</p> <p>– правилно читање техничких цртежа</p> <p>– пренос података између ИКТ уређаја</p> <p>– примењује основне поступке обраде дигиталних слика на рачунару</p> <p>- користи програм за обраду текста за креирање документа са графичким елементима</p> <p>– користи Интернет сервисе за претрагу и приступање online ресурсима</p> <p>– преузима одговорност за рад</p>	<p>ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ (16)</p> <p>Прибор за техничко цртање (оловка, гумица, лењир, троугаоници, шестар).</p> <p>Формати цртежа (А3, А4). Размера Типови и дебљина линија (пуна, дебла, линија; пуната, танка, линија; пуната, танка, линија и извуче на слободном руком; испрекиданата, танка, линија; црта-тачка-црта, танка, линија).</p> <p>Геометријско цртање (цртање паралелних правих, цртање нормална дата праву, цртање углова помоћу лењира и троугаоника).</p> <p>Елементи котирања (помоћна котна линија, котна линија, показна линија, котна завршетак, котна број – вредност).</p>	<p>Уводећи их у алгоритам конструкторског моделовања ученици треба да науче како се скицом може изразити идеја и како се применом правила (стандарда) израђује технички цртеж.</p> <p>Нарави своје идеје ученици треба да упознају врсту линија и њихову примену, да препознају начине просторног приказивања предмета, појами елементе котирања. У току рада ученици уводе и употребу различитих врста линија и оспособити их да умеју дана цртају технички цртеж различитим размерама и да га искотирају.</p> <p>Ученици треба да упознају формат папира. Оспособити ученике да правилно користе прибор за техничко цртање и развију вештину његовог коришћења.</p> <p>Објаснити повезивање рачунара са периферијским уређајима у јединствену целину и то практично реализовати.</p> <p>Објаснити апликацију дигиталног обраду слике.</p> <p>Ученицима објаснити појам радне површине и упоредити је са радним столом.</p> <p>Показати покретање програма са радне површине и извршетак.</p> <p>Демонстрацију рада са програмима, као и рад са прозорима, извршетак програма које ученицима блиски (Word Paint...).</p>	<p>планира</p> <p>припрема</p> <p>демонстрира</p> <p>едукује</p> <p>упућује</p> <p>координира</p> <p>контролише</p> <p>вреднује</p> <p>евидентира</p> <p>поставља питања</p> <p>одговара на ученичка питања усмерава оцењује</p>	<p>слушају</p> <p>посматрају</p> <p>дискутују</p> <p>учавају</p> <p>постављају питања</p> <p>бележе</p> <p>мере</p> <p>закључују</p> <p>раде тимски</p> <p>изводе вежбе</p> <p>пишу</p> <p>цртају</p> <p>утврђују</p> <p>стварају мини пројекте</p>
--	--	--	---	--	---

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>- самостално цртањем скицом и техничким цртежом једноставних предмета</p> <p>– правилно читањем техничких цртежа</p> <p>– преношењем података између ИКТ уређаја</p>		<p>Апликација за дигиталну обраду слике. Операције подешавања осветљености и контраста слике. Промена величине/резолюције слике, издвајање дела слике. Креирање документа у програму за обраду текста. Форматирање текста, уметање слике и графике. Интернет претрага и приступ online ресурсима.. Пренос података између ИКТ уређаја (рачунар, таблет, smartphone, дигитални фотоапарат). Апликација за дигиталну обраду слике. Операције подешавања осветљености и контраста слике. Промена величине/резолюције слике, издвајање дела слике. Креирање документа у програму за обраду текста. Форматирање текста, уметање слике и графике. Интернет претрага и приступ online ресурсима..</p>	<p>Објаснити демонстрацијом форматирање текста, уметање слике и графике као и Интернет претрагу</p>	<p>планира</p> <p>припрема</p> <p>демонстрира</p> <p>едукује</p> <p>упућује</p> <p>координира</p> <p>контролише</p> <p>вреднује</p> <p>евидентира</p> <p>поставља питања</p> <p>одговара на ученичка питања усмерава</p> <p>оцењује</p>	<p>слушају</p> <p>посматрају</p> <p>дискутују</p> <p>учавају</p> <p>постављају питања</p> <p>бележе</p> <p>мере</p> <p>закључују</p> <p>раде тимски</p> <p>изводе вежбе</p> <p>пишу</p> <p>цртају</p> <p>утврђују</p> <p>стварају мини пројекте</p>

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
--------	--------------	---------	-------------------	-----------------------	--------------------

<p>– повезивањесвојстваприроднихматеријаласаприменом</p> <p>– објашњавањетехнологијепрераде и обрадедрвета, производњупапира, текстила и коже – сечење, спајање и заштитапапира, текстила, коже и дрвета</p> <p>– правилно и безбеднокоришћењеалата и приборазаручнумеханичкуобраду (маказе, моделарскатестера, бруснипапир, стега)</p> <p>– прављењепланаизрадеједноставногпроизвода и планауправљањаотпадом</p> <p>– самосталнаизрадаједноставногмодела</p>	<p>– повезујесвојстваприроднихматеријаласаприменом</p> <p>– објаснитехнологијепрераде и обрадедрвета, производњупапира, текстила и коже</p> <p>– сече, спаја и вршизаштитупапира, текстила, коже и дрвета</p> <p>– правилно и безбеднокористилате и приборазаручнумеханичкуобраду (маказе, моделарскатестера, бруснипапир, стега)</p> <p>– направипланизрадеједноставногпроизвода и плануправљањаотпадом</p> <p>– самосталноизрађујеједноставанмодел</p>	<p>РЕСУРСИ</p> <p>ПРОИЗВОДЊА(20)ПриродниресурсинаЗемљи: енергија и материјали.</p> <p>Управљањеотпадом (рециклажа; заштитаживотнесредине). Врсте, својства и применаприроднихматеријала.</p> <p>Технологијапрераде и обрадедрвета. Технологијапрераде и обрадекоже.</p> <p>Текстилнатехнологија.</p> <p>Технологијапроизводњепапира.</p> <p>Поступциручнеобраде и спајањапапира, текстила, коже и дрвета – сечење/резање, спајање (лепљење) и заштита (лакирање).Коришћењеалата и приборазаручнуобраду и спајањенаведенихматеријала – маказе, моделарскатестера, бруснипапир, стега.Поступциручнеобраде и спајањапапира, текстила, коже и дрвета – сечење/резање, спајање (лепљење) и заштита (лакирање).Коришћењеалата и приборазаручнуобраду и спајањенаведенихматеријала – маказе, моделарскатестера, бруснипапир, стега.</p>	<p>Упознатиученикесапојмоми поделомматеријала (природни, вештачки).</p> <p>Врстеи својстваматеријала (физичка,хемијскаи механичка) објаснитинаелементарномнивоу. Ученицитребајукориститисамооневрстематеријалакојећесупотребљаватизамоделовањеи то: дрво, папир, текстил, кожу, пластичниматеријал.</p> <p>Начинобрадематеријалареализоватиупознавањемпринципаделовањаалатазамеханичкуобрадуматеријала.</p> <p>Приказатиправилнокоришћењеалатазаручнуобрадуматеријалаи извођењеоперацијаи заштитанараду: обележавање, сечење, завршнаобрада(бушење, равнање, брушење</p> <p>Навођење</p> <p>примераизсвакодневногживота.</p> <p>Применананученогуреалнимситуацијама.</p> <p>Прикупитиматеријалвезанзазаштиту животнесредине и рециклажуизразнихизвора у сарадњисаученицима</p>	<p>планира</p> <p>припрема</p> <p>демонстрира</p> <p>едукује</p> <p>упућује</p> <p>координира</p> <p>контролише</p> <p>вреднује</p> <p>евидентира</p> <p>поставља питања</p> <p>одговара на ученичка питања усмерава</p> <p>оцењује</p>	<p>слушају</p> <p>посматрају</p> <p>дискутују</p> <p>учавају</p> <p>постављају питања</p> <p>бележе</p> <p>мере</p> <p>закључују</p> <p>раде тимски</p> <p>изводе вежбе</p> <p>пишу</p> <p>цртају</p> <p>утврђују</p> <p>стварају мини</p> <p>пројекте</p>
---	--	--	--	---	--

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>– самостално проналажење информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ и Интернет сервисе</p> <p>– одабирање материјала и алата за израду предмета/модела – мерење и обележавање предмета/модела ручно израђивање једноставних предмета/модела и коришћење папира и/или дрвета, текстила, коже и одговарајуће технике, поступка и алата</p> <p>– коришћење програма за обраду текста за креирање докумената реализованог решења</p> <p>– самостално представљање пројектне идеје, поступка израде и решења/производа</p> <p>– показивање иницијативе и јасне оријентације као остваривања циљева и постизања успеха</p>	<p>– самостално проналази информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ и Интернет сервисе</p> <p>– одабира материјале и алата за израду предмета/модела – мери и обележава предмет/модел</p> <p>– ручно израђује једноставан предмет/модел користећи папир и/или дрво, текстил, кожу и одговарајуће технике, поступке и алате</p> <p>– користи програм за обраду текста за креирање докумената реализованог решења</p> <p>– самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење/производ</p> <p>– показује иницијативу и јасну оријентацију као остваривања циљева и постизања успеха</p>	<p>КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ (16)</p> <p>Израда предмета/модела ручно обрадом и спајањем папира и/или дрвета, текстила, коже коришћењем одговарајуће технике, поступка и алата.</p> <p>Приказивање идеје, поступка израде и решења/производа.</p> <p>– ручно израђивање једноставних предмета/модела и коришћење папира и/или дрвета, текстила, коже и одговарајуће технике, поступка и алата</p>	<p>активности</p> <p>оквиру датетеме, да могу реализовати своју идеју која је у складу са њиховим способностима, интересовањима и надареностима.</p> <p>При изради „пројекта“ ученици примењују раније стечено знање из пројектованања конструкторског моделирања, а у модулима примењују раније стечено знања и обликовања материјала.</p> <p>Остварити корелацију са личним и васпитањем.</p> <p>Ученици се могу определити и изградити на чучу.</p> <p>Навођење примера из свакодневног живота. Применити наученог у реалним ситуацијама.</p>	<p>планира</p> <p>припрема</p> <p>демонстрира</p> <p>едукује</p> <p>упућује</p> <p>координира</p> <p>контролише</p> <p>вреднује</p> <p>евидентира</p> <p>поставља питања</p> <p>одговара на ученичка питања усмерава</p> <p>оцењује</p>	<p>слушају</p> <p>посматрају</p> <p>дискутују</p> <p>учавају</p> <p>постављају питања</p> <p>бележе</p> <p>мере</p> <p>закључују</p> <p>раде тимски</p> <p>изводе вежбе</p> <p>пишу</p> <p>цртају</p> <p>утврђују</p> <p>стварају мини пројекте</p> <p>- консултују се</p> <p>са наставником,</p> <p>- израђују свој модел по алгоритму ОД ИДЕЈЕ ДО РЕАЛИЗАЦИЈЕ примењујући</p> <p>свенеопходне радне операције.</p>

ОПШТЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ:

Основни ниво

Ученик користи ИКТ претрагу и представљање информација, и комуникацију у непосредном и ширем окружењу. Ученик има развијену свест о важности природних ресурса на Земљи и потреби њиховог економичног коришћења, као и значају рециклаже и штедње материјала. Ученик примењује мере личне заштите и препознаје важност заштите животног окружења. Ученик користи ИКТ за обраду података, претрагу и представљање информација, и комуникацију у непосредном и ширем окружењу. Ученик познаје техничка средства. Ученик примењује мере личне заштите и препознаје важност заштите животног окружења. Ученик уме да употреби податке из понуђене техничке документације који су му потребни за решавање једноставних проблема у свакодневном животу. Ученик користи ИКТ за обраду података, претрагу и представљање информација, и комуникацију у непосредном и ширем окружењу. Ученик познаје основне технолошке процесе и техничка средства. Ученик има развијену свест о важности природних ресурса на Земљи и потреби њиховог економичног коришћења, као и значају рециклаже и штедње материјала. Ученик примењује мере личне заштите и препознаје важност заштите животног окружења. Ученик уме да употреби податке из понуђене техничке документације који су му потребни за решавање једноставних проблема у свакодневном животу. Ученик користи ИКТ за обраду података, претрагу и представљање информација, и комуникацију у непосредном и ширем окружењу. Ученик познаје основне технолошке процесе и техничка средства. Ученик примењује мере личне заштите и препознаје важност заштите животног окружења. Као члан тима у раду на пројекту ученик поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у њему.

Средњи ниво

Ученик уме да претражује, анализира и систематизује информације у електронском облику. Ученик разуме утицај примене технологија и машина на човека и животну средину и има развијену свест о активностима које се односе на њену заштиту и очување. Ученик уме да претражује, анализира и систематизује информације у електронском облику. Ученик зна да анализира и користи податке дате у техничкој документацији, Ученик уме да претражује, анализира и систематизује информације у електронском облику. Ученик примењује ИКТ у ситуацијама учења и свакодневном животу бирајући одговарајућа средства. Ученик познаје технолошке процесе и уме да иновира понуђено решење проблема. Ученик разуме утицај примене технологија и машина на човека и животну средину и има развијену свест о активностима које се односе на њену заштиту и очување. Ученик зна да анализира и користи податке дате у техничкој документацији, познаје технолошке процесе и уме да иновира понуђено решење проблема. Ученик уме да претражује, анализира и систематизује информације у електронском облику. Као члан тима у раду на пројекту ученик поштује друге као равноправне учеснике и прихвата најбоље решење.

Напредни ниво

Ученик користи средства ИКТ за решавање различитих проблема и мултимедијално изражавање. Ученик добро познаје техничке дисциплине и њихову међусобну повезаност и зна да се определи за будуће занимање. Ученик се прецизно изражава, користи стручну терминологију, примењује правила графичког комуницирања у различитим техничким дисциплинама и упутства за коришћење машина и уређаја. Ученик користи средства ИКТ за решавање различитих проблема и мултимедијално изражавање. Ученик се прецизно изражава, користи стручну терминологију, примењује правила графичког комуницирања у различитим техничким дисциплинама. Ученик користи средства ИКТ за решавање различитих проблема и мултимедијално изражавање. Ученик препознаје ризике и опасности при коришћењу ИКТ. Ученик се прецизно изражава, користи стручну терминологију, примењује правила графичког. Ученик примењује познавање техничко-технолошких процеса у свакодневном животу и раду.. Ученик активно учествује у заштити и очувању непосредне животне средине.

Ученик се прецизно изражава, користи стручну терминологију, примењује правила графичког комуницирања у различитим техничким дисциплинама и упутства за коришћење машина и уређаја. Ученик примењује познавање техничко-технолошких процеса у свакодневном животу и раду. Ученик користи средства ИКТ за решавање различитих проблема и мултимедијално изражавање. Као члан тима у раду на пројекту ученик активно предлаже решење проблема, пружа подршку и помоћ својим сарадницима и прихвата њихову подршку и помоћ. Ученик добро познаје техничке дисциплине и њихову међусобну повезаност и зна да се определи за будуће занимање

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ:

Основни ниво

Ученик познаје својства и примену материјала, и облика енергије;; Ученик манипулише документима помоћу рачунара, уме да изради текстуални документ и мултимедијалну презентацију, користи Интернет за претрагу и комуникацију. Ученик познаје својства и примену саобраћајних средстава. Ученик манипулише документима помоћу рачунара, користи Интернет за претрагу и комуникацију. Ученик црта једноставан технички цртеж, табеларно приказује и црта графиконе користећи прибор за техничко цртање и рачунар; Ученик манипулише документима помоћу рачунара, уме да изради текстуални документ, користи Интернет за претрагу и комуникацију. Ученик познаје својства и примену материјала, машина, Ученик црта једноставан технички цртеж, табеларно приказује и црта графиконе користећи прибор за техничко. Ученик познаје својства и примену материјала, машина, и облика енергије; Ученик црта једноставан технички цртеж, табеларно приказује и црта графиконе користећи прибор за техничко цртање и рачунар; Ученик израђује модели или макету на основу понуђене техничке документације; Користи Интернет за претрагу и комуникацију.

Средњи ниво

Ученик користи Интернет сервисе. Ученик разумије принципе рада транспортних система и Ученик користи Интернет сервисе, подешава и користи ИКТ уређаје, преузима и инсталира апликације. Ученик користи Интернет сервисе, познаје карактеристике рачунарског софтвера и хардвера, подешава и користи ИКТ уређаје, преузима и

инсталираапликације. Ученикразумепринциперадамашина и уређаја, Ученикразумепринциперадамашина и уређаја, техничкихсредстава, транспортнихсистема и уређајазапретварањеенергије; УчениккористиИнтернетсервисе.

Напреднииво

Ученикодговорнокористисофтвер и Интернет. Ученикразумефункционисањемашина и уређаја, и енергетскиефикаснопонашање; Ученикуметимскидапланира и израдипројекат. Ученикуметимскидапланира и израдипројекат; Учениккреираједноставнеалгоритме и програме и одговорнокористисофтвер и Интернет. Ученикразуметехнолошкепоступке, и енергетскиефикаснопонашање; Ученикразуметехнолошкепоступке, функционисањемашина и уређаја, и енергетскиефикаснопонашање; Ученикуметимскидапланира и израдипројекат; Учениккреираједноставнеалгоритме и програме и одговорнокористисофтвер и Интернет.

Предмет	Разред	Корелативнисадржаји	Међупредметнакомпетенција
Техника и технологија	VII	Управљањемоделимапомоћурачунара	Дигитална компетенција Решавањепроблема
Информатика и рачунарство	V	Коришћењерачунаразарадсадигиталнимсликама	Дигитална компетенција
Информатика и рачунарство	V	Радсаликамананапаметномтелефону	Дигитална компетенција
Информатика и рачунарство	V	Обликовањетекстуалногдокумента. Форматирањестраницепасуса, карактера	Дигитална компетенција
Информатика и рачунарство	V	Проналажење и вредновањеинформацијанаИнтернету	Радсаподацима и информацијама Дигитална компетенција
Техника и технологија	VIII	Алтернативниизвориелектричне енергије	Одговоранодноспремаоколини Решавањепроблема
Физика	VIII	Рад и снагаелектричнострује	Решавањепроблема

			Одговоран односпремаоколини
Енглески језик	VI	Еколошкатрка	Одговоран односпремаоколини Комуникација
Физика	VII	Утицајсилетрења и силеотпоранакретањетела	Решавањепроблема
Физика	VII	Полуга, моментсиле	Решавањепроблема
Техника и технологија	VII	Размеравање и обележавањенаметалу. Појамконтроле.	Решавањепроблема
Техника и технологија	VII	Принципобрадеметаласаскидањ емструготине и безњега	Решавањепроблема

Формативно и сумативно оцењивање:

Праћење и вредновање резултата испредовања ученика је у функцији остваривања исхода, а започиње иницијалном проценом достигнутог нивоознања.

Формативно вредновање је саставни део приступанастави и подразумева процену знања, вештина, ставова и понашања, као и развијања одговарајуће компетенције током наставе и учења. Резултатовакво вредновања даје повратну информацију и наставнику и ученику о томе којесу компетенције усвојене а којенису и статреба да уради да би постигао више.

Сумативно оцењивање је оцењивање постигнућа ученика на крају одређеног периода учења (тестовима или усменим испитивањем).

Сумативно оцењивање кроз тестове и испит треба да се, са проверавања обима запамћених чињеница преуслерина дубље концептуално разумевање, интегрисаност и кохерентност знања, оствареност исхода и стандарда постигнућа и развијеност компетенција.

Оцењујесе:

Припремљеност за час: Информисаност, домаћи задатак, уџбеник и прибор зарад, израда панела, презентације

- Ангажованост на часу : Слуша, записује, поставља питања, усмено излаже, изводи оглед, објашњава, рад у групи, пару.

- Посматрање (систематски, опште и усмерено)

- Испитивање (усмено и писмено)

- Тестирање (нормативни тестови, ситуациони тестови)

- Провера остварености стандарда

- Праћење и вредновање остварености програма

описивање, рачунање, мерење, закључивање, посматрање, испитивање, ученички радови, домаћи задаци, тестирање, самопроцењивање, продуктивни ученички радови.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Информатика и рачунарство

Разред: пети

Годишњи фонд часова: 36

Недељни фонд часова: 1

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.6 / 2017

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
ИКТ (Информационо – комуникациона технологија)	Потребно је радити на развоју алгоритамског начина мишљења у поступку решавања проблема и задатака, развоју логичког мишљења и изградњи личних стратегија за учење уз примену ИКТ-а. Пожељно је да планиране активности на часу прати сажето и јасно упутство ученику за реализацију задатка, уз демонстрацију поступка. У току реализације планираних активности радити на успостављању и неговању навика и понашања као што су	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање,избор сардџаја, метода и техника - организација - реализација планираних активности - пренос информација - мотивација ученика - усмеравање и помоћ ученицима у раду - упознавање индивидуалних способности ученика и прилагођавање наставних садржаја њиховим могућностима 	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - посматрају - описују - упоређују - одговарају - дискутују - истражују - раде на рачунару - решавају проблеме - презентују - читају - вреднују - извештавају - анализирају 	<ul style="list-style-type: none"> - Техника и технологија 5 разред- Коришћење техничких апарата и ИКТ уређаја у животном и радном окружењу.

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.6 / 2017

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
------	-------------------	-----------------------	--------------------	--------------------------

<p>ИКТ (Информационо – комуникациона технологија)</p>	<p>поступност, истрајност, самосталност у раду испремност на сарадњу.</p> <p>Ученике информативно упознати са предметом изучавања информатике и рачунарства и то навођењем примера који би њимабили познати. Објаснити појам информационо-комуникационе технологије(ИКТ). Увести појмове хардвер и софтвер. Скренути пажњу на правилно руковање ИКТ уређајима.Кроз демонстрацију и личнуактивност ученика, скренутипажњу на правила која важе у кабинету и у раду са рачунарима и опремом</p>	<ul style="list-style-type: none"> - развијање смисла за рад у колективу - развијање позитивног става и односа ученика према раду и средствима за рад 		

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
ИКТ (Информационо – комуникациона технологија)	<p>При раду са текстом применити основне алате за уређивање и обликовање текста (унос текста, додавање, брисање, копирање, селектовање, поравнање, промена фонта, боје, величине слова, уметање слика). Наглашавати потребу одабира одговарајућег писма (кодног распореда: ћирилица, латиница) и инсистирати на примени правописа. Паралелно са српском терминологијом поменути и изворне енглеске термине. При изради мултимедијалних презентација применити основне алате за уређивање и обликовање садржаја. Кроз разговор са ученицима и кроз примере развити појам добре презентације и начине представљања (колико је битан садржај а не само форма).</p>			

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.6 / 2017

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Дигитална писменост	При реализацији тематске целине Дигитална писменост појаснити ученицима шта значи коришћење ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин, и нагласити да то није обавеза само ИТ стручњака већ свих корисника. Демонстрирати функције антивирусног програма и заштитног зида. Анализирати са ученицима од каквог су материјала направљени ИКТ уређаји, да ли се такви материјали могу рециклирати и на које све начине се могу одлагати дигитални уређаји који нису у употреби, у циљу заштите животне средине.	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање, избор садржаја, метода и техника - организација - реализација планираних активности - пренос информација - мотивација ученика - усмеравање и помоћ ученицима у раду - упознавање индивидуалних способности ученика и прилагођавање наставних садржаја њиховим могућностима развијање смисла за рад у колективу 	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - посматрају у - описују - упоређују - одговарају у - дискутују - истражују - раде на рачунару - решавају проблеме - презентују у - читају - вреднују - извештавају - анализирају 	<ul style="list-style-type: none"> - Српски језик 5 разред- Правопис - Музичка култура 5 разред-Човек и музика

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.6 / 2017

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
------	-------------------	-----------------------	--------------------	--------------------------

Дигитална писменост	<p>Проверити са ученицима њихова досадашња искуства коришћењу веб-прегледача(читача, браузера). Разговарати о сајтовима претраживачима и начинима претраге, увести појмове аутор и ауторска права и навести основне лиценце. Претрагу интернета и одабир релевантних страница из приказаних резултата претраге.(Како проналазимо, бирамо и преузимамо информације?</p> <p>Како стварамо (онлајн апликације)? Како размењујемо информације и сарађујемо на интернету?) Упознати ученике са правилима понашања на интернету (енг.Netiquette).</p>	- развијање позитивног става и односа ученика према раду и средствима за рад		

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Дигитална писменост	<p>Посебну пажњу посветити развоју свести код ученика о времену у току дана, утрошеном на рад са технологијом и могућим развојем зависности од технологије као и како уређаји које свакодневно користе (рачунар, телефон, таблет...) могу лоше да утичу на њихово здравље при чему их треба водити ка ситуацијама на које их родитељи свакодневно подсећају (лоше држање, дуго гледање у екран,.....).</p>			

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Рачунарство	<p>Реализација теме може се започети приказивањем мотивационих филмова о програмирању. Увести појмове: програм и програмирање. Демонстрирати готове анимације и рачунарске игре ради развијања свести и побуђивања мотивације да ученици сами могу да креирају своје игрице. Одабрати пример игрице за анализу (на пример са портала www.code.org), као и друге мотивационе материјале из сличних образовних извора) са циљем упознавања ученика са корацима у решавању једноставних проблемских задатака. Увести појам алгорита при</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање, избор садржаја, метода и техника - организација - реализација планираних активности - пренос информација - мотивација ученика - усмеравање и помоћ ученицима у раду - упознавање индивидуалних способности ученика и прилагођавање наставних садржаја њиховим могућностима - развијање смисла за рад у колективу 	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - посматрају - описују - упоређују - одговарају - дискутују - истражују - раде на рачунару - решавају проблеме - презентују - читају - вреднују - извештавају - анализирају 	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Рачунарство	<p>решавању најједноставнијег проблема. Поред тога, истицати да се кроз учење програмирања и алгоритама, развијају стратегије за решавања животних проблема, сваки задатак који себи постављамо у свакодневном животу се решава корак по корак, тј. Алгоритамски. Потребно је на разноврсним примерима користити одговарајуће симболе (знаке) и уочавати законитости скуповних и логичких операција. На подесним примерима илустровати математичко- логичку употребу речи: сваки, неки, или, и, не, следи</p>	<p>- развијање позитивног става и односа ученика према раду и средствима за рад</p>		

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.6 / 2017

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Рачунарство	<p>(ако...онда). Изабрати програмско окружење за визуелно програмирање (Scratch, Stencyl, AppInventor, Alice, ...) које треба да омогући алгоритамско решавање проблема и основе програмирања. Програмско окружење бирати тако да омогућава једноставну анимацију објеката, односно, да алати омогућавају ученицима да се одмах, без много теоријског увода и објашњења сложених програмерских концепата, активно укључе у програмирање</p>			

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредмет на повезаност
Пројектна настава	<p>Наставницима се препоручује да у току петог разреда, ради развијања међупредметних компетенција и остваривања корелације са другим предметима, реализују са ученицима најмање два пројектна задатка. Време реализације пројектних задатака од којих је један из области <i>ИКТ</i> и <i>Дигитална писменост</i> други из области <i>Рачунарство</i> одређује наставнику договором са ученицима и са наставницима других предмета, који покривају област изабране теме. При избору теме, изврши поделу ученика на групе/парове. При реализацији првог пројектног задатка ставити на гласна разради пројектног задатка – од израде плана до представљања решења.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање, избор садржаја, метода и техника - организација - реализација планираних активности - пренос информација - мотивација ученика - усмеравање и помоћ ученицима у раду - упознавање индивидуалних способности ученика и прилагођавање наставних садржаја њиховим могућностима 	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - посматрају - описују - упоређују - одговарају - дискутују - истражују - раде на рачунару - решавају проблеме - презентују - читају - вреднују - извештавају - анализирају 	

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.6 / 2017

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност

Пројектна наставна	<p>Наставник планира фазе пројектног задатка у складу са временом, сложеностју теме, расположивим ресурсима (знања, вештине и ставови) које су ученици својим линијама тематских целина ИКТ и Дигитална писменост, техничке опремљености школе и других релевантних фактора). Пројектни задаци се баве реалним темама из школског или свакодневног живота. За предвиђени број часова ове тематске целине са добро испланираним активностима, може се очекивати да ученици успешно израде и представе решење пројектног задатка. Акцент је на подстицању</p>			

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.6 / 2017				
Тема	Начин остваривања	Активност и наставник	Активност и ученика	Међупредмет на повезаност

		а		
Пројектна настава	<p>иницијативаи креативности, успостављањусарадничкихи вредноснихставовакод ученика.</p> <p>Циљ јеразвијањеи неговање: поступности, повезивањаи изградњесопственихстратегијаучења, вршњачкогучења, вредновањаи самовредновања постигнућа.</p> <p>Пројектназадациподразумевајукорелацијуи сарадњуса наставницима</p> <p>осталихпредмета. Очекиванипродукт</p> <p>пројектногзadatкаје мултимедијални</p> <p>садржају форми:стрипа, анимације,</p> <p>игрицеи сл.</p>			

Међупредметне компетенције:

- Има позитиван и одговоран однос према учењу.
- Користи податке из различитих извора и начине добијања података и на основу тога процењује њихову поузданост , препознаје могуће грешке уз помоћ наставника.
- Користи информације у различитим симболичким модалитетима (табеларни, графички, текстуални приказ), чита, тумачи и примењује их, повезујући их са претходним знањем из различитих области.
- Уме да претражује, критички анализира и систематизује информације у електронском облику користећи одговарајућа средства ИКТ-а.

- Приликом решавања проблема уме да одабере средство ИКТ-а и да га користи на одговарајући начин.
- Препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа
- при коришћењу ИКТ-а.
- Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу.
- Селектује, обрађује наводећи извор и аутора, чува и презентује податке у
- различитим форматима, укључујући и ИКТ.
- Разликује јавне и приватне податке и користи основна правила чувања
- приватности података.
- Има позитиван и одговоран однос према учењу.
- Самостално или консултујући друге особе (вршњаке, наставнике, родитеље)
- преиспитује начин решавања проблема, алтернативне начине решавања, тачност и прецизност решења.
- Активно и конструктивно учествује у раду групе или пара.

Током школске године обележиће се, изработом презентација, састављањем текстуалног рада, изработом панела, летака, пројектима, активностима ученика и практичним радом, Дечија недеља, Недеља безбедног интернета, Дигитално насиље, Дан књиге.

Међупредметна корелација је могућа са свим предметима.

Посебни садржаји који се издвајају: Српски језик 5 разред-Правопис

Музичка култура 5 разред-Човек и музика, Техника и технологија 5 разред-Коришћење техничких апарата и ИКТ уређаја у животном и радном окружењу.

Оцењивање:

Наставник користи формативно и сумативно оцењивање. Вредновање остварености исхода се врши кроз: праћење остварености исхода у стицању знања, праћење развоја вештина при изради практичног рада ученика и активност на часу, пројектни задатак. Наставник прати, евидентира и оцењује активност ученика приликом извођења вежби, учешћа ученика у групном раду, његову спремност на сарадњу и укључивање у заједничко решавање појединих проблема, учениково учешће у дискусијама о појединим темама, међусобном оцењивању и самооцењивању и друго. Вредновање активности, када је тимски рад у питању, се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв.вршњачко оцењивање). У својој педагошкој документацији редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева. Наставник описом даје и своје препоруке. Сумативно оцењивање изводи оценама од 5 до 1 у складу са оствареношћу образовних стандарда.

Начин праћена остварености програма: усмена и писмена провера знања, практичан рад ученика, активност ученика приликом извођења вежби, пројекта, сарадње и укључивање у заједничко решавање појединих проблема.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Физичко и здравствено васпитање
(са обавезним физичким активностима)

Разред: пети

Годишњи фонд часова: 72 + 54

Тема	Циљ	Исходи и стандарди	Садржај	Начин остваривања	Активности (наставника и ученика)	Међупредметна повезаност
Стројеве радње, вежбе обликовања и опште физичке припреме.	Ученик усваја радње неопходне за ефикасан ток часа.	Понавља приказане моделе кретања и радњи у строју, вежби обликовања и начина ефикасног трчања ради стицања кондиције.	Рад у строју (врсти, колони, или збору). Комплекс вежби обликовања. Интервално и истрајно трчање.	Демонстрација, кинограм, жива реч.	Користи све облике за остваривање уз прилагођавање групи. Ученици одрађују постављене задатке.	Хемија и Биологија (размена гасова, оксидоредуктивни процеси у организму)
Атлетика	Ученик усваја моторику правилног трчања, скока у даљ, увис	Понавља начине исправног корачања, трчања, скокова и	Рад на полигону за трчање, скакање и бацање.	Демонстрација, кинограм, жива реч. Објашњава терминологију и	Користи све облике за остваривање уз прилагођавање групи. Ученици одрађују	Физика (кос хитац)

	и бацања кугле техником О' Брајан.	бацања.		атлетска правила.	постављене задатке. Истовремено памти терминологију карактеристичну за атлетику.	
Рукомет	Упознавање способности деце и нивоа знања. Додавање лопте у месту, кретању и скоку. Техника – тактика. Игра и суђење.	Понавља приказане моделе кретања и радњи у игри, ради усвајања начина ефикасног учешћа о овој спортској дисциплини.	Рад у колони, или групи. Комплекс вежби додавања, вођења и шутирања у рукомету.	Демонстрација, кинограм, жива реч.	Користи све облике за остваривање уз прилагођавање групи. Ученици одрађују постављене задатке.	Физика (кос хитац)
Слободна игра	Ученик Проверава моторику правилног трчања, скока, додавања, вођења и шута у рукомету.	Понавља начине исправног, трчања, додавања, скокова и бацања на гол у рукометној игри.	Рад на полигону за спортске игре.	Демонстрација, кинограм, жива реч. Објашњава терминологију и рукометна правила.	Користи све облике за остваривање уз прилагођавање групи. Ученици одрађују постављене задатке. Истовремено памти терминологију карактеристичну за рукомет.	Физика (кос хитац)

Циљ:

Циљ физичког васпитања јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, доприносе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задаци наставе физичког васпитања су:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- формирање морално вољних квалитета ученика;
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Програмски садржаји овог васпитно-образовног подручја усмерени су на:

- развијање физичких способности;
- усвајање моторичких знања, умења и навика;
- теоријско образовање.

Општи задаци су:

- Стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе ФЗВ сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе ФЗВ буду у пуној мери реализовани,
- Подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела,
- Развој и усавршавање моторичких способности,
- Стицање моторичких умења, која су као садржаји утврђени програмом ФЗВ и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање,
- Усвајање знања ради разумевања значаја и суштине ФЗВ дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја,
- Формирање морално-вољних квалитета личности,
- Оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада,
- Стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.

Оперативн задаци:

- Усмерени развој основних моторичких способности: брзине, снаге, гipкости и координације;
- Стицање и усавршавање моторичких умења и навика предвиђених програмом ФЗВ;
- Примена стечених знања, умења и навика у сложенијим условима (кроз игру, такмичења и сл.);
- Задовољавање социјалних потреба за потврђивањем групним поистовећивањем и сл;
- Естетско изражавање покретом и кретањима и доживљавање естетских вредности;
- Усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика.

ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА

Ученик ће бити у стању да:

- Разуме сврху и значај вежбања, као и процесе у физичком вежбању
- Примењује правила игре
- Поштује правила понашања на и у објектима за вежбање
- Навија фер, чува себе и друге
- Одговорно се понаша према свим чиниоцима приликом вежбања
- Примени научено у ванредним околностима...

ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Ученик ће бити у стању да:

- Доведе у везу физичко вежбање и здравље
- Примени хигијенске мере пре, током и након вежбања
- Се правилно храни
- Препозна врсту повреде
- Чува животну средину током вежбања...

Назив наставног програма: **Верска настава**
 Годишњи фонд часова: 36

Разред: пети
 Врста програма:изборни

Циљ наставног програма: Циљ изучавања верске наставе је стицање религијског и хуманистичког образовања, укључивање у богослужбени живот цркве.

Опште предметне компетенције: На крају основног образовања кроз верску наставу ученик је стекао основна знања из Православног катихизиса, религијска и историјска знања и вештине неопходне за даље учење, разумевање улоге религије у историји цивилизације, критичког сагледавања савременог света, његових историјских корена. Има развијену свест о свом личном, као и о локалном, националном, европском и глобалном идентитету у духу толеранције и поштовања различитих религија, култура и обичаја. Одговорно се односи према културно-историјском наслеђу.

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин остваривања	Активности	
					наст.	учен
* Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса; * Установити каква су знања стекли и какве ставове усвојили ученици у претходном школовању.	I – УВОД * Упознавање са садржајем програма и начином рада; * Иницијални тест.	По завршетку теме ученик ће: * моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 5. разреда основне школе; * моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном циклусу школовања; * бити мотивисан да похађа часове Православног катихизиса.	Компетенција за учење: Има позитиван и одговоран однос према учењу; М о т и в и с а н ј е и о с п о с о б њ е н д а с а м о с т а л н о п л а н и р а , о р г а н и з у ј е , с п р о в о д и и в р е д н у ј е у ч е њ е ; р а з л и к у ј е	Катихета (вероучитељ) би требало стално да има на уму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве	Упознаје предзнања ученика; Организује наставни процес; Демонстрира; Пружа помоћ и подршку; Мотивише ученике; Праги индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика; Укључује ученике у литургијски живот; Подстиче ученике, даје савете; Уводи ученике у нове термине; Јасно формулише проблеме и задатке; Објашњава, врши проверу, даје смернице за рад.	

			битно од небитно ога, изражава и образлаже идеје;			
--	--	--	--	--	--	--

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин остваривања	Активности	
					наст.	учен
* Упознати ученике са основним елементима религије и културе старог века; * Упознати ученике са паганским митовима и легендама о вечном животу; * Припремити ученике за сусрет са Откровењем Истинитог Бога	II - РЕЛИГИЈА И КУЛТУРА СТАРОГ СВЕТА * Религија и култура старог света; * Човекова жеђ за Богом и вечним животом; * Митови и легенде.	*моћи да именује неке политеистичке религије; * моћи да наведе неке од карактеристика политеистичких религија и културе старог века.	Користи различите изворе информација и има критички однос према њима; Способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује, открива	На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања		

<p>* Развити код ученика свест о Богу као личности која се открива човеку; * Упознати ученике са појмовима Светог Предања и Светог Писма; * Објаснити ученицима узрок и начин настанка Библије.</p>	<p>III - ОТКРИВЕЊЕ - СВЕТ БИБЛИЈЕ * Божије Откровење * Свето Писмо (настанак, подела)</p>	<p>* моћи да уочи да се Бог откривао изабраним људима, за разлику од паганских божанстава; * моћи да објасни да је рођење Христово догађај који дели историју на стару и нову еру; * моћи да наведе неке од библијских књига, њихове ауторе и оквирно време настанка; * моћи да разликује Стари и Нови Завет; * бити подстакнут да се односи према Библији као светој књизи.</p>	<p>иповезује нова знања; користи могућности ваншколског учења; негује и развија лична интересовања</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву: Има позитиван став према поштовању људских права и слобода;</p>	<p>програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада</p> <p>Врсте наставе: Настава се реализује кроз следеће облике наставе:</p>		
---	--	--	---	---	--	--

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин остваривања	Активности	
					наст.	учен
<p>* Пружити ученицима знање да Бог из љубави ствара свет да би му дао вечно постојање; * Оспособити ученике за разумевање посебности улоге човека у свету, као споне између Бога и света; * Објаснити ученицима повест о</p>	<p>IV - СТВАРАЊЕ СВЕТА И ЧОВЕКА * Шестоднев; * Стварање човека „по икони и подобју“ * Прародитељски грех; * Човек изван рајског врта (<i>Каин и Авел, Ноје, Вавилонска кула</i>).</p>	<p>* моћи да преприча библијску причу о постању и доживи је као дело љубави Божије; * моћи да увиди да је Бог поред видљивог света створио и анђеле * моћи да преприча библијску приповест о стварању човека и уочи да је човек сличан Богу јер је слободан; * бити подстакнут на развијање осећаја личне одговорности према природи; * моћи да наведе неке од последица првородног греха по човека и читаву створену природу;</p>	<p>Понаша се одговорно, хумано и толерантно у друштву; Негује своју националну културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу; Промовише позитивне вредности друштва у различитим</p>	<p>-теоријска настава (35 часова) -практична настава (1 час) Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у</p> <ul style="list-style-type: none"> • учioniци; 		

<p>првородном греху и његовим последицама; * Указати ученицима на начин на који се Бог стара о свету и човеку од Адама до Ноја; * Пробудити у ученицима осећај одговорности за свет који их окружује.</p>		<p>* моћи да преприча неку од библијских прича до Аврама; * моћи да повеже причу о Нојевој барци са Црквом; * бити подстакнут на послушност као израз љубави према Богу.</p>	<p>активностима (нпр. хуманитарне, еколошке, културно-уметничке акције; борба против насиља и дискриминације по било ком основу (нпр. верском, националном, родном, узрасном, етничком...)); акције против болести зависности,</p>	<p>Практична настава се реализује у</p> <ul style="list-style-type: none"> • цркви – учешћем у литургијском сабрању; 		
---	--	--	--	---	--	--

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин остваривања	Активности	
					наст.	учен

<p>* Упознати ученике са старозаветним личностима и догађајима; * Указати ученицима на везу између старозаветних личности и Христа; * Указати ученицима на повезаност Пасхе и Христа; * Указати ученицима на етичку вредност старозаветних списа; *Развијање свести ученика о старању Божјем за свет кроз библијску историју; * Пружити ученицима знање о старозаветним мотивима у иконографији.</p>	<p>V - СТАРОЗАВЕТНА ИСТОРИЈА СПАСЕЊА * Аврам и Божији позив; * Исак и његови синови; * Праведни Јосиф; * Мојсије; * Пасха.</p>	<p>* моћи да наведе неке од најважнијих старозаветних личности и догађаја; *моћи да уочи везу старозаветних праотаца и патријараха са Христом; * моћи да исприча да јеврејски народ прославља Пасху као успомену на излазак из Египта; * моћи да извуче моралну поуку из библијских приповести; * моћи да препозна старозаветне личности и догађаје у православној иконографији.</p>	<p>злостављања животиња итд.). Естетичка компетенција: Показује позитиван однос према сопственој и култури других заједница, упознаје и разуме њихове вредности, повезује културну и природну баштину са историјским и географским контекстом и доприноси очувању природних и културних добара; Показује осетљивост за еко-културу и културу свакодневног живљења и има критички однос према употреби и злоупотреби природе.</p>	<p>Дидактичко методичка средства за реализацију наставе: Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно</p>		
--	---	--	---	--	--	--

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин остваривања	Активности	
					наст.	учен

<p>*Објаснити ученицима околности у којима је Бог дао Закон преко Мојсија; * Пружити ученицима основно знање о томе да се кроз заповести Божје остварује заједница између Бога и људи; * Пружити ученицима основ за разумевање да су Десет Божјих заповести водич и припрема за Христове заповести љубави.</p>	<p>VI - ЗАКОН БОЖИЈИ * Добијање Божијих заповести на гори Синају; *Садржај Десет Божјих заповести Смисао Декалога као припреме за Христа,</p>	<p>* моћи да преприча библијски опис давања Десет Божијих заповести Мојсију; * моћи да наведе и протумачи на основном нивоу Десет Божјих заповести; * моћи да разуме да је од односа према Заповестима зависила и припадност Божијем народу; * бити подстакнут да примени вредности Декалога у свом свакодневном животу.</p>	<p>Комуникација: Познаје различите облике комуникације и њихове одлике (усмену и писану, невербалну, телефоном, путем интернета итд.); У в а ж а в а с а г о в о р н и к а р е а г у ј у ћ и н а о н о ш т о г о в о р и , а н е н а њ е г о в у л и ч н о с т .</p>	<p>Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава.</p>		
<p>Упознати ученике са појмом „обећане земље“ и њеним значајем за „изабрани народ Божији“ * Објаснити ученицима значај старозаветне Скиније и Храма; * Указати ученицима на улогу старозаветних царева и пророка; * Указати ученицима на лепоту псалама.</p>	<p>VII - МЕСИЈАНСКА НАДА * Насељавање Обећане земље (Исус Навин, Самсон...); * Цар Давид * Соломон и јерусалимски храм; * Псалми Давидови, * Старозаветни пророци; * Месијанска нада.</p>	<p>* моћи да препозна на слици Ковчег Завета и Скинију и да у једној реченици каже шта је мана; * моћи да именује најважније личности јеврејског народа у Обећаној земљи; * моћи да уочи да је Светиња над светињама посебно место Божијег присуства; * знати да је цар Давид испевао Псалме у славу Божију; * моћи да наведе неке од старозаветних пророка; * моћи да уочи да су старозаветни пророци најављивали долазак Месије.</p>	<p>Уме да саслуша излагање саговорника до краја и без упадица Одговоран однос према околини: Уочава чиниоце и понашања који нарушавају природу и квалитет животне средине у широј околини и свакодневном</p>	<p>Имајући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима.</p>		

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин остваривања	Активности	
					наст.	учен
<p>* Објаснити ученицима појам Месије;</p> <p>* Предочити ученицима специфичности библијског текста и омогућити им да доживе његову сликовитост.</p>	<p>VII - МЕСИЈАНСКА НАДА</p>	<p>* моћи да уочи у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса у 5. разреду.</p>	<p>животу; развија свест о положају човека у природи и његовој одговорности за стање животне средине и природе.</p> <p>Сарадња: Активно и конструктивно учествује у раду групе или пара. Дигитална компетенција: Уме да представи, организује и обликује одређене информације користећи на ефикасан начин могућности ИКТ средства.</p>	<p>извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика. Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.</p>		

Кључне речи: људска права, демократско, културна баштина, интеркултурално, дискриминација, еко – култура, ИКТ средства.

Формативно и сумативно оцењивање: У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно. Оцењивање се врши описном оценом и то:

- Истиче се;
- Дobar;
- Задовољава;

Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз:

- усмено испитивање;

- писмено испитивање;
- посматрање понашања ученика.

Корелативни садржаји:

Историја:

- Цивилизације Старог света;
- Римско царство, мрежа путева;
- Основне одлике старог века и државе Старог истока;
- Праисторија и Стари век;
- Грчка култура, римска култура, хеленистичка култура (веровања, уметност, свакодневни живот, наука);
- Римска култура и хришћанство;
- Веровања и култура Старог истока.

Географија:

- Распоред копна и мора и изглед рељефа;
- Клима, климатски фактори и основни типови климе на Земљи.

Ликовна култура:

- Орнамент;
- Колаж;
- Визуелно споразумевање.

Српски језик:

- Народне новеле и бајке;
- Народне пословице, загонетке, питалице;

- Словенска митологија.

Специфичне предметне компетенције:

- Зна своје особености и различитости у односу на друге и препознаје особености и различитости других и уважава их;
- Свест о себи као појединцу/појединки и свест о припадности групи, локалној заједници, земљи, свету;
- Разумевање и уважавање различитости;
- Оспособљен је да резултате истраживања представи усмено, писано, графички и уз коришћење ИКТ-а;
- Повезује најзначајније догађаје и појаве националне, регионалне и светске историје, појаве из прошлости са појавама у садашњости; разуме узрочно-последичне везе историјских догађаја; има активан однос према културно-историјском наслеђу свог народа, других народа и етничких заједница у духу традиционалних вредности у школском и ваншколском окружењу;
- Разуме основне елементе Православног катихизиса.

Тема /Садржај	Циљ	Начин остваривања садржаја	Међупредметна повезаност исхода	Исходи	Стандарди	Међупредметне компетенције
---------------	-----	----------------------------	---------------------------------	--------	-----------	----------------------------

<p>I Упознавање основних елемената програма</p> <p>Представљање циљева, задатака, садржаја и метода рада. Упознавање најзначајнијих појмова Формирање и изграђивање разредног тима.</p>	<p>Упознати ученике са основним елементима и појмовима - права и одговорности, правила и дужности, школске мере и решења, начини вођења документације: регистри, позиви за састанке, активизам и партиципација, кооперативни начини учења. Формирати разредни тим и донети заједничка правила.</p>	<p>Разговор, анализа текста; дискутовање, аргументовање, дебата, анализа случаја и поређење, истраживање, презентација ученичких радова и продуката, доношење закључака, НТЦ</p>	<p>Српски језик</p>	<p>Обучавање техникама групног рада; Упознавање школских правила и процедура; Разумевање функционисања органа управљања школе и стручних тела; Упознавање права и одговорности свих актера на нивоу школе;</p>		<p>Компетенције за целоживотно учење Рад са подацима и информацијама Сарадња Комуникација Дигитална компетенција Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према околини Предузимљивост</p>
<p>II Сагледавање услова школског живота</p> <p>Излиставање проблема у школи и прикупљање података: - разговор са ученицима, родитељима, наставницима и другима који учествују у раду школе, - коришћење штампаних извора и информација из медија; - Извештавање и дискусија оприкупљеним подацима.</p>	<p>Ученици наводе и набрајају евентуалне проблеме који се могу јавити у раду функционисању школе, користећи разговор, анкете и упитнике са учесницима школског живота, као и из медија. Ученици саопштавају податке и информације до којих су дошли.</p>	<p>Разговор, анализа текста; дискутовање, аргументовање, дебата, анализа случаја и поређење, истраживање, презентација ученичких радова и продуката, доношење закључака, НТЦ</p>	<p>Српски језик, ликовна култура</p>	<p>Обучавање техникама групног рада; Упознавање школских правила и процедура; Разумевање функционисања органа управљања школе и стручних тела; Упознавање права и одговорности свих актера на нивоу школе;</p>		<p>Компетенције за целоживотно учење Рад са подацима и информацијама Сарадња Комуникација Дигитална компетенција Решавање проблема Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према околини Предузимљивост</p>
<p>III Избор проблема на коме ће се радити</p> <p>Избор проблема</p>	<p>Процењивање прикупљених података, дискусија о проблемима и избор заједничког проблема</p>	<p>Разговор, анализа текста; дискутовање, аргументовање, дебата, анализа случаја и поређење, истраживање, презентација ученичких радова и продуката, доношење закључака, НТЦ</p>	<p>Српски језик</p>	<p>Обучавање техникама групног рада; Подстицање и оспособљавање за активно учешће у животу школе развијањем вештина за унапређивање услова школског живота кроз праксу;</p>		<p>Компетенције за целоживотно учење Рад са подацима и информацијама Сарадња Комуникација</p>

<p>IV Сакупљање података о изабраном проблему Упознавање техника и поступака прикупљања информација у оквиру истраживачких тимова; Сакупљање података о изабраном проблему, састанци у оквиру школе, посете ученика различитим организацијама и институцијама и/или организовање гостовања особа из организација или институција; Разговор о прикупљеним подацима</p>	<p>Ученици упознају начине и врсте прикупљања података, сакупљају исте о изабраном проблему, организују посете релевантним чиниоцима и извештавају и разговарају о добијеним информацијама.</p>	<p>Разговор, анализа текста; дискутовање, аргументовање, дебата, анализа случаја и поређење, истраживање, презентација ученичких радова и продуката, доношење закључака, НТЦ</p>	<p>Српски језик</p>	<p>Обучавање техникама групног рада; Развијање способности критичког просуђивања и одговорног одлучивања и делања.</p>		<p>Компетенције за целоживотно учење Рад са подацима и информацијама Сарадња Комуникација Дигитална компетенција Решавање проблема Одговорно учење у демократском друштву Одговоран однос према околини Предузимљивост</p>
<p>V Активизам и партиципација - план акције Зашто је важно да учествујемо Нивои партиципације Значај мале акције Осмишљавање плана акције. План акције Завршница плана акције Елементи важни за планирање Планирање рада тимова Подела одговорности и сарадња. Припрема за јавну презентацију Вежба јавне презентације</p>	<p>Осмишљавање плана акције у решавању проблема на коме истраживачки тимови раде и одабир начина презентације резултата.</p>	<p>Разговор, анализа текста; дискутовање, аргументовање, дебата, анализа случаја и поређење, истраживање, презентација ученичких радова и продуката, доношење закључака, НТЦ</p>	<p>Српски језик, ликовна култура</p>	<p>Обучавање техникама групног рада; Развијање способности критичког просуђивања и одговорног одлучивања и делања.</p>		<p>Компетенције за целоживотно учење Рад са подацима и информацијама Сарадња Комуникација Дигитална компетенција Решавање проблема Одговорно учење у демократском друштву Одговоран однос према околини Предузимљивост</p>
<p>VI Јавна презентација плана акције Јавна презентација плана акције</p>	<p>Јавно представљање: ученици пред школским жиријем и публиком (ученици, родитељи, наставници и други заинтересовани за решавање проблема) представљају свој план и одговарају аргументовано на постављена питања.</p>	<p>Разговор, анализа текста; дискутовање, аргументовање, дебата, анализа случаја и поређење, истраживање, презентација ученичких радова и продуката, доношење закључака, НТЦ</p>	<p>Српски језик, ликовна култура</p>	<p>Развијање способности критичког просуђивања и одговорног одлучивања и делања.</p>		<p>Компетенције за целоживотно учење Рад са подацима и информацијама Сарадња Комуникација</p>

<p>VI</p> <p>Осврт на научено</p> <p>-</p> <p>Евалуација</p> <p>Осврт на научено</p>	<p>Разговор о томе шта су ученици и како научили. Ученици самостално процењују знања и вештине које су стекли током програма.</p>	<p>Разговор, анализа текста; дискутовање, аргументовање, дебата, анализа случаја и поређење, истраживање, презентација ученичких радова и продуката, доношење закључака,</p> <p>НТЦ</p>	<p>Српски језик</p>	<p>Развијање способности критичког просуђивања и одговорног одлучивања и делања.</p>		<p>Компетенције за целоживотно учење</p> <p>Рад са подацима и информацијама</p> <p>Сарадња</p> <p>Комуникација</p>
---	---	---	---------------------	--	--	--

Тема	Циљ Ученик треба да научи да :	Исходи По завршеној теми ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:	Садржај	Начин реализације	Међупредметна повезаност
Le club de ma classe	-да се поздрави са неким при сусрету или расстанку -да се представи - представи другове - говори о особинама људи или ствари	-да се поздрави са неким при сусрету или расстанку -да се представи -да представи другове -да говори о особинама људи или ствари -да поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства - да представи себе и другог -да разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих - да разуме упутства и налоге и реагује на њих;	Les salutations L'alphabet Les articles Les pronoms Les présentatifs Le féminin des adjectifs Les verbes: s'appeler et être Les nombres 0-50	Реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака, и слично) и иницирање упознавања; успостављања контакта (нпр. при сусрету, на разгледници, у имејлу, СМС-у). Иницирање упознавања, посредовање у упознавању и представљање других особа, присутних и одсутних, усмено и писано; слушање и читање кратких и једноставних текстова којим се неко представља; попуњавање формулара основним личним подацима (пријава на курс, претплата на дечји часопис, налепница за пртљаг, чланска карта и слично).	Српски језик: женски род описних придева Енглески језик : трансфер првог стр.језика: абецеда, одређени и неодређени члан
Le club des artistes	-препозна и опише предмете -да пита некога колико има година, да сам каже колико има година -да каже датум рођења -да искаже допадање	-разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагања и реагује на њих; - тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима;	Les fournitures scolaires Les mois de l'année Les nombres 50-100 Le pluriel des adjectifs qualificatifs Les questions: <i>Tu t'appelles comment?</i> <i>Comment allez-vous? Tu habites où? Et toi, tu as quel âge?</i> Le verbe avoir Le présent –er La forme négative	Слушање и читање краћих текстова с једноставним исказима за изражавање допадања/недопадања и реаговање на њих; усмено и писано исказивање слагања/неслагања, допадања/недопадања	Српски језик: Множина именица, упитна интонација Инфинитив, Презент глагола на –ти Одрични облик Енглески језик: Инверзија, месеци у години Математика: бројеви, рачунске операције

<p>Le club des lecteurs</p>	<ul style="list-style-type: none"> - опише своју школу - препозна предмете из учионице - пита тачно време и одговори колико је сати - говори о свом распореду - користи присвојне придеве како би говорио о својим стварима 	<p>-Познаје речник у вези са школом, предметима, часовима ;</p> <p>-разуме једноставна обавештења о хронолошком времену и реагује на њих;</p> <p>- тражи и даје кратка и једноставна обавештења о хронолошком времену;</p> <p>разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих;</p> <p>- тражи и да једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање</p>	<p>Les objets de la classe Les matières scolaires Les jours de la semaine L'emploi du temps Les heures Il y a, il n'y a pas Quel, quelle (s) Les adjectifs possessifs Pronoms toniques</p>	<p>Слушање и читање кратких текстова који се односе на тачно време (разглас/план вожње на аутобуској/железничкој станици, аеродрому; биоскопски програм, договор за неку активност) усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавања неке активности или метеоролошким приликама. Слушање и читање краћих текстова с једноставним исказима за изражавање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања и реаговање на њих; усмено и писано, исказивање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања.</p>	<p>Српски језик: Присвојни придеви Односне заменице</p> <p>Енглески језик: Сати Сколски предмет</p>
<p>Le club des athlètes</p>	<ul style="list-style-type: none"> -опише особе -представи своју породицу -говори о својим слободним активностима -именује делове тела -изрази бол 	<p>-разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима и реагује на њих;</p> <p>- опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима;</p> <p>- опише шта уме/не уме да (у)ради;</p> <p>разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава; - опише жива бића, предмете и места и појаве једноставним језичким средствима;</p>	<p>Les membres de famille Les parties du corps Les animaux Les disciplines sportives Les articles contractés Les adjectifs (physiques) Pronoms on=nous Verbe aller Avoir mal à</p>	<p>Слушање и читање описа у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима у породичној и школској средини; састављање порука и спискова у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима. Сушање и читање краћих једноставних описа живих бића, предмета, места и појава у којима се појављују информације о спољном изгледу, појавним облицима, димензијама и осталим најједноставнијим карактеристикама; давање кратких усмених и писаних описа живих бића, предмета, места и појава.</p>	<p>Српски језик-безлични облик глагола Енглески језик-речник-породица Биологија-делови тела, осети Физичко васпитање – спортске дисциплине</p>

Le club des citadins	- опише свој град или крај у коме живи -објасни пут, правац -говори о занимањима	- разуме једноставна обавештења о простору и оријентацији у простору и реагује на њих; - тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору; - опише непосредни простор у којем се креће;	Le lexique de la circulation La ville et le transport Les professions les prépositions de lieu Les articles contractés du des Le féminin des noms de professions Les verbes faire et prendre Faire de+ activités	Слушање и читање краћих текстова у којима се на једноставан начин описују просторни односи и оријентација у простору; усмено и писано тражење и давање информација о сналажењу/оријентацији у простору; усмено и писано описивање просторних односа у приватном и јавном простору (соба, стан, кућа, учионица, школа, музеј, биоскоп).	Енглески језик-трансфер 1.стр.језика:сналажење у простору -занимања Географија:саобраћај
Le club des photographes	-говори о клими и годишњим добима -да идентификује места, пределе -да упозна националности -каже где живи	-разуме једноставна обавештења о метеоролошком времену и реагује на њих; - тражи и даје кратка и једноставна обавештења о метеоролошком времену;	Le Lexique de la nature Les saisons Les nationalités Les pays Il fait chaud, froid..... Le verbe venir Dire où on habite....	-Слушање и читање кратких текстова који се односе на метеоролошко време (тренутне или уобичајене временске прилике); усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавања неке активности или метеоролошким приликама.	Српски језик: националности, употреба великог слова Енглески језик: трансфер-називи држава Географија: рељеф, метеорологија

Стандарди ("Сл. гласник РС", бр. 78/2017)

Други страни језик – исти стандарди важе за све теме

ДСТ.1.1.1.ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.3.. ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.6. ДСТ.1.1.7. ДСТ.1.1.8. ДСТ.1.1.9 ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12.ДСТ.1.1.13. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.17.. ДСТ.1.1.18. ДСТ.1.1.19. ДСТ.1.1.20. ДСТ.1.1.22. ДСТ.1.1.23. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.3.1. ДСТ.2.1.1. ДСТ.2.1.2. ДСТ.2.1.9. ДСТ.2.1.23. ДСТ.2.1.24. ДСТ.2.1.26. ДСТ.2.1.27 ДСТ.2.1.28. ДСТ.2.2.1. ДСТ.2.2.2. ДСТ.2.3.4. ДСТ.2.3.6. ДСТ.3.1.12. Т.3.1.13 ДСТ.3.1.16. ДСТ.3.1.17. ДСТ.3.1.24. ДСТ.3.2.1. ДСТ.3.2.2. ДСТ.3.3.1.

Активности

- Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа (слушај, пиши, повежи, одреди али и активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори/затвори свеску, итд.).
- Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.).
- Мануелне активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера и сл.).
- Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације,
- селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.).
- Игре примерене узрасту
- Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...).
- Решавање "текућих проблема" у разреду, тј. договори и мини-пројекти.
- "Превођење" исказа у гест и геста у исказ.
- Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова са текстом или, пак, именовање наслова.
- Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала - плакат, програм приредбе или неке друге манифестације.

Кључни појмови које ученици треба да усвоје су :

- ✓ Лични идентитет
- ✓ Породица
- ✓ Слободно време
- ✓ Живи свет - природа
- ✓ Временско искуство и доживљај времена
- ✓ Школа, школски живот, школски систем, образовање и васпитање
- ✓ Занимања
- ✓ Млади - деца и омладина
- ✓ Транспорт и превозна средства
- ✓ Клима и временске прилике
- ✓ Спорт

Компетенције и начин њиховог остваривања

Опште предметне компетенције

Компетенција за целоживотно учење : Ученик треба да буде оспособљен да иницира учење, да изабере стратегије учења на основу наставничког подстицаја, да путем самопроценепрати и контролише свој напредак. Ученик уме ново знање да повеже са претходо наученим (на пример трансфер првог страног језика). Уме да одабере адекватну стратегију учења.

Комуникација : Ученик активно доприноси креирању дијалога. Он уме да слуша, да разуме и да говори на француском. Способан је да се изрази на француском усмено и писмено. Употребљава научено у различитим контекстима. Уме да чита различите текстове како би увећао своје знање и увидео значај познавања страног језика који омогућава већу доступност информација. Својом способношћу да уме да говори на француском језику, учествује у различитим сферама живота.

Рад са подацима и информацијама: Уме да користи различите ИКТ изворе информација и података, јер познаје важност поузданости података при донешењу компетентних одлука. Користи табеларни приказ. Врши селекцију, обраду и чување података.

Дигитална компетенција: Познаје основне карактеристике ИКТ средстава. Уме да претражује податке. Може да користи француки како би се дописивао електронским путем на француском, да размењује податке на француском. Препознаје ризике и опасности при коришћењу ИКТ.

Одговоран однос према околини: Усваја ставове о неопходности очувања животне средине. Разуме сопствену одговорност и одговорност других. Активно учествује у пројектима везаним за ово тему.

Одговоран однос према здрављу: Уочава и усваја ставове који се односе на очување психофизичког здравља ученика кроз теме које су у блиској вези са овим појмом.

Предузимљивост и оријентација ка предузетништву: ученик стиче свест о својим могућностима и особинама. Способан је да учествује у тимским пројектима. Увиђа значај познавања страног језика. Рачуна на могућност употребе страног језика у будућем занимању.

Решавање проблема: Ученик налази и решава могуће проблемске ситуације. Уме да објасни предност и слабе стране приликом датог решења.

Сарадња: Развија способности да као члан групе допринесе заједничком решењу проблема или задатка.

Специфичне предметне компетенције

Функционално- прагматичка представља комуникативну компетенцију (обухвата разумевање говора и разумевање писаног текста; умеће продукције тј. Усмено и писмено изражавање, умеће интеракције и умеће језичког посредовања.

Лингвистичка компетенција се односи на познавање и разумевање принципа функционисања и употребе језика .

Интеркултурална компетенција се односи на стицање знања о културној специфичности циљане језичке заједнице као и развој свести о другом и другачијем, познавање и разумевање сличности и разлика између светова, односно говорних заједница, у којима се ученик креће. Интеркултурна компетенција такође подразумева и развијање толеранције и позитивног става према индивидуалним и колективним карактеристикама говорника других језика, припадника других култура које се у мањој или већој мери разликују од његове сопствене, то јест, развој интеркултурне личности, кроз јачање свести о вредности различитих култура и развијање способности за интегрисање интеркултурних искустава у сопствени културни модел понашања и веровања.

Компетенција медијације представља активност у оквиру које ученик не изражава сопствено мишљење, већ функционише као посредник између особа које нису у стању да се директно споразумевају. Медијација може бити усмена и писана, и укључује сажимање и резимирање текста и превођење. Превођење се у овом програму третира као посебна језичка активност која никако не треба да се користи као техника за усвајање било ког аспекта циљног језика предвиђеног комуникативном наставом. Превођење подразумева развој знања и вештина

коришћења помоћних средстава (речника, приручника, информационих технологија, итд.) и способност изналажења структуралних и језичких еквивалената између језика са кога се преводи и језика на који се преводи

Оцењивање

Процес праћења остварености исхода почиње проценом нивоа знања ученика на почетку школске године како би могао да се планира наставни процес и процес праћења и вредновања ученичких постигнућа и напредовања. Тај процес се реализује формативним и сумативним вредновањем. Док се код формативног оцењивања током године прате постигнућа ученика различитим инструментима (дијагностички тестови, самоевалуација, језички портфолио, пројектни задаци и др.), сумативним оцењивањем (писмени задаци, завршни тестови, тестови језичког нивоа) прецизније се процењује оствареност исхода или стандарда на крају одређеног временског периода (крај полугодишта, године, циклуса образовања).

Провера знања и оцењивање се обавља континуирано током процеса наставе како би ученици добили повратну информацију о свом напредовању (формативно оцењивање). Оцењивање подразумева процену постигнућа ученика у односу на постављене циљеве и стандарде знања. Ради се о процесу који подразумева констатно и непосредно праћење ученика на часу. Елементи који се вреднују су разноврсни и треба да допринесу свеопштој слици о напредовању ученика, јачању њихових комуникативних компетенција, развоју вештина и способности неопходних за даљи рад и образовање.

То се постиже оцењивањем различитих елемената као што су језичке вештине (читање, слушање, говор и писање), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, примена социолингвистичких норми.

При оцењивању наставник треба да стави акценат на квалитативне карактеристике продукције ученика као на пример : реаговање на вербалне подстицаје, претварање ликовних симбола у речи, позанвање лексике, сналажење у новим ситуацијама, креативност, употребе комуникативних стратегија и др.

У питању је еволутивно праћење ученика , запажање добрих или лоших страна у учењу , како би им се указало шта треба да поправе или обрте пажњу.

Важан део овог процеса представља и самопроцена која може имати формативну или мотивациону улогу.

Предвиђена је израда једног писменог задатка у току школске године

Предлози за тематски дан:

- Дан језика**
- саобраћај**
- метеорологја**
- спорт**
- националности**

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Немачки језик (други страни језик)

РАЗРЕД: V (пети)

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА: Циљ учења другог страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Кључни појмови садржаја: говор, слушање, писање, читање, описивање, изражавање

Р.бр. теме	Област- темаСадржаји; Препоручени број часова	Очекивани исходи (по завршетку разреда ученик ће бити у стању да)	Стандарди:	Међупредметне компетенције	Међупредметна повезаност	Начин и поступци остваривања програма (облици рада, методе, наставна средства)	Активност и ученика и наставника	Праћење и вредновање резултата напредовања ученика /начин провере	Време реализације
I	<p>Упознавање (Guter Start)</p> <p>-Упознавањегласовногсистема.</p> <p>- Упознавањесаосновамаортографијеиграфијерадипочеткаписања.</p> <p>-Представљање и упознавање (Ich bin Petra.Und du?)</p> <p>-Поздрављање и опраштање (Guten Tag! Auf Wiedersehen!)</p> <p>- усвајање бројева до 12.</p> <p>-Упознавање са географском картом Немачке.</p> <p>-Слушање и читање краћих,</p>	<p>- разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење / давање информација личне природе;</p> <p>- поздрав и отпоздрави, представи себе и другог користећи</p>	<p>ДСТ.1.1.11.</p> <p>ДСТ.1.2.3.</p> <p>ДСТ.1.2.4.</p> <p>ДСТ.2.3.3.</p> <p>ДСТ.3.3.2.</p>	<p>- комуникација (уме јасно да се изрази усмено; уме да саслуша излагање саговорника, до краја и</p>	<p>- српски језик (представљање и упознавање; поздрављање и опраштање, бројеви до 10, упита реч шта)</p>	<p><i>Облици рада:</i></p> <p>- фронтални</p> <p>- индивидуални</p> <p>-рад у паровима</p> <p>- пленум</p> <p><i>Методерада:</i></p> <p>-</p>	<p><i>Активности наставника:</i></p> <p>- објашњава</p> <p>- даје смернице за рад</p> <p>- подстиче/ мотивише</p> <p>- пружа додатну подршку</p>	<p>- Активност на часу и домаћи задаци - континуирано праћење и бележење</p> <p>- Усмена провера</p>	септембар

<p>једноставнијих текстова који се односе на дате комуникативне ситуације. -Усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима. -Препознавање предмета. -Увођење неодређеног члана (ein, eine, ein), присвојних чланова (mein, meine), упитних речи (was, wie).</p> <p>6 часова – обрада:3 утврђивање:3</p>	<p>једноставна језичка средства; - постави и одговори на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима.</p>		<p>без упадица) - сарадња (активно учествује у раду пара; поштује правила заједничког рада).</p>	<p>- енглески језик (представљање и упознавање; поздрављање и опраштање, бројеви до 12, упита реч шта) - математика (бројеви до 12)</p>	<p>дијалогска - демонстративна -рад на тексту <i>Наставна средства</i> : -уџбеник -радни лист -аудио-снимци - фотографије</p>	<p>- редовно води педагошку документацију о сваком ученику - даје повратну информацију о напретку - вреднује и оцењује ангажовање ученика - процењује свој рад (самоевалуација) и ради на личном усавршавању</p> <p><i>Активности ученика:</i> слуша и реагује на упутства наставника - слуша аудио записе - активно учествује</p>		
--	--	--	---	--	---	--	--	--

							у раду - ради индивидуа лно, у пару или у групи -пише - повезује - допуњава - образлаже - класира и упоређује - изражава мишљење - води дијалог - прта/сече/ боји - редовно ради домаће здатке - процењује самосталн о свој напредак		
II	Представљање себе и пријатеља (Mein Freund, du und ich) - представљање и упознавање; - питање за године старости; - бројеви 13- 20; - презент глагола sein и heißen; - упитна реч wer; - личне заменице у једнини;	- представља себе и другог; - разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих	ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.14. ДСТ.2.1.19.ДСТ.2 .3.2. ДСТ.3.2.3. ДСТ.3.3.2. ДСТ.3.3.3.	- сарадња а (активно учествује у раду пара; поштује правила	-српски језик (предста вљање и упознав ање; поздрав љање и опрашта	<i>Облици рада:</i> - фронтал ни - индивид уални -рад у	<i>Активнос ти наставник а:</i> - објашњава - даје смернице за рад	- Активн ост на часу и домаћи задаци - контин уирано праћењ	септе мбар / окто бар

<p>-присвојни члан; -изјавна реченица; -абецеда</p> <p>9 часова – обрада: 3 утврђивање: 6</p>	<p>-препозна и изговори бројеве до 20 -формира једноставне обавештајне и упитне реченице -спелује своје име</p>		<p>заједнич ког рада); - комуни кација (уме јасно да се изрази усмено и писано; уважава саговор ника).</p>	<p>ње, личне замениц е) - енглеск и језик (глагол бити у презент у, бројеви 13-20, питање за године старост и) - историј а (настана к првог писма – абецеда) -српски језик (замени це)</p>	<p>паровима -пленум <i>Метод е рада:</i> - дијалогш а - демонстр ативна -рад на тексту <i>Наставн а средства</i> : -уџбеник -радни лист -аудио- снимци - фотограф ије</p>	<p>- подстиче/ мотивише - пружа додатну подршку - редовно води педагошку документа цију о сваком ученику - даје повратну информац ију о напредку - вреднује и оцењује ангажовањ е ученика - процењује свој рад (самоевал уација) и ради на личном усавршава њу <i>Активнос ти ученика:</i> слуша и реагује на упутства наставник</p>	<p>е и бележе ње -Писана провера – контрол ни задатак - Усмене провере / усмено излагањ е и презент ације</p>	
---	---	--	--	---	---	---	---	--

							а - слуша аудио записе - активно учествује у раду - ради индивидуа лно, у пару или у групи -пише - повезује - допуњава - образлаже - класира и упоређује - изражава мишљење - води дијалог - црта/сече/ боји - редовно ради домаће здатке - процењује самосталн о свој напредак		
III	Мој град (MeineStadt)	- представља себе и другог; - разуме јасно	ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.14.	- естетич ка	- енглеск и језик	<i>Облици рада:</i> -	<i>Активнос ти наставник</i>	- Активн ост на	окто бар / нове

<p>- Називи градова и држава; - местостановања и адреса; - питање и одговарање у вези са државом о дакле не копотице; - презент глагола <i>liegen, wohnen, kommen sein</i>; - <i>woher</i>; - предлози <i>in</i> и <i>bei</i>; - одређеничлан;</p> <p>8 часова – обрада: 4 утврђивање: 4</p>	<p>постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих. - разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава; - описује жива бића, предмете, места и појаве једноставним језичким средствима.</p>	<p>ДСТ.2.1.16. ДСТ.2.1.17. ДСТ.2.1.19. ДСТ.3.1.2. ДСТ.3.1.13 ДСТ.3.1.14.</p>	<p>(препознаје естетичке елементе у различитим контекстима као што су свакодневни говор у приватном и јавном животу); - сарадња (активно учествује у раду групе; поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи; доприноси решавању разлика</p>	<p>(местостановања, адреса, презент глагола) - српски језик (род именица) - географија (географски положај највећих градова у Немачкој)</p>	<p>фронтални - индивидуални - рад у паровима - пленум</p> <p><i>Методерада:</i> - дијалогска - демонстративна - рад на тексту</p> <p><i>Наставна средства:</i> - уџбеник - радни лист - аудио-снимци - фотографије</p>	<p><i>a:</i> - објашњава - даје смернице за рад - подстиче/ мотивише - пружа додатну подршку - редовно води педагошку документацију о сваком ученику - даје повратну информацију о напретку - вреднује и оцењује ангажовање ученика - процењује свој рад (самоевалуација) и ради на личном усавршавању</p> <p><i>Активнос</i></p>	<p>часу и домаћи задаци - континуирано праћење и бележење - Усмена провера - Пројектни задаци</p>	<p>мбар</p>
--	---	---	--	---	--	---	---	-------------

у мишљењу и ставовима; критички процењује свој рад и рад (групе); - **за учење** (користи различите изворе информација и има критички однос према њима; способна је да самостално и са другима истражује); - **дигитална** (уме да претражује и система

ти ученика:
слуша и реагује на упутства наставника
- слуша аудио записе
- активно учествује у раду
- ради индивидуално, у пару или у групи
- пише
- повезује
- допуњава
- образлаже
- класира и упоређује
- изражава мишљење
- води дијалог
- црта/сече/боји
- редовно ради домаће задатке
- процењује

				тизује информације).			самостално свој напредак		
IV	<p>Моја породица (Meine Familie)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Лексиканатемупородицеикућнихљубимаца; -представљањесопственепородице; - формулисањеједноставнијихизракојисе односенапоседовањеиприпадност; - постављањепитањаиказивањештанекоима / немаичијејенешто; -питањезацену; -бројевидо 100; -предлог von исаксонскигенитив; -презентглаголаhaben; -одређеничлануноминативу; -неодређеничлануноминативуиакузативу; -множинаименица; -негација (kein) <p>12 часова – обрада: 4 утврђивање: 8</p>	<p>- разуме једноставне исказе којима се исказује припадање/не припадање, поседовање/не поседовање и реагује на њих;</p> <p>- тражи и даје једноставне исказе којима се изражава припадање/не припадање, поседовање/не поседовање;</p> <p>- препознаје и користи бројеве до 100</p>	<p>ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.2.4. ДСТ.2.1.5. ДСТ.2.1.16. ДСТ.2.2.3. ДСТ.3.1.14.</p>	<p>-</p> <p>естетичка (показује позитиван однос према култури других заједница, упознаје и разуме њихове вредности);</p> <p>-</p> <p>комуникација (уме да саслуша излагање саговорника до краја и без упадица);</p> <p>-</p> <p>сарадња (активно учествује у раду групе;</p>	<p>-српски језик (набрајање чланова породице, предста вљање сопствене породице)</p> <p>-</p> <p>енглески и језик (набрајање чланова породице, предста вљање сопствене породице)</p> <p>-</p> <p>српски језик (врсте речи; глаголски облици; падежи (</p>	<p><i>Облици рада:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални -рад у паровима - пленум <p><i>Методе рада:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - дијалогска - демонстративна -рад на тексту <p><i>Наставна средства:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -уџбеник -радни лист -аудио-снимци - фотографије 	<p><i>Активност наставника:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - објашњава - даје смернице за рад - подстиче/ мотивише - пружа додатну подршку - редовно води педагошку документацију о сваком ученику - даје повратну информа цију о напретку - вреднује и оцењује ангажовање ученика - процењује свој рад (самоевалуација) и 	<p>-</p> <p>Активност на часу и домаћи задаци - континуирано праћење и бележење</p> <p>-Писана провера – писмени задатак - Усмена провера у виду излагања</p>	<p>нове мбар / деце мбар /јануар</p>

				<p>поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи; доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима; критички процењује свој рад и рад групе).</p>	<p>номинатив и акузатив)</p>		<p>ради на личном усавршавању</p> <p><i>Активности ученика:</i> слуша и реагује на упутства наставника - слуша аудио записе - активно учествује у раду - ради индивидуално, у пару или у групи - пише - повезује - допуњава - образлаже - класира и упоређује - изражава мишљење - води дијалог - црта/сече/боји</p>		
--	--	--	--	---	-------------------------------	--	--	--	--

							- редовно ради домаће задатке - процењује самостално свој напредак		
V	<p>Школа и школски предмети (Schule und Schulsachen)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Школски прибор; - изражавање молби и захтева; - представљање своје школе; - учtivo постављање питања; - неодређени члан; - негација; - множина; - императив (рецептивно); - уведена и неуведена упитна реченица; - сложенице; заменице у акузативу <p>8 часова – обрада: 4 утврђивање:4</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разуме упутства и налоге и реагује на њих; - разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/не припадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих; - тражи и даје једноставне исказе којима се изражава припадање/не припадање, поседовање/непоседовање - представи своју школу једноставним исказима - препознаје разлику између одређеног и 	<p>ДСТ.1.1.3. ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.13. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.2.1.3. ДСТ.2.1.5. ДСТ.2.1.18. ДСТ.2.1.19. ДСТ.2.1.20. ДСТ.2.1.21.ДСТ.2.1.23ДСТ.2.3.1. ДСТ.3.1.1. ДСТ.3.1.13. ДСТ.3.1.15. ДСТ.3.1.20. ДСТ.3.3.1.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - комуникација (познаје различите облике комуникације: усмену и писану); уважава саговорника реагујућ и на његово мишљење, а не на личност; уме да саслуша излагање саговорника до краја и без упадица 	<ul style="list-style-type: none"> - енглески и језик (школски и прибор, представљање своје школе) - српски језик (школски и прибор, представљање своје школе) 	<p><i>Облици рада:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални -рад у паровима - пленум <p><i>Методе рада:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - дијалогска - демонстративна -рад на тексту <p><i>Наставна средства:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -уџбеник -радни лист -аудио- 	<p><i>Активности наставника:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - објашњава - даје смернице за рад - подстиче/ мотивише - пружа додатну подршку - редовно води педагошку документацију о сваком ученику - даје повратну информацију о напретку - вреднује и оцењује ангажовање 	<ul style="list-style-type: none"> - Активност на часу и домаћи задаци - континуирано праћење и бележење - Усмена провера 	<p>фебруар / март</p>

		неодређеног члана		)); - сарадња (активно учествује у раду пара).		снимци - фотографије	ученика - процењује свој рад (самоевалуација) и ради на личном усавршавању <i>Активности</i> <i>ученика:</i> слуша и реагује на упутства наставника а - слуша аудио записе - активно учествује у раду - ради индивидуално, у пару или у групи -пише - повезује - допуњава - образлаже - класира и упоређује - изражава		
--	--	----------------------	--	---	--	----------------------------	--	--	--

							мишљење - води дијалог - црта/сече/боји - редовно ради домаће задатке - процењује самостално свој напредак		
VI	<p>Хобији и активности у слободно време (Meine Hobbys)</p> <p>- Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са нечијим интересовањима, хобијима и стварима које воли / не воли, које му / јој се свиђају / не свиђају; - размена информација о својим и туђим интересовањима, хобијима, допадању и недопадању (телефонски разговор, интервју, обичан разговор са пријатељима у школи и сл.); - усмено и писано описивање интересовања, допадања и недопадања (писање имејла о личним интересовањима, хобијима, допадању и недопадању, листе ствари које му / јој се свиђају / не свиђају и сл. - глаголи mögen, etwas finden... - годишња доба; - модални глаголи können и mögen; - неодређена заменица man; - упитне речи wie и was; - изражавање вештина и способности</p>	<p>- описује шта уме/не уме да (у)ради; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагања и реагује на њих; - тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима; - разуме позив и реагује на њега; - упућује позив за</p>	<p>ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.3.1. ДСТ.2.1.19. ДСТ.2.1.20. ДСТ.2.1.21. ДСТ.2.3.1. ДСТ.3.1.13. ДСТ.3.1.15. ДСТ.3.3.1.</p>	<p>- комуникација (изражава своје ставове, осећања на позитиван и аргуменован начин), - естетика (показује позитиван однос према култури других заједница);</p>	<p>- српски језик (навођење хобија, слободних активности, изражавања и недопадања) - енглески језик (навођење хобија, слободних активно</p>	<p><i>Облици рада:</i> - фронтални - индивидуални - рад у паровима - пленум</p> <p><i>Методе рада:</i> - дијалогска - демонстративна - рад на тексту</p> <p><i>Наставна</i></p>	<p><i>Активност наставника:</i> - објашњава - даје смернице за рад - подстиче/мотивише - пружа додатну подршку - редовно води педагошку документацију о сваком ученику - даје повратну информац</p>	<p>- Активност на часу и домаћи задаци - континуирано праћење и бележење - Писана провера - контролни задатак - Усмена провера</p>	<p>март / април</p>

<p>10 часова – обрада: 4 утврђивање: 6</p>	<p>заједничку активност -уме да искаже своја интересовања и хобије</p>		<p>- сарадња (доприн оси решава њу разлика у мишље њу и ставови ма поштују ћи друге); - одговор ан однос према здрављ у (бира стил живота и навике имајући на уму добре стране и ризике тог избора).</p>	<p>сти, изража вање допадањ а и недопад ања)</p>	<p><i>средства</i> : -уџбеник -радни лист -аудио- снимци - фотограф ије</p>	<p>ију о напетку - вреднује и оцењује ангажовањ е ученика - процењује свој рад (самоевал уација) и ради на личном усавршава њу <i>Активнос ти ученика:</i> слуша и реагује на упутства наставник а - слуша аудио записе - активно учествује у раду - ради индивиду лно, у пару или у групи -пише - повезује - допуњава</p>		
--	--	--	--	--	---	---	--	--

							<ul style="list-style-type: none"> - образлаже - класира и упоређује - изражава мишљење - води дијалог - црта/сече/ боји - редовно ради домаће здатке - процењује самосталн о свој напредак 		
VII	<p>Храна и пиће (Was isst du gern?)</p> <p>- Слушање и читање једноставнијих исказа којима се тражи /нуди помоћ, услуга, обавештење или се изражава жеља, извињење, захвалност; усмено и писано тражење и давање обавештења, упућивање молбе за помоћ / услугу и реаговање на њу, изражавање жеља, извињења и захвалности. <i>Kann ich dir/Ihnen helfen?</i> <i>Möchtest du eine Orange? Kannst du mir bitte eine Orange geben? Ich möchte eine Tasse Tee. Kannst du mir ein Stück Torte geben? Vielen Dank. Ich danke dir.</i></p> <p>-употреба неодређеног члана у номинативу и акузативу; - наручивање јела у ресторану;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разуме кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; - упућује кратке и једноставне молбе и захтеве; - исказује и прихвата захвалност на једноставан начин; - разуме свакодневне 	<p>ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.3.1. ДСТ.2.1.16. ДСТ.2.3.1. ДСТ.3.1.15. ДСТ.3.3.1.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - комуникација (уме јасно да се изрази у складу са потреба ситуације); - естетичка (препознаје естетичк 	<ul style="list-style-type: none"> - енглески језик (разговарање о намирницама, наручивање јела у ресторани, модални глаголи) - српски језик (разговарање о 	<p><i>Облици рада:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални -рад у паровима - пленум <p><i>Методе рада:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - дијалогска - демонстр 	<p><i>Активност наставника:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - објашњава - даје смернице за рад - подстиче/ мотивише - пружа додатну подршку - редовно води педагошку документа 	<ul style="list-style-type: none"> - Активност на часу и домаћи задаци - континуирано праћење и бележење - Усмена провера - Пројектни задаци 	април / мај

<p>- боје; - модални глаголи (müssen, dürfen, sollen) – рецептивно; - глагол nehmen; - негација kein; - сложенице</p> <p>11 часова – обрада: 4 утврђивање: 7</p>	<p>исказе у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; - изражава основне потребе, осете и осећања кратким и јасним језичким средствима; - разуме једноставне изразе који се односе на количину (број особа и предмета количина приликом куповине и сл.) и реагује на њих; - тражи и пружа основне информације у вези са количинама и бројевима; - изражава присуство и одсуство некога или нечега; - разуме</p>		<p>е елемент е у друштве ним односим а); - сарадња (активно и констру ктивно учествује е у раду групе; одговор но и савесно извршава своје активно сти; поштује друге као равнопр авне чланове групе); - одговоран однос према здрављу у (примењ ује</p>	<p>храни, акузатив , модални глагол желети)</p>	<p>ативна -рад на тексту <i>Наставна</i> <i>а</i> <i>средства</i> : -уџбеник -радни лист -аудио- снимци - фотограф ије</p>	<p>цију о сваком ученику - даје повратну информац ију о напретку - вреднује и оцењује ангажовањ е ученика - процењује свој рад (самоевал уација) и ради на личном усавршава њу</p> <p><i>Активности</i> <i>ученика:</i> слуша и реагује на упутства наставника а - слуша аудио записе - активно учествује у раду - ради индивидуално, у</p>	<p>-Писана провера – писмен и задатак</p>	
---	--	--	--	--	--	--	--	--

		једноставно исказане честитке и одговара на њих; - упућује једноставне честитке		правила и принцип е здраве исхране – редовно ст, важност доручка, умерено ст, разновр сност намирни ца).			пару или у групи -пише - повезује - допуњава - образлаже - класира и упоређује - изражава мишљење - води дијалог - црта/сече/ боји - редовно ради домаће задатке - процењује самосталн о свој напредак		
VIII	Један уобичајени школски дан (Hurra, die Schule!) -Упознавање са претеритом помоћних глагола; -разумевање краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости; -размењивање информације у вези са догађајима и способностима у прошлости; -описивање у неколико краћих, везаних исказа догађај у прошлости;	- разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностим а да се реагује на њих; - описује и планира уобичајене и	ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.17. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.3.1. ДСТ.2.1.20. ДСТ.2.1.21. ДСТ.2.1.22. ДСТ.2.2.4. ДСТ.2.3.1. ДСТ.3.1.13. ДСТ.3.1.14.	- комуни кација (корист и на одговар ајући начин језик, кроз комуник ацију негује	-српски језик (изража вање допадањ а и недопад ања) - енглеск и језик (изража вање	<i>Облици рада:</i> - фронтал ни - индивид уални -рад у паровима -пленум <i>Методe</i>	<i>Активнос ти наставник а:</i> - објашњава - даје смернице за рад - подстиче/ мотивише - пружа	- Активн ост на часу и домаћи задаци - контин уирано праћењ е и бележе ње -	мај / јун

<p>-разумевање, тражење и давање једноставнија обавештења о хронолошком времену; -упитна реч <i>wann</i>; -описивање дневног / недељног распоред активности; - употреба фразе за званично и незванично исказивање сатнице. - употреба предлога (<i>am, um, nach, vor</i>)</p> <p>8 часова – обрада: 4 утврђивање: 4</p>	<p>тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; - разуме једноставна обавештења о хронолошком времену и реагује на њих; - тражи и даје кратка и јасна обавештења о хронолошком времену; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагања и реагује на њих; - тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима;</p>	<p>ДСТ.3.1.15. ДСТ.3.2.3.</p>	<p>културу изражавања).</p>	<p>допадања и недопадања, просто прошло време)</p>	<p><i>рада:</i> - дијалог - демонстративна -рад на тексту</p> <p><i>Наставна средства:</i> -уџбеник -радни лист -аудио-снимци - фотографије</p>	<p>додатну подршку - редовно води педагошку документацију о сваком ученику - даје повратну информацију о напретку - вреднује и оцењује ангажовање ученика - процењује свој рад (самоевалуација) и ради на личном усавршавању</p> <p><i>Активности ученика:</i> слуша и реагује на упутства наставника - слуша аудио записе</p>	<p>Усмена провера</p>	
---	--	------------------------------------	-----------------------------	--	--	--	-----------------------	--

							<ul style="list-style-type: none"> - активно учествује у раду - ради индивидуално, у пару или у групи - пише - повезује - допуњава - образлаже - класира и упоређује - изражава мишљење - води дијалог - црта/сече/боји - редовно ради домаће задатке - процењује самостално свој напредак		
--	--	--	--	--	--	--	---	--	--

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ : ЦРТАЊЕ ,СЛИКАЊЕ ,ВАЈАЊЕ**5. РАЗРЕД****ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА :36**

ТЕМ А	САДРЖАЈ	ЦИЉ	ИСХОДИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА САДРЖАЈА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА	МЕЂУПРЕДМЕТН Е КОМПЕТЕНЦИЈЕ	КОРЕЛАЦИЈ А
----------	---------	-----	--------	----------------------------------	----------------------	-----------------------------------	----------------

ЦРТАЊЕ	<p>Врсте и својства линије</p> <p>Ритмичких целина у простору</p> <p>- Естетско процењивање</p> <p>Линија као средство за стварање различитих квалитета површина</p> <p>- Естетско процењивање</p> <p>- Односи величина</p> <p>- Лепо писање са калиграфијом</p> <p>-</p> <p>Компоновање више ритмичких целина у простору</p> <p>Естетско процењивање</p>	<p>Омогућавање и подстицање развој учениковог спонтаног и креативног мишљења у областима ликовне културе са назнаком на линију</p> <p>Омогућавање и подстицање ученика на савладавање технолошких поступака ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума (цртање ,богатство лијија, шрафирање)</p> <p>Мотивисање ученика за рад на основних елементима и законмерности ликовног језика(Калиграфија)</p> <p>развијем способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење</p>	<p>Уме да презентује адекватне ликовне радове у који су реализовани у разним ликовним техникама (радови у цртачким ликовним техникама, ликовни радови ученика у вајарској техници –</p> <p>Излаже предмете од савитљиве жице, Излаже и демонстрира ликовне радове израђене од конца и сл.)</p> <p>Уме да демонстрира и анализира ликовних паноа са темом уметника који су се исмеђу осталог успешно бавили различитим цртачким техникама (Албрехт Дирер, Пабло Пикасо, Едуард Мане , Анри Матис, Амадео Модељани и др.)</p>	<p>Демонстрацијом примера ликовних уметника и њухових дела, који су се изражавали цртежом и линијом на различите начине и ликовне технике (Албрехт Дирер, Пабло Пикасо, Едуард Мане , Анри Матис, Амадео Модељани и др.)</p> <p>Монолошко дијалошким методама</p> <p>Индивидуалним и групним радом ученика приликом израде ликовних радова са темом покрета ,ритма линија у природи ,ритма у свакодневници. (сенчење,различито третирање линије)</p> <p>Израдом ликовних радова у цртачким техникама (откривање особености линија извлачењем истих у различитим цртачким техникама)</p>	<p>Слушају излагање наставника које се доводи у уску везу са темом линије и својства линија, калиграфија</p> <p>Бележе основне појмове. Учествују у разговору.</p> <p>Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове.</p> <p>Цртање/сликање ликовне теме различитим ликовним техникама и методама(Цртање) опажање,активност кроз самосталан и рад у пару.</p>	<p>Развија компетенције према естетичким моментима који су од велике важности</p> <p>-Развија дигиталне компетенције где је линија важан и неизбежан сегмент</p> <p>-Развија компетенције према комуникацији јер је линија један од првих начина како се комуницирало од пећинског доба па до данас.</p>	<p>Избор Аврама и његових потомака као почетак Цркве (Стари Завет између Бога и људи (верска настава)</p> <p>Геометријски објекти-Тачка, права, раван, дуж, полуправа, изломљена линија, многоугао, кружница, круг-(математика)</p>

ТЕМ А	САДРЖАЈ	ЦИЉ	ИСХОДИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА САДРЖАЈА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	КОРЕЛАЦИЈА
-------	---------	-----	--------	----------------------------	-------------------	----------------------------	------------

СЛИКАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Својства сликарских материјала и подлога - Ритмичко компоновање боја и облика - Коришћење разних материјала за компоновање - Визуелно споразумевање - Временски и просторни низови (цртани филм,стрип) - Сликање-естетско процењивање 	<p>Подстицање ученике на савладавање технолошких поступака ликовног рада (сликарски поступци) у оквиру одређених средстава и медијума(сликарске технике и материјали)</p> <p>Подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде.</p>	<p>Разуме и презентује адекватне ликовне радове различитим ликовним техникама (радови у сликарским ликовним техникама, гваш ,акварел , темпера, Пастел)</p> <p>Зна да демонстрира и анализира ликовне паноа са темом уметника који су се између осталог успешно бавили различитим сликарским техникама (Јан Ван Ајк , Пабло Пикасо, Едуард Мане , Анри Матис, Рембрант Ван Ријн и др.)</p> <p>Заједнички анализира и естетско процењује добијене ликовне радове</p>	<p>Демонстрацијом примера ликовних уметника и њухових дела, који су се изражавали сликарским техникама(Ван Гог, Пабло Пикасо, Едуард Мане ,Клод Моне ,Пол Сезан)</p> <p>Монолошко дијалогским методама</p> <p>Индивидуалним и групним радом ученика приликом израде ликовних радова (сликање мурала, осликавање делова школског дворишта)</p> <p>Израдом ликовних радова у техникама темпер , гваш, акварел</p>	<p>Слушају излагање наставника које се доводи у уску везу са темом сликање (сликарски материјали ,стрип , филм итд.)</p> <p>Бележе основне појмове. Учествују у разговору.</p> <p>Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове.</p> <p>Цртање/сликање ликовне теме различитим ликовним техникама и методама(сликање) опажање,активност кроз самосталан и рад у пару.</p>	<p>Развија компетенције према естетичким моментима који су од велике важности</p> <p>Развија компетенција према дигиталним медијима јер садржаји као што су визуелно споразумевање и временски и просторни низови су врло употребљени у дигиталним медијима ,интернету,веб дизајну итд.</p>	<p>Старозаветни мотиви у православној иконографији (верска настава)</p> <p>Основе музичке писмености(Савлађивање тонских висина.) (музичка култура)</p>

ТЕМ А	САДРЖАЈ	ЦИЉ	ИСХОДИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА САДРЖАЈА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	КОРЕЛАЦИЈА
-------	---------	-----	--------	----------------------------	-------------------	----------------------------	------------

<p style="text-align: center;">ВАЈАЊЕ</p>	<p>-Вајање, врсте вајарског материјала</p> <p>- Везивање тродимензионалних облика у простору</p> <p>- Слободно компоновање</p> <p>- Обликовање употребних предмета (ситна пластика ,израда накита)</p> <p>-Вајање естетска анализа</p>	<p>Омогућавање и подстицање ученика за савладавање технолошких поступака ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума(вајарске технике и материјали)</p> <p>Мотивисање ученика и упознавање са основним елементима ликовног језика развој способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење</p> <p>Омогућавање и подстицање развој учениковог спонтаног и креативног мишљења у областима ликовне културе</p>	<p>Израже и анализира адекватне тродимензионалне ликовне радове различитим ликовним техникама и материјалима (рељефи, глинене посуде ,животиње од глине и масе за моделовање и сл.)</p> <p>Уме да демонстрира и образлаже ликовне теме кроз различите примере из историје уметности (уметника који су се бавили скулптуром , рељефом, ленд артом и сл.)</p> <p>Зна да анализира слајдове и ликовне паное о уметницима и њиховим вајарским делима (нпр. Бранкуши, Донатело,Микеланђело Буонароти, Огист Роден,Лоренцо Бернини Иван Мештровић и др.)</p>	<p>Демонстрацијом примера ликовних уметника и њихових дела, који су се изражавали скулпторским техникама (Микеланђело Буонароти, Леонардо Да Винчи, Лоренцо Бернини, Огист Роден, Сретен Стојановић, Иван Мештровић) Монолошко дијалогским методама Индивидуалним и групним радом ученика скулпторских ликовних радова са темом Придružене форме у скулптури (различите скулпторске технике и материјали) Израдом тродимензионалних ликовних радова (различите вајарске технике , жица, глина ,маса за моделовање, материјал за рециклажу и сл.)</p>	<p>Слушају излагање наставника које се доводи у везу са темом вајање (вајарски материјали, и технике, глина ,моделовање у гипсу, ситна пластика ,грнчарство) Бележе основне појмове. Учествују у разговору.</p> <p>Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове.</p> <p>Цртање/сликање ликовне теме различитим ликовним техникама и методама(вајање) опажање,активнос т кроз самосталан и рад у пару.</p>	<p>Развија компетенција везаних за естетику као један од важнијих аспеката у ликовној уметности</p> <p>- Развијају компетенцију за одговоран однос према околини јер моделовање може подразумевати израду тродимензионалних објеката од рециклираног материјала.</p> <p>- Развија однос према предузетништву где се производи ученичког рада могу пласирати и као готови производи и продавати</p> <p>- Развија дигиталне компетенције где су облик и његови аспекти кључних елементи у изради различитих дигиталних форми</p>	<p>Графичко комуницирање- Просторно приказивање предмета Техничко и информатичко образовање)</p> <p>Десет Божијих заповести (односно према Богу и човеку у Ст.3.) (Верска настава)</p>
--	---	---	---	--	---	--	--

Програм за слободну наставну активност :Вежбањем до здравља

РАЗРЕД :пети разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА :36

НАЗИВ НАСТАВ НЕ ТЕМЕ	САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да :
Вежбање, здравље и животна средина (9)	Појам и врстездравља, начинињеговогпраћења и чувања. Утицајвежбањаназдравље, раст и развој. Људскотело и вежбање- кости, зглобови, мишићи. Специфичностивежбања у и ванспорта. Правилно и неправилновежбање. Мотивацијаза вежбање и факторикојиутичунаодустајање. Каданетребавежбати. Вежбање и имунитет. Значајвежбањаначистомваздуху. Вежбање и очувањеживотнесредине. Повредепривежбању и првапомоћ.	Дефинишепојамздравља, разликујефизичко, ментално и социјалноздравље и образлажеутицајвежбањаназдравље. Упоредиспецифичностивежбања у спорту и ванспорта. Разликујеправилнооднеправилноевежбања и планирасопственефизичкеактивности у складусапотребама, могућностима и интересовањима. Препознаситуацијекаданетребадавежба. Препознаутицајеразличитихвежбањанафизичкиизглед и здравље. Повежепозитиван и негативанутицајнаимунитет. Поштујеколошкаправила у срединигдевежба. Правилнопоступа у пружањупрвепомоћиприповредама у вежбању.
Исхрана и вежбање (9)	Исхранакаоизворенергије. Карактеристикеосновнихживотнихнамирницаважнихза вежбање. Гојазност и мршавост- ризици и компликације. Како и гдесеинформишемо о здравомначинуисхране. Производикојисерекламирају а требаихизбегавати. Различитеврстедијета и њиховипозитивни и негативни ефекти. Правилнаисхранапре и послевежбања.	Користипооузданеизвореинформација о утицајуисхране и вежбањаназдравље и физичкиизглед. Препознаразликегојазности и мршавости. Наведепринципеправилнеисхране и примењујеих у свакодневномживоту.Критичкисеодносипремарекламнимпроизводимаживотнихнамирница. Аргументованодискутује о физичкимактивностима и начинуисхране и ризициманеодговарајућихдијета.
Вежбање и физички изглед (9)	Идеалфизичкогизгледанекад и сад. Правилнодржањетела и физичкиизглед. Претеранупотребадигиталнихтехнологија и последиценаздравље и физичкиизглед. Утицајвежбања и здравихначинаживотанафизичкиизглед.	Критичкивреднујеидеалефизичкогизгледакојисенамећукао и начинезањиховодостизање. Разликуједоброодлошегдржањетела и коригујесопственодржањетела.
У вежбању	Остваривањеправадететанараст, развој, здравље, игру и дружењекрозвежбањеприлагођеномогућностима и	Доведе у везувежбањесаправимадетета. Аргументујезначајвежбањепослеболести и некихповреда. Поштујепотребе и

једнаки (9)	потребама. Доступност преме и просторазавежбање. Родна (не)равноправност у вежбању и спорту. Вежбање после болести и повреда. Значај вежбања за особасметњама у развоју и инвалидитетом и спортовиприлагођени њиховим могућностима.	могућности различитих учесника у вежбању и наводе примереравноправности и неравноправности у спорту. Преферира физичке активности на свежем ваздуху са другом децом у односу на седење код куће са компјутером.	
НАЧИН ОСТВАРИВАЊА САДРЖАЈА		АКТИВНОСТИ	
		УЧЕНИКА	НАСТАВНИКА
Презентације, демонстрације, симулације, играње улога, дебата, рад у малим групама., рад на пројектима, гледање и анализа видео прилога, креативне радионице, повезивање са вршњацима из других школа или држава, посете разним дешавањима		Посматра, запажа, уочава, опонаша, прати, изводи, самооцењује, пита	Подстиче, подржава, осмишља, упућује, реализује, прилагођава, вреднује, оцењује, координира, припрема
Презентације, демонстрације, симулације, играње улога, дебата, рад у малим групама., рад на пројектима, гледање и анализа видео прилога, креативне радионице, повезивање са вршњацима из других школа или држава, посете разним дешавањима		Прима упутства, посматра, прати, изводи вежбе, врши самооцењивање	Даје упутства, реализује, координира, прати рад на часу, подстиче самооцењивање код ученика, осмишљава, пропитује
Презентације, демонстрације, симулације, играње улога, дебата, рад у малим групама., рад на пројектима, гледање и анализа видео прилога, креативне радионице, повезивање са вршњацима из других школа или држава, посете разним дешавањима		Посматра, запажа, уочава, опонаша, прати, изводи, самооцењује, пита	Подстиче, подржава, осмишља, упућује, реализује, прилагођава, вреднује, оцењује, координира, припрема
Презентације, демонстрације, симулације, играње улога, дебата, рад у малим групама., рад на пројектима, гледање и анализа видео прилога, креативне радионице, повезивање са вршњацима из других школа или држава, посете разним дешавањима		Изводи задатке вежбе, дискутује, запажа, самооцењује, пита	Прати рад на часу, подстиче слободно изношење мишљења, подржава, упућује на активност, оцењује
ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ			НАЧИН ПРАЋЕЊА И ПРИМЕНА
ОСНОВНИ И НИВО	СРЕДЊИ И НИВО	НАПРЕДНИ	

		НИВО	ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА
			Припрема материјала за процењивање снања, презентације ученика, продукти њиховог рада, писање есеја, начин на који учествује у активностима, како прикупља податке, разликује чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, како ученици међусобно сарађују, једни другима помажу, колико су креативни
			Припрема материјала за процењивање снања, презентације ученика, продукти њиховог рада, писање есеја, начин на који учествује у активностима, како прикупља податке, разликује чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, како ученици међусобно сарађују, једни другима помажу, колико су креативни
			Припрема материјала за процењивање снања, презентације ученика, продукти њиховог рада, писање есеја, начин на који учествује у активностима, како прикупља податке, разликује чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, како ученици међусобно сарађују, једни другима помажу, колико су креативни
			Припрема материјала за процењивање снања, презентације ученика, продукти њиховог рада, писање есеја, начин на који учествује у активностима, како прикупља податке, разликује чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, како ученици међусобно сарађују, једни другима помажу, колико су креативни

КОРЕЛАЦИЈЕ СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

ПРЕДМЕТ	ХОРИЗОНТАЛНА КОРЕЛАЦИЈА (САДРЖАЈНО УСКАЛЂИВАЊЕ У ОКВИРУ РАЗРЕДА)	ВРЕМЕ (МЕСЕЦ)
Вежбање, здравље и животна средина (9)	Биологија	Септембар, април, јун
Исхрана и вежбање (9)	Биологија	Новембар, децембар, јануар
Вежбање и физички изглед (9)	Биологија	октобар, новембар, март, април, мај
У вежбању	Биологија	Јануар, фебруар

једнаки (9)		
-------------	--	--

ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

Време реализације	Тема	Садржај	Циљеви и задаци	Методе и облици рада	Наставна средства	Активности ученика	Активности наставника	Праћење и оцењивање
	Увод	1.Избор руководства	-позитивна	-разговор	-Правилник	-активно	-организује и	комуникација

<p>Током школске године</p>		<p>одељењске заједнице и утврђивање правила понашања у школи 2. Примена стечених знања из пројекта “Школа без насиља” 3. Сређивање педагошке документације</p>	<p>клима у одељењу -уознавање ученика са правилима понашања -укључивање ученика у остваривање образовно васпитног програма у наредној школској години</p>	<p>-заједнички рад на тексту -дијалог -дискусија -усмено излагање објашњавања -описивања -рад у пару -групни рад</p>	<p>о понашању ученика у основној школи -дневник ученика -додатна литература</p>	<p>слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице</p>	<p>реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику -прати ефекте свог рада</p>	<p>ангажованост -активност -труд мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност да помогне</p>
<p>Током школске године</p>	<p>Међуљудски односи</p>	<p>4. Другарство 5. Разговор о насиљу међу вршњацима 6. Конфликти међу ученицима и њихово решавање 7. Солидарност на делу- Дечја недеља 8. Помоћ слабијим ученицима 9. Поштовање права и осећања других 10. Активности из пројекта „Школа без насиља“</p>	<p>превазилажење међусобних конфликта -поштовање других -развијање толеранције -значај другарства -развијање међусобног поверења</p>	<p>-разговор -заједнички рад на тексту -дијалог -дискусија -усмено излагање објашњавања -описивања -рад у пару -групни рад</p>	<p>-конвенција Уједињених нација о правима детета -дечји радови -стручна и додатна литература</p>	<p>-активно слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице -решава проблеме -сарађује са вршњацима</p>	<p>-организује и реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику -прати ефекте свог рада -саветује -даје потребне информације</p>	<p>комуникација ангажованост -активност -труд мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност да помогне</p>

						и одраслима		
Током школске године	Учење и настава	<p>11. Како учити?</p> <p>12. Како постићи бољи успех?</p> <p>13. Подстицање ученика на учешће на такмичењима</p> <p>14. Примена стечених знања у свакодневном животу</p> <p>15. Учење кроз игру</p> <p>16. Методе и технике успешног учења</p> <p>17. Планирање радног и слободног времена</p>	<p>- подстицање и развијање основних елемената логичког мишљења</p> <p>- развијање способности посматрања, самосталног учења и истраживања</p> <p>- подстицање и праћење активности ученика</p>	<p>- разговор</p> <p>- заједнички рад на тексту</p> <p>- дијалог</p> <p>- дискусија</p> <p>- усмено излагање објашњавања</p> <p>- описивања</p> <p>- рад у пару</p> <p>- групни рад</p>	<p>- стручна и додатна литература</p> <p>- омиљена књига</p> <p>- листа такмичења у току школске године</p>	<p>- активно слуша и даје предлоге и идеје</p> <p>- закључује своје мишљење</p> <p>- учествује у дискусији</p> <p>- запажа</p> <p>- описује</p> <p>- активно учествује у раду одељењске заједнице</p> <p>- сарађује са вршњацима и одраслима</p>	<p>- организује и реализује час циљеве са оним што жели да постигне са ученицима</p> <p>- планира садржаје, средства, методе и облике рада</p> <p>- помаже ученику</p> <p>- прати ефекте свог рада</p> <p>- подржава и развија ученичка интересовања</p>	<p>комуникација</p> <p>ангажованост</p> <p>- активност</p> <p>- труд</p> <p>мотивисаност</p> <p>- уважавање</p> <p>- солидарност</p> <p>- спремност да помогне</p>
Током школске године	Породица и здравље	<p>18. Улога породице и допринос сваког члана бољем функционисању</p> <p>19. Правилна исхрана</p> <p>20. Значај одмарања</p> <p>21. Општа и лична хигијена</p> <p>22. Однос деце са родитељима-значај љубави и поверења</p> <p>23. Здрав живот а не дрога, алкохол и пушење</p> <p>24. Спортско-</p>	<p>- побољшање породичних односа</p> <p>- вођење здравијег живота</p> <p>- подстицање ученика на бављење спортско-рекреативним активностима</p> <p>- развијање међусобног</p>	<p>- разговор</p> <p>- заједнички рад на тексту</p> <p>- дијалог</p> <p>- дискусија</p> <p>- усмено излагање објашњавања</p> <p>- описивања</p> <p>- рад у пару</p> <p>- групни рад</p>	<p>- стручна и додатна литература</p> <p>- ученички радови</p> <p>- слике</p> <p>- фотографије</p> <p>- огласна табла</p>	<p>- активно слуша и даје предлоге и идеје</p> <p>- закључује своје мишљење</p> <p>- учествује у дискусији</p> <p>- запажа</p> <p>- описује</p> <p>- активно учествује у</p>	<p>- организује и реализује час циљеве са оним што жели да постигне са ученицима</p> <p>- планира садржаје, средства, методе и облике рада</p> <p>- помаже</p>	<p>комуникација</p> <p>ангажованост</p> <p>- активност</p> <p>- труд</p> <p>мотивисаност</p> <p>- уважавање</p> <p>- солидарност</p> <p>- спремност да помогне</p>

		рекреативна активност на нивоу школе, општне	поверења унутар породице -значај правилне исхране -развијање толеранције			раду одељењске заједнице -сарађује са вршњацима и одраслима	ученику -прати ефекте свог рада -подржава и развија ученичка интересовања -саветује -даје потребне информације	
Током школске године	Културно-образовна делатност школе	25. Свети Сава-културно просветитељска делатност Растка Немањића 26. Активности ученика у обележавању Дана школе 27. Аранђеловац-мој град 28. Одлазак у биоскоп, позориш или музеј 29. Хуманитарне акције и акције солидарности 30. Развијање еколошке свести-правилног односа према природној средини	-узнавање ученика са животом и делом Растка Немањића -узнавање ученика са коренима српске културе -узнавање ученика са завичајем -узнавање ученика са различитим културним садржајима	-разговор -заједнички рад на тексту -дијалог -дискусија -усмено излагање објашњавања -описивања -рад у пару -групни рад	-стручна и додатна литература -ученички радови -слике -фотографије -огласна табла -разгледнице	-активно слуша и даје предлоге и идеје -закључује своје мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице -сарађује са вршњацима и одраслима	-организује и реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику -прати ефекте свог рада -подржава и развија ученичка интересовања -саветује -даје потребне информације	комуникација ангажованост -активност -труд -мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност да помогне
	Успех и	31. Анализа успеха и	-узнавање	-разговор	-дневник	-активно	-организује и	комуникација

<p style="text-align: center;">Током школске године</p>	<p>дисциплина</p>	<p>дисциплине ученика на крају првог класификационог периода 32.Анализа успеха и дисциплине ученика на крају првог полугодишта 33.Анализа успеха и дисциплине ученика на крају трећег класификационог периода 34.Анализа успеха и дисциплине ученика на крају школске године 35.Владање, казне и похвале 36.Анализа похађања секција, допунске и додатне наставе</p>	<p>ученика са постигнутим успехом на крају класификац. периода -указивање на грешке -поправљање успеха и дисциплине -пријем родитеља</p>	<p>- дијалог -дискусија -усмено излагање објашњавања -описивања</p>	<p>ученика -табеле</p>	<p>слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице -сарађује са вршњацима и одраслима</p>	<p>реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику -прати ефекте свог рада -подржава и развија ученичка интересовања -саветује -даје потребне информације -разговара са родитељима</p>	<p>ангажованост -активност -труд мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност да помогне -постигнут успех</p>
--	--------------------------	--	--	---	----------------------------	--	--	--

<p>Образовно- васпитни циљеви и задаци</p>	<p>Циљ је савлађивање и усвајање дела наставног програма непосредним упознавањем појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање историјског и културног наслеђа и привредних достигнућа , а у циљу остваривања образовно- васпитне улоге школе</p> <p>Образовно-васпитни задаци екскурзије</p> <ul style="list-style-type: none"> -проучавање објеката и феномена у природи -уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима -развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика -упознавање начина живота и рада људи појединих крајева -развијање позитивног односа према националним, културним и естетским вредностима -схватање значаја здравља и здравих стилова живота -подстицање и испољавање позитивних социјалних односа
<p>Садржаји којима се постављени циљеви остварују</p>	<p>Бранковина- посета</p> <ul style="list-style-type: none"> -цркви, -школи, -гробу Десанке Максимовић, - манастиру Троноша <p>Тршић посета</p> <ul style="list-style-type: none"> -чесми Југовића, -родној кући Вука Караџића

7.6. Шести разред

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ Разред: 6. Годишњи фонд часова:144

Недељни фонд часова: 4

„Службени гласник РС“ бр. 88/17 и 27/18.				
Тема	Начин остваривања	Активности ученика	Активности наставника	Међупредметна повезаност
ЈЕЗИК (ГРАМАТИКА) ЈЕЗИК (ПРАВОПИС) ЈЕЗИК (ОРТОЕПИЈА) КЊИЖЕВНОСТ ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	I Планирање наставе и учења; II Остваривање наставе и учења; III Праћење и вредновање наставе и учења *„Службени гласник РС“ бр. 88/17 и 27/18.	Усвајају знање, понављају, опажају, откривају и увиђају законитости и процеса, вежбају, израда и презентовање самосталних истраживачких радова, посматрају, стварају, изражавају своје мисли, осећања, закључују, учествују у дискусији анализирају податке, чињенице, информације.	Организатор и реализатор процеса и мултимедијалне наставе. Подстиче на размишљање, закључивање и развијање критичког става. Мотивише, подржава и развија интересовања ученика.	Српски језик и књижевност – Математика („Промена л у о“ - „Дељење целих бројева“) Српски језик и књижевност-Биологија (одломак из романа „Зов дивљине“ – „Вештачка селекција. Значај гајених биљака и припитомљених животиња за човека“) Српски језик и књижевност – Историја („Свети Сава“ Војислав Илић – „Постанак српског краљевства“; Народне епске песме о Косовском боју – „Промене на Балкану крајем средњег века“) Српски језик и књижевност - Музичка култура Српски језик и књижевност – Информатика и рачунарство (Мултимедијалне презентације, дају се упутства како ученик може направити осмислити краћу презентацију, на пример о животу неког писца)

КОМПЕТЕНЦИЈЕ И НАЧИНИ ЊИХОВОГ ОСТВАРИВАЊА

-КЉУЧНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ: Након завршетка основног образовања и васпитања ученици ће :

- 1) умети да ефикасно усмено и писмено комуницирају на српском језику, да изрази и тумачи идеје, мисли, осећања и ставове
- 2) бити способни да разумеју различите форме уметничког изражавања и да их користе за сопствено изражавање
- 3) бити оспособљени за самостално учење, имаће свест о себи, споуздање и самопоштовање
- 4) моћи да идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење и релевантна знања
- 5) умети да разликује чињенице од интерпретација
- 6) имати развијено осећање припадности сопственој породици , нацији и култури, познавати сопствену традицију и доприносити њеном очуањувању и развоју
- 7) знати и поштовати традицију, идентитет и културу других заједница и бити способни да сарађују са њиховим припадницима
- 8) бити способни да ефикасно раде као чланови тима, групе, организације и заједнице
- 9) ефикасно и конструктивно учествује у свим облицима радног и друштвеног живота, поштује људска права и слободе, комуницира ненасилно, посебно у решавању сукоба

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ :

- 1) компетенција за учење: планира време за учење и организује процес учења, селекује познато од непознатог, уме да резимира и елаборира основне идеје; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе...
- 2) одговорно учешће у демократском друштву- активно доприноси култури дијалога, уважавању и неговању различитости; афирмише дух толеранције, равноправности и дијалога...
- 3) естетичка компетенција – позитивно вреднује допринос културе и уметности развоју људске заједнице; повезује уметничка дела са истријским и географским контекстом њиховог настанка...
- 4) комуникација – уме да искаже одређени садржај (писмено или усмено) и да га прилагоди захтевима и карактеристикама ситуације; уме да користи одговарајући стил комуникације ...
- 5) решавање проблема - ученик проналази могућа решења за одређене проблемске ситуације, упоређује их, примењује и вреднује...
- 6) сарадња – конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе и постизању договора, доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима...
- 7) дигитална компетенција – претражује, процењује, анализира информације у електронској форми; изражава се у електронском облику коришћењем одговарајућих ИКТ средстава, укључујући мултимедијално изражавање...

ОЦЕЊИВАЊЕ (ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО):

- Праћење и вредновање резултата напредовања ученика за поћиње иницијалном проценом достигнутог ниво знања
- Формативно оцењивање је средство за свакодневно праћење и подршку напредовању у учењу. Оно састоји у сталној комуникацији и размени између наставника и ученика : шта је ученик постигао и шта треба да уради да би постигао више.
- Сумативно оцењивање је оцењивање постигнућа ученика на крају одређеног периода учења.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Енглески језик

Разред: шести

Годишњи фонд часова: 72

Недељни фонд часова: 2

„Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2008, 3/2011 - др. правилник, 1/2013, 5/2014, 11/2016, 3/2018 и 12/2018				
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Уводни део Поздрављање; представљање себе и других и тражење/ давање информација о себи и другима у ширем комуникативном контексту; описивање догађаја у садашњости.	Остваривање наставних садржаја врши се постепеним приширивањем и усложњавањем оперативних задатака. - Ученици су максимално изложени утицају енглеског језика - Користе се различите методе рада - Користе се уџбеник, радна свеска, свеска, ЦД, материјали доступни на интернету и у часописима, пројектор, постери, - Врши се анализа текста - Изводе се мануелне активности (израђује се пано, презентације, постери,итд.)	ОДНОСИ СЕ НА СВЕ ТЕМЕ Наставник обезбеђује услове за рад, *објашњава, *описује, *подстиче дијалог, демонстрира, *изговара гласно и понавља речи, *коригује грешке, *похваљује, мотивише, * задаје и контролише активности, *учествује у играма, анимира, анализира, реализује заједно са	ОДНОСИ СЕ НА СВЕ ТЕМЕ Ученици пажљиво слушају и реагују на упутства –заједно са наставником учествују у свим облицима рада -слушају, читају, понављају, учествују у резговору или дебати -усвајају нову лексику -записују, посматрају, анализирају, класификују, закључују, - раде домаће задатке	Српски језик: заменице Српски језик: глаголи ЈЕСАМ, БИТИ, ХТЕТИ Грађанско васпитање: узнавање права и одговорности грађана, развијање комуникацијских вештина неопходних за сарадничко понашање

	- Ради се на тексту	ученицима циљеве часа		
--	---------------------	-----------------------	--	--

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Мој живот</p> <p>Тражење и давање информација о другима и давање информација о себи у ширем комуникативном контексту; описивање догађаја у прошлости; изражавање допадања/недопадања; позив и реаговање на позив.</p>	<p>(повезивање, допуњавање, трансформација реченица)</p> <p>- Раде се вежбе слушања (повезивање појмова, додавање речи, допуњавање информација, селектовање тачних и нетачних тврдњи, одређивање редоследа догађаја, повезивање наслова са текстом или именовање наслова, итд.)</p> <p>- Упоредивање појмова на основу две или више категорија</p> <p>- Врши се анкетирање другова из разреда или грађана</p> <p>- Користе се дијалози, драмски текстови и глума ради увежбавања лексике и реченичних конструкција</p> <p>- врши се истраживање на задату тему</p>	<p>*осмишљава и планира.</p> <p>*припрема материјале</p> <p>*мотивише, прати, коригује,</p> <p>помаже</p> <p>*припрема тестове, анализира и оцењује</p> <p>*обавештава ученика о напредовању</p> <p>*сарађује са родитељима</p> <p>*стручно се усавршава</p> <p>*трага за новим идејама</p> <p>*упознаје нове ресурсе</p> <p>*врши самовалуацију</p>	<p>- праве илустроване или писане материјале, раде пројекте, праве PowerPoint презентације</p> <p>- класификују и упоређују појмове;</p> <p>-пишу по диктату</p> <p>- попуњавају формуларе, пишу честитке и разгледнице, пишу краће текстове</p> <p>- изражавају своја осећања, мишљења и ставове аргументујући их;</p> <p>- описују лица, догађаје, ситуације и предмете;</p> <p>-размењују исказе са саговорницима о темама предвиђеним наставним програмом.</p>	<p>Биологија: Животна средина, понашање у складу са климатским параметрима</p> <p>Грађанско васпитање: упознавање права и одговорности грађана, развијање комуникацијских вештина неопходних за сарадничко понашање, аргументовање ставова и изражавање мишљења, развијање критичког расуђивања и одговорног одлучивања</p> <p>Географија: континенти, основне одлике климе у Аустралији и у Великој Британији</p> <p>Српски језик: перфекат</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Будућност</p> <p>Исказивање предвиђања, нуђења услуге/ одлука и намера у будућности.</p>	<p>- Пишу се недостајући гласови, речи, пишу се краћи текстови, честитке, разгледнице, молбе, жалбе, приговори, критике, временска прогноза</p> <p>- Користи се МУЛТИРОМ компакт диск као и ЦД са снимљеним материјалима</p>		<p>- прате своје напредовање, оцељују свој и рад других ученика, активно учествују у прављењу свог личног портфолија</p>	<p>Грађанско васпитање: упознавање права и одговорности грађана, развијање комуникацијских вештина неопходних за сарадничко понашање, аргументовање ставова и изражавање мишљења, развијање критичког расуђивања и одговорног одлучивања</p> <p>Географија: небеска тела, називи планета</p> <p>Српски језик: футур, изражавање будућности</p>
<p>Времена и места</p> <p>Описивање догађаја из прошлости; исказивање допадања/недопадања; позив и реаговање на позив.</p>				<p>Техника и технологија: распоред просторија и уређење стамбеног простора</p> <p>Географија: временске зоне, Велика Британија (положај и климатске одлике), природне непогоде</p> <p>Српски језик: глаголски</p>

				вид
--	--	--	--	-----

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
------	-------------------	--------------------------	-----------------------	-----------------------------

<p>Градови</p> <p>Описивање места; исказивање просторних односа и смера кретања; описивање догађаја у прошлости; исказивање предлога и сугестија; изражавање будућних планова/договора.</p>		<p>Наставник објашњава, описује, демонстрира, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје и контролише активности, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа, учествује у комуникацији, анализира, припрема материјале, даје упутства, прати рад ученика, подстиче и усмерава даљи рад ученика</p>	<p>Ученици слушају, понављају, читају, учествују у разговору, усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, цртају, певају, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се</p>	<p>Географија: државе и главни градови Европе, одређени географски појмови (највеће планине и најдуже реке на свету, пустиње, мора, океани) Српски језик: врсте речи, неодређене заменице, присвојни придеви Историја: Куга – појава, последице Грађанско васпитање: упознавање права и одговорности грађана, развијање комуникацијских вештина неопходних за сарадничко понашање, аргументовање ставова и изражавање мишљења, развијање критичког расуђивања и одговорног одлучивања</p>
<p>Тема</p>	<p>Начин остваривања</p>	<p>Активности наставника</p>	<p>Активности ученика</p>	<p>Међупредметна повезаност</p>
<p>Искуства</p> <p>Описивање</p>		<p>Наставник објашњава, описује, демонстрира, коригује грешке,</p>	<p>Ученици слушају, понављају, читају, учествују у разговору,</p>	<p>Биологија: загађења и заштита животне средине, чула и њихов значај</p>

<p>искуства у прошлости; исказивање жеља и амбиција; исказивање упозорења;</p>		<p>похваљује, мотивише, задаје и контролише активности, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа, учествује у комуникацији, анализира, припрема материјале, даје упутства, прати рад ученика, подстиче и усмерава даљи рад ученика</p>	<p>усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, цртају, певају, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се</p>	<p>Информатика и рачунарство: рад са датотекама на различитим уређајима, рад са текстом, обликовање текста и слика, дигитално насиље Грађанско васпитање: развијање комуникацијских вештина неопходних за сарадничко понашање, аргументовање ставова и изражавање мишљења, развијање критичког расуђивања Географија: Монт Еверест, освајање овог планинског врха, залагање појединца и група у чишћењу ове планине, освешћивање људи о загађењу и последицама</p>
--	--	---	--	--

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Шта има?		<p>Наставник објашњава, описује, демонстрира, коригује грешке,</p>	<p>Ученици слушају, понављају, читају, учествују у разговору,</p>	<p>Биологија: Повреде тела и прва помоћ Техника и технологија: саобраћајни системи,</p>

<p>Исказивање потреба, осета и осећања; изрицање савета, забрана и обавеза; изражавање мишљења (слагања /неслагања).</p>		<p>похваљује, мотивише, задаје и контролише активности, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа, учествује у комуникацији, анализира, припрема материјале, даје упутства, прати рад ученика, подстиче и усмерава даљи рад ученика</p>	<p>усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, цртају, певају, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се</p>	<p>безбедно кретање пешака и возача бицикла у јавном саобраћају Грађанско васпитање: упознавање права и одговорности грађана, развијање комуникацијских вештина неопходних за сарадничко понашање, аргументовање ставова и изражавање мишљења, давање савета, кућни ред школе, правила понашања Српски језик:култура изражавања, рад на тексту</p>
--	--	---	--	--

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Празници Разумевање текстова о</p>		<p>Наставник објашњава, описује, демонстрира, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје и контролише</p>	<p>Ученици слушају, понављају, читају, учествују у разговору, усвајају нову лексику, записују, посматрају,</p>	<p>Грађанско васпитање: упознавање права и одговорности грађана, развијање комуникацијских вештина</p>

<p>празницима – Божићу и Ускрсу, учење Божићних песмица, разговор о културолошким разликама у начину прославе Божића и Ускрса у Великој Британији и Србији</p>		<p>активности, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа, учествује у комуникацији, анализира, припрема материјале, даје упутства, прати рад ученика, подстиче и усмерава даљи рад ученика</p>	<p>анализирају, закључују, цртају, певају, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се</p>	<p>неопходних за сарадничко понашање, аргументовање ставова и изражавање мишљења, развијање критичког расуђивања и одговорног одлучивања</p>
--	--	--	---	--

Компетенције за целоживотно учење

Кроз наставу Енглеког језика ученици стичу следеће **компетенције за целоживотно учење**:

- комуникација на страном језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми укључујући вештине посредовања сумирањем, тумачењем, превођењем, парафразирањем и на друге начине, као и интеркултурално разумевање
- дигитална компетенција: самопоуздано и критичко коришћење информационих и комуникационих технологија за рад, одмор и комуникацију

- учење учења: способност да се ефективно управља сопственим учењем

- осећај за иницијативу и предузетништво: способност да се идеје претворе у акцију кроз креативност, иновативност и преузимање ризика, као и способност за планирање и управљање пројектима

- културолошка освешћеност и изражавање: способност да се схвати значај креативних идеја, искустава и емоција у различитим медијима – музика, књижевност, плес, ликовна уметност и друго.

Опште међуредметне компетенције

Кроз наставу Енглеског језика, ученици развијају све опште међуредметне компетенције, и то

1. компетенција за учење
2. одговорно учешће у демократском друштву
3. естетичка компетенција
4. комуникација
5. одговоран однос према околини
6. одговоран однос према здрављу
7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву
8. рад са подацима и информацијама
9. решавање проблема
10. сарадња
11. дигитална компетенција

Кроз садржаје и активности на часовима Енглеског језика, ученици уче како да уче, како да одговорно учествују у демократском друштву, како да развијају и негују одговоран однос према околини и здрављу, како да сарађују, решавају проблеме, дођу до потребних информација и користе информационо комуникационе технологије у циљу даљег учења и напредовања. Активности као што су рад на пројектима, истраживања на тему, тематски дани и корелација кључни су за остваривање међупредметних компетенција. Кроз истраживања на одређену тему, ученици се уче раду са подацима и решавању проблема као и сарадњи.

Тематски дани, недеља, прејекти:

- Европски дан језика – 26.09.

- Дан планете – 22.04.

- Божић – децембар-јануар

- Ускрс – април

Начин реализације: певање песмица, организовање и спровођење игара (Mystery Tour, Spelling Bee), посета Британском савету у Београду, прављење постера, честитки, учење и певање песмица, организовање базара

У току школске године планира се извођење једног студијског путовања.

Оцењивање (упутство за формативно и сумативно оцењивање – на који начин се врши оцењивање)

Врши се формативно и сумативно оцењивање и то посматрањем, ангажовањем на часу, кроз разговор, записивање, праћење напретка ученика, усменим и писменим испитивањем (при чему се испитује усвојеност лексичких и граматичких структура), прати се редовно ст израде домаћих задатака, писање есеја и израда пројеката

Слушање је прва језичка активност у настави страних језика. Она омогућава ученику да упозна мелодију језика, његов гласовни систем, интонацију речи и реченице. Коначни циљ слушања треба да буде разумевање као предуслов за вербалну продукцију, односно комуникацију.

Говорење је најсложенија језичка вештина која подразумева владање свим елементима језика (фонетско – фонолошким, морфолошким, синтаксичким и лексичким). Говорење се најчешће реализује у дијалогској форми, те према томе подразумева разумевање саговорника. Поред тога говорење је вештина која захтева одређену брзину и правремену реакцију. Као продуктивна вештина, заједно са писањем, омогућава ученику да се изрази на српском језику, постави питање, интерпретира неки садржај и учествује у комуникацији са другима. **Читање** је језичка активност која подразумева познавање граfiјског система језика, њихове гласовне реализације, повезивање гласова у речи и спајање речи у реченице, уз поштовање одговарајућих ритмичких и прозодијских правила. Циљ читања мора да буде разумевање прочитаног јер само тако оно представља језичку компетенцију, а не пуку вербализацију словних карактера.

Писање је продуктивна језичка вештина која подразумева исказивање језичког садржаја писаним путем, употребом одговарајућих словних карактера и поштовањем правописних правила. Посебну пажњу потребно је посветити графемама за које не постоје еквиваленти у српском језику. Циљ писања подразумева разумевање, и овој вештини треба посветити посебну пажњу јер је потребно знати како се која реч пише.

ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

Општа предметна компетенција или језичка комуникативна компетенција обухвата поседовање свести о језику као комуникационом средству, располагање основном језичком писменошћу и схватање повезаности између језика и културних идентитета. Она омогућава ученику да се користи једноставним језичким средствима у циљу обављања елементарне писмене и усмене комуникације, остваривања интеракције и преношења информативних и других садржаја из полазног језика ка циљном и обрнуто, у приватном, јавном и образовном контексту.

Основни ниво

Ученик разуме главне информације у најједноставнијим писаним и усменим исказима. У усменом и писаном општењу користи најједноставнија језичка средства за исказивање информација о себи и својим непосредним потребама. Познаје основне граматичке и лексичке елементе. Разуме основне појаве и процесе циљне културе.

Средњи ниво

Ученик разуме препознатљиве и предвидиве информације у фреквентнијим и једноставнијим врстама писаних текстова и формама усменог општења, а које се односе на њему блиске ситуације и појаве. Користи типске фразе, готове изразе, конструкције и просте реченице за формулисање конкретних исказа везаних за сопствену личност и свакодневне активности или послове. Познаје одређени број правилних граматичких елемената и структура и основну лексику из домена сопствене свакодневице и непосредног интересовања. Поседује свест о суштинским сличностима и разликама између своје и циљне културе.

Напредни ниво

Ученик разуме већи број речи и израза у свакодневној усменој и писаној комуникацији, везаних за сопствену личност, окружење, интересовања, школски контекст. Поседује елементарни репертоар језичких средстава за савладавање типичних и уобичајених свакодневних комуникативних ситуација. Ученик познаје већину једноставнијих и одређени број сложенијих граматичких правила и фреквентне лексике. Ученик прихвата постојање разлика између сопствене и циљне културе и прилагођава своје понашање основним општеприхваћеним друштвеним конвенцијама.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

1) ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА

Функционално-прагматичка компетенција представља комуникативну компетенцију у ужем смислу и обухвата умеће рецепције (разумевања говора и разумевања писаног текста), умеће продукције (писано и усмено изражавање), умеће интеракције и умеће језичког посредовања (медијације).

Основни ниво

Ученик разуме најфреквентније речи и изразе из свакодневног спорог и разветног говора, као и најједноставније писане текстуалне форме. Уме да обави основне комуникативне активности (поздрављање, представљање, добродошлица, опраштање, захваљување, пружање информација о себи, распитивање о суштинским информацијама које се тичу саговорника).

Средњи ниво

Ученик разуме уобичајене речи, изразе, фразе и кратке везане усмене исказе и записе који се тичу његових непосредних искуствених доживљаја и сфера интересовања. Сналази се у кратким и увежбаним комуникационим секвенцама и улогама, уз употребу научених и уобичајених фраза и формула (постављање питања и давање одговара).

Напредни ниво

Ученик разуме фреквентне и уобичајене писане и усмене исказе, као и кратке, једноставне текстове и усмене прилоге везане за познате теме, појаве и догађаје. Обавља основне језичке функције (давање и тражење, тј. размена информација о искуствено блиским датостима и појавама, једноставно исказивање идеја и мишљења), у писаном и усменом општењу, уз успостављање базичног, али ефикасног друштвеног контакта.

2) ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА

Лингвистичка компетенција се односи на познавање и разумевање принципа функционисања и употребе језика и обухвата фонолошко-фонетска, правописна, лексичка, семантичка, граматичка (морфосинтаксичка) знања.

Основни ниво

Ученик познаје изговор фреквентних, понављаних и меморисаних гласова, као и неких најчешћих гласовних група. Повезује гласове и начин(е) њиховог записивања у увежбаним речима. Познаје ограничени број регуларних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног континента језичких средстава. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за савладавање основних комуникативних активности.

Средњи ниво

Ученик познаје исправан изговор већине гласова и гласовних група, уз ограничења акценатско-интонацијске природе. Ученик исправно записује гласове и гласовне комбинације и познаје одређен број основних правописних правила. Ученик познаје једноставне граматичке елементе и конструкције. Ученик познаје ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.

Напредни ниво

Ученик углавном правилно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим и неувежбаним комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу и познаје фреквентна правописна правила. Познаје одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе именица, глагола, придева, прилога. Ученик познаје фреквентне лексичке елементе који се односе на искуствено блиске теме и ситуације.

3) ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА

Основни ниво

Ученик познаје основне појаве и процесе који одликују свакодневни живот циљне културе / циљних култура, познаје основне просторне и временске оквири развоја циљне културе / циљних култура, као и најзначајније личности и дела из историје и савременог доба. Ученик показује интересовање за одређене појаве и личности циљне културе.

Средњи ниво

Ученик поседује основна знања о разликама у свакодневном животу и разуме да су разлике последица сложености културе. Ученик познаје и разуме основне природне и друштвене специфичности циљне културе. Ученик поседује свест о основним сличностима и разликама између своје и циљне културе и препознаје/избегава најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. Негује позитиван и отворен став према разликама које препознаје између своје и циљне културе.

Напредни ниво

Ученик поседује општа знања о свакодневном животу, друштву и култури страног/страних језика. Разуме утицај природних и друштвених појава на процесе у властитој и циљној култури; разуме положај земаља циљне културе у свету и њихову везу са властитом културом. Прихвата разлике које постоје између властите и циљне културе и уме да прилагоди понашање основним конвенцијама. Негује став отворености и радозналости према циљној култури / циљним културама и поседује основне вештине за критичко истраживање и разумевање појава циљне и властите културе.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Енглески језик - Додатна настава

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Speaking practice Ученици уче и увежбавају да говоре о блиским темама: -describing people	-употреба енглеског језика током часа и од стране ученика и од стране наставника	Реализује заједно са ученицима циљеве часа, припрема материјал, упућује	Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају,	Биологија: Животна средина, понашање у складу са климатским параметрима, загађења и

<p>-asking for and giving personal information -telling news -talking about routine -talking about future plans -at the restaurant -buying a ticket -weather forecast</p> <p>Reading practice The human story; The solar system Time zones The plague Safety on the Net Health: Eyes</p>	<p>-индивидуални рад, рад у пару и у групи -употреба уџбеника, радне свеске, посебно припремљеног материјала од стране наставника и ученика за: *рад на тексту, сликама *повезивање *допуњавање *слушање и повезивање саслушаног са сликом или текстом *вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>ученике, усмерава, помаже, прати напредак, записује, посматра</p>	<p>учествују у разговору, усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, истражују.</p>	<p>заштита животне средине, чула и њихов значај, повреде, пружање прве помоћи, заштита у случају елементарних непогода</p> <p>Грађанско васпитање: упознавање права и одговорности грађана, развијање комуникацијских вештина неопходних за сарадничко понашање, аргументовање ставова и изражавање мишљења,</p>
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Families Transport Britain Signs The Peacock and the Turtle Theseus and the Minotaur Lord Bao and the Stone Cutty Sark Touching the Void Beauty and the beast Novak Djokovic Vuk Stefanovic Karadzic</p> <p>Writing activities</p>	<p>*употребу датих дијалога из уџбеника као забаван и мотивишући контекст и као сценарио за вежбање структура и кључних израза са поделом улога *употреба CD-а * анализа текстова * обрада текстова * рад на тексту (повезивање, допуњавање, трансформација реченица) * израда граматичких</p>			<p>развијање критичког расуђивања и одговорног одлучивања</p> <p>Географија: континенти, клима, основне одлике климе у Аустралији и у Великој Британији, временске зоне, Велика Британија (положај и климатске одлике), природне непогоде,</p>

<p>Linking words Paragraphs Organizing a text Writing a story</p> <p>Vocabulary puzzles Ученици проширују и богате свој речник (придеви, глаголи, именице, сложенице)</p> <p>Grammar practice</p> <p>Students' choice</p>	<p>задатака * вежбе разумевања и писања текстова</p>			<p>рељеф, одлици рељефа</p> <p>Српски језик: перфекат, футур, изражавање будућности, глаголски вид, неодређене заменице, присвојни придеви, сложене реченице, рад на тексту, култура изражавања</p> <p>Информатика и рачунарство: рад са датотекама на различитим уређајима, рад са текстом, обликовање текста и слика, дигитално насиље</p>
--	--	--	--	--

Допунска настава				
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Reading practice</p> <p>Grammar practice - Лексичке вежбе - Употреба глагола</p>	<p>-употреба енглеског језика током часа и од стране ученика и од стране наставника у што већој мери -индивидуални рад, рад у пару и у групи</p>	<p>објашњава, описује, подстиче дијалог, демонстрира, изговара гласно и понавља речи, коригује грешке,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Користе се различите методе рада и индивидуалнији приступ ученицима • Користе се уџбеник, радна свеска, 	<p>Српски језик: перфекат, футур, изражавање будућности, глаголски вид, неодређене заменице, присвојни придеви,</p>

<p>to be - Present Simple Tense - Present Continuous Tense - Past Simple Tense - Past Continuous Tense - Present Perfect Tense - Irregular verbs - Future Simple Tense - going to - Articles - modal verbs - indefinite pronouns</p>	<p>-употреба уџбеника, радне свеске, посебно припремљеног материјала од стране наставника и ученика за: *рад на тексту, сликама *повезивање *допуњавање *слушање и повезивање саслушаног са сликом или текстом *вежбање лексичких и граматичких садржаја *употребу датих дијалога из уџбеника као забаван и мотивишући контекст и као сценарио за вежбање структура и кључних израза са поделом улога -применом online активности</p>	<p>похваљује, мотивише, задаје и контролише активности, анализира, припрема материјале, мотивише, прати, коригује, помаже, анализира и процењује, обавештава ученика о напредовању, трага за новим идејама, упознаје нове ресурсе</p>	<p>свеска, материјали доступни на интернету и у часописима, пројектор, постери, • - анализира реченице и текстове, преводи речи и текстове, ради на тексту (повезивање, допуњавање, трансформација реченица), закључују начин примене неког граматичког правила и потом га примењују, раде вежбе слушања (повезивање појмова, додавање речи, допуњавање информација, селектовање тачних и</p>	<p>сложене реченице, рад на тексту, култура изражавања Грађанско васпитање: развијање комуникацијских вештина неопходних за сарадничко понашање, развијање критичког расуђивања и одговорног одлучивања</p>
--	---	---	---	--

Допунска настава				
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност

<p>- possessive adjectives and possessive pronouns</p> <p>- word building</p> <p>Students' choice</p>			<p>нетачних тврдњи, одређивање редоследа догађаја, повезивање наслова са текстом или именовање наслова, итд.), раде и сарађују у пару или групи</p>	
--	--	--	---	--

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.				
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезано
<p>БОЈА Пигментне боје (хроматске и ахроматске боје; основне и изведене боје).</p> <p>Дејство боја (утисак који боја оставља на посматрача; топле и хладнебоје; комплементарне боје).Светлост и боја (валер; градација и контраст).</p> <p>Примена боја скулп-тури, графици, таписерији, дизајну одеће и обуће, индустријском дизајну...; примена у свакодневном животу ученика). Уметничко наслеђе (музеји и експонати).</p>	<p>Демонстрирање презентације о боји и свим аспектима боје , улози боје ,значају боја у ликовној уметности , хроматски и ахроматски скуп, боја и музика, симболика боја, боја од праисторије па до савременог доба</p> <p>Демонстрирање видео материјала где је акценат на улози и значају боја у уметности , о уметницима колористима и импресионистима (Пол Сезан, Винсент Ван Гог и др.)</p> <p>Израда ликовних радова са темом топлхих и хладних боја</p> <p>-Израдом ликовних радова путем слојевитог сликања (лазуран и пастуозан начин сликања)</p>	<p>Упознаје предзнања ученика Организује наставни процес Демонстрира Пружа помоћ и подршку Мотивише ученике Прати индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика. Уводи ученике у нове термине. Приближава апстрактне појмове. Јасно формулише проблеме и задатке Објашњава, врши проверу, даје смернице за рад Прегледа радове,даје сугестије везане за ликовну реализацију наставне теме</p>	<p>Слушају излагање. Бележе основне појмове. Учествују у разговору. Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове. Цртање/сликање ликовне теме различитим ликовним техникама и методама(слободан рад)опажање,активност кроз самосталан и рад у пару.</p>	<p>Српски језик и књижевност Б</p> <p>Музичка култура Слушање музике Препознаје композицију</p> <p>Биологија Грађа човечијег тела -Грађа и функција чула вида-</p> <p>Математика Круг (кружни исечак кружни прстен</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
------	-------------------	-----------------------	--------------------	--------------------------

<p>Комуникација</p> <p>К о м у н и к а т и в н а у л о г а у м е т н о с т и (т е м е , м о т и в и и п о р у к е у в и з у е л н и м у м е т н о с т и м а ; у л о г а у м е т н о с т и у с в а к о д н е в н о м ж и в о т у). У м е т н и ч к о н а с л е ђ е (у м е т н о с т н е к а л</p>	<p>Методама разговора,демонстрација репродукција из историје ликовне и примењене уметности.</p> <p>Израдом темацких ликовних радова где доминира симболика(једноставност форми које визуелно описују неку појаву, предмет , делатност и сл.)</p> <p>Демонстарцијом примера ликовне комуникације (модерна комуникација ,Билборди,иконице на рачунару, светлеће рекламе ,банери и сл.</p> <p>Израдом симбола који представљају школске предмете</p> <p>Израдом симбола који асоцирају на хришћанство</p> <p>Израда стрипа са садржајима који указују на редослед иконографских сцена ..)</p> <p>Израдом асоцијативних знакова и симбола који представљају одређену појаву, стих, песму (НТЦ методе рада)</p>	<p>Упознаје предзнања ученика Организује наставни процес Демонстрира Пружа помоћ и подршку Мотивише ученике Прати индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика. Уводи ученике у нове термине. Приближава апстрактне појмове. Јасно формулише проблеме и задатке Објашњава, врши проверу</p>	<p>Слушају излагање. Бележе основне појмове. Учествују у разговору. Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове. Цртање/сликање ликовне теме различитим ликовним техникама и методама(слобо дан рад)опажање,ак тивносткроз самосталан и рад у пару.</p>	<p>Верска настава</p> <p>Христов живот у православној иконографији</p> <p>Информатика и рачунарство</p> <p>Графика и рачунарска графика</p> <p>-Извори дигиталних слика (скенер, фотоапарат).</p>
--	---	---	--	---

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Текстура</p> <p>Текстура (врсте текстура – тактилна и визуелна; текстуре у природи и уметничким делима, материјали и текстура, облик и текстура, линија и текстура, ритам и текстура).</p> <p>Уметничко наслеђе (грађевине, скулптуре и паркови).</p>	<p>Методама разговора, демонстрација репродукција из историје ликовне и примењене уметности .</p> <p>-Израдом темацких ликовних радова где појава текстуре доминира ликовним радами уједно обогаћује његов садржај(Технике ,колаж,деколаж,асамблаж и уметнички рељефи ,скулптуре конвексне и конкавне форме, итд.)</p> <p>-Демонстрацијом примера ликовних уметника чији радови су имали у себи елементе тактилног доживљаја (Уметници енформелисти , вајарска дела , рељефи)</p> <p>-Израдом различитих структура на ликовном раду по изору на телесни омотач код животиња</p>	<p>Упознаје предзнања ученика Организује наставни процес Демонстрира Пружа помоћ и подршку Мотивише ученике Прати индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика.</p> <p>Уводи ученике у нове термине. Приближава апстрактне појмове. Јасно формулише проблеме и задатке Објашњава, врши проверу, даје смернице за рад Прегледа радове, даје сугестије везане за ликовну реализацију наставне теме</p>	<p>Слушају излагање. Бележе основне појмове. Учествују у разговору. Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове. Цртање/сликање ликовне теме различитим ликовним техникама и методама(слободан рад)опажање,активн осткроз самосталан и рад у пару.</p>	<p>Биологија</p> <p>Телесни сегменти код бодљокожаца(морске звезде, морски јежеви, змијуљице)и кречњачки скелет код морских јежева(сегментне плоче)</p> <p>Мекушци (седефна унутрашњост, љушт као спољни омотач)</p> <p>Телесни омотач код сисара, водоземаца, гмизаваца (крљушт код змија и риба, окорњача рожне плоче код крокодила, окор код различитих врста носорога итд.)</p> <p>Информатика и рачунарство</p> <p>Рад са текстом (Графика изборни модули интерактивна графика, израда самосталног пројекта)</p>

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Уобразиље</p> <p>С т в а р а л а ч к а у о б р а з и њ а (с т в а р н о с т и м а ш т а , з н а ч а ј м а ш т е ; р а з н о в р с н е и н ф о р м а ц и ј е к а о п о д с т и ц а ј з а с т в а р а њ е - с н о в и , б а ј к е , м и т о в и , л е г е н д</p>	<p>Демонстрирање м надреализма као правца у ликовној уметности путем презентације ликовних дела познатих светских и домаћих аутора</p> <p>-Демонстарацијом ликовних дела путем едукативног видео садржаја ликовног уметника Милића Станковића од Мачве</p> <p>-Израдом ликовних радова са темом машта ,који се крећу у распону од митологије до савремене научне фанатастике.</p> <p>-Израда и демонстрација (од стране ученика) презентације домаћих и страних аутора чији радови суи надахнути имагинацијом(Милић Станковић од Мачве,</p> <p>-Израда ликовног рада са темом догађаја у хришћанству (Рођење Христово од духа светога и девице Марије)</p>	<p>Упознаје предзнања ученика Организује наставни процес Демонстрира Пружа помоћ и подршку Мотивише ученике Прати индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика.</p> <p>Уводи ученике у нове термине. Приближава апстрактне појмове. Јасно формулише проблеме и задатке Објашњава, врши проверу, даје смернице за рад Прегледа радове,даје сугестије везане за ликовну реализацију наставне теме</p>	<p>Слушају излагање. Бележе основне појмове. Учествују у разговору. Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове. Цртање/сликање ликовне теме различитим ликовним техникама и методама(слободан рад)опажање,активн осткроз самосталан и рад у пару.</p>	<p>Верска настава</p> <p>Рођење Христово - значај човекове слоб његово вечно постојање - Рођење Христ „ Духа Светога и Марије Дјеве</p> <p>Српски језик и књижевност</p> <p>Бајка</p> <p>Информатика и рачунарство</p> <p>Презентација</p> <p>-Ученик уме да направи презентацију у powerpoint-у</p>

е...)). У м е т н и ч к о н а с л е ђ е (н е о б и ч н а у м е т н и ч к а о с т в а р е њ а).				
--	--	--	--	--

" С л . г л а с н и к Р С - П р о с в е т н и г л а с н и к " , б р .

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Простор</p> <p>Амбијент (елементи који чине амбијент – дизајн ентеријера, атмосфера, корисници; утицај амбијента на расположење, активност и учење; обликовање школског простора; поставка изложбе).</p>	<p>Методама разговора,демонстрација репродукција из историје ликовне уметности где простор има посебну димензију тј. наглашава драматику на самом ликовном делу</p> <p>- Демонстрирањем одређених аспеката простора (екстеријер ,ентеријер)</p> <p>Демонстрацијом типова композиције кроз непосредан рад,као и примена типова композиције на истом</p> <p>Индивидуалним и групним радом ученика Демонстрацијом примера ликовних радова уметника на чијим радовима су посебно истакнути аспекти простора и перспективе (Рафало Санти, Ђото.,Вермер Ван Делфт и др.)</p>	<p>Упознаје предзнања ученика Организује наставни процес Демонстрира Пружа помоћ и подршку Мотивише ученике Прати индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика.</p> <p>Уводи ученике у нове термине. Приближава апстрактне појмове. Јасно формулише проблеме и задатке Објашњава, врши проверу, даје смернице за рад Прегледа радове,даје сугестије везане за ликовну реализацију наставне теме</p>	<p>Слушају излагање. Бележе основне појмове. Учествоју у разговору. Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове. Цртање/сликање ликовне теме различитим ликовним техникама и методама(словободан рад)опажање, активносткроз самосталан и рад у пару.</p>	<p>Технологија и техника</p> <p>Техничко цртање у грађевинарству</p> <p>Техничко цртање у машинству-Простор приказивање -</p> <p>Музичка култура</p> <p>Слушање музике</p> <p>Препознаје композицију Информатика и рачунарство</p> <p>Презентација</p> <p>-Ученик уме да направи презентацију у powerpoint-у</p>

ЦИЉ ПРЕДМЕТА:Подстицање и развијање ученичког стваралачког мишљења и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

ОПШТЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ: Ученик развија креативан, радознао и истраживачки дух кроз упознавање и коришћење различитих уметничких медија и техника. Способан је и мотивисан да користи своје искуство, да експериментира и развија идеје кроз самосталан рад и рад у групи. Ученик развија машту и апстрактан начин размишљања који успешно примењује у различитим животним ситуацијама које захтевају креативна решења. Уочава специфичности различитих уметничких дисциплина (визуелне, драмске, музичке...) али уочава и њихове заједничке принципе и сличности. Ученик познаје и разуме вредност сопствене културе и културе других народа по вежујућим знањима из различитих области или предмета. Знања и искуства стечена кроз предмет Ликовна култура (истрајност, упорност, стрпљивост) примењује у друштвеном животу и у даљем стручном савршавању и професионалном развоју.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ: Ученик кроз предмет Ликовна култура развија стваралачке способности, индивидуалну креативност и естетску осетљивост.

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА

Оцењује се сваки рад, оценом од 1 до 5.

Шта представља рад на часовима Ликовне културе?

Рад подразумева припрему за час (прибор и домаћи задатак), ангажовање у дискусији у току часа, бележење и скицирање у свесци и практичан рад (цртање, сликање, вајање итд.).

Оцена за ангажовање на часу може да се добије на сваком часу за учествовање у полемикама око уметничких питања и креативних идеја. Процењују се разумевање суштине ликовне проблематике, вештине изражавања и саопштавања. Ове оцене могу значајно да поправе стање при закључивању оцене на полугодишту и крају школске године.

Оцена за доношење прибора добија се у току сваког полугодишта. За недоношење прибора добија се минус, а после другог минуса смањује се оцена за рад на часу.

Домаћи задаци нису обимни али су важни због тога што су повезани са задацима који се раде на часу. Такође проширују знања из визуелних уметности, развијају и поспешују наклоност према ликовном наслеђу и светској културној баштини.

Практичан рад представља ликовни рад у различитим техникама визуелних уметности. Оцењује се само рад који је рађен на часу и који се преда на крају часа. Рад настао ван школе, не оцењује се, али ученик може да добије коментар о самом раду у виду сугестија, похвала и сл.

Критеријуми оцењивања су дефинисани у односу на врсту, обим и ниво умећа, вештина и усвојених знања прописаних наставним планом и програмом за предмет (разред).

На сваком раду оцењује се квалитет линија, грађење облика, односа облика и простор у композицији; познавање технике и материјала. Подразумева се да се у вишим разредима гледа и рачуна све оно што је савладано у претходним разредима и да се то примењује у наредном раду.

6. разред - креира материјализацију облика описивањем грађе, текстуре, светлине и боје облика; у којој мери су савладане сликарске, колажне и цртачке технике.

Сваки рад (цртеж, слика итд.) оцењује се једном оценом у коју улази:

1) оствареност циљева, општих и посебних, односно стандарда; да ли је урађен предвиђени задатак - 50% оцене.

Напредни ниво (натпросечно талентовани ученици) - боље повезивање елемената у композицији, адекватна примена визуелних принципа као и развијање сопствених принципа функционисања елемената композиције. Средњи ниво - одабира адекватан садржај и размишља о начину на који ће представити своју идеју; другим речима треба што више да се уживи у задатак и пусте машти на вољу.

Основни ниво - ученици који нису склони визуелном изражавању имаће посебну помоћ, једноставније задатке у погледу стварања композиције и нижи критеријум оцењивања. Ипак, од њих се очекује да направе мали помак у односу на претходни рад, потруде се и испрате ритам школског програма, нарочито време реализације предвиђено за израду задатка

2) заинтересованост и посвећеност (труд и ангажованост на сваком часу) - 30% оцене.

3) маштовитост и оригиналност - 10% оцене - важно је да сваки ученик прикаже идеју на свој начин. Прецртавање од других, са табле и примера, на овом часу није пожељно и неће бити добро прихваћено.

4) напредовање у односу на претходни период -10% оцене.

Таленат, посебно се не оцењује.

Оцењивање ученика обавља се полазећи од његових способности, степена спретности и умешности. Присутан је дакле индивидуални приступ сваком ученику. Уколико ученик нема развијене посебне способности, као и код даровитих ученика, приликом оцењивања узима се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа, могућности и ангажовање. На почетку рада у одељењу наставник процењује ниво сваког ученика и посматра напредак ученика током школске године.

Предметни наставник : Милош Јовичић

„Сл. гласник РС - Просветнигласник“, бр. 3/2020-3,6/2020-94,17/2021-1				
Тема	Начиностваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметнаповезаност
Човек и музика	<p>При избору песама потребно је оценити гласовне могућности разреда, психолошко-физички развој ученика, поћи од блиских садржаја и ширити интерес богатећи их новим..</p> <p>.При обради песме урадити анализу литерарног текста са наглашавањем васпитних елемената;</p> <p>Уочавају се кључ, предзнаци, такт уз пробу тактирања, динамичке и артикулационе ознаке; нотни текст се ишчитава парлато;</p> <p>вежба се распевавање и почетна интонација док се свира уводна мелодија;</p> <p>-ритмичке фигуре и мелодијски скокови се обрађују кроз понављања;</p> <p>Посебну пажњу треба посветити изражајности интерпретације-динамици, фразира-њу, доброј дикцији; За упознавање народне песме важно је разумети њено етничко и географско порекло, улогу песме у народним обичајима и свакодневном животу. Истаћи карактеристику (завршетак на другом ступњу)! Песма коју ученик учи по слуху или из нотног текста има највише удела у развоју његовог слуха и музичких способности уопште. Редовно указивати на значај правилне хигијене гласа. брига о положају тела при певању, вежбе дисања, артикулације, распевавање..</p>	<p>Наставник: припрема, организује и реализује наставни процес, мотивише, развија интересовање, разговара, усмерава, објашњава, демонстрира.</p>	<p>Ученик: слуша, опажа, разликује, анализира, упоређује, примењује, износи естетско мишљење, процењује, вокално се изражава певањем, музицира солистички или у групи, импровизује, илуструје, компоује</p>	<p>-веронаука Српски светитељи-Химна Св.Сави;</p> <p>-географија мапа света-песме других народа;</p> <p>Историја-држава-државна химна „Боже правде“;</p> <p>-народне песме-С.С.Мокрањац</p> <p>“Руковети“</p> <p>- веронаука Српски светитељи-Химна Св.Сави;</p> <p>-књижевност, поезија-соло песма;</p> <p>- сликарство(боје)-тонске боје инструмената;</p> <p>Фолклор –</p>
Музички инструменти	<p>Кроз свирање оспособљавати ученике да се сналазе у једноставном нотном запису: У сваком одељењу постоји један број ученика који има веће или мање потешкоће у певању. Таквим ученицима треба дати могућност афирмације кроз свирање на деčјим музичким инструментима да би</p>			

	<p>учествовали у групном музицирању.</p> <p>У раду користити ритмичке и мелодијске инструменте. Пошто су ученици описмењени, свирање на мелодијским инструментима биће олакшано јер се могу користити нотни примери појединих песама које су солмизационо обрађене.</p> <p>Потребно је развијати дечје предиспозиције за музичко обликовање и омогућити им да доживе радост свирања, чиме се богати личност у осетљивом периоду емоционалног сазревања.</p>			<p>Мокрањац“Руковети“;в ронаука,ЛитургијаОтче наш; - Годишња доба – Вивалди „Пролеће“;</p> <p>физичка култура,гимнасти-ка К.Бабић“Гимнастика за два цванцика“;</p>
<p>Слушањемупоз најемоновадела и композиторе</p>	<p>Кодслушањадечјихпесамапотребноједаученициуочавају и објашњавајутекст,разумејуфункцијуинструменталнепратње и начинанакојиммузикадочараватекст;разликујузвучнебојемузичкихинструмена та;Музичкеобликеобјашњавајутитакодолакшавајупраћењемузичкогтока. Композицијемојесеслушајуморајусвојимтрајањем, садржајем и музичкимизразомдаодговарајумогућностимаперцепцијеученика и организацијечаса. Оне треба дабудукратке, а равноправноне треба дабудузаступљеневокалне, инструменталне и вокално- инструменталне. Кодслушањадечјихпесамапотребноједаученици: уочавају и објашњавајутекст, разумејуфункцијуинструменталнепратње и начинанакојиммузикадочараватекст. Преслушањатребаобновитизнањаизобластимузичкихизражајнихсредставакој асостављају у функцијуизабраногпримера. Анализуслушаногпримератребарадитикроздијалогсаученицимаподстичућисл ободноизражавање. Објашњења у везисаформомдела морајубити у функцијиолакшавањапраћењамузичкогтока.</p>			<p>ликовна уметност,Барок- Ј.С.Бах“Свита“;позориш на уметност—Опера;</p> <p>Књижевност,поезија- осмишљавање литерарног текста;</p>
<p>Певањем и свирањем упознајемо музику</p>	<p>Дечјемузичкостваралаштвопредстављавишистепенактивирањамузичкихспос обности, којесестичу у свиммузичкимактивностима, а као резултаткреативногодносапремамузици. Оноима великуваспитну и образовну вредност: подстичемузичкуфантазију, обликујестваралачкомишљење, продубљујеинтересовања и доприноси трајнијемусвајању и памћењу музичкихрепродуктивних и стваралачкихактивности и знања.;Стваралаштвоможебитизаступљено кроз:- музичкапитања и одговоре;- компоновањемелодијеназадатитекст;- састављањемелодијеодпонуђенихдвотактнихмотива;- импровизацијапокретанаодређенумузику.Овеактивноститреба в редновати пре ма стваралачкомангазовањуученика, а непремаквалитетунасталогделајерсу и</p>			

	<p>најскромније музичке импровизације педагошки оправдане. - Ритмичким и звучним ефектима креира типичне песме, стихове, користећи при том различите изворе звука. - Креирање покрета у музику коју ученици певају или слушају. - Смањивање музичких питања и одговора, ритмичка допуњалка, мелодијска допуњалка са потписаним текстом, састављање мелодије од понуђених двотактних мотива. - Импровизација мелодије на задати текст. - Импровизација дијалога на мелодијским инструментима Орфовог инструментаријума.</p>			
--	--	--	--	--

Циљ предмета: Општи циљ наставе музичке културе је развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичке традиције и културе свога и других народа; оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања; развијање осетљивости за музичке вредности; неговање способности извођења музике (певање/свирање); стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука; подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике); развијање критичког мишљења; упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности; упознавање занимања музичке струке.

Опште међупредметне компетенције-

Кључне компетенције за целоживотно учење:

Ученик:

- Има позитиван и одговоран однос према учењу.

- Мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје.

- Користи различите изворе информација и има критички однос према њима.

- Примењује одговарајуће начине учења у складу са циљевима, садржајем, интересовањима, условима и временом.

- Способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује, открива и повезује нова знања; користи могућности ваншколског учења; негује и развија лична интересовања.

Комуникација:

-Активно доприноси неговању културе дијалога, уважавању и неговању различитости и поштовању основних норми комуникације.
-Ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфичне за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине.

Рад са подацима и информацијама: Користи информационе технологије за чување презентацију основну обраду музичких података, нотног писма, различитих облика носача звука.

Дигитална компетенција: Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу; Презентовање, преслушавање, снимање музичких садржаја.

Решавање проблема: Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације.

Сарадња: Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева.

Одговорно учешће у демократском друштву: Својим активностима у школи и заједници афирмише дух толеранције, равноправности и дијалога; Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима; Има осећање припадности одређеним културним заједницама, локалној заједници, региону у којем живи, ширем друштву, држави Србији и међународним организацијама у које је Србија укључена; Изражава на афирмативан начин свој идентитет и поштује другачије културе и традиције чиме доприноси духу интеркултуралности.

Одговоран однос према здрављу: Познаје карактеристике основних заразних болести, њихове изазиваче и мере превенције.

Одговоран однос према окоolini: Разуме значај и користи могућности рециклирања.

Естетичка компетенција: Позитивно вреднује допринос културе и уметности развоју људске заједнице; свестан је међусобних утицаја, науке, уметности и технологије. Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике. Има изграђене преференције уметничких и културних стилова и користи их за обогаћивање личног искуства. Повезује уметничка и културна дела са историјским, друштвеним и географским контекстом настанка. Уме да анализира и критички вреднује уметничка дела представника различитих стилова и епоха, као и дела која одступају од карактеристика доминантних праваца. Вреднује алтернативне уметничке форме и изразе (субкултурна дела).

Предузимљивост и предузетничка компетенција: Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаке стране“), уме да напише радну биографију и мотивационо писмо. Уме да искаже и заступа своје идеје и да утиче на друге кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликта.

МУЗИЧКА КУЛТУРА-ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

На основу музичког искуства у основној школи ученик ужива у музици и отворен је за различите уметничке садржаје. Користи музичко знање и вештине да изрази своја осећања, размишљања, ставове и на креативан и конструктиван начин остварује своје циљеве. Искуство и вештину у слушању и опажању приликом индивидуалног и групног музицирања примењује у комуникацији са другима. Музичка искуства подстичу ученика да разлике сматра предностима што користи у развијању идеја и

сарадње. Користи знања о музици у разумевању савремених догађаја, историје, науке, религије, уметности и сопствене културе и идентитета. Развија критички однос према музици. Има одговоран однос према традицији свог народа и других култура.

Основни ниво

Ученик ужива у различитим музичким садржајима. Свестан је различитих утицаја музике на њега и улоге музике у друштвеним догађајима. Ученик разуме неопходност сарадње, међусобног подстицања и уважавања у заједничком музицирању и повезује ставове и искуства у свакодневном групном раду.

Средњи ниво

Ученик повезује музику са историјским, религијским, научним и осталим релевантним димензијама људског живота. Разуме везу између културног идентитета и музике. Ученик повезује музичка знања и вештине са различитим видовима сопственог изражавања. Учествоје у музичким активностима школе и заједнице.

Напредни ниво

Ученик разуме музичке стилове у односу на друштвена дешавања и има критички однос према музици. Креативно користи музичка знања, вештине и искуства у подстицању индивидуалног и групног изражавања и сарадње и презентована знања. Даје свој допринос у очувању традиције и културног идентитета путем музике.

МУЗИЧКА КУЛТУРА - СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Ученик користи језик музике за изражавање својих осећања, идеја и комуникацију са другима. Кроз познавање музичког језика и стилова ученик увиђа везу музике са догађајима у друштву и доприноси њиховом обликовању. Ученик истражује везу између музике и изражавања покретом.

Основни ниво

Ученик познаје језик музике и изражава се гласом, инструментом и покретом индивидуално и/или у групи. Ученик слушно препознаје основне карактеристике музичке уметности и развија естетску осетљивост.

Средњи ниво

Ученик користи различите музичке изражајне елементе у исказивању својих осећања, идеја и комуникацији са другима. Слушно препознаје различите жанрове музичке уметности са посебним акцентом на аутентични музички фолклор. Ученик у свакодневном животу примењује стечена музичка искуства и знања и истражује могућности ИКТа за слушање, стварање и извођење музике. Ученик комуницира покретом уз музику.

Напредни ниво

Ученик креативно примењује стечена музичка искуства у изражавању и представљању ставова, идеја и у комуникацији са другима. Уважава и истражује музичке садржаје различитих жанрова, стилова и култура. Доприноси очувању и развоју музичке културне баштине. Има критички став према музици. Повезује и користи музику са ИКТ-ом у стварању и презентовању знања. Прати и учествује у музичком животу заједнице.

Праћење и вредновање ученика

Формативно оцењивање

Да би се остварио процес праћења напредовања и степена постигнућа ученика у настави музичке културе, неопходно је да наставник претходно упозна и идентификује музичке способности сваког ученика. Оцењивање ученика у настави мора се спроводити организовано. Оно треба да обухвати и прати посебан развој сваког ученика, његов рад, залагање, интересовање, став, умешност, креативност и слично. Наставник треба да прати развој личности у целини и објективно одређује степен на којем је ученик савладао програмске захтеве. Смисао оцењивања у настави музичке културе сагледавати тако да се сваком ученику омогући оптималан развој у оквиру васпитно-образовног рада, а никако да се неодмереним методичким захтевима у савладавању програма и негативном оценом отуђују од музике и музичке уметности. У настави музичке културе за исте васпитно-образовне задатке могу се добити различите оцене, као и за различите резултате исте оцене због тога што се тренутни резултати упоређују са стварним учениковим могућностима. Оваквим начином оствариће се и основни захтеви за правилно оцењивање - да оно буде објективно и да ученике мотивише на музичке активности и на бављење музиком у складу са њиховим стварним способностима и потребама. Домаћи писани задаци или писани текстови, контролни задаци и слично не задају се за овај предмет ни у једном разреду. Целокупно наставно градиво остварује се само у школи. У својој педагошкој документацији наставник редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева. Наставник образлаже и описом даје своје препоруке за даљи рад и напредовање.

Сумативно оцењивање

Оцењујем на крају програмски одрађене наставне целине

Одвија се на крају тромесечја, полугодишта, школске године, образовног циклуса

Даје слику о томе колико је ученик до тада научио, шта зна, разуме и може да уради

Даје слику о томе колико је настава успела да оствари програмом предвиђене и планиране циљеве и исходе.

Представља показатељ и доказ о постигнутим знањима

Тематски дани:

5. јун Светски дан заштите животне средине“;

20. јун „Светски дан музике“

Наставна јединица“Свети Сава“реализоваће се у оквиру предмета Веронаука“Савиним стопама“, Српски језик“Свети Сава“Војислав Илић и Музичка култура у првом полугодишту(јануар).

Наставни предмет: историја

разред: шести

годишњи фонд часова: 68

недељни фонд часова:2

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 88/17, 27/18

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Основи проучавања прошлости	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу</p>	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Европа , Средоземље и српске земље у раном средњем веку	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу</p>	<p>- Српски језик и књижевност</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Европа , Средоземље и српске земље у позном средњем веку	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада,</p> <p>рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима</p> <p>основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу</p>	<p>- Српски језик и књижевност</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Европа , свет и српске земље у раном новом веку	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада,</p> <p>рад у парту и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима</p> <p>основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу</p>	<p>- Српски језик и књижевност</p> <p>Ликовна култура</p> <p>Музичка култура</p> <p>Географија Биологија</p>

Компетенције и начин њиховог остваривања:

Кључне компетенције за целоживотно учење:

„Комуникација на матерњем језику“ –остварује се монолошком и дијалошком методом на сваком часу, поред тога читањем и анализирањем историјских извора знатно се доприноси развоју комуникације.

„Дигиталне компетенције“–развијају се и унапређују коришћењем интернета иразних мултимедијалних садржаја у процесу учења као и адекватним одабиром доступних информација.

„Учење учења“–остварује се на сваком часу кроз све облике и методе рада.

„Друштвене и грађанске компетенције“– остварују се изучавањем различитих државних уређења и органицаије живота у њима, као и изучавањем и поштовањем различитих расних и националних групација. Остварује се и кроз групни рад.

„Осећај за иницијативу и предузетништво“– остварује се кроз ангажованост за индивидуални и групни рад, кроз истраживачке задатке као и припремом разноврсног материјала за час, израдом паное презентација.

Опште међупредметне компетенције:

„компетенција за учење“, „комуникација“, „одговорно учешће у демократском друштву“ „предузимљивост и оријентација ка предузетништву“, „решавање проблема“, „рад са подацима и информацијама“, „сарадња“, „дигитална компетенција“– остварују се кроз индивидуални рад, рад у пару и групи, и кроз монолошку дијалошку и демонстративну методу. Остваривању доприноси и истраживачки рад, прикупљање и селектовање различитих врста података, коришћење интернета и различитог мултимедијалног садржаја, израда презентација , анализа историјских извора, проналажење узрочно последичних веза и везе прошлости и садашњости.

Опште и специфичне предметне компетенције: Ученик именује хронолошке и просторне одреднице. Разликује чињенице од интерпретација. Разуме најважије догађаје и појаве и зна истакнуте личности из опште и националне историје. Повезује најзначајније појаве и догађаје из националне, регионалне и светске истрије, појаве из прошлости са појавама из садашњост. Разуме узрочно последичне везе историјских догађаја. Користи различите историјске изворе у истарживачким задатциа. Има активан однос према културном наслеђу свог народа, других народа и етничких заједница у духу толеранције и демократских вредностиу школском и ваншколском окружењу. Ученик зна специфичне детаље из националне и опште историје, анализира садржај историјских извора, закључује који су узроци, а које последице историјских догађаја. Критички се односи према стереотипима, предрасудама и пропаганди.

Ученик препознаје и користи основне појаве из историје цивилизације и наводи значајне догађаје појаве личности из историје друштва. Именује хронолошке одреднице и зна да их користи у разумевању прошлости и садашњости. Ученик усмено и писмено описује основне појмове, процесе и најзначајније догађаје из прошлости људског друштва, улогу значајних личности из опште, националне, регион алне,

националне и историје сопствене државе.Одреди и покаже наком простору су се одиграли најважнији догађаји. Сакупља и разврстава изворе информација у циљу решавања истраживачког задатка као и разумевања историслих појава и процеса, представи усмено писмено и уз помоћ ИКТ садржај извора информација и резултате спроведеног истраживачког задатка и изведе закључак на основу извора информација. –остварују се на сваком часу кроз различите активности ученика и наставника.

Оцењивање:Наставник користи формативо и сумативно оцењивање. У својој педагошкој документацији редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева Наставник описом даје и своје препоруке. Сумативно оцењивање изводи оценама од 5 до 1 у складу са оствареношћу образовних стандарда.

Наставни предмет: историја (допунска настава)

разред: шести

годишњи фонд часова:36

недељни фонд часова:1

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Основи проучавања прошлости	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада,</p> <p>рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом</p> <p>мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима</p> <p>основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наставник објашњава, поставља питања и одговара на питања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања.</p>	

--

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Европа , Средоземље и српске земље у раном средњем веку	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наставник објашњава, поставља питања и одговара на питања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања.</p>	<p>- Српски језик и књижевност</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Европа , Средоземље и српске земље у позном средњем веку	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наставник објашњава, поставља питања и одговара на питања.</p>	Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања.	-- Српски језик и књижевност

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Европа ,свет и српске земље у раном новом веку	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у парту и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наставник објашњава, поставља питања и одговара на питања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања.</p>	<p>Српски језик и књижевност</p> <p>Ликовна култура</p> <p>Музичка култура Географија</p> <p>Биологија</p>

Компетенције и начин њиховог остваривања:

Кључне компетенције за целоживотно учење:

„Комуникација на матерњем језику“ – остварује се монолошком и дијалошком методом на сваком часу, поред тога читањем и анализирањем историјских извора знатно се доприноси развоју комуникације.

„Дигиталне компетенције“ – развијају се и унапређују коришћењем интернета иразних мултимедијалних садржаја у процесу учења као и адекватним одабиром доступних информација.

„Учење учења“ – остварује се на сваком часу кроз све облике и методе рада.

„Друштвене и грађанске компетенције“ – остварују се изучавањем различитих државних уређења и органицаије живота у њима, као и изучавањем и поштовањем различитих расних и националних групација. Остварује се и кроз групни рад.

„Осећај за иницијативу и предузетништво“ – остварује се кроз ангажованост за индивидуални и групни рад, кроз истраживачке задатке као и припремом разноврсног материјала за час, израдом панона презентација.

Опште међупредметне компетенције:

„компетенција за учење“, „комуникација“, „одговорно учешће у демократском друштву“ „предузимљивост и оријентација ка предузетништву“, „решавање проблема“, „рад са подацима и информацијама“, „сарадња“, „дигитална компетенција“ – остварују се кроз индивидуални рад, рад у пару и групи, и кроз монолошку дијалошку и демонстративну методу. Остваривању доприноси и истраживачки рад, прикупљање и селектовање различитих врста података, коришћење интернета и различитог мултимедијалног садржаја, израда презентација, анализа историјских извора, проналажење узрочно последичних веза и везе прошлости и садашњости.

Опште и специфичне предметне компетенције: Ученик именује хронолошке и просторне одреднице. Разуме најважије догађаје и појаве и зна истакнуте личности из опште и националне историје. Повезује најзначајније појаве и догађаје из националне, регионалне и светске истрије, појаве из прошлости са појавама из садашњост. Разуме узрочно последичне везе историјских догађаја. Има активан однос према културном наслеђу свог народа, других народа и етничких заједница у духу толеранције и демократских вредностиу школском и ваншколском окружењу.

Ученик препознаје и користи основне појаве из историје цивилизације и наводи значајне догађаје појаве личности из историје друштва. Именује хронолошке одреднице и зна да их користи у разумевању прошлости и садашњости. Ученик усмено и писмено описује основне појмове, процесе и најзначајније догађаје из прошлости људског друштва, улогу значајних личности из опште, националне, регионалне, националне и историје сопствене државе.

Оцењивање: Наставник користи формативно и сумативно оцењивање. Усвојој педагошкој документацији редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева Наставник описом даје и своје препоруке. Сумативно оцењивање изводи оценама од 5 до 1 у складу са оствареношћу образовних стандарда.

Наставни предмет: историја (додатна настава)
годишњи фонд часова: 36

разред: шести
недељни фонд часова 1

" Сл. гласник РС - Просветнигласник", бр. 88/17, 27/18				
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Основи проучавања прошлости	Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи. Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.	Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости. Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода. Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.	Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу	

--

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметн повезаност
Европа , Средоземље и српске земље у раном средњем веку	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног обликарада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима кључне појмове.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лакшем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p> <p>Наставник бира различите садржаје путем којих ће ученици стећи додатну мотивацију и знања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу. Гледају документарне и друге филмове који се баве тематиком датог периода. Доносе закључке и издвајају историјске податке из датог садржаја.</p>	Српски језик и књижевност

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Европа , Средоземље и српске земље у позном средњем веку	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног обликарада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p> <p>Наставник бира различите садржаје путем којих ће ученици стећи додатну мотивацију и знања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу. Гледају документарне и друге филмове који се баве тематиком датог периода. Доносе закључке и издвајају историјске податке из датог садржаја.</p>	- Српски језик и књижевност

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Европа ,свет и српске земље у раном новом веку	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу. Проучавају различите врсте извора за овај период, анализирају их уз помоћ наставника и доносе свој суд.</p>	<p>Српски језик и књижевност</p> <p>Ликовна култура</p> <p>Музичка култура Географија</p> <p>Биологија</p>

Компетенције и начин њиховог остваривања:

Кључне компетенције за целоживотно учење:

„Комуникација на матерњем језику“ – остварује се монолошком и дијалошком методом на сваком часу, поред тога читањем и анализирањем историјских извора знатно се доприноси развоју комуникације.

„Дигиталне компетенције“ – развијају се и унапређују коришћењем интернета иразних мултимедијалних садржаја у процесу учења као и адекватним одабиром доступних информација.

„Учење учења“ – остварује се на сваком часу кроз све облике и методе рада.

„Друштвене и грађанске компетенције“ – остварују се изучавањем различитих државних уређења и органицаије живота у њима, као и изучавањем и поштовањем различитих расних и националних групација. Остварује се и кроз групни рад.

„Осећај за иницијативу и предузетништво“ – остварује се кроз ангажованост за индивидуални и групни рад, кроз истраживачке задатке као и припремом разноврсног материјала за час, израдом панона презентација.

Опште међупредметне компетенције:

„компетенција за учење“, „комуникација“, „одговорно учешће у демократском друштву“ „предузимљивост и оријентација ка предузетништву“, „решавање проблема“, „рад са подацима и информацијама“, „сарадња“, „дигитална компетенција“ – остварују се кроз индивидуални рад, рад у пару и групи, и кроз монолошку дијалошку и демонстративну методу. Остваривању доприноси и истраживачки рад, прикупљање и селектовање различитих врста података, коришћење интернета и различитог мултимедијалног садржаја, израда презентација, анализа историјских извора, проналажење узрочно последичних веза и везе прошлости и садашњости.

Опште и специфичне предметне компетенције: Ученик именује хронолошке и просторне одреднице. Разликује чињенице од интерпретација. Разуме најважије догађаје и појаве и зна истакнуте личности из опште и националне историје. Повезује најзначајније појаве и догађаје из националне, регионалне и светске истрије, појаве из прошлости са појавама из садашњост. Разуме узрочно последичне везе историјских догађаја. Користи различите историјске изворе у истарживачкимздатциа. Има активан однос према културном наслеђу свог народа, других народа и етничких заједница у духу толеранције и демократских вредностиу школском и ваншколском окружењу. Ученик зна специфичне детаље из националне и опште историје, анализира садржај историјских извора, закључује који су узроци, а које последице историјских догађаја. Критички се односи према стереотипима, предрасудама и пропаганди.

Ученик препознаје и користи основне појаве из историје цивилизације и наводи значајне догађаје појаве личности из историје друштва. Именује хронолошке одреднице и зна да их користи у разумевању прошлости и садашњости. Ученик усмено и писмено описује основне појмове, процесе и најзначајније догађаје из прошлости људског друштва, улогу значајних личности из опште, националне, регион алне,

националне и историје сопствене државе.Одреди и покаже наком простору су се одиграли најважнији догађаји. Сакупља и разврстава изворе информација у циљу решавања истраживачког задатка као и разумевања историслих појава и процеса, представи усмено писмено и уз помоћ ИКТ садржај извора информација и резултате спроведеног истраживачког задатка и изведе закључак на основу извора информација. –остварују се на сваком часу кроз различите активности ученика и наставника.

Оцењивање:Наставник користи формативо оцењивање. У својој педагошкој документацији редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева Наставник описом даје и своје препоруке.

Школски програм за период од 2022. до 2026. године
Наставни предмет: географија
Разред: шести

“Службени гласник-Просветни гласник” број. 15/2018-77, 18/2018-1, 3/2019-83, 3/2020-3, 6/2020-94, 17/2021-1

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА

РАЗРЕД: шести

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72. часа

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 2. часа

ЦИЉЕВИ: Циљ наставе географије је усвајање знања о природногеографским и друштвеногеографским објектима, појавама и процесима као и њиховим међусобним везама и односима у геопростору. Настава географије треба да допринесе стварању реалне и исправне слике о свету као целини ослањајући се на претходно стечена знања и умења ученика. Настава географије ће им омогућити разумевање основних одлика земаља света.

ЗАДАЦИ: Задачи наставе географије су вишеструки. Њиховим остваривањем се ученици оспособљавају да стичу и развијају знања и разумевања, умења и ставове према светским и националним вредностима и достигнућима. Настава географије треба да допринесе:

- стицању знања о основним објектима, појавама и процесима који се дешавају у географској средини;
- стицање знања о друштвено-географским дисциплинама и њиховим предметима проучавања, као и са њиховим везама са другим географским дисциплинама и другим наукама;
- оспособљавање ученике да самостално одређују географску ширину и дужину на карти и глобусу;
- развијање међусобног уважавања, као и сарадње и солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група и доприношење друштвеној кохезији;
- развијању географског мишљења заснованог на повезаности и међуусловљености географских појава и процеса у простору и времену;
- развијање естетских опажања, упознавање природних и друштвених феномена у геопростору;
- стицање знања о природним и друштвеним факторима који утичу на развој и размештај становништва, насеља и привредних делатности;
- стицање знања о географским одликама Европе, њеним регијама и државама;
- значај међународних организација за решавање економских, социјалних, културних и хуманитарних проблема у савременом свету;
- стицање знања и развијање вештина и ставова из географије кроз самостално учење и истраживање и њихова примена у свакодневном животу.

Циљ	Исходи	Тема и садржај	Стандарди	Начин остваривања програма (методе и технике)	Међупредметне компетенције	Активности	
						Наставник	Ученик
<p>- Упознавање ученика са општим предметом проучавања друштвене географије;</p> <p>- Упознавање ученике са друштвено-географским дисциплинама и њиховим предметима проучавања, као и са њиховим везама са другим географским дисциплинама и другим наукама;</p> <p>-Помоћи ученицима да повежу постојећа знања у друштву са географијом као науком.</p>	<p>- Успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса.</p>	<p>1. ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА</p> <p>Друштвена географија, предмет проучавања и подела.</p>	<p>ГЕ.1.3.1.</p> <p>ГЕ.2.3.1.</p> <p>ГЕ.3.3.1.</p>	<p>- Монолошко-дијалогска метода, илустративно-демонстративна метода;</p> <p>- учење путем открића, учење путем решавања проблема;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, рад на тексту, истраживачки рад ученика;</p> <p>- анализа текстова и слика из уџбеника;</p> <p>- коришћење географске карте;</p> <p>- читање и анализа других текстова (енциклопедија, интернет...) који се тичу датих садржаја;</p> <p>- асоцијације;</p> <p>- тестови;</p> <p>- домаћи задаци.</p>	<p>Компетенција за учење;</p> <p>Рад са подацима и информацијама;</p> <p>Комуникација;</p> <p>Решавање проблема;</p> <p>Сарадња;</p> <p>Дигитална компетенција.</p>	<p>- Дефинише појмове;</p> <p>- објашњава нове речи;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи наставна средства;</p> <p>- упућује у рад;</p> <p>- креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и усмерава;</p> <p>- вреднује и евидентира постигнућа</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уџбеника, активно учествују у разговору, именују, дефинишу, дискутују, изводе закључке, износе своја мишљења, записују;</p> <p>- израђују и презентују паное и презентације;</p> <p>- користе географске карте приликом анализе адекватних садржаја из уџбеника;</p> <p>- решавају задатке дате у уџбенику и</p>

Циљ	Исходи	Тема и садржај	Стандарди	Начин остваривања програма (методе и технике)	Међупредметне компетенције	Активности	
						Наставник	Ученик
<p>- Оспособити ученике да усвоје и разумеју појам географска карта, меридијан, паралела, екватор и гринич;</p> <p>-Оспособити ученике да самостално одређују географску ширину и дужину на карти и глобусу;</p> <p>-Оспособити ученике да тумаче различите картографске знаке, да читају и анализирају општегеографске и тематске карте, објаснити начине представљања рељефа на картама;</p> <p>-Оспособити ученике за оријентацију у простору повезивањем већ постојећих знања о начинима оријентације помоћу Сунца, маховине... а такође оспособити ученике за оријентацију помоћу компаса и</p>	<p>- Зна начине представљања Земљине површине (глобус и географска карта);</p> <p>- одређује математичко географски положај на Земљи;</p> <p>- дефинише појам географска карта;</p> <p>- описује развој географске карте од далеке прошлости до данас;</p> <p>- анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте;</p> <p>- оријентише се користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе;</p> <p>препознаје значај дигиталне картографије и ГИС-а за израду географских</p>	<p>2. ГЕОГРАФСКА КАРТА</p> <p>Географска/карт ографска мрежа;</p> <p>Географска ширина и географска дужина, часовне зоне;</p> <p>Појам карте и њен развој кроз историју;</p> <p>Елементи карте (математички, географски и допунски);</p> <p>Картографски знаци и методе за представљање рељефа на карти;</p> <p>Подела карата према садржају и величини размера;</p> <p>Оријентација у простору и оријентација карте, мерење на карти, сателитски</p>	<p>ГЕ.1.1.1.</p> <p>ГЕ.1.1.2.</p> <p>ГЕ.1.1.3.</p> <p>ГЕ.2.1.1.</p> <p>ГЕ.2.1.2.</p> <p>ГЕ.2.1.3.</p> <p>ГЕ.2.1.4.</p> <p>ГЕ.3.1.1.</p>	<p>- Монолошко-дијалогска метода, илустративно-демонстративна метода;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, рад на тексту, истраживачки рад ученика;</p> <p>- анализа текстова и слика из уџбеника;</p> <p>- приликом објашњавања паралела и меридијана користити карту света и глобус;</p> <p>- оспособити ученике за оријентацију помоћу компаса и ГПС уређаја;</p> <p>- цртају мрежу меридијана и паралела;</p> <p>- користе размер и размерник за одређивање растојања на карти и у природи;</p> <p>- читају картографске</p>	<p>Компетенција за учење;</p> <p>Рад са подацима и информацијама;</p> <p>Комуникација;</p> <p>Естетичка компетенција;</p> <p>Сарадња;</p> <p>Одговоран однос према околини.</p>	<p>- Дефинише појмове;</p> <p>- објашњава нове речи;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи наставна средства;</p> <p>- упућује у рад;</p> <p>- креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и усмерава;</p> <p>- вреднује и евидентира постигнућа</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уџбеника, активно учествују у разговору, именују, дефинишу, дискутују, изводе закључке, износе своја мишљења, записују;</p> <p>- користе компас и ГПС уређаје;</p> <p>- користе географске карте приликом анализе адекватних садржаја из уџбеника;</p> <p>- решавају задатке дате у тестовима и домаће</p>

ГПС уређаја.	карата.	навигациони систем		знакове и симболе.		ученика.	задатке.
--------------	---------	--------------------	--	--------------------	--	----------	----------

Циљ	Исходи	Тема и садржај	Стандарди	Начин остваривања програма (методе и технике)	Међупредметне компетенције	Активности	
						Наставник	Ученик
<p>- Упознати ученике са одликама и факторима демографског развитка, распоредом становништва на Земљи као и његовим структурним обележјима (нагласак да буде на обради основних појмова о становништву, значају његовог проучавања, као и основним изворима података);</p> <p>-Развијање свести код ученика о значају улоге човека у простору у коме живи;</p> <p>-Стицање знања о значају миграционих кретања за савремени демографски развитак;</p> <p>-Указати на различите социјалне, етничке и културне</p>	<p>- Доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора;</p> <p>- објашњава појмове екумена и анекумена;</p> <p>- анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света;</p> <p>- анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих</p>	<p>3. СТАНОВНИ ШТВО</p> <p>Основни појмови о становништву: демографски развитак и извори података о становништву;</p> <p>Број и распоред становништва на Земљи;</p> <p>Природно кретање становништва;</p> <p>Миграције становништва;</p> <p>Структуре становништва: биолошке и друштвено-економске;</p> <p>Савремени демографски</p>	<p>ГЕ.1.3.1.</p> <p>ГЕ.2.3.1.</p> <p>ГЕ.3.3.1.</p>	<p>- Монолошко-дијалогска метода, илустративно-демонстративна метода;</p> <p>- учење путем открића, учење путем решавања проблема;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, рад на тексту, истраживачки рад ученика;</p> <p>- анализа текстова и слика из уџбеника;</p> <p>- приликом обраде садржаја користити географске карте, различите тематске карте, дијаграме, графиконе;</p> <p>- читање и анализа других текстова (енциклопедија, интернет...) који се тичу датих садржаја;</p> <p>- асоцијације;</p>	<p>Компетенција за учење;</p> <p>Рад са подацима и информацијама;</p> <p>Комуникација;</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву;</p> <p>Естетичка компетенција;</p> <p>Сарадња;</p> <p>Одговоран однос према околини;</p> <p>Одговоран однос према здрављу.</p>	<p>- Дефинише појмове;</p> <p>- објашњава нове речи;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи наставна средства;</p> <p>- упућује у рад;</p> <p>- креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и усмерава;</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уџбеника, активно учествују у разговору, именују, дефинишу, дискутују, изводе закључке, износе своја мишљења, записују;</p> <p>- израђују и презентују паное и презентације;</p> <p>- користе географске карте приликом анализе адекватних садржаја из уџбеника;</p>

групе као важан корак у подстицању толеранције и солидарности.	социјалних, етничких и културних група.	процеси у Србији, Европи и свету.		- тестови; - домаћи задаци.		- вреднује и евидентира постигнућа ученика.	- решавају задатке дате у уџбенику и домаће задатке.
Циљ	Исходи	Тема и садржај	Стандарди	Начин остваривања програма (методе и технике)	Међупредметне компетенције	Активности	
						Наставник	Ученик
<p>-Упознати ученике са основним појавама и процесима у развоју насеља у Србији, Европи и свету;</p> <p>-помоћи ученицима да се упознају са основним квантитативним показатељима (нпр: популациона величина градова);</p> <p>-разумевање основне поделе и функције насеља;</p> <p>- разумевање појмова деаграризација и њене последице, урбанизација, англомерација, конурбација, мегалополиси.</p>	<p>- Анализира географски положај насеља;</p> <p>- објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету;</p> <p>- доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима.</p>	<p>4. НАСЕЉА</p> <p>Појам и настанак првих насеља</p> <p>Положај и географски размештај насеља</p> <p>Величина и функције насеља</p> <p>Типови насеља</p> <p>Урбанизација</p> <p>Град – унутрашња структура и односи са околним простором</p> <p>Село и рурални процеси</p>	<p>ГЕ.1.3.1.</p> <p>ГЕ.2.3.1.</p> <p>ГЕ.3.3.1.</p>	<p>- Монолошко-дијалогска метода, илустративно-демонстративна метода;</p> <p>- учење путем открића, учење путем решавања проблема;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, рад на тексту, истраживачки рад ученика;</p> <p>- анализа текстова и слика из уџбеника;- коришћење географске карте;</p> <p>- анализа старосне пирамиде;</p> <p>- представљање градова на некој карти;</p> <p>- читање и анализа других текстова (енциклопедија, интернет...) који се тичу датих садржаја;</p> <p>- асоцијације;</p>	<p>Компетенција за учење;</p> <p>Рад са подацима и информацијама;</p> <p>Одговорно учење у демократском друштву;</p> <p>Естетичка;</p> <p>Одговоран однос према околини.</p>	<p>- Дефинише појмове;</p> <p>- објашњава нове речи;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи наставна средства;</p> <p>- упућује у рад;</p> <p>- креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и усмерава;</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уџбеника, активно учествују у разговору, именују, дефинишу, дискутују, изводе закључке, износе своја мишљења, записују;</p> <p>- попуњавају неме карте;</p> <p>- користе географске карте приликом анализе адекватних садржаја из уџбеника;</p> <p>- решавају задатке дате</p>

				- тестови; - домаћи задаци.		- вреднује и евидентира постигнућа ученика.	у тестовима и домаће задатке.
Циљ	Исходи	Тема и садржај	Стандарди	Начин остваривања програма (методе и технике)	Међупредметне компетенције	Активности	
						Наставник	Ученик
<p>-Упознати ученике са основним појмовима о привреди, факторима развоја привреде и појединих делатности као и утицајем привреде на географски простор;</p> <p>-Оспособити ученике да анализирају утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности;</p> <p>-Указати на то како развој утиче на квалитет животне средине, шта је одрживи развој и због чега је значајан.</p>	<p>-Објашњава појам привреде и поделу привреде на секторе;</p> <p>- именује факторе који утичу на развој привреде и доводи у везу привреду и квалитет животне средине;</p> <p>- објашњава појам пољопривреде, именује њене гране и наводи факторе који утичу на њен развој;</p> <p>- објашњава појам индустријализације и поделу индустрије;</p> <p>- објашњава појам саобраћаја и његову поделу;</p> <p>- објашњава појам туризма, именује врсте туризма и туристичких вредности;</p> <p>- објашњава појам ванпривредне делатности и наведе</p>	<p>5. ПРИВРЕДА</p> <p>Привреда, привредне делатности и сектори привреде;</p> <p>Пољопривреда и географски простор;</p> <p>Индустрија и географски простор;</p> <p>Саобраћај, туризам и географски простор;</p> <p>Ванпривредне делатности;</p> <p>Развијени и неразвијени региони и државе и савремени геоекономски односи у свету;</p>	<p>ГЕ.1.3.2.</p> <p>ГЕ.2.1.3.</p> <p>ГЕ.2.1.4.</p> <p>ГЕ.3.3.2.</p>	<p>- Монолошко-дијалогска метода, илустративно-демонстративна метода;</p> <p>- учење путем открића, учење путем решавања проблема;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, рад на тексту, истраживачки рад ученика;</p> <p>- анализа текстова и слика из уџбеника;- коришћење шематског приказа поделе привреде на секторе и њене делатности</p> <p>- коришћење географске карте;</p> <p>- организовање посета локалним делатностима;</p> <p>- читање и анализа других текстова (енциклопедија, интернет...) који се</p>	<p>Компетенција за учење;</p> <p>Рад са подацима и информацијама;</p> <p>Комуникација;</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву;</p> <p>Естетичка компетенција;</p> <p>Сарадња;</p> <p>Одговоран однос према околини;</p> <p>Одговоран однос према здрављу;</p> <p>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву;</p> <p>Дигитална;</p> <p>Решавање проблема.</p>	<p>- Дефинише појмове;</p> <p>- објашњава нове речи;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи наставна средства;</p> <p>- упућује у рад;</p> <p>- креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и усмерава;</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уџбеника, активно учествују у разговору, именују, дефинишу, дискутују, изводе закључке, износе своја мишљења,</p> <p>- попуњавају неме карте;</p> <p>- користе географске карте приликом анализе адекватних садржаја из уџбеника;</p> <p>- решавају задатке дате</p>

	их; - објашњава појам и концепт одрживог развоја.	Концепт одрживог развоја.		тичу датих садржаја; - асоцијације; - тестови; - домаћи задаци.		- вреднује и евидентира постигнућа ученика.	у тестовима и домаће задатке.
Циљ	Исходи	Тема и садржај	Стандарди	Начин остваривања програма (методе и технике)	Међупредметне компетенције	Активности	
						Наставник	Ученик
<p>- Упознати ученике са политичко-географским карактеристикама државе;</p> <p>- дефинисати појам државе, њене елементе и указати на време и место настанка првих држава у свету;</p> <p>- објаснити мотиве (интересе) интеграционих процеса;</p> <p>-указати на значајне међународне организације (ЕУ,УН,НАТО пакт...).</p>	<p>- Објасни политичко-географску структуру државе;</p> <p>- представи процесе који су довели до формирања савремене политичкогеографске карте света;</p> <p>- користи политичку карту света у атласу.</p>	<p>6. ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ</p> <p>Појам и настанак првих држава;</p> <p>Географски положај државе;</p> <p>Величина и компактност територије државе;</p> <p>Појам и функција државних граница;</p> <p>Главни град;</p> <p>Облик владавине;</p> <p>Политичкогеографска карта Европе после Другог светског рата;</p>	<p>ГЕ.1.1.3.</p> <p>ГЕ.1.3.1.</p> <p>ГЕ.2.1.2.</p> <p>ГЕ.2.1.3.</p> <p>ГЕ.2.1.4.</p> <p>ГЕ.3.1.1.</p> <p>ГЕ.3.3.1.</p>	<p>- Монолошко-дијалогска метода, илустративно-демонстративна метода;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, рад на тексту, истраживачки рад ученика;</p> <p>- анализа текстова и слика из уџбеника;</p> <p>- приказивање презентација, коришћење интернета, слика и фотографија приликом обраде држава;</p> <p>- на сваком часу неопходно је користити политичко-географску карту света;</p> <p>- читање и анализа других текстова (енциклопедија, интернет...) који се</p>	<p>Компетенција за учење;</p> <p>Рад са подацима и информацијама;</p> <p>Комуникација;</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву;</p> <p>Естетичка;</p> <p>Сарадња;</p> <p>Одговоран однос према околини;</p> <p>Решавање проблема.</p>	<p>- Дефинише појмове;</p> <p>- објашњава нове речи;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи наставна средства;</p> <p>- упућује у рад;</p> <p>- креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уџбеника, активно учествују у разговору, именују, дефинишу, дискутују, изводе закључке, износе своја мишљења, записују;</p> <p>- израђују и презентују паное и презентације;</p> <p>- користе географске карте приликом анализе адекватних садржаја ис</p>

		Политичкогеографска карта света после Другог светског рата.		тичу датих садржаја; - асоцијације; - тестови; - домаћи задаци.		усмерава; - вреднује и евидентира постигнућа ученика.	уџбеника; - решавају задатке дате у тестовима и домаће задатке.
Циљ	Исходи	Тема и садржај	Стандарди	Начин остваривања програма (методе и технике)	Међупредметне компетенције	Активности	
						Наставник	Ученик
<p>- Указати ученицима на могућност примене знања из опште (физичке и друштвене) географије у регионалној географији;</p> <p>- упознати ученике са основним појмовима о континенту (географски положај, границе и величина, природне и друштвене одлике, регије).</p>	<p>- Објашњава појам географска регија, регионализација, регионална географија;</p> <p>- илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе;</p> <p>- објашњава сливове Европе;</p> <p>- објашњава заступљеност климатских типова у Европи;</p> <p>- објашњава распрострањеност биљног и животињског света у Европи;</p> <p>- користи физичкогеографску карту Европе у</p>	<p>7. ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ</p> <p>Географске регије и регионална географија;</p> <p>Положај и границе Европе;</p> <p>Природне карактеристике Европе;</p> <p>Становништво Европе;</p> <p>Насеља Европе;</p> <p>Привреда Европе;</p> <p>Географске регије Европе.</p>	<p>ГЕ.1.1.3.</p> <p>ГЕ.1.4.1.</p> <p>ГЕ.1.4.2.</p> <p>ГЕ.2.1.2.</p> <p>ГЕ.2.4.1.</p> <p>ГЕ.2.4.2.</p> <p>ГЕ.3.4.1.</p> <p>ГЕ.3.4.2.</p>	<p>- Монолошко-дијалогска метода, илустративно-демонстративна метода;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, рад на тексту, истраживачки рад ученика;</p> <p>- анализа текстова и слика из уџбеника;</p> <p>- приказивање презентација, коришћење интернета, слика и фотографија приликом обраде држава;</p> <p>- на сваком часу неопходно је користити политичко-географску карту Европе;</p> <p>- читање и анализа других текстова (енциклопедија, интернет...) који се</p>	<p>Компетенција за учење;</p> <p>Рад са подацима и информацијама;</p> <p>Комуникација;</p> <p>Одговорно учење у демократском друштву;</p> <p>Естетичка;</p> <p>Сарадња;</p> <p>Одговоран однос према околини;</p> <p>Решавање проблема.</p>	<p>- Дефинише појмове;</p> <p>- објашњава нове речи;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи наставна средства;</p> <p>- упућује у рад;</p> <p>- креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уџбеника, активно учествују у разговору, именују, дефинишу, дискутују, изводе закључке, износе своја мишљења, записују;</p> <p>- попуњавају нему карту Европе;</p> <p>- користе географске карте приликом анализе адекватних садржаја из уџбеника;</p>

	атласу; - попуњава нему карту Европе у уџбенику.			тичу датих садржаја; - попуњавање неме карте Европе; - домаћи задаци.		усмерава; - вреднује и евидентира постигнућа ученика.	- решавају задатке дате у уџбенику и домаће задатке.
--	---	--	--	---	--	--	--

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: друштвена географија, карта, географска ширина и дужина, компас, насеље, село, град, привреда, индустрија, држава, облик владавине, регионална географија, регије Европе.

СТАНДАРДИ

Основни ниво

- ГЕ.1.1.1. разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања;
- ГЕ.1.1.2. описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта);
- ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте;
- ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред;
- ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и гране;
- ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе;
- ГЕ.1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике;

Средњи ниво

- ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти;
- ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти;
- ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом;
- ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом;
- ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и структуре становништва;
- ГЕ.2.3.2. именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст);
- ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије;
- ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове регије;

Напредни ниво

- ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним и каузалним везама географских чињеница, објеката, појава и процеса, односа на основу анализе географске карте;
- ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља;

ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности;

ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије;

ГЕ.3.4.2. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије.

ОПШТЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ:

На крају основног образовања и васпитања ученик има развијене радне навике, поседује основна географска знања и вештине, примењује их у свакодневним ситуацијама; познаје географске везе и законитости, разуме њихову улогу у обликовању света; доприноси заштити и унапређивању животне средине; поштује демографске различитости, људске и националне вредности; комуницира и сарађује у свом окружењу; користи различите изворе информација и картографски приказује основне географске чињенице.

Основни ниво

На крају основног образовања и васпитања на основном нивоу ученик се оријентише у природи и на географској карти; употребљава најједноставније мерне инструменте за обављање различитих активности. Поседује основна знања о планети Земљи, њеном географском омотачу и препознаје основне законитости, везе и њихов утицај на живот и рад људи. Користи географска знања о физичко-географским и друштвено-географским одликама Републике Србије и света које ће ученику помоћи да рационално планира, организује и унапређује свој живот. Познаје принципе одрживог развоја и одговорног управљања на нивоу локалне средине и државе. Описује демографске различитости, националне и људске вредности и има толерантан став у демократским процесима у својој средини. Доприноси решавању актуелних проблема у својој средини насталих под утицајем природе или човека и учествује у акцијама за отклањање њихових последица.

Средњи ниво

На крају основног образовања и васпитања на средњем нивоу ученик користи различите изворе информација (географску карту, информационе технологије, писане и електронске медије) ради организовања и унапређивања свакодневних активности у животној средини. Описује појаве, процесе и њихове односе у Сунчевом систему. Идентификује и анализира географске објекте, појаве, процесе и односе у географском омотачу Земље и њихову сталну међуусловљеност и променљивост. Разуме неопходност очувања равнотеже међу свим компонентама природне средине. Ученик објашњава природно-географске и друштвено-географске одлике Републике Србије, може да их упоређује са одликама појединих региона у свету и да наведе њихов утицај на друштвени и економски развој Републике Србије и региона. Разуме значај и могућности међународних организација за очување мира, безбедности, развијања пријатељских односа међу народима и пружања помоћи становништву које је погођено елементарним непогодама.

Напредни ниво

На крају основног образовања и васпитања на напредном нивоу ученик изводи једноставна теренска истраживања; користи и анализира различите изворе за прикупљање географских података и резултате користи у својим свакодневним активностима; примењује систем за глобално позиционирање (ГПС) и географски информациони систем (ГИС) ради лакшег сналажења у простору и времену. Ученик интерпретира и објашњава појаве, процесе и односе у Сунчевом систему. Објашњава географске везе и законитости између природних услова, ресурса и људских делатности на националном и глобалном нивоу. Разуме значај природног и културног наслеђа и потребу за њиховом валоризацијом. Објашњава глобалне друштвеноекономске процесе и анализира њихов утицај на друштвени и економски развој Републике Србије. Негује међусобно разумевање, поштовање различитости и сарадњу, доприноси очувању људских и националних вредности. Планира и доноси одговарајуће одлуке у свакодневним животним ситуацијама и активно учествује у предузимању иницијативе за очување и заштиту здравља, безбедности људи и животне средине.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНИЦИЈЕ:

ОБЛАСТ: Развијеност и примена географских способности и вештина за решавање одређених ситуација

- Основни ниво:

Ученик чита географску карту, употребљава различите географске изворе и статистичке податке. Употребљава најједноставније мерне инструменте и описује податке које они приказују.

- Средњи ниво:

Ученик истражује, класификује и приказује елементе географске средине на некој карти, моделом, дијаграмом, табелом, схемом, текстом. Познаје значај примене информационих технологија у свакодневним активностима.

- Напредни ниво:

Ученик планира и изводи једноставна теренска истраживања, користи и анализира информације о географским чињеницама датим у писаним и електронским медијима, изводи закључке и примењује их у новим ситуацијама. Примењује информационе технологије ради обављања различитих активности.

ОБЛАСТ: Примена географских знања и концептуалног разумевања у одређеним проблемским ситуацијама

- Основни ниво:

Ученик препознаје, разликује и именује физичко-географске, друштвено-географске и регионално-географске чињенице и наводи њихове вредности за рационално коришћење у свакодневном животу.

- Средњи ниво:

Ученик идентификује и анализира индивидуалност, разноврсност и распрострањеност физичко-географских и друштвено-географских чињеница, а регионално-географске чињенице, везе и законитости сврстава у одређене појмовне категорије и системе.

- Напредни ниво:

Ученик анализира и објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у географској средини и предлаже нова решења. Издваја и упоређује географске регије.

НАЧИН ПРАЋЕЊА ОСТВАРЕНОСТИ ПРОГРАМА:

Праћење напредовања започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на шта ће се процењивати његов даљи рад. Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика. Сваки наставни час и свака активност ученика су, у том смислу, прилика за континуирану процену напредовања ученика, односно регистровање напретка ученика и упућивање на даље активности. Наставник треба да подржи саморефлексију (промишљање ученика о томе шта зна, уме, може) и подстакне саморегулацију процеса учења кроз постављање личних циљева напредовања.

Како ниједан од познатих начина вредновања није савршен, потребно је комбиновати различите начине оцењивања. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Наставник са ученицима договара показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање на тај начин постаје мотивациони фактор за ученике. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења.

На почетку школске године наставник прави план временске динамике и садржаја оцењивања знања и умења (процењивања постигнућа) ученика водећи рачуна о адекватној заступљености сумативног и формативног оцењивања. Будући да се у новим програмима наставе и учења инсистира на функционалним знањима, развоју међупредметних компетенција и пројектној настави, важно је да наставник на почетку школске године добро осмисли и са ученицима договори како ће се обављати формативно оцењивање. У том смислу наставници на нивоу стручних већа договарају критеријуме и елементе формативног оцењивања (активност на часу, допринос групном раду, израда домаћих задатака, кратки тестови, познавање географске карте...).

Рад сваког наставника састоји се од планирања, остваривања и праћења и вредновања. Важно је да наставник континуирано спроводи евалуацију и самоевалуацију процеса наставе и учења.

ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ:

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање је редовно праћење и процена напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру предмета. Формативно оцењивање садржи повратну информацију о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру предмета, предузете активности од стране наставника за унапређивање постигнућа ученика, процену њихове делотворности и јасне и конкретне препоруке за даље напредовање.

Формативне оцене се евидентирају у педагошкој документацији наставника и односе се на редовно праћење напретка постигнућа ученика, начин како учи, степен самосталности у раду, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима и други подаци о ученику битни за праћење.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта. Оцене добијене сумативним оцењивањем су бројчане, од 5 до 1, у складу са оствареношћу образовних стандарда.

Сумативне оцене се евидентирају у прописаној евиденцији о образовно-васпитном раду (дневник), а могу бити унете и у педагошку документацију.

Предметна и међупредметна повезаност

ПРЕДМЕТ: географија РАЗРЕД: шести			
Предмет и разред (који се корелира)	Садржај и исходи (који се корелирају)	Предмет и разред (са којим се корелира)	Садржај и исходи (са којим се корелирају)
Географија; 6. разред	<p>Природно-географске одлике Европе: Рељеф и клима Европе; Воде и биљни свет Европе.</p> <p>Исходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни појам климатски фактор; - објасни појам типова климе у Европи; - протумачи клима-дијаграм; - у атласу објасни распрострањеност биљног и животињског света у Европи. 	Биологија; 5.разред	<p>Утицај човека на природу; Чувам животну средину свог краја; Разноврсност у природи и утицај човека; Шта ми можемо да урадимо за природу?</p> <p>Исходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - доводи у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи; - прави разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима; - илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава у непосредном окружењу.
Географија; 6. разред	<p>Природно-географске одлике Европе: Рељеф и клима Европе; Воде и биљни свет Европе.</p> <p>Исходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни појам климатски фактор; - објасни појам типова климе у Европи; - протумачи клима-дијаграм; - у атласу објасни распрострањеност биљног и животињског света у Европи. 	Биологија; 7.разред	<p>Утицај абиотичких фактора на живи свет; Животне области; Заштита природе. Заштита биодиверзитета; Живот у екосистему.</p> <p>Исходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају; - предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима; - упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима.

<p>Географија; 6. разред</p>	<p>Становништво и религије Европе; Насеља Европе; Географске регије Европе.</p> <p>Исходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни појам индоевропска породица народа; - објасни појам угро-финска породица народа; - објасни полно-старосне пирамиде Европе; - објасни структуру поделе народа Европе; - користи тематске карте Европе у атласу; - објасни појам регије Европе. 	<p>Историја; 6. разред</p>	<p>Основне одлике средњег века и раног новог века; Велика сеоба народа; Живот у преиндустријско доба; Хуманизам и ренесанса.</p> <p>Исходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; - приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; - повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); - илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву.
<p>Географија; 6. разред</p>	<p>Географско проучавање становништва, насељавање света у преисторији и појава првих цивилизација; Појам, појава, положај и размештај насеља на Земљи; Појам државе и настанак првих држава.</p> <p>Исходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; - објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету; - објасни појам држава или земља и процесе који су довели до формирања првих држава. 	<p>Историја; 5. разред</p>	<p>Прве људске заједнице – човек као део природе и друштва; Стари исток – настанак првих држава; Култура народа Старог истока.</p> <p>Исходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији; - лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока; - користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока; - илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет.
<p>Географија; 6. разред</p>	<p>Број становника на Земљи и насељеност Земљине површине; Природно кретање становништва; Миграције становништва; Структуре становништва; Неравномеран популациони развој, популациона политика и развијеност.</p>	<p>Математика; 6. разред</p>	<p>Природни бројеви и основне рачунске операције; Појам скупа; Скуповне операције; Бројевни изрази.</p> <p>Исходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - реши једноставан проблем из свакодневног живота

	<p>Исходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света; - изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва у свету; - израђује и анализира графичке приказе структура становништва. 		<p>користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину;</p> <ul style="list-style-type: none"> - примени размеру у једноставним реалним ситуацијама.
Географија; 6. разред	<p>Појам привреде, привредне делатности и привредни сектори; Пољопривреда и животна средина; Енергетски ресурси и њихово коришћење; Појам индустрије, индустријализације и подела индустрије; Саобраћај; Концепт одрживог развоја.</p> <p>Исходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни појам привреде и подели привреду на секторе; - именује факторе који утичу на развој привреде и доводи у везу привреду и квалитет животне средине; - објасни појам пољопривреде, именује њене гране и наведе факторе који утичу на њен развој; - објасни појам саобраћаја; - објасни концепт одрживог развоја; - објасни последице развоја привредних делатности на географски простор; - објасни појам рециклаже. 	Техника и технологија; 5. разред	<p>Појам и значај технике и технологије; Улога, значај и историјски развој саобраћаја; Врсте саобраћаја и саобраћајних средстава; Природни ресурси на Земљи: материја и енергија; Рециклажа материјала и заштита животне средине.</p> <p>Исходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - описује улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање; - разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју; - класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени; - повезује својства природних материјала са применом; - објасни технологије прераде и обраде дрвета и коже, производњу папира, текстила и коже.
Географија; 6. разред	<p>Пољопривреда и животна средина; Енергетски ресурси и њихово коришћење; Појам индустрије, индустријализације и подела индустрије; Саобраћај; Концепт одрживог развоја.</p> <p>Исходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - именује факторе који утичу на развој привреде и доводи у везу привреду и квалитет животне средине; 	Техника и технологија; 6. разред	<p>Саобраћајни системи; Енергетика у грађевинарству. Обновљиви извори енергије; Организација рада у пољопривредној производњи; Прехрамбена технологија у пољопривредној производњи; Техничка средства у пољопривредној производњи; Рециклажа материјала у грађевинарству и пољопривреди и заштита животне средине.</p> <p>Исходи:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - објасни појам пољопривреде, именује њене гране и наведе факторе који утичу на њен развој; - објасни појам саобраћаја; - објасни концепт одрживог развоја; - објасни последице развоја привредних делатности на географски простор; - објасни појам рециклаже. 		<ul style="list-style-type: none"> - повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају; - разуме значај коришћења обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије; - разуме значај добре организације рада у пољопривредној производњи; - повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране; - повезује алате и машине са врстама пољопривредних радова; - идентификује могућности за рециклажом у грађевинарству и пољопривреди.
Географија; 6. разред	<p>Географска карта – појам и развој; Картографски знаци, географски називи и представљање рељефа на картама.</p> <p>Исходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зна начине представљања Земљине површине (глобус и географска карта); - анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте. 	Ликовно; 5. разред	<p>Линије у природи и у свету око нас; Природни и вештачки облици.</p> <p>Исходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - описује линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; - пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима.

ДОДАТНА НАСТАВА ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ ЗА 6. РАЗРЕД

Циљеви додатне наставе: Обогаћивање знања и боље разумевање специфичности и повезаности природних и друштвених појава и процеса на простору Европског континента и ваневропских континената, обогаћивање знања о природним ресурсима, њиховој ограничености и одрживом коришћењу, оспособити ученике да самостално или у групи прикупљају, класификују, анализирају, исказују и користи географске информације, активан однос према природном и друштвеном окружењу, развијање способности за истраживање туристичких вредности одређених регија у свету.

Предвиђени начини реализације додатне наставе: Додатним радом обухваћени су они ученици који показују изузетно интересовање за овај предмет (напредни ниво). Теме које ће се обрађивати на додатној настави пратиће програм редовне наставе. У зависности од интересовања ученика и прикупљеног материјала, поједине теме могу да се обрађују више часова. Садржаји својом разноликошћу и занимљивошћу утичу на позитивни однос према учењу, са више задовољства. Додатним радом се проширује и обогаћује географско знање о ваневропским државама. Врло погодно за рад у групама јесте израда тематских албума и зидних паноа. Један од најјачих подстицаја за рад ученика је признање за тај рад, да ти радови користе и другима, да су понеки од њих украс учионице, па и целе школе. Те албуме и паное треба искористити у редовној настави. Ученици могу да припреме и географску изложбу, а садржаји тема пригодних за географску изложбу се једноставно намећу. То су свакодневни догађаји у свету: поплаве, шумски пожари, земљотреси, вулканизам, цунами, успеси алпиниста и спелеолога... Тема изложбе може бити и туристичко представљање појединих држава, као и разне манифестације.

Тема и садржај	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин остваривања програма (методе и технике)	Активности	
			Наставник	Ученик
ГЕОГРАФСКА КАРТА	<p>Продубљивање и проширивање знања о географској карти и оријентацији на карти и у простору;</p> <ul style="list-style-type: none"> - повезивање знања и примена наученог; - самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе. 	<p>Рад на тексту, анализа графикона и табела, прављење паноа, израда скица, мапа и цртање континената</p> <ul style="list-style-type: none"> - ученички радови, дискусије, асоцијације, квизови, коришћење додатне литературе, домаћи задаци, вежбе и провере. 	<p>Организује наставни процес додатне наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, користи додатну литературу, интернет, фотографије, повезује географска знања са сродним предметима, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.</p>	<p>Слуша, чита, пише, ради презентације наставних јединица, анализира, закључује, дефинише, активно учествује у раду, анализира графиконе, табеле, пишу реферате, праве паное, проширује своја знања новим информацијама.</p>

<p>СТАНОВНИШТВО</p> <p>- Број и распоред становништва на Земљи;</p> <p>- Природно и механичко кретање становништва.</p>	<p>Продубљивање и проширивање знања о одликама и факторима демографског развоја, распореду становништва на Земљи као и о његовим структурним обележјима;</p> <p>- повезивање знања и примена наученог;</p> <p>- самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе.</p>	<p>Рад на тексту, анализа графикана и табела, прављење паноа, израда скица, мапа и цртање континента</p> <p>- ученички радови, дискусије, асоцијације, квизови, коришћење додатне литературе, домаћи задаци, вежбе и провере.</p>	<p>Организује наставни процес додатне наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, користи додатну литературу, интернет, фотографије, повезује географска знања са сродним предметима, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.</p>	<p>Слуша, чита, пише, ради презентације наставних јединица, анализира, закључује, дефинише, активно учествује у раду, анализира графиконе, табеле, пишу реферате, праве паное, проширује своја знања новим информацијама.</p>
<p>НАСЕЉА</p>	<p>Продубљивање и проширивање знања о подели, функцијама и процесима у развоју насеља;</p> <p>- повезивање знања и примена наученог;</p> <p>- самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе.</p>	<p>Рад на тексту, анализа графикана и табела, прављење паноа, израда скица, мапа и цртање континента</p> <p>- ученички радови, дискусије, асоцијације, квизови, коришћење додатне литературе, домаћи задаци, вежбе и провере.</p>	<p>Организује наставни процес додатне наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, користи додатну литературу, интернет, фотографије, повезује географска знања са сродним предметима, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.</p>	<p>Слуша, чита, пише, ради презентације наставних јединица, анализира, закључује, дефинише, активно учествује у раду, анализира графиконе, табеле, пишу реферате, праве паное, проширује своја знања новим информацијама.</p>
<p>ПРИВРЕДА</p> <p>- Пољопривреда;</p> <p>- Индустрија;</p> <p>- Саобраћај и туризам;</p> <p>- Ванпривредне делатности;</p> <p>- Развијени и неразвијени региони.</p>	<p>Продубљивање и проширивање знања о основним појмовима о привреди, факторима развоја привреде и појединих делатности као и утицају привреде на географски простор;</p> <p>- повезивање знања и примена наученог;</p> <p>- самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе.</p>	<p>Рад на тексту, анализа графикана и табела, прављење паноа, израда скица, мапа и цртање континента</p> <p>- ученички радови, дискусије, асоцијације, квизови, коришћење додатне литературе, домаћи задаци, вежбе и провере.</p>	<p>Организује наставни процес додатне наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, користи додатну литературу, интернет, фотографије, повезује географска знања са сродним предметима, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.</p>	<p>Слуша, чита, пише, ради презентације наставних јединица, анализира, закључује, дефинише, активно учествује у раду, анализира графиконе, табеле, пишу реферате, праве паное, проширује своја знања новим информацијама.</p>
<p>ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ</p> <p>Политичко-</p>	<p>Продубљивање и проширивање знања о постанку и одликама државе и процесима који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света;</p>	<p>Рад на тексту, анализа графикана и табела, прављење паноа, израда скица, мапа и цртање континента</p> <p>- ученички радови, дискусије, асоцијације, квизови,</p>	<p>Организује наставни процес додатне наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, користи додатну</p>	<p>Слуша, чита, пише, ради презентације наставних јединица, анализира, закључује, дефинише, активно учествује у раду, анализира графиконе, табеле, пишу</p>

<p>географска карта Европе и света.</p>	<p>- повезивање знања и примена наведеног; - самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе.</p>	<p>коришћење додатне литературе, домаћи задаци, вежбе и провере.</p>	<p>литературу, интернет, фотографије, повезује географска знања са сродним предметима, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.</p>	<p>реферате, праве паное, проширује своја знања новим информацијама.</p>
<p>ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ - Основне географске одлике Европе.</p>	<p>Продубљивање и проширивање знања о основним физичко-географским и друштвено-географским одликама Европе; - повезивање знања и примена наведеног; - самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе.</p>	<p>Рад на тексту, анализа графикана и табела, прављење паное, израда скица, мапа и цртање континента - ученички радови, дискусије, асоцијације, квизови, коришћење додатне литературе, домаћи задаци, вежбе и провере.</p>	<p>Организује наставни процес додатне наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, користи додатну литературу, интернет, фотографије, повезује географска знања са сродним предметима, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.</p>	<p>Слуша, чита, пише, ради презентације наставних јединица, анализира, закључује, дефинише, активно учествује у раду, анализира графиконе, табеле, пишу реферате, праве паное, проширује своја знања новим информацијама.</p>

ДОПУНСКА НАСТАВА ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ ЗА 6. РАЗРЕД

Циљеви допунске наставе: Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умећа и вештина из наставног градива.

Напомена: Часови допунске наставе се могу по потреби кориговати. Број часова зависи од одељења и потреба ученика.

Тема и садржај	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин остваривања програма (методе и технике)	Активности	
			Наставник	Ученик
ГЕОГРАФСКА КАРТА	Боље разумевање, препознавање и усвајање знања.	Индивидуални и фронтални рад, рад на тексту, дискусије, домаћи задаци, вежбе и провере.	Организује наставни процес допунске наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.	Слуша, чита, пише, учествује у дискусији, описује, закључује, дефинише, активно учествује у раду.
СТАНОВНИШТВО - Број и распоред становништва на Земљи; - Природно и механичко кретање становништва.	Боље разумевање, препознавање и усвајање знања.	Индивидуални и фронтални рад, рад на тексту, дискусије, домаћи задаци, вежбе и провере.	Организује наставни процес допунске наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.	Слуша, чита, пише, учествује у дискусији, описује, закључује, дефинише, активно учествује у раду.
НАСЕЉА	Боље разумевање, препознавање и усвајање знања.	Индивидуални и фронтални рад, рад на тексту, дискусије, домаћи задаци, вежбе и провере.	Организује наставни процес допунске наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне	Слуша, чита, пише, учествује у дискусији, описује, закључује, дефинише, активно учествује у раду.

			садржаје, средства, наставне методе, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.	
ПРИВРЕДА - Пољопривреда; - Индустрија; - Саобраћај и туризам; - Ванпривредне делатности; - Развијени и неразвијени региони.	Боље разумевање, препознавање и усвајање знања.	Индивидуални и фронтални рад, рад на тексту, дискусије, домаћи задаци, вежбе и провере.	Организује наставни процес допунске наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.	Слуша, чита, пише, учествује у дискусији, описује, закључује, дефинише, активно учествује у раду.
ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ - Политичко-географска карта Европе и света.	Боље разумевање, препознавање и усвајање знања.	Индивидуални и фронтални рад, рад на тексту, дискусије, домаћи задаци, вежбе и провере.	Организује наставни процес допунске наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.	Слуша, чита, пише, учествује у дискусији, описује, закључује, дефинише, активно учествује у раду.
ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ - Основне географске одлике Европе.	Боље разумевање, препознавање и усвајање знања.	Индивидуални и фронтални рад, рад на тексту, дискусије, домаћи задаци, вежбе и провере.	Организује наставни процес допунске наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.	Слуша, чита, пише, учествује у дискусији, описује, закључује, дефинише, активно учествује у раду.

Тема	Циљ	Исходи и стандарди	Садржај	Начин остваривања	Активности (ученика и наставника)	Међупредметна повезаност
Физика као природна наука	-Развијање функционалне писмености у области физике -разумевање неких физичких феномена у природи -развијање појмова природних наука, развијање способности знања о природним појавама кроз истраживање, развијање логичког и апстрактног мишљења -схватање да је физика експериментална и теорија наука и да се појаве описују законама и одговарајућим физичким величинама	Ученик : -Наводи примере природних појава -дефинише појам и значај физике -наводи методе изучавања физике -наводи облике материје -препознаје физичке дисциплине и предмет њиховог изучавања -демонстрира природне појаве За ову тему нису дефинисани стандарди	-Физика као природна наука -физичке методе проучавања природних појава -појам физичке величине	Методе: Дискусија, дијалог, вербално-текстуална, демонстративна, метода самосталног уочавања и закључивања, Учење путем открића, индуктивно-дедуктивна, Илустративна.путемо ткрића, Илустративна. Кроз дијалог са ученицима уводи нове појмове(материја,физичко тело...) Користећи интерактивну таблу презентује интернет сајтове значајне за учење физике -демонстрационом методом објашњава природне појаве елекростаичка инфлуентна машина,магнети,лењир,папирићи,.. -користећи методу самосталног уочавања и закључивања долази до закључака на основу изведених огледа -симулацијом показује различите огледе	Активност ученика : Слушају,посматрају, дискутују,уочавају, запажају,откривају, разликују,повезују, анализирају,закључују,дефинишу,записују. Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са претходо усвојиним градивом, анализира комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности.Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником. Разговара са наставником о свим потешкоћама Активност наставника : Планира,припрема, демонстрира, едукује,поставља питања, одговара на ученичка питања, изводи огледе, усмерава, оцењује	Познавање природе и друштва Информатика- претраживање занимљивих огледа на интернеу

Тема	Циљ	Исходи и стандарди	Садржај	Начин остваривања	Активности (ученика и наставника)	Међупредметна повезаност
Кретање	<p>-да ученик усвоји основне представе о механичком кретању</p> <p>-да схвати да је свако мировање и кретање релативно</p> <p>- стицање знања о физичким Величинама које дефинишу кретање: пут, временски интервал, брзину,</p> <p>- оспособљавање ученика да израчунају сталну брзину равномерног праволинијског кретања, табеларно приказују зависност пређеног пута и брзине од времена</p>	<p>Ученик :</p> <p>- дефинише физичке величине којима се описује механичко кретање(путања, пут, брзина), подела кретања према путањи и брзини) ученик зна да препозна врсту кретања према облику путање,уме да препозна равномерно кретање,зна да израчуна средњу брзину,пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине)</p> <p>- израђује самостално рачунске задатке из кретања</p> <p>-табеларно приказује зависност брзине и пута од времена</p> <p>-изради презентацију кретања на рачунару</p> <p>ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3</p>	<p>- Кретање у свакодневном животу.</p> <p>- Релативност кретања, референтно тело</p> <p>- Појмови и величине којима се описује кретање (путања, пут, време, брзина, правац и смер кретања).</p> <p>- Равномерно праволинијско кретање</p> <p>- Подела кретања према облику путање и брзини тела. Равномерно праволинијско кретање</p> <p>- Зависност пређеног пута од времена, код равномерног праволинијског кретања.</p> <p>- Променљиво праволинијско кретање. Средња брзина.</p>	<p>Дискусија, Дијалог, Вербално-текстуална, Демонстративна, метода самосталног уочавања и закључивања, Учење путем открића, индуктивно-дедуктивна , -хеуристичка метода;</p> <p>-активна настава, Илустративна.пугемоткрића, Илустративна</p> <p>- кроз разговор са ученицима уводи се појам механичког кретања</p> <p>-демонстрационом методом показати ученицима различите врсте кретања</p> <p>Кроз активну наставу-рад у групама упућује ученике на значај учења и усвајања основних појмова кроз занимљиве огледе</p> <p>Ученике упућује у правилан начин решавања рачунских задатака.</p>	<p>Активност ученика:</p> <p>-Слушају, посматрају, дискутују, уочавају, постављају питања, бележе, мере, закључују, раде тимски, раде задатке, изводе вежбе, пишу, цртају, експериментишу, израђују паное, утврђују,</p> <p>Активност наставника :</p> <p>Планира, припрема, демонстрира, едукује, упућује, координира, контролише, вреднује, евидентира, поставља питања, одговара на ученичка питања, изводи огледе, усмерава, оцењује.</p>	<p>Математика(решавање једначина са једном непознатом-физика</p> <p>Равномерно праволинијско кретање</p> <p>,скуп рационалних бројева и њихова својства, основне рачунске операције с целим бројевима.</p> <p>Техничко и информатичко образовање,информатика и рачунарство (преузимање слике и текстаСаИнтернета,претраживање Интернета)</p>

Тема	Циљ	Исходи и стандарди	Садржај	Начин остваривања	Активности (ученика и наставника)	Међупредметна повезаност
Узајамно деловање тела	<p>-да ученик схвати силу као меру узајамног деловања тела</p> <p>-да ученик разуме и уочи да је узајамно деловање тела (гравитационо, електрично, магнетно, еластично) узрок промена и појава у природи и препознаје узрок конкретне промене или појаве.</p> <p>-да ученик разликује силу Земљине теже и тежину ,разуме појаве, процесе и однос у природи на основу физичких закона</p> <p>- схватање силе као мере узајамног деловања тела оспособљавање ученика да измери силу динамометром, да схвати да је сила векторска величина</p>	<p>Ученик уме да препозна гравитациону силу у једноставним ситуацијама, зна да је у одсуству отпора подлоге гравитациона сила узрок падања тела. Ученик зна да кад тело клизи по подлози на њега делује сила трења, која се супротставља кретању и да ће га зауставити кад на њега не делују друге силе. Ученик зна да стални магнети имају два пола N и S и да тела могу бити позитивно или негативно наелектрисана. Ученик препознаје када је узајамно деловање између два тела привлачно, односно одбојно и да је то деловање највеће у случају кад су магнети односно наелектрисана тела међусобно најближи</p> <p>Зна да мери силу.</p> <p>-зна да је сила векторска величина</p> <p>-описује узајамна деловања тела</p> <p>-самостално израчуна тежину тела, однос дужине истезања опруге и силе.</p> <p>-упоређује, самостално залъучује и анализира узрок и последице деловања силе у природи и примењује у свакодневном животу</p> <p>-да зна да измери силу динамометром, да схвати да је сила векторска величина</p> <p>ФИ.1.1.1.,ФИ.1.1.2.</p> <p>ФИ.2.1.1.,ФИ.2.1.2.,ФИ.2.6.1.,ФИ.2.6.2.</p>	<p>- Узајамно деловање два тела у непосредном додиру и последице таквог деловања: покретање, заустављање и промена брзине тела, деформација тела (истезање, сабијање, савијање), трење при кретању тела по хоризонталној подлози и отпор при кретању тела кроз воду и ваздух</p> <p>- Узајамно деловање два тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично, магнетно).</p> <p>- Сила као мера узајамног деловања два тела</p> <p>- Правац и смер деловања силе</p> <p>- Процена интензитета силе демонстрационим динамометром</p> <p>- Сила Земљине тежа (тежина тела).</p>	<p>-Дискусија, Дијалог, Вербално-текстуална, Демонстративна, метода самосталног уочавања и закључивања, Учење путем открића, индуктивно-дедуктивна , -хеуристичка метода; -активна настава, Илустративна.путемотк рића, Илустративна.</p> <p>- кроз разговор са ученицима уводимо појам силе демонстрационом методом показати ученицима различите врсте сила које делују између тела</p> <p>Кроз активну наставу- рад у групама ученици изводе занимљиве огледе везане за гравитациону, електричну , магнетну силу, силу трења и силу отпора средине</p> <p>Ученике упућује у правилан начин решавања рачунских задатака везаних за претварање мерних јединица</p>	<p>Активност наставника:</p> <p>Планира, припрема, демонстрира, едукује, -упућује, -координира, - контролише, - вреднује, - евидентира, поставља питања, одговара на ученичка питања, изводи огледе, усмерава, оцењује</p> <p>Активност ученика:</p> <p>-Слушају, посматрају, дискутују, уочавају, постављају питања, -бележе, мере, закључују, раде тимски, раде задатке -изводе вежбе, пишу, цртају, експериментишу, -израђују паное, утврђују,</p>	Математика

Тема	Циљ	Исходи и стандарди	Садржај	Начин остваривања	Активности (ученика и наставника)	Међупредметна повезаност
Мерење	<p>-активно стицање знања о физичким појавама кроз</p> <p>-истраживање, схватање смисла и метода</p> <p>- остваривања експеримента и значаја мерења</p> <p>- овладавање мерењем величина: дужина, време, запремина</p> <p>- овладавање руковањем мерилима и инструментима, користи јединице SI- система</p> <p>набројаних физичких величина</p> <p>- препознавање мерила и инструменте за мерење дужине, запремине и времена; као и овлада руковањем мерилима и инструментима</p> <p>- поседовање мануелних способности потребних за рад у лабораторији</p> <p>- придржававање основних правила понашања у лабораторији</p> <p>- препознавање дозвољених јединице мере</p>	<p>Ученик зна да:</p> <p>-дефинише физичке величине</p> <p>- зна поделу физичких величина (скаларне и векторске),</p> <p>- наведе основне физичке величине,</p> <p>-дефинише дужину, запремину, време и њихове јединице у SI- систему</p> <p>- да зна да измери дужину, запремину, време, израчуна површину,</p> <p>- зна табеларно и графички да прикаже податаке мерења.</p> <p>-самостално израђује рачунске и проблемске задатке из дужине, површине, запремине и времена</p> <p>-примењује научено градиво, повезује са другим областима из физике, математике, других предмета</p> <p>Ученик користи уређаје за мерење (метарску траку, мензуром, вагу, штгоперицу, амперметар и волтметар); зна да одреди вредност најмањег подеока на мерној скали и чита вредност измерене физичке величине као и да запише измерену бројну вредност са одговарајућом јединицом мере.. Ученик препознаје основна и најједноставнија мерила и инструменте за мерење неких основних физичких величина.</p> <p>Ученик зна основна правила за исправно мерење, зна да вага мора бити у хоризонталном положају кад на њој нема терета и тегова, зна да електрични инструменти морају бити на нули када нису укључени и зна под којим углом треба да гледа скалу. Ученикуме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности пређеног пута и</p>	<p>Основне и изведене физичке величине и њихове јединице.</p> <p>Међународни систем мера</p> <p>- Мерење дужине, запремине и времена</p> <p>- Појам средње вредности мерене величине и грешке при мерењу</p> <p>- Мерни инструменти</p> <p>- Мерење димензије малих тела лењиром са милиметарском поделом</p> <p>- Мерење запремине чврстих тела неправилног облика мензуром</p> <p>- Одређивање сталне брзине равномерног кретања помоћу стаклене цеви са мехуром.- Одређивање средње брзине променљивог кретања</p> <p>- Мерење еластичне силе</p>	<p>Дискусија, Дијалог, Вербално-текстуална, Демонстративна, метода самосталног уочавања и закључивања,</p> <p>Учење путем открића, индуктивно-дедуктивна , -хеуристичка метода;</p> <p>-активна настава,</p> <p>Илустративна.путемоткрића, Илустративна.</p> <p>Кроз посматрање, уочавање, описивање, анализирање, откривање, упоређивање, повезивање знања, израда рачунских задатака уводи се појмови физичких величина, њихових мерних јединица и ознака</p> <p>Кроз извођење лаб вежбе које демонстрирају мерење дужине, времена, брзине,</p> <p>-користећи радне листиће по нивоима провера усвојеност знања предвиђених стандардима</p> <p>-демонстрирајући мерење запремине, дужине, .користећи одговарајуће мерне инструменте и анализира добијене резултате са ученицима</p> <p>-користивши интерактивну таблу приказује мултимедијални филм са лаб. вежбама</p>	<p>Активност наставника:</p> <p>координира, контролише вреднује евидентира поставља питања одговара на ученичка питања изводи огледе усмерава оцењује</p> <p>Активност ученика :</p> <p>слушају посматрају дискутују уочавају постављају питања бележе мере закључују раде тимски раде задатке изводе вежбе пишу цртају кспериментишу, израђују паное, утврђују ђују,</p>	<p>Техничко и информатичко образовање, информатика и рачунарство (преузимање слике и текста са Интернета, претраживање Интернета) Математика</p>

	<p>изван SI, нпр. литар или тону</p> <ul style="list-style-type: none"> - разумевање када мерења понављамо више пута - табеларно и графички приказивање резултате посматрања или мерења - стицање способности да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата - стицање способности да реализује експеримент по упутству - знање шта је грешка мерења - доношење релевантаних закључака на основу резултата мерења - препознавање питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом 	<p>брзине од времена, уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења)</p> <p>ФИ.1.4.1., ФИ.1.4.2., ФИ.1.4.3., ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6., ФИ.1.7.1., ФИ.1.7.2., ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2., ФИ.2.4.3., ФИ.2.4.4. ФИ.2.7.2., ФИ.2.7.3. ФИ.3.4.1., ФИ.3.4.3., ФИ.3.7.2.</p>	<p>при истезању и сабијању опруге</p> <ul style="list-style-type: none"> - Калибрисање еластичне опруге и мерење тежине тела динамометром - Мерење силе трења при клизању или котрљању тела по равној 			
--	---	--	---	--	--	--

Тема	Циљ	Исходи и стандарди	Садржај	Начин остваривања	Активности (ученика и наставника)	Међупредметна повезаност
Маса и густина	<ul style="list-style-type: none"> - усвајање појма масе и тежине и разликује их - овладавање способношћу да мери масу тела вагом - одређивање густине чврстих тела и течности, - овладавање способношћу да табеларно и графички прикаже податаке мерења. 	<p>Ученик уме да користи уређај за мерење масе–вагу и зна да запише измерену бројну вредност са одговарајућом јединицом.зна да користи основне јединице за масу и густину као и оне које се најчешће користе.зна основна правила мерења, зна да вага мора бити у равнотежи када на њој нема терета и тегова.зна да измери масу помоћу дигиталне ваге а не мора да зна да користи теразије.</p> <p>Ученик уме да препозна инерцију као узрок појава при промени брзине ,разуме и примењује појам густине, зна да је густина воде 1000 kg/m^3,уме да користе важније изведене јединице S_i система и зна њихове ознаке (за масу и густину), примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици. (директну и обрнуту пропорционалност).</p> <p>ФИ.1.4.1.,ФИ.1.4.2.,ФИ.1.4.3.,ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6.,ФИ.1.7.1.,ФИ.1.7.2.,ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2.,ФИ.2.4.3.,ФИ.2.4.4.,ФИ.2.1.5. ФИ.2.6.1.,ФИ.2.7.2.,ФИ.2.7.3.,ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3.,ФИ.3.7.1.,ФИ.3.7.2</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Инертност тела. Закон инерције (Први Њутнов закон механике). - Маса тела на основу појма о инертности и узајамном деловању тела. - Маса и тежина као различити појмови - Мерење масе тела вагом. - Густина тела. Одређивање густине чврстих тела -Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. - Одређивање густине чврстих тела правилног и неправилног облика - Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине 	<ul style="list-style-type: none"> -Дискусија, Дијалог, Вербално-текстуална, Демонстративна, метода самосталног уочавања и закључивања, Учење путем открића, индуктивно-дедуктивна , -хеуристичка метода; -активна настава, Илустративна.путемоткрића, Илустративна. -Кроз посматрање, уочавање, описивање, анализирање, откривање, упоређивање, повезивање знања, израду рачунских задатака уводимо појам инертности и инерције дефинишемо појам масе и густине -демонстрирајући појаву инерције на примерупутника и аутобуса -демонстративном методом показујући мерење масе помоћу електронске ваге и теразија -изводећи лаб.вежбе показујемо одређивање густине течности и густине чврстих тела 	<p>Активност наставника:</p> <ul style="list-style-type: none"> планира припрема демонстрира едукује упућује координира, контролише вреднује евидентира поставља питања одговара на ученичка питања изводи огледе усмерава оцењује <p>Активност ученика:</p> <ul style="list-style-type: none"> слушају посматрају дискутују уочавају постављају питања бележе мере закључују раде тимски раде задатке изводе вежбе пишу цртају експериментшу израђују панос, утврђују 	математика

Тема	Циљ	Исходи и стандарди	Садржај	Начин остваривања	Активности (ученика и наставника)	Међупредметна повезаност
Притисак	<p>- одређивање притиска чврстих тела мерењем и израчунавањем</p> <p>- схватање, разумевање и примењивање Паскаловог закона, закона спојених судова, атмосферског притиска</p> <p>- коришћење манометра и барометра</p>	<p>-Ученик разуме принцип спојених судова зна да се течност пење до истог нивоа без обзира на облик суда, зна да примени принцип на примерима нивоа воде у реци и речним каналима и може да предвиди који ће ниво достићи вода када буде у стању равнотеже. уме да препозна уређаје за мерење притиска (барометар, манометар). уме да користи основне јединице за притисак, препознаје да је основна јединица Паскал али да се у свакодневном животу користи и милибар.</p> <p>-Ученик зна да хидростатички притисак зависи од висине стуба течности, зна да процени у понуђеној ситуацији на којој дубини ће бити већи или мањи притисак. уме да користи важније изведене јединице S_i система за притисак. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици (зна како притисак зависи од силе и додирне површине, способан да реши задатак и израчуна непознату величину).</p> <p>-Ученик зна шта је притисак чврстих тела и од чега зависи, зна да притисак чврстих тела зависи од нормалне компоненте, тежине тела и од додирне површине тела и подлоге, закључује како се мења притисак кад се промени маса и величина додирне</p>	<p>- Притисак чврстих тела</p> <p>- Притисак у мирној течности. Хидростатички притисак.</p> <p>- Спојени судови</p> <p>- Атмосферски притисак. Торичелијев оглед. - Зависност атмосферског притиска од надморске висине. Барометри.</p> <p>- Преношење спољашњег притиска кроз течности и гасове у затвореним судовима. Паскалов закон и његова примена</p> <p>- Одређивање зависности хидростатичког притиска од дубине воде</p>	<p>- Дискусија, Дијалог, Вербално-текстуална, Демонстративна, метода самосталног уочавања и закључивања, Учење путем открића, индуктивно-дедуктивна, - хеуристичка метода; - активна настава, Илустративна. путем открића, Илустративна.</p> <p>Кроз посматрање, уочавање, описивање, анализирање, откривање, упоређивање, повезивање знања, израду рачунских задатака уводимо појам притиска хидростатички и атмосферски притисак, Паскалов закон и његову примену</p> <p>- презентујући на интерактивној табли различите примере</p> <p>- ученици припремају и изводе огледе који се односе на различите врсте притиска</p> <p>- на радним листићима ученицима су дата јасна упутства за извођење огледа</p> <p>- користећи радне листиће по нивоима провера усвојеност знања предвиђених стандардима</p>	<p>Активност наставника:</p> <p>планира припрема демонстрира едукује упућује координира, контролише вреднује евидентира поставља питања одговара на ученичка питања изводи огледе усмерава оцењује</p> <p>Активност ученика:</p> <p>слушају посматрају дискутују уочавају постављају питања бележе мере закључују раде тимски раде задатке изводе вежбе пишу цртају експериментишу, израђују паносе, утврђују</p>	<p>Математика Техничко и информатичко образовање</p>

		површине, на примеру три квадра идентичних маса одреди ко вршивећи притисак, примењује концепт притиска у течностима, зна да је статички притисак у течностима сразмеран производу густине и дубине на којој се притисак тражи, разуме како се притисак преноси кроз течности. ФИ.1.1.3., ФИ.1.4.1., ФИ.1.7.1., ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.6., ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2., ФИ.2.6.1. ФИ.2.7.3., ФИ.3.1.3., ФИ.3.1.4., ФИ.3.4.1. ФИ.3.7.2.			
--	--	---	--	--	--

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА ШЕСТИ РАЗРЕД – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
Оспособити ученика да: --Решава проблеме кретања кроз огледе и рачунске задатке - Графичко приказује пут и брзину у зависности од времена -Решава такмичарске задатке -Учествује на такмичењу	Ученик ће бити у стању да: --Решава проблеме кретања кроз огледе и рачунске задатке - Графичко приказује пут и брзину у зависности од времена -Решава такмичарске задатке -Учествује на такмичењу	Кретање - .Равномерно прав.кретање - Стална брзина равн.пр.кретања - .Релативна и средња брзина пр.крет. - Графичко приказивање пута и брзине у зависности од времена	-истраживање, анализирање, откривање, процењивање, израда учила, презентација, пројеката, писање реферата, есеја, амбијентално учење, израда рачунских задатака, -Решавање проблемских задатака	- Планира, излаже, упућује, сарађује, координира, помаже, демонстрира, - контролише, прати ток вежбе	- посматрају, записују, дискутују, постављају питања, закључују, - раде тимски, - сарађују, изводе демонстрационе огледе и врше њихову анализу - пишу семинарске радове, -израђују домаће задатке, - читају популарну литературу из физике,
Оспособити ученика да: - Прошири знања о сили, са освртом на гравитациону и еластичну силу -Решава рачунске и графичке задатке везане за сабијање и истезање еластичне опруге -Се упозна са биографијама познатих физичара (Њутн, Галилеј	Ученик ће бити у стању да: - Прошири знања о сили, са освртом на гравитациону и еластичну силу -Решава рачунске и графичке задатке везане за сабијање и истезање еластичне опруге -Се упозна са биографијама познатих физичара (Њутн, Галилеј	Сила - Узајамно деловање тела у природи, електрично и магнетно - .Гравитационо деловање - Еластична сила .			

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА ШЕСТИ РАЗРЕД – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>Оспособити ученика да: -мери дужину нонијусом и микрометром, израчунава површину</p> <p>-- Одређује запремину чврстих тела правилног и неправилног геометријског облика, течности</p> <p>-Мери време</p> <p>-Израчуна грешке мерења</p>	<p>Ученик ће бити у стању да: -мери дужину нонијусом и микрометром, израчунава површину</p> <p>-- Одређује запремину чврстих тела правилног и неправилног геометријског облика, течности</p> <p>-Мери време</p> <p>-Израчуна грешке мерења</p>	<p>Мерење</p> <p>- .Мерење дужине; Одређивање површине</p> <p>- Одређивање запремине тела правилног и неправилног геометријског облика</p> <p>- Мерење времена</p> <p>- Грешке при мерењу</p>			
<p>Оспособити ученика да: -Мери масу тела вагом</p> <p>-Рачунским и графичким путем одређује густину чврстих тела и течности</p>	<p>Ученик ће бити у стању да: -Мери масу тела вагом</p> <p>-Рачунским и графичким путем одређује густину чврстих тела и течности</p>	<p>Маса и густина</p> <p>- Маса и мерење масе.</p> <p>- Густина чврстих тела (одређивање рачунски и експериментално).</p> <p>- Одређивање густине течности (рачунски и експеримент.)</p>			

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА ШЕСТИ РАЗРЕД – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>Оспособити ученика да: -Рачунским и графичким путем одређује притисак чврстих тела и течности</p> <p>-Користи манометар и барометар</p> <p>- Направи свој барометар</p> <p>- Посета хидрометеоролошкој станици на Букуљи</p>	<p>Ученик ће бити у стању да: -Рачунским и графичким путем одређује притисак чврстих тела и течности</p> <p>-Користи манометар и барометар</p> <p>- Направи свој барометар</p> <p>-Посета хидрометеоролошкој станици на Букуљи</p>	<p>Притисак</p> <p>- Притисак чврстих тела.</p> <p>- Притисак у течностима.</p> <p>Атмосферски притисак (посета хидрометеоролошкој станици на Букуљи</p>			

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>ЦЕЛИ БРОЈЕВИ</p> <p>РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ</p> <p>ТРОУГАО</p> <p>ЧЕТВОРОУГАО</p>	<p>Наставни садржаји углавном се реализују комбинацијом монолошке и дијалошке методе, где једна може да преовлада у зависност од врсте садржаја. Ученици самостални рад остварују путем домаћих задатака и контролних вежби, израдом задатака по нивоима, где ће се отприлике сваки ученик „наћи“, а који се не морају обавезно „лоше“ оцењивати, као и израдом писмених задатака.</p> <p>Конкретно, приликом обраде целих и рационалних бројева треба инсистирати на монолошкој методи рада на часу фронталном облику наставе само при кратком изношењу неопходних чињеница, а што више инсистирати на самосталном рада ученика, као и раду у паровима или групама. Инсистирати на повесивању рада у скупу Q са градивом 5. разреда и расломцима.</p> <p>Увођење основних геометријских појмова и њихова теоремска анализа</p>	<p>Наставник припрема наставне садржаје, користи илустрације и савремена наставна средства да наставу учини инересантном, развије љубав према математичким садржајима.</p> <p>Наставник се припрема за час, организује и реализује наставни процес</p> <p>Подстиче ученике којима је неопходна помоћ раду, групише их у раду са бољим ђацима, садаје садатке стимулативног карактера као поласну основу са напредак ученика, појединачно проверава и објашњава спорне садржаје, усмерава их да сами</p>	<p>Активно учешће у раду на часу, самосталним вежбањем и израдом домаћих задатака стварати радне навике, праве моделе геометријских фигура, табеле и графиконе, решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са претходо усвојеним градивом, анализира комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником. Разговара са наставником о свим потешкоћама</p>	<p>Географија: Повезати појам целог броја са временском прогнозом, надморском висином (изнад и испод нивоа мора), израчунавање водостаја реке након обилних киша или након суше, израчунавање колико којих површина има у процентима</p> <p>Физика: Приликом учења подударних троуглова, повезати са појмом светлости и сенке</p> <p>Ликовна култура: Коришћење геометријских фигура у сликарству...</p> <p>Техничко и информатичко образовање: Навести примере саобраћајних знакова, троуглова, прављење троугла од</p>

ПОВРШИНА ТРОУГЛА И ЧЕТВОРОУГЛА	одувек је исискивала већу	доласе до сакључака и да у оквиру својих могућности размишљају о математици као нечему лепом, корисно		дашчица одговарајућих дужина
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
ЦЕЛИ БРОЈЕВИ РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ ТРОУГАО ЧЕТВОРОУГАО	<p>мобилност наставника и овде је монолошка метода доминантна уз фронтални начин рада, мада се наставник може одлучити и на ограничавање на најједноставније теореме. Најважније је дескриптивном методом објаснити шта у ствари теорема „говори“ и да то добро ученици снају да опишу исказом и представе сликом, као и да снају да примене у конкретном случају по цену да и мањи број сна да је експлицитно докаже. „Теоремска“ апстракција, гледано из сопственог искуства, још увек није довољно развијена код већине ученика и генерално углавном остаје за додатну наставу. И по броју часова, ова област треба да буде максимално сужена сарад више комоције код обраде процената и површина фигура.</p> <p>Појам процената увести крајње једноставно и апсолутно у свакој ситуацији и задатку повесивати са прктичном применом. Инсистирати на</p>	<p>Мотивише, подржава и развија интересовање ученика тако што даје препоруке шта да се чита, охрабрује ученике који желе да се баве истраживачким радом.</p> <p>Разговара са ученицима, упућује их и усмерава, објашњава. Извештава их о раду и постигнућима. Прати напредак ученика.</p>		Историја: Археолошко налазиште Лепенски Вир у Србији, садржи остатке грађевина које су у основи имале једнакоугаоне троугао, Давидова звезда...

<p>ПОВРШИНА ТРОУГЛА И ЧЕТВОРОУГЛА</p> <p>ЦЕЛИ БРОЈЕВИ</p>	<p>дијалогској методи, као и раду ученика у групама и пару. Свакако треба обрадити нпр. у једном сегменту све варијанте поскупљења од толико и толико процената када је дата цена пре поскупљења, кад је дата после, као и када је дато поскупљење у динарима. Не инсистирати на терминима главница и слично. Скицирати на табли ситуацију кад и могуће. Инсистирати на</p>			
<p>РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ</p>	<p>расноврности држећи се једноставне дефиниције процента. Непходна је израда готово свих задатака на табли и редовна израда задатака задатих за домаћи рад.</p>			
<p>ТРОУГАО</p>	<p>Код површина геометријских фигура водити се практичним проблемима, а СВЕ формуле са обиме и површине презентовати деци да их могу увек</p>			
<p>ЧЕТВОРОУГАО</p>	<p>укратко извести(без експлицитних доказа подтеорема или лема које се при томе користе) и ВАСПИТАТИ их да математику схватају кроз учење начина</p>			
<p>ПОВРШИНА ТРОУГЛА И ЧЕТВОРОУГЛА</p>	<p>извођење неког обрасца са површину, а не на његово механичко репродуковање, које је привремено. Не знам колико би се сложиле с овим колеге из средње школе. Једноставно, све креће од правоугаоника и све се изводи. Инсистирати на раду у паровима и групном раду, опажању геометријских објекта које учимо свуда око нас и израчунавање њихових површина. Не ограничавати се на трајање часа, једноставно, деца то морају да усвоје.</p>			

	<p>Инсистирати на рачуну у скупу Z и Q, примени процената и површини троуглова и четвороуглова на допунској настави која дефинитивно може да има својство „терача“ и може да учини да ученик крене са мртве тачке и настави да прати нормално редовну наставу.</p>			
--	--	--	--	--

НАЧИНИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (по темама)

Цели бројеви: Проширивањем система N_0 , природних бројева са нулом, настаје систем целих бројева Z , као скуп који је проширен негативним целим бројевима и на који се, са N_0 , такође проширује значење операција и релација. Дидактичка мотивација да се крене са овим проширењем као првим, а не да се одмах иде на проширење до скупа Q рационалних бројева, састоји се у томе што је то проширење једноставније и што су интерпретације на бројевној правој јасније. С друге стране, прстен Z целих бројева је значајна математичка структура сама по себи, па и ту његову аутономност треба имати у виду. Уз то треба истаћи значење тих бројева које они имају на разним скалама (термометарској, табли лифта, итд.) Поређење целих бројева ослања се интуитивно на њиховом представљању тачкама на бројевној правој и прати представу о распореду тих тачака. После изградње система $(Z, +)$ - адитивне групе целих бројева, прелази се на увођење множења и изградњу система $(Z, +, \cdot)$ - прстена целих бројева. Уврстимо и ову важну напомену: наративно изражавање дефиниција и својстава је дидактички врло оправдано, али оно мора да следи иза математички прецизних формулација, а не да им претходи. На крају ове теме треба дати преглед основних својстава (која истичу структуру уређеног прстена) користећи a, b, c , итд. као ознаке за променљиве (а не оне којима се истиче знак целог броја)

Рационални бројеви: Проширење скупа Q^+ позитивних рационалних бројева тече на потпуно аналоган начин као и проширење скупа N_0 , при чему се треба позивати на одговарајуће поступке примењене у случају конструкције система Z и тиме скраћивати излагање. Кад је $r \in Q^+$, негативне рационалне бројеве треба означавати пишући $-r$ и такође избегавати непотребно натрпавање заграда. Делјење у систему рационалних бројева Q осмишљава се као множење реципрочним бројем, па треба истаћи да је сад та операција увек изводљива (сем делјења са 0 , кад треба рећи да такво делјење нема смисла). На крају, систематизују се основна својства карактеристична за систем Q као за структуру која је уређено поље. Тему решавање једначина и неједначина обрађивати после проширења бројевних система до скупа Q рационалних бројева. Тек са овим скупом то решавање је изводљиво без познатих ограничења. Појму процента треба посветити посебну пажњу као начину исказивања количинских односа који се јављају у свакодневној употреби. Међутим, не треба од тог стварати „процентни

рачун“, изводећи и памтећи посебна правила и обрасце. Једноставно, проценте треба схватити као разломке са имениоцем 100, а ученици треба да науче значење израза као што су „чини 60%“, „снижено за 7%“, „производња је повећана за 12,5%“ итд.

Троугао и четвороугао: У овом периоду наставе математике дају се дефиниције геометријских фигура: троугла, квадрата, правоугаоника, ромба, паралелограма, трапеза и четвороугла исказане истицањем њихових карактеристичних својстава (и у терминима страница и углова). Треба истицати и логичку класификацију класа ових фигура (квадрат је правоугаоник, правоугаоник је паралелограм). У класи троуглова, осмислити релацију подударности изражавајући је преко једнакости елемената - страна и углова троугла. Извести једноставна тврђења о збиру углова у троуглу и спољашњем углу троугла, о висини као симетрала једнакокраког троугла, о односу страна и углова троугла. Запазити да се четвороугао разлаже на троуглове, па однос подударности користи и за извођење неких лаких својстава појединих врста четвороуглова: једнакост дијагонала правоугаоника, нормалност дијагонала код ромба, узајамно половљење дијагонала паралелограма и сл. Пошто ће ово бити први примери дедуктивног закључивања, доказе треба изводити по јасном плану и са јасно истакнутим претпоставкама и процедурама доказивања. Не треба користити појам подударности примењујући га на произвољне фигуре (сем, могуће, у случају паралелограма и трапеза, кад може имати смисао разложиве подударности). Треба се ослањати на карактеристична (и изведена) својства при извођењу једноставнијих конструкција поменутих геометријских фигура и конструкције са њима повезаним елементима (значајним тачкама, дужима, угловима). Конструкције у геометрији имају велики образовноразвојни значај јер се тиме, на овом нивоу наставе, доказује егзистенција геометријских објеката чији су елементи задати

Површина четвороугла и троугла: Једначење површина геометријских фигура осмишљава се на класични начин, ослањајући се на појмове разложиве и допунске једнакости. Сама површина фигуре схвата се као магнитуда (величина) тј. постоји самим постојањем дате фигуре и не изражава се као однос према датој јединичној магнитуди, сем кад је тако то посебно формулисано (дајући дужине у сантиметрима и сл.). При том се узима да су површине подударних троуглова једнаке, а за правоугаоник чије су дужине страница изражене са a и b , узима се да је његова површина $a \cdot b$. Кад су странице a и b изражене мерним бројевима, релативно дата дужинска јединица, израз $a \cdot b$ схвата се као производ бројева којим се површина изражава преко одговарајуће јединице за површину. Полазећи од површине правоугаоника, допуњавањем и разлагањем, изводе се формуле за површину паралелограма, троугла и трапеза. Свакако треба укључити практичне примене рачунања површина реалних објеката на што, уосталом, асоцира сами назив „геометрија“.

ОПШТЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ: Ученик је на крају обавезног образовања кроз наставу математике усвојио основне математичке концепте (нумеричке, алгебарске, геометријске, статистичке), овладао је основним математичким процесима (расуђивањем, комуникацијом, повезивањем, применом, моделовањем) и вештинама (рачунањем, алгебарским поступцима, мерењем, просторном визуелизацијом, радом са подацима, проценом, коришћењем калкулатора и информационо-комуникационим технологијама) потребним за даље школовање и живот.

Оспособљен је да анализира и тумачи природне и друштвене појаве, решава проблеме и доноси одлуке у свакодневном контексту. Комуницира користећи математички језик, користи информационо-комуникационе технологије и друга средства.

Основни ниво Решава проблеме и доноси одлуке у једноставним ситуацијама када је захтев јасно формулисан и сви релевантни подаци непосредно дати. Користећи основне елементе математичког језика, једноставне математичке поступке и информационокомуникационе технологије саопштава решење проблема или донету одлуку.

Средњи ниво Решава проблеме и доноси одлуке у познатом контексту, при томе прикупља, селекује податке и примењује одговарајуће математичке поступке. Образлаже решење проблема или донету одлуку. Тумачи природне и друштвене појаве користећи математичке концепте, процесе и вештине.

Напредни ниво Решава проблеме, доноси одлуке и процењује могућности у реалним ситуацијама и при чему бира и вреднује пут и начине решавања. Критички анализира природне и друштвене појаве користећи математичке концепте, процесе и вештине. Аргументује своје ставове и дискутује користећи математички језик.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ Специфичне предметне компетенције су: математичко знање и резонавање, примена математичких знања и вештина на решавање проблема и математичка комуникација.

Основни ниво: Примењује једноставне математичке поступке када су сви подаци непосредно дати. Примењује основна математичка знања на решавање једноставних ситуација из свакодневног живота. Решава проблеме у једноставном контексту који се свде на једноставан рачун, решавање једначина, мерење, цртање и рад са подацима. Разуме основе писане и усмене математичке комуникације.

Средњи ниво Примењује математичке концепте, процесе и вештине у различитим ситуацијама. Бира оптималне начине решавања проблема користећи нумеричке, алгебарске и геометријске методе. Анализира податке користећи основне статистичке методе. Уме да користи одговарајуће средство ИКТ за организацију и обраду података. Разуме захтеве сложенијих математичких задатака и решава их. Одговарајућим математичким појмовима и симболима саопштава своје ставове.

Напредни ниво Бира математичке поступке за решавање проблема и доноси закључке. Истражује различите начине решавања проблема. Уме да примени математичка знања у анализи сложених природних и друштвених појава. Приликом решавања проблема уме да одабере средство ИКТ и да га користи на одговарајући начин. Разуме и користи формални математички језик. Уме да критички дискутује о добијеним резултатима и анализира их

ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК: Циљ пројектног задатка је да ученици овладају појмом средња вредност и истовремено се увере у применљивост обраде података у свакодневnoj пракси. О овоме је било речи и у 5. разреду. Препорука је да се пројектни задатак реализује на конкретним примерима и предлог је да у шестом разреду то буде прикупљање, обрада и анализа података добијених анкетом. Теме се могу одабрати из животног окружења и њихов садржај би требало да буде близак узрасту ученика (на пример; коришћење ИКТ од стране ученика, расподела слободног времена ученика, еколошка свест младих...). Број питања у анкети не мора бити велики, највише 5-6, а истраживање треба реализовати тако да узорак не буде премали, али ни превелик и да се може реализовати у најближем окружењу (школа, породица, комшилук...). Планирана су два часа за реализацију анкете. Први час је предвиђен за одређивање узорка, давање упитника и анализу података, док ће се на другом часу представљати добијени резултати.

НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА:

Саставни део процеса развоја математичких знања у свим фазама наставе треба да буде и праћење и процењивање степена остварености исхода, које треба да обезбеди што поузданије сагледавање развоја и напредовања ученика. Тај процес треба започети иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови) помаже наставнику да сагледа постигнућа (развој и напредовање) ученика и степен остварености исхода. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак и других ученика (различите анкете, скале процене, табеле и сл.)

ПРОЦЕНА ОСТВАРЕНОСТИ СТАНДАРДА:

У току школске године биће реализоване две процене остварености стандарда: на крају првог полугодишта и на крају школске године (ова процена обухвата читаво градиво). Ученици ће решавати тестове израђене по стандардима, који ће се састојати од десет питања и то: 5 на основном, 3 на средњем и 2 на напредном нивоу. Ученици ће радити тест подељени у две групе. Резултати ће бити приказани табеларним приказом процене остварености стандарда по нивоима. У тестовима ће преовлађавати задаци отвореног типа.

Напредак ученика се прати и оцењују формативно, и то кроз:

- Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника
- Усмено одговарање (сумативна оцена), свеска евиденције наставника/дневник
- Редовност доношења домаћег
- Прегледање свески
- Писане провере (сумативна оцена)
- Групни рад

МАТЕМАТИКА (додатни рад) – 6. разред

Предмет: **Математика** (додатни рад) – 6. разред

Наставна тема: ЦЕЛИ БРОЈЕВИ

Садржај	Исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација и самоевалуација
<ul style="list-style-type: none"> – Упознавање ученика са програмом – Множење целих бројева – Рачунске операције (слагалица) – Цели бројеви (игра асоцијације) – Задаци са заменом бројева – Сложенији проблемски задаци 	<ul style="list-style-type: none"> – Разговор о похађању додатне наставе, циљевима и задацима, могућностима такмичења, иницијални испит знања... – Мотивација за увођењем целих бројева ,повезивање са ситуацијама из стварног живота. – Нагласак на увежбавању практичних правила за рачунање – Решавати задатке рачунских операција у којима недостају одређене замене(задаци са звездама, математички ребуси). – Сложеније проблемске задатке који би се могли решавати помоћу j-на сводити на алгебарски запис са једном непознатом по принципу ваге у равнотежи. – Одређивати бројеве ако су делови броја непознати симболи. 	<ul style="list-style-type: none"> Стваралачка Разговор Текстуална Активна настава Проблемска настава Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Радионичарска Сарадња 	<ul style="list-style-type: none"> Збирка задатака Свеска Текстови Фломастери Панои Постери Математички часописи Пројектор Геометријски прибор Разни модели Програмски алати (geogebra, sketchpad) 	<ul style="list-style-type: none"> посматрање праћење ангажовања ученика писмено испитивање усмено испитивање белешке задовољство ученика на часу домаћи задаци

Предмет: **Математика** (додатни рад) – 6. разред

Наставна тема: РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ

Садржај	Исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација и самоевалуација
<ul style="list-style-type: none"> – Претварање рационалних бројева – Приказивање рационалних бројева на бројевној правој – Изрази са рационалним бројевима – Једначине облика $ax=b$ – Једначине (са пребацавањем) – Једначине (са заградама) – Једначине (са разломцима) – Решавање једначина са рационалним бројевима 	<ul style="list-style-type: none"> – Објаснити како децимални број претварамо у разломак и обрнуто. – Приказати негативне рационалне бројеве на бројевној правој. – Креће се од позитивних мешовитих бројева те се прелази на супротан број и извлачи закључак о смештању било ког негативног броја. – Подсетити се како се решавају линеарне једначине, онда прећи на једначине са заградама потом са разломцима. 	<ul style="list-style-type: none"> Стваралачка Разговор Текстуална Активна настава Проблемска настава Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Радионичарска Сарадња 	<ul style="list-style-type: none"> Збирка задатака Свеска Текстови Фломастери Панои Постери Математички часописи Пројектор Геометријски прибор Разни модели Програмски алати (geogebra, sketchpad) 	<ul style="list-style-type: none"> посматрање праћење ангажовања ученика писмено испитивање усмено испитивање белешке задовољство ученика на часу домаћи задаци

Предмет: **Математика** (додатни рад) – 6. разред

Наставна тема: ТРОУГАО И ЧЕТВОРОУГАО

Садржај	Исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација и самоевалуација
<ul style="list-style-type: none"> – Геометријски ликови – Збир унутрашњих и спољних углова – Површина троугла (Бермудски тругао) – Површина четвороугла – Игре четвороугла (асоцијације) 	<ul style="list-style-type: none"> – Поновити геометријске ликове – Извести површину троугла – Мотивација креће од приче о Бермудском троуглу, акција планирања спасавања брода на том подручју, која подразумева да морамо знати и површину Бермудског тругла. – Помоћу програма геогбра се може лако извести формула за Бермудски тругао. – Такође на исти начин извести и формулу за површину четвороугла – Решавати задатке о четвороуглу помоћу игре асоцијације 	<ul style="list-style-type: none"> Стваралачка Разговор Текстуална Активна настава Проблемска настава Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Радионичарска Сарадња 	<ul style="list-style-type: none"> Збирка задатака Свеска Текстови Фломастери Панои Постери Математички часописи Пројектор Геометријски прибор Разни модели Програмски алати (geogebra, sketchpad) 	<ul style="list-style-type: none"> посматрање праћење ангажовања ученика писмено испитивање усмено испитивање белешке задовољство ученика на часу домаћи задаци

Предмет: **Математика** (додатни рад) – 6. разред

Наставна тема: ЗАДАЦИ СА ТАКМИЧЕЊА

Садржај	Исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација и самоевалуација
<ul style="list-style-type: none"> – Школско такмичење – Општинско такмичење – Окружно такмичење – Републичко такмичење 	<ul style="list-style-type: none"> – Задатке са такмичења бирати по темама које се обрађују или их груписати по подручјима (рачунски задаци, геометријски задаци, дељивост, главоломке...) – Може се посебно истакнути да је одређени задатак био на такмичењу. 	<ul style="list-style-type: none"> Стваралачка Разговор Текстуална Активна настава Проблемска настава Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Радионичарска Сарадња 	<ul style="list-style-type: none"> Збирка задатака Свеска Текстови Фломастери Панои Постери Математички часописи Пројектор Геометријски прибор Разни модели Програмски алати (geogebra, sketchpad) 	<ul style="list-style-type: none"> посматрање праћење ангажовања ученика писмено испитивање усмено испитивање белешке задовољство ученика на часу домаћи задаци

Предмет: **Математика** (додатни рад) – 6. разред

Наставна тема: **ЛОГИЧКИ ЗАДАЦИ**

Садржај	Исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација и самоевалуација
<ul style="list-style-type: none"> – Dirchletov принцип – Магични квадрат – Комбинаторика – Задаци који се решавају цртањем – Игре са заменама 	<p>–Решавање задатака логичког типа на различите начине ради подстицања ученикове креативности и потенцијала.</p>	<p>Стваралачка</p> <p>Разговор</p> <p>Текстуална</p> <p>Активна настава</p> <p>Проблемска настава</p> <p>Размена мишљења</p> <p>Интерактивна метода</p> <p>Ситуациона</p> <p>Радионичарска</p> <p>Сарадња</p>	<p>Збирка задатака</p> <p>Свеска</p> <p>Текстови</p> <p>Фломастери</p> <p>Панои</p> <p>Постери</p> <p>Математички часописи</p> <p>Пројектор</p> <p>Геометријски прибор</p> <p>Разни модели</p> <p>Програмски алати (geogebra, sketchpad)</p>	<p>посматрање</p> <p>праћење ангажовања ученика</p> <p>писмено испитивање</p> <p>усмено испитивање</p> <p>белешке</p> <p>задовољство ученика на часу</p> <p>домаћи задаци</p>

МАТЕМАТИКА (допунска настава) – 6. разред

Предмет: **Математика** (допунска настава) – 6. разред

Наставна тема: ЦЕЛИ БРОЈЕВИ

Садржај	Исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација и самоевалуација
<ul style="list-style-type: none"> – Упознавање ученика са програмом – Појам негативног броја – Цели бројеви и бројевна права – Супротни бројеви – Основне рачунске операције са целим бројевима – Једначине и неједначине у скупу Z 	<p>Разговор о похађању допунске наставе, циљевима и задацима, Мотивација за увођењем целих бројева ,повезивање са ситуацијама из стварног живота.</p> <p>Схватити структуру целих бројева Појам супотног броја апсолутне вредности</p> <p>Усвојити основне рачунске операције са целим бројевима</p>	<p>Стваралачка</p> <p>Разговор</p> <p>Текстуална</p> <p>Активна настава</p> <p>Проблемска настава</p> <p>Размена мишљења</p> <p>Интерактивна метода</p> <p>Ситуациона</p> <p>Радионичарска</p> <p>Сарадња</p>	<p>Збирка задатака</p> <p>Свеска</p> <p>Текстови</p> <p>Фломастери</p> <p>Панои</p> <p>Постери</p> <p>Математички часописи</p> <p>Пројектор</p> <p>Геометријски прибор</p> <p>Разни модели</p> <p>Програмски алати (geogebra, sketchpad)</p>	<p>посматрање</p> <p>праћење ангажовања ученика</p> <p>писмено испитивање</p> <p>усмено испитивање</p> <p>белешке</p> <p>задовољство ученика на часу</p> <p>домаћи задаци</p>

Предмет: **Математика** (допунска настава) – 6. разред

Наставна тема: РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ

Садржај	Исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација и самоевалуација
<ul style="list-style-type: none"> – Претварање рационалних бројева – Приказивање рационалних бројева на бројевној правој – Изрази са рационалним бројевима – Једначине облика $ax=b$ – Решавање једначина са рационалним бројевима 	<ul style="list-style-type: none"> – Објаснити како децимални број претварамо у разломак и обрнуто. – Приказати негативне рационалне бројеве на бројевној правој. – Усвојити основне рачунске операције са рационалним бројевима – Решавати једноставније једначине у скупу рационалних бројева 	<ul style="list-style-type: none"> Стваралачка Разговор Текстуална Активна настава Проблемска настава Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Радионичарска Сарадња 	<ul style="list-style-type: none"> Збирка задатака Свеска Текстови Фломастери Панои Постери Математички часописи Пројектор Геометријски прибор Разни модели Програмски алати (geogebra, sketchpad) 	<ul style="list-style-type: none"> посматрање праћење ангажовања ученика писмено испитивање усмено испитивање белешке задовољство ученика на часу домаћи задаци

Предмет: **Математика** (допунска настава) – 6. разред

Наставна тема: ТРОУГАО

Садржај	Исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација и самоевалуација
<ul style="list-style-type: none"> – Троугао :однос страница,врсте троуглова – Конструкција неких углова (60,120,30,45,75 и 135) – Подударност троуглова – Описана кружница – Уписана кружница – Четири значајне тачке у троуглу и њихова конструкција 	<ul style="list-style-type: none"> Препознати класификацију троугла Својства троугла Обновити конструкције неких основних углова Развити уредност и прецизност приликом конструкције троуглова,углова,уписане и описане кружнице 	<ul style="list-style-type: none"> Стваралачка Разговор Текстуална Активна настава Проблемска настава Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Радионичарска Сарадња 	<ul style="list-style-type: none"> Збирка задатака Свеска Текстови Фломастери Панои Постери Математички часописи Пројектор Геометријски прибор Разни модели Програмски алати (geogebra, sketchpad) 	<ul style="list-style-type: none"> посматрање праћење ангажовања ученика писмено испитивање усмено испитивање белешке задовољство ученика на часу домаћи задаци

Предмет: **Математика** (допунска настава) – 6. разред

Наставна тема: ЧЕТВОРОУГАО

Садржај	Исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација и самоевалуација
<ul style="list-style-type: none"> –Четвороугао: врсте –Паралелограм –Трапез –Основне конструкције 	<ul style="list-style-type: none"> –Препознати класификацију четвороугла –Основна својства четвороугла 	<ul style="list-style-type: none"> Стваралачка Разговор Текстуална Активна настава Проблемска настава Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Радионичарска Сарадња 	<ul style="list-style-type: none"> Збирка задатака Свеска Текстови Фломастери Панои Постери Математички часописи Пројектор Геометријски прибор Разни модели Програмски алати (geogebra, sketchpad) 	<ul style="list-style-type: none"> посматрање праћење ангажовања ученика писмено испитивање усмено испитивање белешке задовољство ученика на часу домаћи задаци

Предмет: **Математика** (допунска настава) – 6. разред

Наставна тема: ПОВРШИНА ЧЕТВОРОУГЛА И ТРОУГЛА

Садржај	Исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација и самоевалуација
<ul style="list-style-type: none"> – Појам површине четвороугла – Једнакост и површина фигура – Површина троугла – Површина паралелограма и трапеза – Површина паралелограма са нормалним дијагоналама 	<ul style="list-style-type: none"> –Схватити једнакост површи геометријских фигура –Правила израчунавања површине троугла –Површина паралелограма –Површина трапеза –Површина паралелограма са нормалним дијагоналама 	<ul style="list-style-type: none"> Стваралачка Разговор Текстуална Активна настава Проблемска настава Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Радионичарска Сарадња 	<ul style="list-style-type: none"> Збирка задатака Свеска Текстови Фломастери Панои Постери Математички часописи Пројектор Геометријски прибор Разни модели Програмски алати (geogebra, sketchpad) 	<ul style="list-style-type: none"> посматрање праћење ангажовања ученика писмено испитивање усмено испитивање белешке задовољство ученика на часу домаћи задаци

БИОЛОГИЈА

Недељни фонд часова: 2

Тема/Садржај	Циљ	Начин остваривања	Међупредметна повезаност исхода/садр	Исходи	Активности наставника	Активности ученика
<p>Јединство грађе и функције као основа живота</p> <p>Грађа живих бића – спољашња и унутрашња. Грађа људског тела: хијерархијски низ од организма до ћелије. Једноћелијски организми – бактерија, амеба, ћелија квасца. Удруживање ћелија у колоније. Вишећелијски организми – одабрани примери гљива, биљака и животиња. Основне животне функције на нивоу организма: исхрана, дисање, транспорт и елиминација штетних супстанци, размножавање. Разлике у грађи биљака, гљива и животиња и начину функционисања, као и сличности и разлике у обављању основних животних процеса. Откриће ћелије и микроскопа. Основна грађа ћелије (мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије, хлоропласти). Разлика између бактеријске, и биљне и животињске ћелије.</p>	<p>Развој ученичке способности да разликује жива бића</p> <p>Развој свести код ученика о основним типовима ћелије који постоје</p>	<p>Дискусија на тему различитих врста организама и живих бића</p> <p>Рад са групама на тему основних животних процеса</p> <p>Полемика о основној грађи ћелије и разликама између истих</p>	<p>Географија <i>Човек и клима, атмосферске непогоде и утицај на климу</i></p> <p>Географија, <i>Човек и вода, заштита воде од загађења</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма; - повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма; - одреди положај органа човека и њихову улогу; - цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; - користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање препарата; - хумано поступа према организмима које истражује; - користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. - табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; - разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где да примени 	<ul style="list-style-type: none"> -дефинише појмове, -објашњава нове речи, -користи различите технике да се дође до резултата, излаже градиво -црта, -демонстрира, -едукује, прати -евидентира, -мотивише, -поставља питања, -одговара на питања 	<ul style="list-style-type: none"> -повезују постојеће знање са новим. -слушају, питају,одговарају на питања. -проблеме уочавају и решавају их -раздвајају битно од небитног, пореде, броје, сврставају у категорије, тумаче табеле, решавају задатке, процењују, предвиђају...) Учествују у комуникацији (дискутују, Организују (свој рад, простор, време...)) Процењују свој рад и напредак, Сарађују са другима... Мисле (процењују, предвиђају, објашњавају, претпостављају, аргументују, закључују,

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА**РАЗРЕД: ШЕСТИ****ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72 часа****НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 2 часа**

ЦИЉ (изучавања предмета у шестомразреду): Циљ наставе технике и технологије у основној школи је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

Циљеви	Исходиучења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>У области животно и радно окружење обрађују се садржаји који се односе на грађевинарство као грану технике.</p> <p>Уз помоћ медија потребно је, у најкраћим условим цртама приказати историјски развој грађевинарства и повезати га са побољшањем услова живљења.</p> <p>Потребно је нагласити значај урбанизма и просторног планирања</p>	<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - развој грађевинарства и значај урбанизма у побољшању услова живљења - Анализира карактеристике савремене културе становања - Класификује кућне инсталације на основу њихове намене 	<p>ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ(6)</p> <p>Иницијални тест</p> <p>Значај и историјски развој грађевинарства. Просторно и урбанистичко планирање.</p> <p>Култура становања у: урбаним и руралним срединама, објектима за индивидуално и колективно становање, распоред просторија, уређење стамбеног простора.</p> <p>Кућне инсталације.</p>	<p>Препорука је да се користе рачунарске мапе за одређивање положаја грађевинских објеката у односу на околину. Путем посматрања и анализе примера, навести ученике да анализирају и закључју како се култура становања разликује у зависности од врсте насеља (рурално и урбано насеље) и стамбених објеката, које су карактеристике и посебности, као и како се одређује распоред просторија у стану са аспекта функционалности, удобности и економичности.</p>	<p>планира</p> <p>припрема</p> <p>демонстрира</p> <p>едукује</p> <p>упућује</p> <p>координира</p> <p>контролише</p> <p>вреднује</p> <p>евидентира</p> <p>поставља питања</p> <p>одговара на ученичка питања усмерава</p> <p>оцењује</p>	<p>слушају</p> <p>посматрају</p> <p>дискутују</p> <p>учавају</p> <p>постављају питања бележе мере закључју раде тимски изводе вежбе пишу цртају утврђују стварају мини пројекте</p>

Циљеви	Исходиучења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>класификовање врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени, навођење професије у подручју рада саобраћаја,</p> <p>прављење везе између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија,</p> <p>разликовање безбедног од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила,</p> <p>правилно понашање пешака, возача бицикла и дечијих возила у саобраћају,</p> <p>коришћење заштитне опреме за управљање бициклом и дечијим возилима, аргументовање неопходности коришћења сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аута</p>	<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Класификује врсте саобраћајних објеката према намени - Повезује неопходност изградње прописане инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају - Повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе - Демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске сигнализације 	<p>САОБРАЋАЈ (8):</p> <p>Саобраћајни системи. Саобраћајни објекти. Управљање саобраћајном сигнализацијом. Правила безбедног кретања пешака и возача бицикла у јавном саобраћају.</p>	<p>Кроз примере симулације, а који су доступни на Интернету, ученици уведу у ситуацију да препознају сигурносне ризике и предвиде опасне ситуације у саобраћају. Уз помоћ мултимедијалних примера објаснити како се управља саобраћајем коришћењем ИКТ и колико такво управљање утиче на безбедност путника и робе. Са аспекта безбедности учесника у саобраћају обратити пажњу на учешће пешака и возача бицикла у јавном саобраћају. За реализацију ових садржаја користити мултимедије као и саобраћајне полигоне практичног понашања у саобраћају у оквиру школе.</p>	<p>планира</p> <p>припрема</p> <p>демонстрира</p> <p>едукује</p> <p>упућује</p> <p>координира</p> <p>контролише</p> <p>вреднује</p> <p>евидентира</p> <p>поставља питања</p> <p>одговара на ученичка питања усмерава</p> <p>оцењује</p>	<p>слушају</p> <p>посматрају</p> <p>дискутују</p> <p>уочавају</p> <p>постављају питања</p> <p>бележе</p> <p>мере</p> <p>закључују</p> <p>раде тимски</p> <p>изводе вежбе</p> <p>пишу</p> <p>цртају</p> <p>утврђују</p> <p>стварају мини пројекте</p>

Циљеви	Исходиучења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>- Самостално цртање скицом и техничким цртежом једноставних предмета</p> <p>–правилно читање техничких цртежа</p> <p>– развијањем нове интегрисане техничке и дигиталне писмености</p> <p>- упознати правила и симболе који се користе у техничком цртању у области грађевинарства</p>	<p>Ученик ће да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – скицира просторни изглед грађевинског објекта; – чита и црта грађевински технички цртеж уважавајући фазе изградње грађевинског објекта уз примену одговарајућих правила и симбола; – користи рачунарске апликације за техничко цртање, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашње уређење стана уважавајући потребе савремене културе становања; – самостално креира дигиталну презентацију и представља је; 	<p>ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ(18)</p> <p>Приказ грађевинских објеката и техничко цртање у грађевинарству.</p> <p>Техничко цртање помоћу рачунара.</p> <p>Представљање идеја и решења уз коришћење дигиталних презентација</p>	<p>Уводећи их у алгоритам конструкторског моделовања ученике треба научити како се скицом може изразити идеја и како се применом правила (стандарда) израђује технички цртеж. -израдом скице хоризонталног и вертикалног пресека стана - коришћењем дигиталних презентација , -дискусијом и давањем вршњачке повратне информације на основу успостављених критеријума.</p>	<p>планира</p> <p>припрема</p> <p>демонстрира</p> <p>едукује</p> <p>упућује</p> <p>координира</p> <p>контролише</p> <p>вреднује</p> <p>евидентира</p> <p>поставља питања</p> <p>одговара на ученичка питања</p> <p>усмерава</p> <p>оцењује</p>	<p>слушају</p> <p>посматрају</p> <p>дискутују</p> <p>уочавају</p> <p>постављају питања</p> <p>бележе</p> <p>мере</p> <p>закључују</p> <p>раде тимски</p> <p>изводе вежбе</p> <p>пишу</p> <p>цртају</p> <p>утврђују</p> <p>стварају мини пројекте</p>

Циљеви	Исходичења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
---------------	-------------------	----------------	--------------------------	------------------------------	---------------------------

<p>Повезивање својстава природних материјала са применом ,</p> <p>повезивање својстава врсте, начина производње, основних карактеристикеа грађевинских материјала, конструктивних елемената грађевинских објекта,</p> <p>повезивање значаја извођења топлотне изолације са уштедом енергије,</p> <p>уознавање са организацијом рада у пољопривредној производњи и најважнијим машинама и уређајима које су неопходне за нормално одвијање производње,</p> <p>повезивање рециклаже материјала и заштите животне средине у грађевинарству и пољопривреди,</p> <p>повезивање практичног рада и теоријска знања претварање у функционална</p>	<p>Ученик ће да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – класификује грађевинске материјале према врсти и својствима ; повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину; повезује алате и машине са врстама грађевинских и пољопривредних радова; указује на важност рециклаже; коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије; правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора;повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије; – повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране; – описује занимања у области грађевинарства, пољопривреде, производње и прераде хране;изради модел . 	<p>РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА(20)</p> <p>Подела, врсте и карактеристике грађевинских материјала.</p> <p>Техничка средства у грађевинарству и пољопривреди</p> <p>Организација рада у грађевинарству и пољопривреди</p> <p>Обновљиви извора енергије и мере за рационално и безбедно коришћење топлотне енергије.</p> <p>Рециклажа материјала у грађевинарству и пољопривреди и заштита животне средине</p> <p>Моделовање машина и уређаја у грађевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије</p>	<p>Упознати ученике, на нивоу обавештености, са основном поделом грађевинских материјала (према пореклу и намени). Врсте, начин производње, основне карактеристике грађевинских материјала и њихову примену. Уз помоћ мултимедије или слика упознати ученике са врстама грађевинских објеката у оквиру нискоградње, високоградње и хидроградње. Указати на значај планирања избора материјала за изградњу грађевинског објекта и његове изолације још током пројектовања ученике поступно увести у свет практичног стваралаштва</p>	<p>планира</p> <p>припрема</p> <p>демонстрира</p> <p>едукује</p> <p>упућује</p> <p>координира</p> <p>контролише</p> <p>вреднује</p> <p>евидентира</p> <p>поставља питања</p> <p>одговара на ученичка питања усмерава</p> <p>оцењује</p>	<p>слушају</p> <p>посматрају</p> <p>дискутују</p> <p>учавају</p> <p>постављају питања</p> <p>бележе</p> <p>мере</p> <p>закључују</p> <p>раде тимски</p> <p>изводе вежбе</p> <p>пишу</p> <p>цртају</p> <p>утврђују</p> <p>стварају мини пројекте</p>
---	---	---	---	---	---

Циљеви	Исходиучења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
---------------	--------------------	----------------	--------------------------	------------------------------	---------------------------

<p>–самостално проналажење информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ и Интернет сервисе</p> <p>–одабирање материјала и алата за израду предмета/модела – мерење и обележавање предмета/модела</p> <p>-ручно израђивање једноставних предмета/модела и коришћење папира и/ или дрвета, текстила, коже и одговарајуће технике, поступка и алата</p> <p>–коришћење програма за обраду текста за креирање документа реализованог решења</p> <p>–самостално представљање пројектне идеје, поступка израде и решења/производа</p> <p>– показивање иницијативе и јасне оријентације ка остваривању циљева и постизању успеха</p>	<p>Ученик ће да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – самостално/тимскиврши избор макете/модела грађевинског објекта и образлажи избор; – самостално проналази информације о условима, потребама и начину реализације макете/моделакористећи и ИКТ; – креира планску документацију (листу материјала, редослед операција, процену трошкова) користећи програм за обраду текста; – припрема и организује радно окружење одређујући одговарајуће алате, машине и опрему у складу са захтевима посла и материјалом који се обрађује; израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре критеријума за вредновање. 	<p style="text-align: center;">КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ(20)</p> <p>Израда техничке документације.</p> <p>Израда макете/модела у грађевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије.</p> <p>Представљање идеје, поступка израде и решења производа.</p> <p>Одређивање тржишне вредности производа укључујући и оквирну процену трошкова.</p> <p>Представљање производа и креирање дигиталне презентације</p>	<p>-реализацијом заједничких пројекта примењујући претходно стечена знања и вештине што даје простора за креативну слободу, индивидуализацију наставе и диференцијацију према способностима -увођењем ученика у алгоритме конструкторског моделовања при изради сопственог пројекта, Креирањем планске документације (листа материјала, неопходан прибор и алат, редослед операција, процена трошкова) до извршавања радних операција, графичког представљања замисли и процене и вредновања.</p>	<p>планира</p> <p>припрема</p> <p>демонстрира</p> <p>едукује</p> <p>упућује</p> <p>координира</p> <p>контролише</p> <p>вреднује</p> <p>евидентира</p> <p>поставља питања</p> <p>одговара на ученичка питања усмерава</p> <p>оцењује</p>	<p>слушају</p> <p>посматрају</p> <p>дискутују</p> <p>учавају</p> <p>постављају питања</p> <p>бележе</p> <p>мере</p> <p>закључују</p> <p>раде тимски</p> <p>изводе вежбе</p> <p>пишу</p> <p>цртају</p> <p>утврђују</p> <p>стварају мини пројекте</p>
--	--	---	---	---	---

ОПШТЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ:

Основни ниво

Ученик уме да употреби податке из понуђене техничке документације који су му потребни за решавање једноставних проблема у свакодневном животу. Ученик користи ИКТ за обраду података, претрагу и представљање информација, и комуникацију у непосредном и ширем окружењу. Ученик познаје основне технолошке процесе и техничка средства. Ученик има развијену свест о важности природних ресурса на Земљи и потреби њиховог економичног коришћења, као и значају рециклаже и штедње материјала. Ученик примењује мере личне заштите и препознаје важност заштите животног окружења. Као члан тима у раду на пројекту ученик поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у њему.

Средњи ниво

Ученик зна да анализира и користи податке дате у техничкој документацији, познаје технолошке процесе и уме да иновира понуђено решење проблема. Ученик уме да претражује, анализира и систематизује информације у електронском облику. Ученик примењује ИКТ у ситуацијама учења и свакодневном животу бирајући одговарајућа средства. Ученик разуме утицај примене технологија и машина на човека и животну средину и има развијену свест о активностима које се односе на њену заштиту и очување. Као члан тима у раду на пројекту ученик поштује друге као равноправне учеснике и прихвата најбоље решење.

Напредни ниво

Ученик се прецизно изражава, користи стручну терминологију, примењује правила графичког комуницирања у различитим техничким дисциплинама и упутства за коришћење машина и уређаја. Ученик примењује познавање техничко-технолошких процеса у свакодневном животу и раду. Ученик користи средства ИКТ за решавање различитих проблема и мултимедијално изражавање. Ученик препознаје ризике и опасности при коришћењу ИКТ. Ученик активно учествује у заштити и очувању непосредне животне средине. Као члан тима у раду на пројекту ученик активно предлаже решење проблема, пружа подршку и помоћ својим сарадницима и прихвата њихову подршку и помоћ. Ученик добро познаје техничке дисциплине и њихову међусобну повезаност и зна да се определи за будуће занимање.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ:

Основни ниво

Ученик познаје својства и примену материјала, машина, електронских компоненти, грађевинских елемената, саобраћајних средстава и облика енергије; Ученик црта једноставан технички цртеж, табеларно приказује и црта графиконе користећи прибор за техничко цртање и рачунар; Ученик израђује модел или макету на основу понуђене техничке документације; Ученик манипулише документима помоћу рачунара, уме да изради текстуални документ и мултимедијалну презентацију, користи Интернет за претрагу и комуникацију.

Средњи ниво

Ученик разуме принципе рада машина и уређаја, техничких средстава, транспортних система и уређаја за претварање енергије; ученик користи интернет сервисе, познаје карактеристике рачунарског софтвера и хардвера, подешава и користи ИКТ уређаје, преузима и инсталира апликације.

Напредни ниво

Ученик разуме технолошке поступке, функционисање машина и уређаја, и енергетски ефикасно понашање; ученик уме тимски да планира и изради пројекат; ученик креира једноставне алгоритме и програме и одговорно користи софтвер и интернет.

Предмет	Разред	Корелативни садржаји	Међупредметна компетенција
Историја	VI	Српска средњевековна архитектура	Рад са подацима и информацијама, Комуникација
Историја	V	Наука, култура и уметност старог истока	Рад са подацима и информацијама, Комуникација
Историја	V	Наука, култура и уметност старе Грчке	Рад са подацима и информацијама, Комуникација
Географија	VI	Привредне делатности	Решавање проблема
Техника и технологија	V	Врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени	Решавање проблема
Техника и технологија	V	Професије у подручју рада саобраћаја	Решавање проблема
Техника и технологија	V	Употреба информационих технологија у савременом саобраћају	Дигитална компетенција
Техника и технологија	V	Саобраћајна сигнализација	Решавање проблема
Техника и технологија	V	Елементи котирања	Решавање проблема

Информатика и рачунарство	V	Представљање идеја и решења уз коришћење дигиталних презентација	Дигитална компетенција
Техника и технологија	V	Врсте, својства и примена материјала	Решавање проблема
Математика	V	Размера	Математичка писменост и основне компетенције у науци и технологији

Предмет	Разред	Корелативни садржаји	Међупредметна компетенција
Техника и технологија	V	Природни ресурси на Земљи: материја, енергија	Рад са подацима и информацијама, Комуникација Одговоран однос према околини
Техника и технологија	VIII	Алтернативни извори електричне енергије	Рад са подацима и информацијама, Комуникација Одговоран однос према околини
Техника и технологија	VII	Извори, трансформација и коришћење енергије	Рад са подацима и информацијама, Комуникација Одговоран однос према околини
Биологија	VIII	Природни ресурси	Рад са подацима и информацијама, Комуникација Одговоран однос према околини
Биологија	VIII	Отпад и рециклажа	Одговоран однос према околини
Физика	VIII	Утицај силе трења и силе отпора на кретање тела	Решавање проблема

НАЧИН ПРАЋЕЊА И ПРОЦЕЊИВАЊА КВАЛИТЕТА ПРОГРАМА (УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ):

Праћење напредовања започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на шта ће се процењивати његов даљи рад. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак уостваривању исхода предмета, као и напредак других ученика. Сваки наставни час и свака активност ученика су, у том смислу, прилика за формативно оцењивање, односно регистровање напретка ученика и упућивање на даље активности. Наставник треба да подржи саморефлексију (промишљање ученика о томе шта зна, уме, може) и подстакне саморегулацију процеса учења кроз постављање личних циљева напредовања.

У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се процеси продукти учења. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је у складити нивое циљева учења и начине оцењивања.

Ниво циља учења	Одговарајући начин оцењивања
Памтити (навести, препознати, идентификовати...)	Објективни тестови са допуњавањем кратких одговора, задаци са означавањем, задаци вишеструког избора, спаривање појмова
Разумети (навести пример, упоредити, објаснити, препричати...)	Дискусија на часу, мапе појмова, проблемски задаци,
Применити (употребити, спровести, демонстрирати...)	Проблемски задаци, симулације
Анализирати (систематизовати, приписати, разликовати...)	Решавање проблема
Евалуирати (проценити, критиковати, проверити...)	Проблемски задаци
Креирати (поставити хипотезу, конструисати, планирати...)	Истраживачки пројекти

Потребно је, такође, ускладити оцењивање са његовом сврхом.

Сврха оцењивања	Могућа средства оцењивања
Оцењивање научног (сумативно)	Тестови, извештаји, усмено испитивање
Оцењивање за учење (формативно)	Посматрање, дијагностички тестови, дневници, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе.

У вредновању научног, поред усменог испитивања, користе се и тестови знања.

У формативном оцењивању се користе различити инструменти, а избор зависи од врсте активности која се вреднује.

Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, може се обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање).

У процесу оцењивања добро је користити портфолио (збирка докумената и евиденција о процесу и продуктима рада ученика, уз коментаре и препоруке), као извор података и показатеља о напредовању ученика. Предности коришћења портфолија су вишеструке: омогућава континуирано и систематично праћење напредовања, подстиче развој ученика, представља увид у праћење различитих аспеката учења и развоја и подршку у оспособљавању ученика за самопроцену, пружа прецизнији увид у различите области постигнућа (јаке и слабе стране) ученика.

Како ниједан од познатих начина вредновања није савршен, потребно је комбиновати различите начине оцењивања. Једино тако наставник може да сагледа слабе и јаке стране сваког свог ученика. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Ако наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења.

Потребно је да наставник резултате вредновања постигнућа својих ученика континуирано анализира и користи тако да унапреди део своје наставне праксе.

Рад сваког наставника састоји се од планирања, остваривања и праћења и вредновања. Важно је да наставник континуирано прати и вреднује, осим постигнућа ученика, и процес наставе и учења, као и себе и сопствени рад. Све што се покаже добрим и корисним наставник ће користити и даље у својој наставној пракси, а све што се покаже као недовољно ефикасним и ефективним требало би унапредити.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Информатика и рачунарство
фонд часова:36

Разред: шести

Годишњи

Недељни фонд часова:1

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.6 / 2017 од 6.7. 2017. године.

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
ИКТ (Информационо – комуникациона технологија)	На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања -тема се реализује као интегрални део осталих тема -планиране активности	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање,избор сарджаја, метода и техника - организација - реализација планираних активности - пренос информација - мотивација ученика - усмеравање и помоћ ученицима у раду - упознавање индивидуалних	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - посматрају - описују - упоређују - одговарају - дискутују - истражују - раде на рачунару - решавају проблеме - презентују - читају	

	на часу укључују практичан рад ученика уз примену ИКТ-а, уз сажето и јасно упутство ученику за реализацију мултимедијалне презентације, уз демонстрацију поступка.	способности ученика и прилагођавање наставних садржаја њиховим могућностима	<ul style="list-style-type: none"> - вреднују - извештавају - анализирају 	
--	--	---	--	--

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.6 / 2017 од 6.7. 2017. године.

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
ИКТ(Информационо – комуникациона технологија)		<ul style="list-style-type: none"> - развијање смисла за рад у колективу - развијање позитивног става и односа ученика према раду и 		

		средствима за рад		
--	--	-------------------	--	--

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.6 / 2017 од 6.7. 2017. године.

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
				Т

<p>Дигитална писменост</p>	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>-тема се реализује као интегрални део осталих тема</p> <p>-кроз реализацију теме ученике подстицати на одговорно примењивање правила о безбедном коришћењу интернета, научити их да примерено реагују на сваку опасност/непријатност у дигиталном окружењу и да штите своје и туђе личне податке. Указивати на важност укључености родитеља/ наставника у њихов дигитални свет.</p> <p>- у овој теми бирају се задаци који подстичу самосталност и интеракцију, баратање информацијама, логичко и критичко размишљање и развијање вештина савремене комуникације</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање,избор сарджаја, метода и техника - организација - реализација планираних активности - пренос информација - мотивација ученика - усмеравање и помоћ ученицима у раду - упознавање индивидуалних способности ученика и прилагођавање наставних садржаја њиховим могућностима развијање смисла за рад у колективу 	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - посматрају - описују - упоређују - одговарају - дискутују - истражују - раде на рачунару - решавају проблеме - презентују - читају - вреднују - извештавају - анализирају 	
-----------------------------------	---	--	--	--

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.6 / 2017 од 6.7. 2017. године.

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
РАЧУНАРСТВО	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>-тема се реализује коришћењем изабраног текстуалног програмског Python</p> <p>-у међипредметној координацији са предметом математика, уводе се појмови аритметичке операције, променљиве, аритметичке операције, цели и реални бројеви, реално и целобројно дељење, скупови</p> <p>- ученици поступно</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање,избор садржаја, метода и техника - организација - реализација планираних активности - пренос информација - мотивација ученика - усмеравање и помоћ ученицима у раду - упознавање индивидуалних способности ученика и прилагођавање наставних садржаја њиховим могућностима развијање смисла за рад у колективу 	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - посматрају - описују - упоређују - одговарају - дискутују - истражују - раде на рачунару - решавају проблеме - презентују - читају - вреднују - извештавају - анализирају 	<ul style="list-style-type: none"> - Математика 5- Својства дељивости, реално и целобројно дељење - Математика 5 разред- Оновна својсва скупа

	усвајају потребне појмове, знања и вештине, кроз активну			
--	--	--	--	--

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.6 / 2017 од 6.7. 2017. године.

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
РАЧУНАРСТВО	<p>наставу и укљученост у процес креирања програма од првих часова у програмском окружењу</p> <p>-планиране активности на часу укључују практичан рад ученика (у пару или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода) , уз сажето и јасно упутство ученику за реализацију задатка, уз демонстрацију поступка</p>	-		

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.6 / 2017 од 6.7. 2017. године.

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
ПРОЈЕКТНА НАСТАВА	<p>-са ученицима се реализују два пројектна задатка један из области ИКТ и Дигитална писменост и други из области Рачунарство.</p> <p>-часови се планирају са колегама ради развијања међупредметних компетенција и остваривање корелације са другим</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање,избор сарджаја, метода и техника - организација - реализација планираних активности - пренос информација - мотивација ученика - усмеравање и помоћ ученицима у раду - упознавање индивидуалних 	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - посматрају - описују - упоређују - одговарају - дискутују - истражују - раде на рачунару - решавају проблеме - презентују 	<ul style="list-style-type: none"> - Сви предмети

	<p>предметима</p> <p>-ученици заједно са наставником који планира фазе пројектног задатка пролазе кроз све фазе рада на пројектном задатку, при чему наставник наглашава сваки корак, објашњава, иницира дискусију и предлаже решење.</p> <p>-планиране активности на часу укључују практичан рад</p>	<p>способности ученика и прилагођавање наставних садржаја њиховим могућностима развијање смисла за рад у колективу</p>	<ul style="list-style-type: none"> - читају - вреднују - извештавају - анализирају 	
--	---	--	--	--

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.6 / 2017 од 6.7. 2017. године.

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
ПРОЈЕКТНА НАСТАВА	<p>ученика (у групи или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу</p>		-	

	<p>остварености исхода) уз примену ИКТ-а, уз сажето и јасно упутство ученику за реализацију задатка, уз демонстрацију поступка</p> <p>-очекивани продукт пројектног задатка је мултимедијални садржај</p>			
--	---	--	--	--

Међупредметне компетенције:

- Има позитиван и одговоран однос према учењу.
- Користи податке из различитих извора и начине добијања података и на основу тога процењује њихову поузданост , препознаје могуће грешке уз помоћ наставника.
- Користи информације у различитим симболичким модалитетима (табеларни,графички, текстуални приказ), чита, тумачи и примењује их, повезујући их са претходним знањем из различитих области.
- Уме да претражује, критички анализира и систематизује информације у електронском облику користећи одговарајућа средства ИКТ-а.
- Приликом решавања проблема уме да одабере средство ИКТ-а и да га користина одговарајућначин.
- Препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа

- при коришћењу ИКТ-а.
- Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу.
- Селектује, обрађује наводећи извор и аутора, чува и презентује податке у различитим форматима, укључујући и ИКТ.
- Разликује јавне и приватне податке и користи основна правила чувања приватности података.
- Има позитиван и одговоран однос према учењу.
- Самостално или консултујући друге особе (вршњаке, наставнике, родитеље)
- преиспитује начин решавања проблема, алтернативне начине решавања, тачност и прецизност решења.
- Активно и конструктивно учествује у раду групе или пара.

Током школске године обележиће се, изработом презентација, састављањем текстуалног рада, изработом паноа, летака, пројектима, активностима ученика и практичним радом, Дечија недеља, Недеља безбедног интернета, Дигитално насиље, Дан књиге.

Међупредметна корелација је могућа са свим предметима.

Посебни садржаји који се издвајају: Математика 5-Својства дељивости, реално и целобројно дељење, Математика 5 разред- Оновна својсва скупа, Информатика 5 разред.

Оцењивање:

Наставник користи формативно и сумативно оцењивање. Вредновање остварености исхода се врши кроз: праћење остварености исхода у стицању знања, праћење развоја вештина при изради практичног рада ученика и активност на часу, пројектни задатак. Наставник прати, евидентира и оцењује активност ученика приликом извођења вежби, учешћа ученика у групном раду, његову спремност на сарадњу и укључивање у заједничко решавање појединих проблема, учениково учешће у дискусијама о појединим темама, међусобном оцењивању и самооцењивању и друго. Вредновање активности, када је тимски рад у питању, се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана

понаособ (тзв.вршњачко оцењивање).Усвојој педагошкој документацији редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева. Наставник описом даје и своје препоруке. Сумативно оцењивање изводи оценама од 5 до 1 у складу са оствареношћу образовних стандарда.

Начин праћена остварености програма: усмена и писмена провера знања, практичан рад ученика, активност ученика приликом извођења вежби, пројекта, сарадње и укључивање у заједничко решавање појединих проблема.

**НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Физичко и здравствено васпитање
72+54**

(са обавезним физичким активностима)

Разред: 6.   Годишњи фонд часова:

Тема	Циљ	Исход	Садржај	Начин остваривања	Активности (наставника и ученика)	Међупредметна повезаност
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	<p><u>Наставник подстиче</u> развијање и усавшавање моторичких способности;</p> <ul style="list-style-type: none"> - формирање морално-вољних квалитета личности; - оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада. - примењује стечена знања, умења и навика у сложенијим условима (кроз игру, такмичења и сл.); - усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика. -играње кошарке примењујући основну 	<ul style="list-style-type: none"> - примени комплексних простих општеприпремних вежби у већем обиму интензитета самосталном вежбању; - користи научене вежбе у спорту, рекреацији различитим животним ситуацијама; - упоређује резултате тестирања са вредностима за свој узраст; - примени досегнут ниво усвојене техничке кретања у игри, спорту свакодневном животу; - разликује атлетске дисциплине; - развија своје моторичке способности применом вежбања и атлетике; - одржава равнотежу различитим кретањима изводи ротације тела; 	<p>Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.</p> <p>Атлетика:</p> <p>Обавезни садржаји Техника штафетног трчања. Скок удаљ. Бацања кугле 2 kg. Истрајно трчање припрема за крос. Скок увис (опкорачна техника). Бацање „вортекс-а“. Проширени садржаји</p>	<p>Кроз часове физичког васпитања и Корективно педагошки рад слободне активности; кросеве; спортске активности од значаја за друштвену средину; -школска и других спортских такмичења.</p>	<p>Наставник:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Организује, Асистира, Припрема, Прати, Помаже, Мотивише, Планира, Едукује, Поставља и одговара на питања, демонстрира <p>Ученици:</p>	<p>-Биологија</p> <ul style="list-style-type: none"> - Информатика и рачунарство -Музичка култура -Физика -Српски језик

<p>МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ (Атлетика и спортска гимнастика, Основе тимских и спортских игара, плес и ритмика, пливање, полигони)</p>	<p>технику, неопходна правила и сарађивање са члановима екипе изражавање сопствене личности уз поштовање других.</p> <p>-играње кошарке примењујући основне елементе технике и тактике.</p>	<p>– схвати вредност спортске гимнастике за сопствени развој;</p> <p>– изведе елементе кошаркашке технике;</p> <p>– примени основна правила кошарке;</p> <p>– користи елементе кошарке у игри;</p> <p>– примени основне елементе тактике одбрани и нападу;</p> <p>– учествује на одељенским такмичењима;</p> <p>– изведе кретања различитом ритму;</p> <p>– игра народно коло;</p> <p>– изведе основне кораке плеса из традиције других култура;</p> <p>– изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу;</p> <p>– контролише покрете и одржава тело у води;</p> <p>– преплива 25m техником краула и леђног краула;</p> <p>- процени своје способности и вештине у води;</p> <p>– скочи у воду на главу;</p> <p>– поштује правила понашања у води, и око водене средине;</p>	<p>Тробој.</p> <p>Основни садржаји Вежбе на тлу. Прескоци и скокови. Вежбе у упору. Вежбе у вису. Греда. Гимнастички полигон.</p> <p>Проширени садржаји Вежбе на тлу (напредне варијанте). Висока греда. Трамболина. Прескок. Коњ са хватаљкама. Вежбе у упору (сложенији састав). Вежбе у вису (сложенији састав).</p> <p>Основе тимских и спортских игара:</p> <p>Основи садржаји Кошарка: Основни елементи технике и правила: - кретање у основном ставу у одбрани, - контрола лопте у месту и кретању,</p>		<p>- посматрају - слушају - питају - вежбају - учествују у организацији и такмичења - демонстрирају - шетају - играју се - такмиче се</p>	
--	---	---	---	--	---	--

		<p>– објасни својим речима значај примењених вежби;</p> <p>- процени ниво сопствене дневне физичке активности</p> <p>препозна начине за побољшање својих физичких способности;</p> <p>- препозна могуће последице недовољне физичке активности;</p> <p>– правилно се понаша на вежбалиштима као и на спортским манифестацијама;</p> <p>– примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње;</p> <p>– одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима;</p> <p>– примени и поштуј правила игара у складу са етичким нормама;</p> <p>– примерено се понаша као посматрач на такмичењима;</p> <p>решава конфликте друштвено прихватљив начин;</p> <p>– пронађе и користи различите информација упознавање</p>	<p>вођење лопте , дриблинг, хватања и додавања лопте,</p> <p>- принципи индивидуалне одбране, откривање и покривање (срадња играча), основна правила кошарке.</p> <p>Проширени садржаји</p> <p>Напредни елементи технике, тактике и правила игре:</p> <p>- дриблинг (сложеније уваријанте), финтирање.</p> <p>Основни принципи колективне одбране и напада.</p> <p>Плес и ритмика:</p> <p>Основи садржаји</p> <p>Вежбе са вијачом.</p> <p>Народно коло „Моравац“.</p> <p>Народно коло из краја у којем се школа налази.</p> <p>Проширени садржаји</p> <p>Састав са обручем.</p>			
--	--	---	--	--	--	--

<p>ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА</p>		<p>разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности;</p> <ul style="list-style-type: none"> – прихвати победу и пораз; – вреднује спортове без обзира на лично интересовање; – примени усвојене моторичке вештине ванредним ситуацијама; процени лепоту покрета физичком вежбању – подстиче породицу на потребу примене редовне физичке активности; – повеже врсте вежбања и игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; – примени препоручени дневни ритам рада, исхране и одмора; – користи здраве намирнице у исхрани; – користи само препоручене додатке у исхрани; – примењује здравствену хигијенску меру у вежбању; – правилно реагује на повреда; – чува животну средину током вежбања; 	<p>Састав са лоптом. Кратки састав са вијачом. Енглески валцер.</p> <p>Пливање:</p> <p>Основни садржаји</p> <p>У Предвежбе у обучавању технике пливања.</p> <p>У Техника краула.</p> <p>И Техника пливања леђног краула.</p> <p>Одржавање на води ради самопомоћи.</p> <p>Проширени садржаји</p> <p>Роњење у дужину 5-10 m.</p> <p>Полигони:</p> <p>Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима.</p> <p>Физичко вежбање и спорт:</p> <p>Основни садржаји</p>			
--	--	---	--	--	--	--

<p>(Физичко вежбање и спорт и здравствено васпитање)</p>		<p>– препозна последице конзумирања дувана.</p>	<p>Основна правила вежбања. Основна правила Кошарке и правила Рукомета. Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. Уредно постављање и склањање справа и реквизита неопходних за вежбање. Облици насиља у физичком васпитању и спорту. „Ферплеј” (навијање, победа, пораз решавање конфликтних ситуација). Писани и електронски извори информација из области физчког васпитања и спорта. Развој физичких способности у функцији сналажења у ванредним ситуацијама (земљотрес, поплава, пожар...). Повезаност физчког вежбања и естетике. Значај вежбања у</p>			
--	--	---	---	--	--	--

			<p>породици. Планирање вежбања у оквиру дневних активности.</p> <p>Здравственоо васпитање:</p> <p>Основни садржаји Значај физичке активности за здравље. Поштовање здравствено-хигијенских мера пре и после вежбања. Последице неодржавања хигијене – хигијена пре и после вежбања. Значај употребе воћа и поврћа у исхрани . Последице неправилне исхране и прекомерног уношења енергетских напитака. Поступци ученика након повреда (тражење помоћи). Вежбање и играње у различитим временским условима (упутства за игру и вежбање на отвореном простору). Чување околине на отвореним просторима изабраним за вежбање.</p>			
--	--	--	---	--	--	--

Кључни појмови које ученици треба да усвоје:

- Развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности
- Развијање свести о значају очувања природе и животне средине и еколошке етике
- Развијање позитивних људских вредности
- Пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима
- Развијање осећаја солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства
- Развијање позитивних људских вредности

ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

Учењем наставног предмета физичко васпитање ученик стиче вештине и овладава знањима и културним вредностима телесног вежбања, примењује их у свакодневном животу, новим и ванредним животним ситуацијама; разуме значај континуираног развоја физичких способности, разноврсних моторичких активности, утицај на здравље, здравље околине и квалитет живота. Сагледава да физичка активност и спорт омогућавају исказивање: личног идентитета, креативности, емоција, самопотврђивања и учешћа у тимском раду, као и да смањује негативне утицаје савременог живота на здравље и социјално понашање. Јача свест о толеранцији, одговорности, поштовању правила и

квалитетним комуникацијама. Активно учествује у развоју хуманих односа, односа према окружењу у оквирима локалних, регионалних, националних и ширих оквира.

Основни ниво: Ученик је оспособљен за вођење бриге о властитом здрављу и здрављу околине. Препознаје и разуме законитости утицаја физичког вежбања на телесни статус. Препознаје важност физичког вежбања, хигијене тела, исхране, простора и правила безбедности током вежбања. Ученици стичу знање о потреби **Здравља околине**. Са глобалном присутношћу и активношћу сваки појединац треба да призна своју одговорност према околини. Стално ћемо процењивати и побољшавати утицај на околину свих наших активности и кроз конкретне акције ћемо представљати добар пример како показати поштовање и бригу за околину.

Средњи ниво: Ученик се бави спортско-рекреативним активностима у циљу унапређивања својих физичких способности и унапређивања здравих животних навика. Током вежбања сарађује, поштује индивидуалне разлике и помаже другима. Ученик самостално вежба у слободно време.

Напредни ниво: Ученик је развио свест о властитим способностима, а тиме и ојачању самопоуздања и самопоштовања. Примењује разноврсне програме и облике индивидуалног и колективног вежбања, поштујући полне и индивидуалне разлике учесника у телесном вежбању.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Ученик је стекао знања и у стању је да користи разноврсне програме и облике индивидуалног и колективног вежбања и разне изворе информација, како би усавршио своја знања и унапредио своје моторичке способности и вештине. Има позитиван став према физичким активностима и спорту у свакодневном животу, поштује правила и негује здраве међуљудске односе. Промовише улогу физичке активности и спорта у унапређивању здравља и превентивно деловање на настанак хроничних незаразних обољења и социопатолошких појава.

Основни ниво

Ученик зна функцију и у стању је да изводи једноставне комплексе вежби обликовања; примењује програме за развој моторичких способности; зна основну технику индивидуалних и колективних спортских игара; познаје основна правила и елементе тактике спортских грана; током вежбања се понаша дисциплиновано и безбедно у односу на себе и друге; способан је да упореди вредности почетних и финалних резултата сопствених моторичких способности у односу на референтне вредности након завршетка разреда. Током вежбања сарађује, поштује индивидуалне разлике и помаже другима.

Средњи ниво

Зна да физичка активост и спорт позитивно делују на психо-физички развој и здравље; ученик ће бити у стању да самостално састави и примени једноставније комплексе вежби обликовања и сложеније техничко-тактичке елементе спортске гране; правилно поступа у случају незгоде на часу и ван часа.

Напредни ниво

Ученик је способан да самостално састави и изведе сложеније вежбе или комбинације вежби; самостално и у сарадњи са другима решава сложене тактичке задатке; препознаје основне законитости оптерећења у физичким и спортским активностима, промовише њихову улогу у унапређивању здравља и превентивно деловање на настанак хроничних незаразних обољења и социопатолошких појава

- кључне компетенције за целоживотно учење

- 1) Компетенција за учење;
- 2) Одговорно учење у демократском друштву;

- 3) Естетичка компетенција;
- 4) Комуникација;
- 5) Одговоран однос према околини;
- 6) Одговоран однос према здрављу;
- 7) Решавање проблема;
- 8) Сарадња;

НАЧИН ПРАЋЕЊА И ПРОЦЕЊИВАЊА КВАЛИТЕТА ПРОГРАМА (УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ): Наставник користи формативно и сумативно оцењивање. У својој педагошкој документацији редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, препоручених физичких активности, утицаја физичког вежбања на здравље и развијање здравих животних навика код ученика као и о остварености циљева. Наставник описом даје и своје препоруке. Наставник оцењује ученике у складу са законом, бројчаном оценом коју саопштава ученику уз адекватно образложење.

Тема и садржај (који корелира)	Предмет и садржај (са којим се корелира)	Разред	Исход корелативних садржаја	Међупредметна Компетенција
Спорт и спортске дисциплине Облици спортских игралишта Димензије и површина спортских игралишта	Математика Троугао, четвороугао Површина	6	- Ученици знајуоблике, димензије и површину спортских игралишта	-Компентенција за целоживотно учење -Вештина комуникације -решавање проблема, -сарадња
Излет са пешачењем Чување животне средине	Биологија Фактор угрожавања и значај заштите животиња	6	- Разумеју значај чувања животне средине као услов за смањење угрожености станишта животиња	-Компентенција за целоживотно учење -Вештина комуникације Естетска компетенција -Одговоран однос према здрављу
Здравствено васпитање Здрава исхрана и спортски начин живота	Информатика и рачунарство Заштита здравља	6	- Одговорно примењују препоруке за заштиту здравља приликом коришћења рачунара	-Компентенција за целоживотно учење -Вештина комуникације -Одговоран однос према здрављу -Дигитална компетенција
Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине Елементи атлетике, гимнастике, рукомета и м.фудбала Тестирање и мерење-батерија тестова	Физика Равнотежа Мерење времена	6	- Примењују и повезују знања из физике приликом извођења елемената технике из спорта и спортских дисциплина - Асистирају и самостално учествују у иницијалном и финалном тестирању и мерењу	-Компентенција за целоживотно учење -Вештина комуникације Естетска компетенција -Одговоран однос према здрављу

ПРЕДМЕТ: Физичко и здравствено васпитање РАЗРЕД: ШЕСТИ

Тема и садржај (који корелира)	Предмет и садржај (са којим се корелира)	Разред	Исход корелативних садржаја	Међупредметна Компетенција
Спорт и спортске дисциплине Облици спортских игралишта Димензије и површина спортских игралишта	Математика Троугао, четвороугао Површина	6	- Ученици знају облике, димензије и површину спортских игралишта	- Компетенција за целоживотно учење - Вештина комуникације - решавање проблема, - сарадња
Излет са пешачењем Чување животне средине	Биологија Фактор угрожавања и значај заштите животиња	6	- Разумеју значај чувања животне средине као услов за смањење угрожености станишта животиња	- Компетенција за целоживотно учење - Вештина комуникације Естетска компетенција - Одговоран однос према здрављу
Здравствено васпитање Здрава исхрана и спортски начин живота	Информатика и рачунарство Заштита здравља	6	- Одговорно примењују препоручења за заштиту здравља приликом коришћења рачунара	- Компетенција за целоживотно учење - Вештина комуникације - Одговоран однос према здрављу - Дигитална компетенција

<p>Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине Елементи атлетике, гимнастике и кошарке Тестирање и мерење-батерија тестова</p>	<p>Физика Равнотежа Мерење времена</p>	<p>6</p>	<p>- Примењују и повезују знања из физике приликом извођења елемената технике из спорта и спортских дисциплина - Асистирају и самостално учествују у иницијалном и финалном тестирању и мерењу</p>	<p>-Компетенција за целоживотно учење -Вештина комуникације Естетска компетенција -Одговоран однос према здрављу</p>
--	---	----------	--	--

Назив наставног програма: **Верска настава**

Разред: шести

Годишњи фонд часова: 36

програма:изборни

Врста

Циљ учења наставног програма: Упознавање ученика са културно – историјским приликама и геополитичким околностима Римског царства у време Христовог рођења, упознавање са Светим писмом.

Опште компетенције наставног програма: На крају основног образовања кроз верску наставу ученик је стекао основна знања из Православног катихизиса, религијска и историјска знања и вештине неопходне за даље учење, разумевање улоге религије у историји цивилизације, критичког сагледавања савременог света, његових историјских корена. Има развијену свест о свом личном, као и о локалном, националном, европском и глобалном идентитету у духу толеранције и поштовања различитих религија, култура и обичаја. Одговорно се односи према културно-историјском наслеђу.

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин остваривања	Активности	
					наст.	учен
<p>- Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином</p>	<p>I – УВОД - Упознавање са садржајем програма и начином рада.</p>	<p>По завршетку теме ученик ће: - моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 6.</p>	<p>Компетенција за учење: - Има позитиван и одговоран однос према учењу; - М о т и в и с а н ј е и</p>	<p>Вероучитељ треба стално да има на уму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као</p>	<p>Упознаје предзнања ученика; Организује наставни процес; Демонстрира; Пружа помоћ и подршку; Мотивише</p>	<p>Активно слушају (усмеравају пажњу, питају); Решавају проблеме (уочавају их, дефинишу, процењују);</p>

<p>реализације наставе Православног катихизиса; - Установити каква су знања стекли и какве ставове усвојили ученици у претходном разреду школовања.</p>		<p>разреда основне школе; - моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања; - бити мотивисан да похађа часове Православног катихизиса.</p>	<p>о с п о с о б љ е н д а с а м о с т а л н о п л а н и р а , о р г а н и з у ј е , с п р о в о д и и в р е д н у ј е у ч е њ е ; - Р а з л и к у ј е б и т н о о д н е б и т н о г , и з р а ж а в а и о б р а з л а ж е и д е ј е ;</p>	<p>настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе,</p>	<p>ученике; Прати индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика; Укључује ученике у литургијски живот; Подстиче ученике, даје савете; Уводи ученике у нове термине; Јасно формулише проблеме и задатке; Објашњава, врши проверу, даје смернице за рад.</p>	<p>Учествују у комуникацији (дискутују, постављају питања); Сарађују са другима; Мисле (процењују, објашњавају, претпостављају, закључују, повезују постојеће знање са новим).</p>
---	--	--	--	---	---	--

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин остваривања	Активности	
					наст.	учен

<p>- Упознати ученике са културно-историјским приликама у Палестини пред Христово рођење;</p> <p>- Указати ученицима на старозаветна пророштва везана за долазак Спаситеља – Месије;</p> <p>- Објаснити ученицима улогу и значај Светог Јована Претече;</p> <p>- Развити свест код ученика о значају покајања и врлинског живота.</p>	<p>II - ПРИПРЕМА СВЕТА ЗА ДОЛАЗАК СИНА БОЖИЈЕГ</p> <p>- Историјске околности пред долазак Христов</p> <p>- Старозаветна пророштва о доласку Месије</p> <p>- Свети Јован Претеча</p>	<p>- моћи да каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе</p> <p>- моћи да препозна да су Јевреји очекивали Месију на основу старозаветних пророштава</p> <p>- моћи да преприча живот Светог Јована Претече и Крститеља Господњег и каже да је он припремао народ за долазак Христа</p> <p>- моћи да доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет са Христом;</p>	<p>-Користи различите изворе информација и има критички однос према њима;</p> <p>-Способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује, открива,</p>	<p>садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.</p> <p>Дидактичко методичка средства за реализацију наставе:</p> <p>Реализација програма се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки</p>		
---	--	---	--	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - Упознати ученике са настанком новозаветних књига; - Објаснити ученицима кључне новозаветне појмове; - Пружити ученицима основ за разумевање смисла новозаветних догађаја; - Подстаћи ученике да самостално читају Свето Писмо. 	<p>III - УВОД У НОВИ ЗАВЕТ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нови Завет је испуњење Старог Завета; - Новозаветни списи (настанак, подела, функција, аутори...); - Јеванђелисти. 	<ul style="list-style-type: none"> - моћи да закључи да је доласком Исуса Христа Бог склопио Нови Завет са људима; - моћи да наведе неке од новозаветних књига и околности њиховог настанка; - моћи да пронађе одређени библијски одељак; - моћи да каже да се Библија користи на богослужењима; - моћи да именује Јеванђелисте и препозна њихове иконографске симболе; - бити подстакнут на читање Светог Писма. 	<ul style="list-style-type: none"> повезује нова знања; користи могућности ваншколског учења; - Негује и развија лична интересовања 	<ul style="list-style-type: none"> и проблемски приступ садржајима тема. . Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава 		
---	--	---	--	---	--	--

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин остваривања	Активности	
					наст.	учен
<ul style="list-style-type: none"> - Кроз Христове заповести о љубави и тумачење појединих одељака из Беседе на гори указати ученицима на значај љубави 	<p>IV - БОГОЧОВЕК – ИСУС ХРИСТОС</p> <ul style="list-style-type: none"> - Пресвета Богородица – Благовести - Богородичини празници - Рођење Христово 	<ul style="list-style-type: none"> - моћи да преприча догађај Благовести и да препозна да је то „почетак спасења“; - моћи да препозна службу анђела као гласника и служитеља Божијих; - моћи да препозна Богородичино прихватање воље Божије као израз слободе; 	<p>Одговорно учешће у демократском друштву: Има позитиван став према поштовању људских права и слобода;</p> <p>- Понаша се одговорно,</p>	<ul style="list-style-type: none"> Имајући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би 		

<p>према Богу и ближњима. - Подстаћи ученике да живе по Јеванђељу; - Указати ученицима на повезаност Тајне Вечере и Свете Литургије; - Представити ученицима догађаје Страдања и Васкрсења Христовог као кључне за спасење света и човека</p>	<p>- Христос је Богочовек - Крштење Христово - Христова чуда - Новозаветне заповести и Беседа на гори - Христос – Онај који је наш „пут, истина и живот“ - Лазарева Субота и Цвети - Тајна Вечера – прва Литургија - Страдање Христово - Васкрсење Христово</p>	<p>- моћи да уочи да је за разлику од Еве, Богородица послушала Бога - моћи да преприча неке од догађаја из живота Пресвете Богородице и повеже их са Богородичиним празницима; - моћи да преприча библијски опис Рођења Христовог - моћи да препозна да је Христос дошао на свет да сједини Бога и човека - моћи да преприча библијски опис Христовог Крштења, поста и кушања; - моћи да препозна да су Христова чуда израз Његове љубави према људима; - моћи да увиди разлику између старозаветног закона и новозаветних заповести о љубави; - бити подстакнут да прихвати Христа за свој животни узор; - моћи да преприча догађаје Васкрсења Лазаревог и Уласка у Јерусалим; - моћи да увиди контрадикторност између очекивања јеврејског народа спрам Христове личности;</p>	<p>хумано и толерантно у друштву; -Негује своју националну културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу; -Промовише позитивне вредности друштва у различитим активностима (нпр. хуманитарне, еколошке, културно-уметничке акције; борба против насиља и дискриминације по било ком основу (нпр. верском, националном, родном, узрасном, етничком...); акције против болести зависности. злостављања животиња итд.).</p>	<p>требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика. Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.</p>		
---	---	---	---	---	--	--

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин	Активности
-----	---------	--------	---------------------------------------	-------	------------

				остваривања	наст.	учен
	IV - БОГОЧОВЕК – ИСУС ХРИСТОС	<ul style="list-style-type: none"> - моћи да хронолошки наведе - догађаје Страсне седмице - моћи да преприча библијски опис Тајне Вечере и у приносу хлеба и вина препозна Свету Литургију; - моћи да преприча библијски опис Христовог Страдања и Васкрсења - моћи да кроз тумачење тропара Христовог Васкрсења препозна да је Христос победио смрт и омогућио свима васкрсење из мртвих; 	<p>Естетичка компетенција:</p> <p>Показује позитиван однос према сопственој и култури других заједница, упознаје и разуме њихове вредности, повезује културну и природну баштину са историјским и географским контекстом и доприноси очувању природних и културних добара;</p> <p>Показује осетљивост за еко-културу и културу свакодневног живљења и има критички однос према употреби и злоупотреби природе.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> - Објаснити ученицима значај догађаја Вазнесења и Педесетнице; - Упознати ученике са мисионарском делатношћу светих апостола; - Упознати ученике са особеностима сведочења вере у раној Цркви; - Указати ученицима на узроке гоњења хришћана; 	V - ЦРКВА ДУХА СВЕТОГА <ul style="list-style-type: none"> - Вазнесење и Педесетница - Заједница у Јерусалиму, према извештају из Дела апосолских - Мисионарско дело светог апостола Павла - Гоњења Цркве - Свети цар Константин и 	<ul style="list-style-type: none"> - моћи да преприча догађаје Вазнесења и Педесетнице; - моћи да каже да је силаском Духа Светог на апостоле рођена Црква Христова; - моћи да именује неколико светих апостола и наведе неке од догађаја из њиховог живота; - моћи да уочи да су у Римском царству хришћани били гоњени и наведе неке од примера мучеништва; - моћи да објасни значај доношења Миланског едикта; - моћи да усвоји вредност толеранције међу људима различитих верских убеђења; - моћи да уочи у којој мери је 				

- Подстаћи ученике на толеранцију према припадницима других вероисповести	крштење царства	напредовао и савладао градиво Православног катихизиса у 6. разреду				
---	-----------------	--	--	--	--	--

Кључни појмови: позитиван став, вештине, одговорно учење, равноправност различитих заједница, традиција и културни идентитет, култура, еко-култура, живљење, критички, злоупотреба, комуникација, усмена, писана, телефоном, путем интернета, активно, неговање, дијалог, критички, хумано, толерантно, лични избор, медији, ИКТ средство, конструктиван, креативан, афирмишући, солидарност.

Формативно и сумативно оцењивање: У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно. Оцењивање се врши описном оценом и то:

- Истиче се;
- Дobar;
- Задовољава;

Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз:

- усмено испитивање;
- писмено испитивање;
- посматрање понашања ученика.

Корелативни садржаји:

Историја:

- Настанак и појава хришћанства;
- Хришћанска црква у раном средњем веку;

- Источно Римско царство (Византија до XII века);
- Прве словенске кнежевине и мисија Кирила и Методија;
- Крсташки ратови;
- Србија у доба Немањића.

Српски језик:

- *Богојављенска ноћ*, С. Ћириковић

Специфичне предметне компетенције:

- Ученик може да усвоји вредност толеранције међу људима различитих верских убеђења;
- Ученик познаје особеност сведочења вере у раној цркви;
- Ученик може усмено да преприча најважније догађаје из Светог писма;
- Ученик активно учествује у богослужбеном животу цркве;
- Ученик разуме појам сотириологије.

ПРОГРАМ РАДА НАСТАВНИКА

Наставни предмет

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Разред: **ШЕСТИ**

Недељни фонд часова: 1

Годишњи фонд часова: 36

Тема /Садржај	Циљ	Начин остваривања садржаја	Корелација садржаја	Постигнућа уџеника	Стандарди	Међупредметне компетенције
<p>I</p> <p>Упознавање основних елемената програма</p> <p>Увод у програм</p> <p>Упознавање са најзначајнијим појмовима из програма.</p> <p>Мере и решења</p> <p>Правила и захтеви тимског рада</p> <p>Упознавање са корацима кроз које се реализује програм.</p> <p>Студија одељења</p>	<p>Представљање циљева, задатка и садржаја програма и упознавање ученика са начином рада.</p> <p>Проучавање уводног текста, размена мишљења, уочавање проблема у заједници, предлози могућих решења одређених проблема.</p> <p>Упознавање ученика са карактеристикама и правилима тимског рада.</p> <p>Упознавање ученика са изградом разредне студије, начином прикупљања материјала и прилога за презентацију и документацију за четири дела студије.</p>	<p>Разговор, анализа текста; дискутовање, аргументовање, дебата, анализа случаја и поређење, истраживање, презентација ученичких радова и продуката, доношење закључака, НТЦ</p>	<p>Српски језик, ликовна култура</p>	<p>Развијање способности критичког расуђивања и одговорног одлучивања и делање;</p> <p>Разумевање функционисања нивоа и органа власти;</p> <p>Упознавање мера власти;</p> <p>Обучавање за тимски начин рада;</p>		<p>Компетенције за целоживотно учење</p> <p>Рад са подацима и информацијама</p> <p>Сарадња</p> <p>Комуникација</p> <p>Дигитална компетенција</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>Одговоран однос према околини</p> <p>Предузимљивост</p>
<p>II</p> <p>Први корак: уочавање проблема у заједници</p> <p>Уочавање проблема у друштвеној заједници</p> <p>Подела ученика у групе за прикупљање података о појединим проблемима</p> <p>Прикупљање података</p> <p>Извештавање и дискусија о прикупљеним подацима сваке групе.</p>	<p>Ученици кроз дискусију идентификују честе проблеме заједнице и у групама попуњавају "Упитник за уочавање и анализу проблема" и упућивање у начин коришћења "Упитника за прикупљање података".</p> <p>Ученици разговарају са родитељима, наставницима и другим члановима заједнице, коришћење штампаних извора и информација из медија.</p> <p>Разговор о прикупљеним подацима.</p>	<p>Разговор, анализа текста; дискутовање, аргументовање, дебата, анализа случаја и поређење, истраживање, презентација ученичких радова и продуката, доношење закључака, НТЦ</p>	<p>Српски језик</p>	<p>Развијање способности критичког расуђивања и одговорног одлучивања и делања;</p> <p>Развијање комуникацијских вештина неопходних за сарадничко понашање, аргументовање ставова и изражавање мишљења;</p> <p>Подстицање и оспособљавање за активно учешће у животу локалне заједнице;</p>		<p>Компетенције за целоживотно учење</p> <p>Рад са подацима и информацијама</p> <p>Сарадња</p> <p>Комуникација</p> <p>Дигитална компетенција</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>Одговоран однос према околини</p> <p>Предузимљивост</p>

<p>III</p> <p>Други корак: избор</p> <p>Проблема</p> <p>Избор проблема</p>	<p>Процењивање прикупљених података, дискусија о проблемима и избор заједничког проблема.</p>	<p>Разговор, анализа текста; дискутовање, аргументовање, дебата, анализа случаја и поређење, истраживање, презентација ученичких радова и продуката, доношење закључака,</p> <p>НТЦ</p>	<p>Српски језик</p>	<p>Развијање способности критичког расуђивања и одговорног одлучивања и делања;</p> <p>Развијање комуникацијских вештина неопходних за сарадничко понашање,</p> <p>аргументовање ставова и изражавање мишљења;</p>		<p>Компетенције за целоживотно учење</p> <p>Рад са подацима и информацијама</p> <p>Сарадња</p> <p>Комуникација</p>	
<p>IV</p> <p>Трећи корак: сакупљање података о изабраном проблему</p> <p>Идентификовање извора информација</p> <p>Упознавање са техникама и поступцима прикупљања информација</p> <p>Подела на истраживачке</p>	<p>Упознавање са изворима података.</p> <p>Разматрање са ученицима "Упутстава за добијање и документовање података", садржаја упитника и других поступака прикупљања података на терену (посете библиотекама, телефонирање, заказивање састанака, писање</p>	<p>Разговор, анализа текста; дискутовање, аргументовање, дебата, анализа случаја и поређење, истраживање, презентација ученичких радова и продуката, доношење закључака,</p> <p>НТЦ</p>	<p>Српски језик</p>	<p>Развијање способности критичког расуђивања и одговорног одлучивања и делања;</p> <p>Упознавање права и одговорности грађана на нивоу заједнице;</p> <p>Развијање комуникацијских вештина неопходних за</p>		<p>Компетенције за целоживотно учење</p> <p>Рад са подацима и информацијама</p> <p>Сарадња</p> <p>Комуникација</p> <p>Дигитална компетенција</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Одговорно</p>	

<p>тимове и припрема потребних материјала Сакупљање података о изабраном проблему (може и као домаћи задатак) Разговор о прикупљеним подацима.</p>	<p>захтева...).</p> <p>Припрема ученика за претходну најаву посете особама у организацијама и институцијама којима ће поставити питања из "документационих упитника". посете ученика различитим организацијама и институцијама и организовање гостовања особа из организација или институција које се баве решавањем изабраног проблема.</p> <p>Разговор о прикупљеним подацима.</p>			<p>сарадничко понашање, аргументовање ставова и изражавање мишљења;</p>		<p>учешће у демократском друштву Одговоран однос према околини Предузимљивост</p>	
--	--	--	--	--	--	---	--

<p>V</p> <p>Четврти корак: израда студије</p> <p>Подела ученика на четири студијске групе</p> <p>Разврставање и класификовање сакупљених материјала према захтевима делова студије.</p> <p>Критеријуми за израду студије</p> <p>Израда студије</p> <p>Припрема за јавну презентацију</p>	<p>Упознавање са деловима студије и задацима студијских група на основу "Упутстава за студијске групе".</p> <p>Разврставање и класификовање сакупљених материјала према захтевима делова студије.</p> <p>Упознавање ученика са мерилима за израду и процену студије.</p> <p>Ученици раде на два дела студије - показни део (пано) и документациони део.</p> <p>Упознавање ученика са циљевима јавног представљања и припремају презентацију у складу са упутством (симулација презентације).</p>	<p>Разговор, анализа текста; дискутовање, аргументовање, дебата, анализа случаја и поређење, истраживање, презентација ученичких радова и продуката, доношење закључака,</p> <p>НТЦ</p>	<p>Српски језик, ликовна култура</p>	<p>Развијање способности критичког расуђивања и одговорног одлучивања и делања;</p> <p>Развијање комуникацијских вештина неопходних за сарадничко понашање,</p> <p>аргументовање ставова и изражавање мишљења;</p> <p>Подстицање и оспособљавање за активно учешће у животу локалне заједнице;</p> <p>Вежбање јавног наступа;</p>		<p>Компетенције за целоживотно учење</p> <p>Рад са подацима и информацијама</p> <p>Сарадња</p> <p>Комуникација</p> <p>Дигитална компетенција</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>Одговоран однос према околини</p> <p>Предузимљивост</p>	
<p>VI</p> <p>Пети корак: јавна презентација</p> <p>Јавна презентација</p>	<p>Ученици пред жиријем и публиком представљају своје делове разредне студије и одговарају на питања.</p>	<p>Разговор, анализа текста; дискутовање, аргументовање, дебата, анализа случаја и поређење, истраживање, презентација ученичких радова и продуката, доношење закључака,</p>	<p>Српски језик, ликовна култура</p>	<p>Вежбање јавног наступа;</p> <p>Развијање способности критичког расуђивања и одговорног одлучивања и делања.</p>		<p>Компетенције за целоживотно учење</p> <p>Рад са подацима и информацијама</p> <p>Сарадња</p>	

студије		НТЦ				Комуникација	
<p>VI</p> <p>Шести корак:</p> <p>осврт на научно</p> <p>Разговор о томе шта су ученици и како научили Израда кратког писаног осврта на научно као део документације</p>	<p>Ученици самостално процењују искуства и вештине које су стекли током програма.</p> <p>Ученици бележе утиске о личном и заједничком раду и напредовању</p>	<p>Разговор, анализа текста; дискутовање, аргументовање, дебата, анализа случаја и поређење, истраживање, презентација ученичких радова и продуката, доношење закључака,</p> <p>НТЦ</p>	Српски језик	Развијање способности критичког расуђивања и одговорног одлучивања и делања		<p>Компетенције за целоживотно учење</p> <p>Рад са подацима и информацијама</p> <p>Сарадња</p> <p>Комуникација</p>	

„Службени гласник РС“ бр. 88/17 и 27/18 –др.закон.

Теме	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Le club des lookés</p> <p>Le club d'admirateurs</p> <p>Le club des sportifs</p> <p>Le club des gourmands</p> <p>Le club des explorateurs</p> <p>Le club des voyageurs</p>	<p>Мотивација ученика,осмишљавање пријатне атмосфере за рад на часу, иницирање комуникације на страном језику, упутства за правилан изговор, описивање, објашњавање, записивање непознатих речи, читање, давање инструкција при преводу, провера познавања правописа диктирањем, давање упутстава и савета у напредовању, корекција грешака.</p>	<p>- Користи циљни језик у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери; говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика;</p> <p>– Настоји да значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе буде у потпуности схваћено</p> <p>-Упућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа</p>	<p>-Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа (слушај, пиши, повежи, одреди али и активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори/затвори свеску)</p> <p>-Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације)</p> <p>-Мануелне активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера и сл.).</p> <p>-Вежбе слушања- повезати појмове, додати делове слике, допунити информације,селектовати тачне и нетачне исказе,</p>	<p><u>Српски језик:</u> Инфинитив Презент Редни и основни бројеви Показни придеви Футур Боје као описни придеви Компаратив Повратни глаголи Придевске заменице Придевске заменице Упитне речи Деони генитив Прилози за количину Перфекат, Негација <u>Енглески језик:</u> Боје Школско окружење представљање Одећа Просторије Намештај Исхрана Домаће животиње</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Le club des lookés</p> <p>Le club d'admirateurs</p> <p>Le club des sportifs</p> <p>Le club des gourmands</p> <p>Le club des explorateurs</p> <p>Le club des voyageurs</p>	<p>Примена индивидуалног рада, рада у групи и пару, употреба драме за увежбавање лексике и реченичних конструкција, употреба CD-а са снимљеним материјалима, коришћење различитих текстова (преузетих са интернета, из разних уџбеника) за проверу разумевања текстова, смишљање занимљивих тема за писање састава и тема за разговор и конверзацију. Креирање видео лекција. Израда пројеката.</p>	<p>Прати напредовање ученика, даје повратне информације, оцењује</p> <p>Прати напредовање ученика, даје повратне информације, оцењује</p>	<p>Класификовање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...).</p> <p>Решавање "текућих проблема" у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>"Превођење" исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова са текстом или, пак, именовање наслова.</p> <p>Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала - плакат, програм приредбе или неке друге манифестације.</p>	<p>Перфекат, негација Саобрћај</p> <p><u>Математика:</u> Сабирање и одузимање</p> <p><u>Биологија:</u> Здрава исхрана, Пирамида здраве исхране</p> <p><u>Домаћинство:</u> Планирање obroка</p> <p><u>Физичко васпитање:</u> Врсте спортова Развијање спорског духа код младих</p> <p><u>Техника и технологија:</u> Хоризонтални пресек</p> <p><u>Географија:</u> Планете сунчевог система</p>

Опште међупредметне компетенције и начин њиховог унапређивања

1. Компетенција за целоживотно учење (кроз рад на часу и самостални рад код куће)
2. Комуникација (рад на часу, групни рад, вршњачко учење)
3. Рад с подацима и информацијама (самостално истраживање, током израде пројеката и мини-пројеката)
4. Дигитална компетенција (током израде пројеката и мини-пројеката)
5. Решавање проблема (током израде пројеката и мини-пројеката)
6. Сарадња (рад у пару или групи, вршњачко учење, сараднички часови, сарадња са институцијама)
7. Одговорно учешће у демократском друштву (разговор, дискусија, учешће у пројекту)
8. Одговоран однос према здрављу (разговор, дискусија, пројекат)
9. Одговоран однос према околини (развијање еколошке свести, разговори на тему, дебата)
10. Естетичка компетенција (развијање осећаја за лепо кроз рад на резентацијама, изради паноа, цртежа, илустрација)
11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву (рад на мини-пројекту)

Пројекти, тематски дани, недеље...

1. Европски дан језика, тематски дан-септембар.
2. Дани франкофоније, тематски месец- март
3. ДЕЛФ –током целе године
4. Пројекат „Ресторан здраве хране“ април

Оцењивање

Процес праћења остварености исхода почиње проценом нивоа знања ученика на почетку школске године како би наставници могли да планирају наставни процес и процес праћења и вредновања ученичких постигнућа и напредовања. Тај процес се реализује формативним и сумативним вредновањем. Док се код формативног оцењивања током године прате постигнућа ученика различитим инструментима (дијагностички тестови, самоевалуација, језички портфолио, пројектни задаци и др.), сумативним оцењивањем (писмени задаци, завршни тестови, тестови језичког нивоа) прецизније се процењује оствареност исхода или стандарда на крају одређеног временског периода (крај полугодишта, године, циклуса образовања). Оцењивањем и вредновањем треба да се обезбеди напредовање ученика у остваривању исхода, као и квалитет и ефикасност наставе. Сврха оцењивања треба да буде и јачање мотивације за напредовањем код ученика, а не истицање њихових грешака. Елементи који се вреднују су разноврсни и треба да допринесу свеопштој слици о напредовању ученика, јачању њихових комуникативних компетенција, развоју вештина и способности неопходних за даљи рад и образовање. То се постиже оцењивањем различитих елемената као што су језичке вештине (читање, слушање, говор и писање), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван

њега, примена социоллингвистичких норми. Приликом оцењивања и вредновања неопходно је да начини провере и оцењивања буду познати ученицима, односно усаглашени с техникама, типологијом вежби и врстама активности које су примењиване на редовним часовима, као и начинима на који се вреднују постигнућа. Таква правила и организација вредновања и оцењивања омогућавају позитивну и здраву атмосферу у процесу наставе и учења, као и квалитетне међусобне односе и комуникацију на релацији ученик - наставник, као и ученик - ученик, а уједно помажу ученику да разуме важност и смисленост вредновања и подстичу га на преузимање одговорности за планирање и унапређивање властитог процеса учења.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Француски језик Разред: 6. Годишњи фонд часова: 36

Допунска настава

Недељни фонд часова: 1

„Службени гласник РС“ бр. 88/17 и 27/18 –др.закон

Теме	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Le club des lookés</p> <p>Le club d'admirateurs</p> <p>Le club des sportifs</p> <p>Le club des gourmands</p> <p>Le club des explorateurs</p> <p>Le club des voyageurs</p>	<p>Рад у Гугл учионици Креирање посебних видео лекција за рад.</p> <p>Мотивација ученика, објашњавање, записивање непознатих речи, читање, давање инструкција при преводу, провера познавања правописа диктирањем, давање упутстава и савета у напредовању, корекција грешака. Примена индивидуалног рада</p>	<p>- Користи циљни језик у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери; говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика; – Настоји да значење поруке буде у потпуности схваћено Упућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа Прати напредовање ученика, даје повратне информације.</p>	<p>Читају, преводе, одговарају на питања како би се проверило разумевање прочитаног текста, слушају аудио снимке, дискутују, пишу саставе на задату тему, пишу диктате, разговарају на страном језику са другом и наставником, износе своје ставове и мишљења на неку тему, једни другима указују на грешке, проверавају радове једни другима пре него што их наставник прегледа, у групи или пару израђују задатке, осмишљавају сценарио на задату тему, самостално истражују на основу смерница које је дао наставник.</p>	<p>Српски језик : Потенцијал Демонстративне заменице Управни и неуправни говор</p> <p>Заменице Придеви Глеголска времена</p>

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Немачки језик (други страни језик)

РАЗРЕД: VI (шести)

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА: Циљ учења другог страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Кључни појмови садржаја: говор, слушање, писање, читање, описивање, изражавање

Р.бр.теме	Област-темаСадржаји; Препоручени број часова	Очекивани исходи (по завршетку разреда ученик ће бити у стању да)	Стандарди:	Међупредметне компетенције	Међупредметна повезаност	Начин и поступци остваривања програма(облици рада, методе, наставна средства)	Активности ученика и наставника	Праћење и вредновање резултата напредовања ученика/начин провере	Време реализације
I	Mein Alltag (Das ist meine Familie) - Представљањечланова породице и упознавање породичног стабла у ширем контексту. -Представљање себе и своје уже и шире породице,описивање особа	- разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење / давање информација личне природе; - поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства; - постави и одговори	ДСТ.1.1.1.11. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.2.3.3. ДСТ.3.3.2.	- комуникација (уме јасно да се изрази усмено; уме да саслуша излагање саговорника, до краја и без упадица) - сарадња (активно учествује у раду пара; поштује правила	- српски језик (присвојне заменице у једнини,личне заменице у акузативу,наглашавање самогласника у једнини и множини,речи са тс - енглески језик (глаголи arbeiten starten и finden, налажење сличности са првим страним језиком ликовна култура (учење помоћу цртања и асоцијација)	<i>Облици рада:</i> -фронтални - индивидуални -рад у паровима - пленум <i>Методе рада:</i> -дијалогска - демонстративна	<i>Активности наставника:</i> - објашњава - даје смернице за рад - подстиче/мотивише - пружа додатну подршку - редовно води педагошку документацију о сваком ученику - даје повратну	-Активност на часу и домаћи задаци - континуирано праћење и бележење -Усмена провера	септембар

	<p>-Слушање,разумевање и читање краћих, једноставнијих текстова који се односе на дате комуникативне ситуације.</p> <p>-Усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима.</p> <p>-Препознавање стабла породице у ширем контексту</p> <p>-Изражавање свиђања или несвиђања</p> <p>-Комуникација везана за различита занимања(именовање и краћа дискусија)</p> <p>-навођење и описивање кућних љубимаца</p> <p>-Лексика на тему породице и кућних љубимаца</p> <p>9 часова – обрада:5 утврђивање:4</p>	<p>на једноставнија питања личне природе;</p> <p>- у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима.</p>		<p>заједничког рада).</p>		<p>-рад на тексту</p> <p><i>Наставна средства:</i></p> <p>-уџбеник</p> <p>-радни лист</p> <p>-аудио-снимци</p> <p>-фотографије</p>	<p>информацију о напретку</p> <p>- вреднује и оцењује ангажовање ученика</p> <p>- процењује свој рад (самоевалуација) и ради на личном усавршавању</p> <p><i>Активности ученика:</i></p> <p>слуша и реагује на упутства наставника</p> <p>- слуша аудио записе</p> <p>- активно учествује у раду</p> <p>- ради индивидуално, у пару или у групи</p> <p>-пише</p> <p>- повезује</p> <p>- допуњава</p> <p>- образлаже</p> <p>- класира и упоређује</p> <p>- изражава мишљење</p> <p>- води дијалог</p> <p>- црта/сече/боји</p> <p>- редовно ради домаће задатке</p> <p>- процењује самостално свој напредак</p>		
II	Wir haben sturmfrei	- представља себе и другог;	<p>ДСТ.1.1.4.</p> <p>ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.14.</p> <p>ДСТ.2.1.19.ДСТ.2.3.2.</p>	- сарадња (активно)	-српски језик (присвојне заменице у	<i>Облици рада:</i> -фронтални	<i>Активности наставника:</i>	-Активност на часу и	септембар /

<p>- описивање стана и просторија у којима боравимо -разговор и препознавање просторија и намештаја -планирање кућних послова -разумевање и изражавање молби и упутстава -разумевање текста везаног за описивање различитих просторија</p>	<p>- разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих -препозна и изговори имена просторија ,намештаја и кућних послова -формира једноставне обавештајне и упитне реченице -описивање где се налази и где се која просторија налази</p>	<p>ДСТ.3.2.3. ДСТ.3.3.2. ДСТ.3.3.3.</p>	<p>учествује у раду пара; поштује правила заједничког рада); комуникација (уме јасно да се изрази усмено и писано; уважава саговорника).</p>	<p>множини,прилози за место,императив,Wo? + датив) - енглески језик (модални глаголи <i>müssen</i> и <i>können</i>, глаголи <i>putzen</i> и <i>giessen</i>) - грађанско васпитање (разговор о свакодневним ситуацијама везаним за место становања)</p>	<p>- индивидуалн и -рад у паровима - пленум <i>Методе рада:</i> -дијалогска - демонстративна -рад на тексту <i>Наставна средства:</i> -уџбеник -радни лист -аудио- снимци -фотографије</p>	<p>- објашњава - даје смернице за рад - подстиче/мотив ише - пружа додатну подршку - редовно води педагошку документацију о сваком ученику - даје повратну информацију о напретку - вреднује и оцењује ангажовање ученика - процењује свој рад (самоевалуација) и ради на личном усавршавању <i>Активности ученика:</i> слуша и реагује на упутства наставника - слуша аудио записе - активно учествује у раду - ради индивидуално, у пару или у групи -пише - повезује - допуњава</p>	<p>домаћи задаци - континуирано праћење и бележење -Писана провера – контролни задатак -Усмене провере / усмено излагање и презентације</p>	<p>октобар</p>
--	---	---	--	--	--	---	---	----------------

							<ul style="list-style-type: none"> - образлаже - класира и упоређује - изражава мишљење - води дијалог - црта/сече/боји - редовно ради домаће задатке - процењује самостално свој напредак 		
III	<p>So ist mein Tag</p> <ul style="list-style-type: none"> - разумевање текстова и коришћење једноставнијих језичких средстава у комуникацији везаној за ток дана -разумевање и именовање колико има сати -комуникација везана за молбу и дозволу -изражавање допадања или недопадања користећи једноставнија језичка средства -дијалог и договарање за време и место састанка <p>16 часова – обрада: 4 утврђивање: 12</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих. - разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава; - описује жива бића, предмете, места и појаве једноставним језичким средствима. -разуме ток дана ,јутарњу рутину и у стању је да их опише -уме да каже колико има сати на немачком језику 	<p>ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.14. ДСТ.2.1.16. ДСТ.2.1.17. ДСТ.2.1.19. ДСТ.3.1.2. ДСТ.3.1.13 ДСТ.3.1.14.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -естетичка (препознаје естетичке елементе у различитим контекстима као што су свакодневни говор у приватном и јавном животу); - сарадња(активно учествује у раду групе; поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи; доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима; критички процењује свој рад и рад групе); - за учење (користи различите изворе информација и 	<ul style="list-style-type: none"> -енглески језик (модални глаголи <i>durfen</i> и <i>wollen</i>, глагол <i>helfen</i>, глагол <i>sich treffen</i>) - српски језик(глаголи са раздвојним префиксом) -географија (временска зона у свету и код нас) -грађанско васпитање (опис свакодневних животних навика и рутина) 	<p><i>Облици рада:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -фронтални - индивидуални -рад у паровима - пленум <p><i>Методе рада:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -дијалогска - демонстративна -рад на тексту <p><i>Наставна средства:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -уџбеник -радни лист -аудио- снимци -фотографије 	<p><i>Активности наставника:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - објашњава - даје смернице за рад - подстиче/мотивише - пружа додатну подршку - редовно води педагошку документацију о сваком ученику - даје повратну информацију о напретку - вреднује и оцењује ангажовање ученика - процењује свој рад (самоевалуација) и ради на личном усавршавању <p><i>Активности ученика:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> -Активност на часу и домаћи задаци - континуирано праћење и бележење -Усмена провера -Пројектни задаци 	<p>октобар / новембар</p>

				има критички однос према њима; способан је да самостално и са другима истражује); - дигитална (уме да претражује и систематизује информације).			слуша и реагује на упутства наставника - слуша аудио записе - активно учествује у раду - ради индивидуално, у пару или у групи - пише - повезује - допуњава - образлаже - класира и упоређује - изражава мишљење - води дијалог - црта/сече/боји - редовно ради домаће задатке - процењује самостално свој напредак		
IV	Meine Plane (Wir fahren nach Berlin) -лексика везана за превозна средства,опис пута као и на оријентацију у граду -разумвање и читање текстова везаних за планирање и организацију путовања,давање	- разуме једноставне исказе којима се исказује припадање/неприпад ање, поседовање/непоседовање и реагује на њих; -користи једноставнија језичка средства којима се изражава планирање путовања -у стању је да опише пут и да пронађе и	ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.2.4. ДСТ.2.1.5. ДСТ.2.1.16. ДСТ.2.2.3. ДСТ.3.1.14.	- естетичка (показује позитиван однос према култури других заједница, упознаје и разуме њихове вредности); - комуникација (уме да саслуша излагање саговорника	- српски језик (планирање путовања и разговор на тему путовања) - енглески језик (претерит глагола haben и sein у једнини,mit + датив,wohin?zu+ датив, Wohin?in + акузатив) - српски језик (наглашавање сложеница) - географија (опис Берлина и занимљивости тј.туристичких атракција)	Облици рада: -фронтални - индивидуални -рад у паровима -пленум Методе рада: -дијалоска - демонстративна	Активности наставника: - објашњава - даје смернице за рад - подстиче/мотивише - пружа додатну подршку - редовно води педагошку документацију о сваком ученику - даје повратну информацију о	-Активност на часу и домаћи задаци - континуирано праћење и бележење -Писана провера – писмени задатак -Усмена провера у виду	новембар / децембар /јануар

	<p>инструкција -разговор и посављање питања везаних за пут као и објашњења везана за пут -договор око заједничких активности -тражење и давање информација везаних из проспекта везаних за путовање -наглашавање сложеница, претерит глагола haben и sein у једнини</p> <p>12 часова – обрада: 4 утврђивање: 8</p>	затражи потребне информације		до краја и без упадица); - сарадња (активно учествује у раду групе; поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи; доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима; критички процењује свој рад и рад групе).		-рад на тексту <i>Наставна средства:</i> -уџбеник -радни лист -аудио-снимци -фотографије	<p>напретку - вреднује и оцењује ангажовање ученика - процењује свој рад (самоевалуација) и ради на личном усавршавању</p> <p><i>Активности ученика:</i> слуша и реагује на упутства наставника - слуша аудио записе - активно учествује у раду - ради индивидуално, у пару или у групи -пише - повезује - допуњава - образлаже - класира и упоређује - изражава мишљење - води дијалог - црта/сече/боји - редовно ради домаће задатке - процењује самостално свој напредак</p>	излагања	
V	Ich habe Geburtstag	- разумевање и именовање позивнице за	ДСТ.1.1.3. ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.13. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.2.1.3.	- комуникација (познаје	- енглески језик (глагол werden, глаголи stehen, passen и	<i>Облици рада:</i> -фронтални -	<i>Активности наставника:</i> - објашњава	-Активност на часу и домаћи	фебруар / март

<p>- лексика везана за позивнице, потврд у или одбијање доласка, одећу, поклоне и честитке</p> <p>- писање позивнице користећи једносавнија језичка средства и одговарање на њих то јест прихватање или неприхватање</p> <p>- наглашавање слогова</p> <p>- коришење самогласника испред дуплих сугласника</p> <p>- успостављање комуникације везане за навођење датума</p> <p>- именоване одеће</p> <p>- питања за савет као и давање савета</p> <p>- разговор о поклонима тј. како да упутимо честитку за рођендан и да се захвалимо на доласку и поклону</p> <p>- коришћење личних заменица у акузативу у</p>	<p>рођендан</p> <p>- разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпад ање, поседовање/непоседовање и реагује на њих;</p> <p>- тражи и даје једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпад ање, поседовање/непоседовање</p> <p>- разуме позив и реагује на њега;</p> <p>- упућује позив за заједничку активност</p> <p>- позива на рођендан и прича о поклонима користећи једноставна језичка средства</p> <p>- уме да пита за савет као и да упутити савет, да пита за датум као и да га наведе</p> <p>- препознаје разлику између показних и упитних заменица</p>	<p>ДСТ.2.1.5. ДСТ.2.1.18. ДСТ.2.1.19. ДСТ.2.1.20. ДСТ.2.1.21. ДСТ.2.1.23 ДСТ.2.3.1. ДСТ.3.1.1. ДСТ.3.1.13. ДСТ.3.1.15. ДСТ.3.1.20. ДСТ.3.3.1.</p>	<p>различите облике комуникације: усмену и писану); уважава саговорника реагујући на његово мишљење, а не на личност; уме да саслуша излагање саговорника до краја и без упадица));</p> <p>- сарадња (активно учествује у раду пара).</p>	<p>gefallen+датив, глаголи schenken и wünschen</p> <p>- српски језик (личне заменице у акузативу, редни бројеви, упитна заменица welcher/welches/welche, л оказна заменица der/die/das)</p> <p>- ликовна култура (прављење честитки за рођендан)</p>	<p>индивидуалн и</p> <p>- рад у паровима</p> <p>- пленум</p> <p><i>Методе рада:</i></p> <p>- дијалогска</p> <p>- демонстративна</p> <p>- рад на тексту</p> <p><i>Наставна средства:</i></p> <p>- уџбеник</p> <p>- радни лист</p> <p>- аудио-снимци</p> <p>- фотографије</p>	<p>- даје смернице за рад</p> <p>- подстиче/мотив ише</p> <p>- пружа додатну подршку</p> <p>- редовно води педагошку документацију о сваком ученику</p> <p>- даје повратну информацију о напретку</p> <p>- вреднује и оцењује ангажовање ученика</p> <p>- процењује свој рад (самоевалуација) и ради на личном усавршавању</p> <p><i>Активности ученика:</i></p> <p>слуша и реагује на упутства наставника</p> <p>- слуша аудио записе</p> <p>- активно учествује у раду</p> <p>- ради индивидуално, у пару или у групи</p> <p>- пише</p> <p>- повезује</p> <p>- допуњава</p> <p>- образлаже</p>	<p>задаци - континуирано праћење и бележење</p> <p>- Усмена провера</p>	
---	---	---	--	--	---	--	---	--

	множини, редних бројева, упитних и показних заменица 9 часова – обрада: 6 утврђивање: 3						- класира и упоређује - изражава мишљење - води дијалог - црта/сече/боји - редовно ради домаће задатке - процењује самостално свој напредак		
VI	Endlich Ferien - читање и разумевање текстова везаних за активности на распусту - описивање годишњих доба као и активности у слободно време - изражавање допадања/недопадања - разумевање понуда како да проведемо распуст - лексика везана за датуме, време, годишња доба као и понуде за распуст - коришћење претерита глагола haben и sein у множини - фонетика везана за наглашавање у реченици	- у стању је да разговара о терминима, времену и да опише годишња доба - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагања и реагује на њих; - тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима; - разговара о успоменама са распуста и наводи активности у слободно време - у стању је да опише куда путује на распусту	ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.3.1. ДСТ.2.1.19. ДСТ.2.1.20. ДСТ.2.1.21. ДСТ.2.3.1. ДСТ.3.1.13. ДСТ.3.1.15. ДСТ.3.3.1. ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.3.1. ДСТ.2.1.16. ДСТ.2.3.1. ДСТ.3.1.15. ДСТ.3.3.1.	- комуникација (изражава своје ставове, осећања на позитиван и аргументован начин), - естетичка (показује позитиван однос према култури других заједница); - сарадња (доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге); - одговоран однос према здрављу (бира стил живота и навике имајући на уму добре стране и	- српски језик (навођење хобија, слободних активности, исражавање допадања и недопадања) - енглески језик (претерит глагола haben и sein у множини, исражавање допадања и недопадања, Wann?im/am /um von-bis Wann?vor и nach + датив, Wohin?nach+име места)	Облици рада: - фронтални - индивидуални - рад у паровима - пленум Методе рада: - дијалогска - демонстративна - рад на тексту Наставна средства: - уџбеник - радни лист - аудио- снимци - фотографије	Активности наставника: - објашњава - даје смернице за рад - подстиче/мотивише - пружа додатну подршку - редовно води педагошку документацију о сваком ученику - даје повратну информацију о напретку - вреднује и оцењује ангажовање ученика - процењује свој рад (самоевалуација) и ради на личном усавршавању Активности ученика: слуша и реагује	- Активност на часу и домаћи задаци - континуирано праћење и бележење - Писана провера – контролни задатак - Усмена провера	март / април

	15 часова – обрада: 4 утврђивање: 11			ризике тог избора).			на упутства наставника - слуша аудио записе - активно учествује у раду - ради индивидуално, у пару или у групи -пише - повезује - допуњава - образлаже - класира и упоређује - изражава мишљење - води дијалог - црта/сече/боји - редовно ради домаће задатке - процењује самостално свој напредак		
--	--	--	--	------------------------	--	--	--	--	--

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ: ЦРТАЊЕ ,СЛИКАЊЕ ,ВАЈАЊЕ**6. РАЗРЕД**

ТЕМА	САДРЖАЈ	ЦИЉ	ИСХОДИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА САДРЖАЈА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	КОРЕЛАЦИЈА
------	---------	-----	--------	----------------------------------	----------------------	-------------------------------	------------

ЦРТАЊЕ	Тачка, линија, смер	Омогућавање и подстицање развој учениковог спонтаног и креативног мишљења у областима ликовне културе;	Зна да презентује и излаже адекватне ликовне радове различитим ликовним техникама (радови у цртачким ликовним техникама, туш и перо , графит, угљен и сл.)	Демонстрацијом примера ликовних уметника и њухових дела, који су се изражавали цртежом и линијом на различите начине и ликовне технике (Албрехт Дирер, , Едуард Мане , Анри Матис, Амадео Модељани, Дејвид Хокни и др.)	Слушају излагање наставника које Има са циљ обладавање основним цртачким техникама (ритма линија мрља, смер линија итд.)	-Развија дигиталне компетенције где је линија важан и неизбежан сегмент	Геометријски објекти-Тачка, права, раван, дуж, полуправа, изломљена линија, многоугао, кружница, круг- (математика)
	Слободан ритам маса и волумена, бојених мрља, линија, светлина	Омогућавање и подстицање ученика на савладавање технолошких поступака ликовног рада (цртање, линија, мрља светлина) у оквиру одређених средстава и медијума	Уме да демонстрира и анализира ликовне паное са темом уметника који су се између осталог успешно бавили различитим цртачким техникама (Албрехт Дирер, Пабло Пикасо, Дејвид Хокни , Анри Матис, Амадео Модељани и др.)	Израдом ликовних радова на тему маса , мрља, линија светлина (цртање бојом , цртање тушем и пером)	Бележе основне појмове и зобласти цртања, Учествују у разговору.	-Развија компетенције према комуникацији јер је линија један од првих начина како се комуницирало од пећинског доба па до данас.	
	Естетско процењивање	Мотивисање и упознавање ученика са основних елемената и закона- мерности ликовног језика		Монолошко дијалогским методама	Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове.	Развија компетенције према естетичким моментима који су од велике важности	
	Компоновање више ритмичких целина у простору	Развој способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење		Индивидуалним и групним радом ученика приликом израде ликовних радова са темом покрета , ритма линија у природи , ритма у свакодневници. (сенчење, различито третирање линије)	Цртање/сликање ликовне теме различитим ликовним техникама и методама (Цртање) о пажње, активност кроз самосталан и рад у пару.		
	Компоновање основних тродимензионалних облика			Израдом ликовних радова у цртачким техникама (откривање особености линија извлачењем истих у различитим цртачким техникама)			
Естетско процењивање							

ТЕМ А	САДРЖАЈ	ЦИЉ	ИСХОДИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА САДРЖАЈА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА	МЕЂУПРЕДМЕТ НЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	КОРЕЛАЦИЈА
----------	---------	-----	--------	----------------------------------	----------------------	-----------------------------------	------------

СЛИКАЊЕ	Хроматски и ахроматски скуп	Савладавање технолошких поступака ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума	Излаже и успешно презентује адекватне ликовне радове различитим ликовним техникама (радови у сликарским ликовним техникама, гваш ,акварел , темпера, Пастел)	Демонстарцијом примера ликовних уметника и њухових дела, који су се изражавали сликарским техникама(Ван Гог, Пол Сезан, Едуард Мане ,Анри Тулуз Лотрек ,Пол Сезан)	Слушају излагање наставника које се доводи у уску везу са темом сликање (сликарски материјали ,хроматски и ахроматски скуп боја, луминизам, амбијентални и сценски простор)	Развија компетенције према естетичким моментима који су од велике важности	Старозаветни мотиви у православној иконографији (Верска настава)
	Интензивне(јаке, чисте) боје и боје ослабљеног интензитета(замућене боје)	Мотивисање ученика на упознавање основних елемената и законности ликовног језикаки простор (сликарство, карактеристике боја, амбијент ,сценски простор итд.)	Успешно демонстрирање и анализа ликовних паноа са темом уметника који су се исмеђу осталог успешно бавили различитим сликарским техникама (Јан Ван Ајк ,Анри Тулуз Лотрек, Едуард Мане , Анри Матис, Рембрант Ван Ријн и др.)	Монолошко дијалогским методама	Бележе основне појмове. Учествују у разговору.	Развија компетенција према дигиталним медијима јер садржаји као што су визуелно с пантомима, говор тела поразумевање су врло употребљени у дигиталним медијима ,интернету,веб дизајну итд.	Основе музичке писмености(Савлађивање тонских висина.) (Музичка култура)
	Топле и хладне боје	Развој способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење	Заједничко анализирање и естетско процењивање добијених ликовних радова	Индивидуалним и групним радом ученика приликом израде ликовних радова (сликање мурала, осликавање школског амбијента, израда паноа са потребе дана школе)	Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове.		
	Визуелно с Пантомима, говор тела поразумевање	Подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде.		Израдом ликовних радова у техникама темпер , гваш, акварел, пастел.			
	Амбијент-сценски простор						
	Амбијент-сценски простор- естетска анализа						

ТЕМ А	САДРЖАЈ	ЦИЉ	ИСХОДИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА САДРЖАЈА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	КОРЕЛАЦИЈА
----------	---------	-----	--------	----------------------------------	----------------------	-------------------------------	------------

ВАЈАЊЕ	Тактилне вредности поврчина и облика	Омогућавање и подстицање ученика за савладавање технолошких поступака ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума, вајарске технике и материјали	Излагање и успешна анализа адекватних тродимензионалних ликовних радова различитим ликовним техникама и материјалима (рељефи, глинене посуде ,животиње од глине и масе за моделовање и сл.)	Демонстарцијом примера ликовних уметника и њухових дела, који су се изражавали скулпторским техникама (Микеланђело Буонароти, Леонардо Да Винчи, Огист Роден, Сретен Стојановић, Иван Мештровић, Франо Кршинић,)	Слушају излагање наставника које се доводи у везу са темом вајање (вајарски материјали, и технике, глина ,моделовање у гипсу,конвексне и конкавне форме)	- Развија однос према предузетништву где се продукти ученичког рада могу пласирати и као готови производи и продавати	Графичко комуницирање -Просторно приказивање предмета
	Чврста и мека форма	Овладавање ученика моделовањем у меким и чврстим материјалима(сличност и и разлике конвексне и конкавне форме)	Уме да Демонстрира и образлаже ликовне теме кроз различите примере из историје уметности (уметника који су се бавили скулптуром , рељефом, и сл.)	Монолошко дијалогским методама	Бележе основне појмове. Учествују у разговору.	- Развија дигиталне компетенције где су облик и његови аспекти кључних елементи у изради различитих дигиталних форми	(Техничко и информатичко образовање)
	Моделовање геометријских и неправилних форми	Омогућавање и подстицање развој учениковог спонтаног и креативног мишљења у областима ликовне културе	Успешно анализира слајдове ликовних паноа о уметницима и њиховим вајарским делима (нпр. Константин Бранкуши, Донатело,Микеланђело Буонароти, Иван Мештровић , Франо Кршинић,грчки вајари Фидија, Мирон, Поликлет ,Праксител и др.)	Индивидуалним и групним радом ученика скулпторских ликовних радова са темом	Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове.	Развија компетенција везаних за естетику као један о важнији аспеката у ликовној уметности	Десет Божијих заповести (однос према Богу и човеку у Ст.3.) (Верска настава)
	Конвексна и конкавна форма	Мотивисање ученика и упознавање са основни елементима ликовног језик			Цртање/сликање /вајање ликовне теме различитим ликовним техникама и методама(вајање)опажа ње,активност кроз самосталан и рад у мањим групама.	- Развијају компетенцију за одговоран однос према околини јер моделовање може подразумевати израду тродимензионалних објеката од рециклираног материјала.	
	Односи маса и волумена						
	Вајање, естетска анализа	Развијање способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење					
					Обилазак парка Буковичке бање (анализа вајарских дела од мермера		

Програмзаслободнунаставнуактивност :Вежбањемдоздравља

РАЗРЕД : шести разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА :36

НАЗИВ НАСТАВН Е ТЕМЕ	САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да :
Вежбање, здравље и животна средина (9)	Појам и врстездравља, начинињеговогпраћења и чувања. Утицајвежбањаназдравље, раст и развој. Људскотело и вежбање- кости, зглобови, мишићи. Специфичностивежбања у и ванспорта. Правилно и неправилновежбање. Мотивацијаза вежбање и факторикојиутичунаодустајање. Каданетребавежбати. Вежбање и имунитет. Значајвежбањаначистомваздуху. Вежбање и очувањеживотнесредине. Повредепривежбању и првапомоћ.	Дефинишепојамздравља, разликујефизичко, ментално и социјалноздравље и образлажеутицајвежбањаназдравље. Упоредиспецифичностивежбања у спорту и ванспорта. Разликујеправилнооднеправилногвежбања и планирасопственефизичкеактивности у складусапотребама, могућностима и интересовањима. Препознаситуацијекаданетребадавежба. Препознаутицајеразличитихвежбањанафизичкиизглед и здравље. Повежепозитиван и негативанутицајнаимунитет. Поштујееколошкаправила у срединигдевежба. Правилнопоступа у пружањупрвепомоћиприповредама у вежбању.
Исхрана и вежбање (9)	Исхранакаоизворенергије. Карактеристикеосновнихживотнихнамирницаважнихза веж бање. Гојазност и мршавост- ризици и компликације. Како и гдесеинформишемо о здравомначинуисхране. Производикојисерекламирају а требаихизбегавати. Различитеврстедијета и њиховипозитивни и негативни ефекти. Правилнаисхранапре и послевежбања.	Користипооузданеизвореинформација о утицајуисхране и вежбањаназдравље и физичкиизглед. Препозна разликегојазности и мршавости. Наведепринципеправилнеисхране и примењујеих у свакодневномживоту.Критичкисеодносипремарекламнимпроизводимаживотнихна мирница. Аргументованодискутује о физичкимактивностима и начинуисхране и ризициманеодговарајућихдијета.
Вежбање и физички изглед (9)	Идеалфизичкогизгледанекад и сад. Правилнодржањетела и физичкиизглед. Претеранупотребадигиталнихтехнологија и последиценаздравље и физичкиизглед. Утицајвежбања и здравихначинаживотанафизичкиизглед.	Критички вреднујеидеалефизичкогизгледакојисенамећукао и начинезањиховодостизање. Разликуједоброодлошегдржањетела и коригујесопственодржањетела.
У вежбању	Остваривањеправадететанараст, развој, здравље, игру и дружењекрозвежбањеприлагођеномогућностима и	Доведе у везувежбањесаправимадетета. Аргументујезначајвежбањапослеболести и некихповреда. Поштујепотребе и могућностиразличитихучесника у вежбању и

једнаки (9)	потребама. Доступностопреме и просторазавежбање. Родна (не)равноправност у вежбању и спорту. Вежбањепослеболести и повреда. Значајвежбањазаособесасметњама у развоју и инвалидитетом и спортовиприлагођенињиховиммогућностима.	наводепримереравноправности и неравноправности у спорту. Преферирафизичкеактивностина свежемваздухусадругомдецом у односунаседењекодућезакомпјутером.
-------------	--	---

НАЧИН ОСТВАРИВАЊАСАДРЖАЈА	АКТИВНОСТИ	
	УЧЕНИКА	НАСТАВНИКА
Презентације, демонстрације, симулације, играње улога, дебата, рад у малим групама,, рад на пројектима, гледање и анализа видео прилога, креативне радионице, повезивање са вршњацима из фругих школа или држава, посете разним дешавањима	Посматра, запажа, уочава, опонаша, прати, изводи, самооцењује, пита	Подстиче, подржава, осмишља, упућује, реализује, прилагођава, вреднује, оцењује, координира, припрема
Презентације, демонстрације, симулације, играње улога, дебата, рад у малим групама,, рад на пројектима, гледање и анализа видео прилога, креативне радионице, повезивање са вршњацима из фругих школа или држава, посете разним дешавањима	Примаупутства, посматра, прати, изводивежбе, вршисамооцењивање	Дајеупутства, реализује, координира, пратирадначасу, подстичесамооцењивањекодученика, осмишљава, пропитује
Презентације, демонстрације, симулације, играње улога, дебата, рад у малим групама,, рад на пројектима, гледање и анализа видео прилога, креативне радионице, повезивање са вршњацима из фругих школа или држава, посете разним дешавањима	Посматра, запажа, уочава, опонаша, прати, изводи, самооцењује, пита	Подстиче, подржава, осмишља, упућује, реализује, прилагођава, вреднује, оцењује, координира, припрема
Презентације, демонстрације, симулације, играње улога, дебата, рад у малим групама,, рад на пројектима, гледање и анализа видео прилога, креативне радионице, повезивање са вршњацима из фругих школа или држава, посете разним дешавањима	Изводизадате вежбе, дискутује, запажа, самооцењује,пита	Пратирадначасу, подстичеслободноизношењемишљења, подржава, упућујенаактивност, оцењује

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ			НАЧИН ПРАЋЕЊА И ПРИМЕНА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА
ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО	
			Припрема материјала за процењивање снаћа, презентације ученика, продукти њиховог рада, писање есеја, начин на који учествује у активностима, како прикупља податке, разликује чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, како ученици међусобно сарађују, једни другима помажу, колико су креативни
			Припрема материјала за процењивање снаћа, презентације ученика, продукти њиховог рада, писање есеја, начин на који учествује у активностима, како прикупља податке, разликује чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, како ученици међусобно сарађују, једни другима помажу, колико су креативни
			Припрема материјала за процењивање снаћа, презентације ученика, продукти њиховог рада, писање есеја, начин на који учествује у активностима, како прикупља податке, разликује чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, како ученици међусобно сарађују, једни другима помажу, колико су креативни
			Припрема материјала за процењивање снаћа, презентације ученика, продукти њиховог рада, писање есеја, начин на који учествује у активностима, како прикупља податке, разликује чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, како ученици међусобно сарађују, једни другима помажу, колико су креативни

КОРЕЛАЦИЈЕ СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА		
ПРЕДМЕТ	ХОРИЗОНТАЛНА КОРЕЛАЦИЈА (САДРЖАЈНО УСКАЛЂИВАЊЕ У ОКВИРУ РАЗРЕДА)	ВРЕМЕ (МЕСЕЦ)
Вежбање, здравље и животна средина (9)	Биологија	Септембар, април, јун
Исхрана и вежбање (9)	Биологија	Новембар, децембар, јануар
Вежбање и физички изглед (9)	Биологија	октобар, новембар, март, април, мај
У вежбању једнаки (9)	Биологија	Јануар, фебруар

ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

Време реализације	Тема	Садржај	Циљеви и задаци	Методе и облици рада	Наставна средства	Активности ученика	Активности наставника	Праћење и оцењивање
Током школске године	Увод	1.Избор руководства одељењске заједнице и утврђивање правила понашања у школи 2.Примена стечених знања из пројекта “Школа без насиља” 3.Сређивање педагошке документације	-позитивна клима у одељењу -упознавање ученика са правилима понашања -укључивање ученика у остваривање образовно васпитног програма у наредној школској години	-разговор -заједнички рад на тексту -дијалог -дискусија -усмено излагање -објашњавања -описивања -рад у пару -групни рад	-Правилник о понашању ученика у основној школи -дневник ученика -додатна литература	-активно слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице	-организује и реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику -прати ефекте свог рада	комуникација ангажованост -активност -труд мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност да помогне
Током школске	Међуљудски односи	4.Другарство 5.Разговор о насиљу међу вршњацима 6.Конфликти међу ученицима и њихово решавање 7.Солидарност на делу- Дечја недеља 8.Помоћ слабијим ученицима 9.Поштовање права и осећања других 10. Активности из пројекта „Школа без насиља“	превазилажење међусобних конфликта -поштовање других -развијање толеранције -значај другарства -развијање међусобног поверења	-разговор -заједнички рад на тексту -дијалог -дискусија -усмено излагање -објашњавања -описивања -рад у пару -групни рад	-конвенција Уједињених нација о правима детета -дечји радови -стручна и додатна литература	-активно слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице	-организује и реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже	комуникација ангажованост -активност -труд мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност да помогне

године						-решава проблеме -сарађује са вршњацима и одраслима	ученику -прати ефекте свог рада -саветује -даје потребне информације	
Током школске године	Учење и настава	11.Како учити? 12.Како постићи бољи успех? 13.Подстицање ученика на учешће на такмичењима 14.Примена стечених знања у свакодневном животу 15.Учење кроз игру 16.Методе и технике успешног учења 17.Планирање радног и слободног времена	-подстицање и развијање основних елемената логичког мишљења -развијање способности посматрања, самосталног учења и истраживања -подстицање и праћење активности ученика	-разговор -заједнички рад на тексту -дијалог -дискусија -усмено излагање објашњавања -описивања -рад у пару -групни рад	-стручна и додатна литература -омиљена књига -листа такмичења у току школске године	-активно слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице -сарађује са вршњацима и одраслима	-организује и реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику -прати ефекте свог рада -подржава и развија ученичка интересовања	комуникација ангажованост -активност -труд мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност да помогне
	Породица и здравље	18.Улога породице и допринос сваког члана бољем функционисању 19.Правилна исхрана 20.Значај одмарања 21.Општа и лична хигијена 22.Однос деце са	-побољшање породичних односа -вођење здравијег живота -подстицање ученика на бављење	-разговор -заједнички рад на тексту -дијалог -дискусија -усмено излагање објашњавања	-стручна и додатна литература -ученички радови -слике фотографије -огласна	-активно слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје мишљење -учествује у дискусији	-организује и реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима	комуникација ангажованост -активност -труд мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност

<p>Током школске године</p>		<p>родитељима-значај љубави и поверења 23.Здрав живот а не дрога, алкохол и пушење 24.Спортско-рекреативна активност на нивоу школе,општне</p>	<p>спортско-рекреативним активностима -развијање међусобног поверења унутар породице -значај правилне исхране -развијање толеранције</p>	<p>-описивања -рад у пару -групни рад</p>	<p>табла</p>	<p>-запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице -сарађује са вршњацима и одраслима</p>	<p>-планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику -прати ефекте свог рада -подржава и развија ученичка интересовања -саветује -даје потребне информације</p>	<p>да помогне</p>
<p>Током школске године</p>	<p>Културно-образовна делатност школе</p>	<p>25.Свети Сава-културно просветитељска делатност Растка Немањића 26.Активности ученика у обележавању Дана школе 27.Аранђеловац-мој град 28.Одлазак у биоскоп, позориш или музеј 29.Хуманитарне акције и акције солидарности 30.Развијање еколошке свести-правилног односа према природној средини</p>	<p>-упознавање ученика са животом и делом Растка Немањића -упознавање ученика са коренима српске културе -упознавање ученика са завичајем -упознавање ученика са различитим културним садржајима</p>	<p>-разговор -заједнички рад на тексту -дијалог -дискусија -усмено излагање објашњавања -описивања -рад у пару -групни рад</p>	<p>-стручна и додатна литература -ученички радови -слике фотографије -огласна табла разгледнице</p>	<p>-активно слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице -сарађује са вршњацима и одраслима</p>	<p>-организује и реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику -прати ефекте свог рада -подржава и развија</p>	<p>комуникација ангажованост -активност -труд мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност да помогне</p>

							ученичка интересовања -саветује -даје потребне информације	
Током школске године	Успех и дисциплина	31.Анализа успеха и дисциплине ученика на крају првог класификационог периода 32.Анализа успеха и дисциплине ученика на крају првог полугодишта 33.Анализа успеха и дисциплине ученика на крају трећег класификационог периода 34.Анализа успеха и дисциплине ученика на крају школске године 35.Владање, казне и похвале 36.Анализа похађања секција, допунске и додатне наставе	-упознавање ученика са постигнутим успехом на крају класификац. периода -указивање на грешке -поправљање успеха и дисциплине -пријем родитеља	-разговор - дијалог -дискусија -усмено излагање објашњавања -описивања	-дневник ученика -табеле	-активно слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице -сарађује са вршњацима и одраслима	-организује и реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику -прати ефекте свог рада -подржава и развија ученичка интересовања -саветује -даје потребне информације -разговара са родитељима	комуникација ангажованост -активност -труд мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност да помогне -постигнут успех

Екскурзија**6. Разред****Трајање: 1 дан**

Образовно- васпитни циљеви и задаци	Упознавање географских карактеристика наше земље. Упознавање културно – историјских Србије. Развијање свести о значају и очувању српске културе, историје и традиције код ученика
Садржаји којима се постављени циљеви остварују	Манастир Жича – обилазак манастирског комплекса Манастир Студеница - обилазак манастирског комплекса Врњачка Бања – обилазак бање и шетња пешачком зоном

7.7. Седми разред

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Разред: 7.

Годишњи фонд часова:144

Недељни фонд часова: 4

Циљ *,„Сл. Гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2019.				
Тема	Начин остваривања	Активности ученика	Активности наставника	Међупредметна повезаност
ЈЕЗИК (ГРАМАТИКА) ЈЕЗИК (ПРАВОПИС) ЈЕЗИК (ОРТОЕПИЈА) КЊИЖЕВНОСТ ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	I Планирање наставе и учења; II Остваривање наставе и учења; III Праћење и вредновање наставе и учења. *,„Сл. Гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2019.	Усвајају знање, понављају, опажају, откривају и увиђају законитости и процеса, вежбају, израда и презентовање самосталних истраживачких радова, посматрају, стварају, изражавају своје мисли, осећања, закључују, учествују у дискусији анализирају податке, чињенице, информације.	Организатор и реализатор процеса и мултимедијалне наставе. Подстиче на размишљање, закључивање и развијање критичког става. Мотивише, подржава и развија интересовања ученика.	Представљање садржаја предмета Српски језик преко Microsoft Office PowerPoint-а- Информатика Српски језик: Језик Словена- Географија: Балканско полуострво , Историја:Стари Словени Књижевност: <i>Бој на Косову</i> , Љубомир Симовић – Историја: Турска освајања; Кратке фолклорне песме – Музичко: Музика у Србији; О Светом Сави – Верска настава: Житије Светог Саве <i>Диоба Јакшића</i> , народна песма – Музичко: Музика у

				<p>Србији – Историја: Турска освајања;</p> <p><i>Ропство Јанковић Стојана, Мали Радојица, Старина Новак и кнез Богосав-</i></p> <p>Историја: Турска освајања;</p>
--	--	--	--	---

КОМПЕТЕНЦИЈЕ И НАЧИНИ ЊИХОВОГ ОСТВАРИВАЊА

-КЉУЧНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ: Након завршетка основног образовања и васпитања ученици ће :

- 1) умети да ефикасно усмено и писмено комуницирају на српском језику, да изрази и тумачи идеје, мисли, осећања и ставове
- 2) бити способни да разумеју различите форме уметничког изражавања и да их користе за сопствено изражавање
- 3) бити оспособљени за самостално учење, имаће свест о себи, споуздање и самопоштовање
- 4) моћи да идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење и релевантна знања
- 5) умети да разликује чињенице од интерпретација
- 6) имати развијено осећање припадности сопственој породици , нацији и култури, познавати сопствену традицију и доприносити њеном очувању и развоју
- 7) знати и поштовати традицију, идентитет и културу других заједница и бити способни да сарађују са њиховим припадницима
- 8) бити способни да ефикасно раде као чланови тима, групе, организације и заједнице
- 9) ефикасно и конструктивно учествује у свим облицима радног и друштвеног живота, поштује људска права и слободе, комуницира ненасилно, посебно у решавању сукоба

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ :

- 1) компетенција за учење: планира време за учење и организује процес учења, селекује познато од непознатог, уме да резимира и елаборира основне идеје; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе...
- 2) одговорно учешће у демократском друштву- активно доприноси култури дијалога, уважавању и неговању различитости; афирмише дух толеранције, равноправности и дијалога...
- 3) естетичка компетенција – позитивно вреднује допринос културе и уметности развоју људске заједнице; повезује уметничка дела са истријским и географским контекстом њиховог настанка...
- 4) комуникација – уме да исказе одређени садржај (писмено или усмено) и да га прилагоди захтевима и карактеристикама ситуације; уме да користи одговарајући стил комуникације ...
- 5) решавање проблема - ученик проналази могућа решења за одређене проблемске ситуације, упоређује их, примењује и вреднује...
- 6) сарадња – конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе и постизању договора, доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима...

7) дигитална компетенција – претражује, процењује, анализира информације у електронској форми; изражава се у електронском облику коришћењем одговарајућих ИКТ средстава, укључујући мултимедијално изражавање...

ОЦЕЊИВАЊЕ (ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО):

- Праћење и вредновање резултата напредовања ученика за поћиње иницијалном проценом достигнутог нивоознања
- Формативно оцењивање је средство за свакодневно праћење и подршку напредовању у учењу. Оно састоји у сталној комуникацији и размени између наставника и ученика : шта је ученик постигао и шта треба да уради да би постигао више.
- Сумативно оцењивање је оцењивање постигнућа ученика на крају одређеног периода учења.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Енглески језик

Разред: седми

Годишњи фонд часова: 72 Недељни фонд часова: 2

„Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2008, 3/2011 - др. правилник, 1/2013, 5/2014, 11/2016, 3/2018 и 12/2018				
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Уводни део и обнављање градива Упознавање и представљање, свакодневне активности и интересовања дом и намештај, егзистенцијално there is / are уз some и any, присвојни	Остваривање наставних садржаја врши се постепеним приширивањем и усложњавањем оперативних задатака. - Ученици су максимално изложени утицају енглеског језика - Користе се различите методе рада - Користе се уџбеник,	ОДНОСИ СЕ НА СВЕ ТЕМЕ Наставник обезбеђује услове за рад, *објашњава, *описује, *подстичедијалог, демонстрира, *изговарагласноипонављаречи, *коригујегрешке, *похваљује, мотивише,	ОДНОСИ СЕ НА СВЕ ТЕМЕ Ученици пажљиво слушају и реагују на упутства –заједно са наставником учествују у свим облицима рада -слушају, читају, понављају, учествују у резговору или дебати	Српски језик – присвојни придеви, прилози учесталости, глаголска времена - садашњости прошлост компетенција за целоживотно учење географија- земље и језици који се у њима говоре

<p>придеви, прилози учесталости и Simple Present, Present Continuous, замље и језици, одећа, разговор о осећањима, Simple Past</p>	<p>радна свеска, свеска, ЦД, материјали доступни на интернету и у часописима, пројектор, постери,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Врши се анализа текста - Изводе се мануелне активности (израђује се пано, презентације, постери, итд.) - Ради се на тексту 	<p>*задајеи контролише активности, *учествујеу играма, анимира, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа</p>	<p>- усвајају нову лексику - записују, посматрају, анализирају, класификују, закључују, - раде домаће задатке</p>	
--	--	---	---	--

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>1.То је мој свет</p> <p>схватње суштине кратког прилагођеног текста који садржи чињенице описивање навика и рутине описуивање једноставних догађаје из прошлости користећи просте везнике (then, next...)</p> <p>изражавање свог мишљење о познатим темама, служећи се једноставним језиком схватање суштине аутентичног аудио/видео снимка на тему личних интересовања, ако јепрочитан на јасном стандардном језику и порпраћен сликама погађање значења неколико</p>	<p>(повезивање, допуњавање, трансформација реченица)</p> <p>- Раде се вежбе слушања (повезивање појмова, додавање речи, допуњавање информација, селектовање тачних и нетачних тврдњи, одређивање редоследа догађаја, повезивање наслова са текстом или именовање наслова, итд.)</p> <p>- Упоредивање појмова на основу две или више категорија</p> <p>- Врши се анкетирање</p>	<p>*осмишљава и планира.</p> <p>*припрема материјале</p> <p>*мотивише, прати, коригује,</p> <p>помаже</p> <p>*припрема тестове, анализира и оцењује</p> <p>*обавештава ученика о напредовању</p> <p>*сарађује са родитељима</p> <p>*стручно се усавшава</p> <p>*трага за новим идејама</p> <p>*упознаје нове ресурсе</p> <p>*врши самоевалуацију</p>	<p>- праве илустроване или писане материјале, раде пројекте, праве PowerPoint презентације</p> <p>- класификују и упоређују појмове;</p> <p>-пишу по диктату</p> <p>- попуњавају формуларе, пишу честитке и разгледнице, пишу краће текстове</p> <p>- изражавају своја осећања, мишљења и ставове аргументујући их;</p> <p>- описују лица, догађаје, ситуације и предмете;</p> <p>-размењују исказе са саговорницима о темама</p>	<p>Српски језик- везници и њихова улога</p> <p>Музичко васпитање - критичко мишљење – изражавање својих ставова, сарадња</p> <p>дигитална писменост, компетенција за целоживотно учење</p>

<p>непознатих речи из текста, ако је вођен одговарајућим питањима и сликама схватање суштине краћег прилагођеног текста у коме се износе чињенице изражавање свог мишљења на познату тему, користећи једноставан језик давања предлога о свакодневним активностима, користећи основне устаљене изразе</p>	<p>другова из разреда или грађана</p> <ul style="list-style-type: none"> - Користе се дијалози, драмски текстови и глума ради увежбавања лексике и реченичних конструкција - врши се истраживање на задату тему		<p>предвиђеним наставним програмом.</p>	
---	--	--	---	--

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>2.Дивља природа</p> <p>схватање суштине краћег прилагођеног текста који садржи чињенице</p> <p>Предлагање могућих исхода догађаја или ситуација, на основу представљеног модела</p> <p>Описивање прошлих догађаја или искустава користећи једноставан описини вокабулар како би причу учинио</p>	<p>- Пишу се недостајући гласови, речи,</p> <p>пишу се краћи текстови, честитке, разгледнице, молбе, жалбе, приговори, критике, временска прогноза</p> <p>- Користи се МУЛТИРОМ компакт диск као и ЦД са снимљеним материјалима</p>		<p>- прате своје напредовање, оцељују свој и рад других ученика, активно учествују у прављењу свог личног портфолија</p>	<p>Српски језик – употреба прошлих времена, прилози, неодређене заменице</p> <p>Географија – клима и временске прилике у различитим деловима света, природне катастрофе</p>

<p>интересантијом</p> <p>Писање о радњама/активностима из прошлости, на основу датог модела</p> <p>Постављање низа питања у игри погађања, како би дошао до одговора</p>				
<p>3.Провера укуса</p>				<p>Српски језик – употреба перфекта</p> <p>Грађанско васпитање,</p>

<p>схвати суштину аутентичног снимљеног текста на тему личних интересовања, на јасном стандардном говору, уз визуелну подршку</p> <p>схвати суштину кратћег прилагођеног текста</p> <p>наручи храну и пиће у ресторану или кафићу, користећи једноставне језичке структуре</p> <p>напише краћи опис догађаја или активности из прошлости</p> <p>напише једноставно писмо/имејл, на основу задатог модела</p>				<p>домасћинство – класификација хране, описивање хране и припрема</p> <p>критичко мишљење, вештина сарадње, компетенција за целоживотно учење, аутономија и иницијатива</p>
--	--	--	--	---

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>4.Завеса се диже</p> <p>Разуме о чему се ради у преслушаном аутентичном аудио снимку на тему личних интересовања, уколико је излагање на јасном, стандардном језику и пропраћено илустрацијама или фотографијама</p> <p>Разуме детаље из дужег дијалога о познатим темама</p> <p>Схвати суштину прилагођеног школског текста</p> <p>Погоди значење ограниченог броја непознатих речи из текста на основу контекста</p> <p>Води дискусију о филму, књизи или представи користећи једноставне и</p>		<p>Наставник објашњава, описује, демонстрира, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје и контролише активности, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа, учествује у комуникацији, анализира, припрема материјале, даје упутства, прати рад ученика, подстиче и усмерава даљи рад ученика</p>	<p>Ученици слушају, понављају, читају, учествују у разговору, усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, цртају, певају, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се</p>	<p>Српски језик – поређење придева одредбе за количину, прилози за начин, грађење речи, бројиве и небројиве именице</p> <p>Грађанско васпитање – филмска индустрија и послови у њој, филмски жанрови</p> <p>Географија – Индија и њени национални обичаји, Велика Британија као мултикултурална земља</p>

устаљене изразе

Одржи краћи, унапред
припремњен монолог/говор о
личним интересовањима
Образложи своје мишљење о
познатим темама

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>5. Велика утакмица</p> <p>Схвати суштину аутентичног снимка/текста на тему личних интересовања, на јасном стандардном језику, пропраћеном сликама/илустрацијама</p> <p>Схвати суштину краћег школског текста који садржи чињенице</p> <p>Изрази мишљење о познатим темама користећи једноставне језичке конструкције</p> <p>Говори о плановима за блику будућност</p> <p>Напише краће, једноставно писмо/имејл на основу</p>		<p>Наставник објашњава, описује, демонстрира, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје и контролише активности, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа, учествује у комуникацији, анализира, припрема материјале, даје упутства, прати рад ученика, подстиче и усмерава даљи рад ученика</p>	<p>Ученици слушају, понављају, читају, учествују у разговору, усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, цртају, певају, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се</p>	<p>Српски језик – будућа времена, условне реченице, фразални глаголи, грађење речи</p> <p>Грађанско васпитање – волонтерство</p> <p>Географија – спортови карактеристични за поједине земље</p> <p>Физичко васпитање – спортови, спортски догађаји</p>

<p>задатог модела Изрази мишљење и реакције на практичне предлоге о томе која места треба да посети, шта да ради тамо, итд.</p>				
---	--	--	--	--

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>6. Видети света</p> <p>Схвати суштину кратког школског текста који садржи чињенице Идентификује споредне детаље у параграфу једноставне</p>		<p>Наставник објашњава, описује, демонстрира, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје и контролише активности, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа, учествује у комуникацији, анализира, припрема материјале, даје упутства, прати рад ученика, подстиче и усмерава даљи</p>	<p>Ученици слушају, понављају, читају, учествују у разговору, усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, цртају, певају, преводе, дискутују, драматизују, пишу краће саставе, играју се</p>	<p>Географија- путовања , првозна средства , опрема Грађанско васпитање – у хотелу</p>

<p>структуре на познату тему, под условом да је вођен додатним питањима Даје предлоге и одговара на њих Дискутује о свакодневним проблемима, под условом да се разговор води јасно и полако Предложи могуће исходе догађаја или ситуације , на основу задатог модела</p>		рад ученика		
--	--	-------------	--	--

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

ДОДАТНА НАСТАВА

РАЗРЕД: СЕДМИ

ТЕМА	САДРЖАЈ	ЦИЉ	ИСХОДИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА САДРЖАЈА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
1. Extra listening and speaking	<p>Ученици уче и увежбавају да пронађу потребне информације у тексту који слушају и да говоре о блиским темама:</p> <ul style="list-style-type: none"> -куповина -описивање уметничког дела -планирање путовања -хоби и разонода -будући планови и активности, посао -протести и кампање, интервју са учесницима протеста/кампање -доколица:телевизија и ТВ програми, препоруке за 	<p>Оспособити ученике да слушају језик, да га уче из најдоступнијих извора и да подигну конверзацију на виши ниво.</p>	<p>Ученик уме да слуша језик, да га учи из најдоступнијих извора и да подигне конверзацију на виши ниво.</p>	<p>-употреба енглеског језика током часа и од стране ученика и од стране наставника осим у ситуацијама када је непходно користити матерњи језик</p> <p>-индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба уџбеника, радне свеске, посебно припремљеног материјала од стране наставника и ученика за:</p> <ul style="list-style-type: none"> *рад на тексту, сликама *повезивање *допуњавање *слушање и повезивање саслушаног са сликом или текстом 	<p>Реализујузаједносанаставникомциљеве часа, слушају, понављају, читају, учествујууразговору, дебати</p> <p>усвајајуновулексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, истражују</p>

	филм, представу, видео игрице			<p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p> <p>*употребу датих дијалога из уџбеника као забаван и мотивишући контекст и као сценарио за вежбање структура и кључних израза са поделом улога</p> <p>-употреба CD-а</p>	
2. Curriculum extra	<p>Ученици уче и увежбавају да говоре, направе анкету, пишу кратке есеје о понуђеним темама из различитих наставних области:</p> <p>-хемија, особине и опис материјала</p> <p>-ликовна култура: боје – на шта вас асоцирају и какве емоције изазивају</p> <p>-географија: циклус воде</p> <p>-биологија: генетски инжењеринг</p> <p>-физичко васпитање: спорт, здрав живот и вежбање/тренинг</p> <p>-историја: политичке институције, влада</p> <p>-језик и књижевност: опис књижевног дела (врста,</p>	Оспособити ученике да истражују, користе разне изворе информација, направе корелацију међу предметима и подигну конверзацију на виши ниво.	Ученик уме да истражује, користи разне изворе информација, направи корелацију међу предметима и подигне конверзацију на виши ниво.	<p>-употреба енглеског језика током часа и од стране ученика и од стране наставника осим у ситуацијама када је неходно користити матерњи језик</p> <p>-индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на тексту, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*слушање и повезивање саслушаног са сликом или текстом</p> <p>*писање састава према моделу</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p> <p>*употребу датих дијалога из</p>	<p>Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују,</p> <p>истражују</p>

	ликови, радња...)			<p>уџбеника као забаван и мотивишући контекст и као сценарио за вежбање структура и кључних израза са поделом улога</p> <p>-истраживање</p> <p>на задату тему</p> <p>-употреба драме за увежбавање лексике и реченичних конструкција</p> <p>-употреба CD-а</p>	
3. Culture	<p>Ученици уче и увежбавају да говоре, истажују и пишу о темама из различитих друштвених и културних области:</p> <p>-тренд и стил (изглед – фризура током времена)</p> <p>-звучи и мириси моје државе (опис државе кроз музику и храну)</p> <p>-опис путовања, авантуре, експедиције, хуманитарног рада</p> <p>-навике потрошача</p> <p>-временска капсула – путовање кроз време</p> <p>-радно искуство (зашто је корисно)</p>	<p>Оспособити ученике да истражују, користе разне изворе информација, да направе корелацију међу предметима и уоче разлике у различитим културним срединама.</p>	<p>Ученик уме да истражује, користи разне изворе информација, да направи корелацију међу предметима и уочи разлике у различитим културним срединама.</p>	<p>-употреба енглеског језика током часа и од стране ученика и од стране наставника осим у ситуацијама када је непходно користити матерњи језик</p> <p>-индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на тексту, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*слушање и повезивање саслушаног са сликом или текстом</p> <p>*писање састава према моделу</p>	<p>Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, усвајају нову лексiku, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, истаржују</p>

	<p>-пројекти младих</p> <p>-сајам књига, сајам науке</p>			<p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p> <p>*употребу датих дијалога из уџбеника као забаван и мотивишући контекст и као сценарио за вежбање структура и кључних израза са поделом улога</p> <p>*за израду пројеката</p> <p>-истраживање</p> <p>на задату тему</p> <p>-употреба драме за увежбавање лексике и реченичних конструкција</p> <p>-употреба CD-а</p>	
<p>4. Vocabulary puzzles</p>	<p>Ученици проширују и богате свој речник решавајући осмосмерке, укрштенице, шифроване поруке, анаграме, слике:</p> <p>-именице, сложенице</p> <p>-глаголи</p> <p>-придеви</p>	<p>Оспособити ученике да траже и користе изворе потребних знања и усвајају нове лексичке садржаје и правилно их користе.</p>	<p>Ученик уме да тражи и користи изворе потребних знања и усваја нове лексичке садржаје и правилно их користи.</p>	<p>-употреба енглеског језика током часа и од стране ученика и од стране наставника осим у ситуацијама када је неопходно користити матерњи језик</p> <p>-индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба уџбеника и радне свеске за:</p> <p>*рад на тексту, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и</p>	<p>Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, учествују у разговору, усвајају нову лексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, истражују</p>

				граматичких садржаја	
5. Pronunciation bank	Ученици уче и увежбавају правила стандардизованог говорног језика (артикулација, акценат, интонација)	Оспособити ученике да усвоје и поштују фонетска правила.	Ученик зна и поштује фонетска правила.	<p>-употреба енглеског језика током часа и од стране ученика и од стране наставника осим у ситуацијама када је непходно користити матерњи језик</p> <p>-индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на речима, реченицама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*слушање и повезивање саслушаног са речима, реченицама</p> <p>*вежбање фонетских садржаја</p> <p>-употреба CD-а са снимљеним материјалима</p>	Реализујузаједносанаставникомциљеве часа, слушају, понављају, записују, посматрају, анализирају, објашњавају, закључују
6. Project work	<p>Ученици уче и увежбавају да -истражују, интервјуишу, анкетају, класификују податке, пишу и коригују текстове, праве презентације-блог, користе слике из часописа или их сами праве</p> <p>-праве оглас за геџете</p>	Оспособити ученике да користе стечена знања из језика и информатике за израду пројеката, странице, презентације.	Ученик уме да користи стечена знања из језика и информатике за израду пројеката, странице, презентације.	<p>-употреба енглеског језика током часа и од стране ученика и од стране наставника осим у ситуацијама када је непходно користити матерњи језик</p> <p>-индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба интернета, уџбеника и посебно припремљеног</p>	<p>Реализујузаједносанаставникомциљеве часа, слушају, понављају, читају, учествујууразговору, усвајајуновулексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, истражују, израђују пројекат</p> <p>упоређују</p>

	<p>-анкета потрошача</p> <p>-сајт школе</p> <p>-постер за филм</p>			<p>материјала за:</p> <p>*истраживање</p> <p>*рад на тексту, сликама</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p> <p>*израду анкете, упитника, пројекта</p> <p>* кратких видео записа</p>	
7. Options	<p>Ученици проширују и богате свој речник слушајући песме</p> <p>-тренд, стил, мода</p> <p>-екстремни спортови</p> <p>-живот</p> <p>-машта</p>	<p>Оспособити ученике да слушају језик, да га уче из најдоступнијих извора и да подигну конверзацију на виши ниво.</p>	<p>Ученик уме да слуша језик, да га учи из најдоступнијих извора и да подигне конверзацију на виши ниво.</p>	<p>-употреба енглеског језика током часа и од стране ученика и од стране наставника осим у ситуацијама када је непходно користити матерњи језик</p> <p>-индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба уџбеника, радне свеске, посебно припремљеног материјала од стране наставника и ученика за:</p> <p>*рад на тексту, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*слушање и повезивање саслушаног са сликом или текстом</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>Реализујузаједносанаставникомциљеве часа, слушају, понављају, читају, учествујууразговору, дебати</p> <p>усвајајуновулексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе, дискутују, истражују</p>

				<p>*употребу датих дијалога из уџбеника као забаван и мотивишући контекст и као сценарио за вежбање структура и кључних израза са поделом улога</p> <p>-употреба CD-а</p>	
--	--	--	--	---	--

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК
ДОПУНСКА НАСТАВА
РАЗРЕД: СЕДМИ

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>Оспособити ученике да:</p> <p>-препознају и именују појмове обрађене темом</p> <p>-постављају једноставна питања и дају одговоре;</p> <p>-препознају Present Simple, Past Simple глагола to be и осталих глагола,</p> <p>The Past Continuous Tense.</p> <p>The Present Perfect Tense</p> <p>-члан</p> <p>-модалне глаголе</p> <p>-пасивни облик глагола</p>	<p>Ученик зна:</p> <p>- да препозна и именује појмове обрађене темом</p> <p>- да постави једноставна питања и да одговоре;</p> <p>- да препозна Present Simple глагола to be и осталих глагола</p> <p>The Past Continuous Tense.</p> <p>The Present Perfect Tense</p> <p>-члан</p> <p>-модалне глаголе</p> <p>-пасивни облик глагола</p>	<p>ПОЗДРАВЉАЊЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА</p> <p><i>The Present Simple Tense</i> за изражавање сталних и уобичајених радњи</p> <p><i>The Past Simple Tense</i> глагола <i>to be</i> и осталих глагола (правилних и неправилних).</p> <p><i>The Past Continuous Tense.</i></p> <p><i>The Present Perfect Tense</i></p> <p>Употреба и изостављање чланова</p> <p>Модални глаголи</p> <p>Пасивни облик глагола у простим временима (<i>Present Simple, Past Simple, Future Simple</i>)</p>	<p>-Индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на кратком тексту, реченицама, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>Објашњава, описује, подстиче дијалог, демонстрира, изговара гласно и понавља речи, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје и контролише активности, учествује у играма, анимира, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа</p>	<p>Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, увежбавају и усвајају нову лексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>
<p>Оспособити ученике да:</p>	<p>Ученик зна:</p> <p>-суштину и</p>	<p>ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ,</p>	<p>-Индивидуални рад, рад у пару и у</p>	<p>Објашњава, описује, подстиче дијалог, демонстрира,</p>	<p>Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају,</p>

<p>-разумеју суштину и детаље прочитаног текста (чланка)</p> <p>-препознају садашња и прошла времена</p> <p>-упоређују људе, предмете, појаве...</p> <p>-користе придеве са –ed и –ing и too/enough</p> <p>-користе члан</p> <p>-постављају питања и препознају релативне и неодређене заменице</p> <p>-користе модале, пасив и форму кратких питања- Question tags</p>	<p>детаље прочитаног текста (чланка)</p> <p>да препознаје садашња и прошла времена</p> <p>-да упоређује људе, предмете, појаве...уз помоћ наставника</p> <p>-да користи придеве са –ed и –ing, и too/enough приликом описивања предмета, места, појава...уз помоћ наставника</p> <p>-поставља питања и препознаје релативне и неодређене заменице</p> <p>-користе модале, пасив и форму кратких питања- Question tags</p>	<p>СТАЊА И ЗБИВАЊА</p> <p>The Present Simple Tense и The Present Continuous Tense, The Past Simple Tense и The Past Continuous Tense</p> <p>Поређење прилога</p> <p>Придеви са наставцима –ed и –ing.</p> <p>Too (<i>adjective</i>) to... / (not) enough (<i>adjective</i>) to...</p> <p>Употреба члана</p> <p>Релативне заменице who, which, that, whose, where... Неодређене заменице</p> <p>Питања са What...like, How, Why...</p> <p>Модални глаголи</p> <p>Пасив</p> <p><i>Question tags</i></p>	<p>групи</p> <p>-употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на кратком тексту, реченицама, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>изговарагласноипонављаречи, коригујегрешке, похваљује, мотивише, задајеиконтролишеактивности, учествујеуиграма, анимира, анализира, реализујејаједносаученицимаци леве часа</p>	<p>увежбавају иусвајајуновулексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>
---	---	--	--	--	--

<p>Оспособити ученике да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -препознају и именују појмове обрађене темом -упуте савете, предлоге и позиве на заједничке активности користећи модалне глаголе -користе заповедни начин -препознају The Present Continuous Tense за унапред договорене радње -користе форму кратких питања- Question tags -користе први кондиционал и повратне заменице 	<p>Ученик зна:</p> <ul style="list-style-type: none"> -да препозна и именује појмове обрађене темом -да упуте савете, предлоге и позиве на заједничке активности уз помоћ наставника -користи заповедни начин -да препозна The Present Continuous Tense за унапред договорене радње -користе форму кратких питања- Question tags ,први кондиционал и повратне заменице уз помоћ наставника 	<p>ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ</p> <p><i>Should</i> за давање савета</p> <p>Изрази: <i>How about...? What about...? Why don't we...? Would you like...? Do you want...? Shall we...? Let's...</i></p> <p>Модални глаголи за изражавање предлога - <i>can/could/may/might</i></p> <p>Заповедни начин</p> <p><i>The Present Continuous Tense</i> за унапред договорене радње</p> <p><i>Question tags</i></p> <p>Индиректни предлози и савети</p> <p>Први кондиционал</p> <p>Повратне заменице</p>	<p>-Индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на кратком тексту, реченицама, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>Објашњава, описује, подстиче дијалог, демонстрира, изговара гласно и понавља речни, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје контролне активности, учествује у играма, анимира, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа</p>	<p>Реализује заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, увежбавају и усвајају нову лексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>
<p>-изражавање молби, захтева, обавештења,</p>	<p>Ученик зна:</p> <ul style="list-style-type: none"> -да препозна 	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И</p>	<p>-Индивидуални рад, рад у пару и у</p>	<p>Објашњава, описује, подстиче дијалог, демонстрира, изговара гласно и понавља речни,</p>	<p>Реализује заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, увежбавају и усвајају нову лексику,</p>

<p>извињења, честитања и захвалности</p> <p>- упућивање молби и захтева, честитање, захваљивање и извињење коришћењем једноставнијих језичких средстава</p>	<p>модалне глаголе</p> <p>- да честита рођендан, упуту извињење или молбу уз помоћ наставника</p>	<p>ЗАХВАЛНОСТИ</p> <p>Модални глаголи за изражавање молбе и захтева – <i>can/could/may/will</i></p> <p>Индијектне наредбе и молбе</p> <p><i>Gerund/Infinitive</i></p>	<p>групи</p> <p>- употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на кратком тексту, реченицама, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје и контролише активности, учествује у играма, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа</p>	<p>записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>
<p>Оспособити ученике да:</p> <p>- разумеју упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота и пруже једноставна упутства у тим ситуацијама</p> <p>- користе први кондиционал, заповедни начин и</p>	<p>Ученик зна:</p> <p>- да разуме упутства</p> <p>- да исказе једноставна упутства</p> <p>- да користи први кондиционал, заповедни начин и пасивни облик модалних глагола уз помоћ</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА</p> <p>Први кондиционал</p> <p>Заповедни начин</p> <p>Пасивни облик модалних глагола</p>	<p>- Индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>- употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на кратком тексту, реченицама, сликама</p>	<p>Објашњава, описује, подстиче дијалог, демонстрира, изговара гласно и понавља реч, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје и контролише активности, учествује у играма, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа</p>	<p>Реализује заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, увежбавају и усвајају нову лексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>

<p>пасивни облик модалних глагола</p>	<p>наставника</p>		<p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>		
<p>Оспособити ученике да:</p> <p>-препознају и именују појмове обрађене темом</p> <p>-препознају садашња времена (The Present Simple/ Continuous и The Present Perfect Simple</p> <p>-говоре једноставне исказе о свакодневним активностима и радњама које су почеле у прошлости и још увек трају</p> <p>-препознају нулти кондиционал</p> <p>-изразе способност користећи Can</p>	<p>Ученик зна:</p> <p>-да именује појмове обрађене темом</p> <p>- да препознаје садашња времена</p> <p>-да говори једноставне исказе о свакодневним активностима и радњама које су почеле у прошлости и још увек трају</p> <p>-да препозна нулти кондиционал уз помоћ наставника</p> <p>-да изрази способност користећи Can уз помоћ наставника</p>	<p>ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТИ</p> <p><i>The Present Simple Tense</i> за изражавање сталних и уобичајених радњи</p> <p><i>The Present Continuous Tense</i> за изражавање тренутних и привремених радњи.</p> <p>Разлике у употреби глаголских облика <i>The Present Simple Tense</i> и <i>The Present Continuous Tense</i></p> <p><i>The Present Perfect Simple Tense</i> за изражавање радњи које су почеле у прошлости и још увек трају</p> <p>Нулти кондиционал</p> <p><i>Can</i> за изражавање способности у садашњости</p> <p>Пасивни облик глагола у простим временима (<i>Present Simple</i>)</p>	<p>-Индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на кратком тексту, реченицама, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>Објашњава, описује, подстиче дијалог, демонстрира, изговара гласно и понавља речи, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје контролне активности, учествује у играма, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа</p>	<p>Реализује заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, увежбавају и усвајају нову лексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>

	-да препозна пасивни облик глагола у простим временима (Present Simple) уз помоћ наставника				
<p>Оспособити ученике да:</p> <p>-умеју да планирају понављање градива</p> <p>-препознају и именују појмове обрађене темом</p> <p>-препознају Past Simple и опишу радње и догађаје из прошлости</p> <p>-препознају Past Continuous и радњу која је трајала у прошлости</p> <p>-препознаје Present Perfect</p> <p>-препознају Used to</p> <p>-препознаје Could и was/were able to</p>	<p>Ученик зна:</p> <p>-да планира понављање градива</p> <p>-да препознаје и именује појмове обрађене темом</p> <p>-да препозна Past Simple и Past Continuous уз помоћ наставника</p> <p>-да препозна Present Perfect уз помоћ наставника</p> <p>-да препозна Used to уз помоћ наставника</p> <p>-да препозна Could и was/were able to уз помоћ наставника</p>	<p>ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ</p> <p><i>The Past Simple Tense</i> правилних и неправилних глагола, све употребе</p> <p><i>The Past Continuous Tense</i>, све употребе</p> <p><i>The Present Perfect Simple Tense</i> за изражавање искустава и радњи у неодређеној прошлости и са <i>ever, never, just, already, yet...</i></p> <p><i>Used to</i></p> <p><i>Could</i> и <i>was/were able to</i> за изражавање способности у прошлости</p> <p>Пасивни облик глагола у простим временима (<i>Past Simple</i>)</p> <p><i>Question tags</i></p>	<p>-Индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на кратком тексту, реченицама, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>Објашњава, описује, подстиче дијалог, демонстрира, изговара гласно и понавља речи, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје и контролише активности, учествује у играма, анализира, реализује заједно са ученицима циљеви часа</p>	<p>Реализује заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, увежбавају и усвајају нову лексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>

<p>-препознају пасивни облик глагола</p>	<p>-да препозна пасивни облик глагола уз помоћ наставника</p>				
<p>Оспособити ученике да:</p> <p>- умеју да планирају понављање градива;</p> <p>- разумеју суштину прочитаног текста</p> <p>-да препознају будуће радње (планове, намере, предвиђања)</p> <p>-да формирају начин изражавања будућности коришћењем PresentContinuous, PresentSimple, will и going to</p> <p>-препознају пасивни облик глагола у будућем времену</p>	<p>Ученик зна:</p> <p>-да планира понављање градива;</p> <p>-суштину прочитаног текста</p> <p>-да препозна будуће радње уз помоћ наставника</p> <p>-да опише будуће радње коришћењем будућих времена и PresentContinuous, PresentSimple</p> <p>-да препозна пасивни облик глагола уз помоћ наставника</p> <p>-да препозна Will be able to уз</p>	<p>ОПИСИВАЊЕ БУДУЋИХ РАДЊИ (ПЛАНОВА, НАМЕРА, ПРЕДВИЂАЊА)</p> <p><i>The Present Continuous Tense</i> за изражавање унапред договорених/испланираних радњи</p> <p><i>The Present Simple Tense</i> за изражавање будућих радњи које су део утврђених распореда/програма</p> <p><i>The Future Simple Tense</i> за изражавање одлука донетих у тренутку говора, обећања и предвиђања на основу знања, искуства и веровања</p> <p><i>Going to</i> за изражавање планова, намера и предвиђања на основу чулних опажања</p> <p>Пасивни облик глагола у простим временима (<i>Future Simple</i>)</p> <p><i>Will be able to</i> за изражавање способности у будућности</p>	<p>-Индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на кратком тексту, реченицама, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>Објашњава, описује, подстиче дијалог, демонстрира, изговара гласно и понавља речи, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје контролне активности, учествује у играма, анимира, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа</p>	<p>Реализује заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, увежбавају и усвајају нову лексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>

-да препознају Will be able to	помоћ				
<p>Оспособити ученике да:</p> <p>-изражавају жеље, интересовања, потребе, осете и осећања</p> <p>-препознају стативне глаголе</p> <p>-препознају The Present Simple / Past Simple / Present Perfect Simple Tense</p> <p>-препознају модале</p> <p>-препознају пасиван облик глагола</p> <p>-препознају заповедни начин</p> <p>-препознају герунд и инфинитив</p>	<p>Ученик зна</p> <p>-да изрази жељу, интересовања, потребе, осете и осећања уз помоћ наставника</p> <p>-да препозна стативне глаголе уз помоћ</p> <p>-да препозна The Present Simple / Past Simple / Present Perfect Simple Tense уз помоћ</p> <p>-да препозна модале уз помоћ</p> <p>-да препозна пасиван облик глагола</p> <p>-да препозна заповедни начин</p> <p>-да препозна герунд и инфинитив уз</p>	<p>ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ИНТЕРЕСОВАЊА, ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА</p> <p><i>Stative verbs</i></p> <p><i>Why don't we/you+</i> инфинитивна основа глагола.</p> <p><i>Would like+</i> именица/инфинитив глагола.</p> <p>Употреба придевско-предложки израз <i>tired of / sick of / fed up with / bored with / disappointed with/by / happy for/about / angry with / proud of / interested in...</i></p> <p><i>The Present Simple / Past Simple / Present Perfect Simple Tense</i></p> <p>Модални глаголи за извођење закључака о садашњости (<i>must, can't, may...</i>)</p> <p>Пасивни облик глагола у простим временима (<i>Present Simple, Present Perfect Simple, Past Simple, Future Simple</i>)</p> <p>Заповедни начин</p> <p>Gerund/Infinitive</p>	<p>-Индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на кратком тексту, реченицама, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>Објашњава, описује, подстиче дијалог, демонстрира, изговара гласно и понавља речи, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје и контролише активности, учествује у играма, анализира, реализује заједно са ученицима циљеве часа</p>	<p>Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, понављају, читају, увежбавају и усвајају нову лексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>

	помоћ	<i>too (adjective) to/(not) enough (adjective) to</i>			
<p>Оспособити ученике да:</p> <p>-разумеју једноставнија питања која се односе на исказивање просторних односа и упутстава за оријентацију у простору</p> <p>-препознају предлог е</p> <p>-препознају компаратив и суперлатив</p> <p>-препознају члан</p>	<p>Ученик може да</p> <p>-разуме једноставнија питања која се односе на исказивање просторних односа и упутстава за оријентацију у простору</p> <p>-препозна предлоге и прилоге</p> <p>-препозна компаратив и суперлатив уз помоћ</p> <p>-препозна члан</p>	<p>ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И УПУТСТАВА ЗА ОРИЈЕНТАЦИЈУ У ПРОСТОРУ</p> <p>Предлози изражавања положаја и просторних односа: <i>in front of, behind, between, opposite, along, above, against...</i></p> <p>Предлози са глаголима кретања: <i>onto, into...</i></p> <p>Предлошки изрази са именицама за означавање страна света: <i>north of, south of, to the south, to the west...</i></p> <p>Придеви изведени од именица за означавање страна света: <i>western, eastern...</i></p> <p>Компаратив и суперлатив придева</p> <p>Употреба/изостављање одређеног члана са основним географским појмовима (називима градова, држава, река, планина, мора, океана...)</p>	<p>-Индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на кратком тексту, реченицама, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>Објашњава, описује, подстиче дијалог, демонстрира, изговара гласно и понавља речи, коригује грешке, похваљује, мотивише, задаје контролне активности, учествује у играма, анализира, реализује заједно са ученицима цилеве часа</p>	<p>Реализује заједно са наставником цилеве часа, слушају, понављају, читају, увежбавају и усвајају нову лексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>

<p>Оспособити ученике да:</p> <p>-разумеју дозволе, једноставније забране, упозорења, правила понашања својих и туђих обавеза и реагују на њих</p> <p>-препознају заповедни начин</p> <p>-препознају модале</p>	<p>Ученик може да</p> <p>-разумедозволе, једноставније забране, упозорења, правила понашања својих и туђих обавеза и реагује на њих уз помоћ наставника</p> <p>-препозна модале и користи их уз помоћ</p>	<p>ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, УПОЗОРЕЊА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА</p> <p>Заповедни начин</p> <p>Модални глаголи и глаголски облици за изражавање дозволе, забране, правила понашања</p> <p><i>Let/Make+</i> инфинитивна основа глагола</p> <p>Индириктне наредбе и молбе</p>	<p>-Индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на кратком тексту, реченицама, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>Објашњава, описује, подстичедијалог, демонстрира, изговарагласноипонављаречи, коригујегрешке, похваљује, мотивише, задајеиконтролишеактивности, учествујеуиграма, анимира, анализира, реализујезаједносаученицимаци љеве часа</p>	<p>Реализујузаједносанастваникомциљев е часа, слушају, понављају, читају, увежбавају иусвајајуновулексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>
<p>Оспособити ученике да:</p> <p>-разумеју једноставније изразе који се</p>	<p>Ученик може да:</p> <p>-разуме једноставније изразе који се односе на</p>	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА</p> <p>Саксонски генитив са именицом у једнини и множини (правилна и неправилна множина) – <i>ту</i></p>	<p>-Индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба уџбеника, радне</p>	<p>Објашњава, описује, подстичедијалог, демонстрира, изговарагласноипонављаречи, коригујегрешке, похваљује, мотивише, задајеиконтролишеактивности,</p>	<p>Реализујузаједносанастваникомциљев е часа, слушају, понављају, читају, увежбавају иусвајајуновулексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>

<p>односе на поседовање и припадност</p> <p>-формулишу једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност и поставе питања о томе чије је нешто</p>	<p>поседовање и припадност</p> <p>-формулише једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност и поставе питања о томе чије је нешто уз помоћ</p>	<p><i>friend's/friends'/ children's books</i></p> <p>Присвојне заменице <i>mine, yours...</i></p> <p>Питања са <i>Whose</i></p> <p>Модални глаголи за извођење закључака о садашњости (<i>must, can't, may...</i>)</p>	<p>свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на кратком тексту, реченицама, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>учествујеуиграма, анимира, анализира, реализујезаједносаученицимаци љеве часа</p>	
<p>Оспособити ученике да:</p> <p>-разумеју једноставније исказа</p> <p>-искажу допадање и недопадање</p>	<p>Ученик може да:</p> <p>-разуме једноставније исказе</p> <p>-искаже допадање и недопадање</p>	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА</p> <p>Придевско-предлошке фразе – <i>interested in, good/bad at, crazy about, keen on...</i></p> <p>Глаголи <i>like/love/hate/enjoy/prefer/can't stand</i> + глаголска именица</p> <p>Питања са <i>What, Who, Why, Which...</i></p>	<p>-Индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на кратком тексту, реченицама, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање</p>	<p>Објашњава, описује, подстичедијалог, демонстрира, изговарагласноипонављаречи, коригујегрешке, похваљује, мотивише, задајеиконтролишеактивности, учествујеуиграма, анимира, анализира, реализујезаједносаученицимаци љеве часа</p>	<p>Реализујузаједносанаставникомциљев е часа, слушају, понављају, читају, увежбавају иусвајајуновулексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>

			лексичких и граматичких садржаја		
<p>Оспособити ученике да:</p> <p>-разумеју једноставније исказе којима се траже мишљења и реагује на њих</p> <p>-изразе мишљења, слагања/ неслагања</p> <p>-препознају модалне глаголе</p> <p>-препознају пасивне облике</p>	<p>Ученик може да:</p> <p>-разуме једноставније исказе</p> <p>-изрази мишљења, слагања/ неслагања</p> <p>-препозна модале уз помоћ</p> <p>-препозна пасив уз помоћ</p>	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА</p> <p><i>Stative verbs (think, like, agree, believe, mean...)</i></p> <p>Питања са <i>What, Why, How...</i></p> <p>Модални глаголи за извођење закључака о садашњости (<i>must, can't, may...</i>)</p> <p>Пасивни облик глагола у простим временима (<i>Present Simple, Past Simple, Future Simple</i>)</p>	<p>-Индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p> <p>*рад на кратком тексту, реченицама, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>Објашњава, описује, подстичедијалог, демонстрира, изговарагласноипонављаречи, коригујегрешке, похваљује, мотивише, задајеиконтролишеактивности, учествујеуиграма, анимира, анализира, реализујејаједносаученицимаци љеве часа</p>	<p>Реализујујаједносанаставникомциљев е часа, слушају, понављају, читају, увежбавају иусвајајуновулексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>
<p>Оспособити ученике да:</p> <p>-разумеју једноставније изразе који се односе на количину, димензију и цену</p>	<p>Ученик може да:</p> <p>-разуме једноставније изразе који се односе на количину, димензију и цену</p> <p>-пита колико чега</p>	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, ДИМЕНЗИЈА И ЦЕНА</p> <p>Основнибројевипреко 1000</p> <p>Небројиве именице: <i>information, advice, news, homework...</i></p>	<p>-Индивидуални рад, рад у пару и у групи</p> <p>-употреба уџбеника, радне свеске и посебно припремљеног материјала за:</p>	<p>Објашњава, описује, подстичедијалог, демонстрира, изговарагласноипонављаречи, коригујегрешке, похваљује, мотивише, задајеиконтролишеактивности, учествујеуиграма, анимира, анализира, реализујејаједносаученицимаци</p>	<p>Реализујујаједносанаставникомциљев е часа, слушају, понављају, читају, увежбавају иусвајајуновулексику, записују, посматрају, повезују, допуњавају</p>

<p>-поставе питања о томе колико нечега има, које су димензије, величина и колико нешто кошта, као и да дају одговоре на постављена питања</p>	<p>има, које су димензије, величина и која је цена и да једноставне одговоре на таква питања</p>	<p>Грађење именица за изражавање димензија: <i>high-height, long-length, deep-depth, wide-width...</i></p>	<p>*рад на кратком тексту, реченицама, сликама</p> <p>*повезивање</p> <p>*допуњавање</p> <p>*вежбање лексичких и граматичких садржаја</p>	<p>љеве часа</p>	
--	--	--	---	------------------	--

Компетенције за целоживотно учење

Кроз наставу Енглеког језика ученици стичу следеће **компетенције за целоживотно учење**:

- комуникација на страном језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми укључујући вештине посредовања сумирањем, тумачењем, превођењем, парафразирањем и на друге начине, као и интеркултурално разумевање
- дигитална компетенција: самопоуздано и критичко коришћење информационих и комуникационих технологија за рад, одмор и комуникацију
- учење учења: способност да се ефективно управља сопственим учењем

- осећај за иницијативу и предузетништво: способност да се идеје претворе у акцију кроз креативност, иновативност и преузимање ризика, као и способност за планирање и управљање пројектима

- културолошка освешћеност и изражавање: способност да се схвати значај креативних идеја, искустава и емоција у различитим медијима – музика, књижевност, плес, ликовна уметност и друго.

Опште међуредметне компетенције

Кроз наставу Енглеског језика, ученици развијају све опште међуредметне компетенције, и то

12. компетенција за учење
13. одговорно учешће у демократском друштву
14. естетичка компетенција
15. комуникација
16. одговоран однос према околини
17. одговоран однос према здрављу
18. предузимљивост и оријентација ка предузетништву
19. рад са подацима и информацијама
20. решавање проблема
21. сарадња
22. дигитална компетенција

Кроз садржаје и активности на часовима Енглеског језика, ученици уче како да уче, како да одговорно учествују у демократском друштву, како да развијају и негују одговоран однос према околини и здрављу, како да сарађују, решавају проблеме, дођу до потребних информација и користе информационо комуникационе технологије у циљу даљег учења и напредовања. Активности као што су рад на пројектима, истраживања на тему, тематски дани и корелација кључни су за остваривање међупредметних компетенција. Кроз истраживања на одређену тему, ученици се уче раду са подацима и решавању проблема као и сарадњи.

Тематски дани, недеља, пројекти:

- Европски дан језика – 26.09.

- Дан планете – 22.04.

- Божић – децембар-јануар

- Ускрс – април

Начин реализације: певање песмица, организовање и спровођење игара (Mystery Tour, Spelling Bee), посета Британском савету у Београду, прављење постера, честитки, учење и певање песмица, организовање базара

У току школске године планира се извођење једног студијског путовања.

Оцењивање (упутство за формативно и сумативно оцењивање – на који начин се врши оцењивање)

Врши се формативно и сумативно оцењивање и то посматрањем, ангажовањем на часу, кроз разговор, записивање, праћење напретка ученика, усменим и писменим испитивањем (при чему се испитује усвојеност лексичких и граматичких структура), прати се редовност израде домаћих задатака, писање есеја и израда пројеката

Слушање је прва језичка активност у настави страних језика. Она омогућава ученику да упозна мелодију језика, његов гласовни систем, интонацију речи и реченице. Коначни циљ слушања треба да буде разумевање као предуслов за вербалну продукцију, односно комуникацију.

Говорење је најсложенија језичка вештина која подразумева владање свим елементима језика (фонетско – фонолошким, морфолошким, синтаксичким и лексичким). Говорење се најчешће реализује у дијалошкој форми, те према томе подразумева разумевање саговорника. Поред тога говорење је вештина која захтева одређену брзину и правремену реакцију. Као продуктивна вештина, заједно са писањем, омогућава ученику да се изрази на српском језику, постави питање, интерпретира неки садржај и учествује у комуникацији са другима.

Читање је језичка активност која подразумева познавање граfiјског система језика, њихове гласовне реализације, повезивање гласова у речи и спајање речи у реченице, уз поштовање одговарајућих ритмичких и прозодијских правила. Циљ читања мора да буде разумевање прочитаног јер само тако оно представља језичку компетенцију, а не пуку вербализацију словних карактера.

Писање је продуктивна језичка вештина која подразумева исказивање језичког садржаја писаним путем, употребом одговарајућих словних карактера и поштовањем правописних правила. Посебну пажњу потребно је посветити графемама за које не постоје еквиваленти у српском језику. Циљ писања подразумева разумевање, и овој вештини треба посветити посебну пажњу јер је потребно знати како се која реч пише.

ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

Општа предметна компетенција или језичка комуникативна компетенција обухвата поседовање свести о језику као комуникационом средству, располагање основном језичком писменошћу и схватање повезаности између језика и културних идентитета. Она омогућава ученику да се користи једноставним језичким средствима у циљу обављања елементарне писмене и усмене комуникације, остваривања интеракције и преношења информативних и других садржаја из полазног језика ка циљном и обрнуто, у приватном, јавном и образовном контексту.

Основни ниво

Ученик разуме главне информације у најједноставнијим писаним и усменим исказима. У усменом и писаном општењу користи најједноставнија језичка средства за исказивање информација о себи и својим непосредним потребама. Познаје основне граматичке и лексичке елементе. Разуме основне појаве и процесе циљне културе.

Средњи ниво

Ученик разуме препознатљиве и предвидиве информације у фреквентнијим и једноставнијим врстама писаних текстова и формама усменог општења, а које се односе на њему блиске ситуације и појаве. Користи типске фразе, готове изразе, конструкције и просте реченице за формулисање конкретних исказа везаних за сопствену личност и свакодневне активности или послове. Познаје одређени број правилних

граматичких елемената и структура и основну лексику из домена сопствене свакодневице и непосредног интересовања. Поседује свест о суштинским сличностима и разликама између своје и циљне културе.

Напредни ниво

Ученик разуме већи број речи и израза у свакодневној усменој и писаној комуникацији, везаних за сопствену личност, окружење, интересовања, школски контекст. Поседује елементарни репертоар језичких средстава за савладавање типичних и уобичајених свакодневних комуникативних ситуација. Ученик познаје већину једноставнијих и одређени број сложенијих граматичких правила и фреквентне лексике. Ученик прихвата постојање разлика између сопствене и циљне културе и прилагођава своје понашање основним општеприхваћеним друштвеним конвенцијама.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

1) ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА

Функционално-прагматичка компетенција представља комуникативну компетенцију у ужем смислу и обухвата умеће рецепције (разумевања говора и разумевања писаног текста), умеће продукције (писано и усмено изражавање), умеће интеракције и умеће језичког посредовања (медијације).

Основни ниво

Ученик разуме најфреквентније речи и изразе из свакодневног спорог и разговетног говора, као и најједноставније писане текстуалне форме. Уме да обави основне комуникативне активности (поздрављање, представљање, добродошлица, опраштање, захваљивање, пружање информација о себи, распитивање о суштинским информацијама које се тичу саговорника).

Средњи ниво

Ученик разуме уобичајене речи, изразе, фразе и кратке везане усмене исказе и записе који се тичу његових непосредних искуствених доживљаја и сфера интересовања. Сналази се у кратким и увежбаним комуникационим секвенцама и улогама, уз употребу научених и уобичајених фраза и формула (постављање питања и давање одговара).

Напредни ниво

Ученик разуме фреквентне и уобичајене писане и усмене исказе, као и кратке, једноставне текстове и усмене прилоге везане за познате теме, појаве и догађаје. Обавља основне језичке функције (давање и тражење, тј. размена информација о искуствено блиским датостима и појавама, једноставно исказивање идеја и мишљења), у писаном и усменом општењу, уз успостављање базичног, али ефикасног друштвеног контакта.

2) ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА

Лингвистичка компетенција се односи на познавање и разумевање принципа функционисања и употребе језика и обухвата фонолошко-фонетска, правописна, лексичка, семантичка, граматичка (морфосинтаксичка) знања.

Основни ниво

Ученик познаје изговор фреквентних, понављаних и меморисаних гласова, као и неких најчешћих гласовних група. Повезује гласове и начин(е) њиховог записивања у увежбаним речима. Познаје ограничени број регуларних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог континента језичких средстава. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за савладавање основних комуникативних активности.

Средњи ниво

Ученик познаје исправан изговор већине гласова и гласовних група, уз ограничења акценатско-интонацијске природе. Ученик исправно записује гласове и гласовне комбинације и познаје одређен број основних правописних правила. Ученик познаје једноставне граматичке елементе и конструкције. Ученик познаје ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.

Напредни ниво

Ученик углавном правилно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим и неувежбаним комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу и познаје фреквентна правописна правила. Познаје одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе именица, глагола, придева, прилога. Ученик познаје фреквентне лексичке елементе који се односе на искуствено блиске теме и ситуације.

3) ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА

Основни ниво

Ученик познаје основне појаве и процесе који одликују свакодневни живот циљне културе / циљних култура, познаје основне просторне и временске оквири развоја циљне културе / циљних култура, као и најзначајније личности и дела из историје и савременог доба. Ученик показује интересовање за одређене појаве и личности циљне културе.

Средњи ниво

Ученик поседује основна знања о разликама у свакодневном животу и разуме да су разлике последица сложености културе. Ученик познаје и разуме основне природне и друштвене специфичности циљне културе. Ученик поседује свест о основним сличностима и разликама између своје и циљне културе и препознаје/избегава најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. Негује позитиван и отворен став према разликама које препознаје између своје и циљне културе.

Напредни ниво

Ученик поседује општа знања о свакодневном животу, друштву и култури страног/страних језика. Разуме утицај природних и друштвених појава на процесе у властитој и циљној култури; разуме положај земаља циљне културе у свету и њихову везу са властитом културом. Прихвата разлике које постоје између властите и циљне културе и уме да прилагоди понашање основним конвенцијама. Негује став отворености и радозналости према циљној култури / циљним културама и поседује основне вештине за критичко истраживање и разумевање појава циљне и властите културе.

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Простор и композиција</p> <p>-Композиција и Простор,ентеријер,екстеријер</p> <p>-Перспектива. –</p> <p>-Колористичка, ваздушна, линеарна перспектива кроз дела уметника и ликовне радове ученика.</p> <p>-Боје и емоције, --Стилизација облика-поједностављене ликовне форме композиција линија, Композиција боја,</p> <p>Композиција облика. Равнотежа, контраст, понављање и степеновање облика у простору варијације. Орнамент и арабеска у простору- примена</p> <p>Пропорције. Пропорције главе и тела.</p>	<p>-Методама разговора,демонстрација репродукција из историје ликовне уметности где простор има посебну димензију тј. наглашава драматику на самом ликовном делу-</p> <p>Демонстрирањем одређених аспеката простора (екстеријер ,ентеријер)- Израдом ликовног рада -Путем израде и демонстрације презентације о бојама и аспектима боја.</p> <p>Презентовањем перспективе на сликовитим примерима шаблонима видео садржајима и презентацијама и путем непосредног контакта са истим.</p> <p>Демонстрацијом примера ликовних радова уметника (Рафало Санти, Ђото.,Вермер Ван Делфт и др.)</p>	<p>Упознаје предзнања ученика Организује наставни процес</p> <p>Демонстрира Пружа помоћ и подршку</p> <p>Мотивише ученике Прати индивидуалне способности,</p> <p>интелектуалне и сазнајне промене код ученика.</p> <p>Уводи ученике у нове термине. Приближава апстрактне појмове. Јасно формулише проблеме и задатке Објашњава, врши проверу,</p> <p>даје смернице за рад</p>	<p>Слушају излагање. Бележе основне појмове. Учествују у разговору. Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове.</p> <p>Цртање/сликање ликовне теме различитим ликовним техникама и методама(слободан рад)опажање,активност кроз самосталан и рад у пару.</p>	<p>Математика</p> <p>Правилни многоугао</p> <p>Ученик зна да конструише прави многоуглове и одреди његов обим површину</p> <p>Математика</p> <p>Продужена пропорција</p> <p>-Ученик уме да примени продужену пропорцију у реалним ситуацијама</p> <p>Географија</p> <p>Обликовање рељефа десјтвом водострујања</p> <p>-Наводи спољашње силе (ветар ,земље)</p> <p>-Разликује ерозивне и акумулативне процесе</p>

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Комуникација</p> <p>Историјска, религијска и митолошка тема кроз ликовну интерпретацију</p> <p>Оригинал, копија и плагијат ликовног дела</p> <p>Дигитална фотографија. Кадар, селфи и аутопортрет.</p> <p>Анимација. Процес креирања, сториборд.</p> <p>Сцена и сценографија</p> <p>Обједињавање покрета, игре и звука.</p> <p>Презентације израда и естетски моменти .</p>	<p>Методама разговора,демонстрација репродукција из историје ликовне и примењене уметности , које се односе на историјску и религиозну тему у свим видовима уметности и њен вишеструки значај(Рани видови комуникације актуелни и данас)</p> <p>-Кроз непосредан рад на ликовним радовима</p> <p>-Демонстрација појма оригинала, фалсификат ,копија презентације и видео материјал.</p> <p>-Израдом фото радова радова користећи фотоапарат или мобилни телефон.</p> <p>-Израда анимација кроз класични и модеран приступ (Компјутерска технологија)</p>	<p>Упознаје предзнања ученика Организује наставни процес</p> <p>Демонстрира Пружа помоћ и подршку</p> <p>Мотивише ученике Прати индивидуалне способности,</p> <p>интелектуалне и сазнајне промене код ученика.</p> <p>Уводи ученике у нове термине. Приближава апстрактне појмове. Јасно формулише проблеме и задатке Објашњава, врши проверу,</p> <p>даје смернице за рад</p> <p>Прегледа радове,даје сугестије везане за ликовну реализацију наставне теме Обилази ученике,разговора о успешности ликовних радова</p>	<p>Слушају излагање.</p> <p>Бележе основне појмове.</p> <p>Учествују у разговору.</p> <p>Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове.</p> <p>Цртање/сликање ликовне теме различитим ликовним техникама и методама(слободан рад)опажање,активност кроз самосталан и рад у пару.</p>	<p><u>Историја</u></p> <p>Велики рат</p> <p><u>Ликовна култура</u></p> <p>Историјска, религијска и митолошка тема кроз ликовну интерпретацију</p> <p><u>Физика</u></p> <p>Графичко представљањезависности брзине тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања</p> <p><u>Информатика и рачунарство</u></p> <p>Рад са сликама</p> <p>-Ученик успешно изводи одсецање,преклапање ,променљивост (редакцијско едитовање фотографија)</p>

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повеза
<p>Уметност око нас</p> <p>Уметност и технологија, дигитална уметност,</p> <p>Уметничка занимања и производи.</p> <p>Савремена технологија и уметност.</p> <p>Уметност око нас.</p> <p>Уметничка рециклажа, уметнички пројекти, хуманитарне акције.</p> <p>Уметничко наслеђе кроз галерије и музеје и друге установе културе .</p>	<p>-Методама разговора, демонстрација репродукција из историје ликовне уметности где дигитална уметност има посебну димензију</p> <p>Демонстрирањем уметничких родуката насталих конвенционалним и дигиталним техникама</p> <p>-Презентовање уметности око нас у нашој земљи и земљама окружења, уметности од праисторије па до данас.</p> <p>Демонстрација могућности рециклаже у својству уметности и савремени трендови 21. века.</p> <p>Посета музеја ,галерија ,уметничких изложби у нашем граду .</p>	<p>Упознаје предзнања ученика Организује наставни процес Демонстрира Пружа помоћ и подршку Мотивише ученике Прати индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика. Уводи ученике у нове термине. Приближава апстрактне појмове. Јасно формулише проблеме и задатке Објашњава, врши проверу, даје смернице за рад Прегледа радове, даје сугестије везане за ликовну реализацију наставне теме Обилази ученике, разговора о успешности ликовних радова</p>	<p>Слушају излагање. Бележе основне појмове. Учествују у разговору. Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове. Цртање/сликање ликовне теме различитим ликовним техникама и методама (слободан рад) опажање, активност кроз самосталан и рад у пару.</p>	<p>Историја</p> <p>Велики рат</p> <p>Немачки језик</p> <p>Интер)културни садржаји: књижевност за младе, стрип, филм, спорт.</p> <p>Информатика и рачунарство</p> <p>Рад са сликама</p> <p>-Ученик успешно изводи одсецање, преклапање , промене (рециклажа, едитовање фотографија)</p>

ЦИЉ ПРЕДМЕТА: Циљ учења предмета Ликовна култура је развијање креативности, естетских критеријума и одговорног односа према очувању културе и уметничког наслеђа.

ОПШТЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ: Ученик развија креативан, радознао и истраживачки дух кроз упознавање и коришћење различитих уметничких медија и техника. Способан је и мотивисан да користи своје искуство, да експериментира и развија идеје кроз самосталан рад и рад у групи. Ученик развија машту и апстрактан начин размишљања који успешно примењује у различитим животним ситуацијама које захтевају креативна решења. Уочава специфичности различитих уметничких дисциплина (визуелне, драмске, музичке...) али уочава и њихове заједничке принципе и сличности. Ученик познаје и разуме вредност сопствене културе и културе других народа повезујући знања из различитих области или предмета. Знања и искуства стечена кроз предмет Ликовна култура (истрајност, упорност, стрпљивост) примењује у друштвеном животу и у даљем стручном усавршавању и професионалном развоју.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ: Ученик кроз предмет Ликовна култура развија стваралачке способности, индивидуалну креативност и естетску осетљивост.

У наредној школској години планира се пројекат” Поропорције” који ће објединити математику и ликовну културу.

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА

Оцењује се сваки рад, оценом од 1 до 5.

Шта представља рад на часовима Ликовне културе?

Рад подразумева припрему за час (прибор и домаћи задатак), ангажовање у дискусији у току часа, бележење и скицирање у свесци и практичан рад (цртање, сликање, вајање итд.).

Оцена за ангажовање на часу може да се добије на сваком часу за учествовање у полемикама око уметничких питања и креативних идеја. Процењују се разумевање суштине ликовне проблематике, вештине изражавања и саопштавања. Ове оцене могу значајно да поправе стање при закључивању оцене на полугодишту и крају школске године.

Оцена за доношење прибора добија се у току сваког полугодишта. За недоношење прибора добија се минус, а после другог минуса смањује се оцена за рад на часу.

Домаћи задаци нису обимни али су важни због тога што су повезани са задацима који се раде на часу. Такође проширују знања из визуелних уметности, развијају и поспешују наклоност према ликовном наслеђу и светској културној баштини.

Практичан рад представља ликовни рад у различитим техникама визуелних уметности. Оцењује се само рад који је рађен на часу и који се преда на крају часа. Рад настао ван школе, не оцењује се, али ученик може да добије коментар о самом раду у виду сугестија, похвала и сл.

Критеријуми оцењивања су дефинисани у односу на врсту, обим и ниво умећа, вештина и усвојених знања прописаних наставним планом и програмом за предмет (разред).

На сваком раду оцењује се квалитет линија, грађење облика, односа облика и простор у композицији; познавање технике и материјала. Подразумева се да се у вишим разредима гледа и рачуна све оно што је савладано у претходним разредима и да се то примењује у наредном раду.

7. разред - креира просторне композиције у којима се обраћа пажња на пропорционалност (делова композиције у односу на целину и пропорције облика: фигура, архитектуре и тд.) и равнотежу свих елемената композиције; у којој мери су савладане цртачке, сликарске, графичке технике и фотографија.

Сваки рад (цртеж, слика итд.) оцењује се једном оценом у коју улази:

1) оствареност циљева, општих и посебних, односно стандарда; да ли је урађен предвиђени задатак - 50% оцене.

Напредни ниво (натпросечно талентовани ученици) - боље повезивање елемената у композицији, адекватна примена визуелних принципа као и развијање сопствених принципа функционисања елемената композиције. Средњи ниво - одабира адекватан садржај и размишља о начину на који ће представити своју идеју; другим речима треба што више да се уживи у задатак и пуне машти на вољу.

Основни ниво - ученици који нису склони визуелном изражавању имаће посебну помоћ, једноставније задатке у погледу стварања композиције и нижи критеријум оцењивања. Ипак, од њих се очекује да направе мали помак у односу на претходни рад, потруде се и испрате ритам школског програма, нарочито време реализације предвиђено за израду задатка

2) заинтересованост и посвећеност (труд и ангажованост на сваком часу) - 30% оцене.

3) маштовитост и оригиналност - 10% оцене - важно је да сваки ученик прикаже идеју на свој начин. Прецртавање од других, са табле и примера, на овом часу није пожељно и неће бити добро прихваћено.

4) напредовање у односу на претходни период -10% оцене.

Таленат, посебно се не оцењује.

Оцењивање ученика обавља се полазећи од његових способности, степена спретности и умешности. Присутан је дакле индивидуални приступ

сваком ученику. Уколико ученик нема развијене посебне способности, као и код даровитих ученика, приликом оцењивања узима се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа, могућности и ангажовање. На почетку рада у одељењу наставник процењује ниво сваког ученика и посматра напредак ученика током школске године.

„Сл. гласник РС - Просветнигласник“, бр: 1/2020-60,6/2020-99,8/2020-597,5/2021-4,17/2021-42

Тема	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика	Међупредметнаповезаност
<p>ЧОВЕК И МУЗИКА</p>	<p>Током остваривања програма потребно је уважити високу образовну и мотивациону вредност активних и интерактивних (кооперативних) метода наставе/учења те кроз све програмске целине доследно осигурати да најмање једна трећина наставе буде организована употребом ових метода.</p> <p>У настави користити, најмање у трећини случајева, задатке који захтевају примену наученог у разумевању и решавању свакодневних проблемских ситуација препоручених од стране Министарства и Завода, а приликом оцењивања обезбедити да су ученици информисани о критеријумима на основу којих су оцењивани.</p> <p>У програму музичке културе за седми разред истакнуто место има стицање знања о музици кроз различите епохе. Циљ није увођење садржаја наставе историје музике, већ обрада тема значајних за разумевање улоге музике у друштву, упознавање музичких изражајних средстава, инструмената, жанрова и облика, као и истакнутих стваралаца и извођача.</p>	<p>Наставник: припрема, организује и реализујенаставни процес, мотивише, развијаинтересовање, разговара, усмерава, објашњава, демонстрира.</p>	<p>Ученик: слуша, опажа, разликује, анализира, упоређује, примењује, износиестетском ишљење, процењује, вокалносеизражавапевањем, музицирасолистичкиили у групи, импровизује, илуструје, компонује</p>	<p>Историја (аристократија, живот на двору) Историја (временска раздобља, живот у 18. веку), Српски језик (писмо) ТиТ (прављење инструмента), Математика (Питагорина теорема), Биологија (екологија), Техника и</p>

<p>МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ</p>	<p>Кроз свирање оспособљавати ученике да се сналазе у једноставном нотном запису: У сваком одељењу постоји један број ученика који има веће или мање потешкоће у певању. Таквим ученицима треба дати могућност афирмације кроз свирање на дечјим музичким инструментима да би учествовали у групном музицирању.</p> <p>У раду користити ритмичке и мелодијске инструменте. Пошто су ученици описмењени, свирање на мелодијским инструментима биће олакшано јер се могу користити нотни примери појединих песама које су солмизационо обрађене.</p> <p>Потребно је развијати дечје предиспозиције за музичко обликовање и омогућити им да доживе радост свирања, чиме се богати личност у осетљивом периоду емоционалног сазревања.</p>			<p>технологија</p> <p>Математика (пропорције), ИКТ (интернет)</p> <p>Српски језик (дебата)</p> <p>Ликовна култура (пећинско сликарство)</p> <p>Српски језик (књижевне форме), Географија (Европа, Европска унија)</p> <p>Историја (појам аристократије, Луј XIV, живот на двору), Српски језик (драма, позоришна представа), Ликовна култура (сценографија и друге примењене уметности)</p>
<p>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Кодслушања дечјих песама потребно је да ученици уочавају и објашњавају текст, разумеју функцију инструменталне пратње и начина на којим музика дочаравате текст; разликују звучне боје музичких инструмената; Музичке облике објашњавају тако да олакшавају праћење музичког тока.</p> <p>Композиције које се слушају морају својим трајањем, садржајем и музичким изразом да одговарају могућностима перцепције ученика и организације часа.</p> <p>Оне треба да буду кратке, а равноправно треба да буду заступљене вокалне, инструменталне и вокално-инструменталне. Кодслушања дечјих песама потребно је да ученици: уочавају и објашњавају текст, разумеју функцију инструменталне пратње и начина на којим музика дочаравате текст.</p> <p>Преслушања треба обновити знања из области музичких изражајних средстава које састављају у функцију изабраног примера.</p> <p>Анализу слушаног примера треба радити кроз дијалог са ученицима под стичућим слободно изражавањем. Објашњења у вези са формом дела морају бити у функцији олакшавања праћења музичког тока.</p>			
<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>При избору песама потребно је оценити гласовне могућности разреда, психо-физички развој ученика, поћи од блиских садржаја и ширити интерес богатећи их новим..</p> <p>.При обради песме урадити анализу литерарног текста са наглашавањем васпитних елемената;</p> <p>Уочавају се кључ, предзнаци, такт уз пробу тактирања, динамичке и артикулационе</p>			

	<p>ознаке; нотни текст се ишчитава парлато;</p> <p>вежба се распевавање и почетна интонација док се свира уводна мелодија;</p> <p>-ритмичке фигуре и мелодијски скокови се обрађују кроз понављања;</p> <p>Посебну пажњу треба посветити изражајности интерпретације-динамици, фразирању, доброј дикцији; За упознавање народне песме важно је разумети њено етничко и географско порекло, улогу песме у народним обичајима и свакодневном животу. Истаћи карактеристику (завршетак на другом ступњу)! Песма коју ученик учи по слуху или из нотног текста има највише удела у развоју његовог слуха и музичких способности уопште. Редовно указивати на значај правилне хигијене гласа. брига о положају тела при певању, вежбе дисања, артикулације, распевавање..</p>			<p>Верска настава (литургија)</p> <p>ИКТ (интернет, снимање звука, емитовање звука)</p> <p>Ликовна култура (архитектура),</p> <p>Математика (симетрија),</p>
<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛ АШТВО</p>	<p>Дечје музичко стваралаштво представља виши степен активирања музичких способности, које сестичу у свим музичким активностима, а као резултат креативног односа према музици. Оно има велику васпитну и образовну вредност: подстиче музичку фантазију, обликује стваралачко мишљење, продубљује интересовања и доприноси трајнијем усвајању и памћењу музичких репродуктивних и стваралачких активности и знања. ; Стваралаштво може бити заступљено кроз: - музичка питања и одговоре; - компоновање мелодије на задат текст; - састављање мелодије од понуђених двотактних мотива; - импровизација покретана одређеној музици. Ова активност треба редовно типирати према стваралачко мангажовању ученика, а непремаквалитету насталог дела јер су и најскромније музичке импровизације педагошки оправдане. - Ритмичким и звучним ефектима креирати пратње за песме, стихове, користећи притом различите изворе звука. - Креирање покрета у музику коју ученици певају или слушају. - Смислање музичких питања и одговора, ритмичка допуњалка, мелодијска допуњалка са потписаним текстом, састављање мелодије од понуђених двотактних мотива. - Импровизација мелодије на задат текст. - Импровизација дијалога на мелодијским инструментима Орфовог инструментаријума.</p>			<p>Ликовна култура (архитектура),</p> <p>Математика (симетрија),</p> <p>ИКТ (интернет, веб-сајт),</p> <p>Физичка култура (коло)</p>

Циљ предмета: Општи циљ наставе музичке културе је развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичке традиције и културе свога и других народа; оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања; развијање осетљивости за музичке вредности; неговање способности извођења музике (певање/свирање); стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука; подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);

развијање критичког мишљења; упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности; упознавање занимања музичке струке.

Опште међупредметне компетенције-

Кључне компетенције за целоживотно учење:

Ученик:

-Има позитиван и одговоран однос према учењу.

- Мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје.

- Користи различите изворе информација и има критички однос према њима.

- Примењује одговарајуће начине учења у складу са циљевима, садржајем, интересовањима, условима и временом.

- Способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује, открива и повезује нова знања; користи могућности ваншколског учења; негује и развија лична интересовања.

Комуникација:

-Активно доприноси неговању културе дијалога, уважавању и неговању различитости и поштовању основних норми комуникације.

-Ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфичне за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине.

Рад са подацима и информацијама:Користи информационе технологије за чување презентацију и основну обраду музичких података, нотних писма, различитих облика носача звука.

Дигитална компетенција:Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу; Презентовање, преслушавање, снимање музичких садржаја.

Решавање проблема: Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације.

Сарадња: Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева.

Одговорно учешће у демократском друштву: Својим активностима у школи и заједници афирмише дух толеранције, равноправности и дијалога; Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима; Има осећање припадности одређеним културним заједницама, локалној заједници, региону у којем живи, ширем друштву, држави Србији и међународним организацијама у које је Србија укључена; Изражава на афирмативан начин свој идентитет и поштује другачије културе и традиције чиме доприноси духу интеркултуралности.

Одговоран однос према здрављу: Познаје карактеристике основних заразних болести, њихове изазиваче и мере превенције.

Одговоран однос према окоolini:Разуме значај и користи могућности рециклирања.

Естетичка компетенција: Позитивно вреднује допринос културе и уметности развоју људске заједнице; свестан је међусобних утицаја, науке, уметности и технологије. Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике. Има изграђене преференције уметничких и културних стилова и користи их за обогаћивање личног искуства. Повезује уметничка и културна дела са историјским, друштвеним и географским контекстом настанка. Уме да анализира и критички вреднује уметничка дела представника различитих стилова и епоха, као и дела која одступају од карактеристика доминантних праваца. Вреднује алтернативне уметничке форме и изразе (субкултурна дела).

Предузимљивост и предузетничка компетенција: Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаке стране“), уме да напише радну биографију и мотивационо писмо. Уме да искаже и заступа своје идеје и да утиче на друге кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликта.

МУЗИЧКА КУЛТУРА-ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

На основу музичког искуства у основној школи ученик ужива у музици и отворен је за различите уметничке садржаје. Користи музичко знање и вештине да изрази своја осећања, размишљања, ставове и на креативан и конструктиван начин остварује своје циљеве. Искуство и вештину у слушању и опажању приликом индивидуалног и групног музицирања примењује у комуникацији са другима. Музичка искуства подстичу ученика да разлике сматра предностима што користи у развијању идеја и сарадње. Користи знања о музици у разумевању савремених догађаја, историје, науке, религије, уметности и сопствене културе и идентитета. Развија критички однос према музици. Има одговоран однос према традицији свог народа и других култура.

Основни ниво

Ученик ужива у различитим музичким садржајима. Свестан је различитих утицаја музике на њега и улоге музике у друштвеним догађајима. Ученик разуме неопходност сарадње, међусобног подстицања и уважавања у заједничком музицирању и повезује ставове и искуства у свакодневном групном раду.

Средњи ниво

Ученик повезује музику са историјским, религијским, научним и осталим релевантним димензијама људског живота. Разуме везу између културног идентитета и музике. Ученик повезује музичка знања и вештине са различитим видовима сопственог изражавања. Учествује у музичким активностима школе и заједнице.

Напредни ниво

Ученик разуме музичке стилове у односу на друштвена дешавања и има критички однос према музици.

Креативно користи музичка знања, вештине и искуства у подстицању индивидуалног и групног изражавања и сарадње и презентована знања. Даје свој допринос у очувању традиције и културног идентитета путем музике.

МУЗИЧКА КУЛТУРА -СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Ученик користи језик музике за изражавање својих осећања, идеја и комуникацију са другима. Кроз познавање музичког језика и стилова ученик увиђа везу музике са догађањима у друштву и доприноси њиховом обликовању. Ученик истражује везу између музике и изражавања покретом.

Основни ниво

Ученик познаје језик музике и изражава се гласом, инструментом и покретом индивидуално и/или у групи.

Ученик слушно препознаје основне карактеристике музичке уметности и развија естетску осетљивост.

Средњи ниво

Ученик користи различите музичке изражајне елементе у исказивању својих осећања, идеја и комуникацији са другима.

Слушно препознаје различите жанрове музичке уметности са посебним акцентом на аутентични музички фолклор.

Ученик у свакодневном животу примењује стечена музичка искуства и знања и истражује могућности ИКТа за слушање, стварање и извођење музике. Ученик комуницира покретом уз музику.

Напредни ниво

Ученик креативно примењује стечена музичка искуства у изражавању и представљању ставова, идеја и у комуникацији са другима. Уважава и истражује музичке садржаје различитих жанрова, стилова и култура. Доприноси очувању и развоју музичке културне баштине. Има критички став према музици. Повезује и користи музику са ИКТ-ом у стварању и презентовању знања. Прати и учествује у музичком животу заједнице.

Праћење и вредновање ученика

Формативно оцењивање

Да би се остварио процес праћења напредовања и степена постигнућа ученика у настави музичке културе, неопходно је да наставник претходно упозна и идентификује музичке способности сваког ученика. Оцењивање ученика у настави мора се спроводити организовано. Оно треба да обухвати и прати посебан развој сваког ученика, његов рад, залагање, интересовање, став, умешност, креативност и слично. Наставник треба да прати развој личности у целини и објективно одређује степен на којем је ученик савладао програмске захтеве. Смисао оцењивања у настави музичке културе сагледавати тако да се сваком ученику омогући оптималан развој у оквиру васпитно-образовног рада, а никако да се неодмереним методичким захтевима у савладавању програма и негативном оценом отуђују од музике и музичке уметности. У настави музичке културе за исте васпитно-образовне задатке могу се добити различите оцене, као и за различите резултате исте оцене због тога што се тренутни резултати упоређују са стварним учениковим могућностима. Оваквим начином оствариће се и основни захтеви за правилно оцењивање - да оно буде објективно и да ученике мотивише на музичке активности и на бављење музиком у складу са њиховим стварним способностима и потребама. Домаћи писани задаци или писани текстови, контролни задаци и слично не задају се за овај предмет ни у једном разреду. Целокупно наставно градиво остварује се само у школи.

У својој педагошкој документацији наставник редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева. Наставник образлаже и описом даје своје препоруке за даљи рад и напредовање.

Сумативно оцењивање

Оцењујем на крају програмски одрађене наставне целине

Одвија се на крају тромесечја,полугодишта,школске године,образовног циклуса

Даје слику о томе колико је ученик до тада научио,шта зна,разуме и може да уради

Даје слику о томе колико је настава успела да оствари програмом предвиђене и планиране циљеве и исходе.

Представља показатељ и доказ о постигнутиим знањима

Тематски дани:

5.јун Светски дан заштите животне средине“;

20. јун „Светски дан музике“

Наставна јединица“Свети Сава“реализоваће се у оквиру предмета Веронаука“Савиним стопама“,Српски језик“Свети Сава“Војислав Илић и Музичка култура у првом полугодишту(јануар).

Наставни предмет: историја
годишњи фонд часова: 72

разред: седми
недељни фонд часова:2

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 88/17, 27/18				
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Основи проучавања прошлости	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у парту и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу</p>	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Европа, свет и српски народ на почетку индустријског доба	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу</p>	<p>Географија</p> <p>Политичка карта Европе; Државе Западне и Средње Европе</p> <p>Грађанско васпитање:</p> <p>Појам револуција, национално опредељење, облици власти и државног уређења</p> <p>Српски језик: Циклус песама за ослобођење Србије; (Почетак буне против дахија“)</p> <p>Доситеј Обрадовић, “Востани Србије“, “Живот и прикљученија“</p> <p>Вук Стефановић Караџић;</p> <p>Петар Петровић Његош, “Горски вијенац“;</p>
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност

<p>Европа ,Свет и српски народ у другој половини XIX века</p>	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу</p>	<p>Географија; Појам миграције становништва; Географски положај и границе Европе; Физика ; Научне теорије новог века (Никола Тесла, Михајло Пупин, Алфред Нобел, Александар Бел, Томас Едисон и др.)</p>
---	--	--	---	--

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Европа, Свет и српски народ на почетку XX века	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада,</p> <p>рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом</p> <p>мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима</p> <p>основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу</p>	<p>Српски језик :</p> <p>Поезија Ђуре Јакшића;</p> <p>Лаза Лазаревић, „Све ће то народ позлатити“;</p> <p>Петар Кочић, „Кроз мећаву“.</p> <p>Иво Андрић</p> <p>„Прича о кмету Симану “</p> <p>Милутин Бојић “Плава гробница“</p> <p>Јован Деретић, <i>Први светски рат, голгота Србије; одломак</i></p> <p>Песме: Тамо далеко и Марш на Дрину;</p> <p>Музичка култура: Химна <i>БОЖЕ ПРАВДЕ</i></p> <p>Географија: Политичка карта Србије и Балкана данас;</p>

Компетенције и начин њиховог остваривања:

Кључне компетенције за целоживотно учење:

„Комуникација на матерњем језику“ – остварује се монолошком и дијалошком методом на сваком часу, поред тога читањем и анализирањем историјских извора знатно се доприноси развоју комуникације.

„Дигиталне компетенције“ – развијају се и унапређују коришћењем интернета иразних мултимедијалних садржаја у процесу учења као и адекватним одабиром доступних информација.

„Учење учења“ – остварује се на сваком часу кроз све облике и методе рада.

„Друштвене и грађанске компетенције“ – остварују се изучавањем различитих државних уређења и органицаије живота у њима, као и изучавањем и поштовањем различитих расних и националних групација. Остварује се и кроз групни рад.

„Осећај за иницијативу и предузетништво“ – остварује се кроз ангажованост за индивидуални и групни рад, кроз истраживачке задатке као и припремом разноврсног материјала за час, израдом паноа презентација.

Опште међупредметне компетенције:

„компетенција за учење“, „комуникација“, „одговорно учешће у демократском друштву“ „предузимљивост и орјентација ка предузетништву“, „решавање проблема“, „рад са подацима и информацијама“, „сарадња“, „дигитална компетенција“ – остварују се кроз индивидуални рад, рад у пару и групи, и кроз монолошку дијалошку и демонстративну методу. Остваривању доприноси и истраживачки рад, прикупљање и селектовање различитих врста података, коришћење интернета и различитог мултимедијалног садржаја, израда презентација, анализа историјских извора, проналажење узрочно последичних веза и везе прошлости и садашњости.

Опште и специфичне предметне компетенције: Ученик именује хронолошке и просторне одреднице. Разликује чињенице од интерпретација. Разуме најважије догађаје и појаве и зна истакнуте личности из опште и националне историје. Повезује најзначајније појаве и догађаје из националне, регионалне и светске истрије, појаве из прошлости са појавама из садашњост. Разуме узрочно последичне везе историјских догађаја. Користи различите историјске изворе у истарживачким задатцима. Има активан однос према културном наслеђу свог народа, других народа и етничких заједница у духу толеранције и демократских вредностиу школском и ваншколском окружењу. Ученик зна специфичне детаље из националне и опште историје, анализира садржај историјских извора, закључује који су узроци, а које последице историјских догађаја. Критички се односи према стереотипима, предрасудама и пропаганди.

Ученик препознаје и користи основне појаве из историје цивилизације и наводи значајне догађаје појаве личности из историје друштва. Именује хронолошке одреднице и зна да их користи у разумевању прошлости и садашњости. Ученик усмено и писмено описује основне појмове, процесе и најзначајније догађаје из прошлости људског друштва, улогу значајних личности из опште, националне, регионалне, националне и историје сопствене државе. Одреди и покаже наком простору су се одиграли најважнији догађаји. Сакупља и разврстава изворе информација у циљу решавања истраживачког задатка као и разумевања историслих појава и процеса, представи усмено писмено и уз помоћ ИКТ садржај извора информација и резултате спроведеног истраживачког задатка и изведе закључак на основу извора информација. –остварују се на сваком часу кроз различите активности ученика и наставника.

Оцењивање: Наставник користи формативно и сумативно оцењивање. У својој педагошкој документацији редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева. Наставник описом даје и своје препоруке. Сумативно оцењивање изводи оценама од 5 до 1 у складу са оствареношћу образовних стандарда.

Тематски дани: Први српски устанак (посета Меморијалног комплекса у Орашцу)

Наставни предмет: историја (допунска настава)

разред: седми

годишњи фонд часова:36

недељни фонд часова:1

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Основи проучавања прошлости	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у парту и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наставник објашњава, поставља питања и одговара на питања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања.</p>	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Европа, свет и српски народ на почетку индустријског доба	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у парту и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима.</p> <p>Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наставник објашњава, поставља питања и одговара на питања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања.</p>	<p>Географија</p> <p>Политичка карта Европе; Државе Западне и Средње Европе</p> <p>Грађанско васпитање:</p> <p>Појам револуција, национално опредељење, облици власти и државног уређења</p> <p>Српски језик: Циклус песама за ослобођење Србије; (Почетак буне против дахија“)</p> <p>Доситеј Обрадовић, “Востани Србије“</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Европа ,Свет и српски народ у другој половини XIX века	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у парту и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом</p> <p>мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наставник објашњава, поставља питања и одговара на питања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања.</p>	<p>Географија;</p> <p>Појам миграције становништва;</p> <p>Географски положај и границе Европе;</p> <p>Физика ;</p> <p>Научне теорије новог века (Никола Тесла, Михајло Пупин, Алфред Нобел, Александар Бел, Томас Едисон и др.)</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Европа, Свет и српски народ на почетку XX века	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у парту и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима.</p> <p>Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наставник објашњава, поставља питања и одговара на питања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања.</p>	<p>Српски језик : Поезија Ђуре Јакшића; Лаза Лазаревић, „Све ће то народ позлатити“; Петар Кочић, „Кроз међаву“. Иво Андрић „Прича о кмету Симану “ Милутин Бојић “Плава гробница“ Јован Деретић, <i>Први светски рат, голгота Србије; одломак</i> Песме: Тамо далеко и Марш на Дрину; Музичка култура: Химна БОЖЕ ПРАВДЕ Географија: Политичка карта Србије и Балкана данас;</p>

Компетенције и начин њиховог остваривања:

Кључне компетенције за целоживотно учење:

„Комуникација на матерњем језику“ – остварује се монолошком и дијалошком методом на сваком часу, поред тога читањем и анализирањем историјских извора знатно се доприноси развоју комуникације.

„Дигиталне компетенције“ – развијају се и унапређују коришћењем интернета иразних мултимедијалних садржаја у процесу учења као и адекватним одабиром доступних информација.

„Учење учења“ – остварује се на сваком часу кроз све облике и методе рада.

„Друштвене и грађанске компетенције“ – остварују се изучавањем различитих државних уређења и органицаије живота у њима, као и изучавањем и поштовањем различитих расних и националних групација. Остварује се и кроз групни рад.

„Осећај за иницијативу и предузетништво“ – остварује се кроз ангажованост за индивидуални и групни рад, кроз истраживачке задатке као и припремом разноврсног материјала за час, израдом панона презентација.

Опште међупредметне компетенције:

„компетенција за учење“, „комуникација“, „одговорно учешће у демократском друштву“ „предузимљивост и орјентација ка предузетништву“, „решавање проблема“, „рад са подацима и информацијама“, „сарадња“, „дигитална компетенција“ – остварују се кроз индивидуални рад, рад у пару и групи, и кроз монолошку дијалошку и демонстративну методу. Остваривању доприноси и истраживачки рад, прикупљање и селектовање различитих врста података, коришћење интернета и различитог мултимедијалног садржаја, израда презентација, анализа историјских извора, проналажење узрочно последичних веза и везе прошлости и садашњости.

Опште и специфичне предметне компетенције: Ученик именује хронолошке и просторне одреднице. Разуме најважије догађаје и појаве и зна истакнуте личности из опште и националне историје. Повезује најзначајније појаве и догађаје из националне, регионалне и светске истрије, појаве из прошлости са појавама из садашњост. Разуме узрочно последичне везе историјских догађаја. Има активан однос према културном наслеђу свог народа, других народа и етничких заједница у духу толеранције и демократских вредностиу школском и ваншколском окружењу.

Ученик препознаје и користи основне појаве из историје цивилизације и наводи значајне догађаје појаве личности из историје друштва. Именује хронолошке одреднице и зна да их користи у разумевању прошлости и садашњости. Ученик усмено и писмено описује основне појмове, процесе и

најзначајније догађаје из прошлости људског друштва, улогу значајних личности из опште, националне, регионалне, националне и историје сопствене државе.

Оцењивање: Наставник користи формативно и сумативно оцењивање. У својој педагошкој документацији редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева. Наставник описом даје и своје препоруке. Сумативно оцењивање изводи оценама од 5 до 1 у складу са оствареношћу образовних стандарда.

" Сл. гласник РС - Просветнигласник", бр. 88/17, 27/18				
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Основи проучавања прошлости	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу</p>	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметн повезаност
Европа, свет и српски народ на почетку индустријског доба	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног обликарада, рад у парту и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима кључне појмове.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лакшем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p> <p>Наставник бира различите садржаје путем којих ће ученици стећи додатну мотивацију и знања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу. Гледају документарне и друге филмове који се баве тематиком датог периода. Доносе закључке и издвајају историјске податке из датог садржаја.</p>	<p>Географија</p> <p>Политичка карта Европе; Државе Западне и Средње Европе</p> <p>Грађанско васпитање:</p> <p>Појам револуција, национално опредељење, облици власти и државног уређења</p> <p>Српски језик: Циклус песама за ослобођење Србије; (Почетак буне против дахија“)</p> <p>Доситеј Обрадовић „Востани Србије“,</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
------	-------------------	-----------------------	--------------------	--------------------------

<p>Европа ,Свет и српски народ у другој половини XIX века</p>	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног обликарада, рад у парту и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p> <p>Наставник бира различите садржаје путем којих ће ученици стећи додатну мотивацију и знања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу. Гледају докуметарне и друге филмове који се баве тематиком датог периода. Доносе закључке и издвајају историјске податке из датог садржаја.</p>	<p>Географија;</p> <p>Појам миграције становништва;</p> <p>Географски положај и границе Европе;</p> <p>Физика ;</p> <p>Научне теорије новог века (Никола Тесла, Михајло Пупин, Алфред Нобел, Александар Бел, Томас Едисон и др.)</p>
---	--	--	--	--

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Европа, Свет и српски народ на почетку XX века	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у парту и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу. Проучавају различите врсте извора за овај период, анализирају их уз помоћ наставника и доносе свој суд.</p>	<p>Српски језик : Поезија Ђуре Јакшића; Лаза Лазаревић, „Све ће то народ позлатити“; Петар Кочић, „Кроз мећаву“ . Иво Андрић „Прича о кмету Симану “ Милутин Бојић “Плава гробница“ Јован Деретић, <i>Први светски рат, голгота Србије; одломак</i> Песме: Тамо далеко и Марш на Дрину;</p> <p>Музичка култура: Химна <i>БОЖЕ ПРАВДЕ</i> Географија: Политичка карта Србије и Балкана данас;</p>

Компетенције и начин њиховог остваривања:

Кључне компетенције за целоживотно учење:

„Комуникација на матерњем језику“ – остварује се монолошком и дијалошком методом на сваком часу, поред тога читањем и анализирањем историјских извора знатно се доприноси развоју комуникације.

„Дигиталне компетенције“ – развијају се и унапређују коришћењем интернета иразних мултимедијалних садржаја у процесу учења као и адекватним одабиром доступних информација.

„Учење учења“ – остварује се на сваком часу кроз све облике и методе рада.

„Друштвене и грађанске компетенције“ – остварују се изучавањем различитих државних уређења и организације живота у њима, као и изучавањем и поштовањем различитих расних и националних групација. Остварује се и кроз групни рад.

„Осећај за иницијативу и предузетништво“ – остварује се кроз ангажованост за индивидуални и групни рад, кроз истраживачке задатке као и припремом разноврсног материјала за час, израдом паноа презентација.

Опште међупредметне компетенције:

„компетенција за учење“, „комуникација“, „одговорно учешће у демократском друштву“ „предузимљивост и оријентација ка предузетништву“, „решавање проблема“, „рад са подацима и информацијама“, „сарадња“, „дигитална компетенција“ – остварују се кроз индивидуални рад, рад у пару и групи, и кроз монолошку дијалошку и демонстративну методу. Остваривању доприноси и истраживачки рад, прикупљање и селектовање различитих врста података, коришћење интернета и различитог мултимедијалног садржаја, израда презентација, анализа историјских извора, проналажење узрочно последичних веза и везе прошлости и садашњости.

Опште и специфичне предметне компетенције: Ученик именује хронолошке и просторне одреднице. Разликује чињенице од интерпретација. Разуме најважије догађаје и појаве и зна истакнуте личности из опште и националне историје. Повезује најзначајније појаве и догађаје из националне, регионалне и светске историје, појаве из прошлости са појавама из садашњост. Разуме узрочно последичне везе историјских догађаја. Користи различите историјске изворе у истраживачким задатцима. Има активан однос према културном наслеђу свог народа, других народа и етничких

заједница у духу толеранције и демократских вредности у школском и ваншколском окружењу. Ученик зна специфичне детаље из националне и опште историје, анализира садржај историјских извора, закључује који су узроци, а које последице историјских догађаја. Критички се односи према стереотипима, предрасудама и пропаганди.

Ученик препознаје и користи основне појаве из историје цивилизације и наводи значајне догађаје појаве личности из историје друштва. Именује хронолошке одреднице и зна да их користи у разумевању прошлости и садашњости. Ученик усмено и писмено описује основне појмове, процесе и најзначајније догађаје из прошлости људског друштва, улогу значајних личности из опште, националне, регионалне, националне и историје сопствене државе. Одреди и покаже на ком простору су се одиграли најважнији догађаји. Сакупља и разврстава изворе информација у циљу решавања истраживачког задатка као и разумевања историслих појава и процеса, представи усмено писмено и уз помоћ ИКТ садржај извора информација и резултате спроведеног истраживачког задатка и изведе закључак на основу извора информација. –остварују се на сваком часу кроз различите активности ученика и наставника.

Оцењивање: Наставник користи формативно оцењивање. У својој педагошкој документацији редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева. Наставник описом даје и своје препоруке.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА

РАЗРЕД: седми

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72. часова

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 2. часа

ЦИЉЕВИ: Циљ наставе географије јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да упознају и разумеју географске објекте, појаве, процесе и законитости у простору, њихове узрочно-последичне везе и односе, развију географску писменост и географски начин мишљења, свести и одговорног односа према свом завичају, држави, континенту и свету као целини и формирају толерантан став према различитим народима, њиховим културама и начину живота.

ЗАДАЦИ: Задаци наставе географије су стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе географије сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе географије буду у пуној мери реализовани. Њихово остваривање допринеће оспособљавању и развијању знања, вештина, ставова и вредности који су неопходни за развој хумане, хармоничне и интеркултурно усмерене личности, способне да се сналази у сложеним условима друштва у трансформацији и да допринесе развоју своје заједнице као одговоран грађанин.

Оперативни задаци:

- упознавање и разумевање појава и процеса у географском омотачу Земље и у непосредном окружењу;
- картографско описмењавање за употребу географских карата у стицању знања и у свакодневном животу;
- упознавање основних географских одлика Европе, осталих континената и развијених држава света;
- упознавање основних географских одлика своје државе и држава у непосредном окружењу, њихових асоцијација и интеграција;
- упознавање комплементарности и регионалних разлика савременог света;
- развијање естетских опажања и осећања проучавањем и упознавањем природних и других феномена у геопростору;
- изграђивање и развијање ставова о превентиви, заштити и унапређивању животне средине;
- развијање националног, европског и светског идентитета;
- оспособљавање за праћење и разумевање економских и друштвених активности и промена у савременом свету и њиховом доприносу општем развоју и напретку човечанства;
- разумевање проблема у савременом свету (пренасељеност, неједнак привредни развој, недостатак хране, воде, енергије, минералних сировина, еколошки проблеми, болести, ратови и друго);
- развијање толеранције, постојања и припадности мултиетничком, мултијезичком, мултикултурном свету;
- развијање опште културе и образовања;
- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација.

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начиностваривања	Активности	
				Наставник	Ученик
<p>- Упознавање ученика са предметом и задацима проучавања, као и поделом регионалне географије, ослањајући се на њихова већ стечена географска знања из 6. разреда о појму географске регије, а са циљем разумевања комплексних односа и веза између географских објеката, појава и процеса у географској средини;</p> <p>- указати ученицима на могућност примене знања из опште (физичке и друштвене) географије у регионалној географији.</p>	<p>- Успостављање везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса;</p> <p>- објашњава појам географска регија, регионализација, регионална географија.</p>	<p>1. РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА</p>	<p>- Монолошко-дијалошка метода;</p> <p>- илустративно-демонстративна метода;</p> <p>- фронтални, индивидуални рад;</p> <p>- анализатекстова и сликаизучбеника;</p> <p>- коришћење географске карте.</p>	<p>- Дефинише појмове;</p> <p>- објашњава нове речи;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи наставна средства;</p> <p>- упућује у рад;</p> <p>- креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и усмерава;</p> <p>- вреднује и евидентира постигнућа ученика.</p>	<p>- Слушају, читају и анализирају текстове из учбеника, активно учествују у разговору, прате излагање наставника;</p> <p>- постављају питања ,</p> <p>- попуњавају нему карту;</p> <p>- анализирају изаписују најбитније.</p>

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начиностваривања	Активности	
				Наставник	Ученик
<p>- Стицање знања о географским целинама Европе – Јужна, Средња, Западна, Северна и Источна Европа, као и њиховим географским специфичностима и развојним карактеристикама које их издвајају у односу на суседне географске регије;</p> <p>- активирање постојећих и стицање нових знања уз коришћење географске карте;</p> <p>- оспособљавање за правилно приказивање и обележавање географских објеката и појава европског континента.</p>	<p>- Дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе, ртове;</p> <p>- приказује на некој карти: континенте, океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера, државе, градове;</p> <p>- класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију;</p> <p>- анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу;</p> <p>- проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама</p>	<p>2. ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ ЕВРОПЕ</p> <p>Јужна Европа - основне географске карактеристике ;</p> <p>Државе бивше СФРЈ (Србија, Црна Гора, Босна и Херцеговина, Хрватска, Словенија, Македонија);</p> <p>Република Италија;</p> <p>Краљевина Шпанија;</p> <p>Република Грчка;</p>	<p>- Монолошко-дијалогска метода, илустративно-демонстративна метода;</p> <p>- учење путем открића, учење путем решавања проблема;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, рад на тексту, истраживачки рад ученика;</p> <p>- анализа текстова и слика из уџбеника;</p> <p>- коришћење географске карте;</p> <p>- попуњавање неке карте Европе;</p>	<p>- Дефинише појмове;</p> <p>- објашњава нове речи;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи наставна средства;</p> <p>- упућује у рад;</p> <p>- креира стимулативну</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уџбеника, активно учествују у разговору, именују, дефинишу, дискутују, изводе закључке, износе своја мишљења, записују, решавају дате задатке, врше самовалудацију (врше процену остварености циљева и задатака часа) - израђују и презентују паное и презентације; - сарађују у оквиру групе;</p> <p>- учествују у решавању асоцијација или прављењу истих;</p> <p>- користе географске карте приликом анализе адекватних садржаја из уџбеника;</p> <p>- попуњавају неку карту Европе;</p> <p>- решавају задатке дате у тестовима и домаће задатке.</p>

	<p>издваја просторне целине санајвећом концентрацијом становништва у свету;</p> <p>- указује на узроке и последице ретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција испецифичних структура становништва у регијама и у одабраним државама;</p> <p>- тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;</p> <p>- описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>- доведе у везу природне ресурсе састепеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;</p> <p>- проналази на карти државе проучаване регије и именује их;</p> <p>- истражује утицај Европске уније.</p>	<p>Средња Европа - основне географске карактеристике ;</p> <p>Савезна Република Немачка;</p> <p>Западна Европа - основне географске карактеристике ;</p> <p>Република Француска;</p> <p>Уједињено Краљевство Велике Британије и Северне Ирске;</p> <p>Северна Европа - основне географске карактеристике ;</p> <p>Краљевина Норвешка;</p> <p>Источна Европа -</p>	<p>- читање и анализа других текстова (енциклопедија, интернет...) који се тичу датих садржаја;</p> <p>- асоцијације;</p> <p>- тестови;</p> <p>- домаћи задаци.</p>	<p>атмосферу, мотивише ученике, координира и усмерава;</p> <p>- вреднује и евидентира постигнућа ученика.</p>	
--	--	---	---	---	--

		<p>основне географске карактеристике ;</p> <p>Руска Федерација;</p> <p>Европска унија – пример интеграционих процеса.</p>			
--	--	---	--	--	--

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начиностваривања	Активности	
				Наставник	Ученик
<p>- Упознавање ученика са основним подацима о континенту, открићима, природно-географским појавама, процесима и облицима, као и са становништвом, насељима и привредом Азије као континента и појединих регија и држава;</p>	<p>- Дефинише границе континента ипоказује на карти океане и моракојима је проучавани континентокружен и лоцира највећа острва,полуострва, мореузе, земљоузе,пролазе, ртове;</p> <p>- приказује на некој карти: континенте, океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера,</p>	<p>3. АЗИЈА</p> <p>Географски положај, границе и величина Азије;</p> <p>Природне одлике Азије (разуђеност обале, рељеф, клима, биљни и животињски свет, воде);</p> <p>Становништво и насеља Азије;</p>	<p>- Монолошко-дијалогска метода, илустративно-демонстративна метода;</p> <p>- учење путем открића, учење путем решавања проблема;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, рад на тексту, истраживачки рад</p>	<p>- Дефинишепојмове;</p> <p>- објашњаваановеречи;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства,</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уџбеника, активно учествују у разговору, именују,дефинишу,дискутују,изводе закључке,износе своја мишљења,записују, решавају дате задатке, врше самоевалуацију(врше процену остварености циљева и задатака часа) -израђују и презентују паное и презентације; -сарађују у оквиру групе;</p>

<p>- активирање постојећих и стицање нових знања уз коришћење географске карте;</p> <p>-оспособљавање за правилно приказивање и обележавање географских објеката и појава азијског континента.</p>	<p>државе, градове;</p> <p>- класификује облике рељефа, воднеобјекте и живи светкарактеристичан за наведенутериторију;</p> <p>- анализира утицај географскеширине, рељефа, односа копна имора, морских струја, вегетације и човека на климу;</p> <p>- проналази податке о бројном стањустановништва по континентима,регијама и одабраним државама и издваја просторне целине санајвећом концентрацијомстановништва у свету;</p> <p>- указује на узроке и последицекретања броја становника, густиненасељености, природногприраштаја, миграција и специфичних структурастановништва у регијама и у одабраним државама;</p> <p>- тумачи и израђује тематске картестановништва по континентима,регијама и одабраним државама;</p> <p>- описује узроке и последицеурбанизације на различитимконтинентима,</p>	<p>Привреда Азије;</p> <p>Политичка и регионална подела Азије;</p> <p>Југозападна Азија – природни ресурси и економски развој, културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, урбанизација, политичка подела.</p> <p>Јужна Азија – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, етничка хетерогеност, урбанизација, политичка подела.</p> <p>Југоисточна Азија – природни ресурси и економски развој, политичка подела.</p> <p>Источна Азија – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, етничка хетерогеност, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка</p>	<p>ученика;</p> <p>- анализа текстова и слика из уџбеника;</p> <p>-коришћење географске карте;</p> <p>- попуњавање неме карте Азије;</p> <p>-читање и анализа других текстова (енциклопедија, интернет...) који се тичу датих садржаја;</p> <p>-асоцијације;</p> <p>-тестови;</p> <p>-домаћизадаци.</p>	<p>методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи наставна средства;</p> <p>- упућује у рад;</p> <p>- креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и усмерава;</p> <p>- вреднује и евидентира постигнућа ученика.</p>	<p>-учествују у решавању асоцијација или прављењуистих;</p> <p>- користе географске карте приликом анализе адекватних садржаја из уџбеника;</p> <p>- попуњавају нему карту Азије;</p> <p>- решавају задатке дате у тестовима и домаће задатке.</p>
--	---	--	---	---	--

	<p>регијама и уодабраним државама;</p> <p>- доведе у везу природне ресурсе састепеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;</p> <p>- објасни формирање политичке карте света;</p> <p>- проналази на карти државе проучаване регије и именује их.</p>	<p>подела.</p> <p>Централна Азија – природни ресурси, политичка подела, насеља и становништво.</p>			
--	--	--	--	--	--

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начиностваривања	Активности	
				Наставник	Ученик
<p>- Упознавање ученика са основним подацима о континенту, открићима, природно-географским појавама, процесима и облицима, као и са становништвом, насељима и привредом Африке као континента и појединих регија и држава;</p> <p>- активирање постојећих</p>	<p>- Дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе, ртове;</p> <p>- приказује на некој карти: континенте, океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера, државе, градове;</p> <p>- класификује облике рељефа,</p>	<p>4. АФРИКА</p> <p>Географски положај, границе и величина Африке;</p> <p>Природне одлике Африке (рељеф, клима, биљни и животињски свет, воде);</p> <p>Становништво и насеља Африке;</p> <p>Привреда Африке;</p>	<p>- Монолошко-дијалогска метода, илустративно-демонстративна метода;</p> <p>- учење путем открића, учење путем решавања проблема;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, рад на тексту, истраживачки рад ученика;</p> <p>- анализа текстова и</p>	<p>- Дефинише појмове;</p> <p>- објашњава и говори;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уџбеника, активно учествују у разговору, именују, дефинишу, дискутују, изводе закључке, износе своја мишљења, записују, решавају дате задатке, врше самовалацију (врше процену остварености циљева и задатака часа) - израђују и презентују паное и презентације;</p> <p>- сарађују у оквиру групе;</p> <p>- учествују у решавању асоцијација</p>

<p>и стицање нових знања уз коришћење географске карте;</p> <p>-оспособљавање за правилно приказивање и обележавање географских објеката и појава афричког континента.</p>	<p>воднеобјекте и живи светкарактеристичан за наведенутериторију;</p> <p>- анализира утицај географскеширине, рељефа, односа копна имора, морских струја, вегетације ичовека на климу;</p> <p>- проналази податке о бројном стањустановништва по континентима,регијама и одабраним државама ииздваја просторне целине санајвећом концентрацијомстановништва у свету;</p> <p>- указује на узроке и последицекретања броја становника, густиненасељености, природногприраштаја, миграција испецифичних структурастановништва у регијама и у одабраним државама;</p> <p>- тумачи и израђује тематске картестановништва по континентима,регијама и одабраним државама;</p> <p>- описује узроке и последицеурбанизације на различитимконтинентима, регијама и уодабраним државама;</p>	<p>Политичка и регионална подела Африке;</p> <p>Афрички Медитеран и Сахарска Африка;</p> <p>Подсахарска Африка.</p>	<p>слика из удбеника;</p> <p>-коришћење географске карте;</p> <p>- попуњавање неме карте Африке;</p> <p>-читање и анализа других текстова (енциклопедија, интернет...) који се тичу датих садржаја;</p> <p>-асоцијације;</p> <p>-тестови;</p> <p>-домаћизадаци.</p>	<p>- припрема и користи наставна средства;</p> <p>- упућује у рад;</p> <p>- креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и усмерава;</p> <p>- вреднује и евидентира постигнућа ученика.</p>	<p>или прављењу истих;</p> <p>-користе географске карте приликом анализе адекватних садржаја ис удбеника;</p> <p>- попуњавају нему карту Африке;</p> <p>- решавају задатке дате у тестовима и домаће задатке.</p>
--	---	---	---	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - доведе у везу природне ресурсе састепеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; - објасни формирање политичке карте света; - проналази на карти државе проучаване регије и именује их. 				
--	--	--	--	--	--

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начино стваривања	Активности	
				Наставник	Ученик
<p>- Упознавање ученика са основним подацима о континенту, открићима, природно-географским појавама, процесима и облицима, као и са становништвом, насељима и привредом Северне Америке као континента и појединих регија и држава;</p> <p>- активирање постојећих и стицање нових знања уз коришћење</p>	<p>- Дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе, ртове;</p> <p>- приказује на некој карти: континенте, океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера, државе, градове;</p> <p>- класификује облике рељефа, водне објекте и живи</p>	<p>5. СЕВЕРНА АМЕРИКА</p> <p>Географски положај, границе, величина и регионална подела Северне Америке;</p> <p>Природне одлике Северне Америке (рељеф, клима, биљни и животињски свет, воде);</p> <p>Становништво и насеља Северне Америке;</p> <p>Привреда Северне</p>	<p>- Монолошко-дијалогска метода, илустративно-демонстративна метода;</p> <p>- учење путем открића, учење путем решавања проблема;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, рад на тексту, истраживачки рад ученика;</p> <p>- анализа текстова и</p>	<p>- Дефинише појмове;</p> <p>- објашњава појмове;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уџбеника, активно учествују у разговору, именују, дефинишу, дискутују, изводе закључке, износе своја мишљења, записују, решавају дате задатке, врше самовалуацију (врше процену остварености циљева и задатака часа) - израђују и презентују паное и презентације; - сарађују у оквиру групе;</p> <p>- учествују у решавању асоцијација или прављењу истих;</p> <p>- користе географске карте приликом</p>

<p>географске карте;</p> <p>-оспособљавање за правилно приказивање и обележавање географских објеката и појава америчког континента.</p>	<p>светкарактеристичан за наведену територију;</p> <p>- анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна имора, морских струја, вегетације и човека на климу;</p> <p>- проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету;</p> <p>- указује на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва у регијама и у одабраним државама;</p> <p>- тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;</p> <p>- описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и одабраним државама;</p> <p>- доведе у везу природне</p>	<p>Америке;</p> <p>Политичка подела Северне Америке.</p>	<p>слика из уџбеника;</p> <p>- коришћење географске карте;</p> <p>- попуњавање неме карте Северне Америке;</p> <p>- читање и анализа других текстова (енциклопедија, интернет...) који се тичу датих садржаја;</p> <p>- асоцијације;</p> <p>- тестови;</p> <p>- домаћи задаци.</p>	<p>наставна средства;</p> <p>- упућује у рад;</p> <p>- креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и усмерава;</p> <p>- вреднује и евидентира постигнућа ученика.</p>	<p>анализе адекватних садржаја из уџбеника;</p> <p>- попуњавају нему карту Северне Америке;</p> <p>- решавају задатке дате у тестовима и домаће задатке.</p>
--	---	--	--	---	--

	<p>ресурсе састепеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;</p> <p>- објасни формирање политичке карте света;</p> <p>- проналази на карти државе проучаване регије и именује их.</p>				
--	--	--	--	--	--

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начино стваривања	Активности	
				Наставник	Ученик
<p>- Упознавање ученика са основним подацима о континенту, открићима, природно-географским појавама, процесима и облицима, као и са становништвом, насељима и привредом Јужне Америке као континента и појединих регија и држава;</p> <p>- активирање постојећих и стицање нових знања уз коришћење</p>	<p>- Дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе, ртове;</p> <p>- приказује на некој карти: континенте, океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера, државе, градове;</p> <p>- класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за</p>	<p>6. ЈУЖНА АМЕРИКА</p> <p>Географски положај, границе и величина Јужне Америке;</p> <p>Природне одлике Јужне Америке (разуђеност обале, рељеф, клима, биљни и животињски свет, воде);</p> <p>Становништво и насеља Јужне Америке;</p> <p>Привреда Јужне Америке;</p>	<p>- Монолошко-дијалогска метода, илустративно-демонстративна метода;</p> <p>- учење путем открића, учење путем решавања проблема;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, рад на тексту, истраживачки рад ученика;</p> <p>- анализа текстова и слика из уџбеника;</p>	<p>- Дефинише појмове;</p> <p>- објашњава нове речи;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи наставна средства;</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уџбеника, активно учествују у разговору, именују, дефинишу, дискутују, изводе закључке, износе своја мишљења, записују, решавају дате задатке, врше самовалацију (врше процену остварености циљева и задатака часа) - израђују и презентују паное и презентације; - сарађују у оквиру групе;</p> <p>- учествују у решавању асоцијација или прављењу истих;</p> <p>- користе географске карте приликом анализе адекватних садржаја и</p>

<p>географске карте;</p> <p>-оспособљавање за правилно приказивање и обележавање географских објеката и појава америчког континента.</p>	<p>наведену територију;</p> <ul style="list-style-type: none"> - анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; - проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; - указује на узроке и последице ретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва у регијама и у одабраним државама; - тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; - описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и одабраним државама; - доведе у везу природне ресурсе са степеном 	<p>Политичка подела Јужне Америке.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - коришћење географске карте; - попуњавање неме карте Јужне Америке; - читање и анализа других текстова (енциклопедија, интернет...) који се тичу датих садржаја; - асоцијације; - тестови; - домаћи задаци. 	<ul style="list-style-type: none"> - упућује у рад; - креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и усмерава; - вреднује и евидентира постигнућа ученика. 	<p>учбеника;</p> <ul style="list-style-type: none"> - попуњавају нему карту Јужне Америке; - решавају задатке дате у тестовима и домаће задатке.
--	---	--	---	--	--

	<p>економске развијености појединих регија и одабраних држава;</p> <p>- објасни формирање политичке карте света;</p> <p>- проналази на карти државе проучаване регије и именује их.</p>				
--	---	--	--	--	--

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начино стваривања	Активности	
				Наставник	Ученик
<p>- Упознавање ученика са основним подацима о континенту, открићима, природно-географским појавама, процесима и облицима, као и са становништвом, насељима и привредом Аустралије као континента и појединих регија и држава;</p> <p>- активирање постојећих и стицање нових знања уз коришћење географске карте;</p>	<p>- Дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе, ртове;</p> <p>- приказује на некој карти: континенте, океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера, државе, градове;</p> <p>- класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију;</p>	<p>7. АУСТРАЛИЈА</p> <p>Географски положај, границе и величина Аустралије;</p> <p>Природне одлике Аустралије (рељеф, клима, биљни и животињски свет, воде);</p> <p>Становништво и насеља Аустралије;</p> <p>Привреда Аустралије;</p> <p>Океанија – основна географска обележја;</p> <p>Политичка и регионална</p>	<p>- Монолошко-дијалогска метода, илустративно-демонстративна метода;</p> <p>- учење путем открића, учење путем решавања проблема;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, рад на тексту, истраживачки рад ученика;</p> <p>- анализа текстова и слика из уџбеника;</p> <p>- коришћење географске</p>	<p>- Дефинише појмове;</p> <p>- објашњава нове речи;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи наставна средства;</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уџбеника, активно учествују у разговору, именују, дефинишу, дискутују, изводе закључке, износе своја мишљења, записују, решавају дате задатке, врше самовалуацију (врше процену остварености циљева и задатака часа) - израђују и презентују паное и презентације;</p> <p>- сарађују у оквиру групе;</p> <p>- учествују у решавању асоцијација или прављењу истих;</p> <p>- користе географске карте приликом анализе адекватних садржаја ис</p>

<p>-оспособљавање за правилно приказивање и обележавање географских објеката и појава аустралијског континента.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - анализира утицај географскеширине, рељефа, односа копна имора, морских струја, вегетације и човека на климу; - проналази податке о бројном стањустановништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине санајвећом концентрацијомстановништва у свету; - указује на узроке и последицекретања броја становника, густиненасељености, природногприраштаја, миграција испецифичних структурастановништва у регијама и у одабраним државама; - тумачи и израђује тематске картестановништва по континентима, регијама и одабраним државама; - описује узроке и последицеурбанизације на различитимконтинентима, регијама и уодабраним државама; - доведе у везу природне ресурсе састепеном економске развијеностипојединих регија 	<p>подела.</p>	<p>карте;</p> <ul style="list-style-type: none"> - попуњавање неме карте Аустралије; -читање и анализа других текстова (енциклопедија, интернет...) који се тичу датих садржаја; -асоцијације; -тестови; -домаћизадаци. 	<ul style="list-style-type: none"> - упућује у рад; - креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и усмерава; - вреднује и евидентира постигнућа ученика. 	<p>учбеника;</p> <ul style="list-style-type: none"> - попуњавају нему карту Аустралије; - решавају задатке дате у тестовима и домаће задатке.
---	--	----------------	--	--	---

	и одабраних држава; - објасни формирање политичке карте света; - проналази на карти државе проучаване регије и именује их.				
--	--	--	--	--	--

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начиностваривања	Активности	
				Наставник	Ученик
<p>- Упознавање ученика са основним подацима о континенту, природно-географским појавама, процесима и облицима;</p> <p>- активирање постојећих и стицање нових знања уз коришћење географске карте.</p>	<p>- Зна основне географске податке и природне одлике Арктика и Антарктика;</p> <p>- уме да на некој карти прикаже и правилно обележи географске објекте и појаве;</p> <p>- уочава сличности и разлике између полова;</p> <p>- уме да анализира слике, скице, табеле и дијаграме.</p>	<p>8. ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ</p> <p>Основне географске одлике Антарктика;</p> <p>Основне географске одлике Арктика.</p>	<p>- Монолошко-дијалогска метода, илустративно-демонстративна метода;</p> <p>- учење путем открића, учење путем решавања проблема;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, рад на тексту, истраживачки рад ученика;</p> <p>- анализа текстова и слика из уџбеника;</p> <p>- коришћење географске карте;</p>	<p>- Дефинише појмове;</p> <p>- објашњава појмове;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи наставна средства;</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уџбеника, активно учествују у разговору, именују, дефинишу, дискутују, изводе закључке, износе своја мишљења, записују, решавају дате задатке;</p> <p>- користе географске карте приликом анализе адекватних садржаја из уџбеника;</p> <p>- решавају задатке дате у тестовима и домаће</p>

			<ul style="list-style-type: none"> - попуњавање неме карте Европе; -читање и анализа других текстова (енциклопедија, интернет...) који се тичу датих садржаја; -асоцијације; -тестови; -домаћизадаци. 	<ul style="list-style-type: none"> - упућује у рад; - креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и усмерава; - вреднује и евидентира постигнућа ученика. 	здатке.
--	--	--	--	--	---------

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ:друштвена географија, карта, географска ширина и дужина, компас, насеље, село, град, привреда, индустрија, држава, облик владавине, регионална географија, регије Европе.

ГЕОГРАФИЈА	
Опште предметне компетенције:	
основне	<p>Ученик се оријентише у природи и на географској карти; употребљава најједноставније мерне инструменте за обављање различитих активности. Поседује основна знања о планети Земљи, њеном географском отачу и препознаје основне законитости, везе и њихову утицај на живот и рад људи. Користи географска знања о физичко-географским и друштвено-географским одликама Републике Србије и света које ће ученику помоћи да рационално планира, организује и унапређује свој живот. Познаје принципе одрживог развоја и одговорног управљања животом у локалној средини и државе. Описује демографске различитости, националне и људске вредности и има толерантан став у демократским процесима у својој средини. Доприноси решавању актуелних проблема у својој средини насталих попут загађења природе и човека и учествује у акцијама за отклањање њихових последица.</p>

средње	<p>Ученик користи различите изворе информација (географску карту, информационе технологије, писане и електронске медије) ради организовања и унапређивања свакодневних активности у животној средини. Описује појаве, процесе и њихове односе у Сунчевом систему. Идентификује и анализира географске објекте, појаве, процесе и односе у географском отачу земље и њихову сталну међуусловљеност и променљивост. Разуме неопходност чувања равнотеже међу свим компонентама природне средине. Ученик објашњава природно-географске и друштвено-географске одлике Републике Србије, може да их упоређује са одликама појединих региона у свету и данашње њихову утицај на друштвени и економски развој Републике Србије и региона. Разуме значај и могућности међународних организација за очување мира, безбедности, развијања пријатељских односа међу народима и пружања помоћи становништву које је погођено елементарним непогодама.</p>
напредне	<p>Ученик изводи једноставна теренска истраживања; користи и анализира различите изворе за прикупљање географских података и резултате користи у својим свакодневним активностима; примењује систем за глобално позиционирање (ГПС) и географски информациони систем (ГИС) ради лакшег налажења у простору и времену. Ученик интерпретира и објашњава појаве, процесе и односе у Сунчевом систему. Објашњава географске везе и законитости између природних услова, ресурса и људских делатности на националном и глобалном нивоу. Разуме значај природног и културног наслеђа и потребу за њиховом валоризацијом. Објашњава глобалне друштвено-економске процесе и анализира њихову утицај на друштвени и економски развој Републике Србије. Негује међусобно разумевање, поштовање различитости и сарадњу, доприноси очувању људских и националних вредности. Планира и доноси одговарајуће одлуке у свакодневним животним ситуацијама и активно учествује у предузимању иницијатива за очување и заштиту здравља, безбедности људи и животне средине.</p>

Специфичне предметне компетенције:	
ОБЛАСТ: Развијеност и примена географских способности и вештина за решавање одређених ситуација.	
Основни ниво:	Ученик чита географску карту, употребљава различите географске изворе и статистичке податке. Употребљава најједноставније мерне инструменте и описује податке које они приказују.
Средњи ниво:	Ученик истражује, класификује и приказује елементе географске средине на некој карти, моделом, дијаграмом, табелом, схемом, текстом. Познаје значај примене информационих технологија у свакодневним активностима.
Напредни ниво:	Ученик планира и изводи једноставна теренска истраживања, користи и анализира информације о географским чињеницама датим у писаним и електронским медијима, изводи закључке и примењује их у новим ситуацијама. Примењује информационе технологије ради обављања различитих

	активности.
ОБЛАСТ: Примена географских знања и концептуалног разумевања у одређеним проблемским ситуацијама.	
Основни ниво:	Ученик препознаје, разликује и именује физичко-географске, друштвено-географске и регионално-географске чињенице и наводи њихове вредности за рационално коришћење у свакодневном животу.
Средњи ниво:	Ученик идентификује и анализира индивидуалност, разноврсност и распрострањеност физичко-географских и друштвено-географских чињеница, а регионално-географске чињенице, везе и законитости сврстава у одређене појмовне категорије и системе.
Напредни ниво:	Ученик анализира и објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у географској средини и предлаже нова решења. Издваја и упоређује географске регије.

Образовни стандарди за предмет географија за крај обавезног образовања – 7. разред			
Тема	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
1. РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте.	ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти.	ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте.

<p>2. ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ ЕВРОПЕ</p>	<p>ГЕ.1.1.2. описујеначинепредстављањаЗемљинеповршине (глоб и географскакарта);</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и читагеографске и допунскеелементекарте;</p> <p>ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред;</p> <p>ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране;</p> <p>ГЕ.1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике.</p>	<p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице – објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери);</p> <p>ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање (природно и механичко) и структуре становништва;</p> <p>ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије.</p>	<p>ГЕ. 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте;</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља;</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности.</p>
---	---	---	--

Тема	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
<p>3. АЗИЈА</p>	<p>ГЕ.1.1.2. описујеначинепредстављањаЗемљинеповршине (глоб и географскакарта);</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и читагеографске и допунскеелементекарте;</p> <p>ГЕ.1.3.1. познајеосновнепојмове о становништву и насељима и уочавањиховпросторнираспоред;</p> <p>ГЕ.1.3.2. дефинишепојампривреде и</p>	<p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице – објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом;</p>	<p>ГЕ. 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте;</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља;</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај</p>

	<p>препознаје привредне делатности и привредне границе;</p> <p>ГЕ.1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике.</p>	<p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери);</p> <p>ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање (природно и механичко) и структуре становништва;</p> <p>ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије.</p>	<p>привреде и привредних делатности;</p> <p>ГЕ.3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије.</p>
--	---	---	---

Тема	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
<p>4. АФРИКА</p>	<p>ГЕ.1.1.2. описује начин представљања Земљине површине (глоб и географска карта);</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте;</p> <p>ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред;</p>	<p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице – објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком,</p>	<p>ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте;</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља;</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и</p>

	<p>ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне грани;</p> <p>ГЕ.1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике.</p>	<p>табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери);</p> <p>ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање (природно и механичко) и структуре становништва;</p> <p>ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије.</p>	<p>друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности;</p> <p>ГЕ.3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије.</p>
--	--	--	--

Тема	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
<p>5. СЕВЕРНА АМЕРИКА</p>	<p>ГЕ.1.1.2. описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта);</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте;</p> <p>ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред;</p> <p>ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и</p>	<p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице – објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом;</p>	<p>ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте;</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља;</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и</p>

	<p>препознаје привредне делатности и привредне грање;</p> <p>ГЕ.1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике.</p>	<p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери);</p> <p>ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање (природно и механичко) и структуре становништва;</p> <p>ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије.</p>	<p>друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности;</p> <p>ГЕ.3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије.</p>
--	---	---	--

Тема	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
<p>6. ЈУЖНА АМЕРИКА</p>	<p>ГЕ.1.1.2. описује начин представљања Земљине површине (глоб и географска карта);</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте;</p> <p>ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред;</p>	<p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице – објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком,</p>	<p>ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте;</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља;</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и</p>

	<p>ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране;</p> <p>ГЕ.1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике.</p>	<p>табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери);</p> <p>ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање (природно и механичко) и структуре становништва;</p> <p>ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове географске регије.</p>	<p>друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности;</p> <p>ГЕ.3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије.</p>
--	--	---	--

Тема	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
7. АУСТРАЛИЈА	<p>ГЕ.1.1.2. описује начин представљања Земљине површине (глоб и географска карта);</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте;</p> <p>ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву</p>	<p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице – објекте, појаве, процесе и односе који</p>	<p>ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте;</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај</p>

	<p>и насељима и уочавањиховпросторнираспоред;</p> <p>ГЕ.1.3.2. дефинишепојампривреде и препознајепривреднеделатности и привреднегране;</p> <p>ГЕ.1.4.2.именујеконтиненте и препознајењиховеосновнеприродне и друштвенеодлике.</p>	<p>су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком,табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери);</p> <p>ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање (природно и механичко) и структуре становништва;</p> <p>ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континентата и наводи њихове географске регије.</p>	<p>становништва и насеља;</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности;</p> <p>ГЕ.3.4.3.објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије.</p>
--	---	--	---

Тема	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
<p>8. ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ</p>	<p>ГЕ.1.1.2. описујеначине представљања Земљине површине (глоб и географска карта);</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте;</p> <p>ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред;</p> <p>ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне стране;</p> <p>ГЕ.1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике.</p>	<p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице – објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери);</p> <p>ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање (природно и механичко) и структуре становништва;</p> <p>ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије.</p>	<p>ГЕ. 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте;</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља;</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности;</p> <p>ГЕ.3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије.</p>

Тема	Међупредметне компетенције:
1. РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација, естетичка компетенција.
2. ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ ЕВРОПЕ	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација, естетичка компетенција, сарадња, одговоран однос према околини, одговорно учешће у демократском друштву.
3. АЗИЈА	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација, естетичка компетенција, сарадња, одговорно учешће у демократском друштву, одговоран однос према околини.
4. АФРИКА	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација, естетичка компетенција, сарадња, одговорно учешће у демократском друштву, одговоран однос према околини.
5. СЕВЕРНА АМЕРИКА	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација, естетичка компетенција, сарадња, одговорно учешће у демократском друштву, одговоран однос према околини.
6. ЈУЖНА АМЕРИКА	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација, естетичка компетенција, сарадња, одговорно учешће у демократском друштву, одговоран однос према околини.
7. АУСТРАЛИЈА	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација, естетичка компетенција, сарадња, одговорно учешће у демократском друштву, одговоран однос према околини.
8. ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација, естетичка компетенција, сарадња, одговорно учешће у демократском друштву, одговоран однос према околини.

Компетенције које се код ученика развијају учењем географије:

1. Компетенција за учење:

- Има позитиван и одговоран однос према учењу, уме да планира време за учење, организује процес учења и управља њим.
- Примењује одговарајуће начине учења; ефикасно користи различите стратегије учења, прилагођава их природи градива у складу са циљевима, садржајем, интересовањима, условима и временом.
- Способан/једасамостално/усарадњом/са другима истражује, открива и повезује нова знања
- Свестан је процеса учења, могућности и тешкоћа у учењу; уме да превазиђе тешкоће и да истраје у учењу. Уме да процени сопствену успешност у учењу.
- Примењује знања у различитим ситуацијама у зависности од карактеристика ситуације и сопствених циљева.

2. Вештина комуникације:

- Познаје специфичне карактеристике различитих модалитета комуникације: усмена и писана, непосредна и посредована комуникација, путем интернета и телефона;
- Негује културу дијалога, негује различитости и поштује основне норме комуникације, поштује жанровске карактеристике, ограничења у погледу дужине, намену презентације и потребе аудиторијума.
- Уме јасно да искаже одређени садржај; Изражава своје ставове и мишљења, осећања и вредности на позитиван и аргументован начин.
- Уважава саговорника – реагује на садржај комуникације, а не на личност саговорника.
- Користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине.

3. Рад са подацима и информацијама:

- Разуме значај коришћења поузданих података за рад, при доношењу одлука, користећи различите изворе информација и података (библиотеке, медије, интернет, личну комуникацију).
- Користи и критички разматра њихову поузданост и ваљаност; врши, селекује и интегрише релевантне информације из различитих извора.
- Зна да је за разумевање догађаја и доношење одлука потребно имати и поуздане податке.
- Уме да пореди различите изворе и начине добијања података, да процењује њихову поузданост и препозна могуће узроке грешке.
- Користи табеларни и графички приказ података, чита их, тумачи и примењује,
- Користи информационе технологије за чување, презентацију и обраду података.
- Разуме разлику између јавних и приватних података, зна које податке може да добије од надлежних институција.

4. Дигитална компетенција:

- Уме да претражује, процењује релевантност и поузданост информација, анализира их и систематизује у електронском облику користећи одговарајућа ИКТ средства за приступ, чување, производњу, презентацију и размену информација, као и за комуникацију и сарадњу преко интернета.
- Приликом решавања проблема уме да одабере одговарајућа ИКТ средства, и прилагоди их начину решавања проблема.
- Препознаје ризике и опасности при коришћењу ИКТ и у односу на то одговорно поступа.

5. Решавање проблема:

- Ангажујући своје индивидуалне капацитете (знање из различитих предмета, искуство стечено изван школе, као и интелектуалне, емоционалне и социјалне способности), којима располаже (различити извори информација, алати, књиге, искуство других ученика, наставника и других особа из школског и ваншколског окружења, итд.) решава проблеме.
- Проналази, осмишљава могућа решења проблемске ситуације, која се јавља током учења и учешћа у животу школе.
- Испитујући проблемску ситуацију, идентификује ограничења и карактеристике проблемске ситуације и разуме њихову међусобну повезаност.
- Упореди различита могућа решења проблемске ситуације, уме да објасни шта су предности и слабе стране различитих решења и да се определи за боље решење, прати његову примену.
- Вреднује примену датог решења, истиче добре и слабе стране као препоруке за наредно искуство са истим или сличним проблемским ситуацијама.

6. Вештина сарадње:

- Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси радну групу, раду у пару, усаглашавању и остварењу заједничких циљева.
- Доприноси договору о правилима заједничког рада, придржава их се; критички учествује у преиспитивању рада групе и доприноси унапређењу рада групе; поштујући саговорнике и сараднике.
- Реализује преузете обавезе у оквиру групног одговора, истрајан и креативан начин.

7. Одговорно учешће у демократском друштву:

- Има позитиван став према поштовању људских права и слобода.
- Зна дејја и основна људска права и одговорности, уме да препозна њихово кршење и способан је да их аргументовано брани.
- Понаша се одговорно, хумано и толерантно у друштву.
- Примењује процедуре демократског друштва у одлучивању и избору; поштује одлуке већине и уважава мишљења мањине.
- Негује своју националну културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.
- Промовише позитивне вредности друштва у различитим активностима (нпр. хуманитарне, еколошке, културно-уметничке акције; борба против насиља и дискриминације по било ком основу (нпр. верском, националном, родном, узрасном, етничком...)); акције против болести зависности, злостављања животиња итд.).

8. Одговоран однос према здрављу:

- Својим понашањем, као појединац и део заједнице, промовише здравље, заштиту здравља и здраве стилове живота. Бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом).
- Свестан је свих димензија здравља (физичко, ментално, социјално, емоционално здравље).

9. Одговоран однос према околини:

- Разуме и спреман је за ангажовање у заштити природе и природних ресурса.
- Разуме да се употреба алтернативних извора енергије одражава на климатске промене, квалитет ваздуха, количину и квалитет вода, на биљни и животињски свет, на човека и на квалитет његовог живота; пружа могућности ученицима да стекну знање и изгради ставове о потреби очувања и унапређивања свих елемената уже и шире животне околине.
- Разуме значај и користи могућности рециклирања.

10. Естетска компетенција:

- Подразумева прихватање важности креативности и естетских вредности.
- Свестан је значаја естетске димензије у свакодневном животу, има критички однос према употреби и злоупотреби естетике, изграђује аутономне естетске критеријуме и суди у складу са њима.
- Свестан је међусобних утицаја културе, науке, уметности и технологије

11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву:

- Способан је да идеју претвори у дело кроз главне елементе предузетништва: - препознавање прилике; креативност; визију; вредновање идеје; етике и одрживог развоја; личне ефикасности, мотивације и истрајности; покретања ресурса; финансијске и економске писмености.
- Уме да идентификује и адекватно представи своје вештине и способности да упозна, подржи и прилагоди се иновацијама.
- Прихвата одговорност за сопствене поступке, мотивисан је за успех.

Хоризонтална и вертикална повезаност

VI Празред

Предмет			Разред			Корелативни садржаји		
Хоризонтална повезаност	Повезаност међу предметима у оквиру разреда	Вертикална повезаност	Хоризонтална повезаност	Повезаност међу предметима у оквиру разреда	Вертикална повезаност	Хоризонтална повезаност	Повезаност међу предметима у оквиру разреда	Вертикална повезаност
ГЕОГРАФИЈА	Биологија	Биологија	7	7	6	Природне одлике Азије – клима, биљни и животињски свет; Природне одлике Африке – клима, биљни и животињски свет; Природне одлике Северне Америке – клима, биљни и животињски свет; Природне одлике Јужне Америке – клима, биљни и животињски свет; Природне одлике Аустралије – рељеф, клима, биљни и животињски свет, воде.	Утицај биотичких фактора на живи свет, Животне области, Заштита природе. Заштита биодиверзитета; Живот у екосистему.	Адаптације, животне форме; Антропогени фактор и облици загађења; Позитиван и негативан утицај човека на животну средину; Постанак живота на Земљи; Дрвоживота.
	Историја	Историја	7	7	8	Државе јужне Европе настале распадом СФРЈ; Европска унија - пример интеграционих	Индустријска револуција и њене последице Развијени нови век – на прагу модерног доба Рат за независност –	Последице Великог рата (демографски и материјални губици); Мировна конференција у Паризу – новакарта Европе и света);

						<p>процеса;</p> <p>Политичка и регионална подела Азије;</p> <p>Политичка и регионална подела Африке;</p> <p>Политичка и регионална подела Северне Америке;</p> <p>Политичка и регионална подела Јужне Америке.</p>	<p>Америчка револуција</p> <p>Свет се мења – научни и технолошки прогрес на почетку XX века</p> <p>Великират – светски сукоб 1914–1918</p>	<p>Југословенска краљевина (простор, становништво и друштво; међународни положај; национално и верско питање);</p> <p>Свет у рату;</p> <p>Последице рата – људски и материјални губици; демографске и друштвене промене, миграције;</p> <p>Свет после Другог светског рата (блоковска подела, деколонизација, европске интеграције);</p> <p>Свет после хладног рата (распад СССР-а, нова политичка карта Европе, стварање Европске уније).</p>
	Историја		7		6	<p>Друштвене одлике Азије;</p> <p>Друштвене одлике Африке;</p> <p>Друштвене одлике Северне Америке;</p> <p>Друштвене одлике Јужне Америке.</p>		<p>Велика сеоба народа;</p> <p>Велика географска открића;</p> <p>Живот у прединдустријско доба;</p> <p>Хуманизам и ренесанса.</p>
	Ликовна култура	Ликовна култура	7	7	5,6,8	<p>Природне одлике Азије – клима, биљни и</p>	<p>Простор и композиција;</p> <p>Распоред облика у</p>	<p>Орнамент;</p> <p>Уметничко наслеђе (музеји и експонати);</p>

						<p>животињски свет;</p> <p>Природне одлике Африке – клима, биљни и животињски свет;</p> <p>Природне одлике Северне Америке – клима, биљни и животињски свет;</p> <p>Природне одлике Јужне Америке – клима, биљни и животињски свет;</p> <p>Природне одлике Аустралије рељеф, клима, биљни и животињски свет, воде.</p>	<p>простору и композиција ликовног дела.</p>	<p>Амбијент;</p> <p>Визуелна метафорика и споразумевање.</p>
	Математика	Математика	7		6	<p>Становништво Азије ;</p> <p>Становништво Африке;</p> <p>Становништво Северне Америке;</p> <p>Становништво Јужне Америке;</p> <p>Аустралија – друштвене одлике.</p>		<p>Бројевни изрази;</p> <p>Координатни систем;</p> <p>Приказ података у координатном систему;</p> <p>Приказ зависности међу величинама;</p> <p>Размере, пропорције и проценти;</p> <p>Директна пропорционалност;</p> <p>Обрнута пропорционалност.</p>

	Техника и технологија		7	7	5	Привреда Азије; Привреда Северне Америке; Привреда Јужне Америке; Привреда Аустралије.	Потрошња енергије у домаћинству и могућности уштеде; Појам, улога и развој машина и механизма; Зависност очувања животне средине од технологије; Рационално коришћење ресурса на Земљи и очување и заштита животне средине.	Улога, значај и историјски развој саобраћаја; Природни ресурси на Земљи: материја и енергија; Материјали – врсте и својства; Рециклажа материјала и заштита животне средине.
--	-----------------------	--	---	---	---	---	--	---

НАЧИН ПРАЋЕЊА ОСТВАРЕНОСТИ ПРОГРАМА:

Праћење напредовања започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на шта ће се процењивати његов даљи рад. Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика. Сваки наставни час и свака активност ученика су, у том смислу, прилика за континуирану процену напредовања ученика, односно регистровање напретка ученика и упућивање на даље активности. Наставник треба да подржи саморефлексију (промишљање ученика о томе шта зна, уме, може) и подстакне саморегулацију процеса учења кроз постављање личних циљева напредовања.

Како ниједан од познатих начина вредновања није савршен, потребно је комбиновати различите начине оцењивања. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Наставник са ученицима договара показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање на тај начин постаје мотивациони фактор за ученике. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења.

На почетку школске године наставник прави план временске динамике и садржаја оцењивања знања и умења (процењивања постигнућа) ученика водећи рачуна о адекватној заступљености сумативног и формативног оцењивања. Будући да се у новим програмима наставе и учења инсистира на функционалним знањима, развоју међупредметних компетенција и пројектној настави, важно је да наставник на почетку школске године добро осмисли и са ученицима договори како ће се обављати формативно оцењивање. У том смислу наставници на нивоу стручних већа договарају критеријуме и елементе формативног оцењивања (активност на часу, допринос групном раду, израда домаћих задатака, кратки тестови, познавање географске карте...).

Рад сваког наставника састоји се од планирања, остваривања и праћења и вредновања. Важно је да наставник континуирано спроводи евалуацију и самоевалуацију процеса наставе и учења.

ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ:

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање је редовно праћење и процена напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру предмета. Формативно оцењивање садржи повратну информацију о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру предмета, предузете активности од стране наставника за унапређивање постигнућа ученика, процену њихове делотворности и јасне и конкретне препоруке за даље напредовање.

Формативне оцене се евидентирају у педагошкој документацији наставника и односе се на редовно праћење напретка постигнућа ученика, начин како учи, степен самосталности у раду, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима и други подаци о ученику битни за праћење.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта. Оцене добијене сумативним оцењивањем су бројчане, од 5 до 1, у складу са оствареношћу образовних стандарда.

Сумативне оцене се евидентирају у прописаној евиденцији о образовно-васпитном раду (дневник), а могу бити унете и у педагошку документацију

ДОДАТНА НАСТАВА ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ ЗА 7. РАЗРЕД

Циљеви додатне наставе: Обогаћивање знања и боље разумевање специфичности и повезаности природних и друштвених појава и процеса на простору Европског континента и ваневропских континената, обогаћивање знања о природним ресурсима, њиховој ограничениости и одрживом коришћењу, оспособити ученике да самостално или у групи прикупљају, класификују, анализирају, исказују и користи географске информације, активан однос према природном и друштвеном окружењу, развијање способности за истраживање туристичких вредности одређених регија у свету.

Предвиђени начини реализације додатне наставе: Додатним радом обухваћени су они ученици који показују изузетно интересовање за овај предмет (напредни ниво). Теме које ће се обрађивати на додатној настави пратиће програм редовне наставе. У зависности од интересовања ученика и прикупљеног материјала, поједине теме могу да се обрађују више часова. Садржаји својом разноликошћу и занимљивошћу утичу на позитивнији однос према учењу, са више задовољства. Додатним радом се проширује и обогаћује географско знање о ваневропским државама. Врло погодно за рад у групама јесте израда тематских албума и зидних паноа. Један од најјачих подстицаја за рад ученика јепризнање за тај рад, да ти радови користе и другима, да су понеки од њих украс учионице, па и целе школе. Те албуме ипаное треба искористити у редовној настави. Ученици могу да припреме и географску изложбу, а садржаји тема пригодних загеографску изложбу се једноставно намећу. То су свакодневни догађаји у свету: поплаве, шумски пожари, земљотреси, вулканизам, цунами, успеси алпиниста и спелеолога... Тема изложбе може бити и туристичко представљање појединих држава, као и разне манифестације.

Садржај	Циљеви	Стандарди	Исходи	Начин остваривања програма (методе и технике)	Активности	
					Наставник	Ученик
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	<ul style="list-style-type: none"> - Продубљивање и проширивање знања о предмету и задацима проучавања, као и подела регионалне географије; - повезивање знања и примененаученог; - самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе. 	ГЕ.3.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> - Успостављање везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса; 	<ul style="list-style-type: none"> - Рад на тексту, анализа графикона и табела, прављење паноа, израда скица, мапа и цртање континената; - ученички радови, дискусије, асоцијације, квизови, коришћење додатне литературе, домаћи задаци, вежбе и провере. 	Организује наставни процес додатне наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, користи додатну литературу, интернет, фотографије, повезује географска знања са сродним предметима, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.	Слуша, чита, пише, ради презентације наставних јединица, анализира, закључује, дефинише, активно учествује у раду, анализира графиконе, табеле, пишу реферате, праве паное, проширује своја знања новим информацијама.

Садржај	Циљеви	Стандарди	Исходи	Начин остваривања програма (методе и технике)	Активности	
					Наставник	Ученик
ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ ЕВРОПЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Продубљивање и проширивање знања о физичко-географским и друштвено-географским одликама регија Европе; - повезивање знања и примена наученог; - самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе. 	ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2.	<ul style="list-style-type: none"> - Приказује на некој карти: континенте, океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера, државе, градове; - анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна имора, морских струја, вегетације и човека на климу; - објашњава узроке и последице кретања броја становника, 	<ul style="list-style-type: none"> - Рад на тексту, анализа графикона и табела, прављење паноа, израда скица, мапа и цртање континената; - ученички радови, дискусије, асоцијације, квизови, коришћење додатне литературе, домаћи задаци, вежбе и провере. 	Организује наставни процес додатне наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, користи додатну литературу, интернет, фотографије, повезује географска знања са сродним предметима, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.	Слуша, чита, пише, ради презентације наставних јединица, анализира, закључује, дефинише, активно учествује у раду, анализира графиконе, табеле, пишу реферате, праве паное, проширује своја знања новим информацијама.

			<p>густиненасељености, природноприраштаја, миграција испецифичних структурастановништва у регијама и у одабраним државама; - доведе у везу природне ресурсе састепеном економске развијеностипојединих регија и одабранихдржава.</p>			
--	--	--	--	--	--	--

Садржај	Циљеви	Стандарди	Исходи	Начин остваривања програма (методе и технике)	Активности	
					Наставник	Ученик
<p>АЗИЈА - Основне географске карактеристике.</p>	<p>- Продубљивање и проширивање знања о физичко-географским и друштвено-географским одликама регија Азије; - повезивање знања и примена наученог; - самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе.</p>	<p>ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ 3.4.3.</p>	<p>- Приказује на некој карти: континенте, океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера, државе, градове; - анализира утицај географскеширине, рељефа, односа копна имора, морских струја, вегетације и човека на климу; - објашњава узроке и последицекретања броја становника, густиненасељености, природноприраштаја,</p>	<p>- Рад на тексту, анализа графикона и табела, прављење панорама, израда скица, мапа и цртање континената; - ученички радови, дискусије, асоцијације, квизови, коришћење додатне литературе, домаћи задаци, вежбе и провере.</p>	<p>Организује наставни процес додатне наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, користи додатну литературу, интернет, фотографије, повезује географска знања са сродним предметима, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.</p>	<p>Слуша, чита, пише, ради презентације наставних јединица, анализира, закључује, дефинише, активно учествује у раду, анализира графиконе, табеле, пишу реферате, праве панораме, проширује своја знања новим информацијама.</p>

			миграција испецифичних структурастановништва у регијама и у одабраним државама; - доведе у везу природне ресурсе састепеном економске развијеностипојединих регија и одабраних држава.			
--	--	--	--	--	--	--

Садржај	Циљеви	Стандарди	Исходи	Начин остваривања програма (методe и технике)	Активности	
					Наставник	Ученик
АФРИКА - Основне географске карактеристике.	- Продубљивање и проширивање знања о физичко-географским и друштвено-географским одликама Африке; - повезивање знања и примена наученог; - самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе.	ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ 3.4.3.	- Приказује на некој карти: континенте, океане, мора, облике разуђености обале, низине, планине, реке, језера, државе, градове; - анализира утицај географскеширине, рељефа, односа копна имора, морских струја, вегетације и човека на климу; - објашњава узроке и последичекретања броја становника, густиненасељености, природногприраштаја, миграција испецифичних	- Рад на тексту, анализа графикона и табела, прављење панона, израда скица, мапа и цртање континента; - ученички радови, дискусије, асоцијације, квизови, коришћење додатне литературе, домаћи задаци, вежбе и провере.	Организује наставни процес додатне наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, користи додатну литературу, интернет, фотографије, повезује географска знања са сродним предметима, едукује, вреднује и пратинапредовањеученика.	Слуша, чита, пише, ради презентације наставних јединица, анализира, закључује, дефинише, активно учествује у раду, анализира графиконе, табеле, пишу реферате, праве панона, проширује своја знања новим информацијама.

			структура становништва у регијама и у одабраним државама; - доведе у везу природне ресурсе састепеном економске развијености појединих регија и одабраних држава.			
--	--	--	--	--	--	--

Садржај	Циљеви	Стандарди	Исходи	Начин остваривања програма (методе и технике)	Активности	
					Наставник	Ученик
<p>СЕВЕРНА АМЕРИКА</p> <p>-</p> <p>Основне географске карактеристике.</p>	<p>- Продубљивање и проширивање знања о физичко-географским и друштвено-географским одликама регија Северне Америке;</p> <p>- повезивање знања и примена наученог;</p> <p>- самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе.</p>	<p>ГЕ.3.1.1.</p> <p>ГЕ.3.3.1.</p> <p>ГЕ.3.3.2.</p> <p>ГЕ.3.4.3.</p>	<p>- Приказује на некој карти: континенте, океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера, државе, градове;</p> <p>- анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна имора, морских струја, вегетације и човека на климу;</p> <p>- објашњава узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва</p>	<p>- Рад на тексту, анализа графикона и табела, прављење панорама, израда скица, мапа и цртање континента;</p> <p>- ученички радови, дискусије, асоцијације, квизови, коришћење додатне литературе, домаћи задаци, вежбе и провере.</p>	<p>Организује наставни процес додатне наставе, усклађује циљеве са онима шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, користи додатну литературу, интернет, фотографије, повезује географска знања са сродним предметима, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.</p>	<p>Слуша, чита, пише, ради презентације наставних јединица, анализира, закључује, дефинише, активно учествује у раду, анализира графиконе, табеле, пишу реферате, праве панораме, проширује своја знања новим информацијама.</p>

			у регијама и у одабраним државама; - доведе у везу природне ресурсе састепеном економске развијености појединих регија и одабраних држава.			
--	--	--	---	--	--	--

Садржај	Циљеви	Стандарди	Исходи	Начин остваривања програма (методе и технике)	Активности	
					Наставник	Ученик
<p>ЈУЖНА АМЕРИКА</p> <p>-</p> <p>Основне географске карактеристике.</p>	<p>- Продубљивање и проширивање знања о физичко-географским и друштвено-географским одликама регија Јужне Америке;</p> <p>- повезивање знања и примена наученог;</p> <p>- самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе.</p>	<p>ГЕ.3.1.1.</p> <p>ГЕ.3.3.1.</p> <p>ГЕ.3.3.2.</p> <p>ГЕ 3.4.3.</p>	<p>- Приказује на немој карти: континенте, океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера, државе, градове;</p> <p>- анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна имора, морских струја, вегетације и човека на климу;</p> <p>- објашњава узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва у регијама и у</p>	<p>- Рад на тексту, анализа графикана и табела, прављење панорама, израда скица, мапа и цртање континената;</p> <p>- ученички радови, дискусије, асоцијације, квизови, коришћење додатне литературе, домаћи задаци, вежбе и провере.</p>	<p>Организује наставни процес додатне наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, користи додатну литературу, интернет, фотографије, повезује географска знања са сродним предметима, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.</p>	<p>Слуша, чита, пише, ради презентације наставних јединица, анализира, закључује, дефинише, активно учествује у раду, анализира графиконе, табеле, пишу реферате, праве панораме, проширује своја знања новим информацијама.</p>

			одабраним државама; - доведе у везу природне ресурсе састепеном економске развијености појединих регија и одабраних држава.			
--	--	--	--	--	--	--

Садржај	Циљеви	Стандарди	Исходи	Начин остваривања програма (методе и технике)	Активности	
					Наставник	Ученик
<p>АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА</p> <p>-</p> <p>Основне географске карактеристике.</p>	<p>- Продубљивање и проширивање знања о физичко-географским и друштвено-географским одликама регија Јужне Америке;</p> <p>- повезивање знања и примена наученог;</p> <p>- самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе.</p>	<p>ГЕ.3.1.1.</p> <p>ГЕ.3.3.1.</p> <p>ГЕ.3.3.2.</p> <p>ГЕ.3.4.3.</p>	<p>- Приказује на некој карти: континенте, океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера, државе, градове;</p> <p>- анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна имора, морских струја, вегетације и човека на климу;</p> <p>- објашњава узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва у регијама и у одабраним државама;</p>	<p>- Рад на тексту, анализа графикана и табела, прављење панорама, израда скица, мапа и цртање континента;</p> <p>- ученички радови, дискусије, асоцијације, квизови, коришћење додатне литературе, домаћи задаци, вежбе и провере.</p>	<p>Организује наставни процес додатне наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, користи додатну литературу, интернет, фотографије, повезује географска знања са сродним предметима, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.</p>	<p>Слуша, чита, пише, ради презентације наставних јединица, анализира, закључује, дефинише, активно учествује у раду, анализира графиконе, табеле, пише реферате, праве панораме, проширује своја знања новим информацијама.</p>

			- доведе у везу природне ресурсе састепеном економске развијености појединих регија и одабраних држава.			
--	--	--	---	--	--	--

ДОПУНСКА НАСТАВА ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ ЗА 7. РАЗРЕД

Циљеви допунске наставе: Допунска настава се организује за ученике који спорно је усвајају знања или су били одсутни часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умећа и вештина из наставног градива.

Напомена: Часови допунске наставе се могу по потреби кориговати. Број часова зависи од одељења и потреба ученика.

Садржај	Циљеви	Стандарди	Исходи	Начин остваривања програма	Активности	
					Наставник	Ученик
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	- Боље разумевање, препознавање и усвајање знања.	ГЕ.1.1.3.	- Разуме појам географска регија, регионализација, регионална географија.	Индивидуални и фронтални рад, рад на тексту, дискусије, домаћи задаци, вежбе и провере.	Организује наставни процес допунске наставе, усклађује циљеве са онима што жели да постигне, планира наставно садржаје, средства, наставне методе, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.	Слуша, чита, пише, учествује у дискусији, описује, закључује, дефинише, активно учествује у раду.

Садржај	Циљеви	Стандарди	Исходи	Начин остваривања програма	Активности	
					Наставник	Ученик

<p>ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ ЕВРОПЕ</p>	<p>- Боље разумевање, препознавање и усвајање знања.</p>	<p>ГЕ.1.1.2. ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.2.</p>	<p>- Показује на карти океане и моракојима је проучавани континентокружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе; - препознаје облике рељефа, водне објекте и живи светкарактеристичан за наведену територију; - проналази на карти државе проучаване регије и именује их.</p>	<p>Индивидуални и фронтални рад, рад на тексту, дискусије, домаћи задаци, вежбе и провере.</p>	<p>Организује наставни процес допунске наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.</p>	<p>Слуша, чита, пише, учествује у дискусији, описује, закључује, дефинише, активно учествује у раду.</p>
<p>АЗИЈА - Основне географске карактеристике.</p>	<p>- Боље разумевање, препознавање и усвајање знања.</p>	<p>ГЕ.1.1.2. ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.2.</p>	<p>- Показује на карти океане и моракојима је проучавани континентокружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе; - препознаје облике рељефа, водне објекте и живи светкарактеристичан за наведену територију; - проналази податке о бројном стању становништва; - проналази на карти државе проучаване регије и именује их.</p>	<p>Индивидуални и фронтални рад, рад на тексту, дискусије, домаћи задаци, вежбе и провере.</p>	<p>Организује наставни процес допунске наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.</p>	<p>Слуша, чита, пише, учествује у дискусији, описује, закључује, дефинише, активно учествује у раду.</p>

Садржај	Циљеви	Стандарди	Исходи	Начиностваривања	Активности
---------	--------	-----------	--------	------------------	------------

				програма	Наставник	Ученик
<p>АФРИКА</p> <p>- Основне географске карактеристике.</p>	<p>- Боље разумевање, препознавање и усвајање знања.</p>	<p>ГЕ.1.1.2.</p> <p>ГЕ.1.1.3.</p> <p>ГЕ.1.3.1.</p> <p>ГЕ.1.3.2.</p> <p>ГЕ.1.4.2.</p>	<p>- Показује на карти океане и моракојима је проучавани континентокружен и лоцира највећа острва,полуострва, мореузе, земљоузе,пролазе;</p> <p>- препознаје облике рељефа, воднеобјекте и живи светкарактеристичан за наведенутериторију;</p> <p>- проналази на карти државе проучаване регије и именује их.</p>	<p>Индивидуални и фронтални рад, рад на тексту, дискусије,домаћи задаци,вежбе и провере.</p>	<p>Организује наставни процес допунске наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, едукује, вреднује и пратинапредовањеученика.</p>	<p>Слуша, чита, пише, учествује у дискусији, описује, закључује, дефинише, активно учествује у раду.</p>
<p>СЕВЕРНА АМЕРИКА</p> <p>- Основнегеографскекарактеристике.</p>	<p>- Боље разумевање, препознавање и усвајањезнања.</p>	<p>ГЕ.1.1.2.</p> <p>ГЕ.1.1.3.</p> <p>ГЕ.1.3.1.</p> <p>ГЕ.1.3.2.</p> <p>ГЕ.1.4.2.</p>	<p>- Показује на карти океане и моракојима је проучавани континентокружен и лоцира највећа острва,полуострва, мореузе, земљоузе,пролазе;</p> <p>- препознаје облике рељефа, воднеобјекте и живи светкарактеристичан за наведенутериторију;</p> <p>- проналази податке о бројном стањустановништва;</p> <p>- проналази на карти државе проучаване регије и именује их.</p>	<p>Индивидуални и фронтални рад, рад на тексту, дискусије,домаћи задаци,вежбе и провере.</p>	<p>Организује наставни процес допунске наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, едукује, вреднује и пратинапредовањеученика.</p>	<p>Слуша, чита, пише, учествује у дискусији, описује, закључује, дефинише, активно учествује у раду.</p>

Садржај	Циљеви	Стандарди	Исходи	Начиностваривања програма	Активности	
					Наставник	Ученик
<p>ЈУЖНА АМЕРИКА</p> <p>- Основне географске карактеристике.</p>	<p>- Боље разумевање, препознавање и усвајање знања.</p>	<p>ГЕ.1.1.2.</p> <p>ГЕ.1.1.3.</p> <p>ГЕ.1.3.1.</p> <p>ГЕ.1.3.2.</p> <p>ГЕ.1.4.2.</p>	<p>- Показује на карти океане и моракојима је проучавани континентокружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе;</p> <p>- препознаје облике рељефа, воднеобјекте и живи светкарактеристичан за наведену територију;</p> <p>- проналази на карти државе проучаване регије и именује их.</p>	<p>Индивидуални и фронтални рад, рад на тексту, дискусије, домаћи задаци, вежбе и провере.</p>	<p>Организује наставни процес допунске наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, едукује, вреднује и прати напредовање ученика</p>	<p>Слуша, чита, пише, учествује у дискусији, описује, закључује, дефинише, активно учествује у раду.</p>
<p>АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА</p> <p>- Основне географске карактеристике.</p>	<p>- Боље разумевање, препознавање и усвајање знања.</p>	<p>ГЕ.1.1.2.</p> <p>ГЕ.1.1.3.</p> <p>ГЕ.1.3.1.</p> <p>ГЕ.1.3.2.</p> <p>ГЕ.1.4.2.</p>	<p>- Показује на карти океане и моракојима је проучавани континентокружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе;</p> <p>- препознаје облике рељефа, воднеобјекте и живи светкарактеристичан за наведену територију;</p> <p>- проналази податке о бројном стању становништва;</p> <p>- проналази на карти државе проучаване регије и именује их.</p>	<p>Индивидуални и фронтални рад, рад на тексту, дискусије, домаћи задаци, вежбе и провере.</p>	<p>Организује наставни процес допунске наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, едукује, вреднује и прати напредовање ученика</p>	<p>Слуша, чита, пише, учествује у дискусији, описује, закључује, дефинише, активно учествује у раду.</p>

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА

РАЗРЕД: СЕДМИ

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 2

Циљ учења Физике јесте да ученици стекну базичну језичку и научну писменост, оспособе се да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, образложе своје мишљење у оквиру дискусије, упознају природне појаве и основне природне законе и њихову примену у свакодневном животу, развију мотивисаност за учење и напредују ка достизању одговарајућих образовних стандарда. .

Задаци наставе физике су:

-развијање функционалне писмености, упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици

-разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона

-развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање

-развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и -прецизног изражавања, развијање логичког и апстрактног мишљења

-схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја, развијање способности за примену знања из физике

-схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине

-развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи

-развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА СЕДМИ РАЗРЕД

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>Оспособити ученика да:</p> <p>Разликује изразе физичких закона од дефиниције физичких величина -коришћење на нивоу примене брзине, убрзања и Другог Њутновог закона механике, -разумевање релативности кретања - мерење и израчунавање брзине и убрзања равномерног променљивог праволинијског кретања - правилно примењивање Трећег Њутновог закона на једноставним примерима - динамичко мерење силе - разликовање скаларне од векторских величина(време, маса, брзина, убрзање, сила) - разумевање како односи сила утичу на врсту кретања - примењивање односа физичких величина које опсују РППК</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зна да дефинише величине којима се описује кретање; брзину, пут, време; РППК; убрзање; Други и Трећи Њутнов закон и јединице ових величина у SI- сист. - повезује правац и смер брзине икретања тела; правац и смер убрзања и деловања силе - разликује скаларне од векторских физичких величина (време, маса, брзина, убрзање и сила) -разуме да је сила узрок промене брзине - зна да решава проблеме кретања тела са константним убрзањем - зна да графички реши проблеме код РППК. и примени их, - користи на нивоу примене II и III Њутнов закон механике на једноставним примерима, - уме да мери и израчунава брзину , убрзање и пут РППК, динамичко мери силу 	<p align="center">СИЛА И КРЕТАЊЕ</p> <p>-Обнављање дела градива из б. р. које се односи на рав. прав. крет.силу као узрок промене стања тела и инертност тела , Сила као узрок промене брзине тела. Појам убрзања. Успостављање везе између силе, масе тела и убрзања. Други Њутнов закон. Динамичко мерење силе. Међусобно деловање два тела – силе акције и реакције. Трећи Њутнов закон. Примери Равномерно променљиво праволинијско кретање. Интензитет, правац и смер брзине и убрзања. Тренутна и средња брзина тела. Зависност брзине и пута од времена при равномерно променљивом праволинијском кретању. Графичко представљање зависности брзине тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања.</p> <p><u>Демонстрациони огледи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Илустровање инерције тела помоћу папира и тега. - Кретање куглице низ Галилејев жљоб. - Кретање тела под дејством сталне силе. - Мерење силе динамометром. - Илустровање закона акције и реакције помоћу динамометара и колица, колица са опругом и других огледа (реактивно кретање балона и пластичне боце). <p><i>Лабораторијске вежбе</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Одређивање сталног убрзања при кретању куглице низ жљоб. 2. Провера Другог Њутновог закона помоћу покретног тела (колица) или помоћу Атвудове машине. 	<p>-посматрање, уочавање, описивање, истраживање, анализирање, откривање, процењивање, упоређивање, повезивање знања, израда паноа, учила, презентације, пројекати, писање реферата, есеја, , израда рачунских задатака, писање реферата, есеја, , решавање проблемских задатака, Симулације,</p>	<p>Планира, излаже, упућује, сарађује, координира, п демонстрира, контролише, п вежбе, систематски прати рад сваког ученика појединачно</p>	<p>Слушају, посматрају, прате, записују, дискутују, постављају питања, закључују, раде тимски, изводе демонстрационе огледе и врше њихову анализу саслуша друге, самостално исказује своје идеје и у тиму размењује знања и искуства,пишу семинарске радове, израђују домаће задатке, читају популарну литературу из физике</p>

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА СЕДМИ РАЗРЕД

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>Оспособити ученика да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Проширивање знања о гравитационој сили, разликовање силе теже од тежине тела (безстежинско стање) - описивање кретања под дејством силе теже (слободан пад, вертикални хитац) -Ученици треба да науче да израчунају брзину и висину тела које слободно пада и у случају хица наниже и навише Одређивање убрзања тела које слободно пада -Упознавање силе отпора, силе трења мировања, клизања и котрљања и њихов утицај на кретање -Израчунавање силе трења и силе отпора и повезивање са свакодневним животом -Одређивање коефицијента трења клизања -Утврђивање и систематизација кретања тела под дејством силе теже и силе трења - способности решавања проблемских задатака 	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -зна да дефинише: силу теже, убрзање слободног падања, брзину и пут слоб. падања, хица навише и наниже, трење миривања, трење клизања и трење котрљања, силу отпора, силу трења клизања, силу трења котрљања и коефицијент трења и јединице ових велочина у SI- систему - разликује силу теже од тежине тела - зна да опише кретање под дејством силе теже и силе треа и повеже са појавама и примерима из других области и свакодневног живота -решава рачунске и проблемске задатке из силе теже и силе трења - одреди убрзање тела које слободно пада - зна да одреди коефицијент трења 	<p>КРЕТАЊЕ ТЕЛА ПОД ДЕЈСТВОМ СИЛЕ ЗЕМЉИНЕ ТЕЖЕ, СИЛА ТРЕЊА</p> <p>Убрзање при кретању тела под дејством силе теже. Галилејев оглед.</p> <p>Слободно падање тела, бестежинско стање. Хитац навише и хитац наниже.</p> <p>Силе трења и силе отпора средине (трење мировања, клизања и котрљања). Утицај ових сила на кретање тела.</p> <p><u>Демонстрациони огледи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Слободно падање тела различитих облика и маса (Њутнова цев, слободан пад везаних новчића...). – Падање тела у разним срединама. – Бестежинско стање тела (огледи са динамометром, с два тега и папиром између њих, са пластичном чашом која има отвор на дну и напуњена је водом). – Трење на столу, косој подлози и сл. – Мерење силе трења помоћу динамометра. <p>Лабораторијске вежбе</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Одређивање убрзања тела које слободно пада. 2. Одређивање коефицијента трења клизања. 	<p>посматрање, уочавање, описивање, истраживање, анализирање, откривање, процењивање</p> <p>- упоређивање, повезивање знања, израда паноа, презентација, писање реферата, есеја, амбијентално учење, израда рачунских задатака, пешавање проблемских задатака,</p> <p>- истраживачк и рад ученика</p>	<p>Планира, излаже, упућује, сарађује, координира, помаже, демонстрира, контролише, прати ток вежбе,систематски прати рад сваког ученика појединачно</p>	<p>Слушају, посматрају, прате, записују, дискутују, постављају питања, закључују, раде тимски, изводе закључке, Демонстрационе огледи и врше њихову анализу саслуша друге, самостално исказује своје идеје и у тимовима размењује знања и искуства ,пишу семинарске радове израђују домаће задатке, читају популарну литературу из физике</p>

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА СЕДМИ РАЗРЕД

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>Оспособити ученика да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Утврди знања о појму силе, појму резултанте силе и сагледавање шта се са телом дешава када на њега делују две или више сила дуж истог правца, истог или супротног смера -Упозна се са појмом и врстама равнотеже, тежиштем тела, равнотежом окаченог тела и на хоризонталној подлози - знају момент силе, полуге, равнотежу полуге и њену примену -знају силу потиска и Архимедовим законом - разумеју силу потиска и Архимедов закону кроз експерименте -Одређују густину чврстог тела применом Архимедовог закона -Развијају вештину комуникације при групном раду, вештину страживања и решавања проблема -Утврђивање и систематизација равнотеже тела, као и проширивање знања и повезивање са другим наставним областима и примена у свакодневном животу 	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -зна да дефинише: Појам силе, резултанту сила које делују на тело на истом правцу; Равнотежу тела и врсте равнотеже; момент силе, полугу; силу потиска и Архимедов закон и јединице ових велочина у SI- систему - зна слагање и разлагање сила - познаје услове када је тело у равнотежи и примену равнотеже - разуме дејство силе потиска и услове пливања и тоњења тела - зна особине течности и гасова да разуме појмове притиска и потиска примени Архимедов закон (корелација са наставом биолпгије да објасни улогу риблиг мехура) -зна да примени закон полуге у свакодневном животу -Одреди густину чврстог тела применом Архимедовог закона -Израђује рачунске и ипроблемске задатке 	<p>РАВНОТЕЖА ТЕЛА</p> <p>Деловање две силе на тело, појам резултујуће силе кроз различите примере слагања сила. Разлагање сила. Појам и врсте равнотеже тела. Полуга, момент силе. Равнотежа полуге и њена примена. Сила потиска у течности и гасу. Архимедов закон и његова примена. Пливање и тоњење тела.</p> <p><u>Демонстрациони огледи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Врсте равнотеже помоћу лењира или штапа. - Равнотежа полуге. - Услови пливања тела (тегови и стаклена посуда на води, Картезијански гњурац, суво грожђе у минералној води, свеже јаје у води и воденом раствору соли, мандарина са кором и без коре у води, пливање коцке леда на води...). <p>Лабораторијска вежба</p> <p>1. Одређивање густине чврстог тела применом Архимедовог закона.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -посматрање, уочавање, описивање, истраживање, анализирање, откривање, процењивање, -упоређивање, повезивање знања, израда паноа, израда учила, презентација, пројеката, -писање реферата, есеја, амбијентално учење,-Израда рачунских задатака, -Решавање проблемских задатака, групни, рад у паровима и индивидуални облик рада, 	<p>Планира, излаже, упућује, сарађује, координира, помаже, демонстрира, контролише, прати ток вежбе,систематски прати рад сваког ученика појединачно</p>	<p>Слушају, посматрају, прате,записују, дискутују, постављају питања, закључују,раде тимски, изводе демонстрационе огледи и врше њихову анализу саслуша друге, самостално исказује своје идеје и у тимју размењује знања и искуства,пишу семинарске радове, израђују домаће задатке, читају популарну литературу из физике</p>

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА СЕДМИ РАЗРЕД

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>Оспособити ученика да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Упознају појам рада, механичке, кинетичке и потенцијалне енергије, снаге, икоэффицијента корисног дејства - схвате да се у изолованим системима укупна механичка енергија одржава и да то виде на примерима из живота -разумеју да је рад силе једнак промени енергије -- знају да корисне ЗОМЕ на нивоу примене -одређују рад силе под чијим дејством се креће тело и провера закона одржања енергије -умеју да одреде рад, снагу и енергију Рачунским путем -Развију способности примене стеченог знања: повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређења животне средине <p>ЗНАЈУ УМЕЈУ ДА ПРИМЕНЕ СХВАТЕ УПОЗНАЈУ</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -зна да дефинише појам механичког рада, снаге, кинетичке и потенцијалне енергије, коефицијент корисног дејства, закон оржања енергије, дефинише њихове мерне јединице у SI- систему - зна да је рад једнак промени енергије и на нивоу примене користи трансформацију у рад и обрнуто - зна примену закона одржања енергије -Израђује рачунске и проблемске задатке из рада снаге и енергије - зна да практично одреди рад силе под чијим се дејством тело креће по различитим подлогама -зна практичну проверу закона одржања механичке енергије помоћу колица -Повезује научено градиво са биологијом, хемијом, екологијом - Разуме повезаност кретања са силом и енергијом 	<p>МЕХАНИЧКИ РАД И ЕНЕРГИЈА. СНАГА</p> <p>Механички рад. Рад силе. Рад силе теже и силе трења.</p> <p>Квалитативно увођење појма механичке енергије тела. Кинетичка енергија тела. Потенцијална енергија. Гравитациона потенцијална енергија тела.</p> <p>Веза између промене механичке енергије тела и извршеног рада. Закон о одржању механичке енергије.</p> <p>Снага. Коефицијент корисног дејства.</p> <p><u>Демонстрациони огледи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Илустровање рада утрошеног на савладавање силе трења при клизању тела по различитим подлогама, уз коришћење динамометра. - Коришћење потенцијалне енергије воде или енергије надуваног балона за вршење механичког рада. - Примери механичке енергије тела. Закон о одржању механичке енергије (Галилејев жљезб; математичко клатно; тег са опругом) <p>Лабораторијске вежбе</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Одређивање рада силе под чијим дејством се тело креће по различитим подлогама. 2. Провера закона одржања механичке енергије помоћу колица. 	<ul style="list-style-type: none"> -посматрање, уочавање, описивање, истраживање, анализирање, откривање, процењивање, -упоређивање, повезивање знања, израда паноа, израда учила, презентација, пројеката, -писање реферата, есеја, амбијентално учење, израда рачунских задатака, -Решавање проблемских задатака, истраживачки рад ученика у пару, групи 	<p>Планира, излаже, упућује, сарађује, координира, помаже, демонстрира, контролише, прати ток вежбе, систематски прати рад сваког ученика појединачно</p>	<p>Слушају, посматрају, прате, записују, дискутују, постављају питања, закључују, раде тимски, изводе демонстрационе огледи и врше њихову анализу саслуша друге, самостално исказује своје идеје и у тиму размењује знања и искуства, пишу семинарске радове, израђују домаће задатке, читају популарну литературу из физике</p>

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА СЕДМИ РАЗРЕД

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>Оспособити ученика да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -уознају најважнија својства агрегатних стања - разумеју да агрегатно стање зависи од температуре - препознају да се механичким радом може мењати температура тела - знају да унутрашња енергија зависи од температуре - схвате да запремина тела зависи од температуре - препознају карактеристичне процесе и термине који описују промену агрегатних стања - схвате да топлота и рад представљају два начина промене унутрашње енергије тела - схвате да постоји веза између унутрашње енергије и кретања молекула тела - израчунају количину топлоте коју тела приме или отпусте у топлотним процесима - користе одговарајуће јединица у СИ-системз 	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -зна да дефинише, топлотно ширење тела , температуру, појам унутрашње енергије, количину топлоте, температуру и јединице ових велочина у SI- систему - зна структуру тела и специфични топлотни капацитет тела - прави разлику између температуре и топлоте -повезују промене унутрашње енергије тела са примљеном количином топлоте -примени закон топлотне равнотеже -Израђује рачунске и проблемске задатке из топлоте 	<p>ТОПЛОТНЕ ПОЈАВЕ</p> <p>Честични састав супстанције: молекули и њихово хаотично кретање.</p> <p>Топлотно ширење тела. Појам и мерење температуре.</p> <p>Унутрашња енергија и температура.</p> <p>Количина топлоте. Специфични топлотни капацитет. Топлотна равнотежа.</p> <p>Агрегатна стања супстанције.</p> <p><u>Демонстрациони огледи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Дифузија и Брауново кретање. – Ширење чврстих тела, течности и гасова (надувани балон на стакленој посуди - флаши и две посуде са хладном и топлом водом, Гравесандов прстен, издужење жице, капилара...). <p>Лабораторијска вежба</p> <p>1. Мерење температуре мешавине топле и хладне воде после успостављања топлотне равнотеже</p>	<ul style="list-style-type: none"> -посматрање, уочавање, описивање, истраживање, анализирање, откривање, процењивање, -упоређивање, повезивање знања, израда паноа, израда учила, презентација, пројеката, -писање реферата, есеја, амбијентално учење,-Израда рачунских задатака, -Решавање проблемских задатака, симулације, Фронтални, групни, рад у паровима и индивидуални облик рада 	<p>Планира, излаже, упућује, сарађује, координира, помаже, демонстрира, контролише, прати ток вежбе,систематски прати рад сваког ученика појединачно</p>	<p>Слушају, посматрају, прате,записују, дискутују, постављају питања, закључују,раде тимски, изводе демонстрационе огледи и врше њихову анализу саслуша друге, самостално исказује своје идеје и у тиму размењује знања и искуства,пишу семинарске радове, израђују домаће задатке, читају популарну литературу из физике</p>

ДОДАТНА НАСТАВА

Додатну наставу физике похађају ученици са посебним интересовањем за физику, који желе да прошире своја знања из физике у корелацији са математиком, где се знатно проширују знања из свих области са редовне наставе и појединих области, које се не раде на редовној настави.

На додатној настави ученик се оспособљава да анализира физичке проблеме и решава их коришћењем формула, развијајући машту. Ученик уме да реализује експерименте, прикаже резултате табеларно и графички, анализира их, уопштава и изводи закључке.. Свестан је да се природне појаве и процеси описују, објашњавају, предвиђају и користе употребом сазнања добијених изучавањем физике. Способан је да планира и реализује једноставне истраживачке пројекте у сарадњи с другим ученицима. покреће закључује, анализира, уопштава изводи закључке.

Циљ: - Проширивање знања из физике, математике и других природних наука

- Оспособљавање ученика да самостално, служећи се разноврсном литературом, интернетом решава физичке проблеме
- Оспособљавање ученика за израду такмичарских задатака

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА СЕДМИ РАЗРЕД – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>Оспособити ученика да: --Решава проблеме кретања кроз огледе и рачунске задатке - Графички приказује пут, брзину, убрзање и силу у зависности од времена -Решавање проблема кретања тела с константним убрзањем. - Графичко решавање проблема код равномерно променљивог кретања и њи-хова примена. - Примери за примену Њутнових закона динамике. -Решава такмичарске задатке -Учествује на такмичења</p>	<p>Ученик ће бити у стању да: --Решава проблеме кретања кроз огледе и рачунске задатке -решава проблеме кретања тела са константним убрзањем - Зна да графички приказује пут, брзину, убрзање и силу у зависности од времена - графички решава проблеме код равномерно променљивог кретања и примењује их, - користи на нивоу примене II и III Њутнов закон механике на примерима, -врши анализу РППК и Њутнових закона -Зна да реши такмичарске задатке -Учествује на такмичењу</p>	<p>СИЛА И КРЕТАЊЕ .Равномерно прав кретање(обнављање б.раз.) Убрзање -Равном. пром. правол. кретањ: тренутна брзина и пут, .График брзине и пута од времена равн. пром. пр. кретања. -Трећи Њутнов закон, Други Њутнов закон -Примери примене Њутнових закона механике</p>	<p>- Дијалошка, - демонстрациона метода,- хеуристичка метода; - проблемска настава; - -израда рачунских задатака, - истраживачки рад ученика, - симулативна, - групни, рад у паровима и</p>	<p>Планира, излаже, упућује, сарађује, координира, помаже, демонстрира, - контролише, прати ток вежбе</p>	<p>- посматрају, записују, дискутују, постављају питања, закључују, - раде тимски, - сарађују, изводе демонстрационе огледе и врше њихову анализу - пишу семинарске радове, -</p>

<p>Оспособити ученика да: -Оспособљавање ученика да користи разне симулације на рачунару раличитих облика механичког кретања под дејством силе теже, -Одреди утицај силе трења на кретање тела -знају Кеплерове законе, разумеју и објасне кретање планета и Сунчев систем -решавају проблеме кретања у гравитационом пољу</p>	<p>Ученик ће бити у стању да: - користи разне симулације на рачунару раличитих облика механичког кретања под дејством силе теже - практично одређује коефицијент трења и израчуна силу трења - зна Кеплерове законе, разуме и објасни кретање планета и Сунчев систем - зна да реши проблемске задатаке из кретања у гравитационом пољу</p>	<p>КРЕТАЊЕ ТЕЛА ПОД ДЕЈСТВОМ СИЛЕ ЗЕМЉИНЕ ТЕЖЕ -Видеозапис или симулација на рачунару различитих облика кретања под дејством силе теже,занимљивости из астрономије; Слободан пад, Вертикалан хитац -Сила трења и коефицијент трења</p>	<p>индивидуални облик рада</p>		<p>израђују домаће задатке, -читају популарну литературу из физике,</p>
<p>Оспособити ученика да: Решавање проблема: -везаних за слагање и разлагање сила и равнотежу тела на стрмој равни и полузи - разлагање сила на стрмој равни; -коришћење Архимедовог закона - схвате принцип рада простих машина</p>	<p>Ученик ће бити у стању да: - зна слагање и разлагање неколинеарних сила и користи разне симулације из ове области - зна да разложи силе које делују на тело на стрмој равни -решава проблеме везане за силу потиска и притисак - користи Архимедов закон при решавању различитих проблема (одређивање густине, израчунавање силе потиска итд) .зна принцип рада простих машина</p>	<p>РАВНОТЕЖА ТЕЛА -Слагања и разлагања сила; -Равнотежа тела, -Полуга и њена примена; -Стрма раван; -Архимедов закон</p>			

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА СЕДМИ РАЗРЕД – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
--------	--------------	---------	-------------------	-----------------------	--------------------

<p>Оспособити ученика да: -Решавају проблеме везане за рад, снагу, енергију тела закон одржања механичке енергије -оспособљавање ученика да користе или направе Видео запис или симулација на рачунару: различитих облика механичког рада у свакодневном животу, кинетичке и потенцијалне енергије тела, претварање потенцијалне енергије у кинетичку и обрнуто, ЗОМЕ, -- решавају и анализирају рачунске и проблемске задатке везане за рад, енергију тела и законе кретања</p>	<p>Ученик ће бити у стању да: - проширује знања о раду, различитим облицима енергије, да примењује појмове рад, снага, енергија - користи симулације на рачунару за различите облике механичког рада у свакодневном животу , кинетичке и отенцијалне енергије тела, ретварање потенцијалне у кинетичку и обрнуто, ЗОМЕ, - зна да врши анализу и реши рачунских и проблемских задатака везаних за рад, енергију тела и законе кретања</p>	<p>МЕХАНИЧКИ РАД И ЕНЕРГИЈА. СНАГА. -Видео запис или симулација кинетичке и потенцијалне енергије тела,закон одржања механичке енергије тела и др -Решавање проблема везаних за рад, енергију тела и законе кретања</p>	<p>- Дијалошка, - демонстрациона метода,- хеуристичка метода; - проблемска настава; - -израда рачунских задатака, - истраживачки рад ученика , - симулативна, - групни, рад у паровима и индивидуални облик рада</p>	<p>- Планира, излаже, упућује, сарађује, координира, помаже, демонстрира, - контролише, прати ток вежбе</p>	<p>- посматрају, записују, дискутују, постављају питања, закључују, - раде тимски, - сарађују, изводе демонстрационе огледе и врше њихову анализу - пишу семинарске радове, - израђују домаће задатке, -читају популарну литературу из физике,</p>
<p>Оспособити ученика да: -Знају рачунски и експериментално да одреди специфични топлотни капацитет тела, топлотна равнотежа -знају преношење топлоте са једног тела на друго и топлотну равнотежу -Оспособљавање ученика да користи разне симулације на рачунару тела и супстанци на различитим температурама, термичко ширење тела и промена агрегатних стања -знају да објасне понашање воде на различитим температурама и њено другачије понашање у односу на остале течности</p>	<p>Ученик ће бити у стању да: - зна рачунски и експериментално да одреди специфични топлотни капацитет тела, топлотна равнотежа - зна преношења топлоте са једног тела на друго и топлотну равнотежу - користи симулације за тела и супстанце на различитим температурама, термичко ширење тела, промена агрегатних стања - зна да објасни понашање воде на различитим температурама и њено другачије понашање у односу на остале течности</p>	<p>ТОПЛОТНЕ ПОЈАВЕ -Одређивање специфичног топлотног капацитета тела,топлотна равнотежа -видеозапис или симулација тела и супстанци на различитим температурама,термичко ширење тела и промена агрегатних стања</p>			

ДОПУНСКА НАСТАВА (1 час недељно)

Часови допунске наставе намењени су ученицима који не успевају да савладају градиво на редовним часовима или су изостајали са наставе у одређеном периоду и неопходна им је помоћ у савладавању градива.

Циљ: Циљ допунске наставе је да помогне ученицима који имају проблеме при савладавању градива на редовним часовима и онима који су изостајали са наставе. Извођењем једноставнијих огледа, симулација, на једноставан начин објаснити појаве, процесе, законе, као и односе међу њима.

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА СЕДМИ РАЗРЕД – ДОПУНСКА НАСТАВА					
Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>Оспособити ученика да: -Дефинисање величина којима се описује кретање; брзину, пут, време; РППК; убрзање; Други и Трећи Њутнов закон и јединице ових велочина у SI- сист -разликовање физичких величина: скаларне од векторских величина (време, маса, брзина, убрзање, сила)</p>	<p>Ученик ће бити у стању да: -дефинише величине којима се описује кретање; брзину, пут, време; РППК; убрзање; Други и Трећи Њутнов закон и јединице ових велочина у SI- сист. - разликује скаларне од векторских физичких величина (време, маса, брзина, убрзање и сила) -разуме да је сила узрок промене брзине</p>	<p>СИЛА И КРЕТАЊЕ -Сила као узрок промене брзине тела. Појам убрзања, -Успостављање везе између силе, масе тела и убрзања. Други Њутнов закон, -Тренутна и средња брзина тела -Зависност брзине и пута од време при равн. пром. прав. кретању, -Међусобно деловање два тела-силе акције и реакције.Трећи Њутнов закон. Примери.</p>	<p>- анализирање, откривање, , дискусија, вербално-текстуална, демонстративна, решавање проблема, учење путем открића, илустративна.</p>	<p>- Планира, излаже, упућује, сарађује, , помаже, демонстрира, -прати ток вежбе</p>	<p>- посматрају, записују, дискутују, постављају питања, закључују, - сарађују, изводе демонстрационе огледе и врше њихову анализу , израђују задатке</p>
<p>Оспособити ученика да: - дефинише: силу теже, убрзање слободног падања, брзину и пут слоб. падања, хица навише и наниже, трење миривања, трење клизања , силу отпора, и јединице ових велочина у SI- систему - описивање кретања под дејством силе теже --разликовање силе теже од тежине тела</p>	<p>Ученик ће бити у стању да: - зна да дефинише: силу теже, убрзање слободног падања, брзину и пут слоб. падања, хица навише и наниже, трење миривања, трење клизања , силу отпора, и јединице ових велочина у SI- систему -зна да опише кретања под дејством силе теже - разликује силу теже од тежине тела</p>	<p>КРЕТАЊЕ ТЕЛА ПОД ДЕЈСТВОМ СИЛЕ ЗЕМЉИНЕ ТЕЖЕ -Убрзање при кретању тела под дејством силе теже. -Слободно падање тела, бестежинско стање.Хитац навише инаниже -Силе трења и силе отпора средине Утицај ових сила на кретање тела</p>			

<p>Оспособити ученика да: -дефинише: појам силе, резултанте сила, деловање две или више сила дуж истог правца, -Упознавање са појмом и врстама равнотеже, полука, силом потиска, Архимедовим законом, пливање и тоњење тела -разумевање Архимедовог закона и примена код пливања и тоњења тела</p>	<p>Ученик ће бити у стању да: -зна да дефинише: појам силе, резултанту сила које делују на тело на истом правцу; Равнотежу тела и врсте равнотеже; момент силе, полука; силу потиска и Архимедов закон и јединице ових велочина у SI- систему -Разуме Архимедов закон и примени га код пливања и тоњења тела</p>	<p>РАВНОТЕЖА ТЕЛА</p> <p>Деловање две силе на тело дуж истог правца, -Појам и врсте равнотеже тела , Полука, -Сила потиска у течности и гасу. Архимедов закон -Пливање и тоњење тела,</p>			
--	---	---	--	--	--

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА СЕДМИ РАЗРЕД – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>Оспособити ученика да: - дефинисање појма механичког рада, снаге, кинетичке и потенцијалне енергије, коефицијент корисног дејства, закон оржања енергије. Дефинише њихове мерне јединице у SI- систему -разумевање Закона одржања механичке енергије</p>	<p>Ученик ће бити у стању да: - дефинише појам механичког рада, снаге, кинетичке и потенцијалне енергије, коефицијент корисног дејства, закон оржања енергије. Дефинише њихове мерне јединице у SI- систему -разуме Закон одржања механичке енергије</p>	<p>МЕХАНИЧКИ РАД И ЕНЕРГИЈА. СНАГА.</p> <p>Механички рад. Рад силе. -Квалитативно увођење појма механичке енергије тела. Кинетичка енергија.Потенцијална енергија. Гравитациона потенцијална енергија тела, Закон о одржању механичке енергије, Снага.</p>	<p>- анализирање, откривање, дискусија, вербално-текстуална, демонстративна, решавање проблема, учење путем</p>	<p>- Планира, излаже, упућује, сарађује, помаже, демонстрира, -прати ток вежбе</p>	<p>- посматрају, записују, дискутују, постављају питања, закључују, - сарађују, изводе демонстрационе огледе и врше њихову</p>

<p>Оспособити ученика да: -уознавање:, температуре, унутрашње енергије и топлоте, топлотног ширења тела, унутрашње енергије, количине топлоте - коришћење одговарајућих јединица у СИ -разумевање структуре супстанце и честичног састава супстанци</p>	<p>Ученик ће бити у стању да: -зна да дефинише топлотно ширење тела , температуру, унутрашњу енергију, количину топлоте, и јединице ових велочина у SI- систему -разуме структуру супстанце и честични састав супстанци</p>	<p>ТОПЛОТНЕ ПОЈАВЕ -Топлотно ширењетела. појам и мерење температуре., -Количина топлоте, спец.топл.капацитет- Честични састав супстанције: молекули и њихово хаотично кретање. Унутрашња енергија и температура</p>	<p>открића, илустративна.</p>		<p>анализу , израђују задатке</p>
---	--	---	-------------------------------	--	-----------------------------------

Корелација наставних садржаја Физике са другим наставним предметима

Корелација наставних садржаја Физике са другим наставним предметима			
Предмет	Разред	Корелативни сарджаји	Међупредметна компетенција
Физика		Математика	

Обрада резултата мерења, средња вредност	5. разред	Заокруљивање бројева, аритметичка средина	Учење како се учи
Резултати свих израчунавања и мерења своде се на рачунске операције у скупу Q њихова својства и рационални бројеви	6. разред	-Основне рачунске операције с целим бројевима и њихова својств; Скуп рационалних бројева; Цели бројеви на бројевној правој	-Учење како се учи -Математичка писменост и основна знања из математике и технологије
-Све формуле у физици су алгебарски изрази -Сила и кретање -Равнотежа -Рад, снага, енергија	7. разред	- Алгебарски изрази -Степен,квadratни корен, квадрат рационалног броја реални бројеви; Једначине са једном непознатом Појам линеарне једначине; Координатни систем у равни; График зависности међу величинама; Директна пропорционалност, функција $y = kx$ график -Сличност троуглова; -Пропорција и њене особине -Примене пропорције на процентни рачуна	
-Већина зависности величина у физици су линеарне једначине -График физичких величина -Приказ резултата мерења у физици	8. разред	-Линеарна једначина, решавање линеарних једначина са једном непознатом -Линеарна функција, график линеарне функције, нула функције; -Цртање и читање графика линеарних функција -Графичко представљање података	-Учење како се учи -Математичка писменост и основна знања из математике и технологије
Физика	5.	Техника и технологија	

<p>--Тренутна и средња брзина тела.Сила као узрок промене брзине тела. Појам убрзања</p> <p>-Квалитативно увођење појма механичке енергије тела, потенцијална енергија</p> <p>-Честични састав супстанције: молекули и њихово хаотично кретање</p> <p>-Сила трења и коефицијент трења</p> <p>Принцип рада простих машина. Полука, момент силе</p> <p>-Веза између промрнр механичке енергије тела и извршеног рада; кинетичка и потенцијална енергија тела;</p> <p>-Веза између промрнр механичке енергије тела и извршеног рада, ЗОМЕ</p>	разред	<p>-Саобраћај (појам) : врсте, структура, функција</p> <p>-Природни ресурси на З: материја, енергија, простор и времеемљи</p> <p>-Врсте и својства материјала(физичка, хемијска, механичка): дрво, папир, текстил, кожа, пластични материјали; -Начин обраде материјала; Правилно коришћење алата за ручну обраду материјала; сечење, завршна обрада (бушење, равнање, брушење)</p> <p>-Појам и значај енергије; Извори енергије (обновљиви, необновљиви и алтернативни); Трансформација, коришћење и штедња енергије.Коришћење енергије : Сунца, воде, ветра</p>	<p>-Учење како се учи</p> <p>-Математичка писменост и основна знања из математике и технологије</p>
<p>Физика</p>	6. разред	<p>Техника и тахнологија</p>	
<p>-Појам и врсте равнотеже, полука и њена примена</p> <p>-Снага, коефицијент корисног дејства</p> <p>-Количина топлоте</p>		<p>-Конструктивни елементи грађевинског објекта</p> <p>-Енергетике у грађевинарству</p> <p>-Мере за рационално коришћење топлотне енергије у грађевинарству: топлотна изолација зграде, коришћење Сунчеве енергије</p>	<p>-Учење како се учи</p> <p>-Математичка писменост и основна знања из математике и технологије</p>
<p>Физика</p>	7. разред	<p>Техника и тахнологија</p>	
<p>-Полука, момент силе</p> <p>-Принцип рада простих машина</p> <p>-Рад, снага, енергија, ЗОМЕ; -Рад силе теже и силе трења, коефицијент трења; Кинетичка, потенцијална и гравитациона потенцијална енергија;</p> <p>-Веза између промене механичке енергије тела и извршеног рада</p>		<p>-Мерење и мерна средства: дужине, угла, масе и момента</p> <p>-Основни појмови и принципи рада машина и механизма</p> <p>-Појам и задаци машина и механизма: трансформација материје и енергије, пренос и трансформација оптерећења и кретања; -Извори енергије; -Принцип обраде метала са скидањем струготине и без њега; -Извори, коришћење и трансформација енергије</p> <p>-Погонске машине-мотори: хидраулични, пнеуматски, турбине, парне машине и турбине, двотактни и четворотактни бензински мотор, дизел- мотори</p>	<p>-Учење како се учи</p> <p>-Математичка писменост и основна знања из математике и технологије</p>
<p>Физика</p>	8. разред	<p>Техника и тахнологија</p>	

-Веза између промрнр механичке енергије тела и извршеног рада, ЗОМЕ; Кинетичка, потенцијална и гравитациона потенцијална енергија -Количинс топлоте, специфични топлотни капацитет, топлотна равнотежа		-Производња, трансформација и пренос електричне енергије; Алтернативни извори електричне енергије --Електроинсталациони материјали и прибор- својства и примена(проводници, изолатори...)	-Учење како се учи -Математичка писменост и основна знања из математике и технологије
Физика	7. разред	Биологија	
-Сила као узрок промене брзине кретања -Убрзање при кретању тела под дејством силе теже --Појам и врсте равнотеже, полуга и њена примена; -Принцип рада простих машина -Честични састав супстанције: молекули и њихово хаотично кретање		-Кретање -Деформације -Правилно држање тела -Вежба: посматрање костију, зглобова и шавова.Упоредивање са механичким, зглобовима -Дувански дим издравље	-Учење како се учи----- Математичка писменост и основна знања из математике и технологије
Физика	8. разред	Биологија	
-Топлотна равнотежа -Заком одржања механичке енергије -Честични састав супстанције: молекули и њихово хаотично кретање -Топлотна равнотежа -Честични састав супстанције: молекули и њихово хаотично кретање --Заком одржања механичке енергије ,		-Услови живота на земљи -Пренос енергије и кружење супстанце (материје) -Екосистеми копнених вода, загађивање и могућност заштите;-Екосистеми мора, загађивање и могућност заштите; -Шумски екосистеми, угроженост и могућност заштите; -Травни екосистеми, угроженост и могућност заштите; -Антропогени екосистеми (агроекосистеми и урбани екосистеми); угроженост и могућност заштите --Климатске промене, ефекат стаклене баште -Оштећење озонског омотача -Енергетска ефикасност	-Учење како се учи -Математичка писменост и основна знања из математике и технологије
Физика	7. разред	Информатика и рачунарство	
-Цео програм 7. разреда		- Коришћење интернета -Изборни модули – цртање и графички дизајн	- рад са подацима и информацијама -дигитална компетенција
Физика	7. разред	Географија	

<p>-Сила као узрок промене брзине тела -Рад силе теже и силе трења, гравитациона потенцијална енергија --Честични састав супстанције: молекули и њихово хаотично кретање -Унутрашња енергија и топлота</p>		<p>-Кретање морске воде -Воде на копну: издан и извори, река, рачна мрежа, речни сливови, језера- подела према постанку језерских басена -Загађивање мора и копнених вода и значај њихове заштите -Својства морске воде (температура)</p>	<p>-Учење како се учи -Математичка писменост и основна знања из математике и технологије</p>
<p>Физика</p>	<p>8. разред</p>	<p>Географија</p>	<p>Учење како се учи</p>
<p>--Рад силе теже и силе трења, гравитациона потенцијална енергија -Унутрашња енергија и емпература -Сила као узрок промене брзине тела, гравитациона потенцијална енергија -Унутрашња енергија и емпература, гравитациона потенцијална енергија -Веза између промене механичке енергије и извршеног рада -Снага и коефицијент корисног дејства</p>		<p>-Постанак и територијални распоред главних рељефних целина -Климатски елементи и фактори -Реке црноморског слива, основне одлике и значај;-Реке јадранског и егејског слива, основне одлике и значај; - Језера, постанак, размештај и значај -Термоминералне воде, постанак, размештај, значај, искоришћавање -Енергетика, врсте и размештај извора енергије и њихов значај -Прерађивачка индустрија, машинска, електроиндустрија, хемијска, грађевинска и индустрија неметала; размештај, производња и значај</p>	<p>Учење како се учи -Математичка писменост и основна знања из математике и технологије</p>
<p>Физика</p>	<p>5,6,7,8.</p>	<p>Физичко васпитање</p>	<p>Учење како се учи</p>

<p>-Равномерно променљиво праволинијско кретање, Сила као узрок промене брзине тела,</p> <p>-Појам и врсте равнотеже, полуга</p>	разред	<p>-Трчање</p> <p>Вежбе на справама и тлу</p> <p>-Техника извођења колута напред и назад из става раскорачног</p> <p>-Колут летећи</p> <p>-Премет упором странце</p> <p>-Став на шакама, колут напред уз помоћ,</p> <p>-Мост заклоном и усклон уз помоћ, мост из лежања на леђима</p>	
Физика		<p>Српски језик</p> <p>-Читање, писање, описивање, рад на есејима, рефератима,</p>	<p>Учење како се учи</p> <p>-комуникација</p>
		-Проширивање фонда речи научним терминима	
<p>Физика</p> <p>-Цртање слободном руком цео програм 7. разреда</p>	5,6,7,8. разред	<p>Ликовна култура</p> <p>-Цртање</p>	
<p>Физика</p> <p>-Појам и врсте равнотеже</p>	7	<p>Ликовна култура</p> <p>-Равнотежа облика и масе у простору</p>	
Физика	1.разред	Свет око нас	
<p>-Равномерно праволинијско кретање</p> <p>--Сила као узрок промене брзине тела</p> <p>-Интензитет правац и смер брзине, силе и убрзања</p> <p>-Сила трења и отпора средине и њихов утицај на кретање</p> <p>-Одређивање сталног убрзања при кретању куглице низ жлеб</p> <p>-Пливање и тоњење тала</p>		<p>-Кретање свуда око нас; Светлост и сенка, облик и величина сенке, обданица и ноћ</p> <p>-Покретање и заустављање предмета: гура, вуче, подиже; Струјање ваздуха</p> <p>-Кретање. Промена положаја у простору и врмену</p> <p>-Утицај облика предмета на његово кретање; кретање у различитим срединама и по различитим подлогама</p> <p>-Пратим, мерим ибележим растојање и време</p> <p>-Материјали, њихова својства; понашање у води</p>	<p>Учење како се учи</p>

Физика	2. разред	Свет око нас	
<p>-Сила</p> <p>--Сила као узрок промене брзине тела; Сила трења и отпора средине и њихов утицај на кретање</p> <p>-Количина топлоте, специфични топлотни капацитет, топлотна равнотежа</p>		<p>-Понашање материјала под механичким утицајем</p> <p>-Шта све утиче на брзину кретања тела; брзина кретања организама у зависности од облика тела и средине у којој се налази</p> <p>-Утицај топлоте на тело; топлотна проводљивост материјала</p>	Учење како се учи
Физика	3. разред	-Природа и друштво	
<p>-Механички рад, сила као узрок промене брзине тела</p> <p>-Пливање и тоњење тела</p> <p>-Механички рад,</p> <p>-Механички рад, сила као узрок промене брзине тела</p> <p>-Рад силе теже и силе трења</p> <p>-Количина топлоте</p> <p>-Количина топлоте, појам и мерење Температуре</p> <p>-Количина топлоте</p> <p>-Појам и мерење температуре</p>		<p>-Различити облици кретања тела и њихове основне карактеристике</p> <p>-Понашање тела у води и различитим течностима (плива, тоне, раствара се)</p> <p>-Кретање производи звук (треперење затегнуте жице, затегнуте коже)</p> <p>-Ваздух притиска и покреће, променљивост облика и запремине</p> <p>-Када и како тела падају, како се икотрљају наниже</p> <p>-Специфичне промене материјала под топлотним и механичким утицајем</p> <p>-Промене про загревању и хлађењу течности</p> <p>-Промене које настају при загревању и хлађењу ваздуха(Промена температуре, запремине, струјање ваздуха)</p> <p>-Чврсто, течно, гасовито- разлике и течности (облик, запремина, понашање при механичким и топлотним утицајима)</p> <p>-Ваздух, топлотни изолатор</p>	Учење како се учи
Физика	4. разред	Природа и друштво	

<p>- Сила као узрок промене брзине тела</p> <p>-Механички рад</p> <p>-Коефицијент корисног дејства</p> <p>-Појам и мерење температуре</p>		<p>-Правила која важе за сва кретања тела (покретање, заустављање, промена брзине); падање различитих предмета; клизање; котрљање;</p> <p>-Рад- свесна активност човека; Рад,производња, потрошња и одрживи развој</p> <p>-Сунце, вода, ваздух, обновљиви извори енергије; угаљ, нафта, гас- обновљиви извори енергије, заштита животне средине; недовољно искоришћени и еколошки извори енергије</p> <p>-Материјали и њихова својства: механичка, топлотна, електрична, магнетна, растворљивост; који материјали најбоље проводе топлоту</p>	<p>Учење како се учи</p>
---	--	---	--------------------------

-Кључни појмови :

1. Први Њутнов закон, сила, убрзање други Њутнов закон, равномерно променљиво праволинијско кретање, тренутна брзина, средња брзина, пређени пут код равномерног променљивог праволинијског кретања, графикон зависности брзине од времена код РПК и РППК, закон акције и реакције.
2. сила теже; убрзање слободног пада; слободно падање; брзина тела које слободно пада; пређени пут тела које слободно пада; веза брзине и пређеног пута код слободног пада; време падања приликом слободног пада, бестежинско стање; брзина код хица наниже; пређени пут код хица наниже; веза брзине и пређеног пута код хица наниже; брзина код хица навише; веза брзине и пређеног пута код хица навише; максимална висина пењања код хица навише; трење мировања; трење клизања; трење котрљања; сила отпора средине; сила трења клизања, коефицијент трења, сила трења котрљања.
3. резултантна сила; резултантна сила две силе које делују: на истом правцу у истом и супротном смеру; равнотежа тела; врсте равнотеже; полуга; оса ротације; крак силе, крак терета, моменат силе; двострана полуга; једнострана полуга; равнотежа полуге; сила потиска у течностима и у гасу; Архимедов закон.
- 4.механички рад, рад силе, рад силе теже и силе трења, механичка енергија, кинетичка енергија, потенцијална енергија, гравитациона потенцијална енергија, закон одржања механичке енергије, снага, коефицијент корисног дејства
- 5.топлотно ширење, температура, термометар, Целзијусова скала, Келвинова скала, количина топлоте, специфични топлотни капацитет, топлотна равнотежа, хаотично кретање мочекула, унутрашња енергија

ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

На крају обавезног образовања ученик описује и објашњава природне појаве и процесе физичким законима. Овладао је специфичном терминологијом физике и коректно је користи (симболи, међународни систем јединица, формуле) у описивању физичких појава. Унапредио је апстрактно и критичко мишљење и развио и култивисао истраживачки дух. Оспособљен је да поштује правила заједничког рада и да активно и конструктивно учествује у раду групе. Уме да примени стечена знања и вештине у ситуацијама из свакодневног живота и оспособљен је да их унапређује у даљем школовању.

Основни ниво

Ученик је стекао елементарне основе научне писмености: зна да се вредности физичких величина добијају мерењем или израчунавањем и да се изражавају бројем и одговарајућим мерним јединицама; употребљава нека мерила и уме да одреди њихову прецизност; користи једноставне формуле. Има свест о улози физике у развоју људског друштва. Препознаје примену закона физике у свакодневном животу и уочава како развој физике доприноси технолошким променама у индустрији, саобраћају, медицини, енергетици и многим другим областима, и свестан је везе тих промена са побољшањем квалитета живота људи. Свестан важности енергетских потенцијала на Земљи и потребе њиховог економичног коришћења.

Средњи ниво

Ученик разуме значај прикупљања података и мерења; уме да реализује једноставније експерименте и да резултате мерења прикаже табеларно и графички; изводи закључке засноване на основу добијених података. Разуме и користи основне формуле у физици. Има развијену свест о опасности од могућих негативних последица на животно окружење и властито здравље услед погрешне примене технологија (бука, зрачење и сл.). Стекао је основна знања и умења да узме учешће у дискусијама које су у вези са овим проблемима.

Напредни ниво

Ученик уме да реализује експерименте, прикаже резултате табеларно и графички и анализира их, уопштава их и изводи закључке. Анализира физичке проблеме и решава их коришћењем формула. Свестан је да се природне појаве и процеси описују, објашњавају, предвиђају и користе употребом сазнања добијених изучавањем физике. Способан је да планира и реализује једноставне истраживачке пројекте у сарадњи с другим ученицима.

Компетенције које се код ученика развијају учењем Физике:

1.Језичка: Настава физике доприноси развоју језичке писмености у контексту тумачења научних чињеница, идеја и мишљења у усменом и писаном облику (слушање, говор, писање, читање).

2.Математичка, научна и дигитална писменост: Унапређивање математичке писмености садржано је у примени математичких операција, при решавању рачунских задатака. Развијање научне писмености у настави физике садржано је у процесу објашњавања природних појава и законитости њихових интерактивних веза и односа заснованих на провереним и ваљаним знањима, истраживањима и доказима. Поред тога, ученик се подстиче да правилно користи неке основне научне појмове, научно-популарну литературу и друге поуздане изворе информација, што ће допринети да боље разуме промене које настају деловањем човека у природној средини, могућностима које су му у том погледу на располагању и развијању одговорности за очување и унапређивање животног простора. Коришћењем савремених мултимедијалних и информатичких средстава, полазнику се омогућава да унапређује дигиталну писменост са једне, и ефикасније и квалитетније разазнаје, уочава, сагледава и разуме различите врсте процеса и појава и у свом окружењу и на планети Земљи, са друге стране.

3.Решавање проблема: Знања и вештине које се односе уочавање просторности, разноврсности, утврђивање индивидуалности и повезаности ученику омогућава да рационално планира и обавља своје животне активности, да препозна, објасни и доприноси решавању постојећих проблема ради унапређивања личног и породичног живота и активности људи у свом окружењу и заједници (изградња инфраструктурних објеката; гајење уносних или корисних биљних култура; заштита од ерозије, плавина, поплава; спортске, рекреативне и друге активности). Ово подразумева и укључивање полазника у активно праћење и разумевање друштвеноекономских процеса у свету, какви су транзиција, глобализација, еколошки проблеми и одрживи привредни развој и њихових рефлексива на нашу земљу и властито животно и радно окружење.

4.Управљање сопственим учењем: Настава физике омогућава ученику да организује сопствено учење у складу са својим потребама и могућностима, да коректно процењује ниво својих компетенција и да на основу утврђеног нивоа свог постигнућа планира њихов даљи развој, да предузима и остварује различите иницијативе у породици, друштвеној заједници и локалној средини. Овакав вид активности код ученика аразвија самопоуздање за учење и напредовање.

5.Сараднички односи, иницијативност и креативност: Сараднички односи, иницијативност и креативност се у настави физике остварују у различитим видовима комуникације, коришћењем разноврсних наставних средстава, облика и метода рада, а у породичном и ширем друштвеном окружењу, у облику планирања и реализовања поступака и радњи у контексту примене и унапређивања знања, вештина и ставова .

6.Еколошке компетенције: Изучавање правилног коришћења енергије (алтернативни извори енергије) пружа могућности ученицима да стекну знање и изгради ставове о потреби очувања и унапређивања свих елемената уже и шире животне околине. На пример, ученик ће разумети да се употребом алтернативних извора енергије одражава на климатске промене, квалитет ваздуха, количину и квалитет вода, , на биљни и животињски свет, на човека и на квалитет његовог живота.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА

Разред: седми

Годишњи фонд часова: 144

Недељни фонд часова: 4

Циљ Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Оперативни задаци

Ученике треба оспособити да:

- схвате појам квадрата рационалног броја и квадратног корена
- умеју да одреде приближну вредност броја $\sqrt{a}$ ($a \in \mathbb{Q}$, $a > 0$)
на бројевној правој одређене дужима које представљају такву меру
- упознају појам степена и операције са степенима (изложилац степена природан број)
- умеју да изводе основне рачунске операције с полиномима, као и друге идентичне трансформације ових израза
- упознају правоугли координатни систем и његову примену
- добро упознају директну и обрнуту пропорционалност и практичне примене
- знају Питагорину теорему и умеју да је примене код свих изучаваних геометријских фигура у којима се може уочити правоугли троугао
- познају најважнија својства многоугла и круга; умеју да конструишу поједине правилне многоуглове (са 3, 4, 6, 8 и 12 страница) и да цртају друге правилне многоуглове рачунајући централни угао и преносећи га угломером
- знају најважније обрасце у вези с многоуглом и кругом и да умеју да их примене у одговарајућим задацима
- схвате појам размере дужи и својства пропорције
- умеју да преведу на математички језик и реше једноставније текстуалне задатке
- користе елементе дедуктивног закључивања (и изводе једноставније доказе у оквиру изучаваних садржаја).

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ МАТЕМАТИКА, СЕДМИ РАЗРЕД

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	<p>Обнављањем градива и проширивањем кроз предавање, закључивање, проверавање, навођење примера и контрапримера, осмишљавањем погодних примера из живота и њиховим решавањем.</p> <p>Посматрање, уочавање, описивање, истраживање, анализирање, откривање, процењивање</p> <p>-упоређивање, повезивање знања, израда паноа,</p> <p>израда рачунских задатака, решавање проблемских задатака,</p>	<p>Наставник поставља питања, наводи примере и очекује закључке од ученика, оцењује и стимулише ученике за рад и нове поступке.</p> <p>Планира, излаже, упућује, демонстрира</p>	<p>Црта, посматра, пише, развија способност кратког, јасног и прецизног изражавања и основних правила у вези са реалним бројевима, развија уредност у раду, стиче способност изражавања математичким језиком, решава задатке и писмене провере</p>	<p>Реални бројеви - физика -</p> <p>Мерење</p> <p>Пропорција</p> <p>Биологија - Пропорције људског тела</p> <p>Исхрана</p> <p>Географија -</p> <p>Размера на карти</p> <p>Сложена пропорција- Хемија смеше</p> <p>Ликовна култура - Пропорције</p>

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ МАТЕМАТИКА, СЕДМИ РАЗРЕД

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	<p>Обнављањем градива и проширивањем кроз предавање, закључивање, проверавање, навођење примера и контрапримера, осмишљавањем погодних примера из живота и њиховим решавањем.</p> <p>Посматрање, уочавање, описивање, истраживање, анализирање, откривање, процењивање</p> <p>-упоређивање, повезивање знања, израда панона,</p> <p>израда рачунских задатака, пешавање проблемских задатака.</p>	<p>Наставник поставља питања, наводи примере и очекује закључке од ученика, оцењује и стимулише ученике за рад и нове поступке.</p> <p>Планира, излаже, упућује, демонстрира</p>	<p>Црта, посматра, пише, развија способност кратког, јасног и прецизног изражавања и основних правила у вези са Питагорином теоремом, развија уредност у раду, стиче способност изражавања математичким језиком, решава задатке и писмене провере за нека тврђења.</p>	<p>Питагорина теорема- растојање између тачака равни.</p> <p>Енглески језик -</p> <p>Превод текста</p> <p>Информатика -</p> <p>Претраживање интернета</p>

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ МАТЕМАТИКА, СЕДМИ РАЗРЕД

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
------	-------------------	-----------------------	--------------------	--------------------------

<p>ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ</p>	<p>Обнављањем градива и проширивањем кроз предавање, закључивање, проверавање, навођење примера и контрапримера, осмишљавањем погодних примера из живота и њиховим решавањем. Посматрање, уочавање, описивање, истраживање, анализирање, откривање, процењивање</p> <p>-упоређивање, повезивање знања, израда панона, израда рачунских задатака, пешавање проблемских задатака,</p>	<p>Наставник поставља питања, наводи примере и очекује закључке од ученика, оцењује и стимулише ученике за рад и нове поступке.</p> <p>Планира, излаже, упућује, демонстрира</p>	<p>Посматра, пише, развија способност кратког, јасног и прецизног изражавања и основних правила у вези са алгебарским изразима, развија уредност у раду, стиче способност изражавања математичким језиком, решава задатке и писмене провере</p>	<p>Цели алгебарски изрази:</p> <p>Хемија- маса хемијских елемената.</p> <p>Физика::</p> <p>-Сила и кретање</p> <p>-Равнотежа</p> <p>-Рад, снага , енергија</p> <p>Српски језик -</p> <p>Правопис</p>
---------------------------------------	---	--	---	--

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ МАТЕМАТИКА, СЕДМИ РАЗРЕД

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
------	-------------------	-----------------------	--------------------	--------------------------

МНОГОУГАО	<p>Обнављањем градива и проширивањем кроз предавање, закључивање, проверавање, навођење примера и контрапримера, осмишљавањем погодних примера из живота и њиховим решавањем.</p> <p>Посматрање, уочавање, описивање, истраживање, анализирање, откривање, процењивање</p> <p>-упоређивање, повезивање знања, израда паноа,</p> <p>израда рачунских задатака, пешавање проблемских задатака,</p>	<p>Наставник поставља питања, наводи примере и очекује закључке од ученика, оцењује и стимулише ученике за рад и нове поступке.</p> <p>Планира, излаже, упућује, демонстрира</p>	<p>Посматра, логички закључује, пише, користи прибор за геометрију, црта, конструише, мери, развија способност кратког, јасног и прецизног изражавања, развија уредност у раду, стиче способност изражавања математичким језиком, увиђа потребу за доказивањем и извођењем неких једноставнијих доказа, решава задатке и писмене провере, конструише, мери</p>	<p>Многоугао- ликовна уметност, информатика- конструкција правилних многоуглова</p>
-----------	--	--	--	---

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ МАТЕМАТИКА, СЕДМИ РАЗРЕД

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
-------------	--------------------------	------------------------------	---------------------------	---------------------------------

КРУГ	<p>Обнављањем градива и проширивањем кроз предавање, закључивање, проверавање, навођење примера и контрапримера, осмишљавањем погодних примера из живота и њиховим решавањем.</p> <p>Посматрање, уочавање, описивање, истраживање, анализирање, откривање, процењивање</p> <p>-упоређивање, повезивање знања, израда паноа,</p> <p>израда рачунских задатака, пешавање проблемских задатака,</p>	<p>Наставник поставља питања, наводи примере и очекује закључке од ученика, оцењује и стимулише ученике за рад и нове поступке.</p> <p>Планира, излаже, упућује, демонстрира</p>	<p>Посматра, логички закључује, пише,</p> <p>користи прибор за геометрију, црта, конструише, мери развија способност</p> <p>кратког, јасног и прецизног изражавања,</p> <p>развија уредност у раду, стиче способност</p> <p>изражавања математичким језиком, увиђа</p> <p>потребу за доказивањем и извођењем</p> <p>неких једноставнијих доказа, решава</p> <p>задатке и писмене провере</p>	<p>Круг</p> <p>Физичко васпитање - трчање</p>
------	--	--	--	---

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ МАТЕМАТИКА, СЕДМИ РАЗРЕД

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
-------------	--------------------------	------------------------------	---------------------------	---------------------------------

<p>ОБРАДА ПОДАТАКА</p>	<p>Обнављањем градива и проширивањем кроз предавање, закључивање, проверавање, навођење примера и контрапримера, осмишљавањем погодних примера из живота и њиховим решавањем. Посматрање, уочавање, описивање, истраживање, анализирање, откривање, процењивање</p> <p>-упоређивање, повезивање знања, израда паноа,</p> <p>израда рачунских задатака, решавање проблемских задатака,</p> <p>Пројекат се ради из области обраде података добијених у анкети</p>	<p>Наставник поставља питања, наводи примере и очекује закључке од ученика, оцењује и стимулише ученике за рад и нове поступке.</p> <p>Планира, излаже, упућује, демонстрира</p>	<p>Посматра, пише, логички закључује, црта и чита графике, графиконе и дијаграме, чита податке из табела и попуњава табеле, примењује знања о представљању статистичких података у пракси, решава самостално задатке у писменим проверама</p>	<p>Обрада података- информатика- графички приказ података</p> <p>Физика:</p> <p>-Приказ резултата мерења у физици</p> <p>Биологија -</p> <p>Анкета ученика (Колико твојих вршњака користи дуван,/алкохол)</p>
----------------------------	---	--	---	---

ДОДАТНА НАСТАВА

Додатну наставу математике похађају ученици са посебним интересовањем за математику, који желе да прошире своја знања из математике у корелацији са изиком, где се знатно проширују знања из свих области са редовне наставе.

На додатној настави ученик се оспособљава да анализира математичке проблеме и решава их развијајући машту. Ученик уме да анализира, уопштава и изводи закључке.

Циљ: - Проширивање знања из математике, физике и других природних наука

- Оспособљавање ученика да самостално, служећи се разноврсном литературом, интернетом решава математичке проблеме
- Оспособљавање ученика за израду такмичарских задатака

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ МАТЕМАТИКА, СЕДМИ РАЗРЕД - ДОДАТНА НАСТАВА			
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	Стваралачка Разговор Текстуална Активна настава Проблемска настава Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Радионичарска	- Планира, - излаже, - упућује, - сарађује, - координира, - помаже,	- Посматрају, - записују, - дискутују, - постављају питања, - закључују, - раде тимски,

	Сарадња	- демонстрира, - контролише, - прати	- сарађују, - пишу семинарске радове, - израђују домаће задатке
--	---------	--	---

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ МАТЕМАТИКА, СЕДМИ РАЗРЕД ДОДАТНА НАСТАВА

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	Стваралачка Разговор Текстуална Активна настава Проблемска настава Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Радионичарска Сарадња	Наставник поставља питања, наводи примере и очекује закључке од ученика, планира, излаже, упућује, демонстрира, контролише, прати	Црта, посматра, пише, развија способност кратког, јасног и прецизног изражавања и основних правила у вези са Питагорином теоремом, развија уредност у раду, стиче способност изражавања математичким језиком, решава задатке и писмене провере за нека тврђења.

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ МАТЕМАТИКА, СЕДМИ РАЗРЕД - ДОДАТНА НАСТАВА

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ	Разговор, активна настава, навођење примера и контрапримера, осмишљавањем погодних примера из живота и њиховим решавањем. Посматрање, уочавање, описивање, истраживање, анализирање, откривање, процењивање -упоређивање, повезивање знања, израда паноа, израда рачунских задатака, решавање проблемских задатака,	<ul style="list-style-type: none"> - Планира, - излаже, - упућује, - сарађује, - координира, - помаже, - демонстрира, - контролише, - прати 	Посматра, пише, развија способност кратког, јасног и прецизног изражавања и основних правила у вези са алгебарским изразима, развија уредност у раду, стиче способност изражавања математичким језиком, решава задатке, дискутује, тимски рад, закључује, израда домаћих задатака
ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ МАТЕМАТИКА, СЕДМИ РАЗРЕД - ДОДАТНА НАСТАВА			
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
МНОГОУГАО	Закључивање, проверавање, навођење примера и контрапримера, осмишљавањем погодних примера из живота и њиховим решавањем.	Наставник поставља питања, наводи примере и очекује закључке од ученика, оцењује и стимулише ученике за рад и	Посматра, логички закључује, пише, користи прибор за геометрију, црта, конструише, мери, развија способност

	<p>Посматрање, уочавање, описивање, истраживање, анализирање, откривање, процењивање</p> <p>-упоређивање, повезивање знања, израда паноа,</p> <p>израда рачунских задатака, решавање проблемских задатака, размена мишљења, сарадња</p>	<p>нове поступке.</p> <p>Планира, излаже, упућује, демонстрира</p>	<p>кратког, јасног и прецизног изражавања, развија уредност у раду, стиче способност изражавања математичким језиком, увиђа потребу за доказивањем и извођењем неких једноставнијих доказа, решава задатке и конструише, мери, посматра, записује, дискутује, поставља питања, закључује, ради тимски, сарађује, пише семинарске радове, израђује домаће задатке</p>
--	---	--	--

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ МАТЕМАТИКА, СЕДМИ РАЗРЕД - ДОДАТНА НАСТАВА

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
КРУГ	<p>Закључивање, проверавање, навођење примера и контрапримера, осмишљавањем погодних примера из живота и њиховим решавањем.</p> <p>Посматрање, уочавање, описивање, истраживање, анализирање, откривање, процењивање</p> <p>-упоређивање, повезивање знања, израда паноа,</p>	<p>Наставник поставља питања, наводи примере и очекује закључке од ученика, оцењује и стимулише ученике за рад и нове поступке.</p> <p>Планира, излаже, упућује, демонстрира</p>	<p>Посматра, логички закључује, пише, користи прибор за геометрију, црта, конструише, мери развија способност кратког, јасног и прецизног изражавања, развија уредност у раду, стиче способност изражавања математичким језиком, увиђа потребу за доказивањем и извођењем неких једноставнијих доказа, решава задатке, конструише, дискутује, мери,</p>

	израда рачунских задатака, решавање проблемских задатака, размена мишљења, сарадња		посматра, записује, закључује, ради тимски, сарађује, израђује домаће задатке
--	--	--	---

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ МАТЕМАТИКА, СЕДМИ РАЗРЕД - ДОДАТНА НАСТАВА

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
ЛОГИЧКИ ЗАДАЦИ	Решавање задатака логичког типа на различите начине ради подстицања ученикове креативности и потенцијала	Планира, - излаже, - упућује, - сарађује, - координира, - помаже, - демонстрира, - контролише, - прати	- Посматрају, - записују, - дискутују, - постављају питања, - закључују, - раде тимски, - сарађују, - израђују домаће задатке

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ МАТЕМАТИКА, СЕДМИ РАЗРЕД - ДОДАТНА НАСТАВА

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
ПРИПРЕМНИ ЗАДАЦИ ЗА ТАКМИЧЕЊА	<p>- Бирање такмичарски задатака по темама које се обрађују или њихово груписање по подручјима (рачунски задаци, геометријски задаци, дељивост, главоломке...)</p> <p>–Може се посебно истакнути да је одређени задатак био на такмичењу.</p>	<p>Планира,</p> <ul style="list-style-type: none"> - излаже, - упућује, - сарађује, - координира, - помаже, - демонстрира, - контролише, - прати	<ul style="list-style-type: none"> - Посматрају, - записују, - дискутују, - постављају питања, - закључују, - раде тимски, - сарађују, - израђују домаће задатке

ДОПУНСКА НАСТАВА (1 час недељно)

Часови допунске наставе намењени су ученицима који не успевају да савладају градиво на редовним часовима или су изостајали са наставе у одређеном периоду и неопходна им је помоћ у савладавању градива.

Циљ: Циљ допунске наставе је да помогне ученицима који имају проблеме при савладавању градива на редовним часовима и онима који су изостајали са наставе. Извођењем једноставнијих огледа, симулација, на једноставан начин објаснити појаве, процесе, законе, као и односе међу њима.

АКТИВНОСТИ

1. Идентификација ученика којима је потребна трајна и систематска помоћ у савладавању градива .....(током септембра)
  - на основу оцене и знања из предходног разреда
  - на основу изражене жеље ученика или сугестије родитеља
2. Формирање група ученика за допунску наставу.....(током септембра)
3. Утврђивање наставних садржаја који су неопходни за даље праћење градива, а ученици их нису усвојили.....(током септембра)
4. Анализирање узорка заостајања појединих ученика (незаинтересованост, нерад, слаба концентрација, одсуство мисаоних активности, здравствени, породични, социјални проблеми...)
5. Организовање часова допунске наставе по распореду током целе године за оне ученике којима је потребна трајна систематска помоћ.(током године)
6. Организовање повремених часова допунске наставе за ученике којима је потребна привремена помоћ (дуже изостајање са наставе, долазак из друге средине, привремене тешкоће) .....(током године по потреби)

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ МАТЕМАТИКА, СЕДМИ РАЗРЕД - ДОПУНСКА НАСТАВА

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	Разговор Текстуална Активна настава Сарадња	Анализирање, откривање, дискусија,	- Посматрају, - записују, - дискутују,

			<ul style="list-style-type: none"> - постављају питања, - закључују, - раде тимски, - сарађују, - израђују домаће задатке
--	--	--	--

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ МАТЕМАТИКА, СЕДМИ РАЗРЕД ДОПУНСКА НАСТАВА

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	Разговор Текстуална Активна настава Сарадња	Наставник поставља питања, наводи примере и очекује закључке од ученика, планира, излаже, упућује, демонстрира, контролише, прати	Црта, посматра, пише, развија способност кратког, јасног и прецизног изражавања и основних правила у вези са Питагорином теоремом, развија уредност у раду, стиче способност изражавања математичким језиком, решава задатке и домаће задатке

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ МАТЕМАТИКА, СЕДМИ РАЗРЕД - ДОПУНСКА НАСТАВА

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика

<p>ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ</p>	<p>Разговор, осмишљавањем погодних примера из живота и њиховим решавањем. Посматрање, уочавање, анализирање, упоређивање, повезивање знања, израда паноа, израда рачунских задатака</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Планира, - излаже, - упућује, - сарађује, - координира, - помаже, - демонстрира, - контролише, - прати 	<p>Посматра, пише, развија способност кратког, јасног и прецизног изражавања и основних правила у вези са алгебарским изразима, развија уредност у раду, стиче способност изражавања математичким језиком, решава задатке, закључује, израда домаћих задатака</p>
-----------------------------------	---	--	---

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ МАТЕМАТИКА, СЕДМИ РАЗРЕД - ДОПУНСКА НАСТАВА

<p>Тема</p>	<p>Начин остваривања</p>	<p>Активности наставника</p>	<p>Активности ученика</p>
<p>МНОГОУГАО</p>	<p>Навођење примера и контрапримера, осмишљавањем погодних примера из живота и њиховим решавањем. Посматрање, уочавање, описивање, откривање, упоређивање, повезивање знања, израда паноа, израда рачунских задатака, сарадња</p>	<p>Наставник поставља питања, наводи примере и очекује закључке од ученика, оцењује и стимулише ученике за рад и нове поступке.</p> <p>Планира, излаже, упућује, демонстрира</p>	<p>Посматра, логички закључује, пише, користи прибор за геометрију, црта, конструише, мери, развија способност кратког, јасног и прецизног изражавања, развија уредност у раду, стиче способност изражавања математичким језиком, решава задатке и конструише, мери, посматра,</p>

			записује, дискутује, поставља питања, сарађује, израђује домаће задатке
ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ МАТЕМАТИКА, СЕДМИ РАЗРЕД - ДОПУНСКА НАСТАВА			
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
КРУГ	Навођење примера и контрапримера, осмишљавањем погодних примера из живота и њиховим решавањем. Посматрање, уочавање, описивање, откривање, упоређивање, израда паноа, израда рачунских задатака, размена мишљења, сарадња	Наставник поставља питања, наводи примере и очекује закључке од ученика, оцењује и стимулише ученике за рад и нове поступке. Планира, излаже, упућује, демонстрира	Посматра, логички закључује, пише, користи прибор за геометрију, црта, конструише, мери развија способност кратког, јасног и прецизног изражавања, развија уредност у раду, стиче способност изражавања математичким језиком, решава задатке, конструише, дискутује, мери, посматра, записује, сарађује, израђује домаће задатке

Оцењивање:

Формативно оцењивање садржи следеће елементе:

- **опис постигнућа ученика**
- **опис ангажовања ученика у настави**
- **препоруче за даље напредовање.**

Опис постигнућа садржи информацију о томе која знања, умења и навике је ученик усвојио у складу са образовним стандардима постигнућа (ако постоје) и/или очекиваним исходима за узраст ученика/годину. Тај опис треба да буде јасан, прецизан и концизан. У зависности од тренутка када се оцена даје, постигнуће може обухватати све програмске теме и очекиване исходе учења или само неке од њих.

У опису ангажовања ученика налазе се кључна запажања о радним навикама ученика, односу према обавезама и задужењима, начину учења, степену залагања, комуникацији са другим ученицима и наставником. Осим тога, опис ангажовања указује на контекст у коме ученик показује највише домете у учењу, на активности при којима је видљиво његово задовољство или незадовољство.

Препорука за даље напредовање садржи прецизна упутства, односно савете наставника о томе шта у првим наредним корацима ученик треба да уради да би резултат учења био бољи од оствареног, или да би се задржао достигнути висок ниво постигнућа. Ради се о прецизно и за ученика јасно формулисаним саветима за краткорочно или дуготрајније поступање у даљем учењу.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине.

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- лако логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;
- показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;
- показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

Оцену добар (3) добија ученик који:

- у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;
- већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;
- у довољној мери критички расуђује;
- показује делимични степен активности и ангажовања.

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;

- понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;
- показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) добија ученик који:

- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима;
- критички не расуђује;
- не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: БИОЛОГИЈА

РАЗРЕД: 7.(СЕДМИ)

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 2

ЦИЉ (изучавања предмета у 7.разреду)

Циљ учења Биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, разумне значај биолошке разноврсности и потребу за одрживим развојем и развојем одговоран однос према себи и природи

Циљеви	Исходи	Садржај	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика
<p>ТЕМА:</p> <p>НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА</p> <p>-прикупљање и анализирање података о животним циклусима почевши од оплпђења</p> <p>-упоређивање бесполог и полног размножавања</p> <p>-идентификовање разлика између митозе и мејозе на основу промене броја хромозома и њихове улоге у развицу и репродукцији</p> <p>-одређивање односа између гена и хромозома и основне улоге генетичког материјала у ћелији</p> <p>-шематско приказивање наслеђивања пола и других особина према првом Менделовом правилу</p>	<p>-прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења;</p> <p>-упореди бесполно и полно размножавање;</p> <p>-идентификује разлике између митозе и мејозе на основну промене броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији;</p> <p>-одреди однос између гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији;</p> <p>-шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу;</p>	<p>Улога и значај једра у метаболизму ћелије.</p> <p>Деоба ћелије (хромозоми, настајање телесних и полних ћелија).</p> <p>ДНК и појам гена (алел, генотип, фенотип)</p> <p>Прво Менделово правило, крвне групе, трансфузија и трансплантација.</p> <p>Наслеђивање пола.</p> <p>Наследне болести.</p> <p>Животни циклуси биљака и животиња. Смена генерација. Једнополни и двополни организми. Значај и улога полног размножавања.</p>	<p>-у остваривању исхода најприкладније је користити:</p> <p>-моделе деоба које ученици могу самостално да направе</p> <p>на часовима додатне наставе или за домаћи задатак. (На основу модела ученик може да опише ток сваке деобе и да их упореди. Модел може да прикаже чак и комбиновање хромозома на почетку мејозе (што је важно за разумевање стварања разноврсних комбинација гена код потомака као извора варијабилности), што је суштински значај мејозе (и полног размножавања).</p> <p>-природни материјалкоји ученици могу прикупити у свом окружењу или на едукативним камповимау као примере бесполог размножавања код биљака и животиња.</p>	<p>дефинише појмове, објашњава нове речи, користи различите технике да се дође до резултата, излаже градиво,црта,</p> <p>демонстрира,</p> <p>едукује,</p> <p>прати</p> <p>евидентира,</p> <p>мотивише,</p> <p>поставља питања,одговара на питања</p>	<p>-повезују постојеће знање са новим.</p> <p>-слушају, питају,одговарају на питања.</p> <p>-проблеме учачају и решавају их</p> <p>-раздвајају битно од небитног, пореде, броје, сврставају у категорије, тумаче табеле, решавају задатке, процењују, предвиђају...)</p> <p>Учествују у комуникацији (дискутују, Организују (свој рад, простор, време...) Процењују свој рад и напредак, Сарађују са другима... Мисле (процењују, предвиђају, објашњавају, претпостављају, аргументују, закључују,</p>

--	--	--	--	--	--

Циљеви	Исходи	Садржај	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика
<p>-коришћење ИКТ и друге опреме у истраживању,обради података и приказивању резултата</p> <p>-табеларно и графичко представљање прикупљених података и извођење одговарајућих закључака</p> <p>-разматрање у групи,шта је и како учио и где та знања може да примени</p>	<p>-користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;</p> <p>-табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке;</p> <p>- разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.</p>		<p>-табеларно приказивање разлике митозе и мејозе (расподела наследног материјала,генетичка различитост и број хелија које настају по завршетку деобе).</p> <p>-фотографије које ученици сами направе за уочавање варијабилности код живих бића</p> <p>-шематски прикази наслеђивања пола и других особина према Првом Менделовом правилу</p> <p>- коришћењем мултимедијалних садржаја са еучионице и приказивање ученицима преко пројектора</p> <p>-приказивање часова</p>		

			који се емитују преко РТС канала са анализом		
--	--	--	--	--	--

Циљеви	Исходи	Садржај	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика
<p>ТЕМА:</p> <p>ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА</p> <p>-одређивање положаја организама на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи</p> <p>-упоређивање организма на различитим позицијама на „дрвету живота“ према начину на који обављају животне процесе;</p> <p>-коришћење микроскопа за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива;</p> <p>-упоређивање грађе животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма;</p> <p>повезивање грађе и животних процеса на нивоу ћелије и нивоу организма;</p> <p>-одређивање положаја</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <p>-одреди положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи;</p> <p>-упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота“ према начину на који обављају животне процесе;</p> <p>-користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива;</p> <p>-упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу</p>	<p>Основни принципи организације живих бића.</p> <p>Појам симетрије – типични примери код једноћелијских и вишећелијских организама; биолошки значај.</p> <p>Симетрија, цефализација и сегментација код животиња.</p> <p>Присуство/одсуство биљних органа, (симетрија и сегментација код биљака).</p> <p>Ћелије са специфичном функцијом: мишићне, крвне, нервне, ћелије затварачице...</p> <p>Грађа и улога ткива, органа, органских система и значај за функционисање организма.</p>	<p>у остваривању исхода дате теме организовати што више:</p> <p>-ученичког истраживања у објашњавању основних принципа организације живих бића и значају ткива, органа и органских система и за функционисање организма.</p> <p>- вежбања на различитим примерима које су ученици сакупили у свом окружењу и тако што више самостално успоставе везу између типа симетрије и начина живота (брзина, покретљивост...) одређене јединке у датим условима</p>	<p>дефинише појмове, објашњава нове речи, користи различите технике да се дође до резултата, излаже градиво, црта,</p> <p>демонстрира,</p> <p>едукује,</p> <p>прати</p> <p>евидентира,</p> <p>мотивише,</p> <p>поставља питања, одговара на питања</p>	<p>-повезују постојеће знање са новим.</p> <p>-слушају, питају, одговарају на питања.</p> <p>-проблеме уочавају и решавају их</p> <p>-раздвајају битно од небитног, пореде, броје, сврставају у категорије, тумаче табеле, решавају задатке, процењују, предвиђају...)</p> <p>Учествују у комуникацији (дискутују, Организују (свој рад, простор, време...) Процењују свој рад и напредак,</p>

човекових органа и њихове улоге;	организма; -повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма; -одреди положај човекових органа и њихову улогу;		спољашње средине -коришћење лабораторијског прибора пре свега школског микроскопа и фаворизовати индивидуални ангажман ученика у изради микроскопских препарата и микроскопирању.		Сарађују са другима... Мисле (процењују, предвиђају, објашњавају, претпостављају, аргументују, закључују,
----------------------------------	--	--	---	--	--

Циљеви	Исходи	Садржај	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика
-приказивање цртежом или моделом основних елемената грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; -коришћење лабораторијског прибора и школског микроскопа за израду и посматрање препарата; -хумано поступање према организмима које истражује	-цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; -користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање препарата; -хумано поступа према организмима које истражује.	Компаративни преглед грађе главних група биљака, гљива и животиња – сличности и разлике у обављању основних животних процеса на методски одабраним представницима	-преглед главних систематских група живих бића обработити кроз табеларни приказ сличности и разлика - коришћењем мултимедијалних садржаја са еучионице и приказивање ученицима преко пројектора -приказивање часова који се емитују преко РТС канала са анализом		

Циљеви	Исходи	Садржај	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика
<p>ТЕМА:</p> <p>ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА</p> <p>-одређивање положаја организма на дрвету живота на основуприкупљених и анализираних информација о његовој грађи;</p> <p>-упоређивање организама на различитим позицијама на „дрвету живота“ према начину на који обављају животне процесе;</p> <p>-коришћење микроскопа за посматрање грађе гљива, биљних и животињскихтквива;</p> <p>-разврставање организама према задатим критеријумима применом дихотомих кључева;</p> <p>-повезивање принципа систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста – фосила;</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <p>-одреди положај организма на дрвету живота на основуприкупљених и анализираних информација о његовој грађи;</p> <p>-упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота“ према начину на који обављају животне процесе;</p> <p>-користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињскихтквива;</p> <p>-разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомих кључева;</p> <p>-повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста – фосила;</p>	<p>Основни принципи систематике (Карл Лине, биномна номенклатура). Приказ разноврсности живота кроз основне систематске категорије до нивоа кола и класе.</p> <p>Докази еволуције, фосили и тумачење филогенетских низова (предачке и потомачке форме, прелазни фосили).</p>	<p>у остваривању исхода дате теме организовати што више:</p> <p>-демонстрирања у објашњавњу принципа систематике и спомињања биномне номенклатуре</p> <p>-вежбања у практичној примени дихотомог кључа</p> <p>-основне принципе систематике, кроз порекло и диверзификацију група организама од заједничког претка, треба илустровати приказом прелазних фосила</p>	<p>дефинише појмове, објашњава нове речи, користи различите технике да се дође до резултата, излаже градиво,црта,</p> <p>демонстрира,</p> <p>едукује,</p> <p>прати</p> <p>евидентира,</p> <p>мотивише,</p> <p>поставља питања,одговара на питања</p>	<p>-повезују постојеће знање са новим.</p> <p>-слушају, питају,одговарају на питања.</p> <p>-проблеме уочавају и решавају их</p> <p>-раздвајају битно од небитног, пореде, броје, сврставају у категорије, тумаче табеле, решавају задатке, процењују, предвиђају...)</p> <p>Учествују у комуникацији (дискутују, Организују (свој рад, простор, време...) Процењују свој рад и напредак, Сарађују са другима... Мисле (процењују, предвиђају, објашњавају, претпостављају, аргументују, закључују,</p>

Циљеви	Исходи	Садржај	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика
<p>-коришћење ИКТ и друге опреме у истраживању, обради података и приказу резултата;</p> <p>-представљање табеларно и графички прикупљених податка и извођење одговарајућих закључака;</p> <p>-разматрање, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.</p>	<p>-користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;</p> <p>-табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке;</p> <p>-разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.</p>		<p>- коришћењем мултимедијалних садржаја са еучионице и приказивање ученицима преко пројектора</p> <p>-приказивање часова који се емитују преко РТС канала са анализом</p>		

Циљеви	Исходи	Садржај	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика
<p>ТЕМА:</p> <p>ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ</p> <p>-идентификовање основних односа у биоценози на задатим примерима;</p> <p>-илустровање примера односа између еколошких фактора и ефеката природне селекције;</p> <p>-упоређивање прикупљених података о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима;</p> <p>-повезивање утицаја абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају;</p> <p>-анализирање разлика између сличности и сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције;</p> <p>-идентификовање трофичких ниво организма у мрежи исхране;</p> <p>-предлагање акција заштите биодиверзитета и учествовање у њима;</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <p>-идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима;</p> <p>-илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције;</p> <p>-упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима;</p> <p>-повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају;</p> <p>-анализира разлику између сличности и сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције;</p> <p>-идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране;</p> <p>-предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима;</p>	<p>Састав и структура популација. Популациона динамика (природни прираштај и миграције).</p> <p>Абиотички фактори и биотички односи као чиниоци природне селекције (адаптације).</p> <p>Мреже исхране. Животне области.</p> <p>Конвергенција и дивергенција животних форми.</p> <p>Заштита природе. Заштита биодиверзитета.</p>	<p>у остваривању исхода дате теме препорука је:</p> <p>да се користе теренска истраживања у паровима/групи. Ученици треба да прикупе податке о различитим врстама које живе на различитим стаништима. Није непоходно да знају назив врсте, довољно је да их разликују (пар/група прикупља податке о једној врсти).</p> <p>- графичко представљање података- нпр. зависност бројности од неког еколошког фактора (рецимо осветљености). Иако на станишту делује комплекс фактора, треба изабрати онај који је у том тренутку ограничавајући.</p> <p>-сумирање резултата свих парова/група ученици стичу целовиту слику о утицају одређеног еколошког фактора на бројност различитих врста.</p>	<p>дефинише појмове, објашњава нове речи, користи различите технике да се дође до резултата, излаже градиво,црта,</p> <p>демонстрира,</p> <p>едукује,</p> <p>прати</p> <p>евидентира,</p> <p>мотивише,</p> <p>поставља питања,одговара на питања</p>	<p>-повезују постојеће знање са новим.</p> <p>-слушају, питају,одговарају на питања.</p> <p>-проблеме учевају и решавају их</p> <p>-раздвајају битно од небитног, пореде, броје, сврставају у категорије, тумаче табеле, решавају задатке, процењују, предвиђају...)</p> <p>Учествују у комуникацији (дискутују, Организују (свој рад, простор, време...) Процењују свој рад и напредак, Сарађују са другима... Мисле (процењују, предвиђају, објашњавају, претпостављају, аргументују, закључују,</p>

Циљеви	Исходи	Садржај	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика
<p>-коришћење ИКТ и друге опреме у истраживању, обради података и приказу резултата;</p> <p>-табеларно и графички представљање прикупљених података и извођење одговарајућих закључака;</p> <p>-разматрање, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.</p>	<p>-користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;</p> <p>табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке;</p> <p>-разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.</p>		<p>--предлагање и учествовање у акцијама заштите биодиверзитета.</p> <p>-пројекат Плана инсеката у оквиру кога ученици могу да истраже биодиверзитет инсеката, угроженост опрашивача и значај инсеката за екосистеме.</p> <p>- коришћењем мултимедијалних садржаја са еучионице и приказивање ученицима преко пројектора</p> <p>-приказивање часова који се емитују преко РТС канала са анализом</p> <p>-на организованим ученичким екскурзијама</p>		

Циљеви	Исходи	Садржај	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика
<p>ТЕМА:</p> <p>ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ</p> <p>-анализирање задатог јеловника са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране; -идентификовање поремећаја исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија); -планирање времена за рад, одмор и рекреацију; -довођење у везу измењеног понашања људи са коришћењем психоактивних супстанци; -аргументовање предности вакцинације; -примењивање поступака збрињавања лакших облика крварења; -расправљање о различитости међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости; -коришћење ИКТ и друге опреме у истраживању, обради података и приказу резултата;</p> <p>-табеларно и графичко представљање прикупљених података и извођење одговарајућих закључака.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <p>-анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране; -идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија); -планира време за рад, одмор и рекреацију; -доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; -аргументује предности вакцинације; -примени поступке збрињавања лакших облика крварења; -расправља о различитости међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције прихватања различитости; -користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; -табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке.</p>	<p>Примери наследних болести.</p> <p>Особине и грађа вируса. Болести изазване вирусима.</p> <p>Имунитет, вакцине.</p> <p>Пулс и крвни притисак.</p> <p>Прва помоћ: повреде крвних судова (практичан рад).</p> <p>Принципи уравнотежене исхране и поремећаји у исхрани.</p> <p>Значај правилног чувања, припреме и хигијене намирница; тровање храном.</p> <p>Промене у адолесценцији.</p> <p>Здрави стилови живота (сан, кондиција, итд).</p> <p>Последице болести зависности – наркоманија.</p>	<p>у остваривању исхода дате теме</p> <p>препоруча је:</p> <p>-током објашњавања значаја вакцина пожељно је користити званичне статистичке податке и упутити ученике где те податке могу и сами да пронађу (Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“, Удружење педијатара Србије...).</p> <p>-анализирање и предлагање јеловника са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране уз могућност да се доведу стручњаци или одговарајуће установе.</p> <p>-емитовање едукативних филмова, позивање бившег наркомана да исприча своје животно искуство или да ученци направе кратке драматизације/скечеве на ову тему.</p>	<p>дефинише појмове, објашњава нове речи, користи различите технике да се дође до резултата, излаже градиво, црта, демонстрира, едукује, прати евидентира, мотивише, поставља питања, одговара на питања</p>	<p>-повезују постојеће знање са новим.</p> <p>-слушају, питају, одговарају на питања.</p> <p>-проблеме уочавају и решавају их</p> <p>-раздвајају битно од небитног, пореде, броје, сврставају у категорије, тумаче табеле, решавају задатке, процењују, предвиђају...)</p> <p>Учествују у комуникацији (дискутују, Организују (свој рад, простор, време...) Процењују свој рад и напредак, Сарађују са другима... Мисле (процењују, предвиђају, објашњавају, претпостављају, аргументују, закључују,</p>

Циљеви	Исходи	Садржај	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика
			<ul style="list-style-type: none"> - коришћењем мултимедијалних садржаја са еучионице и приказивање ученицима преко пројектора - приказивање часова који се емитују преко РТС канала са анализом - израда панона и ученичких презентација 		

ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

Ученик разуме основне биолошке појмове и процесе. Поседује општа знања о пореклу и развоју живота на Земљи на основу сазнања савремене биолошке науке. Познаје значај јединствености и очувања разноврсности живота на Земљи, разликује елементе грађе и функције живих бића и има развијену свест о општој здравственој и еколошкој култури. Уме да процени значај биолошких знања за развој људског друштва, а посебно у свом непосредном окружењу. Поседује истраживачке вештине потребне за рад у биологији. Способан је да примени стечена биолошка знања и вештине у свакодневном животу. Критички размишља и развија научни поглед на свет и оспособљен је за наставак школовања.

Основни ниво

Уме да разликује основне групе и систематске категорије живих бића, да познаје основне елементе грађе и нивое организације живих бића и животне средине. Уме да наведе основне фазе у индивидуалном развићу живих бића. Уме да наведе основне фазе у историјском развоју живог света и да правилно дефинише појам биолошке еволуције. Препознаје разлику између позитивног и негативног утицаја човека на биосферу, као и мере којима се могу смањити штетни утицаји на животну средину. Уме да дефинише основне еколошке појмове и одрживи развој, као и да препозна значај одрживог развоја. Одређује основне чиниоце који утичу на здравље, а посебно мере хигијене. Познаје различите друштвене ситуације и понашања која доводе до нарушавања здравља и зна како да их избегне. Уме да опише основне етапе у реализацији практичних и лабораторијских радова.

Средњи ниво

Уме да уочи основне принципе по којима су организми разврстани у одговарајуће систематске категорије и везу која постоји између грађе организама и њиховог функционисања. Уме да образложи основне генетичке појмове. Уме да разликује и разврста фазе у индивидуалном развићу живих бића. Уочава везу између геолошких доба и развоја живота на Земљи. Разликује и разврстава основне еколошке појмове и процесе и уме да уочи везу између еколошких система и животне средине. Примењује стечена знања из биологије у свакодневном животу, а посебно у очувању сопственог здравља. Познаје и у животу примењује принципе одрживог развоја. Уме да реализује практичне и лабораторијске радове.

Напредни ниво

Уме да анализира корелације које постоје између грађе и функционисања организама и животних услова у њиховој околини. Просуђује на који начин функционишу еволуциони механизми у развоју живог света. Анализира утицај средине и наслеђа на животне циклусе живих бића. Разуме фазе у историјском развоју живог света. Уме да објасни значај примене генетике у различитим подручјима људске делатности. Учествује у очувању и унапређењу биодиверзитета. Анализира утицаје различитих чинилаца на здравље и вреднује различите стилове живота. Вреднује значај биолошких открића за развој људског друштва и уме самостално да процени квалитет биолошке информације у медијима. Уме да ревидира/преради и реорганизује сопствени систем биолошког знања и сопствене ставове. Осмишљава, приказује и критички анализира резултате практичног и лабораторијског рада.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Ове компетенције се односе на: овладавање знањима и вештинама о јединству живота на Земљи, његовој разноврсности, као и о месту и улози човека у природи; примену стечених знања и вештина у свакодневном животу, превасходно у очувању сопственог здравља и одабиру квалитетног начина живота; стицање знања, вештина и формирање ставова који ће допринети екологији заштите животне средине, очувању биодиверзитета и постизању одрживог развоја.

Основни ниво

На основном нивоу ученик: Уме тачно да дефинише заједничке особине живих бића и може да препозна по чему је живот на Земљи јединствен. Зна основне чињенице о грађи и функцији живих бића. Познаје основне чињенице о најчешћим болестима и повредама и уме да избегне ситуације које доводе до болести и повреда, као и да правилно реагује и потражи адекватну помоћ. Уме да наведе основне појмове и чињенице о организацији наследног материјала. Познаје основне чињенице о биодиверзитету, његовој угрожености и начинима заштите. Познаје разноврсност живог света непосредне околине и одговорно се односи према њему.

Средњи ниво

На средњем нивоу ученик: Разуме повезаност грађе и функције живих бића. Уме да уочи везу између грађе и физиологије човека и оспособљен је да примени стечена знања у свакодневном животу у очувању здравља. Уочава место и улогу човека у природи и његову одговорност за последице развоја човечанства. Може да уочи везу између узрока и последица загађења животне средине и на основу тога разуме потребу заштите животне средине. Користи знања о разноврсности живог света своје околине ради побољшања квалитета сопственог живота. Познаје разноврсности живог света Србије и одговорно се односи према њему

Напредни ниво

На напредном нивоу ученик: Способан је да направи упоредни преглед грађе и функције појединих група организама. Вреднује основне чињенице о пореклу живота на Земљи и човека на основу познавања еволуционе биологије. Разуме основне чињенице о јединству и разноврсности живота на Земљи. Анализира на који начин долази до поремећаја у нормалном функционисању организма, а што доводи до нарушавања здравља и способан је да заступа здраве животне навике. У стању је да уочи узроке и анализира последице загађења и да учествује у различитим акцијама заштите, обнове и унапређења животне средине. Поседује одговоран став према животној средини у складу са принципима одрживог развоја.

ХОРИЗОНТАЛНА И ВЕРТИКАЛНА ПОВЕЗАНОСТ (подразумева повезаност у оквиру предмета и између различитих наставних предмета):

Предмет	Разред	Корелативни садржаји	Међупредметна компетенција
Биологија	5. и 6.	-Садржаји свих тема	-рад са подацима и информацијама - компетенција за учење -комуникација -сарадња -решавање проблема -одговоран однос према околини -одговоран однос према здрављу -дигитална компетенција --предузимљивост и оријентација ка предузетништву -естетичка компетенција -одговорно учешће у демократском друштву
Математика	5. 6.	- Мерење дужине и једнакост дужи. - Примене разломака (проценти, аритметичка средина, размера, вероватноћа). -Приказ података у кординатном систему -Размере пропорције проценти	-рад са подацима и информацијама - компетенција за учење -комуникација -сарадња -решавање проблема -компетенција за учење
Физика	6. 7.	-Методе истраживања у физици(посматрање, мерење, оглед) -Основне и изведене физичке величине(микро, мили, кило, мега) -Мерење дужине(метарска трака, лењир), запремине(мензура), времена(часовник, хронометар) - Унутрашња енергија и температура.	-одговоран однос према околини -одговоран однос према здрављу -комуникација -сарадња -решавање проблема
Физичко и здравствено васпитање	5.	- Физичка активност, вежбање и здравље - Утицај правилне исхране на здравље и развој људи -Исхрана пре и после вежбања -Вежбање и играње на чистом ваздуху – чување околине приликом вежбања	-рад са подацима и информацијама -дигитална компетенција -решавање проблема -компетенција за учење

Информатика и рачунарство	5.	<ul style="list-style-type: none"> -Претраживање Интернета, -одабир резултата и преузимање садржаја -Заштита приватности личних података -Заштита здравља, ризик зависности од технологије и управљање временом 	<ul style="list-style-type: none"> -одговоран однос према окоolini -предузимљивост и оријентација ка предузетништву -рад са подацима и информацијама -дигитална компетенција
Географија	5.	<ul style="list-style-type: none"> - распоред копна и воде на Земљи - Човек и рељеф (позитивни и негативни утицаји) - Човек и клима (атмосферске непогоде, утицај човека на климу) - Угроженост и заштита живог света 	<ul style="list-style-type: none"> -одговоран однос према окоolini -предузимљивост и оријентација ка предузетништву
Техника и технологија	5. 7.	<ul style="list-style-type: none"> - Природни ресурси на Земљи. -Управљање отпадом (рециклажа; заштита животне средине). - Интернет претрага и приступ online ресурсима - Зависност очувања животне средине од технологије. - Основне компоненте ИКТ уређаја. - Рационално коришћење ресурса на Земљи и очување и заштита животне средине. 	<ul style="list-style-type: none"> -естетска компетенција -комуникација -сарадња -одговоран однос према окоolini
Ликовна култура	5.	<ul style="list-style-type: none"> -рециклирани материјал -ритам у природи - Линије у природи и окружењу - Врсте уметничког цртежа -Читање (декодирање) цртежа - Кретање облика у природи и окружењу 	<ul style="list-style-type: none"> -комуникација -сарадња -решавање проблема
Српски језик	5. 7.	<ul style="list-style-type: none"> -Препричавање, причање, описивање -Богаћење речника - Уметнички и научнопопуларни текстови о природним лепотама и културноисторијским споменицима завичаја - Предања о постанку бића, места и ствари. -Пословице, изреке; питалице; - Усмени и писмени састави према унапред задатим смерницама (ограничен број речи) -Правописне и језичке вежбе(изражајно читање,допуњавање текста) 	<ul style="list-style-type: none"> -комуникација -сарадња -решавање проблема
Страни језик	5.	<ul style="list-style-type: none"> - Слушање и читање једноставнијих описа живих бића, - поређење живих бића 	<ul style="list-style-type: none"> -комуникација

			-сарадња -решавање проблема
Хемија	7.	- Супстанца. Врсте супстанци: хемијски елементи, хемијска једињења и смеше - Вода и ваздух – хомогене смеше у природи.	-рад са подацима и информацијама - компетенција за учење -комуникација -сарадња -решавање проблема -компетенција за учење

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У настави оријентисано је ка достизању исхода пратесе и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици парти-ципирају, како прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, документују итд.

Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити ниво исхода и начине оцењивања, као и оцењивање са његовом сврхом:

Ниво циља учења	Одговарајући начин оцењивања	Сврха оцењивања	Могућа средства оцењивања
Памтити (навести, препознати, идентификовати...)	Објективни тестови са допуњавањем кратких одговора, задаци са означавањем, задаци више-струког избора, спаривање појмова. Дискусија на часу, мапе	Оцењивање наученог (сумативно)	Тестови, писмене вежбе, извештаји, усмено испитивање, есеји. Посматрање, контролне вежбе, дијагностички тестови, дневници

<p>Разумети(навести пример, упоредити, објаснити, препричати)</p> <p>Примена((употребити,спровести, демонстрирати...)</p> <p>Анализирати(систематизовати, приписати, разликовати...)</p> <p>Евалуирати(проценити,критиковати, проверити...)</p> <p>Креирати(поставити хипотезу,конструисати,планирати)</p>	<p>појмова, проблемски задаци, есеји.</p> <p>Лабораторијске вежбе, проблемски задаци, симулације.</p> <p>Дебате, истраживачки радови, есеји, студије случаја, решавање проблема.</p> <p>Дневници рада ученика, студије случаја, критички прикази, проблемски задаци.</p> <p>Експерименти, истраживачки пројекти</p>	<p>Оцењивање за учење(формативно)</p>	<p>рада,самоевалуација,вршњачко оцењивање,практичне вежбе)</p>
--	---	---------------------------------------	--

За сумативно оцењивање знања и вештина научног истраживања ученици би требало да решавају задатке који садрже неке аспекте истраживачког рада, да садрже новине тако да ученици могу да примене стечена знања и вештине, а не само да се присете информација и процедура које су запамтили, да садрже захтев за предвиђањем, планирањем, реализацијом неког истраживања и интерпретацијом задатих података. У вредновању научног, поредусменог испитивања, најчешће се користе тестови знања. На интернету, коришћењем кључних речи outcome assessment (testing, forms, descriptiv/numerical), могу се наћи различити инструментизао оцењивање и праћење.

У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада. Избор инструмента за формативно вредновање зависи од врсте активности коју се вреднује. Када је у питању нпр. практичан рад (тимски рад, пројектна настава, те-ренска

настава и слично), може се применити чек листа у којој суприказани нивои постигнућа ученика са показатељима испуњености, а наставник треба да означи показатељ који одговара понашању ученика.

Тема/Садржај	Циљ	Начиноста ривања садржаја	Међупредметна овезаност исхода/ садржаја	Исходи	Активности наставника	Активности ученика
<p>Наслеђивање и еволуција</p> <p>Улога и значај једра у метаболизму ћелије.</p> <p>Деоба ћелије (хромозоми, настајање телесних и полних ћелија).</p> <p>ДНК и појам гена (алел, генотип, фенотип)</p> <p>Прво Менделово правило, крвне групе, трансфузија и трансплантација.</p> <p>Наслеђивање пола.</p> <p>Наследне болести.</p> <p>Животни циклуси биљака и животиња.</p> <p>Смена генерација.</p> <p>Једнополни и двополни организми.</p> <p>Значај и улога полног</p>	<p>Да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, разуме значај биолошке разноврсности и потребу за одрживим развојем и развије одговоран однос према себи и природи.</p>	<p>Дискусија на тему гена и наследног материјала</p> <p>Рад на објашњавању основа генетичких специфичности</p> <p>Полемика о наследним болестима и начинима размножавања</p>	<p>Музичка култура</p> <p><i>Човек у праисторији улога музике у првобитном друштву и преношење на потомство</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења – упореди бесполно и полно размножавање – идентификује разлике између митозе и мејозе на основну промене броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији – одреди однос између гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији – шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу – одреди положај организма на дрвету живота на 	<p>Мотивише ученике за додат несдржаје,</p> <p>води разговор са ученицима</p> <p>записује,</p> <p>демонстрира,</p> <p>организује рад,</p> <p>евидентира, анализира,</p> <p>припрема материјал за час,</p> <p>записује,</p> <p>вреднује,</p> <p>сажима,</p> <p>илуструје,</p> <p>прати и евидентира рад ученика,</p> <p>поставља питања, одговара на питања ученика,</p>	<p>Повезују садржаје са ранијим знањима, посматрају и описују, класификују, илуструју, дефинишу, закључују, уочавају, наводе примере из живота, обележавају, препознају, идентификују, израђују препарате, прикупљају природни материјал, праве збирке, анализирају, истражују, дискутују</p>

размножавања.				<p>основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи – упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота“ према начину на који обављају животне процесе</p>		
---------------	--	--	--	--	--	--

У процесу оцењивања добро је користити портфолио (збирка докумената и евиденција о процесу и продуктима рада ученика, уз коментаре и препоруке) као извор података и показатеља о напредовању ученика. Предности коришћења портфолија су вишеструке: омогућава континуирано и систематско праћење напредовања, подстиче развој ученика, представља увид у праћење различитих аспеката учења и развоја, представља подршку у оспособљавању ученика за самопроцену, пружа прецизнији и поузданији увид у различите области постигнућа (јаче и слабе стране) ученика.

Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Ако наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак учењу, а који су у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању, ученици се учедаразмишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На основу резултата праћења и

вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења.

Важно је да наставник континуирано прати и вреднује, осим постигнућа ученика и процес наставе и учења, себе и сопствени рад. Све што се покаже добрим и корисним наставник ће користити и даље у својој наставној пракси, а све што се покаже као недовољно ефекасно требало би унапредити.

<p>Јединство грађе и функције као основа живота</p> <p>Основни принципи организације живих бића. Појам симетрије—типични примери код једноћелијских и вишећелијских организама; биолошки значај. Симетрија, цефализација и сегментација код животиња. Присуство/одсуство биљних органа, (симетрија и сегментација код биљака).</p> <p>Ћелије са специфичном функцијом: мишићне, крвне, нервне, ћелије затварачице...</p> <p>Грађа и улога ткива, органа, органских система и значај за функционисање организма.</p> <p>Компаративни преглед грађе главних група</p> <p>биљака, гљива и животиња — сличности и разлике у обављању основних животних процеса на методски одабраним представницима.</p>	<p>Развој ученичке способности да разликује жива бића</p> <p>Развој свести код ученика о основним типовима ћелије који постоје</p>	<p>Дискусија на тему различитих врста организама и живих бића</p> <p>Рад са групама на тему основних животних процеса</p> <p>Полемика о основној грађи ћелије и разликама између истих</p>	<p>Географија</p> <p><i>Човек и клима, атмосферске непогоде и утицај на климу</i></p> <p>Географија,</p> <p><i>Човек и вода, заштита воде од загађења</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива – разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомих кључева – повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста – фосила 	<p>Мотивише ученике за додатна садржаја,</p> <p>води разговор са ученицима,</p> <p>записује,</p> <p>демонстрира,</p> <p>организује рад, евидентира, анализира,</p> <p>припрема материјал за час,</p> <p>записује,</p> <p>вреднује,</p> <p>сажима,</p> <p>илуструје,</p> <p>прати и евидентира рад ученика,</p> <p>поставља питања, одговара на питања ученика,</p>	<p>Повезују садржаје са ранијим знањима, посматрају и описују, класификују, илуструју, дефинишу, закључују, уочавају, наводе примере из живота, обележавају, препознају, идентификују, израђују препарате, прикупљају природни материјал, праве збирке, анализирају, истражују, дискутују</p>
---	--	--	---	--	--	---

<p>Порекло и разноврсност живота</p> <p>Основни принципи систематике (Карл Лине, биномна номенклатура)</p> <p>Приказ разноврсности живота кроз основне систематске категорије до нивоа кола и класе</p> <p>Докази еволуције, фосили и тумачење филогенетских низова (предачке и потомачке форме, прелазни фосили).</p>	<p>Развијање меморије код ученика, из разлога што треба упамтити разноврсност и разноликост живих организама на планети и додавати нове информације.</p> <p>Развој расуђивања, како би се могле уочити разлике међу различитим групама организама и самим тим их боље проучити.</p> <p>Развијање критичког мишљења</p> <p>Развој свести код ученика о сопственом и јавном здрављу и начинима његовог очувања.</p> <p>Упознавање са негативним последицама алкохола</p> <p>Дискусије о обољењима изазваним бактеријама и зараженим животињама</p>	<p>Методом предавања садржаја на ученицима а занимљив начин чиме би они усвојили најважније чињенице.</p> <p>Започињањем дискусије на тему разноврсности живота, процеса у живим бићима, класификацијом организама на специфичне групе и укључивањем ученика.</p>	<p>Српски језик и књижевност</p> <p><i>Робинзон Крусо, Данијел Дефо</i> (преживљавање на пустом острву)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима – илуструје примерима односа између еколошких фактора и ефеката природне селекције – упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима 	<p>-Мотивише ученике за додатно садржаје, води разговор са ученицима, записује, демонстрира, организује рад, евидентира, анализира, припрема материјал за час, записује, вреднује, сажима, илуструје, прати и евидентира рад ученика, поставља питања, одговара на питања ученика,</p>	<p>Повезују садржаје са ранијим знањима, посматрају и описују, класификују, илуструју, дефинишу, закључују, уочавају, наводе примере из живота, обележавају, препознају, идентификују, израђују препарате, прикупљају природни материјал, праве збирке, анализирају, истражују, дискутују</p>
---	--	---	---	---	--	---

--	--	--	--	--	--	--

<p>Живот у екосистему</p> <p>Састав и структура популација. Популациона динамика (природни прираштај и миграције)</p> <p>Абиотички фактори и биотички односи као чиниоци природне селекције (адаптације)</p> <p>Мреже исхране. Животне области.</p> <p>Конвергенција и дивергенција животних форми</p> <p>Заштита природе</p> <p>Заштита</p>	<p>Развој еколошке свести код ученика како би се што боље упознали са могућностима очувања природе како у свом окружењу тако и на глобалном плану</p> <p>Развој креативности кроз разне пројекте од јавног значаја за све организме у околини</p> <p>Увођење ученика у свет екологије, рециклаже и одрживог развоја као главних предуслова за успешно очување планете на којој живимо</p>	<p>Предавањем о екосистемама и њиховој подели</p> <p>Разговором о разним облицима загађења и начинима за њихово сузбијање</p> <p>Рад са групама о разним врстама абиотичких и биотичких фактора</p>	<p>Географија, <i>Угроженост и заштита живог света</i></p> <p>Географија, <i>Одговорност човека према планети Земљи</i></p> <p>Ликовна култура <i>Ритам у природи, смена годишњих доба, звуци и кретање</i></p> <p>Српски језик и књижевност <i>Поље, Јован Дучић (ште је јечам, пресвлачење змије ...)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – илуструје примерима односа између еколошких фактора и ефеката природне селекције – упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима; – повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају – анализира разлику између сличности 	<p>-Мотивише ученике за додатно садржаје, води разговор са ученицима, записује, демонстрира, организује рад, евидентира, анализира, припрема материјал за час, записује, вреднује, сажима, илуструје, прати и евидентира рад ученика, поставља питања, одговара на питања ученика,</p>	<p>Повезују садржаје са ранијим знањима, посматрају и описују, класификују, илуструју, дефинишу, закључују, уочавају, наводе примере из живота, обележавају, препознају, идентификују, израђују препарате, прикупљају природни материјал, праве збирке, анализирају, истражују, дискутују</p>
---	---	---	---	---	--	---

<p>биодиверзитета</p>				<p>и сродности организам а на примерим а конвергенције и дивергенције; – идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране - предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима</p>		
<p>Човек и здравље</p> <p>Примери наследних болести</p> <p>Особине и грађа</p>	<p>Развијање меморије код ученика, из разлога што треба упамтити разноврсност и разноликост живих организама на планети и додавати нове информације.</p>	<p>Методом предавања садржаја на ученицима занимљив начин чиме би</p>	<p>Српски језик и књижевност</p> <p><i>Робинзон Крузо,</i> <i>Данијел Дефо</i> (преживљава</p>	<p>– анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране – идентификује поремећај</p>	<p>Мотивише ученике за додатно садржаје, води разговор са ученицима, записује, демонстрира, организује рад, евидентира, анализира,</p>	<p>Повезују садржаје са ранијим знањима, посматрају и описују, класификују, илуструју, дефинишу, закључују, уочавају, наводе примере из живота, обележавају, препознају, идентификују, израђују препарате, прикупљају природни материјал, праве збирке, анализирају, истражују, диску</p>

<p>вируса. Болести изазване вирусима</p> <p>Имунитет, вакцине</p> <p>Пулс и крвни притисак</p> <p>Прва помоћ: повреде крвних судова (практичан рад)</p> <p>Принципи уравнотежене исхране и поремећаји у исхрани</p> <p>Значај правилног чувања, припреме и хигијене намирница; тровање храном</p> <p>Промене у</p>	<p>Развој расуђивања, како би се могле уочити разлике међу различитим групама организама и самим тим их боље проучити.</p> <p>Развијање критичког мишљења</p> <p>Развој свести код ученика о сопственом и јавном здрављу и начинима његовог очувања.</p> <p>Упознавање са негативним последицама алкохола</p> <p>Дискусије о обољењима изазваним бактеријама и зараженим животињама</p>	<p>они усвојили најважније чињенице.</p> <p>Започињањем дискусије на тему разноврсности живота, процеса у живим бићима, класификацијом организама на специфичне групе и укључивањем ученика</p> <p>Организовањем презентације о здравом стилу живота и разним врстама повреда у сарадњи са наставницима физичке</p>	<p>ње на пустом острву)</p> <p>Физичко васпитање</p> <p><i>Вежбе за јачање кардиоваскуларног система</i></p>	<p>е исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија)</p> <ul style="list-style-type: none"> – планира време за рад, одмор и рекреацију – доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци – аргументује предности вакцинације; – примени поступке збрињавања лакших облика крварења <p>- расправља о различитости међу људима са аспекта генетичке</p>	<p>припрема материјал за час,</p> <p>записује,</p> <p>вреднује,</p> <p>сажима,</p> <p>илуструје,</p> <p>прати и евидентира рад ученика,</p> <p>поставља питања, одговара на питања ученика,</p>	<p>туђу</p>
--	---	---	--	--	---	-------------

<p>адолесценцији</p> <p>Здрави стилови живота (сан, кондиција, итд)</p> <p>Последице болести зависности – наркоманија</p>		<p>културе</p> <p>Уласком у дијалог и полемику о променама у вези климе</p>		<p>варијабилности, толеранције и прихватања различитости</p>		
---	--	---	--	--	--	--

Тема	Циљ	Исходи и стандарди	Садржај	Начин остваривања	Активности (наставника и ученика)	Корелација
<p>Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас</p>	<p>Омогућавање ученицима да разумеју предмет изучавања хемије и научни метод који се у хемији долази до сазнања</p> <p>Оспособљавање ученика да користе уџбеник и радну свеску</p>	<p>Након обрађене наставне теме ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - схвати да је хемија једна од природних наука која објашњава промене у природи; - уочава шта је предмет изучавања хемије и како хемија долази до сазнања; - се оспособи за коришћење уџбеника и радне свеске; <p>ХЕ.1.1.1; ХЕ.1.1.2; ХЕ.1.1.3; ХЕ.1.1.4;</p>	<p>Хемија као природна наука и како се у хемији долази до сазнања.</p>	<p>Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас је тема у којој ученици идентификују појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама, кроз различите примере из савременог живота (на пример, производња и прерада хране, производња лекова, нових врста грађевинских и изолационих материјала, козметичких производа, средстава за хигијену, конзерванаса, боја, лакова). Ученици би требало да уоче да је</p>	<p>Активности наставника</p> <ul style="list-style-type: none"> -планира -припрема -демонстрира - едукује -поставља питања -одговара на ученичка питања -изводи огледе -усмерава -оцењује <p>Активности ученика</p> <ul style="list-style-type: none"> - слушају -посматрају 	<p>Физика: појам и мерење температуре;</p> <p>Техничко и информатичко образовање: мерење и мерна средства</p>

		<p>ХЕ.1.1.8; ХЕ.1.1.12; ХЕ.1.5.1; ХЕ.1.6.1; ХЕ.1.6.2. ХЕ.3.1.1; ХЕ.3.1.2; ХЕ.3.1.8.</p>		<p>развијеност хемијске производње значајан показатељ нивоа развијености друштва, да хемијски производи представљају стално окружење савременог човека, са свим добитима и ризицима. Хемија као природна наука, заједно са физиком и биологијом, пружа могућност комплексног сагледавања природе и доприноси да ученици формирају позитиван став према њеном очувању.</p> <p>У оквиру теме ученици идентификују да је предмет изучавања хемије супстанца.</p>	<p>-дискутују</p> <p>-уочавају</p> <p>-разликују</p> <p>-повезују</p> <p>-анализирају</p> <p>-закључују</p> <p>-самостално користе посуђе и прибор</p> <p>-уносе податке у радну свеску</p>	
--	--	---	--	---	---	--

Тема	Циљ	Исходи и стандарди	Садржај	Начин остваривања	Активности (наставника и ученика)	Корелација
Хемијска лабораторија	Оспособљавање ученика да прави разлику између супстанце и физичког тела, односно физичког поља. Стицање знања о физичким и хемијским својствима и променама супстанци. Развијање логичког размишљања и прављења разлике између елемената, једињења, смеша и чистих супстанци..	Након обрађене наставне теме ученик треба да: -разуме фазе научног метода. -зна шта је хемијски експеримент и где се изводи; -зна и разуме шта је демонстрациони оглед и ко га изводи; -разуме и зна физичке величине и њихове мерне јединице и препознаје мерне инструменте и физичке величине које се њима мере; -зна и разуме основна правила рада, мере опреза у хемијској лабораторији; -зна какве незгоде могу настати у хемијској лабораторији; - разуме шта подразумева прва помоћ у хемијској	Материја и супстанца. Усвајање основних хемијских појмова . Физичке и хемијске особине и промене супстанце. Елементи, једињења, чисте супстанце. Разлика између чистих супстанци и смеша. Раздвајање смеша.	-Кроз лабораторијске вежбе показати како долази до хемијске реакције, издвајање гаса, талога, промена боје -Физичка својства показати кроз вежбу са натријум- хлоридом, гвожђем, магнезијумом, шећером(боја, агр.стање, растворљивост). Физичке и хемијске промене кроз вежбу савијања и сагоревања Mg траке, шећера....Вежба како направити смешу и на који начин је раздвојити (одливањем, цеђењем, кристализацијом и помоћу магнета)	Активности наставника -планира -припрема -демонстрира - едукује -поставља питања -одговара на ученичка питања -изводи огледе -усмерава -оцењује Активности ученика - слушају -посматрају -дискутују -уочавају -разликују -повезују -питају -одговрају -анализирају -закључују -процељују -истаражуј -бележе -експериментишу - користе посуђе и прибор	Физика : физичко тело; Техничко и информатичко образовање: трансформација материје

		<p>лабораторији; -правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; -експериментално појединачно и у групи испита, опише и објасни физичка и хемијска својства супстанци и физичке и хемијске промене супстанци; -објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу; објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима. ХЕ.1.1.1; ХЕ.1.1.2; ХЕ.1.1.3; ХЕ.1.1.4; ХЕ.1.1.8; ХЕ.1.1.9;</p>				
--	--	--	--	--	--	--

		XE.1.1.10; XE.1.1.12; XE.2.1.1; XE.2.1.5; XE.2.1.7; XE.2.6.1; XE.2.6.2; XE.2.6.3. XE.3.1.8; XE.3.6.1; XE.3.6.2; XE.3.6.3; XE.3.6.4; XE.3.1.2; XE.3.1.8.				
--	--	---	--	--	--	--

Тема	Циљ	Исходи и стандарди	Садржај	Начин остваривања	Активности (наставника и ученика)	Корелација
Атоми и хемијски елементи	<p>Стицање основних знања о атому, као најмањој честици, његовој структури и маси.</p> <p>Упознавање са структуром атома и оспособљавање разликовања честица које га граде, разликом у њиховим масама и наелектрисању.</p> <p>Оспособљавање да</p>	<p>Након обрађене наставне теме ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула; -повезује распоред електрона у атому елемента с положајем елемента у Периодном систему елемената и својствима елемента; -зна да нуклеони чине језгро, а електрони образују електронски омотач атома; -зна релативна наелектрисања 	<p>Увођење основних појмова о честицама које граде супстанцу.</p> <p>Атом и његова грађа.</p> <p>Језгро атома и електронски омотач.</p> <p>Хемијски елементи</p>	<p>- Презентације, интерактивна табла</p> <p>-демонстрациони огледи за постављање претпоставке о честичној структури супстанце:</p> <p>растварање калијум-перманганата и разблаживање добијеног раствора</p> <p>- кроз групни рад правити моделе атома и распоред</p>	<p>Активности наставника</p> <ul style="list-style-type: none"> -излаже наставно градиво -објашњава -поставља питања -одговара на ученичка питања -изводи огледе -помаже ученицима у извођењу огледа -изводи закључке -оцењује <p>Активности ученика</p> <ul style="list-style-type: none"> -посматрају моделе -изводе закључке -решавају задатке -изводе огледе 	Физика: честични састав супстанце

	<p>разуме квалитативно и квантитативно значење симбола елемената и њихов положај у ПСЕ .</p>	<p>протона, неутрона и електрона; -повезује наелектрисања протона, неутрона и електрона са наелектрисањем атома; -уочава однос маса протона, неутрона и електрона; -разликују атомски од масеног броја; -објашњава зависност масеног броја од броја нуклеона; -повезује атомски и масени број са израчунавањем броја протона, неутрона и електрона; -уочава да су изотопи атоми истог елемента, али да се разликују по маси; -повезује знање о изотопима са њиховом применом; -разуме да се електрони крећу у електронском омотачу по енергетским нивоима; -зна да се електрони по енергетским нивоима разликују по енергији; разуме појам валентних електрона; примењује правила распоређивања електрона по енергетским нивоима; -уочава, анализира и објашњава податке из таблице Периодног система елемената; -разуме својства елемената, атомски број, број и распоред електрона у електронском омотачу; -разликује хемијске елементе и</p>	<p>.Симболи хемијских елемената.</p> <p>Положај елемената у ПСЕ и релативна атомска маса.</p> <p>Шта су изотопи кроз примере</p>	<p>њихоих електрона по енергетским нивоима</p>	<p>-раде шеме -одређују податке из периодног система елемената -бележе запажања у радне свеске</p>	
--	--	---	--	--	--	--

		<p>једињења на основу хемијских симбола и хемијских формула; изгради знање о племенитим гасовима; зна на који начин се добијају племенити гасови; зна физичка својства племенитих гасова; објасни стабилност племенитих гасова.</p> <p>ХЕ.1.1.6; ХЕ.1.1.8. ХЕ.2.1.2. ХЕ.3.1.2; ХЕ.3.1.4.</p>				
--	--	--	--	--	--	--

Тема	Циљ	Исходи и стандарди	Садржај	Начин остваривања	Активности (наставника и ученика)	Корелација
	<p>Стицање знања о честицама које изграђују супстанце. Оспособљавање ученика да знају</p>	<p>Након обрађене наставне теме ученик треба да:</p> <p>-препознаје тип хемијске везе у супстанцама и повезује га са</p>	<p>Које све честице граде супстанцу, начин на који се оне међусобно удружују и уређују и условљености својстава структуром</p>	<p>Кроз презентације, коришћење интерактивне табле и интернета приближити ученицима нове појмове .</p> <p>Приказивање структуре ковалентних</p>	<p>Активности наставника</p> <p>-планира</p> <p>-припрема</p> <p>-демонстрира</p> <p>- едукује</p>	<p>Ликовна култура: цртање угљениковим штапићем- хемија кристална решетка</p> <p>Техничко и информатичко</p>

<p>Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења</p>	<p>и праве разлику између јонске и ковалентне везе. Да разумеју како од атома настају молекули и јони и да разумеју сличности и разлике међу њима. Стицање знања о валентним електронима, валенци и оспособити их да на основу хемијске формуле одреде валенцу и обрнуто. Развијање вештина да умеју да користе електронске, молекулске и структурне формуле и да</p>	<p>својствима тих супстанци; -објашњава настајање ковалентне везе на једноставнијим примерима; -разликује поларну и неполарну ковалентну везу; -разуме квалитативно и квантитативно значење хемијских формула; -разликује молекулске, електронске и структурне формуле и разуме њихово значење; -објашњава настајање молекула елемената и молекула једињења; -објашњава</p>	<p>супстанце. Усвајање појма молекула и писање хемијских формула. Како настају молекули елемената и једињења. Типови хемијских веза (јонска и ковалентна). Који електрони учествују у грађењу хемијских веза. Усвајање појма веленца. Одређивање валенце на основу хемијске формуле и писање хемијске формуле на</p>	<p>и јонских једињења моделима молекула и атома и моделима кристалних решетки . Кроз рад у групама ученици сами праве моделе молекула са јонском, ковалентном везом и моделе кристалне решетке. На тај начин састављају моделе и пишу хемијске формуле добијених молекула.</p>	<p>-поставља питања -одговара на ученичка питања -изводи огледе -усмерава -оцењује Активности ученика - слушају -посматрају -дискутују -уочавају -разликују -повезују -анализирају -закључују -самостално користе посуђе и прибор -уносе податке у радну свеску</p>	<p>образовање: својства материјала и легура</p>
---	---	---	---	---	---	---

		<p>настанак јонске везе на примерима; -разуме да је хемијска формула једињења са јонском везом најмањи бројчани однос јона у јонској кристалној решетки; -разуме разлике и сличности између атома и јона по броју и врсти субатомских честица; -разуме појам кристалне решетке и разликује атомске, молекулске и јонске кристалне решетке на примерима; -повезује честичну структуру супстанце и агрегатно стање</p>	<p>основу познатих валенци елемената.</p>			
--	--	--	---	--	--	--

		које она има при нормалним условима; -учава и објашњава зависност својстава хемијских једињења од типа хемијске везе и врсте кристалне решетке; -учава, анализира, објашњава и закључује о разликама у својствима једињења са поларном и неполарном ковалентном везом на основу огледа; -примењује правила писања хемијских формула на основу валенце елемената				
--	--	--	--	--	--	--

		<p>-разликује молекулске, електронске и структурне формуле и разуме њихово значење; -одређује валенце елемената на основу хемијске формуле; на основу модела напише хемијску формулу.</p> <p>ХЕ.1.1.1; ХЕ.1.1.2; ХЕ.1.1.3; ХЕ.1.1.4; ХЕ.1.1.5; ХЕ.1.1.6; ХЕ.1.1.8; ХЕ.1.1.10; ХЕ.1.1.11</p> <p>ХЕ.2.1.1; ХЕ.2.1.2; ХЕ.2.1.4.</p> <p>ХЕ.3.1.1; ХЕ.3.1.3; ХЕ.3.1.4; ХЕ.3.1.7.</p>				
--	--	---	--	--	--	--

Тема	Циљ	Исходи и стандарди	Садржај	Начин остваривања	Активности (наставника и ученика)	Корелација
<p>Хомогене и хетерогене смеше</p>	<p>Стицање знања о појму раствора растворљивости, развијање вештине изражавања квантитативног састава раствора и израчунавања процентног састава раствора. Оспособљавање ученика да самостално направе раствор одређене концентрације. Развијање свести</p>	<p>Након обрађене наставне теме ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -разликује хомогене и хетерогене смеше; -наводи примере смеша из свакодневног живота; -зна да је састав смеше произвољан; -објашњава по чему се разликују чисте супстанце 	<p>Усвајање и развијање појмова раствор и растворљивост.</p> <p>Процентни састав раствора, појам и оспособљавање ученика да самостално припремају растворе задатих процентних концентрација. Вода као чиста супстанца и њен значај за живи</p>	<p>Организовати демонстративни оглед у коме се ученицима показује припремање презасићеног раствора натријум-ацетата и изазивање кристализације растворене супстанце. Кроз демонстративне огледе показати да у води има кисеоника, растварање калијум-перманганата и јода у води и неполарним растварачима.</p> <p>Кроз вежбу ученици испитују</p>	<p>Активности наставника</p> <ul style="list-style-type: none"> -подстиче ученике на самосталан рад -подстиче дијалог са ученицима и њихову заинтересованост за рад -наводи примере процентне концентрације из свакодневног живота 	<p>Математика: сличност: пропорционалне величине, процентни рачун</p> <p>Биологија: вежба- одређивање угљен-диоксида у издаху-хемија: раствори</p> <p>Биологија: крв и лимфа –хемија:</p>

	<p>да је вода драгоценa и да је треба чувати. Она је растварач који раствара супстанце са јонском и поларном ковалентном везом.</p>	<p>од меша и илуструје то примерима; -објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце; -зна који је састав и шта утиче на квалитет и састав ваздуха; -зна значај воде за живи свет и разликује једињење воде од вода у природи; -изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора; -зна да наведе, бира и примењује основне методе раздвајања</p>	<p>свет</p>	<p>растворљивост у различитим растварачима. Паве растворе различитих концентрација. Испаравање воде из различитих узорака: вода из водовода, флаширана, речна... Кроз вежбу испитују растворљивост супстанци са јонском и ковалентном везом(калијум-хлорид, калијум-јодид, јод, сумпор, глукоза, скроб, ацетон)</p>	<p>-помаже ученицима у извођењу огледа -изводи закључке -оцењује Активности ученика - самостални ученички рад у припремању раствора познатих супстанци -закључују шта језасићен и незасићен раствор -припремају растворе исте концентрације, а различите масе -постављају питања -израчунавају процентне концентрације раствора</p>	<p>раствори</p> <p>Техничко и информатичко образовање: материјали, легуре-хемија :раствори</p>
--	---	---	-------------	---	---	--

		<p>састојака смеше.</p> <p>XE.1.1.1; XE.1.1.2; XE.1.1.4; XE.1.1.5; XE.1.1.6; XE.1.1.7; XE.1.1.8; XE.1.1.9; XE.1.1.10; XE.1.1.11; XE.1.1.12; XE.1.2.10; XE.1.6.1</p> <p>XE.2.1.2; XE.2.1.3; XE.2.1.5; XE.2.1.6; XE.2.1.9; XE.2.1.10.</p> <p>XE.3.1.1; XE.3.1.3; XE.3.1.4; XE.3.1.5; XE.3.1.7; XE.3.1.8.</p> <p>–</p>				
--	--	---	--	--	--	--

Тема	Циљ	Исходи и стандарди	Садржај	Начин остваривања	Активности (наставника и ученика)	Корелација
Хемијске реакције и хемијске једначине	<p>-Развијање логичког размишљања и квалитативног, квантитативног значења хемијских формула и једначина. Ученик треба да разуме и примењује Закон одржања масе при писању хемијских једначина, као и Закон сталних односа маса. Упознавање ученика како да</p>	<p>Након обрађене наставне теме ученик треба да:</p> <p>-напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење;</p> <p>-квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле.</p> <p>ХЕ.1.1.5; ХЕ.1.1.6;</p>	<p>Увођење појма хемијска једначина</p> <p>Као и типова хемијских реакција, анализе и синтезе. При писању хемијских једначина примењује се Закон одржања масе и Закон сталних односа маса.</p>	<p>У оквиру теме ученици треба да граде квалитативно и квантитативно значење хемијске једначине којом се представља одређена хемијска промена, да примењују значење коефицијента и да разликују коефицијент од индекса. Закон о одржању масе ученици треба да разумеју са становишта честичне структуре супстанце, тј. да је маса супстанце пре и после хемијске реакције иста, јер је број атома пре и после хемијске реакције исти.</p> <p>Ученици се усмеравају</p>	<p>Активности наставника</p> <p>- разграничава и објашњава шта је квантитативно и квалитативно значење хемијске једначине</p> <p>-приближава законе по којима се одвијају хемијске реакције</p> <p>-одговара на питања ученика и подстиче их да постављају нова</p>	<p>Математика:</p> <p>сличност: пропорционалне величине- хемија: израчунавања у хемији</p>

	разликују анализу од синтезе.	ХЕ.1.1.8. ХЕ.2.1.2; ХЕ.2.1.4; ХЕ.2.2.2. ХЕ.3.1.4.		<p>да усмене и текстуалне описе хемијских реакција преводе у симболички запис, тј. да записују једначине хемијских реакција, разликују реактанта од производа хемијске реакције и одређују коефицијенте у хемијској једначини. Ученици треба да уоче топлотне ефекте при физичким и хемијским променама супстанци, тј. да се током промена ослобађа или троши топлота на пример, при растварању натријум-хидроксида води.</p> <p>При писању хемијских формула супстанци и записивању једначина хемијских реакција ученици уче и како се пишу хемијске формуле у програмима за обраду текста и посебним програмима креираним за ту сврху.</p> <p>Велики значај у усвајању нових појмова у овој</p>	<p>Активности ученика</p> <ul style="list-style-type: none"> - изводе огледе -решавају задатке -износе своја искуства -посматрају појаве које се дешавају при хемијским реакцијама - дискутују -уочавају -разликују -повезују -анализирају -закључују 	
--	-------------------------------	--	--	---	---	--

				теми имају демонстрациони огледи: сагоревање свеће, реакција између натријум-хидрогенкарбоната и сирћетне киселине, реакција између натријум-хлорида и сребро-нитрата, и баријумхлорида и натријум-сулфата.		
--	--	--	--	---	--	--

Тема	Циљ	Исходи и стандарди	Садржај	Начин остваривања	Активности (наставника и ученика)	Корелација
	-Развијање логичког размишљања и квалитативног, квантитативног значења хемијских	Након обрађене наставне теме ученик треба да: -разуме да је стварна маса	Увођење појма хемијска једначина Као и типова хемијских реакција, анализе	У оквиру ове теме ученици формирају појмове: релативна атомска маса, релативна молекулска маса, количина супстанце, мол, моларна маса.	Активности наставника - разграничава и објашњава шта је квантитативно и квалитативно	Математика: сличност: пропорционалне величине- хемија: израчунавања у

<p>Израчунавања у хемији</p>	<p>формула и једначина. Ученик треба да разуме и примењује Закон одржања масе при писању хемијских једначина, као и Закон сталних односа маса. Упознавање ученика како да разликују анализу од синтезе, појам масе од количине супстанце и разуме њихов однос. Научити их да изводе израчунавања по хемијској једначини.</p>	<p>атома мала и да се користи релативна атомска маса; -разуме да је стварна маса молекула мала; -на основу хемијске формуле израчуна релативну молекулску масу; -квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле користећи појмове релативна атомска и молекулска маса, количина супстанце и моларна маса; -изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора; -разуме и примењује Закон о одржању масе при писању једначина</p>	<p>и синтезе. При писању хемијских једначина примењује се Закон одржања масе. Закон сталних односа маса. Увођење појма моларна маса, количина супстанце, мол. Израчунавање моларне масе на основу формуле.</p> <p>Извођење једноставних израчунавања на основу једначина хемијских реакција.</p>	<p>Ученици на основу назива или хемијске формуле супстанце израчунавају релативне молекулске масе задатих супстанци користећи табелу ПСЕ. Лабораторијска вежба предвиђа да ученици на техничком ваги измере масу одређене супстанце, а затим да израчунају количину супстанце, и обрнуто, да за задату количину супстанце израчунају масу те супстанце, а онда и да је измере помоћу ваге. Важно је да током израчунавања ученици успостављају везе између масе супстанце, количине супстанце и броја честица, да изводе израчунавања на основу хемијских формула - израчунавање масеног елементарног процентног састава једињења, израчунавања на</p>	<p>значење хемијске једначине</p> <p>-приближава законе по којима се одвијају хемијске реакције</p> <p>-одговара на питања ученика и подстиче их да постављају нова</p> <p>-указује на повезаност масе и количине супстанце</p> <p>Активности ученика</p> <p>- изводе огледе</p> <p>-решавају задатке</p> <p>-износе своја искуства</p> <p>-посматрају појаве које се дешавају при хемијским реакцијама</p> <p>- дискутују</p> <p>-уочавају</p>	<p>хемији</p> <p>Ликовна култура: пропорција (сразмера,размера)-хемија-израчунавања у хемији</p>
-------------------------------------	--	--	--	--	---	--

		<p>хемијских реакција и при хемијским израчунавањима; -изводи једноставна израчунавања на основу једначине хемијске реакције – стехиометријска израчунавања.</p> <p>ХЕ.1.1.1; ХЕ.1.1.2; ХЕ.1.1.4; ХЕ.1.1.5; ХЕ.1.1.6; ХЕ.1.1.7; ХЕ.1.1.8; ХЕ.1.1.10; ХЕ.1.1.12; ХЕ.1.6.1; ХЕ.1.6.2.</p> <p>ХЕ.2.1.8; ХЕ.2.1.9; ХЕ.2.1.10; ХЕ.2.6.1; ХЕ.2.6.2; ХЕ.2.6.3</p> <p>ХЕ.3.1.1; ХЕ.3.1.2; ХЕ.3.1.3; ХЕ.3.1.5; ХЕ.3.1.9; ХЕ.3.6.1; ХЕ.3.6.2; ХЕ.3.6.3; ХЕ.3.6.4.</p>		<p>основу хемијских једначина, на основу односа количине, масе и броја честица учесника у хемијској реакцији.</p>	<p>-разликују</p> <p>-повезују</p> <p>-анализирају</p> <p>-закључују</p>	
--	--	---	--	---	--	--

Тема	Циљ	Исходи и стандарди	Садржај	Начин остваривања	Активности (наставника и ученика)	Корелација
<p>Водоник и кисеоник, и њихова једињења.Соли</p>	<p>-Развијање логичког размишљања и квалитативног, квантитативног значења хемијских формула и једначина. Ученик треба да разуме и примењује Закон одржања масе при писању хемијских једначина, као и Закон сталних односа маса.Упознавање ученика како да</p>	<p>Након обрађене наставне теме ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -опише и објасни физичка и хемијска својства водоника и кисеоника; -зна појам оксид и оксидација; -зна и примењује правила писања оксида; -представља хемијским једначинама хемијске реакције оксидације; -разуме појам киселина и начине добијања 	<p>Водоник.</p> <p>Кисеоник. Оксидација, сагоревање и корозија.</p> <p>Оксиди: хемијске формуле, називи и основна својства.</p> <p>Киселине: хемијске формуле, називи и основна својства.</p> <p>Хидроксиди (базе): хемијске формуле, називи</p>	<p>У последњој теми у овом разреду ученици уче о водонику и кисеонику, и класама неорганских једињења (оксиди, киселине, хидроксиди / базе и соли). У оквиру теме ученици детаљније сазнају о својствима и практичној примени ова два елемента, као ио њиховим једињењима учећи у наставку о класама неорганских једињења. Тако ученици сазнају о заступљености водоника у природи, својствима водоника и повезују својства и</p>	<p>Активности наставника</p> <ul style="list-style-type: none"> - разграничава и објашњава шта је квантитативно и квалитативно значење хемијске једначине -приближава законе по којима се одвијају хемијске реакције -одговара на питања ученика и подстиче их да постављају нова -указује на повезаност масе и 	<p>Математика: сличност: пропорционалне величине- хемија: израчунавања у хемији</p> <p>Ликовна култура: пропорција (сразмера,размера)- хемија- израчунавања у хемији</p>

	<p>разликују анализу од синтезе, појам масе од количине супстанце и разуме њихов однос. Научити их да изводе израчунавања по хемијској једначини.</p>	<p>киселина;</p> <p>-доказује киселине индикаторима;</p> <p>-разликује киселине од оксида;</p> <p>-разуме појам хидроксида и начин њиховог добијања;</p> <p>-примени правила писања хидроксида;</p> <p>-доказује хидроксиде индикаторима;</p> <p>-разуме појам соли и начин њиховог добијања;</p> <p>-зна физичка и хемијска својства соли;</p> <p>-зна и разуме појам електролитичке дисоцијације, примењује писање једначина дисоцијације киселина, хидроксида и соли;</p> <p>-разуме појам неутрализације;</p>	<p>и основна својства.</p> <p>Мера киселости раствора: pH- скала.</p> <p>Неутрализација - хемијска реакција киселина и хидроксида (база).</p> <p>Соли: формуле и називи.</p> <p>Демонстрациони огледи:</p> <p>испитивање кисело-базних својстава раствора помоћу индикатора; реакција неутрализације.</p>	<p>примену водоника.</p> <p>Заступљеност кисеоника у природи ученици повезују са значајем кисеоника за живи свет - дисање. Они би требало да знају да су својства O₂ и O₃ различита, и значај озона за заштиту живог света од зрачења из космоса.</p> <p>Ученици формирају појмове оксидација, сагоревање и корозија, и уочавају улогу кисеоника у овим процесима. Такође уочавају да оксидација може бити бурна или тиха, и да се производи оксидације разликују по својим својствима. При томе могу се користити примери хемијских једначина реакције оксидације из теме „Хемијске реакције и хемијске једначине“, и</p>	<p>количине супстанце</p> <p>Активности ученика</p> <p>- изводе огледе</p> <p>-решавају задатке</p> <p>-износе своја искуства</p> <p>-посматрају појаве које се дешавају при хемијским реакцијама</p> <p>- дискутују</p> <p>-уочавају</p> <p>-разликују</p> <p>-повезују</p> <p>-анализирају</p> <p>-закључују</p>	
--	---	---	---	--	--	--

		<p>тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа.</p> <p>ХЕ.1.1.1; ХЕ.1.1.2; ХЕ.1.1.4; ХЕ.1.1.5; ХЕ.1.1.6; ХЕ.1.1.7; ХЕ.1.1.8; ХЕ.1.2.1; ХЕ.1.2.2; ХЕ.1.2.3; ХЕ.1.2.4; ХЕ.1.2.5; ХЕ.1.2.6; ХЕ.1.2.7; ХЕ.1.2.8.</p> <p>ХЕ.2.1.2; ХЕ.2.1.4; ХЕ.2.2.1; ХЕ.2.2.3; ХЕ.2.2.4.</p> <p>ХЕ.3.1.2; ХЕ.3.1.8; ХЕ.3.2.1; ХЕ.3.2.2; ХЕ.3.2.3; ХЕ.3.2.4; ХЕ.3.2.5; ХЕ.3.2.6.</p>		<p>формуле оксида (писање на основу валенце кисеоника), из теме „Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења“.</p> <p>Кроз демонстрационе огледе и лабораторијску вежбу ученици треба да повежу састав и својства киселина, база и соли, да уоче шта је заједничко у саставу киселина .</p> <p>Промену боје индикатора у растворима различитих киселина и база повезују с постојањем H^+, односно OH^- јона у воденим растворима, што одређује и остала хемијска својства ових једињења.</p> <p>Важно је да то знање повежу са примерима из свакодневног</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>живота.</p> <p>Важно је да ученици испитују кисело-базна својстава комерцијалних производа (за уклањање каменца, одмашћивање рерни, чишћење сливника) и тако уче везу између својстава и примене киселина и хидроксида.</p> <p>Ученици уче о киселости раствора и рН-скали на примерима из свакодневног живота (на пример, средства за одржавање хигијене, козметички препарати, прехранбени производи, телесне течности), што им помаже у разумевању информација о рН вредности на етикету производа.</p>		
--	--	--	--	---	--	--

1. Кључни појмови које ученици треба да усвоје:

-хемија,лабораторија,лабораторијски прибор и посуђе

-материја,супстанца,физичко поље, чисте супстанце (елементи и једињења),смеше,хомогене и хетерогене смеше,раздвајање састојака смеше, физичке особине ,физичке промене, хемијске особине ,хемијске промене

-атом,атомско језгро (нуклеус),нуклеони (протони и неутрони),електронски омотач, електронски нивои,валентни електрони,атомски број (Z),масени број(A) , изотопи, релативна атомска маса (A_r) ,симболи хемијских елемената, Периодни систем елемената (група и периода) , Периодни систем елемената и грађа електронског омотача

- хемијска веза,ковалентна веза , молекули,формуле молекула (структурне,електронске и молекулске), јонска (електростатичка) веза, јони ,потитивни јони (катјони),негативни јони (анјони), електростатичко привлачење јона,валенца, , релативна молекулска маса (M_r), атомске, јонске и молекулске кристалне решетке.

-раствор,растварач,растворена супстанца,растворљивост, састав раствора, процентна концентрацију раствора

-хемијске реакције,анализа и синтеза,хемијске једначине, Закон о одржању масе,Закон сталних масених односа,састав једињења

-количина супстанце (n) ,мол (mol) , Авогадров број (N_A), моларна маса супстанце (M) ,квантитативно значење хемијских једначина,израчунавања на основу хемијских једначина

-водоник,кисеоник , оксидација, оксиди, хидроксиди, киселине, индикатори, рН вредност

2. КОМПЕТЕНЦИЈЕ И НАЧИН ЊИХОВОГ ОСТВАРИВАЊА

КЉУЧНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

Кључне компетенције представљају скуп интегрисаних знања, вештина и ставова који су потребни сваком појединцу за лично испуњење и развој, укључивање у друштвени живот и запошљавање.

Неке компетенције за целоживотно учење биће унапређене (остварене) у оквиру наставе хемије на следећи начин:

- **комуникација на матерњем језику:** практично на сваком часу - кроз дијалог наставника и ученика, кроз изражавање и тумачење појава, изношење научних чињеница, идеја мисли у усменој или писаној форми

- **математичке, научне и технолошке компетенције:** Ове компетенције биће остварене у оквиру сваке наставне теме приликом стехиометријских израчунавања у хемији, односно приликом квантитативног тумачења хемијских реакција, као и приликом извођења огледа и предвиђања резултата на основу претходно стеченог знања, и изношењу идеја за решавање конкретних проблема као и могућности за ефикасније решавање

- **дигитална компетенција:** приликом израде домаћих задатака, пројектних задатака, презентација, претраге нових и непознатих појмова везаних за хемију, хемијска једињења и хемијску технологију, табеларно приказивање података и одговарајући дигитални приказ резултата мерења

- **учење учења:** способност да се ефективно управља сопственим учењем: планирање, управљање временом и информацијама, способност да се превазиђу препреке како би се успешно учило, коришћење претходних знања и вештина, примена знања и вештина у различитим ситуацијама, индивидуално и/или у групи;

- **друштвене и грађанске компетенције:** способност да се ефикасно и конструктивно учествује у друштвеном и радном животу и да се ангажују у активном и демократском учешћу, посебно у све разноврснијим заједницама; - ове компетенције биће остварене и унапређене приликом било каквих договора о формирању група, терминима допунских и додатних активности, организације школских такмичења и приликом давања идеја за посете сајмовима науке и хемијским лабораторијама у окружењу.

- **осећај за иницијативу и предузетништво:** способност да се идеје претворе у акцију кроз креативност, иновативност и преузимање ризика, као и способност за планирање и управљање пројектима; - биће остварен организацијом продајне изложбе ученичких производа направљених на часовима хемије (препарати, модели, илустрације, ...)

- **културолошка освешћеност и изражавање:** способност да се схвати значај креативних идеја, кроз презентације и подсећања да су се знаменити хемичари бавили разним врстама уметности (музика, књижевност, ликовна уметност и друго) и да су неки од њих потврду инспирацију или одмор управо налазили у уметности, а да је развој хемије (материјала, синтетичких производа, боја, откривање нових супстанци итд) допринео развоју уметности.

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Циљ оријентације ка општим међупредметним компетенцијама и кључним компетенцијама је динамичније и ангажованије комбиновање знања, вештина и ставова релевантних за различите реалне контексте који захтевају њихову функционалну примену.

Опште међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета, примењиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању различитих проблема и задатака, неопходне су свим ученицима за лично остварење и развој, као и укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење.

Компетенција за учење, комуникација , одговоран однос према здрављу биће унапређиване и остварене практично целим током извођења наставе хемије кроз изражавање и тумачење појава, изношење научних чињеница, идеја мисли у усменој или писаној форми, и кроз упознавање хемијске науке која је своји великим делом окренута ка унапређењу здравља и здравих стилова живота (посебно у току реализације теме ХЕМИЈА И ЊЕН ЗНАЧАЈ и ОСНОВНИ ХЕМИЈСКИ ПОЈМОВИ)

Рад са подацима и информацијама, естетичка компетенција, дигитална компетенција приликом израде домаћих задатака, пројектних задатака , презентација , претраге нових и непознатих појмова везаних за хемију, хемијска једињења и хемијску технологију , табеларно приказивање података и одговарајући дигитални приказ резултата мерења (посебно у току реализације теме СТРУКТУРА СУПСТАНЦИ и ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ИЗРАЧУНАВАЊА)

Решавање проблема и сарадња у току израде и решавања разних врста рачунских и експерименталних задатака, приликом рада у групи и приликом објашњавања идеја за решавање најразноврснијих проблема, као и код анализе појединачних решења и изношења критичких ставова о њима. (посебно у току реализације теме ХОМОГЕНЕ СМЕШЕ –РАСТВОРИ и ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ИЗРАЧУНАВАЊА)

Одговорно учешће у демократском друштву , одговоран однос према околини , предузимљивост и оријентација ка предузетништву; способност да се идеје претворе у акцију кроз креативност, иновативност и преузимање ризика, способност за планирање и управљање , а истовремено за одговоран однос према друштву и околини посебно ће бити остварене приликом реализације теме ХОМОГЕНЕ СМЕШЕ – РАСТВОРИ као и у току реализације тематска недеље у последњој наставној недељи у години (заједно са наставницима физике и математике)

ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

Ученик повезује структуру супстанци са својствима и променама супстанци, као исвојстава супстанци с њиховом практичном применом. У породичном окружењу и друштву вршњака ученик примењује стечена знања и вештине, доноси одлуке и предузима активности у вези с правилним коришћењем материјала комерцијалних производа, правилним разврставањем и одлагањем отпада, правилном исхраном, брине о здрављу и животној средини. Знање хемије ученику служи да прати и користи информације о супстанцама, исказане хемијским терминима, хемијским симболима, формулама и хемијским једначинама, као и да сагледава допринос хемије развоју медицине, фармације, индустрије, пољопривреде. Ученик развија

научну писменост и вештине за експериментални рад и оспособљен је да самостално или у сарадњи с другима примењује знање хемије за решавање проблема.

Основни ниво

Ученик зна да су супстанце предмет изучавања хемије и познаје улогу хемије у различитим областима људске делатности. Ученик познаје заступљеност најзначајнијих супстанци у природи и различитим производима. Рукује комерцијалним производима у складу с ознакама опасности, упозорења и обавештења на амбалажи, придржава се правила о начину чувања производа и одлагању отпада, и предузима активности које доприносе заштити животне средине. Правилну исхрану и остале активности у вези с очувањем здравља заснива на познавању својстава и извора биолошки важних једињења и њихове улоге у живим системима.

Средњи ниво Према хемијској формули и називу ученик може да сврста најважније супстанце у одговарајуће класе и опише заједничка својства супстанци које припадају истој класи. Хемијске промене представља помоћу хемијских једначина. Ученик уме правилно и безбедно да изведе једноставне огледе, да припреми раствор одређеног процентног састава за потребе у свакодневном животу, да испита основна својства неорганских и органских једињења, опише и објасни запажања користећи се хемијским терминима, симболима, формулама и хемијским једначинама.

Напредни ниво Ученик има развијене вештине за лабораторијски рад, испитивање својстава и промена супстанци и решавање проблема; планира, правилно и безбедно изводи огледе, израчунава масу и количину супстанци које учествују у променама. У објашњавању својстава и промена супстанци користи одговарајуће хемијске термине, хемијске симболе, формуле и хемијске једначине

Специфична предметна компетенција: ХЕМИЈСКА ПИСМЕНОСТ

Ученик је формирао хемијску писменост као основ за разумевање својстава и промена супстанци у природи и примене супстанци у свакодневном животу и различитим професијама. Хемијску писменост примењује у доношењу одлука у вези са коришћењем различитих материјала и комерцијалних производа у свакодневном животу, и као основ за активан и одговоран однос према очувању здравља и животне средине.

Основни ниво

Ученик је формирао основне хемијске појмове о својствима и променама супстанци повезује их с комерцијалним производима с којима је у контакту у свакодневном животу. Безбедно и одговорно рукује производима, правилно складишти отпад, брине о очувању здравља и животне средине

Средњи ниво

Ученик је формирао систем хемијских појмова о структури, својствима и променама супстанци, класификује супстанце, примењује знање да се при физичким и хемијским променама не мења укупна маса супстанци које учествују у променама, припрема раствор одређеног процентног састава, доноси одлуке у вези с начином коришћења комерцијалних производа на основу познавања својстава састојака тих производа.

Напредни ниво

Ученик објашњава структуру, својства и промене супстанци и примењује знање у решавању проблема. Формиран систем хемијских појмова омогућава ученику сагледавање значаја хемије у различитим областима живота и различитим професијама, и праћење доприноса хемије развоју технологије и друштва.

Специфична предметна компетенција: ВЕШТИНЕ ЗА ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИ РАД И ХЕМИЈСКИ ЈЕЗИК

Ученик прикупља податке о својствима и променама супстанци посматрањем имерењем, планира и описује поступак, правилно и безбедно рукује супстанцама, прибором и посуђем, представља резултате табеларно и графички, уочава правилности и користи хемијски језик (хемијске термине, хемијске симболе, формуле и хемијске једначине) у описивању опажених својстава и промена супстанци, објашњењима и закључцима.

Основни ниво Ученик прати поступак у датом упутству за рад и уме да: испита својства и промена супстанци, измери масу, запремину и температуру супстанце, правилно и безбедно рукује супстанцама, прибором и посуђем, опише поступак и резултате користећи хемијску терминологију.

Средњи ниво Ученик уме да: у експерименталном раду прикупи податке о својствима и променама супстанци, користи одговарајућу апаратуру, формулише објашњења изакључке користећи хемијски језик (термине, хемијске симболе, формуле и хемијске једначине).

Напредни ниво Ученик планира и изводи експерименте, анализира податке, објашњава уочене неправилности и изводи закључке. С другима размењује информације из област хемије усмено, у писаном виду, у виду табеларних и графичких приказа, помоћу хемијских симбола, формула и хемијских једначина.

3. ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

Ученик се оцењује на основу усмене провере постигнућа, писмене провере постигнућа, контролних тестова и практичног рада, а у складу са програмом предмета.

Ученик се оцењује и на основу активности, рада на пројектима, изради презентација, примени ИКТ, изради модела, цртежа, панона.

4. ТЕМАТСКА НЕДЕЉА

Тематска недеља под називом „Раствори-припремање, разблаживање и примена“ биће реализована у последњој наставној недељи у години, а реализатори су ученици 7. разреда и наставници хемије, биологије, физике и математике.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

РАЗРЕД: СЕДМИ

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72 часа

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 2 часа

ЦИЉ (изучавања предмета у седмом разреду):

Циљ учења Технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа преузимаљиво и иницијативно

ОПШТЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ:

1. Одговорно учешће у демократском друштву
2. Естетска компетенција
3. Комуникација
4. Одговоран однос према околини
5. Одговоран однос према здрављу
6. Преузимаљивост и оријентација ка предузетништву
7. Рад с подацима и информацијама
8. Решавање проблема
9. Сарадња
10. Дигитална компетенција

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ:

- разуме и правилно реагује на наставников говор
- разуме општу тему кратких текстова уживо или са аудио-записа
- читајући наглас повезује низ речи у оквиру кратких исказа и реченица
- читајући наглас и у себи разуме основно значење кратких текстова напознате теме

- у монолошкој форми говори о себи и свом непосредном окружењу користећи најједноставније устаљене речи, изразе и структуре, усклађујући интонацију ритам с комуникативном намером
- пише једноставне поруке, белешке, честитке и лична писма о свакодневним активностима, породичном и школском окружењу
- размењује веома кратке исказе саговорницима у вези са познатим темама
- препознаје и разликује основне фонолошке и морфосинтаксичке категорије

Циљеви	Исходи	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљен да повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада. • Кроз употребу алата, машина и уређаја схватио утицај њиховог дизајна на постизање комфора, безбедности при раду и очување здравља. • Изградио свест о неопходности очувања животне средине при коришћењу технике и технологије. • Оспособљен да препозна могућности уштеде енергије у домаћинству и смањење трошкова коришћења исте. • Упознат са подручјима човековог рада и производње, занимањима и пословима у 	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада; • повеже ергономију са здрављем и комфором људи при употреби техничких средстава; • анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем животне средине; • истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству; • повеже занимања у области производних техника и технологија са 	<p>ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ(6)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Појам, улога и развој машина и механизма. • Потрошња енергије у домаћинству и могућности уштеде. • Утицај дизајна и правилне употребе техничких средстава на здравље људи. • Зависност очувања животне средине од технологије. • Професије (занимања) у области машинства. 	<ul style="list-style-type: none"> -уводити ученике у свет технике и савремене технологије на занимљив и атрактиван начин, чиме се подстиче њихово интересовање за техничко стваралаштво -говорнаставника прилагођен је узрасту и знањима ученика; -омогућити ученицима да исказују властите креативне способности, да траже и налазе сопствена техничка решења и да се доказују у раду; систематизовано излагати ученике проблемским ситуацијама - расподела комплексних задатака на низ једноставнијих захтева, идентификовање 	<ul style="list-style-type: none"> - повезивати садржаје осталих области са примерима са којима се ученици готово свакодневно срећу, стимулисати их да препознају утицај технологије на живот и рад у свом окружењу као и да стекну знања о томе како су људи до сада решавали проблеме у борби за преживљавање - практичним примерима приказати појам и улогу машина и механизма - приказати утицај технологије на животну средину - Да би ученици што лакше усвојили појам уштеде енергије, потребно је упутити их да на примеру свог домаћинства истраже колика је потрошња енергије, који су највећи 	<ul style="list-style-type: none"> - Слушају - Бележе - Учествују у разговору - Припрема мултимедијалних материјала - Рад у паровима, малим и великим групама - Истраживање и прикупљање података - допуњавају информације, - селекују тачне и нетачне исказе,

области машинске технике.	сопственим интересовањем;		елемента које ученик мора узети у разматрање приликом решавања проблемских ситуација, као и подстицање ученика на коришћење различитих когнитивних процеса као што су индуктивно и дедуктивно закључивање, поређење, класификација, предвиђање резултата, трансфер знања од познатог на непознато;	потрошачи и шта би било најбоље учинити да би се потрошња смањила;	
---------------------------	---------------------------	--	--	--	--

Циљеви	Исходи	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<ul style="list-style-type: none"> • Упознат са машинама спољашњег и унутрашњег транспорта и њиховим главним карактеристикама. • Упознат са погонским, преносним, управљачким и кочионим подсистемима код возила друмског саобраћаја. 	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разликује врсте транспортних машина; • повеже подсистеме код возила друмског саобраћаја са њиховом 	<p>САОБРАЋАЈ(6)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Машине спољашњег и унутрашњег транспорта. • Подсистеми код возила друмског саобраћаја (погонски, преносни, управљачки, 	<p>-обезбедитиуслове да ученици на најефикаснији начин стичу трајна и применљива научно-технолошка знања и да се навикавају на правилну примену техничких средстава и</p>	<p>- Подсећа ученике да су у претходним</p> <p>разредима учили о саобраћајним системима, намени, функциони-</p> <p>сању и организацији саобраћаја у оквиру</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Учествоју у разговору - Слушају - Бележе - Повезује претходна знања са новим - Усваја практична знања - Демонстрира поступке одржавања

<ul style="list-style-type: none"> • Схватио значај исправности наведених подсистема код возила друмског саобраћаја са безбедоносног становишта. • Оспособљен да самостално провери и подеси техничку исправност бицикла 	<p>улогом;</p> <ul style="list-style-type: none"> • провери техничку исправност бицикла; • демонстрира поступке одржавања бицикла или мопеда; 	<p>кочиони).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Исправан бицикл/мопед као битан предуслов безбедног учешћа у саобраћају 	<p>технолошких поступака;</p> <p>не инсистирати на памћењу података, поготову мање значајних чињеница и теоријских садржаја који немају директну примену у свакодневном животу</p>	<p>саобраћајних објеката, као и о правилима и прописима за регулисање друмског саобраћаја која се, пре свега, односе на пешаке и бициклисте као учеснике</p> <p>у саобраћају.</p> <p>Одговорности ученика за понашање у саобраћају.</p> <p>- Уз помоћ мултимедије упознаје ученике са машинама и њиховим главним карактеристикама спољашњег (бицикли, мопеди/мотоцикли, аутомобили, камиони, аутобуси, возови, бродови, ави-</p> <p>они) и унутрашњег транспорта (дизалице, виљушкари, транспортери, лифтови).</p> <p>При реализацији ових садржаја посебно назначити наведене подсистеме код бицикла, мопеда и аутомобила</p> <p>Оспособљава ученике да</p>	<p>бицикла, и на часу и у реалној саобраћајној ситуацији учествовањем у Еколошкој патроли</p>
--	---	--	--	--	---

				самостално провере и подесе техничку исправност бицикла	
--	--	--	--	---	--

Циљеви	Исходи	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљен да самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање. • Оспособљен да користи рачунарске апликације у оквиру CAD технологије за креирање техничке документације. • Упознат са појмом и улогом интерфејса у управљању и контроли. • Упознат са могућностима употребе 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета. • Оспособљен да управља моделима користећи рачунар. • Упознат са улогом основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих 	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање; • користи CAD технологију за креирање техничке документације; • образложи предности употребе 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета; • управља моделима користећи рачунар; • објасни улогу основних компоненти рачунара, таблета, паметних 	<p>ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ(18)</p> <p>Специфичности техничких цртежа у машинству.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ортогонално и просторно приказивање предмета. • Коришћење функција и алата програма за CAD. • Употреба 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета. • Основне компоненте ИКТ уређаја. • Управљање и контрола коришћењем рачунарске технике и интерфејса 	<p>-ради што успешније корелације одговарајућих садржаја, усклађивања терминологије, научног осмишљавања садржаја и рационалног стицања знања, умења и навика, неопходна је стална сарадња са наставницима <i>информатике и рачунарства, физике, математике, хемије, биологије и ликовне културе</i>, у циљу развоја међупредметних компетенција.</p> <p>-приликом конкретизације појединих садржаја, нарочито упознавања нових и савремених технологија, у обзир узимати специфичности средине и усклађивати их са њеним потребама</p>	<p>- Ослања се на усвојена знања ученика из техничког цртања у претходним разредима</p> <p>- Користи и даје предност дигиталној настави</p> <p>- Показује правилно коришћење рачунарских програма за цртање</p> <p>- Упознаје ученике са наменом основних рачунарских компоненти</p> <p>- Упознаје ученике са коришћењем рачунарске симулације</p>	<p>- Учествују у разговору</p> <p>-Слушају</p> <p>-Коришћењем</p> <p>3D модела ученици активирају основне технике дизајна са циљем</p> <p>самосталног креирања техничког цртежа у складу са стандардима</p> <p>-Реализују вежбе користећи рачунарске симулације</p>

<p>савремених ИКТ уређаја.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Схватио значај и улогу рачунарске технике код функционисања и коришћења савремених апарата и уређаја. • Оспособљен да самостално користи савремене ИКТ уређаје. 	<p>телефона и осталих савремених ИКТ уређаја;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Вештачка интелигенција – појмови; примери технологија управљаних вештачком интелигенцијом. 			
---	---	--	--	--	--

Циљеви	Исходи	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<ul style="list-style-type: none"> • Упознат са значајем рационалног коришћења расположивих ресурса и принципима очувања животне средине. • Оспособљен да идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене. • Оспособљен да користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о 	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аргументује значај рационалног коришћења расположивих ресурса на Земљи; • идентификује 	<p>РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА(20)</p> <p>Рационално коришћење ресурса на Земљи и очување и заштита животне средине.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Материјали у машинству (пластика, метали, легуре и др.). 	<p>Уз практичне примере и реалне моделе навести ученике да закључе који се материјали најчешће користе у машинству и због којих њихових својстава.</p> <p>Демонстрирати правилно коришћење прибора за мерење и контролу у машинству и реализовати практичне вежбе са истима. Објаснити</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Упознаје ученике са значајем рационалног коришћења ресурса и принципима очувања животне средине - Поставља ученицима задатак за самосталан рад у оквиру кога ће у свом домаћинству истражити у којој мери и на који начин се они остварују. 	<ul style="list-style-type: none"> - Самосталан рад у оквиру кога ће у свом домаћинству истражити у којој мери и на који начин се они остварују - Демонстрирају правилно коришћење

<p>прецизности мерења.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оспособљен да правилно и безбедно користи алате и машине за обраду метала уз одговарајућу примену мера заштите на раду. • Оспособљен да објасни улогу одређених елемената машина и механизма на једноставном примеру. • Упознат сасавременим производним машинама у машинској индустрији и значајем њихове примене у појединачној и серијској производњи. • Стекао основна знања о конструкцији и функционисању робота. • Упознат са предностима роботизације производних процеса у односу на стандардне. • Оспособљен да класификује погонске машине – моторе и повеже их са њиховом применом на практичним примерима из сопственог окружења 	<p>материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене;</p> <ul style="list-style-type: none"> • користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о прецизности мерења; • врши операције обраде материјала који се користе у машинству, помоћу одговарајућих алата, прибора и машина и примени одговарајуће мере заштите на раду; • објасни улогу одређених елемената машина и механизма на једноставном примеру; • образложи значај примене савремених машина у машинској индустрији и предности роботизације 	<ul style="list-style-type: none"> • Мерење и контрола – појам и примена мерних средстава (мерила). • Технологија обраде материјала у машинству (обрада материјала са и без скидања струготине, савремене технологије обраде). • Елементи машина и механизма (елементи за везу, елементи за пренос снаге и кретања, специјални елементи). • Производне машине: врсте, принцип рада, појединачна и серијска производња. • Појам, врсте, намена и конструкција робота (механика, погон и управљање). • Погонске машине – мотори (хидраулични, пнеуматски, топлотни). • Моделовање погонских машина и/или школског мини робота 	<p>улогу елемената машина и механизма и демонстрирати њихов рад на моделу или путем рачунарске симулације. Потребно је увести ученике у карактеристике обраде материјала који се користе у машинству, практично демонстрирати операције и реализовати једноставну вежбу водећи рачуна о безбедности ученика. Илустровати савремене технологије обраде материјала и по могућности организовати посету производном погону који их користи. Упознати ученике са савременим производним машинама у машинској индустрији и значајем њихове примене у појединачној и серијској производњи. Увести појам роботике и објаснити њен значај у савременој индустрији. Уколико постоји могућност, демонстрирати рад школског робота или користити рачунарску</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Демонстрира правилно коришћење прибора за мерење и контролу у машинству и реализује практичне вежбе са истима. - објашњава улогу елемената машина и механизма - уводи ученике у карактеристике обраде материјала који се користе у машинству - Илуструје савремене технологије обраде материјала - Уводи појам роботике и упознаје ученике са основама конструкције робота - Представља класификацију погонских машина- мотора и илуструје њихову примену 	<p>прибора за мерење у машинству</p> <ul style="list-style-type: none"> - Учествују у разговору - Слушају
---	---	--	--	--	---

	<p>производних процеса;</p> <ul style="list-style-type: none"> • објасни основе конструкције робота; • класификује погонске машине – моторе и повеже их са њиховом применом; 		<p>симулацију. Упознати ученике са основама конструкције робота и улогом појединих делова. Роботику повезати са наставним садржајима као што су информатичка технологија, машине и механизми, енергетика и технологија обраде материјала</p>		
--	--	--	--	--	--

Циљеви	Исходи	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљен да самостално проналази информације потребне за израду модела машинске конструкције користећи ИКТ-е. • Оспособљен да самостално/ тимски дефинише задатак у оквиру мини пројекта и представи алгоритам израде производа од идеје до реализације. • Оспособљен да самостално или у групи, у оквиру мини пројекта израде макете/модела, креира планску документацију користећи рачунарске апликације. 	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта; • изради производ у складу са принципима безбедности на раду; • тимски представи идеју, потупак израде и производ; • креира рекламу за израђен производ; 	<p>КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ(22)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проналажење информација, стварање идеје и дефинисање задатка. • Самосталан/тимски рад на пројекту. • Израда техничке документације изабраног модела ручно или уз помоћ рачунарских апликација. • Реализација пројекта – израда модела коришћењем алата и машина у складу са принципима 	<p>Садржаје треба реализовати кроз ученичке пројекте, од графичког представљања замисли, преко планирања, извршавања радних операција, маркетинга до процене и вредновања. Наставити са алгоритамским приступом у конструкторском моделовању посебно у приступу развоја техничког стваралаштва – од идеје до реализације. Ова тема се односи на израду модела разних машина и уређаја који су засновани на основним елементима и принципима рада машина и механизма (елементима за везу, за пренос снаге и кретања, специјални</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Подсећа ученике на алгоритам „Од идеје до реализације” - Помаже ученицима у одабиру пројекта - Подсећа на безбедно коришћење алата 	<ul style="list-style-type: none"> - Проналазе информације, стварају идеју и дефинишу задатак - Израђују техничку документацију - Израђују модел - Одређују цену трошкова и вредност модела - Креирају рекламу за израђен производ

<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљен да самостално или у оквиру групе практично израђује изабрани модел производних машина, саобраћајних средстава, транспортних машина и уређаја или претварача енергије. • Оспособљен да самостално открива и решава једноставне техничке и технолошке проблеме применом природних законитости у пракси. • Схватио предности тимског рада и међусобне сарадње при реализацији пројекта. • Стекао основне предузетничке компетенције. • Оспособљен да одреди реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова. • Оспособљен да правилно вреднује туђи и самовреднује сопствени рад. • Оспособљен да самостално представи свој производ у оквиру маркетинга. 	<ul style="list-style-type: none"> • врши е-кореспонденцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје; • процењује свој рад и рад других на основу постављених критеријума (прецизност, педантност и сл.). 	<p>безбедности на раду.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Представљање идеје, поступака израде и производа. • Процена сопственог рада и рада других на основу постављених критеријума. • Употреба електронске кореспонденције са циљем унапређења производа. • Одређивање оквирне цене трошкова и вредност израђеног модела. • Креирање рекламе за израђен производ. 	<p>елементи). То се односи на моделовање производних машина, саобраћајних средстава, транспортних машина и уређаја, претварача енергије и др. На основу утрошеног материјала, енергије и рада реализатори (појединац или тим) треба да искажу оквирне цене трошкова и вредност израђеног модела. У складу са предузетничким аспектима, реализатори треба да израде и одговарајуће материјале за рекламе за израђени производ.</p>		
--	--	--	---	--	--

ОПШТЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ:

- Ученик уме да планира време за учење и да организује процес учења и управља њим.
- Активно конструише знање; уочава структуру градива, активно селекује познато од непознатог, битно од небитног; уме да резимира и елаборира основне идеје.
- Ефикасно користи различите стратегије учења, прилагођава их природи градива и циљевима учења.
- Познаје различите врсте текстова и уме да изабере адекватну стратегију читања.
- Разликује чињенице од интерпретација, ставова, веровања и мишљења; препознаје и продукује аргументацију за одређену тезу, разликује аргументе према снази и релевантности.
- Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе.
- Ученик је способан да користи одређена средства из области ИКТ-а на одговоран и критички начин ради ефикасног испуњавања постављених циљева, задатака и сопствених потреба; уме да претражује и критички анализира и систематизује информације у електронском облику користећи одговарајућа средства ИКТ-а;
- Ученик влада основним значењем појмова култура и естетичка вредност. Препознаје естетичке елементе у различитим контекстима као што су: уметничко стваралаштво, национална и светска природна и културна баштин, језичка култура у уметничком и неуметничком домену (свакодневни говор у приватном и јавном животу, електронским и штампаним медијима, дизајну и другим видовима комуникације...), научно мишљење, друштвени односи, друштво и појаве у друштву.
- Има позитиван и одговоран однос према учењу;
Мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. Користи различите изворе информација и има критички однос према њима. Примењује одговарајуће начине учења у складу са циљевима, садржајем, интересовањима, условима и временом. Способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује, открива и повезује нова знања; користи могућности ван школског учења; негује и развија лична интересовања.
- Уме јасно да се изрази усмено и писано, у складу са потребама и карактеристикама комуникације, уме да саслуша саговорника до краја и без упадица;
- Препознаје проблем, рашчлањује проблемску ситуацију на делове и уочава везе и односе између њих у светлу претходно стечених знања, формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискусује са другим особама;
- Активно и конструктивно учествује у раду групе или пара, одговорно савесно извршава заједничке активности

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ:

Ученик разуме представљене проблеме користећи свеобухватна знања из техничких дисциплина и информатике; Ученик схвата техничко-технолошке поступке и користи креативне способности у процесу стварања материјалних производа; Ученик путем ИКТ-а прикупља податке, анализира, систематизује и презентује информације, електронски комуницира и управља савременим уређајима; Ученик користи мере заштите и очувања животне средине.

Основни ниво

Ученик познаје својства и примену материјала, машина, електронских компоненти, грађевинских елемената, саобраћајних средстава и облика енергије; Ученик црта једноставан технички цртеж, табеларно приказује и црта графиконе користећи прибор за техничко цртање и рачунар; Ученик израђује модел или макету на основу понуђене техничке документације; Ученик манипулише документима помоћу рачунара, уме да изради текстуални документ и мултимедијалну презентацију, користи Интернет за претрагу и комуникацију.

Средњи ниво

Ученик разуме принципе рада машина и уређаја, техничких средстава, транспортних система и уређаја за претварање енергије; Ученик користи Интернет сервисе, познаје карактеристике рачунарског софтвера и хардвера, подешава и користи ИКТ уређаје, преузима и инсталира апликације.

Напредни ниво

Ученик разуме технолошке поступке, функционисање машина и уређаја, и енергетски ефикасно понашање; Ученик уме тимски да планира и изради пројекат; Ученик креира једноставне алгоритме и програме и одговорно користи софтвер и Интернет.

ХОРИЗОНТАЛНА И ВЕРТИКАЛНА ПОВЕЗАНОСТ (подразумева повезаност у оквиру предмета и између различитих наставних предмета):

Предмет	Разред	Корелативни садржаји	Међупредметна компетенција
Физика	VII	Механички рад	Решавање проблема
Физика	VII	Енергија и снага	Решавање проблема
Математика	VII	Координатни систем	Математичка писменост и основне компетенције у науци и технологији
Информатика и рачунарство	VII	Израда презентација	Дигитална компетенција
Биологија	VIII	Заштита животне средине	Одговоран однос према здрављу
Техника и технологија	V	Природни ресурси на Земљи: енергија и материја	Решавање проблема
Техника и технологија	V	Поступци ручне обраде и спајања материјала	Решавање проблема
Физика	VI	Мерење	Математичка писменост и основне компетенције у науци и

			технологији
Физика	VI	Притисак	Математичка писменост и основне компетенције у науци и технологији
Физика	VII	Принцип рада простих машина	Решавање проблема
Ликовна култура	VII	Линеарна пројекција	Естетска компетенција
Хемија	VII	Хемијски елементи	Комуникација
Хемија	VII	Смеше	Комуникација
Техника и технологија	V	ИКТ уређаји	Дигитална компетенција
Техника и технологија	V, VI	Конструкторско моделовање	Решавање проблема
Енлески језик	VII	Вештачка интелигенција	Дигитална компетенција

НАЧИН ПРАЋЕЊА И ПРОЦЕЊИВАЊА КВАЛИТЕТА ПРОГРАМА (УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ):

Праћење напредовања започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на шта ће се процењивати његов даљи рад. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак уостваривању исхода предмета, као и напредак других ученика. Сваки наставни час и свака активност ученика су, у том смислу, прилика за формативн ооцењивање, односно регистровање напретка ученика и упућивање на даље активности. Наставник треба да подржи саморефлексију (промишљање ученика о томе шта зна, уме, може) и подстакне саморегулацију процеса учења кроз постављање личних циљева напредовања.

У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се процеси продукти учења. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је у складити нивое циљева учења и начине оцењивања.

Ниво циља учења	Одговарајући начин оцењивања
-----------------	------------------------------

Памтити (навести, препознати, идентификовати...)	Објективни тестови са допуњавањем кратких одговора, задаци са означавањем, задаци вишеструког избора, спаривање појмова
Разумети (навести пример, упоредити, објаснити, препричати...)	Дискусија на часу, мапе појмова, проблемски задаци,
Применити (употребити, спровести, демонстрирати...)	Проблемски задаци, симулације
Анализирати (систематизовати, приписати, разликовати...)	Решавање проблема
Евалуирати (проценити, критиковати, проверити...)	Проблемски задаци
Креирати (поставити хипотезу, конструисати, планирати...)	Истраживачки пројекти

Потребно је, такође, ускладити оцењивање са његовом сврхом.

Сврха оцењивања	Могућа средства оцењивања
Оцењивање наученог (сумативно)	Тестови, извештаји, усмено испитивање
Оцењивање за учење (формативно)	Посматрање, дијагностички тестови, дневници, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе.

У вредновању наученог, поред усменог испитивања, користе се и тестови знања.

У формативном оцењивању се користе различити инструменти, а избор зависи од врсте активности која се вреднује.

Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, може се обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање).

У процесу оцењивања добро је користити портфолио (збирка докумената и евиденција о процесу и продукцима рада ученика, уз коментаре и препоруке), као извор података и показатеља о напредовању ученика. Предности коришћења портфолија су вишеструке: омогућава континуирано и систематично праћење напредовања, подстиче развој ученика, представља увид у праћење различитих аспеката учења и развоја и подршку у оспособљавању ученика за самопроцену, пружа прецизнији увид у различите области постигнућа (јаке и слабе стране) ученика.

Како ниједан од познатих начина вредновања није савршен, потребно је комбиновати различите начине оцењивања. Једино тако наставник може да сагледа слабе и јаке стране сваког свог ученика. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Ако наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта

треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења.

Потребно је да наставник резултате вредновања постигнућа својих ученика континуирано анализира и користи тако да унапреди део своје наставне праксе.

Рад сваког наставника састоји се од планирања, остваривања и праћења и вредновања. Важно је да наставник континуирано прати и вреднује, осим постигнућа ученика, и процес наставе и учења, као и себе и сопствени рад. Све што се покаже добрим и корисним наставник ће користити и даље у својој наставној пракси, а све што се покаже као недовољно ефикасним и ефективним требало би унапредити.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МОДЕЛАРСКА СЕКЦИЈА

РАЗРЕД: V, VI, VII, VIII

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 1

ЦИЉ: Циљ похађања моделарске секције је развој техничке културе и развијање креативности код ученика и осећаја припадности групи.

Циљ учења	Исходи	Садржај	Начин остваривања садржаја	Активности наставника	Активности ученика
описивање улоге технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање, разликовање основних подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју	<p>Ученик ће по завршеној теми да:</p> <p>Кроз израду макета имодела ученици показују своје способности теоријска знања која су стекли у оквиру овог разреда (пети, шести, седми, осми) а све то повезати са информатичким технологијама и применом софтвера, ИКТ технологије и израда према пројектом задатку.</p> <p>Ученици реализују кроз такмичења у оквиру разреда, школског такмичења, Општинско, Окружно и Републичка такмичења.</p>	<p>1. Животно и радно окружење</p> <p>Упознавање ученика са радом клуба</p> <p>- избор техника</p> <p>- Прорада правилника-пропозиција</p> <p>- Преглед техничке литературе</p> <p>- Савремени материјали алат и прибор (рад по техникама)</p>	<p>Проверу ученичких, теоријских и практичних знања вршимо кроз усмена излагања, писмене провере, израда тестова (тестови знања написати од стране предметног наставника и добијени од одељења Министарства просвете из Крагујевца) за школска, општинска, регионална и републичка такмичења. Презентацију својих радова ученици врше и на школским свечностима и на манифестацијама које се одржавају у оквиру наше школе и на општинском нивоу.</p>	<p>Повезује садржаје осталих области са примерима са којима се ученици готово свакодневно срећу.</p> <p>Предавач, информатор, аниматор, презентатор, стваралац проблем ситуације, процењивач, водитељ, евалуатор, помагач, разговор</p>	<p>Слушање посматрање, цртање, илустровање, анализирање, практиковање, активни учесник у комуникацији, коришћење интернета</p>

<p>–самостално проналажење информације потребне за израду предме та/модела користећи ИКТ и Интернет сервисе</p> <p>–одабирање материјала и алата за израду предмета/модела</p> <p>–мерење и обележавање предмета/моделаручно израђивање једноставних предмета/модела и коришћење папира и/ или дрвета, текстила, коже и одговарајуће технике, поступка и алата</p> <p>– коришћење програма за обраду текста за креирање документа реализованог решења</p> <p>–самостално представљање пројектне идеје, поступка израде и реше ња/производа</p> <p>–показивање иницијативе и јасне оријентације ка остваривању циљева и постизању успеха</p>	<p>По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:</p> <p>проналази информације о условима, потребама и начину реализације макете/модела користећи ИКТ;</p> <ul style="list-style-type: none"> • креира планску документацију • припрема и организује радно окружење одређујући одговарајуће алате, машине и опрему у складу са захтевима посла и материјалом који се обрађује; • израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду; • учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/модела; • одреди реалну 	<p>2.Конструкторско моделовање- Израда макете и модела.</p> <p>Техничка документација модела и макета</p> <p>Практичан рад – рад по техникама</p> <p>Завршни радови на макетама и моделима – рад по техникама</p> <p>Дорада техничке литературе</p> <p>Консултације – избор рада за изложбу</p> <p>Правила и прописи – на такмичењима</p> <p>Техничка документација</p>	<p>Проверу ученичких, теоријских и практичних знања вршимо кроз усмена излагања, писмене провере, израда тестова (тестови знања написати од стране предметног наставника и добијени од одељења Министарства просвете из Крагујевца) за школска, општинска, регионална и републичка такмичења.</p> <p>Презентацију својих радова ученици врше и на школским свечностима и на манифестацијама које се одржавају у оквиру наше школе и на општинском нивоу.</p>	<p>Повезује садржаје осталих области са примерима са којима се ученици готово свакодневно срећу.</p> <p>Предавач, информатор, аниматор, презентатор, стваралац проблем ситуације, процењивач, водитељ, евалуатор, помагач, разговор</p>	<p>Слушање, праћење, посматрање, цртање, илустровање, истраживање, извођење огледа, планирање, упоређивање, анализирање, процењивање, бележење, дискутовање, коришћење интернета, припрема извештаја активни учесник у комуникацији,</p>
---	--	--	--	---	--

	вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова.				
--	--	--	--	--	--

ХОРИЗОНТАЛНА И ВЕРТИКАЛНА ПОВЕЗАНОСТ (подразумева повезаност у оквиру предмета и између различитих наставних предмета):

Предмет	Разред	Корелативни садржаји	Међупредметна компетенција
Техника и технологија	5,6,7 и 8.	Улога, значај и историјски развој технике и технологије	Комуникација
Техника и технологија	6	Управљање саобраћајном сигнализацијом	Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција
Техника и технологија	6	Правила безбедног кретања пешака и возача бицикла у јавном саобраћају.	Решавање проблема Сарадња
Техника и технологија	5,6,7, и 8.	Врсте материјала и алата	Решавање проблема Сарадња
Техника и технологија	5.	Професије у подручју рада технике и техничких дисциплина	Решавање проблема Сарадња
Техника и технологија	5,6,7, и 8.	Употреба информационих технологија	Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња
Техника и технологија	5.	Саобраћајна сигнализација – изглед и правила поступања	Решавање проблема Сарадња
Техника и технологија, Биологија и хемија	7.	Зависност очувања животне средине од технологије	Одговоран однос према околини
Техника и технологија	5,6,7 и 8.	Одређивање тржишне цене модела	Дигитална компетенција Решавање

			проблема,предузетништво
Техника и технологија	8.	Саобраћајна средства на електропогон	Одговоран однос према околини Дигитална компетенција Решавање проблема
Биологија,Географија,Хемија	7 и 8.	Заштита животне средине	Одговоран однос према околини

" Сл. гласник РС - Просветни гласник",5/2019

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>ИКТ (Информационо – комуникациона технологија)</p>	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>-Наставник представља технику израде прегледа садржаја текстуалног документа</p> <p>-Представити RGBи CMYKпалете боја, указати на везу избора палете у односу на намену</p> <p>-креирати растерску графику у програму који су ученици користили у претходним разредима. Увести појам и сврху слојева</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање,избор садржаја, метода и техника - организација - реализација планираних активности - пренос информација - мотивација ученика - усмеравање и помоћ ученицима у раду - упознавање индивидуалних способности ученика и прилагођавање наставних садржаја њиховим могућностима 	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - посматрају - описују - упоређују - одговарају - дискутују - истражују - раде на рачунару - решавају проблеме - презентују - читају - вреднују - извештавају - анализирају 	<ul style="list-style-type: none"> - Информатика и рачунарство 6. - Управљање документима на рачунару - Информатика и рачунарство 6. - Коришћење рачунара за рад са дигиталним сликама - Техникаи технологија 6 - Информатичке технологије - Информатика и рачунарство 6. - Мултимедијалне презентације - Информатика и рачунарство 5. - Рад са текстуалним документима

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
ИКТ(Информационо – комуникациона технологија)	<p>-Показати технике: додавања и брисања слоја, видљивости и сакривања слоја, подешавања провидности, закључавања слоја за измену и стапања слојева</p> <p>-Упознати ученике са карактеристикама радног окружења одабраног програма (инсталираног локално на рачунару или у „облаку”) за креирање и обраду векторске графике</p> <p>-објаснити принцип коришћења основних алата (означавање, брисање, копирање, груписање и разлагање...)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - развијање смисла за рад у колективу - развијање позитивног става и односа ученика према раду и средствима за рад 		

	-Увести појам „фрејм” -У одабраном програму, демонстрирати поступак			
--	---	--	--	--

" Сл. гласник РС - Просветни гласник" „5/2019

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
ИКТ(Информационо – комуникациона технологија)	израде 2Д анимације. Представити карактеристике формата слике gif. Објаснити поступак чувања и приказа анимација (није их могуће прегледати у традиционалним програмима за преглед слика). Демонстрирати њихово уграђивање у мултимедијалну презентацију. -Коришћењем одабраног програма за снимање екрана демонстрирати		-	

	снимање кратког видео-туторијала			
--	----------------------------------	--	--	--

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", „5/2019

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Дигитална писменост	<p>Подсетити ученике на значење појмова који су у претходним разредима представљени скраћеницама URL и IP адреса, затим појмова клијент и сервер у мрежном окружењу, као и на значење појмова: домен, назив интернет домена, веб-адреса и њихову узајамну везу</p> <p>-Приказати хипертекст и хиперлинк у интернет прегледачу, а затим, у програмима за обраду текста и израду</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање,избор сарджаја, метода и техника - организација - реализација планираних активности - пренос информација - мотивација ученика - усмеравање и помоћ ученицима у раду - упознавање индивидуалних способности ученика и прилагођавање наставних садржаја 	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - посматрају - описују - упоређују - одговарају - дискутују - истражују - раде на рачунару - решавају проблеме - презентују - читају - вреднују - извештавају - анализирају 	<ul style="list-style-type: none"> - Информатика и рачунарство 6. - Дигитална писменост - Информатика и рачунарство 6. - Информатика и рачунарство 5. - Подаци и информације на интернету

	<p>мултимедијалних презентација демонстрирати додавање и подешавање</p> <p>хипервезе према делу текста у документу, другом документу или према неком садржају на интернету</p>	<p>њиховим могућностима развијање смисла за рад у колективу</p>		
--	--	---	--	--

" Сл. гласник РС - Просветни гласник" „5/2019

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Дигитална писменост</p>	<p>Представити интернет сервис електронска пошта (е-маил).</p> <p>Објаснити значење појма адреса електронске поште, описати и по потреби демонстрирати поступак креирања налога за електронску пошту</p> <p>-Објаснити одељке који се односе на: наслов поруке, адресе примаоца (коме, копија,</p>	<p>-</p>		

	<p>скривена копија).</p> <p>-Објаснити значење функција: проследи, одговори и одговори свима</p> <p>на већ примљену поруку, нагласити дејство сваке од њих</p> <p>-подсетити на правила нетикеције, на важност заштите личних података и контаката, питања безбедности, начинима заштите од нежељене поште и уобичајених поступака које</p>			
--	---	--	--	--

" Сл. гласник РС - Просветни гласник" „,5/2019

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Дигитална писменост	<p>треба применити у те сврхе</p> <p>-Подсетити ученике на примере дељења садржаја који су опи</p>	-		

	<p>сани и примењивани у претходним разредима</p> <p>Представити концепт рада изабраног дељеног диска (на пример: OneDrive, Google Drive ...) за организацију података</p> <p>-Описати и демонстрирати рад на дељеном тексту, резентацији или упитнику кроз активности на конкретном садржају</p> <p>Објаснити поступак креирања, додавања (отпремања са уређаја на дељени диск) и преузимања садржаја (са дељеног дика на уређај)</p> <p>Ученицима задати да испробају креирање, дељење и</p>			
--	---	--	--	--

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Дигитална писменост	сараднички рад на смисленим документима – текстовима, графици, презентацијама, упитницима...	-		

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", 5/2019

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
РАЧУНАРСТВО	На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање, избор сардџаја, метода и техника - организација - реализација планираних 	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - посматрају - описују - упоређују - одговарају - дискутују 	<ul style="list-style-type: none"> - Математика 6 - Основне рачунске операције - Математика 6 - Круг, кружница, дуж

	<p>-тема се реализује коришћењем изабраног текстуалног програмског језика Python и библиотеке PyGame</p> <p>-упознати ученике са библиотеком за 2Д графику која ће бити коришћена у настави</p> <p>-Описати основну структуру графичког програма и потруди ти се да током наставе та структура што мање варира</p> <p>-Увести појам координатног система прозора</p> <p>-Увести начине задавања боја (именоване боје, боје задате помоћу три броја у RGB систему)</p>	<p>активности</p> <ul style="list-style-type: none"> - пренос информација - мотивација ученика - усмеравање и помоћ ученицима у раду - упознавање индивидуалних способности ученика и прилагођавање наставних садржаја њиховим могућностима развијање смисла за рад у колективу 	<ul style="list-style-type: none"> - истражују - раде на рачунару - решавају проблеме - презентују - читају - вреднују - извештавају - анализирају 	
--	---	---	--	--

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", 5/2019

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
РАЧУНАРСТВО	-Објаснити и демонстрирати исцртавање следећих основних		-	

	<p>примитива:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дуж, – испуњен и уоквирен правоугаоник, – круг и кружница <p>-Описати и демонстрирати поступак цртања сложенијих облика састављених од ових примитива (нпр. кућица, глава робота, чича Глиша, сладолед, ...)</p> <p>-Приказати технике читавања и приказа слика</p> <p>У циљу вежбања итерације и алгоритамског начина размишљања приказати ученицима низ задатака у којима се цртају правилни облици уз помоћ петљи</p> <p>-Приказати генерисање насумичних бројева и употребу насумично</p>			
--	---	--	--	--

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
РАЧУНАРСТВО	генерисаних бројева на цртање насумично распоређених облика и насумични избор боја		-	

" Сл. гласник РС - Просветни гласник",5/2019

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
ПРОЈЕКТНА НАСТАВА	Са ученицима се реализује пројектни задатак из области Рачунарство. -часови се планирају са колегама ради развијања међупредметних компетенција и остваривање корелације са другим предметима	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање,избор сарджаја, метода и техника - организација - реализација планираних активности - пренос информација - мотивација ученика - усмеравање и помоћ ученицима у раду 	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - посматрају - описују - упоређују - одговарају - дискутују - истражују - раде на рачунару - решавају проблеме - презентују 	<ul style="list-style-type: none"> - Ученици имају могућност бирања теме било ког предмета и садржаја истог при изради пројекта - Информатика и рачунарство б. - Дигитална писменост - Информатика и

	<p>-ученици заједно са наставником који планира фазе пројектног задатка пролазе кроз све фазе рада на пројектном задатку, при чему наставник наглашава сваки</p>	<ul style="list-style-type: none"> - упознавање индивидуалних способности ученика и прилагођавање наставних садржаја њиховим могућностима развијање смисла за рад у колективу 	<ul style="list-style-type: none"> - читају - вреднују - извештавају - анализирају 	<p>рачунарство 6.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Информатика и рачунарство 5. - Подаци и информације на интернету - Информатика и рачунарство 6. - Снимање и обрада аудио-материјала - Информатика и рачунарство 6. - Снимање и обрада видео-материјала
--	--	--	--	---

" Сл. гласник РС - Просветни гласник,5/2019

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
ПРОЈЕКТНА НАСТАВА	<p>корак, објашњава, иницира дискусију и предлаже решење.</p> <p>-планиране активности на часу укључују практичан рад ученика (у групи или индивидуално, индивидуализација је</p>		-	

	<p>неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода)уз примену ИКТ-а, уз сажето и јасно упутство ученику за реализацију задатка, уз демонстрацију поступка</p> <p>-очекивани продукт пројектног задатка је мултимедијални садржај</p>			
--	--	--	--	--

Међупредметне компетенције:

- Има позитиван и одговоран однос према учењу.
- Користи податке из различитих извора и начине добијања података и на основу тога процењује њихову поузданост , препознаје могуће грешке уз помоћ наставника.
- Користи информације у различитим симболичким модалитетима (табеларни,графички, текстуални приказ), чита, тумачи и примењује их, повезујући их са претходним знањем из различитих области.
- Уме да претражује, критички анализира и систематизује информације у електронском облику користећи одговарајућа средства ИКТ-а.
- Приликом решавања проблема уме да одабере средство ИКТ-а и да га користина одговарајућначин.
- Препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа
- при коришћењу ИКТ-а.
- Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу.
- Селектује, обрађује наводећи извор и аутора, чува и презентује податке у
- различитим форматима, укључујући и ИКТ.
- Разликује јавне и приватне податке и користи основна правила чувања
- приватности података.
- Има позитиван и одговоран однос према учењу.
- Самостално или консултујући друге особе (вршњаке, наставнике, родитеље)
- преиспитује начин решавања проблема, алтернативне начине решавања, тачност и прецизност решења.
- Активно и конструктивно учествује у раду групе или пара.

Током школске године обележиће се, израдом презентација, састављањем текстуалног рада, израдом панона, летака, пројектима, активностима ученика и практичним радом, Дечија недеља, Недеља безбедног интернета, Дигитално насиље, Дан књиге.

Међупредметна корелација је могућа са свим предметима.

Посебни садржаји који се издвајају:

- Информатика и рачунарство 6.Управљање документима на рачунару
- Информатика и рачунарство 6.Коришћење рачунара за рад са дигиталним сликама
- Техникаи технологија 6Информатичке технологије
- Информатика и рачунарство 6.Мултимедијалне презентације
- Информатика и рачунарство 5.Рад са текстуалним документима
- Математика 6. Основне рачунске операције
- Математика 6. Круг, кружница,дуж
- Информатика и рачунарство 6.Дигитална писменост
- Информатика и рачунарство 5.Подаци и информације на интернету
- Информатика и рачунарство 6.Снимање и обрада аудио-материјала
- Информатика и рачунарство 6.Снимање и обрада видео-материјала

Оцењивање:

Наставник користи формативо и сумативно оцењивање. Вредновање остварености исхода се врши кроз: праћење остварености исхода у стицању знања , праћење развоја вештина при изради практичног рада ученика и активност на часу, пројектни задатак . Наставник прати, евидентира и оцењује активност ученика приликом извођења вежби, учешћа ученика у групном раду, његову спремност на сарадњу и укључивање у заједничко решавање појединих проблема, учениково учешће у дискусијама о појединим темама , међусобном оцењивању и самооцењивању и друго . Вредновање активности, када је тимски рад у питању, се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв.вршњачко оцењивање).У својој педагошкој документацији редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева. Наставник описом даје и своје препоруке. Сумативно оцењивање изводи оценама од 5 до 1 у складу са оствареношћу образовних стандарда.

Начин праћена остварености програма: усмена и писмена провера знања, практичан рад ученика, активност ученика приликом извођења вежби, пројекта, сарадње и укључивање у заједничко решавање појединих проблема.

Тема/садржај	Циљ	Начин остваривања садржаја	Међупредметна повезаност исхода	Исходи	Међупредметне компетенције	Начин праћења
<p>Физичке способности:</p> <p>Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој гибкости. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.</p>	<p>Развијање физичких способности.</p> <p>Праћење физичког развоја и моторичких способности.</p> <p>Подстицање раста и развоја и утицање на правилно држање тела</p>	<p>Мерењем/ тестирањем.</p> <p>Вежбањем у припремној фази часа</p> <p>Вежбањем у главној фази часа са и без справа и реквизита, тимским играма.</p>	<p>Исходи везани за реализацију садржаја из предмета географија, биологија, српски језик, грађанско васпитање, спортске активности, недеља школског спорта, излети, екскурзије</p>	<p>По завршетку теме ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – примени комплексе простих и општеприпремних вежби одговарајућег обима и интензитета у самосталном вежбању; – сврсисходно користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим ситуацијама; – упоређује и анализира сопствене резултате са тестирања уз помоћ наставника са вредностима за свој узраст; 	<p>Учење, комуникација, решавање проблема, естетичка, одговоран однос према здрављу</p>	<p>праћење снажљивости, окретности, креативности, спретности; вредновање моторичких способности; корективно-педагошки рад, примена стечених знања, усвојеност здравствено хигијенских навика, однос према раду, посматрање, разговор, белешке, задовољство ученика, продукти ученичких активности</p>
<p>Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине:</p>						
<p>Атлетика:</p> <p>Техника спринтерског трчања. Истрајно трчање – припрема за крос. Техника штафетног трчања</p>	<p>СТИЦАЊЕ И УСАВРШАВАЊЕ моторичких умења и навика из атлетике</p> <p>Оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике</p>	<p>Применом одговарајућих метода, облика и форми рада</p> <p>Вежбањем у сали, школском дворишту и на отвореном игралишту за мали</p>	<p>Биологија (моторика)</p>	<p>По завршетку теме ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - комбинује и користи досегнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу 	<p>Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према здрављу</p> <p>решавање проблема,</p>	<p>- праћење снажљивости, окретности, спретности; вредновање моторичких способности;</p>

<p>Скок удаљ. Бацања кугле. Скок увис. Бацање „вортекс-а“. Скок увис (леђна техника)</p> <p>Тробој</p>	<p>користе у свакодневним условима живота и рада(кроз игру, такмичења) Формирање вољних квалитета личности</p>	<p>фудбал и рукомет.</p> <p>Кроз активности у Дечијој и Спортској недељи Кросевима (јесењи и пролећни) Такмичењем (унутар и међуодељењским. Излетима</p>		<p>- примени атлетске дисциплине у складу са правилима; – развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике;</p>	<p>сарадња</p>	<p>корективно-педагошки рад, примена стечених знања, однос према раду, посматрање, разговор, белешке, продукти ученичких активности, поштовање правила игара</p>
<p>Спортска гимнастика: - Основни садржаји: Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе: Тло Прескок Трамполина Вратило Двовисински разбој Паралелни разбој Кругови Коњ са хватаљкама Греда - Проширени садржаји: На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби</p>	<p>СТИЦАЊЕ И УСАВРШАВАЊЕ МОТОРИЧКИХ УМЕЊА И НАВИКА ИЗ ГИМНАСТИКЕ Оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада(кроз игру, такмичења) Формирање вољних квалитета личности</p>	<p>Применом одговарајућих метода, облика и форми рада Вежбањем у сали Такмичењем (унутар и међуодељењским) Разговором о значају прве помоћи и врстама повреда</p>	<p>Физика</p>	<p>По завршетку теме ученик ће бити у стању да: - одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела; – примени вежбања из гимнастике за развој моторичких способности;</p>	<p>Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према здрављу решавање проблема, сарадња</p>	<p>- праћење сналажљивости, окретности, спретности; вредновање моторичких способности; корективно-педагошки рад, примена стечених знања, однос према раду, посматрање, разговор, белешке, продукти ученичких активности, поштовање правила игара</p>
<p>Основе тимских и спортских игара: Одбојка: Основни елементи технике, тактике и правила игре; Футсал: Игра уз примену правила Рукомет: Игра уз примену правила Кошарка:</p>	<p>СТИЦАЊЕ И УСАВРШАВАЊЕ МОТОРИЧКИХ УМЕЊА И НАВИКА ИЗ КОШАРКЕ Оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада(кроз игру, такмичења) Формирање вољних квалитета личности</p>	<p>Применом одговарајућих метода, облика и форми рада Вежбањем у сали, школском дворишту Такмичењем (унутар и међуодељењским)</p> <p>Организованим одласком на</p>	<p>Ликовна култура</p> <p>-Односи у видном пољу: и изрази познате појмове мимиком и покретом тела;</p>	<p>По завршетку теме ученик ће – примени достигнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу;– примени основне елементе тактике у одбрани и нападу; – учествује на унутар одељенским такмичењима; – изведе елементе одбојкашке технике; – примени основна</p>	<p>Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према здрављу решавање проблема, сарадња</p>	<p>- праћење сналажљивости, окретности, спретности; вредновање моторичких способности; корективно-педагошки рад, примена стечених знања, однос према раду, посматрање, разговор, белешке, продукти</p>

Сложенији елементи технике, тактике и правила игре Активност по избору	Развијање такмичарског духа и осећаја за фер плеј	кошаркашку утакмицу Кроз активности у Дечијој и Спортској недељи Разговором о значају прве помоћи и врстама повреда		правила одбојке; – користи елементе технике у игри; – примени основне тактичке елементе спротских игара;		ученичких активности, поштовање правила игара
Плес и ритмика Вежбе са вијачом. Вежбе са обручем Вежбе са лоптом Народно коло „Моравац“ . Народно коло из краја у којем се школа налази. Енглески валцер. Састав са обручем. Састав са лоптом. Састав са вијачом. Основни кораци rock end roll	СТИЦАЊЕ И УСАВРШАВАЊЕ МОТОРИЧКИХ УМЕЊА И НАВИКА ИЗВОЂЕЊЕМ ПОКРЕТА У ТАКТУ УЗ ПРОМЕНУ ПРАВЦА И РИТМА КРЕТАЊА.	Применом одговарајућих метода, облика и форми рада Вежбањем у сали, школском дворишту. Кроз активности у Дечијој и Спортској недељи	Музичка култура изводи покрете уз музику, мању ритмичку целину;	По завршетку теме ученик ће бити у стању да: – изведе кретања у различитом ритму; – игра народно коло; – изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура; – изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу;	Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према здрављу решавање проблема, сарадња	- праћење сналажљивости, окретности, спретности; вредновање моторичких способности; корективно-педагошки рад, примена стечених знања, однос према раду, посматрање
Полигони Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима	СТИЦАЊЕ И УСАВРШАВАЊЕ МОТОРИЧКИХ УМЕЊА И НАВИКА. Оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада (кроз игру, такмичења)			По завршетку теме ученик ће бити у стању да: - одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела; – примени вежбања из гимнастике за развој моторичких способности; - комбинује и користи досегнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу	одговоран однос према здрављу решавање проблема, сарадња	
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА Физичко вежбање и спорт Основна подела вежби. Функција скелетно-мишићног система.	СТИЦАЊЕ ОСНОВНИХ ЗНАЊА ИЗ ОБЛАСТИ ЗДРАВЉА, ХИГИЈЕНЕ И ЗДРАВЕ ИСХРАНЕ СТИЦАЊЕ И ПРАКТИЧНА ПРИМЕНА ЗНАЊА ИЗ ПРВЕ ПОМОЋИ	Разговором о утицају правилне исхране на здравље и развој људи и исхрани пре и после вежбања у одређеним фазама часа Разговором о значају прве помоћи и врстама	Географија сналази се у простору помоћу просторних одредница; Биологија: Развијање свести о	По завршетку теме ученик ће бити у стању да: - процени ниво сопствене дневне физичке активности; - препозна начине за побољшање својих физичких способности;	Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација,	корективно-педагошки рад, примена стечених знања, однос према раду, посматрање, разговор,

<p>Основна правила Одбојке. Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. Облици насиља у физичком васпитању и спорту. Навијање, победа, пораз решавање спорних ситуација. Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта. Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. Значај вежбања за одбрамбено-безбедносне потребе. Повезаност физичког вежбања и естетике. Породица и вежбање Планирање вежбања.</p>	<p>Развијање свести о значају вежбања и играња на чистом ваздуху и чувања околине приликом вежбања</p>	<p>повреда Вежбањем и играњем на чистом ваздуху и чувањем животне средине у току вежбања Излетима</p>	<p>значају вежбања и играња на чистом ваздуху и чувања околине приликом вежбања</p>	<ul style="list-style-type: none"> - препозна могуће последице недовољне физичке активности; – правилно се понаша на вежбалиштима као и на спортским манифестацијама; – примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње; – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; – примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама; – примерено се понаша као посматрач на такмичењима; – решава конфликте на друштвено прихватљив начин; – пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности; – прихвати победу и пораз; – вреднује спортове без обзира на лично интересовање; – примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама; - процени лепоту покрета у физичком вежбању и спорту; – подстиче породицу на потребу примене редовне физичке активности; – повеже врсте вежби, 	<p>одговоран однос према здрављу решавање проблема,</p> <p>сарадња</p>	
--	--	---	---	--	--	--

<p>Здравствено васпитање:</p> <p>Утицај аеробног вежбања (ходања, трчања и др.) на кардио-респираторни систем.</p> <p>Здравствено-хигијенске мере пре и после вежбања.</p> <p>Значај употребе воћа и поврћа и градивних материја (протеини и беланчевине) у исхрани.</p> <p>Подела енергетских напитака и последице њиховог прекомерног конзумирања.</p> <p>Прва помоћ након површинских повреда (посекотина и одеротина).</p> <p>Вежбање у различитим временским условима.</p> <p>Чување околине при вежбању.</p> <p>Последице конзумирања дувана и алкохола.</p> <p>Додаци исхрани – суплементи.</p> <p>Вежбање и менструални циклус.</p> <p>Значај заштите репродуктивних органа приликом вежбања.</p>	<p>Стицање основних знања из области здравља, хигијене и здраве исхране</p> <p>Стицање и практична примена знања из прве помоћи</p> <p>Развијање свести о значају вежбања и играња на чистом ваздуху и чувања околине приликом вежбања</p>	<p>Разговором о утицају правилне исхране на здравље и развој људи и исхрани пре и после вежбања у одређеним фазама часа</p> <p>Разговором о значају прве помоћи и врстама повреда</p> <p>Вежбањем и играњем на чистом ваздуху и чувањем животне средине у току вежбања</p> <p>Излетима</p>	<p>Биологија</p> <p>Стицање основних знања из области здравља, хигијене и здраве исхране.</p> <p>Стицање и практична примена знања из прве помоћи.</p> <p>Стицање основних знања из области здравља, хигијене и здраве исхране.</p> <p>Стицање и практична примена знања из прве помоћи</p> <p>Час одењенског старешине</p> <ul style="list-style-type: none"> - брине о свом здрављу, - брине о простору у коме борави - активно учествује у животу школе 	<p>По завршетку теме ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; – примени препоручени дневни ритам рада, исхране и одмора; – користи здраве намирнице у исхрани; – користи само препоручене додатке исхрани; – примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању; – правилно реагује након повреда; – чува животну средину током вежбања; – препозна последице конзумирања дувана. <p>- процени последице недовољне физичке</p>	<p>Компетенција за учење,</p> <p>естетичка компетенција,</p> <p>комуникација, одговоран однос према здрављу решавање проблема,</p> <p>сарадња</p>	<p>корективно-педагошки рад, примена стечених знања, однос према раду, посматрање, разговор,</p>
--	--	--	---	---	--	--

ЦИЉ ПРЕДМЕТА: Циљ учења физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

Учењем наставног предмета физичко васпитање ученик стиче вештине и овладава знањима и културним вредностима телесног вежбања, примењује их у свакодневном животу, новим и ванредним животним ситуацијама; разуме значај континуираног развоја физичких способности, разноврсних моторичких активности, утицај на здравље, здравље околине и квалитет живота. Сагледава да физичка активност и спорт омогућавају исказивање: личног идентитета, креативности, емоција, самопотврђивања и учешћа у тимском раду, као и да смањује негативне утицаје савременог живота на здравље и социјално понашање. Јача свест о толеранцији, одговорности, поштовању правила и квалитетним комуникацијама. Активно учествује у развоју хуманих односа, односа према окружењу у оквирима локалних, регионалних, националних и ширих оквира.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Ученик је стекао знања и у стању је да користи разноврсне програме и облике индивидуалног и колективног вежбања и разне изворе информација, како би усавршио своја знања и унапредио своје моторичке способности и вештине. Има позитиван став према физичким активностима и спорту у свакодневном животу, поштује правила и негује здраве међуљудске односе. Промовише улогу физичке активности и спорта у унапређивању здравља и превентивно деловање на настанак хроничних незаразних обољења и социопатолошких појава.

Назив наставног програма: **Верска настава**

Разред:

седми

Годишњи фонд часова: 36

Врста програма:изборни

Циљ учења наставног програма: Упознавање са историјом цркве, Символ вере, култура и писменост Словена (Света браћа Ђирило и Методије); улога СПЦ у развоју српске културе и идентитета; развијање свести ученика о неопходности личног учествовања у светотајинском животу Цркве.

Опште предметне компетенције: На крају основног образовања кроз верску наставу ученик је стекао основна знања из Православног катихизиса, религијска и историјска знања и вештине неопходне за даље учење, разумевање улоге религије у историји цивилизације, критичког сагледавања савременог света, његових историјских корена. Има развијену свест о свом личном, као и о локалном, националном, европском и глобалном идентитету у духу толеранције и поштовања различитих религија, култура и обичаја. Одговорно се односи према културно-историјском наслеђу.

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин остваривања	Активности	
					наст.	учен
- Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса; - Установити каква су знања стекли и какве ставове усвојили ученици у претходном разреду школовања.	I – УВОД - Упознавање са садржајем програма и начином рада.	По завршетку теме ученик ће: - моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 7. разреда основне школе; - моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања; - бити мотивисан да похађа часове Православног катихизиса.	Компетенција за учење: Има позитиван и одговоран однос према учењу; М о т и в и с а н ј е и о с п о с о б љ е н д а с а м о с т а л н о п л а н и р а , о р г а н и з у ј е , с п р о в о д и и в р е д н у ј е у ч е њ е ; р а з л и к у ј е б и т н о о д н е б и т н о г , и з р а ж а в а и о б р а з л а ж е и д е ј е ;	Катихета (вероучитељ) би требало стално да има на уму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учење у богослужбеном животу Цркве	Упознаје предзнања ученика; Организује наставни процес; Демонстрира; Пружа помоћ и подршку; Мотивише ученике; Праги индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика; Укључује ученике у литургијски живот; Подстиче ученике, даје савете; Уводи ученике у нове термине; Јасно формулише проблеме и задатке; Објашњава, врши проверу,	Активно слушају (усмеравају пажњу, питају); Решавају проблеме (уочавају их, дефинишу, процењују); Учествоју у комуникацији (дискутују, постављају питања); Сарађују са другима; Мисле (процењују, објашњавају, претпостављају, закључују, повезују постојеће знање са новим).

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин остваривања	Активности	
					наст.	учен
- Подстаћи ученике да преиспитају свој однос према знању и учењу; - Кроз очигледне примере и експерименте	II – БОГОПОЗНАЊЕ - Процес сазнавања као дело целе личности: чула, разум, слободна воља, искуство - Личносно познање,	- моћи да уочи да су знање и учење важни у његовом животу; - моћи да кроз очигледне примере и експерименте закључи да постоје различити начини сазнавања; - моћи да кроз примере из личног искуства уочи да једино онај кога заволимо за нас постаје личност -	Користи различите изворе информација и има критички однос према њима; Способан је да самостално и у сарадњи са	На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима	У даје смернице за рад; Упознаје предзнања ученика; Организује наставни процес; Демонстрира; Пружа помоћ и подршку; Мотивише	Активно слушају (усмеравају пажњу, питају); Решавају проблеме (уочавају их, дефинишу, процењују); Учествују у комуникацији
објаснити ученицима три начина сазнавања: објективно, субјективно и личносно и границе њихове примене (наука, уметност, теологија); - Указати ученицима на повезаност љубави и знања у црквеном искуству; - Објаснити ученицима да нам Христос открива Бога као Свету Тројицу; - Развити код ученика свест о љубави као темељу заједнице.	упознавање кроз љубав; - Познање Бога; - Бог је један, али није сам (Бог је заједница три личности: Отац, Син и Свети Дух).	непоновљиво и бескрајно важно биће; - моћи да повезује личносно познање са нашим познањем Бога; - моћи да препозна да нам Христос открива Бога као љубавну заједницу три личности; - моћи да вреднује своје понашање на основу љубави коју исказује према својим ближњима; - бити подстакнут на одговорније обликовање заједничког живота са другима.	другима истражује, открива и повезује нова знања; користи могућности ваншколског учења; негује и развија лична интересовања Одговорно учешће у демократском друштву: Има позитиван став према поштовању људских права и слобода;	наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада Врсте наставе: Настава се реализује кроз следеће облике наставе:	ученике; Прати индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика; Укључује ученике у литургијски живот; Подстиче ученике, даје савете; Уводи ученике у нове термине; Јасно формулише проблеме и задатке; Објашњава, врши проверу, даје смернице за рад.	(дискутују, постављају питања); Сарађују са другима; Мисле (процењују, објашњавају, претпостављају, закључују, повезују постојеће знање са новим); израда панона и ПП презентација.

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин остваривања	Активности	
					наст.	учен
- Указати ученицима на Саборе као израз	III – ЈЕДИНСТВО ЦРКВЕ ХРИСТОВЕ - Сабори као израз	- моћи да уочи да је Црква на Саборима решавала проблеме са	Понаша се одговорно, хумано	-теоријска настава (35)	Упознаје предзнања ученика;	Активно слушају (усмеравају)

<p>јединства Цркве; - Објаснити појмове јереси и догмата; - Пружити ученицима основно знање о историјском контексту настанка Символа вере; - Развијање свести ученика о значају и месту Символа вере у Крштењу и Литургији; - Пружити ученицима основ за разумевање основне истине о Тајни Богочовека Христа.</p>	<p>јединства Цркве; Васељенски сабори; Символ вере; Христос је истинити Бог и истинити Човек.</p>	<p>којима се сусретала кроз историју; - бити подстакнут да своје проблеме и несугласице са другима решава кроз разговор и заједништво; - знати да је Символ вере установљен на Васељенским саборима; - умети да интерпретира Символ вере; - знати да се Символ вере изговара на Крштењу и Литургији; - моћи да уочи да појам Богочовека описује Христа као истинитог Бога и истинитог Човека.</p>	<p>и толерантно у друштву; Негује своју националну културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу; Промовише позитивне вредности друштва у различитим активностима (нпр. хуманитарне, еколошке, културно-уметничке акције; борба против насиља и дискриминације по било ком основу (нпр. верском, националном, родном, узрачном, етничком...)); акције против болести зависности,</p>	<p>часова) -практична настава (1 час) Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у • учионици; Практична настава се реализује у • цркви – учешћем у литургијском сабрању;</p>	<p>Организује наставни процес; Демонстрира; Пружа помоћ и подршку; Мотивише ученике; Прати индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика; Укључује ученике у литургијски живот; Подстиче ученике, даје савете; Уводи ученике у нове термине; Јасно формулише проблеме и задатке; Објашњава, врши проверу, даје смернице за рад.</p>	<p>пажњу, питају); Решавају проблеме (уочавају их, дефинишу, процењују); Учествују у комуникацији (дискутују, постављају питања); Сарађују са другима; Мисле (процењују, објашњавају, претпостављају, закључују, повезују постојеће знање са новим); израда паноа и ПП презентација.</p>
---	---	---	---	--	--	--

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин остваривања	Активности	
					наст.	учен
<p>- Пружити ученицима основ за разумевање да се кроз учешће у Светим Тајнама</p>	<p>IV - СВЕТОТАЈНСКИ ЖИВОТ ЦРКВЕ - Светотајински живот Цркве; - Света Литургија као светајна</p>	<p>-моћи да увиди да Црква Светим Тајнама повезује човека са Богом у најважнијим моментима његовог живота (рођење и духовно рођење – Крштење, венчање и Брак,</p>	<p>злостављања животиња итд.). Естетичка компетенција: Показује позитиван однос према</p>	<p>Дидактичко методичка средства за реализацију наставе:</p>	<p>Упознаје предзнања ученика; Организује наставни процес;</p>	<p>Активно слушају (усмеравају пажњу, питају); Решавају проблеме</p>

<p>Цркве наш живот и сви његови елементи узводе у личносни однос са Богом;</p> <p>- Пружити ученицима основ за разумевање смисла и значаја Светих Тајни;</p> <p>- Развијање свести ученика о неопходности личног учествовања у светотајинском животу Цркве.</p>	<p>Цркве;</p> <p>- Свете Тајне Крштења и Миропомазања;</p> <p>- Света Тајна Исповести;</p> <p>- Света Тајна брака (слика Христа и Цркве);</p> <p>- Монашка заједница (искорак ка животу будућег века);</p> <p>-Света Тајна Рукоположења;</p> <p>-Молитвословља Цркве.</p>	<p>Црквена брига за болесне у јелеосвећењу...);</p> <p>- моћи да увиди да је Литургија извор и циљ свих Тајни Цркве;</p> <p>- знати да је Причешће врхунац светотајинског живота;</p> <p>- моћи да препозна Крштење и Миропомазање као Тајне уласка у Цркву;</p> <p>- бити подстакнут да на покајање гледа као на промену начина живота;</p> <p>- моћи да увиди да су брак и монаштво два пута која воде ка Богу;</p> <p>- моћи да разликује и именује службе у Цркви (епископ, свештеник, ђакон и народ);</p> <p>- моћи да препозна своју службу у Цркви;</p> <p>- моћи да у молитвословљима уочи важност природних елемената (воде, грожђа, жита, светлости...);</p> <p>- бити подстакнут на учествовање у светотајинском животу Цркве.</p>	<p>сопственој и култури других заједница,</p> <p>упознаје и разуме њихове вредности, повезује културну и природну баштину са историјским и географским контекстом и доприноси очувању природних и културних добара;</p> <p>Показује осетљивост за еко-културу и културу свакодневног живљења и има критички однос према употреби и злоупотреби природе</p>	<p>Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно</p>	<p>Демонстрира; Пружа помоћ и подршку;</p> <p>Мотивише ученике;</p> <p>Прати индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика;</p> <p>Укључује ученике у литургијски живот;</p> <p>Подстиче ученике, даје савете;</p> <p>Уводи ученике у нове термине;</p> <p>Јасно формулише проблеме и задатке;</p> <p>Објашњава, врши проверу, даје смернице за рад.</p>	<p>(уочавају их, дефинишу, процењују);</p> <p>Учествују у комуникацији (дискутују, постављају питања);</p> <p>Сарађују са другима;</p> <p>Мисле (процењују, објашњавају, претпостављају, закључују, повезују постојеће знање са новим);</p> <p>израда паноа и ПП презентација.</p>
---	---	---	--	---	---	--

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин остваривања	Активности	
					наст.	учен
<p>- Објаснити ученицима значај мисионарске и просветитељске делатности Свете браће и Светог Саве;</p> <p>-Указати ученицима</p>	<p>V - СРПСКА ЦРКВА КРОЗ ВЕКОВЕ</p> <p>- Света браћа Кирило и Методије;</p> <p>- Свети Сава;</p> <p>Срби светитељи;</p>	<p>- моћи да препозна да култура и писменост Словена имају корен у мисионарској делатности просветитеља равноапостолних Кирила и Методија;</p> <p>- моћи да објасни просветитељску улогу и значај Светог Саве за српски народ;</p>	<p>Комуникација: Познаје различите облике комуникације и њихове одлике (усмену и писану, невербалну, телефоном, путем интернета итд.);</p> <p>Уважава саговорника</p>	<p>Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са</p>	<p>Упознаје предзнања ученика;</p> <p>Организује наставни процес;</p> <p>Демонстрира;</p> <p>Пружа помоћ и подршку;</p>	<p>Активно слушају (усмеравају пажњу, питају);</p> <p>Решавају проблеме (уочавају их, дефинишу, процењују);</p>

<p>кроз примере српских светитеља на значај стицања хришћанских врлина; - Указати ученицима на историјски пут Српске Цркве кроз житија изабраних светитеља; - Подстаћи ученике да развију доживљај Крсне славе као молитвеног прослављања Бога и светитеља; - Развити код ученика свест о важности неговања традиције и обичаја (Крсна слава, литије, храмовне и градске славе); - Пружити ученицима могућност да сагледају улогу СПЦ у развоју српске културе и идентитета.</p>	<p>Цркве по избору: - Света лоза Немањића; - Св. цар Лазар; - Св. Василије Острошки; - Св. Николај Жички и Охридски; - Св. Петар Цетињски; - Св. Вукашин из Клепаца; - Крсна слава и обичаји (литије, храмовне и градске славе...); - Српска црквена баштина.</p>	<p>- бити подстакнут да доживи српске светитеље као учитеље хришћанских врлина; - моћи да препозна неговање српских православних обичаја као начин преношења искуства вере и прослављања Бога и светитеља; - моћи да препозна евхаристијску симболику у елементима Крсне славе; - бити подстакнут да прослављање Крсне славе везује за Литургију; - бити подстакнут да доживи, вреднује и негује богатство и лепоту српске културне баштине; - моћи да уочи у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса у 7. разреду.</p>	<p>р е а г у ј у ћ и н а о н о ш т о г о в о р и , а н е н а њ е г о в у л и ч н о с т .</p>	<p>савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава</p>	<p>Мотивише ученике; Прати индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика; Укључује ученике у литургијски живот; Подстиче ученике, даје савете; Уводи ученике у нове термине; Јасно формулише проблеме и задатке; Објашњава, врши проверу, даје смернице за рад.</p>	<p>Учествују у комуникацији (дискутују, постављају питања); Сарађују са другима; Мисле (процењују, објашњавају, претпостављају, закључују, повезују постојеће знање са новим); израда паноа и ПП презентација.</p>
--	---	--	--	---	--	---

Кључни појмови: позитиван став, вештине, одговорно учешће, равноправност различитих заједница, традиција и културни идентитет, култура, еко-култура, живљење, критички, злоупотреба, комуникација, усмена, писана, телефоном, путем интернета, активно, неговање, дијалог, критички, хумано, толерантно, лични избор, медији, ИКТ средство, конструктиван, креативан, афирмишући, солидарност.

Формативно и сумативно оцењивање: У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно. Оцењивање се врши описном оценом и то:

- Истиче се;
- Дobar;
- Задовољава;

Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз:

- усмено испитивање;
- писмено испитивање;
- посматрање понашања ученика.

Корелативни садржаји:

Српски језик:

- *Мали принц*, Антоан де Сент Егзипери;
- Редакције стсл. језика и споменици културе;
- Свети Сава.

Историја:

- Покрштавање Срба и почеци писмености;
- Аутокефалност Српске цркве;
- Свети Сава;
- Кнез Лазар Хребељановић, Косовски бој;
- Најзначајније задужбине Немањића;
- Средњовековна култура код Срба.

Специфичне предметне компетенције:

- Ученик разуме да кроз очигледне примере и експерименте постоје различити начини сазнавања;
- Ученик из личног искуства уочава да једино онај кога заволимо за нас постаје личност - непоновљиво и бескрајно важно биће;
- Ученик има свест да је љубав основ заједнице;
- Ученик вреднује своје понашање на основу љубави коју исказује према својим ближњима;
- Ученик је подстакнут на одговорније обликовање заједничког живота са другима;
- Ученик препознаје неговање српских православних обичаја као начин преношења искуства вере и прослављања Бога и светитеља;
- Ученик може да доживи, вреднује и негује богатство и лепоту српске културне баштине.

Циљ *,Сл. Гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2019.					
Тема	Исходи и процес учења	Садржај	Дидактичко-методичко остваривање програма (Планирање, остваривање, праћење и вредновање наставе и учења)	Активности (наставника и ученика)	Међупредметна повезаност
<p>Људска права</p> <p>Демократско друштво</p> <p>Процеси у савременом свету</p> <p>Грађански активизам</p>	<p>*,Сл. Гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2019.</p>	<p>*,Сл. Гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2019.</p>	<p>*,Сл. Гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2019.</p>	<p><u>Активности наставника:</u></p> <p>Планира, осмишљава, организује и реализује час. Подстиче ученике на размишљање, закључивање и развијање критичког става. Мотивише, подржава и развија интересовања ученика. Интегрише целине садржаја предмета вертикално и хоризонтано имајући у виду исходе које треба остварити. Подстиче ученике на међупредметно повезивање. Континуирано прати ученичка постигнућа. Налази начине провере остварености исхода. Брине да наставне садржаје прилагоди узрасту ученика. Труди се да ученицима укаже где своје знање могу применити. Подстиче их на примену знања. Подстиче развој међупредметних компетенција код ученика. Наводи ученике да увек допуњују, проширују своје видике. Доприноси стварању демократске атмосфере на часу, обезбеђује равноправну укљученост сваког ученика, да се осећа уважено добродошло, прихваћено.</p> <p><u>Активности ученика:</u></p> <p>Усвајају знања, вештине, умења. Понављају, опажају, откривају и увиђају законитости и процесе, вежбају, израђују и презентују</p>	<p>Српски језик – књижевност (књижевна дела која се ондосе на развој политичког живота у модерној српској држави – <i>Јутутунска јихахаха</i> - Јован јовановић Змај, <i>Вођа</i> - Радоје домановић, <i>Власт</i> – Бранислав Нушић)</p> <p>Српски језик – језик и језича култура (у оквиру писменог и усменог изражавања ученици треба да поштују правописну, ортоепску и граматичку норму стандардног српског језика са посебним истицањем оних наставних садржаја који се из ових области реализују у 7. разреду; посебно се негује умеће говорништва, дискусије, дебате, тражење погодног израза, образлагање става, аргументација)</p> <p>Информатика (презентовање</p>

				<p>самостални истраживачке радове. Посматрају, изражавају своје мисли, осећања, закључују, учествују у дискусији, дебати. Анализирају податке, чињенице, информације. Проширују и продубљују знања, вештине и умења из нижих разреда. Примењују научено. Развијају међупредметне компетенције. Повезују градиво са часова Грађанског васпитања вертикално и хоризонтално. Повезују садржај часова Грађанског васпитањима са другим школским предметима, ваннаставним и ваншколским активностима. Стварају.</p>	<p>садржаја преко ПП презентације, квизови на различитим интернет платформама)</p> <p>Историја (појмови у вези са настанком демократског друштва, развој уставности, парламентаризма, грађанских права и слобода)</p> <p>Биологија (брига о здрављу)</p>
--	--	--	--	--	--

Кључни појмови садржаја: социјална правда, Народна скупштина, конформизам, вршњачки притисак

Предмет: Француски језик, 7.разред

Теме, циљеви, садржаји и исходи –консултовати „Сл. гласник РС - Просветни гласник", 5/2019, стр. 293-320.

Активности ученика

- Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа (слушај, пиши, повежи, одреди али и активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори/затвори свеску, итд.).
- Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.).
- Мануелне активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера и сл.).
- Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације,селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.).
- Игре примерене узрасту
- Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...).
- Решавање "текућих проблема" у разреду, тј. договори и мини-пројекти.
- "Превођење" исказа у гест и геста у исказ.
- Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова са текстом или, пак, именовање наслова.
- Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала - плакат, програм приредбе или неке друге манифестације.

Активности наставника

- Користи циљни језик у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери; говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика;
- Настоји да значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе буде у потпуности схваћено
- Упућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа
- Прати напредовање ученика, даје повратне информације, оцењује

Међупредметна повезаност:

Српски језик:

- суперлатив
- заменице у служби правог објекта
- односне заменице
- перфекат
- присвојне заменице
- заменице у служби неправог објекта
- футур

-показне заменице

-имперфекат

-потенцијал

Књижевност:

-Мали принц

-књижевне врсте

Енглески језик:

-описни придеви

-суперлатив

-сложени перфекат

-животиње

-филмски жанрови

-слободне активности

Грађанско васпитање:

-солидарност

Музичка култура:

-музички жанрови

Биологија:

-животна средина

-екологија

Географија:

-рељеф

Предлог тема за пројектну наставу:

-пејзажи

-филм

-музика

-солидарност

-конкурс за најбољег еколога

-свет књиге

„Сл. гласник РС - Просветнигласник“, бр. 1/2020-60,6/2020-99,8/2020-597,5/2021-4,17/2021-42

Тема	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика	Међупредметнаповезаност
<p>ЧОВЕК И МУЗИКА</p>	<p>Током остваривања програма потребно је уважити високу образовну и мотивациону вредност активних и интерактивних (кооперативних) метода наставе/учења те кроз све програмске целине доследно осигурати да најмање једна трећина наставе буде организована употребом ових метода.</p> <p>У настави користити, најмање у трећини случајева, задатке који захтевају примену наученог у разумевању и решавању свакодневних проблемских ситуација препоручених од стране Министарства и Завода, а приликом оцењивања обезбедити да су ученици информисани о критеријумима на основу којих су оцењивани.</p> <p>У програму истакнуто место има стицање знања о музици кроз различите епохе.</p> <p>Циљ није</p> <p>увођење садржаја наставе историје музике, већ обрада тема значајних за разумевање улоге музике у друштву, упознавање музичких изражајних средстава, инструмената, жанрова и облика, као и истакнутих стваралаца и извођача.</p>	<p>Наставник: припрема, организује и реализујенаставни процес, мотивише, развијаинтересовање, разговара, усмерава, објашњава, демонстрира.</p>	<p>Ученик: слуша, опажа, разликује, анализира, упоређује, примењује, износиестетскомишљење, процењује, вокалносеизражава певањем, музицирасолистички или у групи, импровизује, илуструје, компонује</p>	<p>Историја (аристократија, живот на двору)</p> <p>Историја (временска раздобља, живот у 18. веку),</p>

<p>МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ</p>	<p>Кроз свирање оспособљавати ученике да се сналазе у једноставном нотном запису: У сваком одељењу постоји један број ученика који има веће или мање потешкоће у певању. Таквим ученицима треба дати могућност афирмације кроз свирање на дечјим музичким инструментима да би учествовали у групном музицирању.</p> <p>У раду користити ритмичке и мелодијске инструменте. Пошто су ученици описмењени, свирање на мелодијским инструментима биће олакшано јер се могу користити нотни примери појединих песама које су солмизационо обрађене.</p> <p>Потребно је развијати дечје предиспозиције за музичко обликовање и омогућити им да доживе радост свирања, чиме се богата личност у осетљивом периоду емоционалног сазревања.</p>			<p>Српски језик (писмо)</p> <p>ТиТ (прављење инструмента),</p> <p>Математика (Питагорина теорема), Биологија (екологија),</p> <p>Техника и технологија</p> <p>Математика (пропорције), ИКТ (интернет)</p>
<p>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Код слушања дечјих песама потребно је да ученици уочавају и објашњавају текст,разумеју функцију инструменталне пратње и начина на који музика дочарава текст;разликују звучне боје музичких инструмената;Музичке облике објашњавати тако да олакшавају праћење музичког тока. Композиције које се слушају морају својим трајањем, садржајем и музичким изразом да одговарају могућностима перцепције ученика и организације часа. Оне треба да буду кратке, а равноправно треба да буду заступљене вокалне, инструменталне и вокално-инструменталне. Код слушања дечјих песама потребно је да ученици: уочавају и објашњавају текст, разумеју функцију инструменталне пратње и начина на који музика дочарава текст. Пре слушања треба обновити знања из области музичких изражајних средстава која се стављају у функцију изабраног примера. Анализу слушаног примера треба радити кроз дијалог са ученицима подстичући слободно изражавање. Објашњења у вези са формом дела морају бити у функцији олакшавања праћења музичког тока.</p>			<p>Српски језик (дебата)</p> <p>Ликовна култура (пећинско сликарство)</p> <p>Српски језик (књижевне форме), Географија (Европа, Европска унија)</p>
<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>При избору песама потребно је оценити гласовне могућности разреда,психо-физички развој ученика ,поћи од блиских садржаја и ширити интерес богатећи их новим..</p> <p>.При обради песме урадити анализу литерарног текста са наглашавањем васпитних елемената;</p> <p>Уочавају се кључ,предзнаци,такт уз пробу тактирања,динамичке и артикулационе ознаке;нотни текст се ишчитава парлато;</p>			<p>Историја (појам аристократије, Луј XIV, живот на двору),</p> <p>Српски језик (драма,</p>

	<p>вежба се распевавање и почетна интонација док се свира уводна мелодија;</p> <p>-ритмичке фигуре и мелодијски скокови се обрађују кроз понављања;</p> <p>Посебну пажњу треба посветити изражајности интерпретације-динамици,фразира-њу,доброј дикцији;За упознавање народне песме важно је разумети њено етничко и географско порекло,улогу песме у народним обичајима и свакодневном животу.Истаћи карактеристику (завршетак на другом ступњу)!Песма коју ученик учи по слуху или из нотног текста има највише удела у развоју његовог слуха и музичких способности уопште.Редовно указивати на значај правилне хигијене гласа.брига о положају тела при певању,вежбе дисања,артикулације,распевавање..</p>			<p>позоришна представа),</p> <p>Ликовна култура (сценографија и друге примењене уметности)</p> <p>Верска настава (литургија)</p> <p>ИКТ (интернет, снимање звука, емитовање звука)</p> <p>Ликовна култура (архитектура),</p> <p>Математика (симетрија),</p>
<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>Децјемузичкостваралаштвопредстављавишистепенактивирањамузичкихспособности, којесестичу у свиммузичкимактивностима, а као резултаткреативног односа према музици. Оно има велику васпитну и образовну вредност: подстиче музичку фантазију, обликује стваралачко мишљење, продубљује интересовања и доприноси трајнијем усвајању и памћењу музичких репродуктивних и стваралачких активности и знања.;Стваралаштво може бити заступљено кроз:- музичка питања и одговоре;- компоновање мелодије на задат текст;- састављање мелодије од понуђених двотактних мотива;- импровизација покретана одређену музику. Ова активност треба вредновати према стваралачком ангажовању ученика, а не према квалитету насталог дела јер су и најскромније музичке импровизације педагошки оправдане. - Ритмичким и звучним ефектима креирати пратње за песме, стихове, користећи при томе различите изворе звука.- Креирање покрета у музику коју ученици певају или слушају.- Смишљање музичких питања и одговора, ритмичка допуњалка, мелодијска допуњалка са потписаним текстом, састављање мелодије од понуђених двотактних мотива.- Импровизација мелодије на задат текст.- Импровизација дијалога на мелодијским инструментима Орфовог инструментаријума.</p>			

Циљевина настава: Настава хора у основној школи има образовни и васпитни циљ. Образовни циљ обухвата развој слуха и ритма, ширење гласовних могућности и учвршћивање интонације. Васпитни циљ обухвата развијање осећања припадности колективу, развијање естетских осећања, упознавање нових речи, односа у природи и међу људима. Подстицање креативности ученика; Припремање програма за културну и јавну делатност школе.

Међупредметне компетенције:

Комуникација: Ученик активно доприноси неговању културе дијалога, уважавању и неговању различитости и поштовању основних норми комуникације. Ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфичне за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине.

Рад са подацима и информацијама: Користи информационе технологије за чување презентацију и основну обраду музичких података, нотног писма, различитих облика носача звука.

Дигитална компетенција: Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу; Презентовање, преслушавање, снимање музичких садржаја.

Решавање проблема: Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације.

Сарадња: Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева.

Одговорно учешће у демократском друштву: Својим активностима у школи и заједници афирмише дух толеранције, равноправности и дијалога;

Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима; Има осећање припадности одређеним културним заједницама, локалној заједници, региону у којем живи, ширем друштву, држави Србији и међународним организацијама у које је Србија укључена; Изражава на афирмативан начин свој идентитет и поштује другачије културе и традиције чиме доприноси духу интеркултуралности.

Одговоран однос према здрављу: Познаје карактеристике основних заразних болести, њихове изазиваче и мере превенције.

Одговоран однос према околина: Разуме значај и користи могућности рециклирања.

Естетичка компетенција: Позитивно вреднује допринос културе и уметности развоју људске заједнице; свестан је међусобних утицаја, науке, уметности и технологије. Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике. Има изграђене преференције уметничких и културних стилова и користи их за обогаћивање личног искуства. Повезује уметничка и културна дела са историјским, друштвеним и географским контекстом настанка. Уме да анализира и критички вреднује уметничка дела представника различитих стилова и епоха, као и дела која одступају од карактеристика доминантних праваца. Вреднује алтернативне уметничке форме и изразе (субкултурна дела).

Предузимљивост и предузетничка компетенција: Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаке стране“), уме да напише радну биографију и мотивационо писмо. Уме да искаже и заступа своје идеје и да утиче на друге кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликта.

Начин праћења остварености-евалуација постигнућа (исхода): разговор и дискусија, формативно и сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање.

Тематски дани:

5. јун Светски дан заштите животне средине“;

20. јун „Светски дан музике““Наставна јединица“Свети Сава“реализоваће се у оквиру предмета Веронаука“Савиним стопама“,Српски језик“Свети Сава“Војислав Илић

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА

РАЗРЕД: 7. (СЕДМИ) ИЛИ 8. (ОСМИ)

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА:1

ЦИЉ (изучавања предмета у датом разреду): учење слободна наставна активност је да допринесе развоју компетенција потребних за одговорну улогу у друштву у погледу очувања животне средине, биодиверзитета и одрживог развоја.

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности ученика	Активности наставник
<p>- Оспособљавање ученика да образложи избор теме/истраживања из области одрживог развоја, циљ и план рада користећи вештину јавног говора;</p> <p>- Оспособљавање ученика да формулише истраживачки задатак;</p> <p>- Оспособљавање ученика да планира ресурсе и управљањима, усмерена достизања реалног циља;</p> <p>- Оспособљавање ученика да прикупи, одабере и обради информације релевантне за истраживање, користећи поуздане изворе информација, наводећи извор и аутора;</p>	<p>Позавршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <p>– образложи избор теме/истраживања из области одрживог развоја, циљ и план рада користећи вештину јавног говора;</p> <p>– формулише истраживачки задатак;</p> <p>– планира ресурсе и управљањима, усмерена достизања реалног циља;</p> <p>– прикупи, одабере и обради информације релевантне за истраживање, користећи поуздане изворе информација, наводећи извор и аутора;</p>	<p>1. ЕКОЛОШКИ ОТИСАК И ОПСТАНАК</p> <p>Еколошки отисак. Биокапацитет. Еколошки дуг. Одрживи развој. Еколошко право.</p>	<p>Целокупно преузето из Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/19, 1/20, 6/20 и 8/20)</p> <p>Број 110-00-101/2021-04</p>	<p>Слушају, посматрају, дискутују, уочавају, разликују, повезују, анализирају, закључују,</p>	<p>Планира, припрема, демонстрира, едукује, поставља питања, одговара на наученичка питања, усмерава, оцењује</p>

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности ученика	Активности наставника
<p>- Оспособљавање ученика да прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником;</p> <p>-Оспособљавање ученика да користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања;</p> <p>- Оспособљавање ученика да вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада;</p>	<p>Позавршеткуразредаученицићебити у стању да:</p> <p>– прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником;</p> <p>– користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања;</p> <p>– вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада;</p>	<p>2. УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ</p> <p>Врстеотпада. Управљањеотпадом. Комуналниотпад. Депонија.</p>	<p>Целокупно преузето из Правилника о програмунаставе и учењазаседмиразредосновногобразовања и васпитања („Службенигласник РС – Просветнигласник”, бр. 5/19, 1/20, 6/20 и 8/20)</p> <p>Број 110-00-101/2021-04</p>	<p>Слушају, посматрају, дискутују, уочавају, разликују, повезују, анализирају, закључују,</p>	<p>Планира, припрема, демонстрира, едукује, постављапитања, одговаранаученичкапитања, усмерава, оцењује</p>

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности ученика	Активности наставника
<p>- Оспособљавање ученика да учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и одрживом развоју;</p> <p>- Оспособљавање ученика да повеже значај очувања животне средине са бригом о сопственом и колективном здрављу;</p> <p>- Оспособљавање ученика да одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном наслеђу.</p>	<p>Позавршетку разредаче неће бити у стању да:</p> <p>- учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и одрживом развоју;</p> <p>– повеже значај очувања животне средине са бригом о сопственом и колективном здрављу;</p> <p>– одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном наслеђу;</p>	<p>3. РЕЦИКЛАЖА, РЕМЕДИЈАЦИЈА И ПОНОВНА УПОТРЕБА ДОБАРА И СИРОВИНА Секундарне сировине: папир, уља у исхрани, текстил, пластика. Предности и недостаци поновне употребе доbara и сировина. ЗР правила.</p>	<p>Целокупно преузето из Правилника о програму наставе и учења седмичног разредног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/19, 1/20, 6/20 и 8/20)</p> <p>Број 110-00-101/2021-04</p>	<p>Слушају, посматрају, дискутују, уочавају, разликују, повезују, анализирају, закључују, самостално користи посредство и прибор, уноси податке у радну свеску</p>	<p>Планира, припрема, демонстрира, едукује, поставља питања, одговара на научна питања, изводи огледе, усмерава, оцењује</p>

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности ученика	Активности наставника
<p>-</p> <p>Оспособљавање ученика да користи језик и стил комуникације које су специфични</p> <p>за поједине научне и техничке дисциплине и чува језички идентитет;</p> <p>-</p> <p>Оспособљавање ученика да сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу</p> <p>и интересима, дајући лични допринос постизању</p> <p>договора и афирмишући толеранцију и равноправност</p> <p>у дијалогу;</p> <p>-</p> <p>Оспособљавање ученика да критикује процени сопствени рад и рад сарадника у групи</p>	<p>Позавршетку разредаче ник ће бити у стању да:</p> <p>- користи језик и стил комуникације које су специфични</p> <p>за поједине научне и техничке дисциплине и чува</p> <p>језички идентитет;</p> <p>– сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу</p> <p>и интересима, дајући лични допринос постизању</p> <p>договора и афирмишући толеранцију и равноправност</p> <p>у дијалогу;</p> <p>–</p> <p>критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи</p>	<p>4. ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ</p> <p>Извори енергије.</p> <p>Енергетска ефикасност.</p> <p>Обновљиви извори енергије.</p> <p>Предности и недостаци обновљивих извора енергије</p>	<p>Целокупно преузето из ПРАВИЛНИКА о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/19, 1/20, 6/20 и 8/20)</p> <p>Број 110-00-101/2021-04</p>	<p>Слушају, посматрају, дискутују, уочавају, разликују, повезују, анализирају, закључују, самостално користи поступке и прибор, уноси податке у радну свеску</p>	<p>Планира, припрема, демонстрира, едукује, поставља питања, одговара на научна питања, изводи огледе, усмерава, оцењује</p>

ХОРИЗОНТАЛНА И ВЕРТИКАЛНА ПОВЕЗАНОСТ (подразумева повезаност у оквиру предмета и између различитих наставних предмета):

Предмет	Разред	Корелативни садржаји	Међупредметна компетенција
Биологија	VI, VIII	Екосистем	Одговоран однос према здрављу
Биологија	VIII	Ефекат стаклене баште	Одговоран однос према здрављу
Биологија	V, VIII	Рециклажа	Одговоран однос према здрављу
Биологија	V, VI	Исхрана	Одговоран однос према здрављу
Хемија	VII	Смеше	Одговоран однос према здрављу
Техника и технологија	VI	Обновљиви извори енергије	Решавање проблема
Техника и технологија	V	Природни и вештачки материјали	Решавање проблема

-Праћење и вредновање остварености програма: Провера остварености циљева, Ангажовање, Процена активности, Разникратких тестовиза процену постигнућа, Процена заинтересованости, Оцена разумевања усмена,

Разред:7 .(седми)Наставнипредмет :ДОМАЋИНСТВО-слободна наставна активност

Годишњи фонд часова: 36

Недељни фонд часова: 1

ДОМАЋИНСТВО (слободна наставна активност) ; 7 разред

Циљ учења слободне наставне активности *Домаћинство* је да ученици интегришу и функционализују знања стечена у оквиру различитих предмета у контексту свакодневног живота, да унапреде вештине и формирају навике у вези са важним активностима у свакодневном животу у области становања, одевања, исхране и употребе различитих материјала.

Тема	Садржај програма	Начин остваривања садржаја	Исходи На крају теме /програма ученик ће бити у стању да:	Активност ученика	Активност наставника
САВРЕМЕНИ ДОМАЋИНСТВО И ПОРОДИЦА	Домаћинство. Организација домаћинства. Породица, односи и потребе у породици и	у оквиру наставне теме <i>Савремено домаћинство и породица</i> ученици интегришу, функционализују знања, али и стичу знања о појмовима: породица, породица у ужем и ширем смислу, о фазама породичног живота, односима у породици и	-учествује у организацији домаћинства. -испољава афирмативан став за односи и потребе у породици и њихово усклађивање. -даје допринос функционисању здраве породице. -	-уочава -повезује -уређује	-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање

<p>њихово усклађивање.</p> <p>Формирање здраве породице.</p> <p>Фаза породичног живота.</p> <p>Култура као начин живота и културно наслеђе.</p>	<p>потребама савремене породице. У оквиру стицања знања о породици ученици уче о њеној улози у формирању културних потреба, навика и интересовања и развоју културног идентитета и припадности одређеној групи.</p> <p>Овакав приступ доприноси успостављању односа између појединца, породице и друштва, као и у успостављању релације „ми” и „други” што знања добијена у оквиру овог програма доводи у везу са знањима која се добијају у оквиру других предмета (српски језик и књижевност, географија, свакодневни живот у прошлости, грађанско васпитање, веронаука итд.).</p> <p>Наистиначин се објашњава појам културно наслеђе, тако да ученици разумеју да се култура као начин живота (култура становања, одевања, исхране, понашања, рада) у прошлости испољава кроз наслеђе (материјално и нематеријално), а савремена култура – кроз савремен начин живота. У оквиру овог теме ученици би требало да направе план активности своје породице на дневном, недељном или месечном нивоу, и да истраже културно наслеђе своје породице.</p>	<p>одговорно испуњава обавезе потребне за живот у заједници / домаћинству;</p> <p>– преиспитује сопствене и навике других чланова заједнице/ домаћинства и утиче на њихову промену карактеристика рационалног планирања, економичној потрошњи и развијању одговорних еколошких навика;</p> <p>– анализира карактеристике савремене културе становања и повеже развој и значај урбанизма са побољшањем условног живота домаћинства;</p> <p>– правилно разврстава и одлаже отпад из домаћинства, припрема га и предаје на рециклажу;</p>	<p>- слуша</p> <p>- понавља</p> <p>- пише</p> <p>- поставља питања</p> <p>- решава задатке</p> <p>- планира</p> <p>- пројектује</p> <p>- дискутује</p> <p>- критикује</p>	<p>- организује</p> <p>- мотивише ученике</p> <p>- поставља питања</p> <p>- даје упутства</p> <p>- развија интересовања ученика</p> <p>- вреднује</p>
---	--	--	---	---

<p>КУЛТУРА СТАНОВАЊА</p>	<p>Породично домаћинство на селу и у граду.</p> <p>Породица и домаћинство.</p> <p>Функционалне цели недомашинства и њихове улоге.</p> <p>Технички апарати у домаћинству.</p> <p>Безбедност у домаћинству.</p> <p>Уређење домаћинства и околине у градској и сеоској средини.</p> <p>Економично коришћење и потрошња воде у градском и сеоском домаћинству.</p> <p>Уштеда енергије у домаћинству.</p> <p>Хемијска и микробиолошка исп</p>	<p>у наставној теми <i>Култура становања</i> ученици треба да науче да постоје различите врсте стамбеног простора, о могућностима за економично и целисходно коришћење тог простора, као и о могућностима прилагођавања стамбеног простора функционалним и естетским потребама чланова породице.</p> <p>Треба указати на важност и улогу стамбеног простора у нормалном функционисању и различитим фазама развоја једне породице.</p> <p>Стан/домаћинство треба разматрати као сложени скуп његових функционалних целина.</p> <p>Ученици треба да знају и су функционални, хигијенски и естетски захтеви које стамбени простор треба да испуни.</p> <p>у овој теми треба размотрити начине уређења и одржавања стана/домаћинства према потребама чланова породице/домаћинства и према односу стана/околине/окружење. У оквиру практичних вежби различите групе ученика треба да израде предлоге уређења стана/домаћинства у коме живе, поштујући потребе, склоности и активности особа које у њему живе (спортисти, музичари, писци,</p>	<p>– образложена примером у домаћинству употребу обновљивих извора енергије и значај топлотне изолације са уштедом енергије у домаћинству;</p> <p>– правилно и безбедно користити уређаје за загревање и климатизацију простора;</p> <p>– разликује природне од вештачких тканина, правилно их употребљава и одржава;</p> <p>– планира буџет домаћинства и управља њиме;</p> <p>– планира радну недељу, укључује и усклађује обавезе које има као појединец и у заједници/ домаћинству;</p> <p>– припрема и уређује простор за ручавање и формира културне навике приликом узимања хране;</p> <p>- економично користити и трошити воду</p> <p>- својим поступцима афирмише уштеду енергије у домаћинству.</p> <p>- поштује основне хигијенске захтеве домаћинства</p>	<p>- уочава</p> <p>- повезује</p> <p>- уређује</p> <p>- слуша</p> <p>- понавља</p> <p>- пише</p> <p>- поставља питања</p> <p>- решава задатке</p> <p>- планира</p> <p>- пројектује</p>	<p>- сугерише</p> <p>- подстиче</p> <p>- дискутује</p> <p>- анализира</p> <p>- мотивише</p> <p>- координира</p> <p>- поставља питања</p> <p>- надгледа</p> <p>- организује</p> <p>- вреднује</p>
---------------------------------	--	--	---	--	--

	<p>равностводе. Отпадневоде у домаћинству. Основнихигијенскиз ахтевидомаћинства. Прикупљање, сортирање и одлагањеотпада у домаћинству.</p>	<p>лицасаспецијалнимпотребама, деца, стареособе) и дамеђусобнимизвештавањемкроздискусијуо добреилиунапредепредлоге. Утицајпородице и појединцанауређењеоколинетребаразмотрит иизуглаградска/сеоскасредина, асфалтирана/неасфалтиранаулица и сл. Такође, требаразмотритиуређењестана/домаћинства саразличитихаспеката: функционално/ модерно/ практично/. Кроздискусијусаученициматребаразмотритиб езбедносту домаћинству, наодржавање и безбеднуупотребукућнихапарата, ученикеупутитидаистражују и презентујууштедуплотнеенергије у домаћинству (правилнаупотребакућнихапарата, топлотнаизолацијастана, грејањестамбенихпростора). Организоватипосетуводоводу, хемијској и микробиолошкојлабораторији у истом, организоватидебатусаученициманатемуупотр ебаводе у градском и сеоскомдомаћинству, заштојенеопходноекономичнаупотребаводе, даликориститифлаширануили „чесменскуводу“ ипроблемуотпаднихвода.</p>	<p>ва. -форсира здраве стилове живота и одржава личну хигијену; -учествује у прикупљању, сортирању и одлагањуотпада у домаћинству.</p>	<p>- дискус ује - критик ује</p>		
--	--	---	--	--------------------------------------	--	--

<p>КУЛТУРА ОДЕВАЊА</p>	<p>Улога одеће и обуће у животу човека.</p> <p>Природни и вештачки материјал и, њихова својства и употреба у домаћинству.</p> <p>Одржавање одеће, кућног текстила, и декоративног плана у домаћинству.</p> <p>Одржавање и чишћење природних и вештачких материјала.</p> <p>Организација склад иштења кућног текстила, обуће и одеће.</p> <p>Рециклажа кућног текстила и одеће.</p>	<p>У оквиру наставне теме <i>Култура одевања</i> ученици треба да науче: које улоге имају одећа и обућа у животу савременог човека (физиолошка, психолошка, естетска, функционална), да одећа и обућа могу бити направљене од природних и вештачких материјала, разлике у својствима природних и вештачких материјала, даврше избор тканине према својствима тканине и намени одеће, дана основу својстава тканине бирају начине за чишћење и чување одеће и обуће, значење ознака на декларацији одевних предмета. Овде би ученици могли да истражују изглед и крој неког одевног предмета (нпр. Ђачке униформе, одела за матурске вече) кроз векове и дана направомодну ревију. Увод у ову област могли би бити посетом локалног музеја или гостовање кустоса локалног музеја.</p> <p>Важно је да ученици науче о избору материјала из угла улоге/намене одеће и обуће.</p> <p>Кроз практични рад треба оградити вештачки материјал (прање, уклањање флека, пеглање, одлагање, пришивање дугмета),</p>	<p>– разликује природне од вештачких тканина, правилно их употребљава и одржава;</p> <p>– правилно пристојно се одева, води рачуна о сопственом здрављу и ситуацији у којој се налази;</p> <p>-учествује у државању одеће, кућног текстила, и декоративног плана у домаћинству;</p> <p>– примењује основне технике и правила обраде и припрема мирицу уз примену правилног руковања прибором, посуђем, справама и апаратима за припрему хране;</p> <p>– правилно набавља сопствених одевних предмета;</p> <p>-самостално одржава своју обућу</p> <p>-учествује у одржавању и чишћењу одевних предмета од природних и вештачких материјала на одговарајући начин.</p> <p>-схвата значај рециклаже кућног текстила и одеће, и примењује је.</p>	<p>-уочава</p> <p>- повезује</p> <p>- уређује</p> <p>- слуша</p> <p>- понавља</p> <p>- пише</p> <p>- поставља питања</p> <p>- решава задатке</p> <p>- планира</p> <p>- пројектује</p>	<p>- презентује</p> <p>- усмерава ученика</p> <p>- подстиче размишљање</p> <p>- мотивише ученике</p> <p>- поставља питања</p> <p>- даје упутства</p> <p>- развија интересовања ученика</p> <p>- организује</p> <p>- вреднује</p>
-------------------------------	--	--	---	---	--

		<p>правилно читати и тумачити декларацију етикета ма обуће и одеће, осмислити панто и представити одржавање одеће направљене од различитих материјала.</p> <p>у овом делу наставе ученици могу дана направити презентацију на тему Рециклирани памук и његова употреба. Такође, могу организовати прикупљачку акцију старе, памучне гардеробе, пронаћи којате текстил на трговина откупљује стару гардеробу или организује акцију старо заново. Нову гардеробу, зарађену тим путем, донирати прихватилишту за младе или сигурни м кућама.</p>		<p>- дискутује</p> <p>- критикује</p>	
<p>КУЛТУРА ПОНАШАЊА</p>	<p>Планирање и расподела буџета.</p> <p>План набавке и избор артикала.</p> <p>План и припрема путовања.</p> <p>Правила понашања у превозним средствима, у граду и</p>	<p>Четврта тема <i>Култура понашања</i> треба да омогући ученицима да стекну/унапредевештине у важним и свакодневним активностима у области културе понашања: куповине, комуникацији и путовањима. У области куповине мисли се на правилан избор потребних (несувишних) артикала, планирање и правилну расподелу кућног буџета.</p> <p>Информисање о</p>	<p>– процењује значај и утицај информација и извора информација и повезује их са сопственим искуством ради решавања различитих проблемских ситуација;</p> <p>– комуницира конструктиван начин;</p> <p>– одговорно испуњава обавезе потребне</p>	<p>- уочава</p> <p>- повезује</p> <p>- уређује</p> <p>- слуша</p> <p>- понав</p>	<p>- сугерише</p> <p>- поставља проблем</p> <p>- подстиче</p> <p>- дискутује</p> <p>- анализира</p> <p>- мотивише</p>

<p>напутовању.</p> <p>Савремена средства комуникације и претраживања различитих информација .</p>	<p>квалитету артикала путем информационих и комуникационих технологија, поред тога што омогућава правилан/најбољи избор, омогућава и уштеду новца и времена. Такође, примена информационих и комуникационих технологија омогућава и успешно планирање и реализацију путовања. Одабир дестинације, резервација и куповина карата се, на пример, данас много лакше обављају уз помоћ информационих технологија.</p> <p>Савремена средства комуникације данас омогућавају бољу информисаност и лакшу комуникацију са пријатељима, члановима друштвених група којима припадају као и са члановима уже и шире породице. Ученици треба да кроз практичне примере и реализацију науче о употреби (техничкој примени) ових средстава, али и о састављању сажетака разговора, писма, поруке, тако да не изоставе суштину (зашто некога зову или шта је предмет поруке или писма, е-маил-а).</p> <p>У оквиру ове теме ученици треба да овладају вештацинским писмама и упућивањем једноставних писаних форми биографије, захтева, молби и жалби. Ово подразумева податке: коме је намењено,</p>	<p>за живот у заједници / домаћинству;</p> <p>– преиспитати сопствене и навике других чланова заједнице/домаћинства и утицаја њихову промену карактеристика, планирању, економичној потрошњи и развијању одговорних еколошких навика;</p> <p>– користити рачунарске апликације, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашње уређења домаћинства, уважавајући потребне савремене културне естетике;</p> <p>– учествује у активностима уређења и заштите домаћинства и окружења у ком се она налази;</p> <p>– анализира карактеристике савремене културе становања и повећања развоја и значаја урбанизма за побољшање услова живљења домаћинства;</p>	<p>ља</p> <p>- пише</p> <p>- поставља питања</p> <p>- решава задатке</p> <p>- планира</p> <p>- пројектује</p> <p>- дискутује</p> <p>- критикује</p>	<p>- координира</p> <p>- показује илустрације</p> <p>- поставља питања</p> <p>- надгледа</p> <p>- организује</p> <p>- вреднује</p>
---	---	---	---	--

		<p>истицање предмета, неопходних/релевантних информација и потребних података о подносиоцу (име и презиме, адреса, контакт телефон и други биографски подаци). Како би наведено увежбали, ученици могу да покрену неку иницијативу у школи и да дозволу и мишљење траже електронским путем од директ ора, Наставничког већа и сл.</p>				
--	--	---	--	--	--	--

ЧАС ОДЕЉЕНОГ СТАРЕШИНЕ ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

Време реализације	Тема	Садржај	Циљеви и задаци	Методе и облици рада	Наставна средства	Активности ученика	Активности наставника	Праћење и оцењивање
Током школске године	Увод	1.Избор руководства одељењске заједнице и утврђивање правила понашања у школи 2.Примена стечених знања из пројекта “Школа без насиља” 3.Сређивање педагошке документације 4. Избор чланова за Ученички парламент	-позитивна клима у одељењу -упознавање ученика са правилима понашања -укључивање ученика у остваривање образовно васпитног програма у наредној школској години	-разговор -заједнички рад на тексту -дијалог -дискусија -усмено излагање објашњавања -описивања -рад у пару -групни рад	-Правилник о понашању ученика у основној школи -дневник ученика -додатна литература	-активно слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице	-организује и реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику -прати ефекте свог рада	комуникација ангажованост -активност -труд мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност да помогне
Током школске године	Међуљудски односи	5.Разговор о насиљу међу вршњацима 6.Конфликти међу ученицима и њихово решавање 7.Солидарност на делу- Дечја недеља 8.Помоћ слабијим ученицима 9.Поштовање права и осећања других 10. Активности из пројекта „Школа без насиља“	превазилажење међусобних конфликта -поштовање других -развијање толеранције -значај другарства -развијање међусобног поверења	-разговор -заједнички рад на тексту -дијалог -дискусија -усмено излагање објашњавања -описивања -рад у пару -групни рад	-конвенција Уједињених нација о правима детета -дечји радови -стручна и додатна литература	-активно слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице -решава проблеме -сарађује са вршњацима и	-организује и реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику -прати ефекте свог рада -саветује	комуникација ангажованост -активност -труд мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност да помогне

						одраслима	-даје потребне информације	
Током школске године	Учење и настава	11.Како учити? 12.Како постићи бољи успех? 13.Подстицање ученика на учешће на такмичењима 14.Примена стечених знања у свакодневном животу 15.Учење кроз игру 16.Методе и технике успешног учења 17.Планирање радног и слободног времена	-подстицање и развијање основних елемената логичког мишљења -развијање способности посматрања, самосталног учења и истраживања -подстицање и праћење активности ученика	-разговор -заједнички рад на тексту -дијалог -дискусија -усмено излагање објашњавања -описивања -рад у пару -групни рад	-стручна и додатна литература -омиљена књига -листа такмичења у току школске године	-активно слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице -сарађује са вршњацима и одраслима	-организује и реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику -прати ефекте свог рада -подржава и развија ученичка интересовања	комуникација ангажованост -активност -труд мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност да помогне
Током школске године	Породица и здравље	18.Улога породице и допринос сваког члана бољем функционисању 19.Правилна исхрана 20.Значај одмарања 21.Општа и лична хигијена 22.Однос деце са родитељима-значај љубави и поверења 23.Здрав живот а не дрога, алкохол и пушење 24.Спортско-рекреативна активност на нивоу школе,општне	-побољшање породичних односа -вођење здравијег живота -подстицање ученика на бављење спортско-рекреативним активностима -развијање међусобног поверења унутар породице	-разговор -заједнички рад на тексту -дијалог -дискусија -усмено излагање објашњавања -описивања -рад у пару -групни рад	-стручна и додатна литература -ученички радови -слике фотографије -огласна табла	-активно слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице -сарађује са	-организује и реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику	комуникација ангажованост -активност -труд мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност да помогне

			-значај правилне исхране -развијање толеранције			вршњацима и одраслима	-прати ефекте свог рада -подржава и развија ученичка интересовања -саветује -даје потребне информације	
Током школске године	Културно-образовна делатност школе	25. Свети Сава-културно просветитељска делатност Растка Немањића 26. Активности ученика у обележавању Дана школе 27. Аранђеловац-мој град 28. Одлазак у биоскоп, позориш или музеј 29. Хуманитарне акције и акције солидарности 30. Развијање еколошке свести-правилног односа према природној средини	-упознавање ученика са животом и делом Растка Немањића -упознавање ученика са коренима српске културе -упознавање ученика са завичајем -упознавање ученика са различитим културним садржајима	-разговор -заједнички рад на тексту -дијалог -дискусија -усмено излагање објашњавања -описивања -рад у пару -групни рад	-стручна и додатна литература -ученички радови -слике -фотографије -огласна табла -разгледнице	-активно слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице -сарађује са вршњацима и одраслима	-организује и реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику -прати ефекте свог рада -подржава и развија ученичка интересовања -саветује -даје потребне информације	комуникација ангажованост -активност -труд мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност да помогне
	Успех и дисциплина	31. Анализа успеха и дисциплине ученика на крају првог класификационог периода 32. Анализа успеха и	-упознавање ученика са постигнутим успехом на крају класификац.	-разговор -дијалог -дискусија -усмено излагање	-дневник ученика -табеле	-активно слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје	-организује и реализује час -усклађује циљеве са оним што	комуникација ангажованост -активност -труд мотивисаност

<p>Током школске године</p>		<p>дисциплине ученика на крају првог полугодишта 33.Анализа успеха и дисциплине ученика на крају трећег класификационог периода 34.Анализа успеха и дисциплине ученика на крају школске године 35.Владање, казне и похвале 36.Анализа похађања секција, допунске и додатне наставе</p>	<p>периода -указивање на грешке -поправљање успеха и дисциплине -пријем родитеља</p>	<p>објашњавања -описивања</p>		<p>мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице -сарађује са вршњацима и одраслима</p>	<p>жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику -прати ефекте свог рада -подржава и развија ученичка интересовања -саветује -даје потребне информације -разговара са родитељима</p>	<p>-уважавање -солидарност -спремност да помогне -постигнут успех</p>
--	--	--	--	-----------------------------------	--	---	--	---

Екскурзија

Разред:7.

Трајање: 2 дана

Образовно- васпитни циљеви и задаци

Задаци екскурзије остварују се на основу плана и програма екскурзије, образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег плана рада школе.

Задаци екскурзије су:

- Упознавање природно-географских, културно-историјских знаменитости и лепоте места и околине (национални парк Фрушка гора, Манастир Крушедол, спомен-кућа Јована Јовановића Змаја, Карловачка гимназија и Патријаршија, Петроварадинска тврђава, Палићко језеро, Зобнатица, Дворац Дунђерски)
- Упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева (ергела Зобнатица)
- Проучавање објеката од културно-историјског значаја (Петроварадинска тврђава и катакомбе, Манастир Крушедол, Дворац Дунђерски)
- Развијање интересовања за природу и еколошке навике (национални парк Фрушка гора, Палићко језеро, зоолошки врт и парк, ергела Зобнатица)
- Развијање позитивног односа према националним, културним и естетским вредностима (национални парк Фрушка гора, Манастир Крушедол, спомен-кућа Јована Јовановића Змаја, Карловачка гимназија и Патријаршија, Петроварадинска тврђава, Палићко језеро, Зобнатица, Дворац Дунђерски)
- Развијање позитивних социјалних односа и задовољење основних дечијих потреба за кретањем и игром (дискотека, парк на Палићу)
- Уочавање узрочно-последичних односа живота Срба у Војводини од 17

	<p>до 19 века (Манастир Крушедол, спомен-кућа Јована Јовановића Змаја, Карловачка гимназија и Патријаршија, Петроварадинска тврђава, ергела Зобнатица, Дворац Дунђерски)</p>
<p>Садржаји којима се постављени циљеви остварују</p>	<p>Садржаји екскурзије остварују се на основу плана и програма наставе и учења, образовно-васпитног рада и саставни су део школског програма и годишњег плана рада школе.</p> <p>Садржаји екскурзије су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Посета заштићеним природним подручјима (национални парк Фрушка гора, Палићко језеро) - Упознавање с прошлошћу и културном баштином Војводине (Манастир Крушедол, спомен-кућа Јована Јовановића Змаја, Карловачка гимназија и Патријаршија, Петроварадинска тврђава, Зобнатица, Дворац Дунђерски) - Обилазак разних типова пољопривредних површина и сточарских фарми, као и упознавање с различитим делатностима људи (ергела Зобнатица) - Упознавање са природним лепотама, природно-географским и друштвено-географским одликама Републике Србије (национални парк Фрушка гора, Палићко језеро) - Обилазак средњовековних и нововековних локалитета савременог доба (Манастир Крушедол, Карловачка гимназија и Патријаршија, Петроварадинска тврђава, Дворац Дунђерски) - Обилазак установа културе у Републици Србији (спомен-кућа Јована Јовановића Змаја, гимназија и патријаршија у Сремским Карловцима)

7.8. Осми разред

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Разред: 8.

Годишњи фонд часова:136

Недељни фонд часова:4

„Сл. гласник РС - Просветни гласник", 11/2019-61				
Тема	Начин остваривања	Активности ученика	Активности наставника	Међупредметна повезаност
ЈЕЗИК (ГРАМАТИКА) ЈЕЗИК (ПРАВОПИС) ЈЕЗИК (ОРТОЕПИЈА) КЊИЖЕВНОСТ ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	I Планирање наставе и учења; II Остваривање наставе и учења; III Праћење и вредновање наставе и учења * „Сл. гласник РС - Просветни гласник", 11/2019-61	Усвајају знање, понављају, опажају, откривају и увиђају законитости и процеса, вежбају, израда и презентовање самосталних истраживачких радова, посматрају, стварају, изражавају своје мисли, осећања, закључују, учествују у дискусији анализирају податке, чињенице, информације.	Организатор и реализатор процеса и мултимедијалне наставе. Подстиче на размишљање, закључивање и развијање критичког става. Мотивише, подржава и развија интересовања ученика.	Дијалекти српског језика (СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊ.) – Становништво и насеља Србије, Структура становништва: биолошка, национална, културно-образовна, социо-економска, верска (ГЕОГРАФИЈА) Језици националних мањина(СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊ.) – Становништво и насеља Србије, Народи и етничке заједнице у Србији (ГЕОГРАФИЈА) Ауторска лирика, Очију твојих да није, В. Попа (СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊ.) – Југославија после Другог светског рата, Друштвени, економски, политички и културни развој – главни процеси и проблеми (ИСТОРИЈА) Деобе (одломак), Добрица Ћосић (СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊ.) – Други светски рат (ИСТОРИЈА) Сумњиво лице, Б.Нушић; Народне епске песме о ослобођењу Србије и Црне Горе (СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊ.) – Учење о личности на основу православне триадологије, Слобода као предуслов постојања личности (ВЕРОНАУКА) Рекламе као врсте пропагандног текста (СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊ.) – Медији у савременом друштву, разумевање и тумачење медијских порука (ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ) Читање и разумевање нелинарних типова текста (СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊ.) – Графичко представљање статистичких података у облику дијаграма (стубичастих, кружних...) (МАТЕМАТИКА)

КОМПЕТЕНЦИЈЕ И НАЧИНИ ЊИХОВОГ ОСТВАРИВАЊА

-КЉУЧНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ: Након завршетка основног образовања и васпитања ученици ће :

- 1) умети да ефикасно усмено и писмено комуницирају на српском језику, да изрази и тумачи идеје, мисли, осећања и ставове
- 2) бити способни да разумеју различите форме уметничког изражавања и да их користе за сопствено изражавање
- 3) бити оспособљени за самостално учење, имаће свест о себи, споуздање и самопоштовање
- 4) моћи да идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење и релевантна знања
- 5) умети да разликује чињенице од интерпретација
- 6) имати развијено осећање припадности сопственој породици , нацији и култури, познавати сопствену традицију и доприносити њеном очувању и развоју
- 7) знати и поштовати традицију, идентитет и културу других заједница и бити способни да сарађују са њиховим припадницима
- 8) бити способни да ефикасно раде као чланови тима, групе, организације и заједнице
- 9) ефикасно и конструктивно учествује у свим облицима радног и друштвеног живота, поштује људска права и слободе, комуницира ненасилно, посебно у решавању сукоба

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ :

- 1) компетенција за учење: планира време за учење и организује процес учења, селекује познато од непознатог, уме да резимира и елаборира основне идеје; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе...
- 2) одговорно учешће у демократском друштву- активно доприноси култури дијалога, уважавању и неговању различитости; афирмише дух толеранције, равноправности и дијалога...
- 3) естетичка компетенција – позитивно вреднује допринос културе и уметности развоју људске заједнице; повезује уметничка дела са истријским и географским контекстом њиховог настанка...
- 4) комуникација – уме да искаже одређени садржај (писмено или усмено) и да га прилагоди захтевима и карактеристикама ситуације; уме да користи одговарајући стил комуникације ...
- 5) решавање проблема - ученик проналази могућа решења за одређене проблемске ситуације, упоређује их, примењује и вреднује...
- 6) сарадња – конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе и постизању договора, доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима...
- 7) дигитална компетенција – претражује, процењује, анализира информације у електронској форми; изражава се у електронском облику коришћењем одговарајућих ИКТ средстава, укључујући мултимедијално изражавање...

ОЦЕЊИВАЊЕ (ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО):

- Праћење и вредновањерезултата напредовања ученика за поћиње иницијалном проценом достигнутог ниво знања
- Формативно оцењивање је средство за свакодневно праћење и подршку напредовању у учењу. Оно састоји у сталној комуникацији и размени између наставника и ученика : шта је ученик постигао и шта треба да уради да би постигао више.
- Сумативно оцењивање је оцењивање постигнућа ученика на крају одређеног периода учења.

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.11/2019-61				
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
1.Лични идентитет 2.Породица и уже друштвено окружење 3.Географске особености 4.Србија-моја домовина 5.Становање-форма, Навике 6.Живи свет 7.Историја,временско искуство 8.Школа,школски живот ,школски систем, Образовање 9.Професионални живот и изабрана будућа струка 10.Деца и омладина 11.Животни циклуси 12.Здравље и хигијена 13.Емоције 14.Превозна средства 15.Клима и временске прилике 16.Наука и истраживање 17.Уметност 18.Духовни живот;норме и вредности 19.Обичаји традиција,фолклор Прославе 20.Слободно време-разнода и хобији	- Комуникативна настава језика посредством комуникације. Стога је и програм усмерен ка исходу макоји указују на то шта је ученик у комуникацији у стању да разуме и продукује. -Циљни језик употребљавасе у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери; – говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика; – наставник мора бити сигуран да је схваћено значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе; – битно је значење језичке поруке; – знања ученика мересе јасно одређеним релативним критеријумима тачности; – са циљем да унапредиквалитет и обим језичког материјала, настава се заснива и на социјалној интеракцији; рад у учионици и ван ње спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, потрагом за информацијама из различитих извора (интернет, дечији часописи, проспекти и аудио материјал) као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и	Предаје, објашњава, илуструје, проверава знање ученика, припрема адекватне изворе, подстиче ученике да изнесу своје мишљења, подстиче их да самостално изражавају појмове за које су заинтересовани, организује групни рад, посматра, бележи, усклађује рад са индивидуалним способностима ученика, води наставни процес, охрабрује, мотивише, даје повратну информацију, евалуира, упућује на литературу, поштује узраст и развијене карактеристике ученика, упућује на интернет, организује рад у паровима, даје упутства, појашњава и припрема, указује на могуће проблеме, анализира грешке	Ученици слушају, упоређују сопствено осмишљавање и оцене других. Посматрање, читање текстова, усвајање нових речи и њихова примена у комуникацији, усвајање, препознавање и употреба граматичких облика, повезивање, разумевање, решавање проблема, презентовање, критичко осмишљавање, дебата, играње улога, прикупљање података, синтеза, примењивање стечених знања, самостално решавање постављених задатака.	

<p>21.Исхрана 22.Путовања 23.Мода и облачење 24.Спорт 25.Вербална и невербална комуникација 26.Медији масмедији, интернет 27.Живот у иностранству, контакти са странцима, ксенофобија</p>	<p>виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем; – наставник пућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа; – свиграматичка садржаја и уводесе индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом, а без детаљних граматичких објашњења, осим, уколико ученици на њимане инсистирају, а њихово познавање се средњује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту. Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и неколико категорија: – ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину; – уџбеници представљају извор активности и морају бити праћени употребом додатних аутентичних материјала; – рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад; – завођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто.</p>			
---	--	--	--	--

1. Опште међупредметне компетенције и начин њиховог напређивања (кроз међупредметну повезаност, пројекте, тематске дане, недеље....)

.-Компетенција за учење

-Комуникација

-Сарадња

- Естетичка компетенција

-Одговоран однос према здрављу

-Одговорно учешће у демократском друштву

Планирнa начин унапређивања општих међупредметних компетенција је тематски дан (Европски дан језика, обележавањем празника важних у култури циљног језика), одељењским или пројекти.

2. Европски дан језика – 26. 9 – организовани одлазак у Београд ради посете институти ма за стране језике, божићни базар, ускршње активности у паркићу, одељењски мини пројекти за Дан планете Земље, обележавање Дана књиге, обилазак Америчког кутка у Крагујевцу, Британског савета у Београду.

3. Оцењивање

Праћење и вредновање наставе и учења Процес праћења остварености исхода почиње проценом ниво знања ученика на почетку школске године.

Даље се процес праћења и вредновања ученичких постигнућа и напредовања реализује формативним и сумативним вредновањем.

Док се код формативног оцењивања током године прате постигнућа ученика различитим инструментима (дијагностички тестови, самоевалуација, језички портфолио, пројектни задаци и др.), сумативним оцењивањем (писмени задаци, завршни тестови, тестови језичког нивоа)

прецизније се процењује остварености исхода или стандарда на крају одређеног временског периода (крај полугодишта, године, циклуса образовања).

Елементи којима се вреднују суразноврсни и доприносесвеопштој слици о напредовању ученика, јачању њихових комуникативних компетенција, развоју вештина и способности неопходних даље иради и образовање. То се постиже оцењивањем различитих елемената као што су језичке вештине (читање, слушање, говор и писање), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду начасу и ван њега, примена социolingвистичких норми.

" Сл. гласник РС - Просветнигласник",бр.				
Тема	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика	Међупредметнаповезаност
<ul style="list-style-type: none"> • Present Tenses • Present Tenses(including present perfect and stative verbs) • Present Tenses practice • Past Tenses • Past Tenses(including present perfect) • Past tenses practice • Future tenses • Future tenses practice • Conditionals 0,1,2,3 • Conditionals practice • Passive voice • Passive voice • Reported speech • Reported speech • Sequence of tenses • So/neither;question tags • Infinitives/ing forms • Questions • Modals • Plural of nouns; • quantifiers • Word formation • Key word transformation 	<p>Индивидуални и групни рад</p> <p>Употреба различитих врста материјала-штампаног,аудио-визуелног као и коришћење различитих извора у складу са потребама часа</p> <p>Решавање задатака</p>	<p>Организује час</p> <p>Упућује ученике на адекватне изворе знања</p> <p>Објашњава</p> <p>Припрема материјале</p> <p>Припрема ученике за такмичење</p>	<p>Слушају,усвајају,примењују научено,постављају питања,вежбају,износе своје мишљење</p>	

Недељни фонд часова:1

" Сл. гласник РС - Просветнигласник",бр.				
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<ul style="list-style-type: none"> • Present simple,Present continuous • Past simple • Past simple,Past continuous • Present perfect • Future • First conditional • Second conditional • Reflexive pronouns • Question forms(1) • Question forms(1) • Gerund • Phrasal verbs • Passive • Reported Speech • Reading and vocabulary practice 	<p>-индивидуални рад -рад на тексту са речником - вежбање слушања и разумевања одговарајућих садржаја -вежбање граматичких и лексичких садржаја на различите начине:повезивање,допуњавање...</p>	<p>Организује час према плану и исказаним потребама ученика,објашњава,прати, Понавља,истиче кључне појмове и издваја суштину,учава индивидуалне проблеме ученика у савлађивању градива,помаже.</p>	<p>слушају, понављају, увежбавају, читају, учествујууразговору, усвајајуновулексику, записују, посматрају, анализирају, закључују, преводе,траже објашњења</p>	

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна пове...
Комуникација	<p>Методама разговора, демонстрација репродукција из историје ликовне и примењене уметности, које се односе на историјску и религиозну тему у свим видовима уметности и њен вишеструки значај (Рани видови комуникације актуелни и данас)</p> <p>- Упознавањем са појмом и функцијом дизајна у савременом контексту, као и са његовом применом.</p>	<p>Упознаје предзнања ученика</p> <p>Организује наставни процес</p> <p>Демонстрира Пружа помоћ и подршку</p> <p>Мотивише ученике Прати индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика.</p> <p>Уводи ученике у нове термине.</p> <p>Приближава апстрактне појмове.</p> <p>Јасно формулише проблеме и задатке Објашњава, врши проверу,</p> <p>даје смернице за рад</p>	<p>Слушају излагање.</p> <p>Бележе основне појмове. Учествоју у разговору. Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове.</p>	<p>Техника и технологија</p> <p>-Израда једноставног школског сопствене конструкције или комплета</p> <p>Географија</p> <p>Географски положај границе територије Србије</p> <p>- Символи Србије</p>

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Комуникација	<p>Упознавањем са појмом „Street art” као и са начином на који такав вид уметности комуницира са посматрачем.</p> <p>-Израда дигиталног цртежа путем софтвера -Израда различитих типова презентација са потенцирањем на естетици.</p>	<p>Прегледа радове,даје сугестије везане за ликовну реализацију наставне теме</p> <p>Обилази ученике,разговора о успешности .</p>	<p>Цртање/сликање ликовне теме различитим ликовним техникама и методама(слободан рад)опажање,активност кроз самосталан и рад у групи</p>	<p>Техника и технологија-Техничка дигитална писменост--Основни симболи у електротехници-</p> <p>Музичка култура-Човек и музика</p> <p>-Израда музичких инструмената</p>

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Композиција	<p>Методама разговора,демонстрација репродукција из историје ликовне уметности где простор и композиција имају посебну димензију тј. наглашава драматику на самом ликовном делу</p> <ul style="list-style-type: none"> - Демонстрирањем одређених аспеката простора (екстеријер ,ентеријер) -Израдом ликовног рада Путем израде и демонстрације презентације о архитектури и простору - Презентовањем значајних остварења у области архитектуре и дизајна екстеријера - Презентовањем перспективе на сликовитим примерима шаблонима видео садржајима и презентацијама и путем непосредног контакта са истим. - Демонстрацијом примера ликовних радова уметника импресиониста и фовиста. - Демонстрацијом примера ликовних радова уметника акционог сликараства 	<p>Упознаје предзнања ученика Организује наставни процес Демонстрира Пружа помоћ и подршку Мотивише ученике Прати индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика. Уводи ученике у нове термине. Приближава апстрактне појмове. Јасно формулише проблеме и задатке Објашњава, врши проверу, даје смернице за рад Прегледа радове,даје сугестије везане за ликовну реализацију наставне теме Обилази ученике,разговора о успешности ликовних радова</p>	<p>Слушају излагање. Бележе основне појмове. Учествоју у разговору. Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове. Цртање/сликање ликовне теме различитим ликовним техникама и методама(слободан рад)опажање,активност кроз самосталан и рад у пару.</p>	<p>Математика -Сличност- пропорционалне величине</p> <p>Музичка култура Човек и музика -Жанрови: Џез музика, популарна музика, апстрактна музика.</p> <p>-Географија Друштвено географске одлике Србије - индустрија и географски простор -Саобраћај и географски простор</p>

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
------	-------------------	-----------------------	--------------------	--------------------------

<p>Наслеђе</p>	<p>Методама разговора,демонстрација репродукција из историје ликовне уметности са акцентом на Српску уметност</p> <ul style="list-style-type: none"> - Демонстрирањем уметничких продуката насталих конвенционалним техникама -Презентација знаменитих грађевин у земљи и свету -Презентовање уметности око нас у нашој земљи и земљама окружења, уметности од праисторије па до данас. -Посета музеја ,галерија ,уметничких изложби у нашем граду . -Посета највећој галерији скулптуре на отвореном ,парку Буковичке бање ,галерији Александар Алек Ђонових и клесарској радионици. -Посета Високој школи струковних студија, одсеку за дизајн. 	<p>Упознаје предзнања ученика</p> <p>Организује наставни процес</p> <p>Демонстрира Пружа помоћ и подршку</p> <p>Мотивише ученике Прати индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика.</p> <p>Уводи ученике у нове термине.</p> <p>Приближава апстрактне појмове.</p> <p>Јасно формулише проблеме и задатке Објашњава, врши проверу,</p> <p>даје смернице за рад</p> <p>Прегледа радове,даје сугестије везане за ликовну реализацију наставне теме</p> <p>Обилази ученике,разговора о успешности ликовних радова</p>	<p>Слушају излагање.</p> <p>Бележе основне појмове. Учествују у разговору. Посматрају, користе и практично примењују нова сазнања и појмове.</p> <p>Цртање/сликање ликовне теме различитим ликовним техникама и методама(слободан рад)опажање,активност кроз самосталан и рад у пару.</p>	<p>Српски језик и књижевност</p> <ul style="list-style-type: none"> -Епика- Житје Ајдук Вељка Петровића Вук Стефановић Караџић о народним певачима - Слепи гуслар Паја Јовановић Информатика и рачунарство Рад са сликама -Ученик успешно изводи одсецање,преклапање ,промена боја(едитовање фотографија) Музичка култура Џез музика Ученик препознаје Музичка култура Човек и музика -импресионизам-
----------------	---	--	---	---

ЦИЉ ПРЕДМЕТА: Циљ учења предмета Ликовна култура је развијање креативности, естетских критеријума и одговорног односа према очувању културе и уметничког наслеђа.

ОПШТЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ: Ученик развија креативан, радознао и истраживачки дух кроз упознавање и коришћење различитих уметничких медија и техника. Способан је и мотивисан да користи своје искуство, да експериментише и развија идеје кроз самосталан рад и рад у

групи. Ученик развија машту и апстрактан начин размишљања који успешно примењује у различитим животним ситуацијама које захтевају креативна решења. Уочава специфичности различитих уметничких дисциплина (визуелне, драмске, музичке...) али уочава и њихове заједничке принципе и сличности. Ученик познаје и разуме вредност сопствене културе и културе других народа повезујући знања из различитих области или предмета. Знања и искуства стечена кроз предмет Ликовна култура (истрајност, упорност, стрпљивост) примењује у друштвеном животу и у даљем стручном усавршавању и професионалном развоју.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ: Ученик кроз предмет Ликовна култура развија стваралачке способности, индивидуалну креативност и естетску осетљивост. За наредну годину се планира пројекат дигитални цртеж који ће бити реализован са предметом Информатика и рачунарство

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА

Оцењује се сваки рад, оценом од 1 до 5.

Шта представља рад на часовима Ликовне културе?

Рад подразумева припрему за час (прибор и домаћи задатак), ангажовање у дискусији у току часа, бележење и скицирање у свесци и практичан рад (цртање, сликање, вајање итд.).

Оцена за ангажовање на часу може да се добије на сваком часу за учествовање у полемикама око уметничких питања и креативних идеја. Процењују се разумевање суштине ликовне проблематике, вештине изражавања и саопштавања. Ове оцене могу значајно да поправе стање при закључивању оцене на полугодишту и крају школске године.

Оцена за доношење прибора добија се у току сваког полугодишта. За недоношење прибора добија се минус, а после другог минуса смањује се оцена за рад на часу.

Домаћи задаци нису обимни али су важни због тога што су повезани са задацима који се раде на часу. Такође проширују знања из визуелних уметности, развијају и поспешују наклоност према ликовном наслеђу и светској културној баштини.

Практичан рад представља ликовни рад у различитим техникама визуелних уметности. Оцењује се само рад који је рађен на часу и који се преда на крају часа. Рад настао ван школе, не оцењује се, али ученик може да добије коментар о самом раду у виду сугестија, похвала и сл.

Критеријуми оцењивања су дефинисани у односу на врсту, обим и ниво умећа, вештина и усвојених знања прописаних наставним планом и програмом за предмет (разред).

На сваком раду оцењује се квалитет линија, грађење облика, односа облика и простор у композицији; познавање технике и материјала. Подразумева се да се у вишим разредима гледа и рачуна све оно што је савладано у претходним разредима и да се то примењује у наредном раду.

8. разред - креира динамику композиције - функционисање елемената композиције (сродност и разнородност елемената, контраст, јединство и доминантно у композицији; апстраховање облика); у којој мери су савладане цртачке, сликарске, колажне технике и технике савремених медија.

Сваки рад (цртеж, слика итд.) оцењује се једном оценом у коју улази:

- 1) оствареност циљева, општих и посебних, односно стандарда; да ли је урађен предвиђени задатак - 50% оцене. Напредни ниво (натпросечно талентовани ученици) - боље повезивање елемената у композицији, адекватна примена визуелних принципа као и развијање сопствених принципа функционисања елемената композиције. Средњи ниво - одабира адекватан садржај и размишља о начину на који ће представити своју идеју; другим речима треба што више да се уживи у задатак и пусте машти на вољу. Основни ниво - ученици који нису склони визуелном изражавању имаће посебну помоћ, једноставније задатке у погледу стварања композиције и нижи критеријум оцењивања. Ипак, од њих се очекује да направе мали помак у односу на претходни рад, потруде се и испрате ритам школског програма, нарочито време реализације предвиђено за израду задатка
- 2) заинтересованост и посвећеност (труд и ангажованост на сваком часу) - 30% оцене.
- 3) маштовитост и оригиналност - 10% оцене - важно је да сваки ученик прикаже идеју на свој начин. Прецртавање од других, са табле и примера, на овом часу није пожељно и неће бити добро прихваћено.
- 4) напредовање у односу на претходни период -10% оцене.
- Таленат, посебно се не оцењује.

Оцењивање ученика обавља се полазећи од његових способности, степена спретности и умешности. Присутан је дакле индивидуални приступ сваком ученику. Уколико ученик нема развијене посебне способности, као и код даровитих ученика, приликом оцењивања узима се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа, могућности и ангажовање. На почетку рада у одељењу наставник процењује ниво сваког ученика и посматра напредак ученика током школске године.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Музичка култура Разред: осми Годишњи фонд часова: 34 Недељни фонд часова: 1

„Сл. гласник РС - Просветнигласник“, бр. 11/2019-61,2/2020-6,6/2020-118,5/2021-8,17/2021-58				
Тема	Начиностваривања	Активностинаставника	Активности ученика	Међупредметнаповезаност
ЧОВЕК И МУЗИКА	У програму наставе музичке културе за осми разред истакнуто место има стицање знања о музици, које се остварује праћењем њеног развоја у различитим епохама. Циљ наставе заснован је на обради тема значајних за разумевање улоге музике у друштву, упознавање музичких изражајних	Наставник: припрема, организује и реализујенаставн	Ученик: слуша, опажа, разликује, анализира, упоређује,	Историја, Балкански ратови-Песме из Првог св.рата“Креће се лађа

	<p>средстава, жанрова и облика, као и истакнутих стваралаца и извођача. Ови циљеви се остварују слушањем музичких дела и активним музицирањем (певање и свирање). Основе музичке писмености и музичко-теоријски појмови у оваквом приступу планирани су у функцији бољег разумевања музике и музичког дела. Основни принцип у остваривању циљева и задатака наставе музичког васпитања јесте активно учешће ученика на часу. У том процесу неопходно је на једном часу обухватити различита подручја из програма предвиђеног за тај разред и комбиновати различите методе и облике рада у настави.</p>	<p>ипроцес, мотивише, развијаинтересовање, разговара, усмерава, објашњава, демонстрира.</p>	<p>примењује, износиестетскомишљење, процењује, вокалносеизражавпевањем, музицирасолистичкиили у групи, импровизује, илуструје, компонује</p>	<p>француска“; Историја-Држава-Државна химна; Веронаука, Српски светитељи-Химна Св.Сави; Фолклор-Мокрањац“ Руковети“; веронаука, Литургија-Отче наш; Књижевност, поезија“ соло песма“; Позоришна уметност-Жанр опере, мјузикл; Филмска уметност-популарне песме из филмских остварења, популарна музика; Историја-Држава-Државна химна; Веронаука, Српски светитељи-Химна Св.Сави; Фолклор-Мокрањац“ Руковети“; веронаука, Литургија-Отче наш; Књижевност, поезија-музички жанр“ соло песма“; Географија: Географија Европе</p>
<p>МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ</p>	<p>Кроз свирање оспособљавати ученике да се сналазе у једноставном нотном запису: У сваком одељењу постоји један број ученика који има веће или мање потешкоће у певању. Таквим ученицима треба дати могућност афирмације кроз свирање на дечјим музичким инструментима да би учествовали у групном музицирању. У раду користити ритмичке и мелодијске инструменте. Пошто су ученици описмењени, свирање на мелодијским инструментима биће олакшано јер се могу користити нотни примери појединих песама које су солмизационо обрађене. Потребно је развијати дечје предиспозиције за музичко обликовање и омогућити им да доживе радост свирања, чиме се богати личност у осетљивом периоду емоционалног сазревања.</p>			
<p>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Кодслушања дечјих песама потребно је да ученици уочавају и објашњавају текст, разумеју функцију инструменталне пратње и начинана којим музика дочаравате текст; разликују звучне боје музичких инструмената; Музичке облике објашњавати тако да олакшавају праћење музичког тока. Композицију које се слушају морају својим трајањем, садржајем и музичким изразом да одговарају могућностима перцепције ученика и организације часа. Она треба да буду кратке, а равноправно треба да буду заступљене вокалне, инструменталне и вокално-инструменталне. Кодслушања дечјих песама потребно је да ученици: уочавају и објашњавају текст, разумеју функцију инструменталне пратње и начинана којим музика дочаравате текст. Преслушања треба обновити знања из области музичких изражајних средстава која састављају у функцију изабраног примера.</p>			

	<p>Анализуслушаногпримератребарадитикроздијалогсаученицимаподстичућислободноизражавање. Објашњења у везисаформомдела морају бити у функцијиолакшавањапраћења музичког тока.</p>			<p>Ликовна култура: Ентеријери Барокна архитектура Унутар предметна повезаност:Развој музичких инструмената Ликовна култура:„Обједињавање покрета, игре и звука“</p>
<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>При избору песама потребно је оценити гласовне могућности разреда, психо-физички развој ученика ,поћи од блиских садржаја и ширити интерес богатећи их новим.. .При обради песме урадити анализу литерарног текста са наглашавањем васпитних елемената; Уочавају се кључ,предзнаци, такт уз пробу тактирања, динамичке и артикулационе ознаке; нотни текст се ишчитава парлато; вежба се распевавање и почетна интонација док се свира уводна мелодија; -ритмичке фигуре и мелодијски скокови се обрађују кроз понављања; Посебну пажњу треба посветити изражајности интерпретације- динамици, фразира-њу, доброј дикцији; За упознавање народне песме важно је разумети њено етничко и географско порекло, улогу песме у народним обичајима и свакодневном животу. Истаћи карактеристику (завршетак на другом ступњу)! Песма коју ученик учи по слуху или из нотног текста има највише удела у развоју његовог слуха и музичких способности уопште. Редовно указивати на значај правилне хигијене гласа. брига о положају тела при певању, вежбе дисања, артикулације, распевавање..</p>			
<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>Дечјемузичкостваралаштво представља виши степен активирања музичких способности, које се стичу у свим музичким активностима, а као резултат креативног односа према музици. Оно има велику васпитну и образовну вредност: подстиче музичку фантазију, обликује стваралачко мишљење, продубљује интересовања и доприноси трајнијем свајању и памћењу музичких репродуктивних и стваралачких активности и знања.; Стваралаштво може бити заступљено кроз:- музичка питања и одговоре;- компоновање мелодија на задати текст;- састављање мелодије од понуђених двотактних мотива;- импровизација покретана одређену музику. Ове активности треба вредновати према стваралачком ангажовању ученика, а непрема квалитету насталог дела јер су и најскромније музичке импровизације педагошки оправдане. - Ритмичким и звучним ефектима креира типичне песме, стихове, користећи при том различите изворе звука. - Креирање покрета уз музику коју ученици певају или слушају. -</p>			<p>Унутар предметна повезаност: Развој музичких инструмената Позоришна уметност- опера, мјузикл: - филмска уметност- популарна музика; Историја- музички стилови и епохе; Телевизија, радио, интернет- примењена музика; Ликовна</p>

	Смишљањемузичкихпитања и одговора, ритмичкадопуњалка, мелодијскадопуњалкасапотписанимтекстом, састављањемелодијеодпонуђенихдвотактнихмотива.- Импровизацијамелодијеназадатитекст.- ИмпровизацијадијалоганамелодијскиминструментимаОрфовогинструментариј ума.			култура:„Обједињава ње покрета,игре и звука“
--	---	--	--	--

Циљ предмета: Општи циљ наставе музичке културе је развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичке традиције и културе свога и других народа; оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања; развијање осетљивости за музичке вредности; неговање способности извођења музике (певање/свирање); стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука; подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике); развијање критичког мишљења; упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности; упознавање занимања музичке струке.

Опште међупредметне компетенције-

Кључне компетенције за целоживотно учење:

Ученик:

-Има позитиван и одговоран однос према учењу.

- Мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје.

- Користи различите изворе информација и има критички однос према њима.

- Примењује одговарајуће начине учења у складу са циљевима, садржајем, интересовањима, условима и временом.

- Способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује, открива и повезује нова знања; користи могућности ваншколског учења; негује и развија лична интересовања.

Комуникација:

-Активно доприноси неговању културе дијалога, уважавању и неговању различитости и поштовању основних норми комуникације.

-Ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфичне за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине.

Рад са подацима и информацијама:Користи информационе технологије за чување презентацију и основну обраду музичких података, нотног писма, различитих облика носача звука.

Дигитална компетенција:Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу; Презентовање, преслушавање, снимање музичких садржаја.

Решавање проблема: Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације.

Сарадња: Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева.

Одговорно учешће у демократском друштву: Својим активностима у школи и заједници афирмише дух толеранције, равноправности и дијалога; Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима; Има осећање припадности одређеним културним заједницама, локалној заједници, региону у којем живи, ширем друштву, држави Србији и међународним организацијама у које је Србија укључена; Изражава на афирмативан начин свој идентитет и поштује другачије културе и традиције чиме доприноси духу интеркултуралности.

Одговоран однос према здрављу: Познаје карактеристике основних заразних болести, њихове изазиваче и мере превенције.

Одговоран однос према околини:Разуме значај и користи могућности рециклирања.

Естетичка компетенција: Позитивно вреднује допринос културе и уметности развоју људске заједнице; свестан је међусобних утицаја, науке, уметности и технологије. Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике. Има изграђене преференције уметничких и културних стилова и користи их за обогаћивање личног искуства. Повезује уметничка и културна дела са историјским, друштвеним и географским контекстом настанка. Уме да анализира и критички вреднује уметничка дела представника различитих стилова и епоха, као и дела која одступају од карактеристика доминантних праваца. Вреднује алтернативне уметничке форме и изразе (субкултурна дела).

Предузимљивост и предузетничка компетенција: Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаке стране“), уме да напише радну биографију и мотивационо писмо. Уме да искаже и заступа своје идеје и да утиче на друге кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликта.

МУЗИЧКА КУЛТУРА-ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

На основу музичког искуства у основној школи ученик ужива у музици и отворен је за различите уметничке садржаје. Користи музичко знање и вештине да изрази своја осећања, размишљања, ставове и на креативан и конструктиван начин остварује своје циљеве. Искуство и вештину у слушању и опажању приликом индивидуалног и групног музицирања примењује у комуникацији са другима. Музичка искуства подстичу ученика да разлике сматра предностима што користи у развијању идеја и сарадње. Користи знања о музици у разумевању савремених догађаја, историје, науке, религије, уметности и сопствене културе и идентитета. Развија критички однос према музици. Има одговоран однос према традицији свог народа и других култура.

Основни ниво

Ученик ужива у различитим музичким садржајима. Свестан је различитих утицаја музике на њега и улоге музике у друштвеним догађајима. Ученик разуме неопходност сарадње, међусобног подстицања и уважавања у заједничком музицирању и повезује ставове и искуства у свакодневном групном раду.

Средњи ниво

Ученик повезује музику са историјским, религијским, научним и осталим релевантним димензијама људског живота. Разуме везу између културног идентитета и музике. Ученик повезује музичка знања и вештине са различитим видовима сопственог изражавања. Учествује у музичким активностима школе и заједнице.

Напредни ниво

Ученик разуме музичке стилове у односу на друштвена дешавања и има критички однос према музици.

Креативно користи музичка знања, вештине и искуства у подстицању индивидуалног и групног изражавања и сарадње и презентована знања. Даје свој допринос у очувању традиције и културног идентитета путем музике.

МУЗИЧКА КУЛТУРА -СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Ученик користи језик музике за изражавање својих осећања, идеја и комуникацију са другима. Кроз познавање музичког језика и стилова ученик увиђа везу музике са догађањима у друштву и доприноси њиховом обликовању. Ученик истражује везу између музике и изражавања покретом.

Основни ниво

Ученик познаје језик музике и изражава се гласом, инструментом и покретом индивидуално и/или у групи.

Ученик слушно препознаје основне карактеристике музичке уметности и развија естетску осетљивост.

Средњи ниво

Ученик користи различите музичке изражајне елементе у исказивању својих осећања, идеја и комуникацији са другима.

Слушно препознаје различите жанрове музичке уметности са посебним акцентом на аутентични музички фолклор.

Ученик у свакодневном животу примењује стечена музичка искуства и знања и истражује могућности ИКТа за слушање, стварање и извођење музике. Ученик комуницира покретом уз музику.

Напредни ниво

Ученик креативно примењује стечена музичка искуства у изражавању и представљању ставова, идеја и у комуникацији са другима. Уважава и истражује музичке садржаје различитих жанрова, стилова и култура. Доприноси очувању и развоју музичке културне баштине. Има критички став према музици. Повезује и користи музику са ИКТ-ом у стварању и презентовању знања. Прати и учествује у музичком животу заједнице.

Праћење и вредновање ученика

Формативно оцењивање

Да би се остварио процес праћења напредовања и степена постигнућа ученика у настави музичке културе, неопходно је да наставник претходно упозна и идентификује музичке способности сваког ученика. Оцењивање ученика у настави мора се спроводити организовано. Оно треба да обухвати и прати посебан развој сваког ученика, његов рад, залагање, интересовање, став, умешност, креативност и слично. Наставник треба да прати развој личности у целини и објективно одређује степен на којем је ученик савладао програмске захтеве. Смисао оцењивања у настави музичке културе сагледавати тако да се сваком ученику омогући оптималан развој у оквиру васпитно-образовног рада, а никако да се неодмереним методичким захтевима у савладавању програма и негативном оценом отуђују од музике и музичке уметности. У настави музичке културе за исте васпитно-образовне задатке могу се добити различите оцене, као и за различите резултате исте оцене због тога што се тренутни резултати упоређују са стварним учениковим могућностима. Оваквим начином оствариће се и основни захтеви за правилно оцењивање - да оно буде објективно и да ученике мотивише на музичке активности и на бављење музиком у складу са њиховим стварним способностима и потребама. Домаћи писани задаци или писани текстови, контролни задаци и слично не задају се за овај предмет ни у једном разреду. Целокупно наставно градиво остварује се само у школи.

У својој педагошкој документацији наставник редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева. Наставник образлаже и описом даје своје препоруке за даљи рад и напредовање.

Сумативно оцењивање

Оцењујем на крају програмски одрађене наставне целине

Одвија се на крају тромесечја,полугодишта,школске године,образовног циклуса

Даје слику о томе колико је ученик до тада научио,шта зна,разуме и може да уради

Даје слику о томе колико је настава успела да оствари програмом предвиђене и планиране циљеве и исходе.

Представља показатељ и доказ о постигнутим знањима

Тематски дани:

5. јун Светски дан заштите животне средине“;

20. јун „Светски дан музике“

Наставна јединица “Свети Сава“ реализоваће се у оквиру предмета Веронаука “Савиним стопама“, Српски језик “Свети Сава“ Војислав Илић

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 88/17, 27/18

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Основи проучавања прошлости	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу</p>	
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност

<p>Европа, свет и српски народ у Југословенској држави у периоду између два светска рата</p>	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу</p>	<p>-српски језик и књижевност- развој књижевности у међуратном периоду</p> <p>-ликовна култура-развој уметности у међуратном периоду</p> <p>-грађанско васпитање- појмови- пуч, диктатура, устав, демонстрације</p>
--	--	--	---	---

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Други светски рат	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу</p>	<p>-географија-Политичка карта Европе и света</p> <p>-грађанско васпитање- Угрожавање људских права. Дискриманација: национална, верска, расна. Холокауст Геноцид</p> <p>-српски језик и књижевност- „Дневник Ане Франк“</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Свет, Европа и српски народ у Југословенској држави у време Хладног рата	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада,</p> <p>рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу</p>	<p>-географија</p> <p>Политичка карта Европе</p> <p>-српски језик и књижевност- Васко Попа „Очију твојих да није“</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Свет, Европа, српска држава и народ у савременим процесима	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу</p>	<p>-грађанско васпитање-изградња националне свести на темељима демократије, цивилизацијских тековина и поштовања основних људких права</p>

Компетенције и начин њиховог остваривања:

Кључне компетенције за целоживотно учење:

„Комуникација на матерњем језику“ –остварује се монолошком и дијалошком методом на сваком часу, поред тога читањем и анализирањем историјских извора знатно се доприноси развоју комуникације.

„Дигиталне компетенције“-развијају се и унапређују коришћењем интернета иразних мултимедијалних садржаја у процесу учења као и адекватним одабиром доступних информација.

„Учење учења“-остварује се на сваком часу кроз све облике и методе рада.

„Друштвене и грађанске компетенције“- остварују се изучавањем различитих државних уређења и органицаије живота у њима, као и изучавањем и поштовањем различитих расних и националних групација. Остварује се и кроз групни рад.

„Осећај за иницијативу и предузетништво“- остварује се кроз ангажованост за индивидуални и групни рад, кроз истраживачке задатке као и припремом разноврсног материјала за час, израдом паноа презентација.

Опште међупредметне компетенције:

„компетенција за учење“, „комуникација“, „одговорно учешће у демократском друштву“ „предузимљивост и орјентација ка предузетништву“, „решавање проблема“, „рад са подацима и информацијама“, „сарадња“, „дигитална компетенција“- остварују се кроз индивидуални рад, рад у пару и групи, и кроз монолошку дијалошку и демонстративну методу. Остваривању доприноси и истраживачки рад, прикупљање и селектовање различитих врста података, коришћење интернета и различитог мултимедијалног садржаја, израда презентација , анализа историјских извора, проналажење узрочно последичних веза и везе прошлости и садашњости.

Опште и специфичне предметне компетенције: Ученик именује хронолошке и просторне одреднице. Разликује чињенице од интерпретација. Разуме најважије догађаје и појаве и зна истакнуте личности из опште и националне историје. Повезује најзначајније појаве и догађаје из националне, регионалне и светске истрије, појаве из прошлости са појавама из садашњост. Разуме узрочно последичне везе историјских догађаја. Користи различите историјске изворе у истарживачким задатцима. Има активан однос према културном наслеђу свог народа, других народа и етничких заједница у духу толеранције и демократских вредностиу школском и ваншколском окружењу. Ученик зна специфичне детаље из националне и опште историје, анализира садржај историјских извора, закључује који су узроци, а које последице историјских догађаја. Критички се односи према стереотипима, предрасудама и пропаганди.

Ученик препознаје и користи основне појаве из историје цивилизације и наводи значајне догађаје појаве личности из историје друштва. Именује хронолошке одреднице и зна да их користи у разумевању прошлости и садашњости. Ученик усмено и писмено описује основне појмове, процесе и најзначајније догађаје из прошлости људског друштва, улогу значајних личности из опште, националне, регионалне, националне и историје сопствене државе.Одреди и покаже наком простору су се одиграли најважнији догађаји. Сакупља и разврстава изворе информација у циљу решавања истраживачког задатка као и разумевања историслих појава и процеса, представи усмено писмено и уз помоћ ИКТ садржај извора информација и резултате спроведеног истраживачког задатка и изведе закључак на основу извора информација. –остварују се на сваком часу кроз различите активности ученика и наставника.

Оцењивање: Наставник користи формативно и сумативно оцењивање. Усвојој педагошкој документацији редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева. Наставник описом даје и своје препоруке. Сумативно оцењивање изводи оценама од 5 до 1 у складу са оствареношћу образовних стандарда.

Тематски дани: Холокауст. Јевреји и јеврејско наслеђе на простору Аранђеловца.- јануар 2022.

Наставни предмет: историја (допунска настава)   Разред: осми   Годишњи фонд часова:36   Недељни фонд часова:1

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Основи проучавања прошлости	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада,</p> <p>рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наставник објашњава, поставља питања и одговара на питања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања.</p>	

Тема	Начин остваривања	Активност инаставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Европа, свет и српски народ у Југословенској држави у периоду између два светска рата	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом</p> <p>мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наставник објашњава, поставља питања и одговара на питања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања.</p>	<p>-српски језик и књижевност-развој књижевности у међуратном периоду</p> <p>-ликовна култура-развој уметности у међуратном периоду</p> <p>-грађанско васпитање- појмови- пуч, диктатура, устав, демонстрације</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Други светски рат	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наставник објашњава, поставља питања и одговара на питања.</p>	Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања.	<p>-географија-Политичка карта Европе и света</p> <p>-грађанско васпитање- Угрожавање људских права. Дискриминација: национална, верска, расна. Холокауст Геноцид</p> <p>-српски језик и књижевност- „Дневник Ане Франк“</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност

<p>Свет, Европа и српски народ у Југословенској држави у време Хладног рата</p>	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наставник објашњава, поставља питања и одговара на питања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања.</p>	<p>-географија</p> <p>Политичка карта Европе</p> <p>-српски језик и књижевност- Васко Попа „Очију твојих да није“</p>
---	--	---	---	---

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Свет, Европа, српска држава и народ у савременим процесима	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом</p> <p>мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наставник објашњава, поставља питања и одговара на питања.</p>	Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања.	-грађанско васпитање- изградња националне свести на темељима демократије, цивилизацијских тековина и поштовања основних људских права

Компетенције и начин њиховог остваривања:

Кључне компетенције за целоживотно учење:

„Комуникација на матерњем језику“ – остварује се монолошким и дијалогским методом на сваком часу, поред тога читањем и анализирањем историјских извора знатно се доприноси развоју комуникације.

„Дигиталне компетенције“ – развијају се и унапређују коришћењем интернета и разних мултимедијалних садржаја у процесу учења као и адекватним одабиром доступних информација.

„Учење учења“ – остварује се на сваком часу кроз све облике и методе рада.

„Друштвене и грађанске компетенције“ – остварују се изучавањем различитих државних уређења и организације живота у њима, као и изучавањем и поштовањем различитих расних и националних групација. Остварује се и кроз групни рад.

„Осећај за иницијативу и предузетништво“ – остварује се кроз ангажованост за индивидуални и групни рад, кроз истраживачке задатке као и припремом разноврсног материјала за час, израдом панорама презентација.

Опште међупредметне компетенције:

„компетенција за учење“, „комуникација“, „одговорно учешће у демократском друштву“ „предузимљивост и оријентација ка предузетништву“, „решавање проблема“, „рад са подацима и информацијама“, „сарадња“, „дигитална компетенција“ – остварују се кроз индивидуални рад, рад у пару и групи, и кроз монолошку дијалогску и демонстративну методу. Остваривању доприноси и истраживачки рад, прикупљање и селектовање различитих врста података, коришћење интернета и различитог мултимедијалног садржаја, израда презентација, анализа историјских извора, проналажење узрочно последичних веза и везе прошлости и садашњости.

Опште и специфичне предметне компетенције: Ученик именује хронолошке и просторне одреднице. Разуме најважије догађаје и појаве и зна истакнуте личности из опште и националне историје. Повезује најзначајније појаве и догађаје из националне, регионалне и светске историје, појаве из прошлости са појавама из садашњост. Разуме узрочно последичне везе историјских догађаја. Има активан однос према културном наслеђу свог народа, других народа и етничких заједница у духу толеранције и демократских вредности у школском и ваншколском окружењу.

Ученик препознаје и користи основне појаве из историје цивилизације и наводи значајне догађаје појаве личности из историје друштва. Именује хронолошке одреднице и зна да их користи у разумевању прошлости и садашњости. Ученик усмено и писмено описује основне појмове, процесе и најзначајније догађаје из прошлости људског друштва, улогу значајних личности из опште, националне, регионалне, националне и историје сопствене државе.

Оцењивање: Наставник користи формативно и сумативно оцењивање. У својој педагошкој документацији редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева. Наставник описом даје и своје препоруке. Сумативно оцењивање изводи оценама од 5 до 1 у складу са оствареношћу образовних стандарда.

" Сл. гласник РС - Просветнигласник", бр. 88/17, 27/18				
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Основи проучавања прошлости	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног обликарада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу</p>	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметн повезаност
Европа, свет и српски народ у Југословенској држави у периоду између два светска рата	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног обликарада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима кључне појмове.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лакшем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p> <p>Наставник бира различите садржаје путем којих ће ученици стећи додатну мотивацију и знања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе закључке и дискутују на часу. Гледају документарне и друге филмове који се баве тематиком датог периода. Доносе закључке и издвајају историјске податке из датог садржаја.</p>	<p>-српски језик и књижевност-развој књижевности у међуратном периоду</p> <p>-ликовна култура-развој уметности у међуратном периоду</p> <p>-грађанско васпитање- појмови- пуч, диктатура, устав, демонстрације</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Други светски рат	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног обликарада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p> <p>Наставник бира различите садржаје путем којих ће ученици стећи додатну мотивацију и знања.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе закључке и дискутују на часу. Гледају документарне и друге филмове који се баве тематиком датог периода. Доносе закључке и издвајају историјске податке из датог садржаја.</p>	<p>-географија-Политичка карта Европе и света</p> <p>-грађанско васпитање- Угрожавање људских права. Дискриманација: национална, верска, расна. Холокауст Геноцид</p> <p>-српски језик и књижевност- „Дневник Ане Франк“</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Свет, Европа и српски народ у Југословенској држави у време Хладног рата	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног облика рада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу. Проучавају различите врсте извора за овај период, анализирају их уз помоћ наставника и доносе свој суд.</p>	<p>-географија</p> <p>Политичка карта Европе</p> <p>-српски језик и књижевност- Васко Попа „Очију твојих да није“</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Свет, Европа, српска држава и народ у савременим процесима	<p>Коришћењем фронталног и индивидуалног обликарада, рад у пару и групи, као и подстицањем истраживања и селектовања информација остварују се предвиђени циљеви и исходи.</p> <p>Монолошком, дијалошком и текстуалном методом и радом са историјским изворима. Употребом мултимедијалног садржаја, филма и интернета у циљу унапређења и лакшег разумевања и усвајања градива као и примене стеченог знања у свакодневном животу.</p>	<p>Наставник објашњава ученицима основне појмове за проучавање прошлости.</p> <p>Наводи историјске изворе који доприносе лашем разумевању овог периода.</p> <p>Наставник врши корекције, ако је потребно објашњава и одговара на питања ученика ради бољег разумевања предвиђеног градива.</p>	<p>Ученици слушају, постављају питања и одговарају на питања. Уз адекватна упутства наставника, ученици се баве истраживањем, анализом историјских извора и селектовањем информација, користећи доступна наставна средства. Ученици израђују паное и презентације. На основу истраживања изводе заључке и дискутују на часу.</p> <p>Гледају документарне и друге филмове који се баве тематиком датог периода. Доносе закључке и издвајају историјске податке из датог садржаја.</p>	<p>-грађанско васпитање- изградња националне свести на темељима демократије, цивилизацијских тековина и поштовања основних људких права</p>

Компетенције и начин њиховог остваривања:

Кључне компетенције за целоживотно учење:

„Комуникација на матерњем језику“ –остварује се монолошком и дијалошком методом на сваком часу, поред тога читањем и анализирањем историјских извора знатно се доприноси развоју комуникације.

„Дигиталне компетенције“–развијају се и унапређују коришћењем интернета иразних мултимедијалних садржаја у процесу учења као и адекватним одабиром доступних информација.

„Учење учења“–остварује се на сваком часу кроз све облике и методе рада.

„Друштвене и грађанске компетенције“– остварују се изучавањем различитих државних уређења и органицаије живота у њима, као и изучавањем и поштовањем различитих расних и националних групација. Остварује се и кроз групни рад.

„Осећај за иницијативу и предузетништво“– остварује се кроз ангажованост за индивидуални и групни рад, кроз истраживачке задатке као и припремом разноврсног материјала за час, израдом паноа презентација.

Опште међупредметне компетенције:

„компетенција за учење“, „комуникација“, „одговорно учешће у демократском друштву“ „предузимљивост и орјентација ка предузетништву“, „решавање проблема“, „рад са подацима и информацијама“, „сарадња“, „дигитална компетенција“– остварују се кроз индивидуални рад, рад у пару и групи, и кроз монолошку дијалошку и демонстративну методу. Остваривању доприноси и истраживачки рад, прикупљање и селектовање различитих врста података, коришћење интернета и различитог мултимедијалног садржаја, израда презентација , анализа историјских извора, проналажење узрочно последичних веза и везе прошлости и садашњости.

Опште и специфичне предметне компетенције: Ученик именује хронолошке и просторне одреднице. Разликује чињенице од интерпретација. Разуме најважије догађаје и појаве и зна истакнуте личности из опште и националне историје. Повезује најзначајније појаве и догађаје из националне, регионалне и светске историје, појаве из прошлости са појавама из садашњост. Разуме узрочно последичне везе историјских догађаја. Користи различите историјске изворе у истарживачкимзадатциа. Има активан однос према културном наслеђу свог народа, других народа и етничких заједница у духу толеранције и демократских вредностиу школском и ваншколском окружењу. Ученик зна специфичне детаље из националне и опште историје, анализира садржај историјских извора, закључује који су узроци, а које последице историјских догађаја. Критички се односи према стереотипима, предрасудама и пропаганди.

Ученик препознаје и користи основне појаве из историје цивилизације и наводи значајне догађаје појаве личности из историје друштва. Именује хронолошке одреднице и зна да их користи у разумевању прошлости и садашњости. Ученик усмено и писмено описује основне појмове, процесе и најзначајније догађаје из прошлости људског друштва, улогу значајних личности из опште, националне, регионалне, националне и историје сопствене државе.Одреди и покаже наком простору су се одиграли најважнији догађаји. Сакупља и разврстава изворе информација у циљу решавања истраживачког задатка као и разумевања историслих појава и процеса, представи усмено писмено и уз помоћ ИКТ садржај извора информација и резултате спроведеног истраживачког задатка и изведе закључак на основу извора информација. –остварују се на сваком часу кроз различите активности ученика и наставника.

Оцењивање:Наставник користи формативо оцењивање. Усвојој педагошкој документацији редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева Наставник описом даје и своје препоруке.

“Службени гласник - Просветни гласник” број. 2/2010-13, 3/2011-129, 8/2013-7, 5/2014-85, 11/2016-505, 11/2016-586, 7/2017-12, 12/2018-64, 10/2019-1, 3/2020-4

ЦИЉЕВИ: Циљ наставе географије јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да ученицима пружи знања и објашњења о савременим географским појавама, објектима и процесима на територији Републике Србије. Ослањајући се на претходно стечена знања и умења ученика, настава географије ће им омогућити разумевање основних физичко-географских одлика наше земље и упознавање сложених друштвено-економских процеса и промена, како у нашој држави, тако и на Балканском полуострву, Европи и свету као целини.

ЗАДАЦИ: Задаци наставе географије су стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе географије сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе географије буду у пуној мери реализовани. Њихово остваривање допринеће оспособљавању и развијању знања, вештина, ставова и вредности који су неопходни за развој хумане, хармоничне и интеркултурно усмерене личности, способне да се сналази у сложеним условима друштва у трансформацији и да допринесе развоју своје заједнице као одговоран грађанин.

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

- одређују, повезују и схватају значај географског положаја своје земље на Балкану, у Европи и у свету;
- стекну основна знања о природно-географским и друштвено-економским одликама Србије, њеним природним лепотама и културном наслеђу;
- примењују стечена знања у свакодневном животу, како би са разумевањем могли да прате друштвено-географске појаве, процесе и односе на простору наше земље, на Балкану, у Европи и у свету;
- познају својства географских објеката, појава и процеса у крају у коме живе и повезују појаве и процесе на регионалном и националном нивоу;
- развијају способности повезивања знања из географије са знањима из сродних наставних предмета;
- схватају потребу личног учешћа у заштити, обнови и унапређивању квалитета животне средине и значај очувања природе и природних ресурса;
- поседују осећања социјалне припадности и привржености сопственој нацији и култури, те активно доприносе очувању и неговању националног и културног идентитета;
- развијају међусобно уважавање, као и сарадњу и солидарност између припадника различитих социјалних, етничких и културних група и доприносе друштвеној кохезији;
- подржавају процесе међународне интеграције наше земље;
- користе различите изворе информација и уочавају њихову важност у географским сазнањима;
- буду оспособљени да на терену осматрају, мере, анализирају, интервјуишу, скицирају и прикупљају податке и развијају способност исказивања географског знања речима, сликом, квантитативно, табеларно, графички и схематски;
- овладају техникама тимског/групног рада и групног одлучивања;
- буду оспособљени за континуирано образовање и самообразовање.

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начиностваривања	Активности	
				Наставник	Ученик
<p>- Разумевањезначења апсолутног и релативног географског положаја;</p> <p>- разумевање значајагеографскогположајаСрбије наБалкану, у Европи и у свету;</p> <p>- разумевањеповезаности географског положаја Србије са историјско-географским развојем;</p> <p>- стицањезнања о карактеристикама граница и пограничних крајева Србије;</p> <p>- стицање знања о различитим етничким и културним групама у пограничним територијама Србије.</p>	<p>- Познаје симболе српске државе;</p> <p>- именује оснивача српске државе;</p> <p>- познаје историјски развој српске државе;</p> <p>- разликује, правилно именује и употребљава појмове: Краљевина СХС (Југославија), СФРЈ, СР Југославија, Република Србија;</p> <p>- уме да на географској карти одреди математичко-географски и саобраћајно-географски положај Србије;</p> <p>- уме да на географској карти одреди границе наше земље;</p> <p>- анализира карактеристике граница и пограничних крајева Србије.</p>	<p>1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ</p> <p>Југоисточна Европа, интеграциони и дезинтеграциони процеси;</p> <p>Географски положај Србије;</p> <p>Историјско-географски развој Србије;</p> <p>Симболи Србије;</p> <p>Границе и проблеми пограничних крајева.</p>	<p>- Монолошко-дијалoшка метода, илустрaтивно-демонстрaтивнa метода;</p> <p>- учење путем открића, учење путем решавања проблема;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, рад на тексту, истраживачки рад ученика;</p> <p>- анализа текстова и слика из уџбеника;</p> <p>- коришћење географске карте;</p> <p>-читање и анализа карактеристичних извора за историју Србије;</p> <p>- попуњавање неме карте Србије;</p> <p>-читање и анализа других текстова (енциклопедија, интернет...) који се тичу датих садржаја;</p> <p>-асоцијације;</p> <p>-тестови;</p> <p>-домаћизадаци.</p>	<p>- Дефинишепојмове;</p> <p>- објашњаваановеречи;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи наставна средства;</p> <p>- упућује у рад;</p> <p>- креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и усмерава;</p> <p>- вреднује и евидентира постигнућа ученика.</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уџбеника, активно учествују у разговору, именују, дефинишу, дискутују, изводе закључке, износе своја мишљења, записују, решавају дате задатке, врше самоевалуацију (врше процену остварености циљева и задатака часа)</p> <p>- одређују географски положај границе Србије на географској карти;</p> <p>- прате излагање наставника ,</p> <p>-постављају питања;</p> <p>- попуњавају нему карту;</p> <p>-анализирају и записују најбитније.</p>

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начиностваривања	Активности	
				Наставник	Ученик
<p>- Разумевање механизма настанка и обликовања рељефа на простору Србије;</p> <p>- стицање знања о облицима рељефа који настају тектонским покретима и вулканизмом;</p> <p>- разумевање савременог сеизмизма као и одсуства активног вулканизма на територији Србије;</p> <p>- стицање знања о значајним морфоструктурним облицима рељефа у Србији;</p> <p>- разумевање утицаја климатских фактора и климатских елемената на климу Србије;</p> <p>- разумевање основних својстава водних објеката и начина коришћења вода Србије;</p> <p>- повезивање распрострањености биљних и животињских врста са физичко-географским карактеристикама простора;</p>	<p>- Опише узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије;</p> <p>- класификује облике рељефа на територији Србије и именује репрезентативне;</p> <p>- анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије;</p> <p>- класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије;</p> <p>- наводи начине коришћења вода Србије;</p> <p>- препозна ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода;</p> <p>- доведе у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-</p>	<p>2. ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ</p> <p>Геотектонски процеси на територији Србије;</p> <p>Сеизмизам Србије;</p> <p>Тектонски облици рељефа;</p> <p>Падински процеси и рељеф настао деловањем воде;</p> <p>Рељеф настао деловањем леда, ветра и човека;</p> <p>Утицаји ерозивних и акумулативних процеса на човека;</p> <p>Климатски фактори и елементи;</p> <p>Климатске области у Србији;</p> <p>Подземне воде Србије;</p> <p>Реке Србије;</p> <p>Језера Србије;</p>	<p>- Монолошко-дијалогска метода, илустративно-демонстративна метода;</p> <p>- учење путем открића, учење путем решавања проблема;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, рад на тексту, истраживачки рад ученика;</p> <p>- анализа текстова и слика из уџбеника;</p> <p>- коришћење географске карте;</p> <p>- упознавање ученика са мрежом сеизмолошких станица Србије и различитим начинима прикупљања података о трусној активности на подручју Србије у реалном времену;</p> <p>- попуњавање неме</p>	<p>- Дефинише појмове ;</p> <p>- објашњава новереч и;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи наставна средства;</p> <p>- упућује у рад;</p> <p>- креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уџбеника, активно учествују у разговору, именују, дефинишу, дискутују, изводе закључке, износе своја мишљења, записују, решавају дате задатке, врше самовалуацију (врше процену остварености циљева и задатака часа);</p> <p>- израђују и презентују паное и презентације;</p> <p>- сарађују у оквиру групе;</p> <p>- учествују у решавању асоцијација или прављењу истих;</p> <p>- користе географске карте приликом анализе адекватних садржаја из уџбеника;</p> <p>- попуњавају нему карту Србије;</p>

<p>- стицање знања о вертикалном и хоризонталном распореду вегетације и класификацији фауне у односу на тип средине;</p> <p>-разумевање утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реаговање у случају природних непогода;</p> <p>- развијањекритичкогмишљења.</p>	<p>географске карактеристике простора.</p>	<p>Заштита вода и заштита од вода;</p> <p>Земљишта Србије;</p> <p>Распрострањеност биљног и животињског света.</p>	<p>карте Србије;</p> <p>-читање и анализа других текстова (енциклопедија, интернет...) који се тичу датих садржаја;</p> <p>-асоцијације;</p> <p>-тестови;</p> <p>-домаћизадаци.</p>	<p>усмерава;</p> <p>- вреднује и евидентира постигнућа ученика.</p>	<p>- решавају задатке дате у тестовима и домаће задатке.</p>
---	--	--	---	---	--

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начиностваривања	Активности	
				Наставник	Ученик
<p>- Стицање знања о кретању броја становника на територији Србије, природном прираштају и миграцијама.</p> <p>- оспособљавање ученика да користе и тумаче различите изворе података о становништву (попис, матична статистика, други извори);</p> <p>- разумевање утицаја</p>	<p>- Учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини;</p> <p>-анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује;</p> <p>-објашњава популациону динамику становништваСрбије:кретање броја становника, природни прираштај и миграције;</p> <p>-изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва у нашој</p>	<p>3. ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ</p> <p>Кретање броја становника и њихов просторни размештај;</p> <p>Природно кретање становништва;</p> <p>Миграциони процеси;</p> <p>Структуре становништва;</p> <p>Демографски проблеми и популациона политика;</p>	<p>- Монолошко-дијалошкаметода, илустративно-демонстративнаметода;</p> <p>- учењепутемоткрића, учењепутемрешавања проблема;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, раднатексту, истраживачкирадученика;</p> <p>- анализатекстова и сликаиуцбеника;</p> <p>- коришћењегеографскекарте;</p> <p>- анализалпописнихподатака у електронскомобликудоступнихнаинтернетсајтуРепубличкогзаводазастатист</p>	<p>- Дефинишепојмове ;</p> <p>- објашњаваановере чи;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уцбеника, активно учествују у разговору, именују, дефинишу, дискутују, изводе закључке, износе своја мишљења, записују, решавају дате задатке, врше самовалуацију (врше процену</p>

<p>популационе динамике на структуре становништва у нашој земљи;</p> <p>- разумевање утицаја природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи;</p> <p>- разумевање процеса трансформације сеоских и градских насеља, унутрашње структуре градова и односа са околним простором као и процеса деаграризације и урбанизације;</p> <p>- разумевање утицаја природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи;</p> <p>- стицање знања о утицају пољопривреде, индустрије, саобраћаја, туризма и других при- вредних делатности на географски простор;</p> <p>- развијање критичког мишљења.</p>	<p>земљи;</p> <p>-изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике;</p> <p>-израђује и анализира графичке приказе структура становништва;</p> <p>-објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи;</p> <p>-уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицајприродних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи;</p> <p>-доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој земљи;</p> <p>-препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине.</p>	<p>Прва насеља у Србији;</p> <p>Село и рурални процеси;</p> <p>Градови;</p> <p>Урбанизација и проблеми урбаног развоја;</p> <p>Београд;</p> <p>Природни ресурси и привредни развој;</p> <p>Друштвени услови привредног развоја и промене у структури привреде;</p> <p>Пољопривреда и географски простор;</p> <p>Индустрија и географски простор;</p> <p>Саобраћај и географски простор;</p> <p>Туризам и трговина;</p> <p>Делатности кварталног сектора.</p>	<p>ику, и њиховопредстављањенатематскимкартама, графички и табеларно;</p> <p>- попуњавањенемекартеСрбије;</p> <p>- читање и анализадругихтекстова (енциклопедија, интернет...) којисетичудатихсадржаја;</p> <p>- асоцијације;</p> <p>- тестови;</p> <p>- домаћизадаци.</p>	<p>садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи наставна средства;</p> <p>- упућује у рад;</p> <p>- креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и усмерава;</p> <p>- вреднује и евидентира постигнућа ученика.</p>	<p>остварености циљева и задатака часа);</p> <p>- израђују и презентују паное и презентације;</p> <p>- сарађују у оквиру групе;</p> <p>- учествују у решавању асоцијација или прављењу истих;</p> <p>- користе географске карте приликом анализе адекватних садржаја ис уџбеника;</p> <p>- попуњавају нему карту Србије;</p> <p>- решавају задатке дате у тестовима и домаће задатке.</p>
--	--	--	--	--	---

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начиностваривања	Активности	
				Наставник	Ученик
<p>- Описивање репрезентативних објеката природне и кул- турне баштине и њихово означавање на карти Србије;</p> <p>- оспособљавање ученика да уз помоћ карте и других расположивих извора информација анализирају просторну заступљеност природних и културних објеката у Србији;</p> <p>- развијање свести о важност очувања природне и културне баштине Србије.</p>	<p>- Учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини;</p> <p>- анализира тематске карте истатистичке податке и графички их приказује;</p> <p>- описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти;</p> <p>- процењује важност очувања природне и културне баштине Србије.</p>	<p>4. ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ</p> <p>Природна баштина Србије; Културна баштина Србије; Светска баштина под заштитом Унескоа у Србији.</p>	<p>- Монолошко-дијалогска метода, илустративно-демонстративна метода;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, рад на тексту, истраживачки рад ученика;</p> <p>- анализа текстова и слика из уџбеника;</p> <p>- коришћење географске карте;</p> <p>- организовање посета манастирима, музејима, националним парковима и другим природним и културно-историјским споменицима;</p> <p>- попуњавање неме карте Србије;</p> <p>- читање и анализа других текстова (енциклопедија, интернет...) који се тичу датих садржаја;</p> <p>- асоцијације;</p> <p>- тестови;</p> <p>- домаћизадаци.</p>	<p>- Дефинише појмове;</p> <p>- објашњава новеречи;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи наставна средства;</p> <p>- упућује у рад;</p> <p>- креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и усмерава;</p> <p>- вреднује и евидентира постигнућа ученика.</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уџбеника, активно учествују у разговору, именују, дефинишу, дискутују, изводе закључке, износе своја мишљења, записују, решавају дате задатке, врше самоевалуацију (врше процену остварености циљева и задатака часа);</p> <p>- израђују и презентују паное и презентације;</p> <p>- сарађују у оквиру групе;</p> <p>- учествују у решавању асоцијација или прављењу истих;</p> <p>- користе географске карте приликом анализе адекватних садржаја из уџбеника;</p> <p>- попуњавају нему карту Србије;</p> <p>- решавају задатке дате у тестовима и домаће задатке.</p>

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начиностваривања	Активности	
				Наставник	Ученик
<p>- Оспособљавање ученика за прикупљање података о локалној средини и самостално посматрање објеката и процеса;</p> <p>- оспособљавање ученика да на терену осматрају, мере, анализирају, интервјуишу, скицирају и прикупљају податке и развијају способност исказивања географског знања речима, сликом, квантитативно, табеларно, графички и схематски;</p> <p>- разумевање потребе личног учешћа у заштити, обнови и унапређивању квалитета животне средине и значаја очувања природе и природних ресурса.</p>	<p>- Учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини;</p> <p>- анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује;</p> <p>- препознаје ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода;</p> <p>- доведи у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске карактеристике простора;</p> <p>- кретање броја становника, природни прираштај и миграције;</p> <p>- изводи закључке о утицају популационе динамике на структуру становништва;</p> <p>- изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике;</p> <p>- израђује и анализира графичке приказе структура становништва;</p> <p>- објашњава утицај</p>	<p>5. ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА</p> <p>Појам и географски положај завичаја;</p> <p>Природне карактеристике;</p> <p>Друштвене карактеристике.</p>	<p>- Монолошко-дијалогска метода, илустративно-демонстративна метода;</p> <p>- учење путем открића, учење путем решавања проблема;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, рад на тексту, истраживачки рад ученика;</p> <p>- анализа текстова и слика из уџбеника;</p> <p>- коришћење географске карте;</p> <p>- организовање посета манастирима, музејима, националним парковима и другим природним и културно-историјским споменицима;</p> <p>- читање и анализа других текстова (енциклопедија, интернет...) који се тичу датих садржаја;</p> <p>- асоцијације;</p> <p>- тестови;</p>	<p>- Дефинише појмове;</p> <p>- објашњава нове речи;</p> <p>- користи различите технике да се дође до резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи наставна средства;</p> <p>- упућује у рад;</p> <p>- креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и усмерава;</p> <p>- вреднује и евидентира постигнућа ученика.</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уџбеника, активно учествују у разговору, именују, дефинишу, дискутују, изводе закључке, износе своја мишљења, записују, решавају дате задатке, врше самоевалуацију (врше процену остварености циљева и задатака часа);</p> <p>- израђују и презентују паное и презентације;</p> <p>- сарађују у оквиру групе;</p> <p>- учествују у решавању асоцијација или прављењу истих;</p> <p>- користе географске карте приликом анализе адекватних садржаја из уџбеника;</p> <p>- попуњавају ему карту Србије;</p> <p>- решавају задатке дате у тестовима и домаће задатке.</p>

	<p>природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља;</p> <p>-уз помоћ карте Србије и других извора информација анализирајући природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности;</p> <p>-доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине;</p> <p>-препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине;</p> <p>-описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти.</p>		-домаћизадаци.		
--	--	--	----------------	--	--

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начинстваривања	Активности	
				Наставник	Ученик
- Стицање знања о државама и ентитетима у којима живе припадници српског народа као и о њиховој бројности на	<p>- Учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини;</p> <p>-анализира тематске карте</p>	<p>6. СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ</p> <p>Срби у Црној Гори;</p> <p>Срби у БиХ – Република</p>	<p>- Монолошко-дијалогска метода, илустративно-демонстративна метода;</p> <p>- учење путем открића,</p>	<p>- Дефинише појмове;</p> <p>- објашњава уверечи;</p> <p>- користи различите технике да се дође до</p>	<p>- Реализују заједно са наставником циљеве часа, слушају, читају и анализирају текстове из уџбеника, активно</p>

<p>датим територијама;</p> <p>- разумевање утицаја историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету;</p> <p>- развијање осећања социјалне припадности и привржености сопственој нацији и култури, те активни допринос очувању и неговању националног и културног идентитета;</p> <p>- развијање међусобног уважавања, као и сарадње и солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група и допринос друштвеној кохезији.</p>	<p>и статистичке податке и графички их приказује;</p> <p>-објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету.</p>	<p>Српска;</p> <p>Срби у Хрватској;</p> <p>Срби у осталим суседним државама;</p> <p>Срби у дијаспори.</p>	<p>учење путем решавања проблема;</p> <p>- фронтални, индивидуални, групни, рад на тексту, истраживачки рад ученика;</p> <p>- анализа текстова и слика из уџбеника;</p> <p>- коришћење географске карте;</p> <p>- организовање посета манастирима, музејима, националним парковима и другим природним и културно-историјским споменицима;</p> <p>-читање и анализа других текстова (енциклопедија, интернет...) који се тичу датих садржаја;</p> <p>-асоцијације;</p> <p>-домаћизадаци.</p>	<p>резултата;</p> <p>- излаже градиво;</p> <p>- припрема материјале;</p> <p>- планира садржаје, наставна средства, методе и облике рада;</p> <p>- припрема и користи наставна средства;</p> <p>- упућује у рад;</p> <p>- креира стимулативну атмосферу, мотивише ученике, координира и усмерава;</p> <p>- вреднује и евидентира постигнућа ученика.</p>	<p>учествују у разговору, именују, дефинишу, дискутују, изводе закључке, износе своја мишљења, записују;</p> <p>- израђују и презентују паносе и презентације;</p> <p>- користе географске карте приликом анализе адекватних садржаја из уџбеника;</p> <p>- решавају задатке дате у тестовима и домаће задатке.</p>
--	--	---	---	---	---

КЉУЧНИ ПОЈМОВИ:географски положај, границе и величина територије Србије, физичко-географске одлике Србије, друштвено-географске одлике Србије, природна и културна баштина Србије, географија завичаја, Срби у региону и дијаспори.

ГЕОГРАФИЈА

Опште предметне компетенције:

основне	Ученик се оријентише у природи и на географској карти; употребљава најједноставније мерне инструменте за обављање различитих активности. Поседује основна знања о планети Земљи, њеном географском отачу и препознаје основне законитости, везе и њихову утицај на живот и рад људи. Користи географска знања о физичко-географским и друштвено-географским одликама Републике Србије и света које ће ученику помоћи да рационално планира, организује и унапређује свој живот. Познаје принципе одрживог развоја и одговорног управљања на нивоу локалне средине и државе. Описује демографске различитости, националне и људске вредности и има толерантан став у демократским процесима у својој средини. Доприноси решавању актуелних проблема у својој средини насталих под утицајем природе и човека и учествује у акцијама за очување њихових последица.
средње	Ученик користи различите изворе информација (географску карту, информационе технологије, писане и електронске медије) ради организовања и унапређивања свакодневних активности у животној средини. Описује појаве, процесе и њихове односе у Сунчевом систему. Идентификује и анализира географске објекте, појаве, процесе и односе у географском отачу Земље и њихову сталну међуусловљеност и променљивост. Разуме неопходност очувања равнотеже међу свим компонентама природне средине. Ученик објашњава природно-географске и друштвено-географске одлике Републике Србије, може да их упоређује са одликама појединих региона у свету и данашње њихову утицај на друштвени и економски развој Републике Србије и региона. Разуме значај и могућности међународних организација за очување мира, безбедности, развијања пријатељских односа међународно и пружања помоћи становништву које је погођено елементарним непогодама.
напредне	Ученик изводи једноставна теренска истраживања; користи и анализира различите изворе за прикупљање географских података и резултате користи у својим свакодневним активностима; примењује систем за глобално позиционирање (ГПС) и географски информациони систем (ГИС) ради лакшег налажења у простору и времену. Ученик интерпретира и објашњава појаве, процесе и односе у Сунчевом систему. Објашњава географске везе и законитости између природних услова, ресурса и људских делатности на националном и глобалном нивоу. Разуме значај природног и културног наслеђа и потребу за њиховом валоризацијом. Објашњава глобалне друштвено-економске процесе и анализира њихову утицај на друштвени и економски развој Републике Србије. Негује међусобно разумевање, поштовање различитости и сарадњу, доприноси очувању људских и националних вредности. Планира и доноси одговарајуће одлуке у свакодневним животним ситуацијама и активно учествује у предузимању иницијатива за очување и заштиту здравља, безбедности људи и животне средине.

Специфичне предметне компетенције:

ОБЛАСТ: Развијеност и примена географских способности и вештина за решавање одређених ситуација.

Основни ниво:	Ученик чита географску карту, употребљава различите географске изворе и статистичке податке. Употребљава најједноставније мерне инструменте и описује податке које они приказују.
Средњи ниво:	Ученик истражује, класификује и приказује елементе географске средине на некој карти, моделом, дијаграмом, табелом, схемом, текстом. Познаје значај примене информационих технологија у свакодневним активностима.
Напредни ниво:	Ученик планира и изводи једноставна теренска истраживања, користи и анализира информације о географским чињеницама датим у писаним и електронским медијима, изводи закључке и примењује их у новим ситуацијама. Примењује информационе технологије ради обављања различитих активности.
ОБЛАСТ: Примена географских знања и концептуалног разумевања у одређеним проблемским ситуацијама.	
Основни ниво:	Ученик препознаје, разликује и именује физичко-географске, друштвено-географске и регионално-географске чињенице и наводи њихове вредности за рационално коришћење у свакодневном животу.
Средњи ниво:	Ученик идентификује и анализира индивидуалност, разноврсност и распрострањеност физичко-географских и друштвено-географских чињеница, а регионално-географске чињенице, везе и законитости сврстава у одређене појмовне категорије и системе.
Напредни ниво:	Ученик анализира и објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у географској средини и предлаже нова решења. Издваја и упоређује географске регије.

Образовни стандарди за предмет географија за крај обавезног образовања – 7. разред

Тема	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	<p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте.</p>	<p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.3.2. именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст).</p>	<p>ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте.</p>
2. ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	<p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте.</p> <p>ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе.</p>	<p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице – објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице – објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери);</p> <p>ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије.</p>	<p>ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте;</p> <p>ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и у међама двојице географске регије.</p>

Тема	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
3. ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	<p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте;</p> <p>ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред;</p> <p>ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и</p>	<p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице – објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским</p>	<p>ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте;</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља;</p>

	<p>привреднегране;</p> <p>ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе.</p>	<p>изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва;</p> <p>ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије.</p>	<p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности;</p> <p>ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије.</p>
<p>4. ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ</p>	<p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте;</p> <p>ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе.</p>	<p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице – објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије.</p>	<p>ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте;</p> <p>ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије.</p>

Тема	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
<p>5. ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА</p>	<p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте;</p> <p>ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву инасељима и уочава њихов просторни распоред;</p> <p>ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране;</p> <p>ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе.</p>	<p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице – објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва;</p> <p>ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије.</p>	<p>ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте;</p> <p>ГЕ.3.2.2. објашњава физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и наводи мере за његову заштиту, обнову и унапређивање;</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља;</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности;</p> <p>ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји</p>

			географске регије.
6. СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	<p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте;</p> <p>ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред;</p> <p>ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе;</p> <p>ГЕ.1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике.</p>	<p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти;</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице – објекте, појаве, процесе и односе који супредстављени моделом,сликом, графиком, табеломи схемом;</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком,табелом и схемом;</p> <p>ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва.</p>	<p>ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте;</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља;</p> <p>ГЕ.3.4.1.објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије.</p>

Тема	Међупредметне компетенције:
1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација, естетичка компетенција, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, одговоран однос према околини.
2. ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација, естетичка компетенција, сарадња, одговоран однос према околини, одговорно учешће у демократском друштву, одговоран однос према здрављу.
3. ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација, естетичка компетенција, сарадња, одговоран однос према околини, одговорно учешће у демократском друштву, одговоран однос према здрављу.
4. ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација, естетичка компетенција, сарадња, одговорно учешће у демократском друштву, одговоран однос према околини.
5. ГЕОГРАФИЈА	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација, естетичка компетенција, сарадња, одговорно учешће у демократском

ЗАВИЧАЈА	друштву, одговоран однос према околини, одговоран однос према здрављу, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, дигитална компетенција, решавање проблема.
6. СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација, естетичка компетенција, сарадња, одговорно учешће у демократском друштву, одговоран однос према околини.

Компетенције које се код ученика развијају учењем географије:

1. Компетенција за учење:

- Има позитиван и одговоран однос према учењу, уме да планира време за учење, организује процес учења и управља њим.
- Примењује одговарајуће начине учења; ефикасно користи различите стратегије учења, прилагођава их природи градива у складу са циљевима, садржајем, интересовањима, условима и временом.
- Способан/једасамостално/усарадњиса другима истражује, открива и повезује нова знања
- Свестан је процеса учења, могућности и тешкоћа у учењу; уме да превазиђе тешкоће и да истраје у учењу. Уме да процени сопствену успешност у учењу.
- Примењује знања у различитим ситуацијама у зависности од карактеристика ситуације и сопствених циљева.

2. Вештина комуникације:

- Познаје специфичне карактеристике различитих модалитета комуникације: усмена и писана, непосредна и посредована комуникација, путем интернета и телефона;
- Негује културу дијалога, негује различитости и поштује основне норме комуникације, поштује жанровске карактеристике, ограничења у погледу дужине, намену презентације и потребе аудиторијума.
- Уме јасно да искаже одређени садржај; Изражава своје ставове и мишљења, осећања и вредности на позитиван и аргументован начин.
- Уважава саговорника – реагује на садржај комуникације, а не на личност саговорника.
- Користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине.

3. Рад са подацима и информацијама:

- Разуме значај коришћења поузданих података за рад, при доношењу одлука, користећи различите изворе информација и података (библиотеке, медије, интернет, личну комуникацију).
- Користи и критички разматра њихову поузданост и ваљаност; врши, селекује и интегрише релевантне информације из различитих извора.
- Зна да је за разумевање догађаја и доношење одлука потребно имати и поуздане податке.
- Уме да пореди различите изворе и начине добијања података, да процењује њихову поузданост и препозна могуће узроке грешке.
- Користи табеларни и графички приказ података, чита их, тумачи и примењује,
- Користи информационе технологије за чување, презентацију и обраду података.
- Разуме разлику између јавних и приватних података, зна које податке може да добије од надлежних институција.

4. Дигитална компетенција:

- Уме да претражује, процењује релевантност и поузданост информација, анализира их и систематизује у електронском облику користећи одговарајућа ИКТ средства за приступ, чување, производњу, презентацију и размену информација, као и за комуникацију и сарадњу преко интернета.
- Приликом решавања проблема уме да одабере одговарајућа ИКТ средства, и прилагоди их начину решавања проблема.
- Препознаје ризике и опасности при коришћењу ИКТ и у односу на то одговорно поступа.

5. Решавање проблема:

- Ангажујући своје индивидуалне капацитете (знање из различитих предмета, искуство стечено изван школе, као и интелектуалне, емоционалне и социјалне способности), којима располаже (различити извори информација, алати, књиге, искуство других ученика, наставника и других особа из школског и ваншколског окружења, итд.) решава проблеме.
- Проналази, осмишљава могућа решења проблемске ситуације, која се јавља током учења и учешћа у животу школе.
- Испитујући проблемску ситуацију, идентификује ограничења и карактеристике проблемске ситуације и разуме њихову међусобну повезаност.
- Упоредује различита могућа решења проблемске ситуације, уме да објасни шта су предности и слабе стране различитих решења и да се определи за боље решење, прати његову примену.
- Вреднује примену датог решења, истиче добре и слабе стране као препоруке за наредно искуство са истим или сличним проблемским ситуацијама.

6. Вештина сарадње:

- Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси рад у групи, раду у пару, усаглашавању и остварењу заједничких циљева.
- Доприноси договору о правилима заједничког рада, придржава их се; критички учествује у преиспитивању рада групе и доприноси унапређењу рада групе; поштује саговорнике и сараднике.
- Реализује преузете обавезе у оквиру групног договора, истрајан и креативан начин.
-

7. Одговорно учешће у демократском друштву:

- Има позитиван став према поштовању људских права и слобода.
- Зна дечја и основна људска права и одговорности, уме да препозна њихово кршење и способан је да их аргументовано брани.
- Понаша се одговорно, хумано и толерантно у друштву.
- Примењује процедуре демократског друштва у одлучивању и избору; поштује одлуке већине и уважава мишљења мањине.
- Негује своју националну културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.
- Промовише позитивне вредности друштва у различитим активностима (нпр. хуманитарне, еколошке, културно-уметничке акције; борба против насиља и дискриминације по било ком основу (нпр. верском, националном, родном, узрасном, етничком...)); акције против болести зависности, злостављања животиња итд.).

8. Одговоран однос према здрављу:

- Својим понашањем, као појединац и део заједнице, промовише здравље, заштиту здравља и здраве стилове живота. Бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом).
- Свестан је свих димензија здравља (физичко, ментално, социјално, емоционално здравље).

9. Одговоран однос према околини:

- Разуме и спреман је за ангажовање у заштити природе и природних ресурса.
- Разуме да се употреба алтернативних извора енергије одражава на климатске промене, квалитет ваздуха, количину и квалитет вода, на биљни и животињски свет, на човека и на квалитет његовог живота; пружа могућности ученицима да стекну знање и изгради ставове о потреби очувања и унапређивања свих елемената уже и шире животне околине.
- Разуме значај и користи могућности рециклирања.

10. Естетска компетенција:

- Подразумева прихватање важности креативности и естетских вредности.
- Свестан је значаја естетске димензије у свакодневном животу, има критички однос према употреби и злоупотреби естетике, изграђује аутономне естетске критеријуме и суди у складу са њима.
- Свестан је међусобних утицаја културе, науке, уметности и технологије

11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву:

- Способан је да идеју претвори у дело кроз главне елементе предузетништва: - препознавање прилике; креативност; визију; вредновање идеје; етике и одрживог

- развоја; личне ефикасности, мотивације и истрајност; покретања ресурса; финансијске и економске писмености.
- Уме да идентификује и адекватно представи своје вештине и способности да упозна, подржи и прилагоди се иновацијама.
  - Прихвата одговорност за сопствене поступке, мотивисан је за успех.

Хоризонтална и вертикална повезаност

VIII разред

Предмет			Разред			Корелативни садржаји		
Хоризонтална повезаност	Повезаност међу предметима у оквиру разреда	Вертикална повезаност	Хоризонтална повезаност	Повезаност међу предметима у оквиру разреда	Вертикална повезаност	Хоризонтална повезаност	Повезаност међу предметима у оквиру разреда	Вертикална повезаност
ГЕОГРАФИЈА	Историја	Историја	8	8	6	<p>Историјско-географски развој Србије;</p> <p>Симболи Србије.</p> <p>Културна баштина Србије;</p> <p>Срби у Црној Гори;</p> <p>Срби у БиХ – Република Српска;</p> <p>Срби у Хрватској;</p> <p>Срби у осталим суседним државама;</p> <p>Срби у дијаспори.</p>	<p>Последице Великог рата (демографски и материјални губици);</p> <p>Мировна конференција у Паризу – нова карта Европе и света);</p> <p>Југословенска краљевина (простор, становништво и друштво; међународни положај; национално и верско питање);</p> <p>Свет у рату;</p> <p>Последице рата – људски и материјални губици; демографске и друштвене промене, миграције;</p> <p>Свет после Другог светског рата (блоковска подела, деколонизација,</p>	<p>Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем веку;</p> <p>Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем веку;</p> <p>Европа, свет и српске земље у раном новом веку.</p>

							европске интеграције); Свет после хладног рата (распад СССР-а, нова политичка карта Европе, стварање Европске уније); Српски народ на крају 20. и почетком 21. века(распад СФРЈ и стварање нових држава, српски народ у дијаспори и региону, процес придруживања Европској унији).	
	Биологија	Биологија	8	8	5	Физичко- географске одлике Србије: Подземне воде Србије; Реке Србије; Заштита вода и заштита од вода; Земљишта Србије; Распростра- њеност биљног и животињског света.	Разноврсност живог света, биодиверзитет; Животна средина – појам и компоненте; Основни биоми на Земљи, биосфера; Заштита природних и културних добара; Животна средина и одрживи развој; Енергетска ефикасност, отпад и рециклажа.	Животна средина и прилагођености на њу; Разноврсност живог света; Утицај човека на природу; Чувам животну средину свог краја; Разноврсност у природи и утицај човека; Шта ми можемо да урадимо за природу?
		Биологија	8		7	Физичко- географске одлике Србије: Подземне воде Србије; Реке Србије; Заштита вода и		Утицај абиотичких фактора на живи свет; Животне области; Заштита природе. Заштита биодиверзитета;

						заштита од вода; Земљишта Србије; Распростра- њеност биљног и животињског света.		Живот у екосистему.
	Ликовнакултура	Ликовнакултура	8	8	6	Природна и културна баштина Србије.	Визуелна метафорика и споразумевање.	Орнамент; Уметничко наслеђе (музеји и експонати); Амбијент.
	Музичкакултура		8		7	Симболи Србије; Срби у региону и дијаспори.		Слушање дела традиционалне народне музике.
	Математика	Математика	8		6	Кретањебројаста новника и њиховпросторни размештај; Природно кретање; Миграциони процеси; Структуре становништва; Демографски проблеми и популациона политика.		Координатни систем; Приказ података у координатном систему; Приказ зависности међу величинама; Размере, пропорције и проценти; Директнапропорц ионалност; Обрнутапропорц ионалност.
	Информатика и рачунарство	Информатика и рачунарство	8	8	6	Географијалокал несредине,	Израдапројектногзадатк а у	Употреба ИКТ уређаја на

						завичајнагеограф ија.	корелацијисадругимпред метима.	одговоран и сигуран начин; Оспособљавање ученика да бира и примени најприкладнију технологију зависно од задатка, области у којој примењује или проблему који решава; Претраживање интернета, одабир резултата и преузимање садржаја ради состављања мултимедијалне презентације.
	Техника и технологија		8	8	7	Друштвени услови привредног развоја и промене у структури привреде; Пољопривреда и географски простор; Енергетика Србије; Индустрија и географски простор; Саобраћај и географскипрост ор.	Електроенергетски систем; Производња, трансформација и пренос електричне енергије; Обновљивиизвориелектр ичнеенергије.	Појам, улога и развој машина и механизама; Машине спољашњег и унутрашњег транспорта; Производне машине: врсте, принцип рада, појединачна и серијска производња.

НАЧИН ПРАЋЕЊА ОСТВАРЕНОСТИ ПРОГРАМА:

Праћење напредовања започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на шта ће се процењивати његов даљи рад. Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика. Сваки наставни час и свака активност ученика су, у том смислу, прилика за континуирану процену напредовања ученика, односно регистровање напретка ученика и упућивање на даље активности. Наставник треба да подржи саморефлексију (промишљање ученика о томе шта зна, уме, може) и подстакне саморегулацију процеса учења кроз постављање личних циљева напредовања.

Како ниједан од познатих начина вредновања није савршен, потребно је комбиновати различите начине оцењивања. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Наставник са ученицима договара показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање на тај начин постаје мотивациони фактор за ученике. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења.

На почетку школске године наставник прави план временске динамике и садржаја оцењивања знања и умења (процењивања постигнућа) ученика водећи рачуна о адекватној заступљености сумативног и формативног оцењивања. Будући да се у новим програмима наставе и учења инсистира на функционалним знањима, развоју међупредметних компетенција и пројектној настави, важно је да наставник на почетку школске године добро осмисли и са ученицима договори како ће се обављати формативно оцењивање. У том смислу наставници на нивоу стручних већа договарају критеријуме и елементе формативног оцењивања (активност на часу, допринос групном раду, израда домаћих задатака, кратки тестови, познавање географске карте...).

Рад сваког наставника састоји се од планирања, остваривања и праћења и вредновања. Важно је да наставник континуирано спроводи евалуацију и самоевалуацију процеса наставе и учења.

ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ:

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање је редовно праћење и процена напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру предмета. Формативно оцењивање садржи повратну информацију о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру предмета, предузете активности од стране наставника за унапређивање постигнућа ученика, процену њихове делотворности и јасне и конкретне препоруке за даље напредовање.

Формативне оцене се евидентирају у педагошкој документацији наставника и односе се на редовно праћење напретка постигнућа ученика, начин како учи, степен самосталности у раду, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима и други подаци о ученику битни за праћење.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта. Оцене добијене сумативним оцењивањем су бројчане, од 5 до 1, у складу са оствареношћу образовних стандарда.

Сумативне оцене се евидентирају у прописаној евиденцији о образовно-васпитном раду (дневник), а могу бити унете и у педагошку документацију

ДОДАТНА НАСТАВА ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ ЗА 8. РАЗРЕД

Циљеви додатне наставе: Обогаћивање знања и боље разумевање специфичности и повезаности природних и друштвених појава и процеса на простору Европског континента и ваневропских континената, обогаћивање знања о природним ресурсима, њиховој ограничениости и одрживом коришћењу, оспособити ученике да самостално или у групи прикупљају, класификују, анализирају, исказују и користи географске информације, активан однос према природном и друштвеном окружењу, развијање способности за истраживање туристичких вредности одређених регија у свету.

Предвиђени начини реализације додатне наставе: Додатним радом обухваћени су они ученици који показују изузетно интересовање за овај предмет (напредни ниво). Теме које ће се обрађивати на додатној настави пратиће програм редовне наставе. У зависности од интересовања ученика и прикупљеног материјала, поједине теме могу да се обрађују више часова. Садржаји својом разноликошћу и занимљивошћу утичу на позитивнији однос према учењу, са више задовољства. Додатним радом се проширује и обогаћује географско знање о ваневропским државама. Врло погодно за рад у групама јесте израда тематских албума и зидних паноа. Један од најјачих подстицаја за рад ученика јепризнање за тај рад, да ти радови користе и другима, да су понеки од њих украс учионице, па и целе школе. Те албуме ипаное треба искористити у редовној настави. Ученици могу да припреме и географску изложбу, а садржаји тема пригодних загеографску изложбу се једноставно намећу. То су свакодневни догађаји у свету: поплаве, шумски пожари, земљотреси, вулканизам, цунами, успеси алпиниста и спелеолога... Тема изложбе може бити и туристичко представљање појединих држава, као и разне манифестације.

Садржај	Циљеви	Стандарди	Исходи	Начин остваривања програма (методе и технике)	Активности	
					Наставник	Ученик
ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА СРБИЈЕ	<ul style="list-style-type: none"> -Продубљивање и проширивањезнања о значајугеографскогположајаСрбијенаБалкану, у Европи исвету; - повезивањезнања и применанаученог; - самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе. 	ГЕ.3.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> - Анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; - учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; - анализира карактеристике граница и пограничних 	<ul style="list-style-type: none"> - Рад на тексту, анализа графикона и табела, прављење паноа, израда скица, мапа и цртање континената; - ученички радови, дискусије, асоцијације, квизови, коришћење додатне литературе, домаћи задаци, вежбе и провере. 	Организује наставни процес додатне наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, користи додатну литературу, интернет, фотографије, повезује географска знања са сродним предметима, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.	Слуша, чита, пише, ради презентације наставних јединица, анализира, закључује, дефинише, активно учествује у раду, анализира графиконе, табеле, пишу реферате, праве паное, проширује своја знања новим информацијама.

			крајева Србије.		
--	--	--	-----------------	--	--

Садржај	Циљеви	Стандарди	Исходи	Начин остваривања програма (методе и технике)	Активности	
					Наставник	Ученик
<p>ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ</p> <p>- Релјеф, клима, воде.</p>	<p>- Продубљивање и проширивање знања о природно-географским одликама Србије (релјеф, клима, воде, биљни и животињски свет), о потреби личног учешћа у заштити, обнови и унапређивању квалитета животне средине и значај очувања природе и природних ресурса;</p> <p>- повезивање знања и примена наученог;</p> <p>- самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе.</p>	<p>ГЕ.3.1.1.</p> <p>ГЕ.3.4.1.</p>	<p>- Повезује узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије;</p> <p>- анализира облике релјефа на територији Србије и именује репрезентативне;</p> <p>- објашњава хидрографску мрежу Србије;</p> <p>- анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије;</p> <p>- адекватно реагује у случају природних непогода;</p> <p>- анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује;</p> <p>- повезује распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске карактеристике простора.</p>	<p>- Рад на тексту, анализа графикона и табела, прављење панона, израда скица, мапа и цртање континента;</p> <p>- ученички радови, дискусије, асоцијације, квизови, коришћење додатне литературе, домаћи задаци, вежбе и провере.</p>	<p>Организује наставни процес додатне наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, користи додатну литературу, интернет, фотографије, повезује географска знања са сродним предметима, едукује, вреднује и пратинапредовање ученика.</p>	<p>Слуша, чита, пише, ради презентације наставних јединица, анализира, закључује, дефинише, активно учествује у раду, анализира графиконе, табеле, пишу реферате, праве панона, проширује своја знања новим информацијама.</p>

Садржај	Циљеви	Стандарди	Исходи	Начин остваривања програма (методе и технике)	Активности	
					Наставник	Ученик
ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ - Становништво и насеља Србије; - Привреда Србије	<p>- Продубљивање и проширивање знања о становништву и насељима Србије, о осећањима социјалне припадности и привржености сопственој нацији и култури, очувању и неговању националног и културног идентитета, о привреди Србије, проблемима и могућностима бржег развоја;</p> <p>- повезивање знања и примена наученог;</p> <p>- самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе.</p>	<p>ГЕ.3.1.1.</p> <p>ГЕ.3.3.1.</p> <p>ГЕ.3.3.2.</p> <p>ГЕ.3.4.1.</p>	<p>- Анализира популациону динамику становништва Србије: кретање броја становника, природни прираштај и миграције;</p> <p>- изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва у нашој земљи;</p> <p>- изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике;</p> <p>- израђује и анализира графичке приказе структура становништва;</p> <p>- уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи.</p>	<p>- Рад на тексту, анализа графикана и табела, прављење панона, израда скица, мапа и цртање континента;</p> <p>- ученички радови, дискусије, асоцијације, квизови, коришћење додатне литературе, домаћи задаци, вежбе и провере.</p>	<p>Организује наставни процес додатне наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, користи додатну литературу, интернет, фотографије, повезује географска знања са сродним предметима, едукује, вреднује и пратинапредовањеученика.</p>	<p>Слуша, чита, пише, ради презентације наставних јединица, анализира, закључује, дефинише, активно учествује у раду, анализира графиконе, табеле, пишу реферате, праве панос, проширује своја знања новим информацијама.</p>

Садржај	Циљеви	Стандарди	Исходи	Начин остваривања програма (методе и технике)	Активности	
					Наставник	Ученик
ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА	<p>- Развијањесвести о важносточувањаприродне и културнебаштинеСрбије;</p>	<p>ГЕ.3.1.1.</p> <p>ГЕ.3.4.1.</p>	<p>- Анализира репрезентативне објекте природне и</p>	<p>- Рад на тексту, анализа графикана и табела, прављење</p>	<p>Организује наставни процес додатне наставе, усклађује циљеве са оним</p>	<p>Слуша, чита, пише, ради презентације</p>

СРБИЈЕ	<ul style="list-style-type: none"> - повезивање знања и примена научног; - самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе. 		<p>културне баштине и означава их на карти;</p> <ul style="list-style-type: none"> - израђује паное и презентације; - процењује важност очувања природне и културне баштине Србије. 	<p>паноа, израда скица, мапа и цртање континената;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ученички радови, дискусије, асоцијације, квизови, коришћење додатне литературе, домаћи задаци, вежбе и провере. 	<p>шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, користи додатну литературу, интернет, фотографије, повезује географска знања са сродним предметима, едукује, вреднује и пратинапредовањеученика.</p>	<p>наставних јединица, анализира, закључује, дефинише, активно учествује у раду, анализира графиконе, табеле, пишу реферате, праве паное, проширује своја знања новим информацијама.</p>
ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА	<ul style="list-style-type: none"> - Продубљивање и проширивање знања о својствима географских објеката, појава и процеса у крају у коме живе и повезивање појаве и процесанарегионалном и националном нивоу; - повезивање знања и примена научног; - самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе. 	<p>ГЕ.3.1.1.</p> <p>ГЕ.3.2.2.</p> <p>ГЕ.3.3.1.</p> <p>ГЕ.3.3.2.</p> <p>ГЕ.3.4.1.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Учествоје у предлагању и реализацији истраживачких пројеката у локалној средини; - на терену осматра, мери, анализира, интервјуише, скицира и прикупља податке; - исказује географска знања речима, сликом, квантитативно, табеларно, графички и шематски. 	<ul style="list-style-type: none"> - Рад на тексту, анализа графикона и табела, прављење паноа, израда скица, мапа и цртање континената; - ученички радови, дискусије, асоцијације, квизови, коришћење додатне литературе, домаћи задаци, вежбе и провере. 	<p>Организује наставни процес додатне наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, користи додатну литературу, интернет, фотографије, повезује географска знања са сродним предметима, едукује, вреднује и пратинапредовањеученика.</p>	<p>Слуша, чита, пише, ради презентације наставних јединица, анализира, закључује, дефинише, активно учествује у раду, анализира графиконе, табеле, пишу реферате, праве паное, проширује своја знања новим информацијама.</p>
Садржај	Циљеви	Стандарди	Исходи	Начин остваривања програма (методе и технике)	Активности	
					Наставник	Ученик
СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	<ul style="list-style-type: none"> - Продубљивање и проширивање знања о Србима ван граница Србије, броју, распореду у свету, проблемима с којима се суочавају и њиховој улози и повезаностима Србијом; - повезивање знања и примена научног; - самостално истраживање и 	<p>ГЕ.3.1.1.</p> <p>ГЕ.3.3.1.</p> <p>ГЕ.3.4.1.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Анализира утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету; - анализира тематске 	<ul style="list-style-type: none"> - Рад на тексту, анализа графикона и табела, прављење паноа, израда скица, мапа и цртање континената; - ученички радови, 	<p>Организује наставни процес додатне наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, користи</p>	<p>Слуша, чита, пише, ради презентације наставних јединица, анализира, закључује, дефинише, активно</p>

	правилно коришћење стручне литературе и штампе.		карте и статистичке податке и графички их приказује.	дискусије, асоцијације, квизови, коришћење додатне литературе, домаћи задаци, вежбе и провере.	додатну литературу, интернет, фотографије, повезује географска знања са сродним предметима, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.	учествује у раду, анализира графиконе, табеле, пишу реферате, праве паносе, проширује своја знања новим информацијама.
--	---	--	--	--	--	--

ДОПУНСКА НАСТАВА ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ ЗА 8. РАЗРЕД

Циљеви допунске наставе: Допунска настава се организује за ученике који спорно знају садржаје из предмета и који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умећа и вештина из наставног градива.

Напомена: Часови допунске наставе се могу по потреби кориговати. Број часова зависи од дељења и потреба ученика.

Садржај	Циљеви	Стандарди	Исходи	Начиностваривања програма	Активности	
					Наставник	Ученик
ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА СРБИЈЕ	- Боље разумевање, препознавање и усвајање знања.	ГЕ.1.1.3.	- Познаје симболе српске државе - познаје историјски развој српске државе; - уме да на географској карти одреди границе наше земље.	Индивидуални и фронтални рад, рад на тексту, дискусије, домаћи задаци, вежбе и провере.	Организује наставни процес допунске наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.	Слуша, чита, пише, учествује у дискусији, описује, закључује, дефинише, активно учествује у раду.

Садржај	Циљеви	Стандарди	Исходи	Начиностваривања програма	Активности	
					Наставник	Ученик
ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ - Релјеф, клима, воде.	- Боље разумевање, препознавање и усвајање знања.	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.1.	- Проналази на карти истакнуте облике у релјефу Србије; - разуме основне одлике наше климе; - проналази на карти веће реке и језера; - набраја биљне и животињске врсте које су заступљене у Србији.	Индивидуални и фронтални рад, рад на тексту, дискусије, домаћи задаци, вежбе и провере.	Организује наставни процес допунске наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.	Слуша, чита, пише, учествује у дискусији, описује, закључује, дефинише, активно учествује у раду.
ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ - Становништво и насеља Србије; - Привреда Србије	- Боље разумевање, препознавање и усвајање знања.	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.1.	- Разуме појмове наталитет, морталитет, миграције, структуре становништва, густина насељености; - препознаје основне демографске процесе на територији Србије; - објашњава постанак и основне типове насеља; - наводи основне разлике између села и градова; - набраја веће градове у Србији; - препознаје најзначајније привредне делатности у	Индивидуални и фронтални рад, рад на тексту, дискусије, домаћи задаци, вежбе и провере.	Организује наставни процес допунске наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.	Слуша, чита, пише, учествује у дискусији, описује, закључује, дефинише, активно учествује у раду.

			нашој земљи.			
--	--	--	--------------	--	--	--

Садржај	Циљеви	Стандарди	Исходи	Начиностваривања програма	Активности	
					Наставник	Ученик
ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	- Боље разумевање, препознавање и усвајање знања.	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.1.	- Препознаје репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти;	Индивидуални и фронтални рад, рад на тексту, дискусије, домаћи задаци, вежбе и провере.	Организује наставни процес допунске наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.	Слуша, чита, пише, учествује у дискусији, описује, закључује, дефинише, активно учествује у раду.
ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА	- Боље разумевање, препознавање и усвајање знања.	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.1.	- Уочава основне физичко-географске и друштвено-географске одлике завичаја;	Индивидуални и фронтални рад, рад на тексту, дискусије, домаћи задаци, вежбе и провере.	Организује наставни процес допунске наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.	Слуша, чита, пише, учествује у дискусији, описује, закључује, дефинише, активно учествује у раду.
СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	- Боље разумевање, препознавање и усвајање знања.	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.4.1. ГЕ.1.4.2.	- Набраја најзначајније миграционе струје у нашој земљи.	Индивидуални и фронтални рад, рад на тексту, дискусије, домаћи задаци, вежбе и провере.	Организује наставни процес допунске наставе, усклађује циљеве са оним шта жели да постигне, планира наставне садржаје, средства, наставне методе, едукује, вреднује и прати напредовање ученика.	Слуша, чита, пише, учествује у дискусији, описује, закључује, дефинише, активно учествује у раду.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА

РАЗРЕД: ОСМИ

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 68

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 2

Циљ наставе физике јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да упознају природне појаве и основне природне законе, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, да оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Задаци наставе физике су:

-развијање функционалне писмености, упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици

-разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона

-развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање

-развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања, развијање логичког и апстрактног мишљења

-схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја, развијање способности за примену знања из физике

-схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине

-развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи

-развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

Циљеви	Исходи учења	ТЕМА	Начин остваривања	Активно сти наставни ка	Активно сти ученика
<p>Оспособити ученика да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знају појам осцилаторног кретања као и величине којима се описује осцилаторно кретање (амплитуда, период фреквенција) - демонстрирају осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу - разумеју таласно кретање и основне величине којима се описује (таласна дужина, фреквенција, брзина) - знају појам звука, карактеристике звука и звучну резонанцију - знају како се мењају положај и брзина при осцилаторном кретању код математеметичког клатна и тега на опрузи - знају да експериментално одреде период осциловања клатна 	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зна појам осцилаторног кретања као и величине којима се описује осцилаторно кретање (амплитуда, елонгација, период, фреквенција) - демонстрира осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу - разуме таласно кретање и основне величине којима се описује (таласна дужина, фреквенција, брзина таласа) - зна појам звука, карактеристике звука (висина, јачина и боја) и звучну резонанцију - уме да израчуна вредност периода и фреквенције - зна како се мењају положај и брзина при осцилаторном кретању код математеметичког клатна и тега на опрузи, - зна основне величине које описују таласно кретање, таласна дужина, брзина, фреквенција -зна да препозна на графички приказаном таласу амплитуду таласа и таласну дужину -зна да израчуна период и фреквенцију таласа - зна да експериментално одреди период осциловања клатна 	<p>ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ</p> <p>Осцилаторно кретање (осциловање тела обешеног о опругу, осциловање куглице клатна). Појмови и величине којима се описује осциловање тела (амплитуда, период, фреквенција). Закон одржања механичке енергије при осциловању тела</p> <p>Таласно кретање (механички талас). Основни параметри којима се описује таласно кретање (таласна дужина, фреквенција, брзина)</p> <p>Звук. Карактеристике звука. Звучна резонанција</p> <p>Лабораторијске вежбе: Мерење периода осциловања клатна</p>	<p>- посматрање, уочавање, описивање, истраживање, анализирање, откривање, процењивање, упоређивање, повезивање знања, израда панча, учила, презентације, пројекати, писање реферата, есеја, , израда рачунских задатака, - учење применом ИКТ-а у настави (Платформа Едмодо) Web-алати писање реферата, есеја, , решавање проблемских задатака, Симулације,</p>	<p>Планира, излаже, упућује, сарађује, координира, помаже, демонстрира, контролише, прати ток вежбе, систематски прати рад сваког ученика појединачно</p>	<p>Слушају, посмагтају, прате, записују, дискутују, постављају питања, закључују, раде тимски, изводе демонстрационе огледе и врше њихову анализу, саслушају друге, самостално исказује своје идеје и у тиму размењује знања и искуства, пишу семинарске радове, израђују домаће задатке, читају популарну литературу из физике</p>

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА ОСМИ РАЗРЕД

Циљеви	Исходи учења	ТЕМА	Начин остваривања	Врсти наставних	Активности ученика
<p>Оспособити ученика да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Препознавање основних особина светлости -Разликовање преламања и одбијања светлости и закона одбијања и преламања светлости. -Поседовање знања за једноставне геометријске конструкције ликова код сферних огледала и сочива; -Разумевање да је брзина светлости у вакууму највећа позната брзина у природи и да је индекс преламања светлости за две средине једнак односу брзина светлости у тим срединама; -Поседовање знања за израчунавање линеарног увећања сабирног сочива, као и руковање оптичким инструментима (лупа, микроскоп). -Поседовање способности са рад у лабораторији -Коришћење префикса и претварање бројних вредности физичких величина -Приказивање резултата табеларно и графички <p>Реализовање експеримента по упутству</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зна појам светлости и да се светлост праволинијски простира - разуме природне појаве помрачења Сунца и Месеца као директну последицу праволинијског простирања - зна закон одбијања, преламање светлости и Тоталну рефлексију - зна да конструише лик код равних и сферних огледала; - зна да конструише лик код сабирних и расипног сочива -израђује рачунске тадатке из одбијања и преламања светлости - зна да практично одреди жижну даљину сабирног сочива и провери закон одбијања светлости коришћењем равног огледала -зна да одреди линеарно увећање сабирног сочива -зна да рукује оптичким инструментима (лупом и микроскопом) 	<p>СВЕТЛОСНЕ ПОЈАВЕ</p> <p>Светлост (основни појмови). Праволинијско простирање светлости (сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца) Закон одбијања светлости. Равна огледала Сферна огледала. Конструкција ликова предмета Брзина светлости у различитим срединама. Индекс преламања и закон преламања светлости. Тотална рефлексија. Преламање светлости кроз призму и сочиво . Одређивање положаја ликова код сочива Оптички инструменти. Лупа и микроскоп Лабораторијске вежбе: 1. Провера закона одбијања светлости коришћењем равног огледала 2. Одређивање жижне даљине</p>	<p>-посматрање, уочавање, описивање, истраживање, анализирање, откривање, процењивање, упоређивање, повезивање знања, израда паноя, учила, презентације, пројекати, писање реферата, есеја, , израда рачунских задатака, учење применом ИКТ-а у настави(Платформа Едмодо) Web-алати писање реферата, есеја, , решавање проблемских задатака, Симулације,</p>	<p>Планира, излаже, упућује, сарађује, координира, помаже, демонстрира, контролише, праги ток вежбе.систематски праги рад сваког ученика појединачно</p>	<p>Слушају, посматрају, праге,записују, дискутују, постављају питања, закључују,раде тимски, изводе демонстрационе огледе и врше њихову анализу саслуша друге, самостално исказује своје идеје и у тиму размењује знања и искуства,пишу семинарске радове, израђују домаће задатке, читају популарну литературу из физике</p>

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА ОСМИ РАЗРЕД					
Циљеви	Исходи учења	ТЕМА	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>Оспособити ученика да:</p> <p>-Схватање и разумевање појма наелектрисавања тела и начини наелектрисавања тела, - зна да тела могу бити позитивно или негативно наелектрисана и на основу тога препознаје када је узајамно деловање између два тела привлачно односно одбојно</p> <p>-познавање зависности електричне силе од количине наелектрисања и растојања (Кулонов закон)</p> <p>-Ученик уме да препозна смер деловања електростатичке силе, да ће интеракција бити највећа у случају када су наелектрисана тела међусобно најближа и када се налазе у ваздуху или вакууму</p> <p>-усвајање појмова: потенцијала, напона, јачине ел. поља, рад у електричном пољу, одговарајућих јединица SI-система набројаних физичких величина</p> <p>- израђује и врши анализу рачунских и проблемских задатака набројаних физичких величина</p> <p>-Упознају се са ел. појавама у атмосфери</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <p>- разуме појам наелектрисавања тела и зна начине наелектрисања тела, - зна шта је елементарна количина наелектрисања - зна да тела могу бити позитивно или негативно наелектрисана и на основу тога препознаје када је узајамно деловање између два тела привлачно односно одбојно</p> <p>- дефинише Кулонов закон и примењује га кроз задатке -зна смер деловања електростатичке силе, да ће интеракција бити највећа у случају када су наелектрисана тела међусобно најближа. и када се налазе у ваздуху или вакууму</p> <p>- разуме и објасни појмове: потенцијала, напона, јачине ел. поља, рад у електричном пољу и одговарајуће јединице SI- система набројаних физичких величина</p> <p>- зна да анализира и изради рачунске и проблемске задатака набројаних физичких величина</p> <p>-зна како настају муња и гром и заштита од њих</p>	<p>ЕЛЕКТРИЧНО ПОЉЕ Наелектрисавање тела. Елементарна количина наелектрисања. Закон о одржању количине наелектрисања. Узајамно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон. Електрично поље (линије сила, хомогено и нехомогено поље). Рад силе електричног поља. Напон. Веза напона и јачине хомогеног електричног поља. Електричне појаве у атмосфери</p>	<p>-посматрање, уочавање, описивање, истраживање, анализирање, откривање, процењивање, упоређивање, повезивање знања, израда панова, учила, презентације, пројекати, писање реферата, есеја, , израда рачунских задатака, учење применом ИКТ-а у настави(Платформа Едmodo) Web-алати- -писање реферата, есеја, , решавање проблемских задатака, Симулације,</p>	<p>Планира, излаже, упућује, сарађује, координира, помаже, демонстрира, контролише, прати ток вежбе,систематски прати рад сваког ученика појединачно</p>	<p>Слушају, посматрају, прате, записују, дискутују, постављају питања, закључују,раде тимски, изводе демонстрационе огледе и врше њихову анализу саслуша друге, самостално исказује своје идеје и у тиму размењује знања и искуства,пишу семинарске радове, израђују домаће задатке, читају популарну литературу из физике</p>

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА ОСМИ РАЗРЕД			
Циљеви	Исходи учења	ТЕМА	Ч Н О С Т В А Р И Т И Н И В Н О С Т И У Ч
<p>Оспособити ученика да:</p> <p>-Усваје и разумеју појмова електричне струје (једносмерна и наизменична)</p> <p>-знају услове за настајање ел. струје</p> <p>-знају карактеристике ел. струје: напон, јачина, електрична отпорности; рад и снага струје и одговарајуће јединице SI-система</p> <p>-састављају просто струјно коло и са редном и паралелном везом отпорника</p> <p>-коришћење амперметра и волтметра</p> <p>-знају редну и паралелну везу отпорника; Омов закон за део и цело струјно коло</p> <p>-решавају рачунске и проблемске задатке</p> <p>-на ниво примене користе Омов и Џул-Ленцов закон</p> <p>-Коришћење префикса и претварање бројних вредности физичких величина</p> <p>-Приказују резултате мерења табеларно и графички</p> <p>-Реализују експеримент по упутству</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <p>- разуме појаву електричне струје</p> <p>- зна услове за настајање електричне струје и изворе струје</p> <p>-зна карактеристике ел. струје: напон, јачина, електрична отпорности; рад и снага струје и одговарајуће јединице SI-система</p> <p>-састави просто струјно коло и са редном и паралелном везом отпорника</p> <p>-користи амперметар и волтметар</p> <p>- зна редну и паралелну везу отпорника;</p> <p>Омов закон за део и цело струјно коло</p> <p>- измери у колу електричну струју и напон са редном и паралелно везаним отпорницима и израчуна еквивалентну отпорност</p> <p>- зна да прикаже табеларно и графички зависност електричне струје од напона</p> <p>- зна Кирхофово правило и решава проблеме везане за Кирхофово правило</p> <p>- зна да дефинише и решава проблеме везане за Омов, Џулов закон, рад и снагу електричне струје</p> <p>-уме да препозна да се у уређајима и процесима у којима постоји механичко кретање електрична енергија троши на вршење механичког рада (електромотор).</p> <p>- користи у колу амперметар и волтметар и помоћу њих одреди електричну отпорност у колу</p>	<p>ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА</p> <p>. Електрична струја (једносмерна, наизменична)</p> <p>Услови за настајање електричне струје и извори електричне струје.</p> <p>Електромоторна сила.</p> <p>Мерење електричне струје и напона</p> <p>Електрична отпорност проводника.</p> <p>Проводници и изолатори</p> <p>Омов закон за део струјног кола</p> <p>Рад и снага електричне струје. Џул-Ленцов закон</p> <p>Омов закон за цело струјно коло.</p> <p>Везивање отпорника</p> <p>Електрична струја у течностима и гасовима</p> <p>Лабораторијске вежбе:</p> <p>1 Зависност електричне струје од напона на проводнику</p> <p>2. Одређивање електричне отпорности отпора у колу помоћу амперметра и волтметра</p> <p>3. Мерење јачине електричне струје и напона у колу са серијски и паралелно повезаним отпорницима и одређивање еквивалентне отпорности</p>	<p>- посматрање, уочавање, описивање, истраживање, анализирање, откривање, процењивање, упоређивање, повезивање знања, израда панча, учила, презентације, пројекати, писање реферата, есеја, израда рачунских задатака, учење применом ИКТ-а у настави (Платформа Едмодо) Web-алати писање реферата, есеја, решавање проблемских задатака, Симулације,</p> <p>Планира, излаже, упућује, сарађује, координира, помаже, контролише, прати ток вежбе, систематски прати рад са пољемично</p> <p>Слушају, посматрају, прате, записују, дискутују, постављају питања, закључу тимски, изводе демонстрационе огледе и врше њихову анализу саслуша друге, самостално исказује своје идеје и у тиму размењује знања и искуства. пишу семинарске радове, израђују домаће задатке, читају пуларну литературу из физике</p>

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА ОСМИ РАЗРЕД

Циљеви	Исходи учења	ТЕМА	Начин остваривања	Активни ости наставника	Активни ости ученика
<p>Оспособити ученика да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни и нацрта магнетно поље сталног магнета - објасни магнетно поље земље -да демонстрира и објасни магнетно поље електричне струје и дејство магнетног поља на струјни проводник -да изводи огледе са сталним магнетима, компасом, Ерстедов оглед -знају допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним појавама и њиховој примени 	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -зна да стални магнети имају два пола N и S и да магнетно деловање може бити привлачно и одбојно -зна да објасни магнетно поље земље -зна да демонстрира и објасни магнетно поље електричне струје и дејство магнетног поља на струјни проводник -уме да препозна магнетне ефекте електричне струје, уме да препозна смер деловања магнетне силе, . - изводи огледе са сталним магнетима, компасом, Ерстедов оглед - Зна допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним појавама и њиховој примени 	<p>МАГНЕТНО ПОЉЕ</p> <p>Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље Земље Магнетно поље електричне струје Дејство магнетног поља на струјни проводник Допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним појавама и њиховој примени</p>	<p>-посматрање, уочавање, описивање, истраживање, анализирање, откривање, процењивање, упоређивање, повезивање знања, израда панова, учила, презентације, пројекати, писање реферата, есеја, , израда рачунских задатака, писање реферата, есеја, , решавање проблемских задатака,</p>	<p>Планира, излаже, упућује, сарађује, координира, помаже, демонстрира, контролише, прати ток вежбе, систематски прати рад сваког ученика појединачно</p>	<p>Слушају, посматрају, прате, записују, дискутују, постављају питања закључују, раде тимски, изводе демонстрационе огледе и врше њихову анализу саслуша друге, самостално исказује своје идеје и у тиму размењује знања и искуства, пишу семинарске радове, израђују домаће задатке, читају популарну литературу из физике</p>

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА ОСМИ РАЗРЕД

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика
<p>Оспособити ученика да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Знају структуру атома(језгро, електронски омотач). - разумеју да су микроскопске појаве условљене различитим нивоима структуре на микронивоу (атом, јон, молекул) - знају да постоји природно и вештачко радиоактивно зрачење - знају врсте радиоактивног зрачења (алфа, бета, гама) и заштиту од њих - знају примену нуклеарне енергије и радиоактивног зрачења, са освртом на медицину - знају како се детектује присуство радиоактивног зрачења помоћу Гајгер-Милеровог бројача 	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -зна структуру атома (језгро, електронски омотач). - разуме да су микроскопске појаве условљене различитим нивоима структуре на микронивоу (атом, јон, молекул) - зна да постоји природно и вештачко радиоактивно зрачење - зна врсте радиоактивног зрачења (алфа, бета, гама) и заштиту од њих - зна примену нуклеарне енергије и радиоактивног зрачења, са освртом на медицину - зна како се детектује присуство радиоактивног зрачења помоћу Гајгер-Милеровог бројача 	<p>ЕЛЕМЕНТИ АТОМСКЕ И НУКЛЕАРНЕ ФИЗИКЕ</p> <p>Структура атома (језгро, електронски омотач). Нуклеарне силе</p> <p>Природна радиоактивност</p> <p>Радиоактивно зрачење (алфа, бета и гама зраци) и њихово биолошко дејство на биљни и животињски свет.</p> <p>Заштита од радиоактивног зрачења</p> <p>Вештачка радиоактивност. Фисија и фузија</p> <p>Примена нуклеарне енергије и радиоактивног зрачења</p>	<p>- посматрање, уочавање, описивање, анализирање, процењивање, упоређивање, повезивање знања, израда панча, презентације, пројекати, писање реферата, есеја, писање реферата, есеја, Симулације,</p>	<p>Планира, излаже, упућује, сарађује, координира, помаже, демонстрира, контролише, прати ток вежбе, систематски прати рад сваког ученика појединачно</p>	<p>Слушају, посматрају, прате, записују, дискутују, постављају питања, закључују, раде тимски, изводе демонстрационе огледе и врше њихову анализу саслуша друге, самостално исказује своје идеје и у тиму размењује знања и искуства, пишу семинарске радове, израђују домаће задатке, читају популарну литературу из физике</p>

-ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА ОСМИ РАЗРЕД

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активност наставника	Активност ученика
<p>Оспособити ученика да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Препознавање физичких процеса и закона у другим научним дисциплинама - схватање да су знања из физике условила технолошки напредак	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -зна да препозна и наведе примере из свакодневног живота кроз које се може уочити значај физике за развој других наука, медицине, технологије - схвата да су знања из физике условила технолошки напредак	<p>ФИЗИКА И САВРЕМЕНИ СВЕТ</p> <p>1. Утицај физике на развој других природних наука, медицине и технологије</p>	<ul style="list-style-type: none"> -дијалог, -презентације, -видео снимци Огледа, -симулације -писање реферата, есеја, Симулације,	<p>Планира, излаже,</p>	<p>-Слушају, дискутују-израђују презентације</p>

Образовни стандарди за предмет физика за крај обавезног образовања Разред: Осми

Назив наставне теме	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
<p align="center">1.Осцилаторно и таласно кретање</p>	<p>1.2.1.Ученик уме да препозна врсту кретања према облику путање (осциловање тега на опрузи и кретање детета на љуљашци).</p> <p>ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока</p> <p>ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена</p> <p>ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време</p> <p>ФИ.1.4.5. зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака</p> <p>ФИ.1.4.6. зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време</p> <p>ФИ.1.7.1. поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији</p> <p>ФИ.1.7.2. уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији</p>	<p>2.2.3.Ученик уме да препозна основне појмове који описују осцилаторно кретање, зна шта је равнотежни положај, амплитуда, период осциловања...</p> <p>2.6.1.Ученик разуме и примењује директну и обрнуту пропорционалност (да је период осциловања клатна сразмеран дужини клатна а обрнуто сразмеран гравитационом убрзању и фреквенцији).</p> <p>2.7.3.Ученик уме да реализује експеримент по упутству.</p>	<p>3.2.2.Ученик уме да примени односе између физичких величина које описују осцилаторно кретање (однос периода осциловања, фреквенције и броја осцилација код осцилатора односно везу периода осциловања и дужине математичког клатна, уме да израчуна вредност периода и фреквенције ако су дати број осцилација и време).</p> <p>3.2.3.Ученик зна како се мењају положај и брзина при осцилаторном кретању код математичког клатна и тега на опрузи, зна да је брзина тела највећа при пролазу кроз равнотежни положај а да је једнака нули кад се налази у амплитудном положају.</p> <p>3.2.4.Ученик зна основне физичке величине које описују таласно кретање, зна шта је таласна дужина и зна да препозна на графички приказаном таласу, зна да израчуна период и фреквенцију таласа и зна шта је амплитуда таласа.</p> <p>3.2.5.Ученик уме да препозна основне особине звука, зна да звук представља механички талас који се простире у свим срединама различитим брзинама.</p> <p>3.7.1.Ученик уме да донесе закључак на основу резултата мерења.</p>

Назив наставне теме	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
2. Светлосне појаве	<p>1.7.1. Ученик поседује способности потребне за рад у лабораторији.</p> <p>1.7.2. Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији.</p>	<p>2.7.2. Ученик уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата при изради лабораторијских вежби.</p> <p>2.7.3. Ученик уме да реализује експеримент по упутству.</p>	<p>3.2.5. Ученик уме да препозна особине светлости зна да светлост представља електромагнетни талас који се простире кроз вакуум сталном брзином који износи 300000 km/s и да је то највећа могућа брзина.</p> <p>3.2.6. Ученик зна како се прелама и одбија светлост, разуме да је тело видљиво само ако светлосни зраци падају право на тело одбијају се од њега и долазе до ока посматрача, зна закон одбијања светлости, зна да је положај лика предмета у води померен у односу на стварни положај предмета због преламања светлости, зна да лупа микроскоп и телескоп преламају светлост и да их користимо за увећање лика.</p> <p>3.7.1. Ученик уме да донесе закључак на основу резултата мерења.</p>
3. Електрично поље	<p>1.1.2. Ученик уме да препозна смер деловања електростатичке силе, зна да тела могу бити позитивно или негативно наелектрисана и на основу тога препознаје када је узајамно деловање између два тела привлачно односно одбојно и да ће интеракција бити највећа у случају када су наелектрисана тела међусобно најближа.</p>	<p>2.4.1. Ученик уме да користи важније изведене јединице Si система и зна њихове ознаке (за количину наелектрисања, електрични потенцијал...)</p> <p>2.6.1. Ученик примењује директну и обрнуту пропорционалност, зна да је Кулонова сила сразмерна количинама наелектрисања а обрнуто сразмерна квадрату међусобног растојања.</p>	

Назив наставне теме	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
4.Електрична струја	<p>1.3.1.Ученик уме да препозна да струја тече само кроз проводне материјале. Пример: да би струја текла кроз течност она мора бити проводна или да струјно коло може да се затвори металним новчићем а не гумицом.</p> <p>1.4.1.Ученик уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока, користи уређаје за мерење амперметре и волтметре и зна да запише измерену бројну вредност са одговарајућом јединицом мере.</p> <p>1.4.2.Ученик уме да препозна инструменте за мерење јачине струје и напона, препознаје да се јачина струје мери амперметром а напон волтметром.</p> <p>1.4.3.Ученик зна да користи основне јединице за јачину струје, напон, рад и снагу електричне струје</p> <p>1.7.1.Ученик поседује способности потребне за рад у лабораторији.</p> <p>1.7.2.Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији.</p>	<p>2.3.1.Ученик зна да разликује електричне проводнике и изолаторе, зна да метали и водени раствори неких супстанција као и гасови при одређеним условима могу да проводе електричну струју.</p> <p>2.3.2.Ученик зна називе основних елемената електричног кола (извор струје, прекидач, проводник и отпорник) и зна да их препозна у простом колу.</p> <p>2.3.3.Ученик уме да препозна да ли су извори напона везани редно или паралелно, зна да се за повећање напона користи редна веза.</p> <p>2.3.4.Ученик уме да израчуна јачину струје, отпор или напон ако су познате друге две (користи образац $I=U/R$).</p> <p>2.3.5.Ученик уме да препозна топлотне ефекте електричне струје</p> <p>2.3.6.Ученик разуме појмове енергије и снаге електричне струје,</p> <p>2.4.1.Ученик зна да користи важније изведене јединице Si система и зна њихове ознаке (јачина струје,напон,снага).</p> <p>2.4.3.Ученик уме да користи префиксе мили и кило и уме да да претвара јединице.</p> <p>2.5.2.Ученик уме да препозна да се у уређајима и процесима у којима постоји механичко кретање електрична енергија троши на вршење механичког рада (електромотор).</p> <p>2.6.1.Ученик примењује директну и обрнуту пропорционалност (јачина струје сразмерна напону а обрнуто сразмерна отпору</p> <p>2.7.1.Ученик уме табеларно и графички да прикаже резултате мерења (Омов закон</p> <p>2.7.3.Ученик уме да реализује експеримент по упутству.</p>	<p>3.3.1.Ученик зна како се везују отпорници и инструменти у електричном колу, зна да се отпорници могу везати редно и паралелно, да се амперметар везује редно а волтметар паралелно.</p> <p>ФИ.3.4.1. зна како се везују отпорници и инструменти у електричном колу</p> <p>3.4.2.Ученик уме да мери јачину струје и напон у електричном колу, зна да изабере одговарајући опсег при мерењу јачине струје и напона једносмерних струја.</p> <p>ФИ.3.4.3. зна шта је грешка мерења</p> <p>3.7.1.Ученик уме да донесе закључак на основу резултата мерења.</p> <p>ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом</p>

Назив наставне теме	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
5. Магнетно поље	<p>1.1.2. Ученик уме да препозна смер деловања магнетне силе, зна да стални магнети имају два пола N и S и да магнетно деловање може бити привлачно и одбојно.</p> <p>1.3.2. Ученик уме да препозна магнетне ефекте електричне струје, препознаје да се калем кроз који протиче струја понаша као шипкасти магнет, да при престанку протицања струје калем губи магнетнасвојства.</p>	<p>ФИ.2.4.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке</p> <p>2.5.2. Ученик уме да препозна појаве код којих се електрична струја троши на вршење механичког рада (деловање магнетног поља на проводник са струјом).</p> <p>2.6.1. Ученик разуме и примењује директну пропорционалност (Амперова сила)</p>	<p>3.7.2. Ученик уме да препозна питање и да одговор вршењем демонстрационих огледа са магнетима.</p>

САДРЖАЈ	ЦИЉЕВИ	СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
<p>ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ Феномен Доплеровог ефекта. Ултразвук. Проблем буке.</p>	<p>Оспособити ученика да: -знају Доплеров ефекат, појам ултразвука , Проблем буке -Израда презентације и одржавање предавање о примени ултразвука (са освртом на медицину) -Повезивање знања са наставом биологије, проблем буке са различитих аспеката (дејства буке, заштита од буке, мерење буке, превенција) -Схватање значаја звучне резонанције, примена. -Одређивање брзине звука у ваздуху -Стицање способности за израду проблемских задатака из осцилаторног и таласног кретања</p>	<p>ФИ.3.2.2. ФИ.3.2.3. ФИ.3.2.4. ФИ.3.2.5. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2</p>	<p>Ученик ће бити у стању да: - зна како се звук простире - објашњава Доплеров ефекат, -зна шта је инфразвук и ултразвук, примена ултразвука - сагледава проблем буке и објасни га (дејства буке, заштита од буке, мерење буке, превенција) - примењује звучну резонанцију - израчунава брзину звука у различитим срединама -израђује и анализира сложене проблемске задатке</p>	<p>Дијалoшка -демонстрациона метода,- хеуристичка метода; -проблемска настава; -израда рачунских и проблемских задатака -истраживачки рад ученика -симулативна - рад у паровима и индивидуални облик рада -израда учила</p>	<p>- Планира, излаже, упућује, сарађује, координира, помаже, демонстрира, контролише, прати ток вежбе - посмаграју, записују, дискутују, постављају питања, закључују, раде тимски, - сарађују, изводе демонстрационе огледе</p>	<p>и врше њихову анализу , - пишу семинарске радове -израђују домаће задатке, читају популарну литературу из физике,</p>

САДРЖАЈ	ЦИЉЕВИ	СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
<p>ЕЛЕКТРИЧНО ПОЉЕ -Видеозапис или симулација на рачунару различитих облика електричних појава у свакодневном животу -Решавање проблема везаних за закон о одржању количине електрицитета, Кулонов закон, рад у електричном пољу и напон</p>	<p>Оспособити ученика да: Израда видеозаписа или симулација на рачунару различитих облика електричних појава -Решавање проблемских задатака везаних за закон о одржању количине електрицитета, Кулоновог закона, рада у електричном пољу, напона. Ел. потенцијала, јачине електричног поља -Решавање проблема везаних за кондензаторе и везивање кондензатора -Презентација ел. појава у атмосфери</p>	<p>ФИ.2.3.1. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.3. ФИ.2.5.3. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ 2.6.3</p>	<p>Ученик ће бити у стању да: - користи симулације на рачунару везане за различите облике електричних појава - решава сложене задатке везане за Кулонов закон, рад у електричном пољу и напон., кондензатори и веза киндензатора -израђује и анализира сложене проблемске задатке</p>	<p>Дијалoшка -демонстрациона метода,- хеуристичка метода; -проблемска настава; -израда рачунских и проблемских задатака -истраживачки рад ученика -симулативна - рад у паровима и индивидуални облик рада -израда учила</p>	<p>Планира, упућује, сарађује, координира, демонстрира, контролише, прати ток вежбе</p>	<p>- посматрају, дискутују, поставља питања, закључују, раде тимски, изводе демонстрационе огледе, и врше њихову анализу,</p>
<p>ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА - Амперметар и Волтметар у електричном колу. Коришћење мултиметра -Решавање проблема везаних за Омов закон, рад и снагу електричне струје и Џулов закон. -Коришћење рачунара у обради експерименталних мерења на примеру Омовог закона -Кирхофова правила -Решавање проблема везаних за Кирхофова правила -Симулација на рачунару електричног кола једносмерне струје с променљивим</p>	<p>Оспособити ученика да: - Коришћење амперметар и волтметар у ел. колу као и мултиметра. -Решавање проблема из Омовог закона, рада и снаге електр. Струје и Џулов закон. -Коришћење рачунара у обради резултата мерења --решавање роблемских задатака Израда сложених струјних кола</p>	<p>ФИ.3.3.1. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.2. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2</p>	<p>Ученик ће бити у стању да: -зна да повеже електрично коло и користи амперметар и волтметар - решава проблемске и рачунске задатке везане за Омов и Џулов закон, рад и снагу електричне струје - примењује Кирхофова правила - користи симулације електричног кола једносмерне и наизменичне - израђује и анализира сложене проблемске задатке</p>	<p>-Дијалoшка -демонстрациона метода,- хеуристичка метода; -проблемска настава; -израда рачунских и проблемских задатака -истраживачки рад ученика -симулативна - рад у паровима и индивидуални облик рада -израда учила</p>	<p>Планира, упућује, сарађује, координира, демонстрира, контролише. – контролише и прати ток вежбе</p>	<p>постављају питања, -израђују дискутују, панос, -израђују симулације на</p>

САДРЖАЈ	ЦИЉЕВИ	СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
<p>параметрима</p> <p>МАГНЕТНО ПОЉЕ -Лоренцова и Амперова сила -Видеозапис или симулација на рачунару различитих облика магнетних појава -Одређивање хоризонталне компоненте магнетног поља Земље. Употреба компаса</p>	<p>Оспособити ученика да:</p> <p>Оспособити ученика да: Посматрање видеозаписа или симулација на рачунару различитих облика магнетних појава -Одређивање хоризонталне компоненте магнетног поља Земље. Употреба компаса</p> <p>Употреба и применаТеслиног трансформатора у кабинету за физику</p>	<p>ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.3. ФИ.2.6.1. ФИ.2.7.2.</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <p>-користи разне симулације за приказивање магнетних појава - одређује хоризонталну компоненту Земље и употребљава компас - користи Теслин трансформатор</p>	<p>-Дијалогска демонстрациона метода,- хеуристичка метода; -проблемска настава; -израда рачунских и проблемских задатака -истраживачки рад ученика -симулативна - рад у паровима и индивидуални облик рада -израда учила</p>	<p>Планира, излаже, упућује, сарађује, координира, контролише, прати ток вежбе</p>	<p>- посматрају, дискутују, постављају питања, закључују, раде тимски, раде презентације, симулације, изводе демонстрационе огледе и врше њихову анализу,</p>

НАЗИВ ПРЕДМЕТА- ФИЗИКА - обавезни ДОПУНСКА НАСТАВА разред VIII

САДРЖАЈ	ЦИЉЕВИ	СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
<p>ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ</p> <p>Осцилаторно кретање. Појмови и величине којима се описујеосцилаторно кретање. Таласно кретање. Звука</p>	<p>Оспособити ученика да:</p> <p>-- знају појам осцилаторног кретања као и величине којима се описује (амплитуда, период фреквенција) - разумеју таласно кретање, и основне величине којима се описује (таласна дужина, фреквенција, брзина) - знају појам звука, карактеристике звука и звучну резонанцију</p>	<p>ФИ.1.1.1. ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6.</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <p>--зна појам осцилаторног кретања као и величине којима се описује (амплитуда, период фреквенција) - разуме таласно кретање, и основне величине којима се описује (таласна дужина, фреквенција, брзина) - зна појам звука, карактеристике звука и звучну резонанцију</p>	<p>-Дијалогска демонстративна -Текстовно-графички методе -лустративно-демонстрациона методе, Симулативна - индивидуални и рад у паровима</p>	<p>Планира,упућује, сарађује, координира, контролише</p>	<p>-Посматрају, записују, дискутују, постављају питања, одговарају на питања</p>

<p>СВЕТЛОСНЕ ПОЈАВЕ</p> <p>Праволинијско простирање светлости,</p> <p>Одбијање и преламање светлости</p> <p>Равна и сферна огледала Тотална рефлексија</p>	<p>Оспособити ученика да:</p> <p>-стицање основне представе о светлости</p> <p>-Усвајање појаве праволинијског простирања светлости и разумевање појава које су директна последица праволинијског простирања светлости(помрачење Сунца и Месеца)</p> <p>Препознавање закона преламања и одбијања светлости; Препознавање улогу огледала, сочива, призми, плоча, појаве тоталне рефлексије</p>	<p>ФИ.1.2.1.</p> <p>ФИ.1.2.3.</p> <p>ФИ.1.4.1.</p> <p>ФИ.1.4.2.</p> <p>ФИ.1.4.3.</p> <p>ФИ.1.4.4.</p> <p>ФИ.1.4.5.</p> <p>ФИ.1.4.6.</p> <p>ФИ.1.7.1.</p> <p>ФИ.1.7.2.</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <p>-зна шта је светлости</p> <p>-Усвојио појаву праволинијског простирања светлости и -разуме појаве које су директна последица праволинијског простирања светлости(помрачење Сунца и Месеца)</p> <p>-Препознаје законе преламања и одбијања светлости</p> <p>-Препознаје улогу огледала, сочива, призми, плоча, појаву тоталне рефлексије</p>	<p>-Дијалoшка демонстративна</p> <p>-Текстовно-графички методе</p> <p>-лустративно-демонстрациона методе,</p> <p>Симулативна</p> <p>- индивидуални и рад у паровима</p>		
<p>ЕЛЕКТРИЧНО ПОЉЕ</p> <p>Наелектрисавање тела.</p> <p>Проводници и изолатори</p> <p>Кулонов закон .</p> <p>Електрично поље.</p> <p>Потенцијал, напон, , рад у ел. пољу.</p>	<p>Оспособити ученика да:</p> <p>-Усвајање појмова: наелектрисано тело, елементарно наелектрисање, количина наелектрисања електрометар, врсте електрицитета у природи</p> <p>-Препознавање својства статичког наелектрисања и закона одржања наелектрисања</p>	<p>ФИ.1.1.2.</p> <p>ФИ.1.4.3.</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <p>-препознаје појмове наелектрисано тело, елементарна количина наелектрисања електрометар, количина наелектрисања</p> <p>-Зна врсте електрицитета у природи и однос међу њима</p> <p>-препознају својства статичког наелектрисања, и закон одржања наелектрисања</p>	<p>-Дијалoшка демонстративна</p> <p>-Текстовно-графички методе</p> <p>-лустративно-демонстрациона методе,</p> <p>Симулативна</p> <p>- индивидуални и рад у паровима</p>		

САДРЖАЈ	ЦИЉЕВИ	СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
<p>ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА</p> <p>Електрична струја; јачина електричне струје; напона; електричне отпорности, и одговарајуће јединице</p> <p>-Извори ел. струје.</p> <p>Мерење напона и јачине струје.</p>	<p>Оспособити ученика да:</p> <p>-Усвајање појма ел. струје (једносмерне и наизменичне); јачине електричне струје; напона; електричне отпорности, и одговарајуће јединице</p> <p>-састављање простог струјног кола</p>	<p>ФИ.1.3.1.</p> <p>ФИ.1.4.1.</p> <p>ФИ.1.4.2.</p> <p>ФИ.1.4.3.</p> <p>ФИ.1.7.1.</p> <p>ФИ.1.7.2.</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <p>-Зна : шта је ел. струја (једносмерна и наизменична); извори ел. струје</p> <p>-зна шта је јачина електричне струје; напона; електричне отпорности, и одговарајуће јединице</p> <p>-састави просто струјно коло</p> <p>-зна да мери напон и јачину струје.</p>	<p>-Дијалoшка демонстративна</p> <p>-Текстовно-графички методе</p> <p>-лустративно-демонстрациона методе,</p> <p>Симулативна</p> <p>- индивидуални и рад у паровима</p>	<p>Планира, упућује, сарађује, координира, контролише демонстрацију, контролише</p>	<p>-Посматрају, записују, дискутују, постављају питања, одговарају на питања</p>

<p>МАГНЕТНО ПОЉЕ</p> <p>Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље струјног проводника. Магнетна индукција</p>	<p>Оспособити ученика да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни и нацрта магнетно поље сталног магнета; магнетно поље Земље - да изводи огледе са сталним магнетима, - знају допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним појавама и њиховој примени 	<p>ФИ.1.1.2.</p> <p>ФИ.1.3.2.</p> <p>ФИ.1.4.3</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зна да објасни и нацрта магнетно поље сталног магнета; магнетно поље Земље - изводи огледе са сталним магнетима - зна допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним појавама и њиховој примени 	<p>Дијалoшка демонстративна</p> <ul style="list-style-type: none"> - Текстовно-графички методе - лустративно-демонстрациона методе, <p>Симулативна</p> <ul style="list-style-type: none"> - индивидуални и рад у паровима 		
--	--	---	---	--	--	--

ДОПУНСКА НАСТАВА (1 час недељно)

Часови допунске наставе намењени су ученицима који не успевају да савладају градиво на редовним часовима или су изостајали са наставе у одређеном периоду и неопходна им је помоћ у савладавању градива.

Циљ: Циљ допунске наставе је да помогне ученицима који имају проблеме при савладавању градива на редовним часовима и онима који су изостајали са наставе. Извођењем једноставнијих огледа, симулација, на једноставан начин објаснити појаве, процесе, законе, као и односе међу њима.

НАЗИВ ПРЕДМЕТА- ФИЗИКА - обавезни

ДОПУНСКА НАСТАВА   разред VIII

САДРЖАЈ	ЦИЉЕВИ	СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА

<p>ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ</p> <p>Осцилаторно кретање. Појмови и величине којима се описује осцилаторно кретање. Таласно кретање. Звук</p>	<p>Оспособити ученика да:</p> <p>-- знају појам осцилаторног кретања као и величине којима се описује (амплитуда, период фреквенција)</p> <p>- разумеју таласно кретање, и основне величине којима се описује (таласна дужина, фреквенција, брзина)</p> <p>- знају појам звука, карактеристике звука и звучну резонанцију</p>	<p>ФИ.1.1.1. ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6.</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <p>--зна појам осцилаторног кретања као и величине којима се описује (амплитуда, период фреквенција)</p> <p>- разуме таласно кретање, и основне величине којима се описује (таласна дужина, фреквенција, брзина)</p> <p>- зна појам звука, карактеристике звука и звучну резонанцију</p>	<p>-Дијалогска демонстративна</p> <p>-Текстовно-графички методе</p> <p>-лустративно-демонстрациона методе,</p> <p>Симулативна</p> <p>- индивидуални и рад у паровима</p>	<p>Планира,упућује, сарађује, координира, координира, демонстрира, контролише</p>	<p>- Посматрају, записују, дискутују, постављају питања, одговарају на питања</p>
<p>СВЕТЛОСНЕ ПОЈАВЕ</p> <p>Праволинијско простирање светлости,</p> <p>Одбијање и преламање светлости</p> <p>Равна и сферна огледала</p> <p>Тотална рефлексија</p>	<p>Оспособити ученика да:</p> <p>-стицање основне представе о светлости</p> <p>-Усвајање појаве праволинијског простирања светлости и разумевање појава које су директна последица праволинијског простирања светлости(помрачење Сунца и Месеца)</p> <p>Препознавање закона преламања и одбијања светлости; Препознавање улогу огледала, сочива, призми, плоча, појаве тоталне рефлексије</p>	<p>ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2.</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <p>-зна шта је светлости</p> <p>-Усвојио појаву праволинијског простирања светлости и -разуме појаве које су директна последица праволинијског простирања светлости(помрачење Сунца и Месеца)</p> <p>-Препознаје законе преламања и одбијања светлости</p> <p>-Препознаје улогу огледала, сочива, призми, плоча, појаву тоталне рефлексије</p>	<p>-Дијалогска демонстративна</p> <p>-Текстовно-графички методе</p> <p>-лустративно-демонстрациона методе,</p> <p>Симулативна</p> <p>- индивидуални и рад у паровима</p>		
<p>ЕЛЕКТРИЧНО ПОЉЕ</p> <p>Наелектрисавање тела. Проводници и изолатори</p> <p>Кулонов закон</p> <p>Електрично поље. Потенцијал, напон, рад у ел. пољу.</p>	<p>Оспособити ученика да:</p> <p>-Усвајање појмова: наелектрисано тело, елементарно наелектрисање, количина наелектрисања електрометар, врсте електрицитета у природи</p> <p>-Препознавање својства статичког наелектрисања и закона одржања наелектрисања</p>	<p>ФИ.1.1.2. ФИ.1.4.3.</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <p>-препознаје појмове наелектрисано тело, елементарна количина наелектрисања електрометар, количина наелектрисања</p> <p>-Зна врсте електрицитета у природи и однос међу њима</p> <p>-препознају својства статичког наелектрисања,</p> <p>и закон одржања наелектрисања</p>	<p>-Дијалогска демонстративна</p> <p>-Текстовно-графички методе</p> <p>-лустративно-демонстрациона методе,</p> <p>Симулативна</p> <p>- индивидуални и рад у паровима</p>		

САДРЖАЈ	ЦИЉЕВИ	СТАНДАРДИ	ИСХОДИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВН ОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВН ОСТ УЧЕНИКА
<p>ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА</p> <p>Електрична струја; јачина електричне струје; напона; електричне отпорности, и одговарајуће јединице</p> <p>-Извори ел. струје.</p> <p>Мерење напона и јачине струје.</p>	<p>Оспособити ученика да:</p> <p>-Усвајање појма ел. струје (једносмерне и наизменичне); јачине електричне струје; напона; електричне отпорности, и одговарајуће јединице</p> <p>-састављање простог струјног кола</p>	<p>ФИ.1.3.1.</p> <p>ФИ.1.4.1.</p> <p>ФИ.1.4.2.</p> <p>ФИ.1.4.3.</p> <p>ФИ.1.7.1.</p> <p>ФИ.1.7.2.</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <p>-Зна : шта је ел. струја (једносмерна и наизменична); извори ел. струје</p> <p>-зна шта је јачина електричне струје; напона; електричне отпорности, и одговарајуће јединице</p> <p>-састави просто струјно коло</p> <p>-зна да мери напон и јачину струје.</p>	<p>-Дијалoшка демонстративна</p> <p>-Текстовно-графички методе</p> <p>-лустративно-демонстрациона методе,</p> <p>Симулативна</p> <p>- индивидуални и рад у паровима</p>	<p>Планира,упућује, сарађује, координира, координира, демонстрира, контролише</p>	<p>- Посматрају, записују, дискутују, постављају питања, одговарају на питања</p>
<p>МАГНЕТНО ПОЉЕ</p> <p>Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље струјног проводника.Магнетна индукција</p>	<p>Оспособити ученика да:</p> <p>- објасни и нацрта магнетно поље сталног магнета; магнетно поље Земље</p> <p>-да изводи огледе са сталним магнетима,</p> <p>-знају допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним појавама и њиховој примени</p>	<p>ФИ.1.1.2.</p> <p>ФИ.1.3.2.</p> <p>ФИ.1.4.3</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <p>-зна да објасни и нацрта магнетно поље сталног магнета; магнетно поље Земље</p> <p>-изводи огледе са сталним магнетима</p> <p>-зна допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним појавама и њиховој примени</p>	<p>Дијалoшка демонстративна</p> <p>-Текстовно-графички методе</p> <p>-лустративно-демонстрациона методе,</p> <p>Симулативна</p> <p>- индивидуални и рад у паровима</p>		

Међупредметна повезаност			
Предмет: Физика 8. разред			
Хоризонтална повезаност		Вертикална повезаност	
Физика 8. разред - садржај	Садржаји предмета са којим се корелира	Физика 8. разред - садржај	Садржаји предмета са којим се корелира
Звук	Савремени начин живота и здравље(бука, брза храна, дувански дим) -биологија	Осцилаторно кретање(осциловање тела обешеног о опругуосциловање куглице клатна	Истражујемо природне појаве -природа и друштво 4.
		Таласно кретање(механички талас)	Различити облици кретања и њихове основне карактеристике -природа и друштво 3.
		Звук. Карактеристике звука и звучна резонанција	Различити звуци у природи као последица кретања -природа и друштво 3.
		Звук. Карактеристике звука и звучна резонанција	Динамика -музичка култура 5.
		Звук. Карактеристике звука и звучна резонанција	Истражујемо природне појаве -природа и друштво 4.
		Звук. Карактеристике звука и звучна резонанција	Глас и говор -Биологија 7.
		Звук. Карактеристике звука и звучна резонанција	Бука и чуло слуха -Биологија 7.
		Светлост(основни појмови)	UV зрачење и заштита коже -Биологија 7.
		Праволинијско простирање светлости(сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца)	Сателити. Месец, Месечеве мене, мала тела Сунчевог система –географија 5
		Праволинијско простирање светлости(сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца)	Облик и величина Земље, континенти, океани, глобус –географија 5.
		Праволинијско простирање светлости(сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца)	Ротација Земље и последице ротације: смена обданице и ноћи, привидно кретање – географија 5.
		Праволинијско простирање светлости(сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца)	Луминообјекти -ликовна култура 5.
		Праволинијско простирање светлости(сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца)	Истражујемо природне појаве -природа и друштво 4.

Међупредметна повезаност			
Предмет: Физика 8. разред			
Хоризонтална повезаност		Вертикална повезаност	
Физика 8. разред - садржај	Садржаји предмета са којим се корелира	Физика 8. разред - садржај	Садржаји предмета са којим се корелира
		Праволинијско простирање светлости(сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца)	Дан, одређивање доба дана према положају Сунца, трајање дана -природа и друштво 2.
		Светлост	Вежба: одређивање оштрине вида и разликовање боја -Биологија 7.
		Светлост	Сунчев систем, Сунце, планете – географија 5.
		Светлост	Светско море и његова хоризонтална подела: својства морске воде, кретање морске воде, разуђеност обала -географија 6.
		Светлост	Сунце- извор светлости и топлоте и услов живота -Природа и друштво 2.
		Светлост	Природни ресурси на Земљи: енергија и материјали –ТИГ 5.
Индекс преламања и закон преламања	Призме, појам, врсте, елементи-математика	Индекс преламања и закон преламања светлости. Тотална рефлексija	Дуга -Природа и друштво 2.
		Индекс преламања и закон преламања светлости. Тотална рефлексija	Електрична проводљивост материје(провера коришћењем струјног кола са батеријом и малом сијалицом -Природа и друштво 2.
		Преламање светлости кроз призму и сочива	Грађа и функција чула вида –биологија 7.
Одређивање положаја ликова код сочива	Сличност троуглова, примена сличности на правоугли троугао -математика	Преламање светлости кроз призму и сочива	Светлина –ликовна култура 6.

Међупредметна повезаност			
Предмет: Физика 8. разред			
Хоризонтална повезаност		Вертикална повезаност	
Физика 8. разред - садржај	Садржаји предмета са којим се корелира	Физика 8. разред - садржај	Садржаји предмета са којим се корелира
		Преламање светлости кроз призму и сочива	Боја –ликовна култура 5.
Одређивање положаја ликова код сочива	Решавање линеарних једначина са једном непознатом -математика		
		Оптички инструменти. Лупа, микроскоп	Како се природа упознаје(посматрање, праћење и описивање појава, истраживања у лабораторији). Лабораторијски прибор, лупа и микроскоп -Биологија 5.
		Оптички инструменти. Лупа, микроскоп	Вежба: лупа и микроскоп, руковање и одржавање - Биологија 5.
		Оптички инструменти. Лупа, микроскоп	Вежба: техника микроскопије - Биологија 5.
		Лупа, микроскоп	Вежба: живот у капи воде- посматрање слатководних праживотиња под микроскопом -Биологија 6.
		Наелектрисавање тела	Могућност наелектрисавања тела и особине које се тада испољавају -природа и друштво 2.
		Наелектрисавање тела	Испитивање својства материјала -природа и друштво 4.
Електрична струја(једносмерна, наизменична)	Електронски уређаји у домаћинству -ТИО	Електрична струја	Нервна ћелија и нервно ткиво. Физиолошке особине нервне ћелије. Нерви и ганглије. Централни нервни систем, мозак и кичмена мождина -Биологија 7.
Електрична струја(једносмерна, наизменична)	Електропроводљивост дестиловане воде, хлороводоничне киселине раствора натријум хидроксида и		

Међупредметна повезаност			
Предмет: Физика 8. разред			
Хоризонтална повезаност		Вертикална повезаност	
Физика 8. разред - садржај	Садржаји предмета са којим се корелира	Физика 8. разред - садржај	Садржаји предмета са којим се корелира
	натријум хлорида -хемија		
Електрична струја(једносмерна, наизменична	Испитивање проводљивости топлоте и електрицитета као и магнетичности неких метала -хемија		
Проводници и изолатори	Електроинсталациони материјали и прибор -ТИО		
Омов закон за део струјног кола	Цртање и читање графика линеарних функција- математика		
Рад и снага електричне струје	Енергетика: врсте и размештај извора енергије и њихов значај - географија	Рад и снага електричне струје	Природни ресурси на Земљи: енергија и материјали – ТИТ 5.
Рад и снага електричне струје	Производња, трансформација и пренос електричне енергије – ТИО	Рад и снага електричне струје	Енергетика у грађевинарству – ТИО 6.
Везивање отпорника	Кућне електричне инсталације - ТИО		
Везивање отпорника	Електротехнички апарати и уређаји у домаћинству - ТИО		
Електрична струја у течностима и гасовима	Електролитичка дисоцијација киселина, хидроксида и соли - хемија		
Електрична струја у течностима и гасовима	Опасности и заштита од струјног удара - ТИО		
Магнетно поље Земље	Услови живота на Земљи - биологија	Магнетно поље Земље	Сеоба птица – Биологија 6.
		Магнетно поље Земље	Постанак и унутрашња грађа Земље – географија5.
Магнетно поље сталних магнета	Испитивање проводљивости топлоте и електрицитета као и магнетичности неких метала -	Магнетно поље сталних магнета	Испитивање својства материјала - природа и друштво 4.

Међупредметна повезаност

Предмет: Физика 8. разред

Хоризонтална повезаност

Вертикална повезаност

Физика 8. разред - садржај	Садржаји предмета са којим се корелира	Физика 8. разред - садржај	Садржаји предмета са којим се корелира
	хемија		
Никола Тесла и Михајло Пупин	Енергетика: врсте и размештај извора енергије и њихов значај - географија		
Радиоактивно зрачење(алфа, бета, гама) и његово биолошко дејство на биљни и животињски свет	Пројекат истраживања стања угрожености животне средине у непосредном окружењу. Активност: примери позитивног и негативног утицаја антропогеног фактора на животну средину - биологија		
Утицај физике на развој других природних наука и технологије	Климатске промене. Ефекат стаклене баште Оштећење озонског омотача - биологија	Утицај физике на развој других природних наука и технологије	Загађивање атмосфере, глобално загревање, озонске рупе, киселе кише, мере заштите – географија5.
		Утицај физике на развој других природних наука и технологије	Загађивање мора и копнених вода и значај њихове заштите – географија 6.
		Утицај физике на развој других природних наука и технологије	Животињски свет на Земљи, утицај климе, биљног света и човека на распрострањеност животињског света – географија 6.
		Утицај физике на развој других природних наука и технологије	Вештачки грађевински материјали- својства и примена – ТИО 6.
		Утицај физике на развој других природних наука и технологије	Мере за рационално коришћење топлотне енергије у грађевинарству, топлотна изолација зграде, коришћење Сунчеве енергије – ТИО 6.

Међупредметна повезаност			
Предмет: Физика 8. разред			
Хоризонтална повезаност		Вертикална повезаност	
Физика 8. разред - садржај	Садржаји предмета са којим се корелира	Физика 8. разред - садржај	Садржаји предмета са којим се корелира
		Утицај физике на развој других природних наука и технологије	Машински материјали: метали, легуре, композити, неметали, погонски материјали. Својства метала и легура (испитивање, тврдоће, чврстоће и др.) - ТИО 7.
Рачунски задаци из физике	Појам линеарне једначине са две непознате - математика		
Рачунски задаци из физике	Разноврсни примери примене система линеарних једначина у решавању проблема из живота, геометрије, физике - математика		
Све лабораторијске вежбе из физике	Представљање зависних величина табеларно и у координатном систему - математика		

Кључни појмови :

- осцилаторно кретање, таласно кретање, равнотежни положај, амплитуда, елонгација, период, фреквенција, хармонијске осцилације механичка енергија, кинетичка енергија, потенцијална енергија, закон одржања механичке енергије, таласна дужина, фаза осциловања, период таласа, фреквенција таласа, брзина таласа, таласно кретање, лонгитудинални талас, трансверзални талас, звук, инфразвук, ултразвук, акустика, извор звука, брзина звука, тонови, шумови, основни хармоник, виши хармоници, висина тона, боја тона, јачина тона, резонанција.
- светлост, оптика, светлосни зрак, тачкасти извор светлости, сенка, полусенка, огледало, предмет, лик предмета, равно огледало, удубљена (конкавна) огледала, испупчена (конвексна) огледала, карактеристични зраци, сабирна и расипнасочива, оптичка моћ, диоптрија, једначина сочива, лупа.
- наелектрисавање тела, позитивно наелектрисање, негативно наелектрисање, елементарно наелектрисање, тачкасто наелектрисање, Кулонов закон електрично поље, линије сила електричног поља, јачина електричног поља, потенцијал, рад електричног поља, напон.
- електрично поље, слободне наелектрисане честице, механички извори струје, хемијски извори струје, галвански елементи, акумулатори, електрично коло, електрична струја, амперметар, напон, волтметар, електрична отпорност, специфична отпорност, Омов закон за део струјног кола, рад електричне струје, снага електричне струје, електрична енергија, ватметар, Омов закон за цело струјно коло, унутрашња отпорност, спољашња отпорност, укупна отпорност, ЕМС

5. магнети, перманентни магнети, магнетно поље, магнетни полови, магнетна инфлуенција, магнетни меридијан, компас, Ерстедов оглед, струјни проводник, соленоид, електромагнет, магнетни дипол, магнетна индукција, магнетни флуks, електромотор.

6. атом, електрон, протон, неутрон, модел атома, нуклеарне силе, радиоактивност, време полураспада, алфа зрачење, бета зрачење, гама зрачење, нуклеарна фисија, нуклеарна фузија

7. физика кондензованог стања, атомска физика, квантна физика, физика плазме, нуклеарна физика, физика елементарних честица, хемија, физичка хемија, биологија, биофизика, астрономија, грађевина, електротехника

Компетенције које се код ученика развијају учењем Физике:

1. Језичка: Настава физике доприноси развоју језичке писмености у контексту тумачења научних чињеница, идеја и мишљења у усменом и писаном облику (слушање, говор, писање, читање).

2. Математичка, научна и дигитална писменост: Унапређивање математичке писмености садржано је у примени математичких операција, при решавању рачунских задатака. Развијање научне писмености у настави физике садржано је у процесу објашњавања природних појава и законитости њихових интерактивних веза и односа заснованих на провереним и ваљаним знањима, истраживањима и доказима. Поред тога, ученик се подстиче да правилно користи неке основне научне појмове, научно-популарну литературу и друге поуздане изворе информација, што ће допринети да боље разуме промене које настају деловањем човека у природној средини, могућностима које су му у том погледу на располагању и развијању одговорности за очување и унапређивање животног простора. Коришћењем савремених мултимедијалних и информатичких средстава, полазнику се омогућава да унапређује дигиталну писменост са једне, и ефикасније и квалитетније разазнаје, уочава, сагледава и разуме различите врсте процеса и појава и у свом окружењу и на планети Земљи, са друге стране.

3. Решавање проблема,

Знања и вештине које се односе уочавање просторности, разноврсности, утврђивање индивидуалности и повезаности ученику омогућава да рационално планира и обавља своје животне активности, да препозна, објасни и доприноси решавању постојећих проблема ради унапређивања личног и породичног живота и активности људи у свом окружењу и заједници (изградња инфраструктурних објеката; гајење уносних или корисних биљних култура; заштита од ерозије, плавина, поплава; спортске, рекреативне и друге активности). Ово подразумева и укључивање полазника у активно праћење и разумевање друштвеноекономских процеса у свету, какви су транзиција, глобализација, еколошки проблеми и одрживи привредни развој и њихових рефлексија на нашу земљу и властито животно и радно окружење.

4. Управљање сопственим учењем

Настава физике омогућава ученику да организује сопствено учење у складу са својим потребама и могућностима, да коректно процењује ниво својих компетенција и да на основу утврђеног нивоа свог постигнућа планира њихов даљи развој, да предузима и остварује различите иницијативе у породици, друштвеној заједници и локалној средини. Овакав вид активности код ученика развија самопоуздање за учење и напредовање.

5. Сараднички односи, иницијативност и креативност

Сараднички односи, иницијативност и креативност се у настави физике остварују у различитим видовима комуникације, коришћењем разноврсних наставних средстава, облика и метода рада, а у породичном и ширем друштвеном окружењу, у облику планирања и реализовања поступака и радњи у контексту примене и унапређивања знања, вештина и ставова .

6.Еколошке компетенције

Изучавање правилног коришћења енергије (алтернативни извори енергије) пружа могућности ученицима да стекну знање и изгради ставове о потреби очувања и унапређивања свих елемената уже и шире животне околине. На пример, ученик ће разумети да се употребом алтернативних извора енергије одражава на климатске промене, квалитет ваздуха, количину и квалитет вода, , на биљни и животињски свет, на човека и на квалитет његовог живота.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Математика

Разред: 8.   Годишњи фонд часова: 136

Недељни фонд часова: 4

" Сл. гласник РС - Просветнигласник",бр. 11/2019 од 15. августа 2019. год.

Тема	Начиностваривања	Активностинаставника	Активности ученика	Међупредметнаповезаност
------	------------------	----------------------	-----------------------	-------------------------

<p>СЛИЧНОСТ ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН</p>	<p>Коришћење тестова из еЗбирке за увежбавање . Организовање допунске наставе за ученике који не постижу задовољавајуће резултате.</p> <p>Организовање додатне наставе за ученике који показују веће интересовање.</p> <p>Коришћење квиза Каху за понављање лекције.</p> <p>Пројекат 1: Израда плана за преуређење школског дворишта.</p> <p>Пројекат 2: Креирање теста за полагање завршног испита</p>	<p>Формирање интерактивних тестова из еЗбирке.</p> <p>Креирање Каху квиза.</p> <p>Креирање презентација и постављање на Гугл учионицу.</p> <p>Користимо базу знања за презентације лекција</p> <p>Извођење допунске и додатне наставе.</p>	<p>Израда паноя за учионицу.</p> <p>Израда модела од картона</p> <p>Ученикпише оно што је записано на табли, поставља питања, решава непознате задатке, увежбава научно, испробавано већности за решавање, осмишљава примере и контрапримере занескатврђења .</p>	<p>Географија- географска карта</p> <p>Техничко – технички цртеж</p> <p>Тачка, права, раван- ликовна култура (цртање просторних фигура, видљиве и невидљиве линије)</p> <p>Призма, Пирамида- информатика Геогebra за цртање многоуглова.</p> <p>Призма и Пирамида- математика 6. и 7.разред- обим и површина многоуглова, Питагорина теорема</p>
<p>Тема</p>	<p>Начино стваривања</p>	<p>Активности наставника</p>	<p>Активности ученика</p>	<p>Међупредметна повезаност</p>

<p>ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ СА ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ</p> <p>ПРИЗМА</p> <p>ПИРАМИДА</p> <p>ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА</p>	<p>Обнављањамо градиво и проширујемо кроз предавање, закључивање, проверавање, навођење примера и контра примера ,осмишљавамо погодне примере из живота и решавамо их.</p> <p>Коришћење тестова из збирке за увежбавање . Организовање допунске наставе за ученике који не постижу задовољавајуће резултате.</p> <p>Организовање додатне наставе за ученике који показују веће интересовање.</p> <p>Коришћење квиза Каху за понављање лекције.</p>	<p>Наставник постављањем питања наводи ученике на закључивање и уопштавање закључака,</p> <p>-процењује знање ученика, стимулише ученика на даљи рад,</p> <p>-подстиче нове идеје,</p> <p>-подржава креативност решења и дискусију</p>	<p>Припрема презентације и предавање у договору са наставником и презентује научено.</p>	<p>Линеарне једначине-математика – решавање једначина (1-7 разред)</p> <p>Ваљак, Купа, Лопта-Математика 7. разред (обим и површина круга, Питагорина теорема), ликовна култура (цртање просторних фигура)</p>
---	--	--	--	--

Тема	Начиностваривања	Активностинаставника	Активности ученика	Међупредметнаповезаност
<p>СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА СА ДВЕ НЕПОЗНАТЕ</p> <p>ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА</p>	<p>Пројекат 3: Израчунавање површине подног или зидног мозаика састављеног од геометријских фигура</p> <p>Пројекат 4:Обрада података о здравственим навикама ученика</p> <p>Пројекат 5: Здрава храна- јеловник</p>	<p>Наставне методе:- Дијалошка- Монолошко дијалошка- Самостални рад</p> <p>Облици рада:- Фронтални-</p> <p>Рад у паровима- Индивидуални-</p> <p>Рад у групама</p> <p>Наставна средства:- Табла-Креда</p> <p>-Рачунар- Пројектор- Уџбеник-Збирка задатака</p>		<p>Системи једначина-физика-задаци кретања</p> <p>Хемија- рачун смеше</p>

Оцењивање:

У Формативном оцењивању наводимо:

- **опис ученикових постигнућа**
- **опис ангажовања ученика у настави**
- **препоручавања**
- **Опис постигнућа** садржи информацију о томе која знања, умења и навике је ученик својио у складу са образовним стандардима постигнућа и/или очекиваним исходима за узраст ученика. Тај опис треба да буде јасан, прецизан и концизан. У зависности од тренутка да се оцена даје, постигнуће може обухватати све програмске теме и очекиване исходе учења или самонеке од њих.

У опису ангажовања ученика налазе се кључна запажања о радним навикама ученика, однос према обавезама и задужењима, начину учења, степену залагања, комуникацији са другим ученицима и наставником. Осим тога, опис ангажовања указује на контекст у коме ученик показује највише домете у учењу, на активности при којима је видљиво његово задовољство или незадовољство.

Препорука за даљинапредовање садржи прецизна упутства, односно савет наставника о томе шта у првим наредним корацима ученик треба да уради да би резултат учења био бољи од ствареног, или да би се задржао достигнути висок ниво постигнућа. Ради се о прецизно и за ученика јасно формулисаним саветима за краткорочно или дуготрајније поступање у даљем учењу.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине.

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- лако логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке којима заснивају на подацима;
- решава проблеманиво устваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;
- показује изузетну самосталност и изузетно висок степен активности и ангажовања.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке којима заснивају на подацима;
- решава поједине проблеманиво устваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;
- показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

Оцену добар (3) добија ученик који:

- у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;
- већим делом самостално изводи закључке којима заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;
- у довољној мери критички расуђује;

- показује делимични степен активности и ангажовања.

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- знања која је остварио у области репродукције, уз минималну примену;

- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке које заснивају на подацима;

- понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;

- показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) добија ученик који:

- знања која је остварио у области препознавања и непоказује способност репродукције и примене;

- изводи закључке које заснивају на подацима;

- изводи закључке које заснивају на подацима;

- критички не расуђује;

- непоказује интересовање за учешће у активности и ангажовање

" Сл. гласник РС - Просветнигласник", бр. 11/2019 од 15. августа 2019. год.

Тема	Начин остваривања	Активностинаставника	Активности ученика	Међупредметнаповезаност
<p>Сличност</p> <p>Тачка,права и раван</p> <p>Линеарне једначине и неједначине са једном непознатом</p> <p>Призма</p> <p>Пирамида</p> <p>Линеарна функција</p> <p>Системи линеарних једначина са две непознате</p> <p>Ваљак, купа и лопта</p>	<p>Наставне методе: разговор,предавање, презентација наставних садржаја,</p> <p>Облици рада:рад по паровима, групама, и фронтални облик рада</p> <p>Коришћење модела, углава,правилних многоуглова; коришћење геометријског прибора у раду;</p> <p>Учешће на организованим такмичењима како у школи тако и ван школе</p> <p>Израда задатака из математичких часописа</p> <p>Редовно давање информација о напредовању ученика</p> <p>Теме:</p> <p>ТалесоватеоремаСличносттроугловаПрименасличностинаправоуглитроугаоКонструктивнизадаци и сличностТачка, права, раванЛинеарнеједначинеКомбинаторика</p> <p>БројделилацаприродногбројаПрипремнизадацизашколскотакмичењеПрипремнизадацизашколскотакмичењеПробношколскотакмичење</p> <p>ЛинеарнеједначинеЈедначине и неједначинесаапсолутнимвредностимаЛинеарнеДиофантове</p> <p>Призма</p> <p>НелинеарнеДиофантовеједначине (јануарДиофантовипроблемиПитагоринибројевиПрипремнизадациз</p>	<p>-Издаја ученике који према резултатима показују способност да прошире знање</p> <p>-процењује претходно знање и искуство,</p> <p>-редовно прати рад и залагање ученика на часу</p> <p>води рачуна о напредовању ученика и преноси ученику своје запажање</p> <p>-организује рад ученика кроз групе, парове, и координира њихов рад</p> <p>прилагођава градиво ученицима према њиховом предзнању</p> <p>-подстиче ученика да износи различитамиишљења</p>	<p>-слуша на часу записује написано на табли</p> <p>-прави сопствене белешке на основу оног што се предаје (прави мапу ума)</p> <p>-издваја битне податке из излагања</p> <p>пореди и закључује</p> <p>-поставља питања</p> <p>учествује у раду</p> <p>-ради задатке било појединачно било као члан групе</p> <p>-систематизује изложено</p> <p>-примењује научено у задацима</p> <p>практичне задатке - записује математичким симболима</p> <p>-интерпретира решење задатка</p> <p>-дискутује решење</p>	<p>Талесова теорема-географија-растојање објеката на мапи</p> <p>Линеарне једначине:физика-рачун кретања,</p> <p>Систем једначина-хемија –рачун смеше, физика- рачун кретања</p> <p>Призма , пирамида-физика- запремина тела, густина, специфична тежина</p>

	<p>аопштинскотакмичење</p> <p>ПробноопштинскотакмичењеКонгруенцијепомодулу</p> <p>Пирамида</p> <p>ЗбирцифараприродногбројаПрипремнизадацизаокружнотакмичење</p> <p>ПробноокружнотакмичењеНеједнакостиНеједнакостиЕкстремневр едностиСкуповитачака у координатнојравниСистемиллинеарнихједначина</p> <p>Проблемикретања</p> <p>ПробнитестзаматематичкугимназијуПрипремнизадацизадржавнота кмичење</p>	<p>и комбинује више начина за решавање</p> <p>-менторска улога наставника</p> <p>-развија код ученика систематичност и поступност у раду</p> <p>-код ученика развија љубав према предмету</p> <p>-помаже ученику у самосталном напредовању</p>	<p>-предвиђа бројну вредност решења на основу приближног рачуна</p> <p>-користи прибор за геометрију</p>	
--	--	--	--	--

" Сл. гласник РС - Просветнигласник", бр. 11/2019 од 15. августа 2019. год.

Тема	Начиностваривања	Активностинаставника	Активности ученика	Међупредметнаповезаност
Сличност Тачка, права и раван Линеарне једначине и неједначине са једном непознатом Призма Пирамида Линеарна функција Системи линеарних једначина са две непознате Ваљак, купа и лопта	Наставне методе: разговор, презентација наставних садржаја, Облицирада: рад по паровима, групама, и фронтални облик рада, индивидуализована настава. Коришћење модела геометријских тела, коришћење панора са обрасцима ; коришћење геометријског прибора у раду; Обновљање и проверавање које су тиче наконачну оцелу, континуирано праћење успешности ученика и давање информација о постигнутим резултатима	-процењује претходно знање и искуство, -редовно прати рад и залагање ученика на часу води рачуна о напредовању ученика и преноси ученику своје запажање -прилагођава градиво ученицима према њиховом предзнању -подстиче ученика да износи различитим ишљења -развија код ученика систематичност и поступност у раду -код ученика развија љубав према предмету	-слуша на часу -записује написано на табли -прави сопствене белешке на основу оног што се предаје -издваја битне податке из излагања -пореди и закључује -поставља питања -учествује у раду -ради задатке било појединачно било као члан групе -понавља градиво обрађено на часу -примењује научено у задацима користи прибор за геометрију	Сличност-географија-размера на мапи, техничко и технологија- технички цртеж Линеарне једначине и неједначине – физика-задаци кретања Призма, Пирамида, Купа, ваљак-математика 7. разред- Питагорина теорема, круг Системи једначина са две непознате – хемија- рачун смеше

Циљ учења Биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.

Циљеви	Исходи	Садржај	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика
<p>ТЕМА: ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА</p> <p>– повезивање грађе ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије; – повезивање односа површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција; – идентификовање регулаторних механизма у одржавању хомеостазе; – илустровање примерима везе између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <p>– повеже грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије; – повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција; – идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе; – илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини</p>	<p>Улога и значај појединих ћелијских органела у метаболизму ћелије: једро, ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми. Матичне ћелије – ћелије програмиране за различите функције. Принцип економичности грађе и функције живих бића Улога и значај ензима. Ендокрини систем и хуморална регулација. Регулаторна улога хормона биљака и животиња. Надражљивост, проводљивост, контрактилност. Чулно-нервни систем животиња. Рефлексни лук. Поремећаји функције ендокриног система, нервног система и чула. Неуротрансмитери, нервни импулси, драж, надражај. Хомеостаза – принцип повратне спреге. Фотосинтеза. Ћелијско дисање. Транспирација. Температурна регулација</p>	<p>Садржаји се могу обрадити кроз:</p> <p>-истраживачки рад ученика о томе како се долази до матичних ћелија, како се чувају, на који начин их користимо у медицини итд,</p> <p>-разговор са стручњаком (лекар, генетичар) о матичним ћелијама,</p> <p>-посетом Генетичком саветовалишту локалне болнице или другим институцијама које се баве овом темом.</p> <p>- коришћењем мултимедијалних садржаја са сучионице и приказивање ученицима преко пројектора</p> <p>-приказивање часова који се емитују преко РТС канала са анализом</p>	<p>дефинише појмове, објашњава нове речи, користи различите технике да се дође до резултата, излаже градиво, црта, демонстрира, едукује, прати евидентира, мотивише, поставља питања, одговара на питања</p>	<p>-повезују постојеће знање са новим. -слушају, питају, одговарају на питања. -проблеме уочавају и решавају их -раздвајају битно од небитног, пореде, броје, сврставају у категорије, тумаче табеле, решавају задатке, процењују, предвиђају...) Учествоју у комуникацији (дискутују, Организују (свој рад, простор, време...) Процењују свој рад и напредак, Сарађују са другима... Мисле (процењују, предвиђају, објашњавају, претпостављају, аргументују, закључују</p>
Циљеви	Исходи	Садржај	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика
ТЕМА:			Садржаји се могу остваривати		-повезују постојеће

<p>ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ</p> <p>– развијање одговорног односа према свом здрављу;</p> <p>– изражавање критичког става према медијским садржајима који се баве здравим стиливима живота;</p> <p>– повезивање промена насталих у пубертету са деловањем хормона;</p> <p>– идентификовање поремећаја у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота;</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <p>– одговорно се односи према свом здрављу;</p> <p>– изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиливима живота;</p> <p>– повеже промене настале у пубертету са деловањем хормона;</p> <p>– идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота;</p>	<p>Резултати стандардних лабораторијских анализа крви и урина. Биолошки смисао адолесценције (родни и полни идентитет у контексту хормонске активности и индивидуалне генетичке варијабилности). Заштита од полно преносивих болести контрацепција. Одговорност за сопствено здравље.</p>	<p>кроз:</p> <p>-примере који су блиски за разумевање ученицима овог узраста, као што је слабљење слуха услед слушања прегласне музике, коришћења слушалица, коришћења мобилних телефона, играња компјутерских игрица итд. Ученике треба мотивисати да изразе критички став у погледу домена и мере штетности појединих утицаја.</p> <p>-вежбу, при чему пажњу треба обратити само на вредности које се односе на еритроците, хемоглобин, гвожђе, леукоците (без леукоцитне формуле), ниво шећера, а код резултата урина на замућеност, присуство бактерија и ћелија крви. Циљ вежбе није тумачење, анализирање и интерпретација лабораторијских анализа, јер то раде лекари, већ је потребно да ученик уме да прочита табелу и разуме да вредности треба да буду у опсегу референтних</p>	<p>дефинише појмове, објашњава нове речи, користи различите технике да се дође до резултата, излаже градиво, црта, демонстрира, едукује, прати евидентира, мотивише, поставља питања, одговара на питања</p>	<p>знање са новим.</p> <p>-слушају, питају, одговарају на питања.</p> <p>-проблеме уочавају и решавају их</p> <p>-раздвајају битно од небитног, пореде, броје, сврставају у категорије, тумаче табеле, решавају задатке, процењују, предвиђају...) Учествоју у комуникацији (дискутују, Организују (свој рад, простор, време...) Процењују свој рад и напредак, Сарађују са другима... Мисле (процењују, предвиђају, објашњавају, претпостављају, аргументују, закључују,</p>
---	---	---	--	--	---

Циљеви	Исходи	Садржај	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика
			<p>-примере медијских садржаја који ће се анализирати на часу. Анализу је могуће урадити и у виду дебате са темама: постоје ли инстант-дијете, „чаробне биљке“ које лече најразноврсније болести, „топе килограме“, продужавају младост и слично.</p> <p>-посете или мини-екскурзије до оближњег постројења за прераду лековитих биљака, узгајивачници медицинских пијавица, произвођачу меда и сл, зависно од подручја и локалних услова у којима се школа налази</p> <p>- коришћењем мултимедијалних садржаја са еучионице и приказивање ученицима преко пројектора</p> <p>-приказивање часова који се емитују преко РТС канала са анализом</p>		

Циљеви	Исходи	Садржај	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика
ТЕМА: ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ	По завршетку разреда	„Календар живота“,	Садржаји се могу остваривати кроз: -повезивање стечених	дефинише појмове,	-повезују постојеће знање са новим.

<p>ЖИВОТА</p> <p>– успостављање везе између промена животних услова са еволуцијом живота на планети; – истраживање давно несталих екосистема;</p>	<p>ученик ће бити у стању да:</p> <p>– доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети; – истражи давно нестале екосистеме;</p>	<p>еволуција различитих група организама кроз геолошка доба и велика изумирања. Значај алги (цијанобактерија) и биљака за продукцију O₂ и озонског омотача, као заштита од УВ зрака, и услов за развој осталих живих бића. Строматолити. Излазак из воде на копно.</p>	<p>еколошких знања са историјом планете Земље, тј. начинима којима се она мењала (тектонске промене, промене климе, састав атмосфере, влажност, температура, итд); са продукцијом кисеоника и настанком озонског омотача, као условима за еволуцију већине врста живих бића. -пројектне задатке у којима ће ученици истраживати и представљати (презентацијом, плакатом) нестале шуме карбона, мора камбријума, итд, уз адекватну употребу еколошких појмова попут еколошких фактора и адаптација. - коришћењем мултимедијалних садржаја са еучионице и приказивање ученицима преко пројектора -приказивање часова који се емитују преко РТС канала са анализом</p>	<p>објашњава нове речи, користи различите технике да се дође до резултата, излаже градиво, црта, демонстрира, едукује, прати евидентира, мотивише, поставља питања, одговара на питања</p>	<p>-слушају, питају, одговарају на питања. -проблеме уочавају и решавају их -раздвајају битно од небитног, пореде, броје, сврставају у категорије, тумаче табеле, решавају задатке, процењују, предвиђају...) Учествоју у комуникацији (дискутују, Организују (свој рад, простор, време...) Процењују свој рад и напредак, Сарађују са другима... Мисле (процењују, предвиђају, објашњавају, претпостављају, аргументују, закључују,</p>
--	---	---	--	--	--

Циљеви	Исходи	Садржај	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика
<p>ТЕМА:</p> <p>НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА</p> <p>– повезивање промена које се</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <p>– повеже промене које се догађају организму током</p>	<p>Улуткавање и пресвлачење инсеката. Пубертет и адолесценција</p>	<p>Садржаји се могу остваривати кроз: -истраживање и описивање промена током животног циклуса различитих врста</p>	<p>дефинише појмове, објашњава нове речи, користи различите</p>	<p>-повезују постојеће знање са новим. -слушају, питају, одговарају на</p>

<p>догађају организму током животног циклуса са активностима гена; – повезивање промена наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције;</p>	<p>животног циклуса са активностима гена; – повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције;</p>	<p>човека. Цветање, плодношење и сазревање плодова биљака. Теорија еволуције. Постанак нових врста кроз еволуционе процесе. Еволуција човека</p>	<p>биљака и животиња (од зигота, преко деоба ћелија и формирања органа, а затим улазак у репродуктивну фазу, старење и смрт) -модел: једна велика популација бива подељена на две мање и прекине се могућност укрштања између јединки две популације; свака од популација се прилагођава, деловањем селекције, на услове средина у којима живе; -на интернету да истражују приказе људских предака, почевши од одвајања наше еволуционе линије од последњег заједничког претка са шимпанзом (пре 7 милиона година) - коришћењем мултимедијалних садржаја са еучионице и приказивање ученицима преко пројектора -приказивање часова који се емитују преко РТС канала са анализом</p>	<p>технике да се дође до резултата, излаже градиво, црта, демонстрира, едукује, прати евидентира, мотивише, поставља питања, одговара на питања</p>	<p>питања. -проблеме уочавају и решавају их -раздвајају битно од небитног, пореде, броје, сврставају у категорије, тумаче табеле, решавају задатке, процењују, предвиђају...) Учествоју у комуникацији (дискутују, Организују (свој рад, простор, време...) Процењују свој рад и напредак, Сарађују са другима... Мисле (процењују, предвиђају, објашњавају, претпостављају, аргументују, закључују,</p>
---	--	--	---	---	--

Циљеви	Исходи	Садржај	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика
<p>ТЕМА:</p> <p>ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ</p> <p>– установљање узрочно-последичне везе између губитака врста у екосистему и негативних последица у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране;</p> <p>– критичко процењивање последица људских делатности у односу на расположиве ресурсе на Земљи;</p> <p>– повезивање утицаја еколошких чинилаца са распоредом карактеристичних врста које насељавају простор Србије;</p> <p>– истраживање присуства инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања;</p> <p>– истраживање разлога губитка биодиверзитета на локалном подручју.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <p>– установи узрочно-последичну везу између губитака врста у екосистему и негативних последица у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране;</p> <p>– критички процени последице људских делатности у односу на расположиве ресурсе на Земљи;</p> <p>– повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом карактеристичних врста које насељавају простор Србије;</p> <p>– истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања;</p> <p>– истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју.</p>	<p>Еволуција и развој екосистема. Концепт климакса. Циклуси кружења основних супстанци у природи (H₂O, C, N) и њихова повезаност.</p> <p>Азотофиксација, микориза, симбиоза, симбионтски организми (лишајеви). Ограниченост ресурса (капацитет средине) и одрживи развој. Нестанак врста и фактори угрожавања (Н.И.Р.О. концепт).</p> <p>Типични екосистеми Србије. Ретке и угрожене врсте Србије.</p> <p>Интродукције и реинтродукције и инвазивне врсте.</p> <p>Последице глобалних промена.</p>	<p>Садржаји се могу остваривати кроз:</p> <p>-увођење нових појмова: климакс екосистема и природне сукцесије</p> <p>-израчунавање свог еколошког отиска на неком од калкулатора, који се може наћи наинтернету и у одељењу продискутовати добијене резултате, нарочито о томе које животне навике би свако могао да промени, а при томе да смањи свој отисак.</p> <p>-једна од тема за дебату са ученицима може бити управо ова: добробит и лоше стране употребе обновљивих извора енергије.</p> <p>-пројектне задатке ученици могу да истражују везу наведених врста и еколошких чиниоца који условљавају њихово присуство на задатим подручјима.</p>	<p>дефинише појмове, објашњава нове речи, користи различите технике да се дође до резултата, излаже градиво,црта,</p> <p>демонстрира,</p> <p>едукује,</p> <p>прати</p> <p>евидентира,</p> <p>мотивише,</p> <p>поставља питања, одговара на питања</p>	<p>-повезују постојеће знање са новим.</p> <p>-слушају, питају,одговарају на питања.</p> <p>-проблеме уочавају и решавају их</p> <p>-раздвајају битно од небитног, пореде, броје, сврставају у категорије, тумаче табеле, решавају задатке, процењују, предвиђају...) Учествоју у комуникацији (дискутују, Организују (свој рад, простор, време...) Процењују свој рад и напредак, Сарађују са другима... Мисле (процењују, предвиђају, објашњавају, претпостављају, аргументују, закључују,</p>

Циљеви	Исходи	Садржај	Начиностваривања	Активностинаставника	Активностиученика
			<p>-истраживање се може спровести на терену, ако постоје могућности, или претраживањем литературе, интернета...</p> <p>- пројектни задатак може бити израда „црвене књиге“ за локалне врсте са IUCN листе по Н.И.Р.О концепту. Наставник предлаже листу врста, а ученици одабирају једну и одређују факторе угрожавања и приказују резултате.</p> <p>- коришћењем мултимедијалних садржаја са еучионице и приказивање ученицима преко пројектора</p> <p>-приказивање часова који се емитују преко РТС канала са анализом</p> <p>-преко садржаја који се реализују на ученичким екскурзијама а могу се повезати са садржајима из наставног плана</p>		

СТАНДАРДИ У БИОЛОГИЈИ

I Област: ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА

Основни ниво		Средњи ниво		Напредни ниво	
БИ.1.1.1.	Наводи особине живих бића: ћелијска грађа, рађање, раст и развој, дисање, исхрана, излучивање, размножавање, реакција организма на дражи, старење, смрт – на одабраном моделу.	БИ.2.1.1.	Уочава да се вишећеличност независно развила у неколико еукриотских група (биљке, гљиве, животиње).	БИ.3.1.1.	Анализира корелацију између животне форме и распрострањења одређених група организама.
БИ.1.1.2.	Дефинише појам врсте и именује систематске категорије.	БИ.2.1.2.	Повезује прилагођености одређене групе организама са начином живота, условима средине и њиховом животном формом.	БИ.3.1.2.	Уочава везу између систематских и филогенетских категорија, успостављајући везе међу организмима на стаблу живота у односу на време настанка (геолошка доба).
БИ.1.1.3.	Разврстава бића у одређене категорије по њиховим сличностима и разликама.	БИ.2.1.3.	Примењује правила класификације и користи дихотомне кључеве за препознавање организама у непосредном окружењу.	БИ.3.1.3.	Селектује и вреднује информације о настанку и развоју живота на Земљи.
БИ.1.1.4.	Уме да уочи везе међу организмима на дрвету живота.	БИ.2.1.4.	Користи доказе еволуције (постојање и настанак фосила, предачке форме укључујући и предачке форме човека) за тумачење филогенетских низова.		

II Област: ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА

Основни ниво		Средњи ниво		Напредни ниво	
БИ.1.2.1.	Уочава основне елементе грађе ћелије (ћелијска мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије) и процесе који се у њој одвијају (дисање, исхрана, деоба ћелије).	БИ.2.2.1.	Уме да објасни улогу и значај ћелијских органела у метаболизму ћелије (ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми).	БИ.3.2.1.	Успоставља везу између различитих метаболичких процеса са опстанком организама у различитим условима средине.
БИ.1.2.2.	Дефинише нивое организације организма (ћелија, ткива, органи, органски системи, организам).	БИ.2.2.2.	Повезује грађу различитих типова ћелија са њиховом улогом у организму.	БИ.3.2.2.	Пореди функционисање органа и органских система код различитих група организама.
БИ.1.2.3.	Разликује и пореди основне морфолошке и анатомске карактеристике одабраних представника таксона.	БИ.2.2.3.	Тумачи основне чињенице о грађи и начину функционисања организама као и сличности и разлике у обављању животних процеса (на пр. исхране, дисања, излучивања).	БИ.3.2.3.	Успоставља везу између усаглашеног функционисања и понашања организама у променљивим условима средине и објашњава је на примерима.
БИ.1.2.4.	Уме да наведе основне чињенице о јединству грађе и функције методски одабраних представника живих бића.	БИ.2.2.4.	Објашњава значај усаглашеног деловања више органа и органских система за нормално функционисање организма.		

III Област: НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА

Основни ниво		Средњи ниво		Напредни ниво	
БИ.1.3.1.	Дефинише појам наследних особина и објашњава на примерима.	БИ.2.3.1.	Разликује и описује ћелијске деобе (митозу и мејозу) и објашњава њихову улогу у животном циклусу вишећелијског организма.	БИ.3.3.1.	Објашњава разлику између полних и телесних ћелија у погледу хромозома и деоба.
БИ.1.3.2.	Разликује полно од бесполног размножавања и разуме значај полног размножавања за разноврсност живог света.	БИ.2.3.2.	Уме да објасни функцију генетичког материјала у ћелији (хромозом, ДНК, ген).	БИ.3.3.2.	Уочава везу између филогенетског положаја и стадијума животног циклуса.
БИ.1.3.3.	Описује животне циклусе код организама (од настанка зигота, преко развића, зрелости, старења и смрти).	БИ.2.3.3.	Препознаје промене код живих бића условљене утицајима спољашње средине.	БИ.3.3.3.	Успоставља везу између природне селекције и наследне варијабилности које доводе до еволутивних промена.
БИ.1.3.4.	Наводи примере природне селекције (конкуренија, мимикрија, упозоравајућа обојеност, коеволуција).	БИ.2.3.4.	Уме да објасни деловање природне и вештачке селекције на примерима.	БИ.3.3.4.	Тумачи правила наслеђивања на примерима (првенствено доминантно-рецесивног наслеђивања).
БИ.1.3.5.	Наводи примере вештачке селекције (стварање раса и сорти гајених организама).				

IV Област: ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ

Основни ниво		Средњи ниво		Напредни ниво	
БИ.1.4.1.	Дефинише основне еколошке појмове и разуме њихово значење (животна средина, станиште, животна заједница, популација, еколошка ниша, екосистем, биодиверзитет, биосфера).	БИ.2.4.1.	Описује основне односе међу члановима екосистема и објашњава како делови екосистема утичу једни на друге.	БИ.3.4.1.	Уме да објасни преносе супстанце и енергије у екосистему, као и развој и еволуцију екосистема.
БИ.1.4.2.	Препознаје типичне представнике екосистема у непосредном окружењу и одговорно се односи према њима.	БИ.2.4.2.	Увиђа значај циклуса кружења најважнијих елемената у екосистему.	БИ.3.4.2.	Процењује значај мера заштите, очувања и унапређења животне средине и зна како може да их примени.
БИ.1.4.3.	Описује значај биодиверзитета и властите одговорности за његову заштиту.	БИ.2.4.3.	Разликује типичне екосистема и њихове најважније представнике у Србији (биодиверзитет Србије).	БИ.3.4.3.	Повезује распоред биома на Земљи са чиниоцима који га одређују.
БИ.1.4.4.	Препознаје утицаје људског деловања на животну средину, основне мере заштите животне средине и разуме значај тих мера са аспекта одрживог развоја.	БИ.2.4.4.	Успоставља везу између узрока и последица штетног дејства загађујућих супстанци на живи свет и животну средину.	БИ.3.4.4.	Анализира конфликт између потребе развоја људског друштва и очувања природе и биодиверзитета.
				БИ.3.4.5.	Вреднује значај примене принципа одрживог развоја у свакодневном животу.

V Област: ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ

Основни ниво		Средњи ниво		Напредни ниво	
БИ.1.5.1.	Именује и одређује положај органа човека и описује њихове улоге.	БИ.2.5.1.	Уочава повезаност између грађе и функције органа и органских система човека.	БИ.3.5.1.	Тумачи садејство нервног и ендокриног система у одржавању хомеостазе организма човека.
БИ.1.5.2.	Познаје биолошки смисао адолесценције.	БИ.2.5.2.	Уме да објасни физиолошке процесе организма човека и њихову повезаност.	БИ.3.5.2.	Тумачи улогу нервог ендокриног система на настанак промене у адолесценцији.
БИ.1.5.3.	Уме да идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.	БИ.2.5.3.	Уме да општа знања о променама у пубертету повеже са сопственим искуствима и одговорно се понаша у вези са репродуктивним здрављем.	БИ.3.5.3.	Објашњава механизме и поремећаја функције органских система и истиче значај имунитета.
БИ.1.5.4.	Препознаје најчешће болести, стања, деформитете и уме да примени мере превенције а посебно значај вакцинације у склопу тих мера.	БИ.2.5.4.	Процењује када може сама себи да помогне и када је поребно потражити лекарску помоћ.	БИ.3.5.4.	Вреднује различите животне стилове и утицај медија на понашање младих.
				БИ.3.5.5.	Повезује настанак болести а посебно болести зависности са ризичним облицима понашања и стресом (односно поремећајима психичког стања и здравља личности).

VI Област: ПОСМАТРАЊЕ, МЕРЕЊЕ И ЕКСПЕРИМЕНТ У БИОЛОГИЈИ

Основни ниво		Средњи ниво		Напредни ниво	
БИ.1.6.1.	При доношењу одлука у свакодневном животу препознаје елементе научног метода (посматрање, уочавање, праћење, описивање, закључивање) и према упутству реализује једноставне експерименте (у лабораторији и на терену).	БИ.2.6.1.	Уме да евидентира и систематизује податке истраживања/експеримента и процени њихову релевантност за извођење закључка.	БИ.3.6.1.	Користи различите методе/технике за посматрање и сакупљање података.
БИ.1.6.2.	Очитава резултате истраживања/експеримента приказаних на различите начине.	БИ.2.6.2.	Уме да симболички прикаже резултате истраживања/експеримента.	БИ.3.6.2.	Користи више извора информација током истраживачког рада.
БИ.1.6.3.	Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада.	БИ.2.6.3.	Уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад.	БИ.3.6.3.	Уме самостално да осмисли једноставан експеримент за проверу појава и процеса код живих бића и резултате прикаже на различите начине.

ХОРИЗОНТАЛНА И ВЕРТИКАЛНА ПОВЕЗАНОСТ (подразумева повезаност у оквиру предмета и између различитих наставних предмета):

Предмет	Разред	Корелативни садржаји	Међупредметна компетенција
Биологија	5, 6 и 7.	-Садржаји свих тема	-рад са подацима и информацијама - компетенција за учење -комуникација -сарадња -решавање проблема -одговоран однос према окоolini -одговоран однос према здрављу -дигитална компетенција --предузимљивост и оријентација ка предузетништву -естетичка компетенција -одговорно учешће у демократском друштву
Математика	8.	- Површина и запремина призме, пирамиде, купе и ваљка	-рад са подацима и информацијама - компетенција за учење -комуникација -сарадња -решавање проблема -компетенција за учење
Физика	8.	-Значај физике за развој других природних наука -Допринос физике развоју савремене медицине (ултразвук, ЕКГ, скенер, магнетна резонанција, Гама нож...) -Физика и савремене технологије (интернет, мобилна телефонија, даљинско управљање, нанофизика....)	-одговоран однос према окоolini -одговоран однос према здрављу -комуникација -сарадња -решавање проблема
Физичко и здравствено васпитање	8.	-Значај вежбања у природи. -Правилно конзумирање додатака исхрани. -Мере заштите репродуктивног здравља у процесу вежбања - Коришћење писаних и електронских извора	-одговоран однос према окоolini -одговоран однос према здрављу -рад са подацима и информацијама -дигитална компетенција -решавање проблема

		информација из области физчког васпитања и спорта.	-компетенција за учење
Информатика и рачунарство	5. 8.	-Претраживање Интернета, -ИКТ -одабир резултата и преузимање садржаја -Заштита приватности личних података -Заштита здравља, ризик зависности од технологије и управљање временом	-одговоран однос према околини -рад са подацима и информацијама -дигитална компетенција
Географија	8.	-Климатски фактори и елементи. Климатске области у Србији. -Распрострањеност биљног и животињског света Србије - Тектонски облици рељефа.	-одговоран однос према здрављу -одговоран однос према околини -предузимљивост и оријентација ка предузетништву
Хемија	8.	-Витамини - Својства атома угљеника и многобројност органских једињења. - Халогени елементи, сумпор, азот, фосфор и угљеник	-одговоран однос према здрављу -комуникација -сарадња -одговоран однос према околини
Техника и технологија	5. 7.	- Интернет претрага и приступ online ресурсима - Зависност очувања животне средине од технологије. - Основне компоненте ИКТ уређаја.	-комуникација -дигитална компетенција -сарадња -решавање проблема
Ликовна култура	8.	-пројекти (цртеж, слика, скулптура, дигитална фотографија, филм, анимација, игрице, стрип, графити, мурални, инсталације	-комуникација -естетичка компетенција -сарадња -решавање проблема
Српски језик	5. 7. 8.	-Препричавање, причање, описивање -Богаћење речника - Уметнички и научнопопуларни текстови о природним лепотама и културноисторијским споменицима завичаја -Правописне и језичке вежбе(изражајно	-комуникација -сарадња -решавање проблема

		<p>читање,допуњавање текста)</p> <p>- Лезичке вежбе: уочавање и исправљање грешака у неправилно маркираном тексту; попуњавање текста са празнинама; тражење грешака у тексту и исправљање</p>	
--	--	---	--

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У настави оријентисаној ка достизању исхода пратесе и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици парти-ципирају, како прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, документују итд.

Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити ниво исхода и начине оцењивања, као и оцењивање са његовом сврхом:

Ниво циља учења	Одговарајући начин оцењивања	Сврха оцењивања	Могућа средства оцењивања
Памтити (навести, препознати, идентификовати...)	Објективни тестови са допуњавањем кратких одговора, задаци са означавањем, задаци више-струког избора, спаривање појмова.	Оцењивање наученог (сумативно)	Тестови, писмене вежбе, извештаји, усмено испитивање, есеји.
Разумети (навести пример, упоредити, објаснити, препричати)	Дискусија на часу, мапе појмова, проблемски задаци, есеји.	Оцењивање за учење (формативно)	Посматрање, контролне вежбе, дијагностички тестови, дневници рада, самоевалуација, вршњачко оцењивање, практичне вежбе)
Примена ((употребити, спровести, демонстрирати...)	Лабораторијске вежбе, проблемски задаци, симулације.		
Анализирати (систематизовати, приписати, разликовати...)	Дебате, истраживачки радови, есеји, студије случаја, решавање проблема.		
Евалуирати (проценити, критиковати, проверити...)	Дневници рада ученика, студије случаја, критички прикази, проблемски задаци.		
Креирати (поставити	Експерименти, истраживачки		

хипотезу,конструисати,планирати)	пројекти		
----------------------------------	----------	--	--

За сумативно оцењивање разумевања и вештина научног истраживања ученици би требало да решавају задатке који садрже неке аспекте истраживачког рада, да садрже новина тако да ученици могу да примене стечена знања и вештине, а не само да се при- сете информација и процедура које су запамтили, да садрже захтеве за предвиђањем, планирањем, реализацијом неког истраживања и интерпретацијом задатих података. У вредновању научног, поред усменог испитивања, најчешће се користе тестови знања. На интернету, коришћењем кључних речи *outcome assessment (testing, forms, descriptiv/numerical)*, могу се наћи различити инструменти за оцењивање и праћење.

У формативном вредновању наставник би требало да промо више групни дијалог, користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свога рада. Избор инструмената за формативно вредновање зависи од врсте активности која се вреднује. Када је у питању нпр. практичан рад (тимски рад, пројектна настава, теренска настава и слично) може се применити чеклиста у којој су приказани ниво и постигнућа ученика са показатељима испуњености, а наставник треба да означи показатељ који одговара понашању ученика.

У процесу оцењивања добро је користити портфолио (збирка докумената и евиденција о процесу и продуктима рада ученика, уз коментаре и препоруке) као извор података и показатеља о напретовању ученика. Предности коришћења портфолија су вишеструке: омогућава континуирано и систематско праћење напретовања, подстиче развој ученика, представља увид у праћење различитих аспеката учења и развоја, представља подршку у оспособљавању ученика за самопроцену, пружа прецизнији и поузданији увид у различите области постигнућа (јаке и слабе стране) ученика.

Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Ако наставник са ученицима до- говори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, а који су у складу са *Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању*, ученици се уче даразмишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напретовање у учењу. На основу резултата праћења и вредновања, зајед- но са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења.

Важно је да наставник континуирано прати и вреднује, осим постигнућа ученика и процес наставе и учења, себе и сопствени рад. Све што се покаже добрим и корисним наставник ће користити и даље у својој наставној пракси, а све што се покаже као недовољно ефикасно требало би унапредити.

**НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: БИОЛОГИЈА(додатна настава) РАЗРЕД: 8.(ОСМИ) ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 34
НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 1**

Циљ додатне наставе је проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе, пружајући ученицима могућност да континуу и рано развијају своју даровитост.

Тема/Садржај	Циљ	Начино стваривања садржаја	Међупредметна повезаност исхода/садржаја	Исходи	Међупредметне компетенције	Начин праћења
<p>ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА</p> <p>Улога и значај појединих ћелијских органа у метаболизму ћелије: једро, ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми.</p> <p>Матичне ћелије – ћелије програмиране за различите функције.</p> <p>Принцип економичности грађе и функције живих бића</p> <p>Улога и значај ензима.</p> <p>Ендокрини систем и хуморална регулација.</p> <p>Регулаторна улога хормона биљака и животиња.</p> <p>Надражљивост, проводљивост, контрактилност.</p> <p>Чулно-нервни систем животиња. Рефлексни лук.</p> <p>Поремећаји функције ендокриног система, нервног система и чула. Неуротрансмитери, нервни импулси, драж, надражај. Хомеостаза – принцип повратне спреге. Фотосинтеза.</p> <p>Ћелијско дисање. Транспирација.</p> <p>Температурна регулација</p>	<p>Развој ученичке способности и да разликује жива бића</p> <p>Развој свести код ученика о основним типовима ћелије који постоје</p>	<p>Дискусија на тему различитих врста организама и живих бића</p> <p>Рада са групама на тему основних животних процеса</p> <p>Полемика о основној грађи ћелије и разликама између истих</p>	<p>Географија</p> <p><i>Човек и клима, атмосферске непогоде и утицај на климу</i></p> <p>Географија,</p> <p><i>Човек и вода, заштита воде од загађења</i></p>	<p>–</p> <p>повеже грађу ћелијских органа у метаболизму ћелије;</p> <p>– повеже односповршине и запремине ћелије и теласаначино обављања основних животних функција;</p> <p>–</p> <p>идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе;</p> <p>–</p> <p>илуструје примере везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини;</p>	<p>Развијање компетенције за учење</p> <p>Развијање компетенције за одговоран однос према околини</p> <p>Развијање естетичке компетенције</p>	<p>- На основу ангажовања ученика на часу</p> <p>- На основу израде панора</p> <p>- Праћење на основу индивидуалног рада</p> <p>- На основу израде презентација</p>

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.11/2019 од 15.августа 2019.године.

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>МЕТАЛИ, ОКСИДИ И ХИДРОКСИДИ</p>	<p>Обрада садржаја ове теме треба започети разматрањем присуства метала у природи и њиховим повезивањем са присуством неметала. Такође, неопходно је подстаћи ученике да налажење метала у природи (у елементарном облику или у облику једињења) повежу са структуром атома, односно реактивношћу метала.</p> <p>Физичка својства метала обрађују се у прегледу. Хемијске особине типичних метала проучавају се на примеру калцијума. Ако школа нема калцијум, производња хидроксидног оксида може се приказати примером магнезијума, указујући на сличности (и разлике) у хемијским својствима магнезијума и калцијума. Поред тога, важно је подсетити ученике на градиво седмог разреда и подстаћи их да повежу положај метала у групи и периоде Периодног система елемената са његовом реактивношћу.</p> <p>У лабо.вежби ученици испитују основна физичка својства метала (физичко стање, боја, проводљивост електричне струје и топлоте, магнетизам). Такође испитују понашање метала са разблаженом сумпорном киселином и проширују своје знање да су важно својство киселина реакције са металима.</p> <p>На основу експеримената, ученици примећују да заједничка својства метала нису подједнако изражена код свих метала. Морају да науче да је кисеоник неопходан реагенс за реакције оксидације метала, попут рђе и сагоревања, и да упореде тенденцију различитих метала да прођу кроз ту врсту реакције. Приказ брзине корозије зависи од услова (под водом, на контактної површини воде и ваздуха, у ваздуху). Такође, потребно је истаћи да оксиди неких метала са водом граде хидроксиде, а неки не реагују са водом (гвожђе (III) -оксид и алуминијум-оксид). Добијање хидроксида ових метала у</p>	<p>Припрема за наставу, организује и реализује наставни процес, планира, објашњава, сарађује, надгледа, поставља питања, унапређује хумане односе ,решава евентуалне неспоразуме,разговара са ученицима, упућује их и усмерава, појашњава,оцењује ,анимира,иницира активност ученика,вреднује радове , прати напредак ученика.</p>	<p>Посматрају, бележе, уочавају, формулишу објашњавају, закључују,експериментишу, рукују прибором, дискутују, постављају питања, предвиђају, читају, анализирају,предлажу решења, повезују градиво , уочавају разлике и сличности,одговарају , консултују се (међусобно и са наставником). вреднују (цвој и радове других),прзентују,иницирају.</p>	<p>Географија :Природне одлике Србије :клима ,воде земљиште</p> <p>Биологија: Екологија и животна средина</p> <p>Физика: Светлосне појаве</p> <p>Техничко и информатичко образовање: Машински материјали</p>

	реакцији између њихових соли и хидроксида елемената.			
НЕМЕТАЛИ,ОКСИДИ И КИСЕЛИНЕ	<p>У оквиру теме потребно је да ученици сазнају који су најчешћи неметали у неживој и живој природи и уоче сличности и разлике у заступљености. На основу знања стечених у седмом разреду о структури атома која условљава реактивност елемената и начин њиховог међусобног повезивања (хемијс кавеза), ученици закључују да се неметали налазе у природи (у елементарном облику или у облику једињења).</p> <p>Демонстрациони експерименти и лабораторијске вежбе омогућавају ученицима да уоче физичка својстванеметала (физичко стање, растворљивост у води и неполарним растварачима).</p> <p>Ученици треба да разликују неметалне оксиде који не реагују са водом (на пример СО) од оних који са водом стварају киселине.</p> <p>Ученици доказују киселост неорганичких киселина помоћу индикатора. Истовремено, могу доказати киселост киселина које су им познате из свакодневног живота (сирћетна киселина, лимунска киселина). Појам индикатора треба увести приликом испитивања својстава раствора који настаје у реакцији између сумпора (IV) - оксид и воде.</p> <p>Подстакнути ученике да пишу формуле оксида и киселина. Поред тривијалних назива оксида и имена киселина, обавезно дати и њихова имена према стандардној номенклатури.</p> <p>Веома је важно указати на практични значај проучаваних киселина у свакодневном животу.</p> <p>У лабор.вежби (испитивање физичких својстава неметала), у зависности од опреме школе, поред сумпора,</p>	<p>Припрема за наставу, организује и реализује наставни процес, планира, објашњава, сарађује, надгледа, поставља питања, унапређује хумане односе, решава евентуалне неспоразуме, разговара са ученицима, упућује их и усмерава, појашњава, оцењује, анимира, иницира активност ученика, вреднује радове, прати напредак ученика.</p>	<p>Посматрају, бележе, уочавају, формулишу објашњавају, закључују, експериментирају, рукују прибором, дискутују, постављају питања, предвиђају, читају, анализирају, предлажу решења,</p> <p>повезују градиво, уочавају разлике и сличности, одговарају, консултују се (међусобно и са наставником). вреднују (цвој и радове других), презентују, иницирају.</p>	<p>Географија: Природне одлике Србије : клима, воде земљиште</p> <p>Биологија: Глобалне последице загађења</p> <p>Математика: Графичко представљање статистичких података.</p> <p>Техничко и информатичко образовање:</p> <p>Машински материјали</p>

	могусе испитати и својства осталих доступних неметала.			
СОЛИ	<p>Учење о солима у оквиру ове теме темељи се на знању о јонским једињењима, стеченом у седмом разреду. У оквиру ове теме подстакнути ученике да самостално састављају формуле соли и да уче о присуству најпознатијих соли у природи, као и о значају и примени важних соли. На крају теме организовати систематизацију знања о саставу и својствима оксида, киселина, хидроксида и соли.</p> <p>Наставник планира наставне ситуације у којима ученици вежбају састављање формула соли које су обрађене у теми „Неметали, оксиди и киселине“.</p> <p>На примеру припреме физиолошког раствора повесати те тему „Соли“ са темом „Хомогена смеша – раствори“, односно са квантитативним саставом раствора који је обрађен у седмом разреду. Ученици треба да знају својства, примену и припрему кухињске соли. Корелација са наставом географије може се постићи указивањем на условљени облик кречњачког рељефа са својствима калцијум- карбоната и калцијум -хидрогенкарбоната. Повезивање са свакодневним животом може се постићи указивањем на тврдоћу воде.</p> <p>У оквиру ове теме ученицима се може показати како се соли могу добити из хидроксида метала чији оксиди не реагују са водом. Такође, ученици проширују своја знања киселинама са још једним њиховим својством да реагују са солима угљене киселине ,уз ослобађање угљеник (IV)-оксида.</p> <p>На крају обраде теме кроз разне примере (укључујући и оне обрађене у првој и другој теми) указати на међусобну повезаност класа неорганичких једињења и на тај начин систематизовати стечена знања о својствима оксида,</p>	<p>Припрема за наставу, организује и реализује наставни процес, планира, објашњава, , сарађује, надгледа, поставља питања, унапређује хумане односе ,решава евентуалне неспоразуме,разговара са ученицима, упућује их и усмерава, појашњава,оцењује ,анимира,иницира активност ученика,вреднује радове , прати напредак ученика.</p>	<p>Посматрају, бележе, уочавају, формулишу објашњавају, закључују,експериментишу, рукују прибором, дискутују, постављају питања, предвиђају, читају, анализирају,предлажу решења,</p> <p>повезују градиво , уочавају разлике и сличности,одговарају , консултују се (међусобно и са наставником). вреднују (цвој и радове других),прзентују,иницирају.</p>	<p>Географија:</p> <p>Природне одлике Србије :клима ,воде земљиште.</p> <p>Биологија:</p> <p>Екологија и животна средина</p> <p>Физика:</p> <p>Светлосне појаве</p> <p>Техничко и информатичко образовање:</p> <p>Машински материјали</p>

	киселина, хидроксида и соли .			
ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА И ЊИХОВА ОПШТА ОСОБИНЕ	<p>У склопу предстојеће четири теме ученици уче о основним својствима органских једињења која их разликују од неорганских и о физичким и хемијским својствима неких класа органских једињења (угљоводоници, алкохоли, карбоксилне киселине и естри), укључујући биолошки важне једињења.</p> <p>У оквиру ове теме ученици примећују разлике у својствима органских и неорганских једињења. Потребно је да формирају знање ,да састав свих органских једињења улази угљеник, што,због специфичних својстава атома угљеника ,даје могућност изградње великог броја органских једињења која садрже атоме угљеника.</p>	<p>Припрема за наставу, организује и реализује наставни процес, планира, објашњава, , сарађује, надгледа, поставља питања, унапређује хумане односе ,решава евентуалне неспоразуме,разговара са ученицима, упућује их и усмерава, појашњава,оцењује ,анимира,иницира активност ученика,вреднује радове , прати напредак ученика.</p>	<p>Посматрају, бележе, уочавају, формулишу објашњавају, закључују,експериментишу, рукују прибором, дискутују, постављају питања, предвиђају, читају, анализирају,предлажу решења,</p> <p>повезују градиво , уочавају разлике и сличности,одговарају , консултују се (међусобно и са наставником). вреднују (цвој и радове других),прзентују,иницирају.</p>	<p>Географија: Рударство и привреда Србије</p> <p>Физика: Електрично поље.Електрична струја.</p> <p>Биологија: Екологија и животна средина</p> <p>Математика: Линеарне једначине</p> <p>Техничко и информатичко образовање: Машински материјали</p>
УГЉОВОДОНИЦИ	Тему о угљоводонцима треба запоћети истичући њихов значај и практичну примену. Да би ученици савладали писање структурних и рационалних структурних	Припрема за наставу, организује и	Посматрају, бележе, уочавају, формулишу објашњавају,	Географија: Рударство и

	<p>формула, омогућите им да претходно саставе и посматрају моделе молекула угљоводоника. Именовање угљоводоника приказано је у неколико једноставних примера, укључујући именовање изомера. Појам изомера повезан је са претходно истакнутом чињеницом да се одређени број атома угљеника може међусобно повезати на различите начине.</p> <p>Разлике у реактивности алкана, алкена и алкина објашњавају се на основу разлика у молекуларној структури ових једињења. Хемијска својства засићених и незасићених угљоводоника треба паралелно обрађивати, што омогућава уочавање њихове сличности (сагоревање) и разлике (супституција, додавање).</p> <p>Из хемијских својстава угљоводоника навести оне који омогућавају практичну примену угљоводоника:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сагоревање - употреба угљоводоника као извора енергије (природни и рафинеријски гас, бензин, дизел гориво, мазут); - реакције супституције и адиције - из угљоводоника се могу добити многа једињења различитих практичних намена која поред атома угљеника и водоника садрже и друге елементе (на пример, производња пластике (тефлон, фреон, боје, инсектициди ...). <p>Обрадити ароматичне угљоводонике на информативном нивоу, указујући на њихову слабу реактивност и токсичност.</p> <p>Када уче о нафтним производима, важно је да ученици примете да су производи фракционе дестилације (кондензације) и даље мешавине угљоводоника.</p> <p>Представите реакцију полимеризације као реакцију у којој се супстанце са новим својствима (чврсто стање) добијају из реактаната одређених својстава (на пример,</p>	<p>реализује наставни процес, планира, објашњава, , сарађује, надгледа, поставља питања, унапређује хумане односе ,решава евентуалне неспоразуме,разговара са ученицима, упућује их и усмерава, појашњава,оцењује ,анимира,иницира активност ученика,вреднује радове , прати напредак ученика.</p>	<p>закључују,експериментишу, рукују прибором,</p> <p>дискутују, постављају питања, предвиђају, читају, анализирају,предлажу решења,</p> <p>повезују градиво , уочавају разлике и сличности,одговарају , консултују се (међусобно и са наставником). вреднују (цвој и радове других),прзентују,иницирају.</p>	<p>привреда Србије</p> <p>Физика:</p> <p>Електрично поље.Електрична струја.</p> <p>Биологија:</p> <p>Екологија и животна средина</p> <p>Математика:</p> <p>Графичко представљање резултата мерења</p>
--	--	--	---	---

	гасовито стање). Нагласите практичну примену различитих полимера.			
ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА СА КИСЕОНИКОМ	<p>Ученици примећују да су својства органских једињења са истим бројем атома угљеника различита, у зависности од функционалне групе. Такође науче да именују органска једињења према функционалној групи коју садрже и повезују одређену функционалну групу у молекула са својствима једињења. Поред имена једињења према IUPAC номенклатури, наведите тривијална имена представника органских једињења са кисеоником.</p> <p>Препоручљиво је карбонилна једињења третирајући као продукте оксидације одговарајућих алкохола, што указује на практичну важност метанола (формалдехида) и пропанона (ацетона). Поред примене у свакодневном животу, потребно је нагласити значај органских једињења са кисеоником као индустријским сировинама. Ученицима треба показати штетне физиолошке ефекте алкохола и проблем алкохолизма. У корелацији са наставом биологије, ученици могу самостално, из различитих извора, да прикупљају информације о утицају алкохола на организам.</p> <p>Током обраде наставних садржаја о карбоксилним киселинама, ученици уочавају сличности и разлике у својствима неорганских и органских киселина.</p>	<p>Припрема за наставу, организује и реализује наставни процес, планира, објашњава, сарађује, надгледа, поставља питања, унапређује хумане односе, решава евентуалне неспоразуме, разговара са ученицима, упућује их и усмерава, појашњава, оцењује, анимира, иницира активност ученика, вреднује радове, прати напредак ученика.</p>	<p>Посматрају, бележе, уочавају, формулишу објашњавају, закључују, експериментирају, рукују прибором, дискутују, постављају питања, предвиђају, читају, анализирају, предлажу решења,</p> <p>повезују градиво, уочавају разлике и сличности, одговарају, консултују се (међусобно и са наставником). вреднују (цвој и радове других), презентују, иницирају.</p>	<p>Географија:</p> <p>Рударство и привреда Србије</p> <p>Физика:</p> <p>Електрично поље. Електрична струја.</p> <p>Биологија:</p> <p>Екологија и животна средина</p> <p>Математика:</p> <p>Графичко представљање резултата мерења</p> <p>Техничко и информатичко образовање:</p> <p>Машински материјали</p>

<p>БИОЛОШКИ ВАЖНА ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА</p>	<p>У оквиру теме не треба инсистирати на писању структурних формула триацилглицерола, већ на познавању својстава ових једињења и њихових смеша. Потребно је да ученици знају о својствима, биолошком и техничком значају масти и уља, као и о примени ових једињења као сировина или полупроизвода у даљој хемијској преради, на пример, добијање маргарина из уља и производња сапуна. Енергетска улога масти и уља у живим бићима и њихов значај за правилну исхрану, као и значај незасићених масних киселина за исхрану, могу се адресирати кроз самосталан рад ученика.</p> <p>У корелацији са наставом биологије, ученици сазнају да се глукоза, као основни извор енергије за жива бића, ствара процесом фотосинтезе. Неопходно је ученицима приказати процес фотосинтезе хемијском једначином, како би се увидело да једноставни неоргански молекули, угљеник (IV) -оксид и вода, под одређеним условима, формирају сложене молекуле органског једињења (глукозе). Конструкцију полисахарида треба представити као начин за складиштење енергије. Треба истаћи конструктивну и заштитну улогу целулозе . Треба напоменути да су скроб и целулоза природни полимери грађени различитим везањем истих моносахаридних јединица. У овом примеру ученици могу да виде како разлика у структури доводи до разлике у својствима.</p> <p>Важно је истаћи широко присуство угљених хидрата у природи и њихову примену у свакодневном животу: сахарозе у прехранбеној индустрији, скроба у прехранбеној и фармацеутској индустрији, памука и целулозе у текстилној индустрији ....</p> <p>На примеру сахарозе и инвертног шећера обновити разлику између једињења и смеше и представите</p>	<p>Припрема за наставу, организује и реализује наставни процес, планира, објашњава, , сарађује, надгледа, поставља питања, унапређује хумане односе ,решава евентуалне неспоразуме,разговара са ученицима, упућује их и усмерава, појашњава,оцењује ,анимира,иницира активност ученика,вреднује радове , прати напредак ученика.</p>	<p>Посматрају, бележе, уочавају, формулишу објашњавају, закључују,експериментишу, рукују прибором, дискутују, постављају питања, предвиђају, читају, анализирају,предлажу решења,</p> <p>повезују градиво , уочавају разлике и сличности,одговарају , консултују се (међусобно и са наставником). вреднују (цвој и радове других),прзентују,иницирају.</p>	<p>Географија: Рударство и привреда Србије</p> <p>Физика: Електрична струја.Магнетно поље</p> <p>Биологија: Фотосинтеза.</p> <p>Екологија и животна средина</p> <p>Техничко и информатичко образовање: Машински материјали</p>

	<p>кристализацију меда као кристализацију презасићеног раствора.</p> <p>Аминокиселине су представљене као једињења која у свом молекулу садрже две функционалне групе: карбоксилну и аминок групу. Стварање пептидне везе, као функционалне групе полипептида и протеина, може се објаснити као реакција аминок групе једне аминокиселине са карбоксилном групом друге аминокиселине. Важно је указати на значење -аминокиселина, протеинских аминокиселина и појмова: аминокиселине, есенцијалне аминокиселине. Од највећег значаја, у корелацији са наставом биологије, ученицима приказати биолошки значај протеина, њихова конструктивна и каталитичка функција у организму. Значај протеина за правилну исхрану може се решити самосталним радом ученика, а посебну пажњу треба посветити огледима са денатурацијом протеина.</p> <p>У оквиру теме, ученици треба да науче да једу шест главних врста супстанци неопходних за људско тело (протеини, угљени хидрати, масти и уља, витамини, минерали и вода), важност правилне исхране, као и поремећаје у исхрани. Сходно томе, целисходно је и функционално упутити их да пронађу информације из различитих извора о важности витамина (и минерала), као и о храни која садржи ове супстанце</p>			
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЗЕЛЕНА ХЕМИЈА	<p>У оквиру ове теме потребно је размотрити узроке загађења животне средине, како човек својим активностима томе доприноси и како се последице ових утицаја могу смањити. Полазећи од својстава разматраних неорганских и органских супстанци, неопходно је утврдити који су загађивачи ваздуха, воде и тла. Такође је важно нагласити допринос хемије очувању и побољшању квалитета животне средине.</p>	<p>Припрема за наставу, организује и реализује наставни процес, планира, објашњава, сарађује, надгледа,</p>	<p>Посматрају, бележе, уочавају, формулишу објашњавају, закључују, експериментишу, рукују прибором, дискутују, постављају питања, предвиђају, читају, анализирају, предлажу</p>	<p>Географија: Рударство и привреда Србије</p> <p>Физика: Електрична струја. Магнетно поље</p>

	<p>У склопу теме ученици уче о неорганским и органским супстанцама - главним загађивачима ваздуха, воде и тла. У вези са тим, размотрити узроке загађивања животне средине и, на основу својстава супстанци, размотрити њихов утицај на околину и жива бића, као и мере превенције.</p> <p>Важно је истаћи допринос хемије за очување и унапређење квалитета животне средине кроз истраживање сложености хемије земље, вода у природи, атмосфере и биосфере, кроз развој нових реагенаса, метода и инструмената за детекцију и идентификацију опасних супстанци.</p> <p>Један од часова за утврђивање и систематизацију садржаја ове наставне теме може се предвидети за израду мини-пројекта о заштити животне средине у локалним условима.</p>	<p>поставља питања, унапређује хумане односе ,решава евентуалне неспоразуме,разговара са ученицима, упућује их и усмерава, појашњава,оцењује ,анимира,иницира активност ученика,вреднује радове , прати напредак ученика.</p>	<p>решења, повезују градиво , уочавају разлике и сличности,одговарају , консултују се (међусобно и са наставником). вреднују (цвој и радове других),прзентују,иницирају.</p>	<p>Биологија: Фотосинтеза. Екологија и животна средина</p>
--	--	---	---	--

Кључни појмови које ученици треба да усвоје:

- неметали,оксиди неметала,киселине,алотропске модификације неметала,примена неметала и њихових једињења
- метали, оксиди неметала и хидроксиди (базе),алкални и земноалкални метали,легуре,примена метала и легура
- соли,добиање соли,својства и примене соли електролитичка дисоцијација киселина , хидроксида(база) и соли, мера киселости раствора (рН вредност), рН скала,индикатори
- угљоводоници, хомологи низ, номенклатура,изомерија и изомери,општа формула,засићени угљоводоници (алкани),незасићени угљоводоници (алкени и алкини), функционална група ,реактивност угљоводоника,ароматични угљоводоници (арени) ,бензен,извори и примена угљоводоника
- органска једињења са кисеоником ,алкохоли,хидроксилна група,алдехиди и кетони,карбонилна група,карбоксилне киселине, карбоксилна група,естри карбоксилних киселина, добијање, својства и примена органских кисеоничних једињења

-биолошки важна једињења,масти и уља,угљени хидрати (моносахариди,дисахариди и полисахариди),аминокиселине и протеини, витамини,структура,својства и значај

-животна средина,загађивачи животне средине (ваздуха ,воде,земљишта),поступци за заштиту животне средине

КЉУЧНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

Кључне компетенције представљају скуп интегрисаних знања, вештина и ставова који су потребни сваком појединцу за лично испуњење и развој, укључивање у друштвени живот и запошљавање.

Неке компетенције за целоживотно учење биће унапређене (остварене) у оквиру наставе хемије на следећи начин:

- **комуникација на матерњем језику**:практично на сваком часу - кроз дијалог наставника и ученика ,кроз изражавање и тумачење појава,изношење научних чињеница, идеја мисли у усменој или писаној форми

- **математичке, научне и технолошке компетенције**: Ове компетенције биће остварене у оквиру сваке наставне теме приликом стехиометријских израчунавања у хемији, односно приликом квантитативног тумачења хемијских реакција , као и приликом извођења огледа и предвиђања резултата на основу претходно стеченог знања, и изношењу идеја за решавање конкретних проблема као и могућности за ефикасније решавање

- **дигитална компетенција**: приликом израде домаћих задатака,пројектних задатака , презентација , претраге нових и непознатих појмова везаних за хемију,хемијска једињења и хемијску технологију ,табеларно приказивање података и одговарајући дигитални приказ резултата мерења

- **учење** : способност да се ефективно управља сопственим учењем: планирање, управљање временом и информацијама, способност да се превазиђу препреке како би се успешно учило, коришћење претходних знања и вештина, примена знања и вештина у различитим ситуацијама, индивидуално и/или у групи;

- **друштвене и грађанске компетенције**: способност да се ефикасно и конструктивно учествује у друштвеном и радном животу и да се ангажују у активном и демократском учешћу, посебно у све разноврснијим заједницама; -ове компетенције биће остварене и унапређене приликом било каквих договора о формирању група, терминима допунских и додатних активности,организације школских такмичења и приликом давања идеја за посете сајмовима науке и хемијским лабораторијама у окружењу.

- **осећај за иницијативу и предузетништво**: способност да се идеје претворе у акцију кроз креативност, иновативност и преузимање ризика, као и способност за планирање и управљање пројектима; -биће остварен организацијом продајне изложбе ученичких производа направљених на часовима хемије (препарати, модели, илустрације ,...)

- **културолошка освешћеност и изражавање**: способност да се схвати значај креативних идеја, кроз презентације и подсећања да су се знаменити хемичари бавили разним врстама уметности (музика, књижевност, ликовна уметност и друго) и да су неки од њих потрбу инспирацију или одмор управо налазили у уметности, а да је развој хемије (материјала, синтетичких производа, боја, откривање нових супстанци итд) допринео развоју уметности.

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Циљ оријентације ка општим међупредметним компетенцијама и кључним компетенцијама је динамичније и ангажованије комбиновање знања, вештина и ставова релевантних за различите реалне контексте који захтевају њихову функционалну примену.

Опште међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета, примењиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању различитих проблема и задатака, неопходне су свим ученицима за лично остварење и развој, као и укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење.

Компетенција за учење, комуникација, одговоран однос према здрављу биће унапређиване и остварене практично целим током извођења наставе хемије кроз изражавање и тумачење појава, изношење научних чињеница, идеја мисли у усменој или писаној форми, и кроз упознавање хемијске науке која је своји великим делом окренута ка унапређењу здравља и здравих стилова живота (ово последње посебно у току реализације теме **БИОЛОШКИ ВАЖНА ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА**)

Рад са подацима и информацијама, естетичка компетенција, дигитална компетенција приликом израде домаћих задатака, пројектних задатака, презентација, претраге нових и непознатих појмова везаних за хемију, хемијска једињења и хемијску технологију, табеларно приказивање података и одговарајући дигитални приказ резултата мерења

Решавање проблема и сарадња у току израде и решавања разних врста рачунских и експерименталних задатака, приликом рада у групи и приликом објашњавања идеја за решавање најразноврснијих проблема, као и код анализе појединачних решења и изношења критичких ставова о њима.

Одговорно учешће у демократском друштву, одговоран однос према окоolini, предузимљивост и оријентација ка предузетништву; способност да се идеје претворе у акцију кроз креативност, иновативност и преузимање ризика, способност за планирање и управљање, а истовремено за одговоран однос према друштву и окоolini посебно ће бити остварене приликом реализације теме **ХЕМИЈА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ** као и у току реализације тематска недеље у последњој наставној недељи у години

Тематска недеља под називом „Статистика у пракси“ биће реализована у последњој наставној недељи у години, а реализатори су ученици 8. разреда и наставници хемије, биологије, физике и математике.

ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

Ученик се оцењује на основу усмене провере постигнућа, писмене провере постигнућа, контролних тестова и практичног рада, а у складу са програмом предмета.

Ученик се оцењује и на основу активности, рада на пројектима, изради презентација, примени ИКТ, изради модела, цртежа, панорама, ангажовању у реализацији такмичења, резултатима постигнутим на такмичењима и смотрема итд.

Формативно оцењивање-редовно проверавање постигнућа и праћење владање ученика у току савладавања школског програма, садржи повратну информацију и препоруке за даље напредовање и по правилу, евидентира се у педагошкој документацији наставника.

Сумативно оцењивање-вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или за класификациони период. Оцене добијене сумативним оцењивањем су, по правилу, бројчане и уносе се у прописану евиденцију о образовно-васпитном раду (дневник).

Тема	Садржај програма	Циљеви учења	Начин остваривања садржаја	Исходи	Активно ст ученика	Активно ст наставника
МЕТАЛИ, ОКСИДИ И ХИДРОКСИДИ	Метали у неживој и живој природи. Општа физичка и хемијска својства метала. Алкални и земноалкални метали. Гвожђе, бакар, алуминијум, олово и цинк, њихове легуре и практична примена. Оксиди метала и хидроксиди, својства и примена.	Проширивање знања о заступљености метала у природи уочавање сличности и разлика у заступљености метала у неживој и живој природи -Ученик ће бити у стању да зна која својства метала одређују њихову практичну примену, -Ученик ће бити у стању да зна да метали реагују са кисеоником и граде оксиде, да оксиди метала, који реагују са водом, са њом граде хидроксиде, -Знаће да докаже базе помоћу индикатора, -развијање свести о важности одговорног односа према животној средини, одговарајућег и рационалног коришћења и одлагања различитих супстанци у свакодневном животу; Подстицање ученичке радозналости, потребе за сазнавањем о својствима супстанци у окружењу и позитивног односа према учењу хемије	Интерактивном, лабораторијском, вербално-текстуалном и илустративно-демонстративном методом упознавати ученике са садржајем теме, повезивањем са окружењем да ученици схвате да је хемија мноштво дешавања у нама и око нас. Ученици уче проналазећи примере из природе, дају мишљења, класификују, објашњавају Повезују са појмовима које су раније учили. Трансфером знања стечених у једној ситуацији користе у другим	ученик: - зна о заступљености метала у природи, у елементарном виду и у једињењима; - повезује структуру атома метала са њиховим својствима и полпжајем у Периодном систему елемената; - зна која својства метала одређују њихову практичну примену; - зна да метали реагују са кисеоником и граде оксиде; - зна да оксиди метала, који реагују са водом, са њом граде базе; - уме да докаже базе помпћу индикатора.	дефинише нове појмове именује посматра пита комбинује решава проблеме истражује уочава закључује	- презентује - усмерава ученика - подстиче на размишљање - организује - мотивише ученике - поставља питања - даје упутства - развија интересовања ученика - вреднује

<p>НЕМЕТАЛИ , ОКСИДИ И КИСЕЛИНЕ</p>	<p>.Неметали у неживој и живој природи.</p> <p>Општа физичка и хемијска својства неметала. Халогени елементи, сумпор, азот, фосфор и угљеник.</p> <p>Оксиди неметала и киселине, својства и примена.</p>	<p>Проширивање знања о заступљености неметала у природи уочавање сличности и разлика у заступљености неметала у неживој и живој природи</p> <p>-Ученик ће бити у стању да зна која својства неметала одређују њихову практичну примену, да неметали реагују са кисеоником и граде оксиде, да оксиди неметала,који реагују са водом,са њом граде киселине, -умеће да докаже киселине помоћу индикатора, -развијање свести о важности одговорног односа према животној средини, одговарајућег и рационалног коришћења и одлагања различитих супстанци у свакодневном животу; Подстицање ученичке радозналости, потребе за сазнавањем о својствима супстанци у окружењу и позитивног односа према учењу хемије</p>	<p>Интерактивном,лаборато ријском,вербално- текстуалном и илустративно- демонстративном методом упознавати ученике са садржајем теме,повезивањем са окружењем да ученици схвате да је хемија мноштво дешавања у нама и око нас. Ученици уче проналазећи примере из природе,дају мишљења,класификују,об јашњавају Повезују са појмовима које су раније учили</p>	<p>- зна о заступљености неметала у природи, у елементарном виду и у једињењима; - повезује структуру атома неметала са њиховим својствима и полпжајем у Периодном систему елемената; - зна која својства неметала одређују њихову практичну примену; - зна да неметали реагују са кисеоником и граде оксиде; - зна да оксиди неметала, који реагују са водом, са њом граде киселине; - примењује знање да је валенца неметала иста у киселини и одговарајућем оксиду; - уме да докаже киселине помоћу индикатора.</p>	<p>-уочава -закључује -проверава - поставља питања - одговара на питања - води комуникацију - упоређује -Изводи огледе -Решава зататке истражује</p>	<p>- сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира - поставља питања - надгледа - организује - вреднује</p>
<p>СОЛИ</p>	<p>Добијање соли.</p> <p>Формуле соли и називи. Дисоцијација соли. Физичка</p>	<p>Проширивање знања о подели соли(киселе и базне)</p> <p>-Ученик ће бити у стању да зна да соли могу настати у хемијским реакцијама:киселине и базе,метала и киселине,киселог оксида и базе,</p>	<p>Интерактивном,лаборато ријском,вербално- текстуалном и илустративно- демонстративном методом упознавати</p>	<p>ученик: - зна да соли могу настати у хемијским реакцијама: киселине и базе, метала и киселине, киселог оксида и базе;</p>	<p>-уочава -повезује -уређује - слуша - понавља - пише - поставља</p>	<p>-презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање - мотивише ученике - поставља питања - даје упутства - развија</p>

	и хемијска својства соли. Примена соли.	-уочава међусобну повезаност оксида,киселина,хидроксида и соли -знаће о заступљености соли у природи, -знаће о значају и примени соли.	ученике са садржајем теме,повезивањем са окружењем да ученици схвате да је хемија мноштво дешавања у нама и око нас. Повезују са појмовима које су раније учили.Трансфером знања стечених у једној ситуацији користе у другим	- уочава међусобну повезаност оксида, киселина, хидроксида и соли; - предвиђа производе реакција у којима учествују хемијски елементи и једињења која су представници одређених класа неорганских једињења; - зна о значају и примени соли.	питања -Решава задатке	интересовања ученика - организује - вреднује
УГЉОВОД ОНИЦИ	Подела угљоводоника . Номенклатура . Изомерија. Физичка својства угљоводоника . Хемијска својства угљоводоника . Полимери. Нафта и земни гас.	Проширивање знања о угљоводонцима.Умеће да саставља формуле и називе сложенијих угљоводоника; зна састав, поделу и физичка својства угљоводоника; Ученик ће бити у стању да разликује алкане, алкене и алкине на основу молекулске и структурне формуле и на основу назива; Ученик ће бити у стању да зна да угљоводоници подлежу реакцији сагоревања у којој се ослобађа топлота; Биће у стању да разуме основне хемијске реакције алкана (супституција), алкена и алкина (адиција); Ученик ће бити у стању да зна да су главни природни извори угљоводоника нафта и земни гас; Знаће примене деривата нафте и земног гаса;	Ученици уче проналазећи примере из природе,дају мишљења,класификују,објашњавају Повезују са појмовима које су раније учили.Трансфером знања стечених у једној ситуацији користе у другим.	- разуме разлике у структури и реактивности засићених и незасићених угљоводоника, односно да двострука веза у молекулима алкена и трострука веза у молекулима алкина условљава њихова хемијска својства; - разуме хемијске реакције алкана (супституција), алкена и алкина (адиција); - зна да су главни природни извори угљоводоника нафта и	-уочава -повезује -уређује - слуша - понавља - пише - поставља питања -Решава задатке истражује	- сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира - показује илустрације - поставља питања - надгледа - организује - вреднује

		знаће примене важнијих полимера.		земни гас;		
ОРГАНСК А ЈЕДИЊЕЊ А СА КИСЕОНИ КОМ	Алкохоли – номенклатура, својства и примена. Карбоксилне киселине – номенклатура , својства и примена. Масне киселине. Естри – номенклатура, својства и примена	Биће у стању да разликује алкохоле на основу различитих подела; повезује добијање етанола са претходним знањима; разуме да су физичка и хемијска својства алкохола одређена присуством хидроксилне групе; Ученик ће бити у стању да уочава, испитује, анализира и закључује о својствима алкохола на основу огледа. повезује претходна знања са применом алкохола и разуме примену етанола као замену за фосилна горива; уочава функционалну групу карактеристичну за карбоксилне киселине; знаће да примењује правила номенклатуре карбоксилних киселина; Ученик ће бити у стању да повезује знања о органским киселинама (сирћетна, лимунска, млечна киселина) са знањима из других предмета или из свакодневног живота; умеће да повезује присуство карбоксилне групе са физичким и хемијским својствима карбоксилних киселина; Ученик ће бити у стању да уочава, објашњава, анализира и закључује о својствима карбоксилних киселина на	Интерактивном, лабораторијском, вербално-текстуалном и илустративно-демонстративном методом упознавати ученике са садржајем теме, повезивањем са окружењем да ученици схвате да је хемија мноштво дешавања у нама и око нас. Ученици уче проналазећи примере из природе, дају мишљења, класификују, објашњавају Повезују са појмовима које су раније учили. Трансфером знања стечених у једној ситуацији користе у другим	-зна да примењује правила номенклатуре алкохола; -разликује алкохоле на основу различитих подела; -повезује добијање етанола са претходним знањима; -разуме да су физичка и хемијска својства алкохола одређена присуством хидроксилне групе; -уочава, испитује, анализира и закључује о својствима алкохола на основу огледа. -повезује претходна знања са применом алкохола и разуме примену етанола као замену за фосилна горива; -уочава функционалну групу карактеристичну за карбоксилне киселине; -зна да примењује правила номенклатуре	-уочава -повезује -уређује - слуша - понавља - пише - поставља питања -Изводи огледе -Решава задатке истражује	-предентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање - мотивише ученике - поставља питања - даје упутства - развија интересовања ученика - организује - вреднује

		<p>основу огледа испитивања својстава сирћетне киселине.</p> <p>Знаће да повезује знања о општим својствима карбоксилних киселина са својствима виших масних киселина;</p> <p>Биће у стању да разуме да су више масне киселине састојци примарних биомолекула-масти и уља;</p> <p>Ученик ће бити у стању да зна појам естара;</p> <p>Да разуме правила номенклатуре естара;</p> <p>Да разуме реакције естерификације.</p> <p>Знаће да уочава својства естара на основу огледа;Разумеће утицај својстава естара присутних у природним производима на њихове одлике.</p>		<p>карбоксилних киселина;</p> <p>-уме да повезује знања о органским киселинама (сирћетна, лимунска, млечна киселина) са знањима из других предмета или из свакодневног живота;</p> <p>-уме да повезује присуство карбоксилне групе са физичким и хемијским својствима карбоксилних киселина;</p> <p>-зна и уме да уочава, објашњава, анализира и закључује о својствима карбоксилних киселина на основу огледа испитивања својстава сирћетне киселине.</p> <p>-уме да повезује знања о општим својствима карбоксилних киселина са својствима виших масних киселина;</p> <p>-разуме да су више масне киселине састојци примарних биомолекула-масти и уља;</p> <p>-зна појам естара;</p> <p>-разуме правила номенклатуре естара;</p> <p>-разуме реакције естерификације. -уочава</p>		
--	--	--	--	--	--	--

				својства естара на основу огледа; -разуме утицај својстава естара присутних у природним производима на њихове одлике		
БИОЛОШК И ВАЖНА ОРГАНСК А ЈЕДИЊЕЊ А	Масти и уља. Угљени хидрати у прегледу: моносахариди (глукоза и фруктоза), дисахариди (сахароза и лактоза), полисахариди (скроб и целулоза). Амино-киселине. Протеини. Витамини.	Ученик ће бити у стању да зна хемијски састав масти и уља; Да зна физичка својства масти и уља; Биће у стању да разуме основна хемијска својстава масти и уља; Да зна о значају и улози масти и уља у живим бићима; Биће у стању да зна шта су угљени хидрати и о њиховом значају и улози у живим бићима; Знаће да представља структурним формулама глукозу и фруктозу; Разумеће физичка својства угљених хидрата; Да разликује према сложености моносахариде, дисахариде и полисахариде; Ученик ће бити у стању да зна о практичној примени угљених хидрата; зна структуру аминокиселина. зна формуле и називе важнијих аминокиселина; Ученик ће бити у стању да зна да су протеини природни полимери протеинских аминокиселина; значај есенцијалне аминокиселине; Биће у стању да зна о значају и улози протеина у живим бићима;	Учење путем откривања и решавања проблем Експериментална Интерактивна Радионичарска Индивидуални облик рада Групи Фронтални	разуме основна хемијска својстава масти и уља (реакције хидрогенизације и сапонификације); - зна о значају и улози масти и уља у живим бићима; - зна о практичној примени угљених хидрата (на пример, да се хартија прави пд целулозе; да је памук, по хемијском саставу, целулоза); - зна да су протеини природни полимери протеинских аминокиселина; - зна да се есенцијалне аминокиселине морају уносити храном; - зна о значају и улози протеина у живим бићима;	-уочава -повезује -уређује - слуша - понавља - пише - поставља питања -Решава задатке	- сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира - поставља питања - надгледа - организује - вреднује

		<p>Да наводи животне намирнице богате мастима и уљима, угљеним хидратима и протеинима;</p> <p>Знаће да да разликује витамине према растворљивости у води;</p> <p>Ученик ће бити у стању да зна о значају и улози витамина у људском организму;</p> <p>Моћиће да испитује и уочава својства масти и уља, угљених хидрата и протеина на основу огледа;</p> <p>умеће да докаже скроб у намирницама.</p>		<p>- зна да се неки витамини растварају у води, а неки у мастима, што је условљено њиховом хемијском структуром;</p> <p>- зна о значају и улози витамина у људском организму</p>		
--	--	--	--	--	--	--

Разред: Осми Наставни предмет : Хемија – допунска настава Годишњи фондчасова: 34 Недељни фондчасова: 1						
Тема	Садржај програма	Циљеви учења	Начин остваривања садржаја	Исходи	Активност ученика	Активност наставника
<p>МЕТАЛ И, ОКСИД И И ХИДРОКСИДИ</p>	<p>Метали у неживој и живој природи .</p> <p>Општа физичка и хемијска својства метала.</p> <p>Алкални и земноалкални метали.</p> <p>Гвожђе,</p>	<p>-Усвајање основних знања о металима</p> <p>-Ученик ће бити у стању да зна о заступљености метала у природи у елементарном виду и у једињењима;</p> <p>разуме основна физичка и својства метала, њихову практичну примену; зна да метали реагују са кисеоником и граде оксиде, који реагују са водом и граде хидроксиде; да се хидроксиди доказују индикаторима;</p> <p>саставља формуле оксида метала применом знања о валенци метала</p>	<p>Учење путем откривања и решавања проблема</p> <p>Експериментална</p> <p>Интерактивна</p> <p>Радионичарска</p> <p>Индивидуална и облици рада</p>	<p>-зна о заступљености метала и њихових једињења у природи;</p> <p>-зна физичка својства метала;</p> <p>-зна значење појмова хидроксид;</p> <p>- уме да примењује правила писања формула хидроксида.</p> <p>-зна начин добијања хидроксида;</p> <p>- зна да примењује начин доказивања хидроксида индикаторима;</p> <p>-разликује основну формулу оксиде, киселине и хидроксида; -зна својства и</p>	<p>-уочава</p> <p>-повезује</p> <p>-уређује</p> <p>- слуша</p> <p>- понавља</p> <p>- пише</p> <p>- поставља питања</p>	<p>-презентује</p> <p>- усмерава ученика</p> <p>- подстиче на размисање</p> <p>- организује</p> <p>- мотивише ученике</p> <p>- поставља питања</p>

	<p>бакар, алуминијум, олово и цинк, њиховелегуре и практичнапримена. Оксидметала и хидроксида, својства и примена.</p>		<p>Групи Фронтални</p>	<p>применеважнијихлегура</p>		<p>- дајеупутства - развијаинтересовањаученика - вреднује</p>
<p>НЕМЕТ АЛИ, ОКСИД И И КИСЕЛИНЕ</p>	<p>Неметали у неживој и живојприроди . Општафизичка и хемијка својстванеметала. Халогени елементи, сумпор, азот, фосфор и угљеник. Оксидинеметала и киселине, својства и примена.</p>	<p>Ученикћебити у стању да зна о заступљеностинеметала у природи уочавањесличности и разлика у заступљеностинеметала у неживој и живојприроди -Ученик ће бити у стању да зна основнафизичка својстваважнијихпредставниканеметала, -Ученикћебити у стању да зна својстванеметалаодређују њихову практичну примену, -знаданеметалиреагујусакисеоником и градеоксиде, -Ученикћебити у стању да саставља формуле оксиданеметала применом знања о валенцинеметала, -Ученик ће бити у стању да зна да оксидинеметала, које реагују са водом, сањом граде киселине,</p>	<p>Учење путем откривања и решавања проблем Експериментална Интерактивна Радионичарска Индивидуална и обликрада Групи Фронтални</p>	<p>-зна о заступљеностинеметала у природи уочавањесличности и разлика у заступљеностинеметала у неживој и живојприроди - зна основна физичка својстваважнијих представниканеметала, - зна својстванеметалаодређују њихову практичну примену, -знаданеметалиреагујусакисеоником и градеоксиде, -зна да саставља формуле оксиданеметала применом знања о валенцинеметала, - зна да оксидинеметала, које реагују са водом, сањом граде киселине,</p>	<p>-уочава -закључује -проверава - поставља питања - одговара на питања - водикомуникацију - упоређује - Изводи оглед - Решава задатке</p>	<p>- сугерише - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира - поставља питања - надгледа - организује - вреднује</p>

СОЛИ	<p>Добијање соли .</p> <p>Формуле соли и називи.</p> <p>Физичка и хемијска својства соли.</p> <p>Примена соли.</p>	<p>Ученик ће бити у стању да зна значење појма соли;</p> <p>зна и уме да саставља формуле соли на основу назива;</p> <p>зна и уме да саставља називе соли на основу формуле;</p> <p>Да уочава генетску повезаност оксида, киселина, хидроксида и соли; Ученик ће бити у стању да зна физичка својства соли;</p> <p>разликује на основу формула оксиде, киселине, хидроксида и соли;</p> <p>зна примене важнијих соли;</p>	<p>Учење путем о откривања и решавања проблем</p> <p>Експериментална</p> <p>Интерактивна</p> <p>Радионичарска</p> <p>Индивидуална и обликрада</p> <p>Групи</p> <p>Фронтални</p>	<p>- зна значење појма соли;</p> <p>- зна и уме да саставља формуле соли на основу назива;</p> <p>- зна и уме да саставља називе соли на основу формуле;</p> <p>- зна повезаност оксида, киселина, хидроксида и соли;</p> <p>- зна физичка својства соли;</p> <p>- разликује на основу формула оксиде, киселине, хидроксида и соли;</p> <p>- зна примене важнијих соли;</p>	<p>- уочава</p> <p>- повезује</p> <p>- уређује</p> <p>- слуша</p> <p>- понавља</p> <p>- пише</p> <p>- поставља питања</p> <p>- решава задатке</p>	<p>- презентује</p> <p>- усмерава ученика</p> <p>- подстиче на размишљање</p> <p>- мотивише ученике</p> <p>- поставља питања</p> <p>- даје упутства</p> <p>- развија интересовања ученика</p> <p>- организује</p> <p>- вреднује</p>
ОРГАНИСКА ЈЕДИЊЕЊА И ЊИХОВА ОПШТА СВОЈСТВА	<p>Својства атома угљеника и многобројност органских једињења.</p> <p>Функционалне групе и класе органских једињења.</p> <p>Општа својства органских једињења.</p>	<p>Ученик ће бити у стању да зна да су једињења угљеника, изузев оксида, угљенекиселине и њених соли (карбоната и хидрогенкарбоната) органска једињења;</p> <p>разуме да су различити начини повезивања угљеникових једињења узрок многобројности органских једињења;</p> <p>зна општа својства органских једињења.</p>	<p>Учење путем о откривања и решавања проблем</p> <p>Експериментална</p> <p>Интерактивна</p> <p>Радионичарска</p> <p>Индивидуална и обликрада</p> <p>Групи</p> <p>Фронтални</p>	<p>- зна да су једињења угљеника, изузев оксида, угљенекиселине и њених соли (карбоната и хидрогенкарбоната) органска једињења;</p> <p>- разуме да су различити начини повезивања угљеникових једињења узрок многобројности органских једињења;</p> <p>- зна општа својства органских једињења.</p>	<p>- уочава</p> <p>- повезује</p> <p>- уређује</p> <p>- слуша</p> <p>- понавља</p> <p>- пише</p> <p>- поставља питања</p> <p>- решава задатке</p>	<p>- сугерише</p> <p>- поставља проблем</p> <p>- подстиче</p> <p>- дискутује</p> <p>- анализира</p> <p>- мотивише</p> <p>- координира</p> <p>- показује илустрације</p> <p>- поставља питања</p> <p>- надгледа</p> <p>- организује</p> <p>- вреднује</p>

УГЉО ВОДО НИЦИ	<p>Подела угљоводоника.</p> <p>Номенклатура .</p> <p>Физичка својства угљоводоника.</p> <p>Полимери.</p> <p>Нафта и земногас.</p>	<p>Ученик ће бити у стању да зна састав, поделу и физичка својства угљоводоника;</p> <p>Умеће да саставља формуле и називе једноставнијих угљоводоника;</p> <p>зна састав, поделу и физичка својства угљоводоника;</p> <p>Ученик ће бити у стању да разликује алкене, алкене и алкинена основних молекулске и структурне формуле и на основу назива;</p> <p>Ученик ће бити у стању да саставља формуле и називе једноставнијих угљоводоника;</p> <p>Ученик ће бити у стању да зна да угљоводоник подлежу реакцији сагоревања у којој се ослобађа топлота; Знаће применити важније деривате нафте и земногаса; знаће применити важније полимера</p>	<p>Учеће путем откривања и решавања проблема</p> <p>Експериментална</p> <p>Интерактивна</p> <p>Радионичарска</p> <p>Индивидуална</p> <p>и облика</p> <p>Групе</p> <p>Фронтална</p>	<p>-зна састав, поделу и физичка својства угљоводоника;</p> <p>-зна да саставља формуле и називе једноставнијих угљоводоника;</p> <p>зна састав, поделу и физичка својства угљоводоника;</p> <p>-зна да разликује алкене, алкене и алкинена основних молекулске и структурне формуле и на основу назива;</p> <p>-зна да угљоводоник подлежу реакцији сагоревања у којој се ослобађа топлота</p> <p>-зна применити важније деривате нафте и земногаса</p> <p>знаће применити важније полимера</p>	<p>-уочава</p> <p>-повезује</p> <p>-уређује</p> <p>- слуша</p> <p>- понавља</p> <p>- пише</p> <p>- поставља питања</p> <p>- Изводи о глед</p> <p>- Решава задатке</p>	<p>- презентује</p> <p>- усмерава ученика</p> <p>- подстиче на размишљање</p> <p>- мотивише ученике</p> <p>- поставља питања</p> <p>- даје упутства</p> <p>- развија интересовања ученика</p> <p>- организује</p> <p>- вреднује</p>
ОРГА НСКА ЈЕДИ ЊЕЊА СА КИСЕ ОНИК ОМ	<p>Алкохоли – номенклатура, својства и примена.</p> <p>Карбоксилне киселине – номенклатура, својства и примена.</p> <p>Масне киселине.</p>	<p>Ученик ће бити у стању да уочава хидроксилну групу алкохола као функционалну групу која карактерише алкохола као класу органских једињења;</p> <p>Знаће да примењује правилану номенклатуру алкохола;</p> <p>Биће у стању да зна да су физичка и хемијска својства алкохола одређена присуством хидроксилне групе;</p> <p>Биће у стању да уочава функционалну групу карактеристичну за карбоксилне киселине;</p> <p>знаће да примењује правилану номенклатуру карбоксилних киселина;</p> <p>Биће у стању да зна физичка својства карбоксилних киселина.</p>	<p>Учеће путем откривања и решавања проблема</p> <p>Експериментална</p> <p>Интерактивна</p> <p>Радионичарска</p> <p>Индивидуална</p> <p>и облика</p> <p>Групе</p> <p>Фронтална</p>	<p>-зна да уочава хидроксилну групу алкохола као функционалну групу која карактерише алкохола као класу органских једињења;</p> <p>.зна да примењује правилану номенклатуру алкохола;</p> <p>-зна да су физичка и хемијска својства алкохола одређена присуством хидроксилне групе;</p> <p>-зна да уочава функционалну групу карактеристичну за карбоксилне киселине;</p> <p>зна да примењује правилану номенклатуру карбоксилних киселина;</p>	<p>-уочава</p> <p>-повезује</p> <p>-уређује</p> <p>- слуша</p> <p>- понавља</p> <p>- пише</p> <p>- поставља питања</p> <p>- Решава задатке</p>	<p>- сугерише</p> <p>- подстиче</p> <p>- дискутује</p> <p>- анализира</p> <p>- мотивише</p> <p>- координира</p> <p>- поставља питања</p> <p>- надгледа</p> <p>- организује</p> <p>- вреднује</p>

		Биће у стању да зна да су више масне киселине састојци примарних биомолекула-масти и уља;		- зна физичка својства карбоксилних киселина. - зна да су више масне киселине састојци примарних биомолекула-масти и уља;		
БИОЛОШКИ И ВАЖНА ОРГАНИЗМСКА ЈЕДИЊЕЊА	Масти и уља. Угљених хидрати Протеини. Витамини	Биће у стању да зна физичка својства масти и уља; Дазна о значају и улозима масти и уља у живим бићима; Биће у стању да зна шта су угљенихидрати и о њиховом значају и улози у живим бићима; Биће у стању да зна моносахариде, дисахариде и полисахариде; Ученик ће бити у стању да зна о практичној примени угљених хидрата; Ученик ће бити у стању да зна да су протеини природни полимери Биће у стању да зна о значају и улозима протеина у живим бићима; Данаводи животна мирица богата мастима и уљима, угљеним хидратима и протеинима; Ученик ће бити у стању да зна о значају и улозима витамина у људском организму;	Учеће путем откривања и решавања проблема Експериментална Интерактивна Радиониچارска Индивидуална и облика рада Групи Фронтални	- зна физичка својства масти и уља; - зна о значају и улозима масти и уља у живим бићима; - зна шта су угљенихидрати и о њиховом значају и улози у живим бићима; - зна моносахариде, дисахариде и полисахариде; - зна о практичној примени угљених хидрата; - да зна о значају и улозима протеина у живим бићима; - зна да наводи животна мирица богата мастима и уљима, угљеним хидратима и протеинима; - зна значај и улогу витамина у људском организму;	- уочава - повезује - уређује - слуша - понавља - пише - поставља питања - изводи оглед - решава задатке	- презентује - усмерава ученика - подстиче на размишљање - мотивише ученике - поставља питања - даје упутства - развија интересовања ученика - организује - вреднује
ХЕМИЈА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	Загађивачи, загађујуће супстанце и последице загађивања. Рециклажа.	Ученик ће бити у стању да зна о загађивачима ваздуха, воде и земљишта и мерама заштите; Знаће да редукује супстанцама и комерцијалним производима у складу са ознакама опасности, упозорења и	Учеће путем откривања и решавања проблема Експериментална	- зна о загађивачима ваздуха, воде и земљишта и мерама заштите; Зна да редукује супстанцама и комерцијалним производима у складу са ознакама опасности, упозорења и обавештења на амбалажи; Зна да се придржава правила о	- уочава - повезује - уређује - слуша - понавља - пише -	- сугерише - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира -

		<p>обавештења на амбалажи; Знаће да придржава се правила о начину чувања производа и одлагања отпада; Биће у стању да наведе загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта и описе њихову локалну животну средину;</p>	<p>Интерактивна Радионичарска Индивидуална и облици рада Групи Фронтални</p>	<p>начину чувања производа и одлагања отпада; - Зна да наведе загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта и описе њихову локалну животну средину;</p>	<p>поставља питања - Изводи закључке - Решава задатке</p>	<p>поставља питања - надгледа - организује - вреднује</p>
--	--	---	---	--	---	--

Циљ учења Технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности ученика	Активности наставника
<p>- упознавање ученика са новом граном технике – електротехником</p> <p>- оспособљавање ученика да схвате значај уштеде електричне енергије</p> <p>- упознавање ученика са штетним дејствима електричне енергије</p> <p>- упознавање ученика са занимањима у области електротехнике и мехатронике</p>	<p>Позавршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <p>- процени значај електротехнике, рачунарства и мехатронике у животном и радном окружењу;</p> <p>- анализира опасности од не правилно коришћења електричнихaparата и уређаја</p> <p>- познаје поступке пружања прве помоћи;</p> <p>- образложи важност енергетске ефикасности електричних уређаја у домаћинству;</p> <p>- повеже професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике са сопственим интересовањима</p>	<p>1. ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ (6)</p> <p>Увод у електротехнику, рачунарство и мехатронику.</p> <p>Електрична инсталација-опасност и мерезаштите.</p> <p>Примена електричнихaparата и уређаја у домаћинству, штедња енергије и енергетске ефикасности.</p> <p>Професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике.</p>	<p>У области Животно и радно окружење обрађују се садржаји првенствено везани за електротехнику, рачунарство и мехатронику.</p> <p>- Уз помоћ различитих медија потребно је, у најкраћим цртама, приказати развој ових гранатехнике као и њихову међусобну повезаност.</p> <p>Путем примера навести ученике да анализирају утицај развоја наведених области на савремен начин живота.</p> <p>Указати на допринос српских научника у развоју електротехнике и телекомуникација</p> <p>Правилну употребу електричнихaparата и уређаја у домаћинству треба представити ученицима што је могуће више на практичним примерима користећи доступна наставна средства и мултимедије, са посебним акцентом на уштеду енергије.</p> <p>Објаснити разред енергетске ефикасности електричних уређаја на основу којих ученик може извршити поређење електричних уређаја према ефикасности.</p> <p>Навести значај примене енергетске ефикасних уређаја са аспекта економије.</p> <p>- Посебно анализирати могуће опасности којима се могу десити приликом коришћења електричнихaparата и уређаја и евентуалне последице у случају непридржавања упутстава за њихово коришћење.</p> <p>Навести поступке деловања приликом струјног удара</p>	<p>Слушају Бележе</p> <p>Учествују у разговору</p> <p>Припремају мултимедијалних материјала</p> <p>Рад у паровима, малим и великим групама</p> <p>Истраживање и прикупљање података</p> <p>допуњавају информације, селекују тачне и нетачне исказе</p>	<p>- уводи ученике у свет електротехнике</p> <p>- објашњава значај коришћења електричне енергије по људски род</p> <p>- говори о штетности коришћења електричне енергије</p> <p>- наводи ученике да схвате значај штедње електричне енергије</p> <p>- наводи ученике да изабере занимање којим ће се бавити</p>
Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности ученика	Активности наставника

<p>- Упознавање ученика са електричним и електронским уређајима у саобраћајним средствима</p> <p>- Оспособљавање да разликује карактеристике електричних, хибридних и мотора са унутрашњим сагоревањем</p> <p>- Оспособљавање ученика да користе доступне телекомуникационе уређаје и сервисе</p>	<p>Позавршетку разреда ученици ће бити у стању да:</p> <p>- упореди карактеристике електричних и хибридних саобраћајних средстава са конвенционалним;</p> <p>- разумно значај електричних и електронских уређаја у саобраћајним средствима;</p> <p>- користити доступне телекомуникационе уређаје и сервисе;</p>	<p>2. САОБРАЋАЈ</p> <p>(6)</p> <p>Саобраћајна средства на електродвигачу – врсте и карактеристике. Хибридна возила.</p> <p>Електрични и електронски уређаји у саобраћајним средствима.</p> <p>Основне телекомуникације</p>	<p>Преглед карактеристика класичних саобраћајних средстава у базама окупаних електронским подсистемима, као и конструкцијама и функцијама средстава на електричног и хибридног возила. Препоручује се да ученици самостално, путем доступних извора знања, истраже предности и недостатке возила на електричног и хибридног возила. Упореди их са конвенционалним возилима. У овом случају могуће је користити различите наставне методе (метод пројектног наставе, проблемску, истраживачки рад).</p> <p>- Путем мултимедије приказати електрични и електронски систем код саобраћајних средстава (путничка возила, мопеди).</p> <p>Преношење података на даљину чини посебан сегмент саобраћаја.</p> <p>Потребно је ученицима приближити телекомуникациону технологију и указати на убрзани развој телекомуникационих система и њихову утицај на живот. У овом сегменту обрадити пренос информација путем аудио визуелних средстава (радио и телевизија), мобилне телефоније, GPS система, рачунарских и бежичних мрежа.</p>	<p>- Учествоју у разговору</p> <p>- Слушају</p> <p>- Бележе</p> <p>- Повезује претходна знања са новим</p> <p>- Усваја практична знања</p>	<p>- Подсећа ученике да су у претходним разредима учили о саобраћајним системима, намени, функционисању и организацији саобраћаја</p> <p>- Уз помоћ мултимедије упознаје ученике са хибридним возилима и њиховим главним карактеристикама</p> <p>Оспособљава ученике да правилно користе телекомуникационе уређаје</p>
---	---	--	--	--	--

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности ученика	Активности наставника
<p>- Оспособљавање ученика да класификују компоненте ИКТ уређаја према намени</p> <p>- Оспособљавање ученика да процени значај управљања процесима и уређаја помоћу ИКТ</p> <p>- Оспособљавање ученика да црта електричне шеме правилно користећи симболе</p> <p>- Оспособљавање ученика да користе софтвере симулације у раду електричних кола</p>	<p>Позавршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <p>– класификује компоненте ИКТ уређаја према намени</p> <p>– процени значај управљања процесима и уређаја помоћу ИКТ;</p> <p>– црта електричне шеме правилно користећи симболе;</p> <p>– користе софтвере симулације у раду електричних кола;</p> <p>– састави електромеханички модел и управљање помоћу интерфејса;</p>	<p>3. ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ (18)</p> <p>Основне компоненте ИКТ уређаја.</p> <p>Управљање процесима и стварима на даљину помоћу ИКТ.</p> <p>Основни симболи у електротехници.</p> <p>Рачунарска софтверска симулација у раду електричних кола.</p> <p>Израда и управљање електромеханичким моделом</p>	<p>Упознати ученике са основним симболима и ознакама које се користе у електричним шемама и оспособити их за њихово цртање.</p> <p>Приликом реализације ове активности користити једноставне шеме.</p> <p>Демонстрирати рад са софтвером симулације у раду електричних кола примереним узрасту и предзнањима ученика.</p> <p>Креирати вежбу у оквиру које ученици цртају електричну шему и користе рачунарску симулацију за приказ њеног функционисања.</p> <p>Уколико материјално-техничке могућности дозвољавају, ученици потом састављају електричну шему на радном столу и демонстрирају њен рад.</p> <p>Осмислити вежбе у којима ће ученици саставити и управљати електромеханичким моделима користећи ИКТ и интерфејс. Сложеност модела прилагодити условима и опреми са којом школа располаже. Комбиновати знања и вештине из програмирања које ученици поседују са појашњење функција и начина рада појединих елемената модела.</p> <p>Уколико ученици радесаразличитим моделима предвидети ве меза представљање појединачних решења у одељењу. У најкраћим цртама упознати ученике са могућностима управљања процесима и стварима на даљину помоћу ИКТ-а (Internet of Things – интернет ствари).</p> <p>Оспособити ученике да правилно читају и тумаче карактеристике компоненти ИКТ уређаја.</p> <p>Демонстрирати њихов изглед и рад у складу са условима у школи</p>	<p>- Учествоју у разговору</p> <p>- Слушају</p> <p>- Реализују вежбе користећи рачунарску симулације</p> <p>- Цртају техничке симболе</p>	<p>- Ослања се на усвојена знања ученика из техничког цртања у претходним разредима</p> <p>- Користи и даје предност дигиталној настави</p> <p>- Показује правилно коришћење рачунарских програма за цртање</p> <p>- Упознаје ученике са наменом основних рачунарских компоненти</p> <p>- Упознаје ученике са коришћењем рачунарских симулација</p>

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активнос ти ученика	Активности наставника
<p>- Упознавање ученика са начином производње, трансформације и преноса електричне енергије.</p> <p>- Оспособљавање ученика да схвати предност коришћења наизменичне струје у односу на једносмерну.</p> <p>- Упознавање ученика са светом електромагнетике</p> <p>- Оспособљавање ученика за правилно коришћење мерног инструмента</p> <p>- Упознавање ученика са електронским компонентама</p> <p>- Развијање код ученика интересовање за електронику;</p>	<p>Позавршетку разреда ученици ће бити у стању да:</p> <p>– објашњава систем производње, трансформације и преноса електричне енергије;</p> <p>– анализира значај коришћења обновљивих извора електричне енергије;</p> <p>– разликује елементе кућне електричне инсталације;</p> <p>– повеже електрично и/или електронско коло према задатој шеми;</p> <p>– користити мултиметар;</p> <p>- испита исправност електричног мотора</p>	<p>4. РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА (20)</p> <p>Електроенергетски систем.</p> <p>Производња, трансформација и пренос електричне енергије.</p> <p>Обновљиви извори електричне енергије.</p> <p>Електроинсталациони материјал и прибор.</p> <p>Кућне електричне инсталације.</p> <p>Састављање електричних кола</p> <p>Коришћење фазног испитивача и мерење електричних величина мултиметром.</p> <p>Електричне машине.</p> <p>Електротехнички апарати и уређаји у домаћинству.</p> <p>Основне електронике.</p> <p>Рециклажа електронских компоненти</p>	<p>На почетку изучавања ове области упознати ученике, на информативном нивоу, са електроенергетским системом наше земље.</p> <p>Штага чини, којим се употребљава електрична енергија, а којим потенцијал за производњу којима располажемо.</p> <p>Производњу, трансформацију и пренос електричне енергије објаснити уз помоћ мултимедије. У најкраћим цртама објаснити хидроелектране, термоелектране и нуклеарне електране, значај трансформатора електричне енергије у трансформаторским станицама, као и пренос електричне енергије далеководима и нисконапонском електричном мрежом, од произвођача до потрошача.</p> <p>Нагласити садржаје који су везани за живот и дело Николе Тесле.</p> <p>Када је у питању производња електричне енергије, део садржаја посветити обновљивим изворима електричне енергије. То су првенствено: соларне електране, ветроелектране (аероелектране), геотермалне електране, електране на биомасу, мини хидроелектране и постројења за сагоревање коксу и угља.</p> <p>Ово садржаје реализовати уз помоћ одговарајућег мултимедије. Са ученицима анализирати значај и предности производње и коришћења обновљивих извора електричне енергије са аспекта заштите животне средине.</p> <p>Уз помоћ узорака електроинсталационог материјала, као и огледног наставног средства, или цртежа и мултимедије, објаснити ученицима својства и примену електроинсталационог материјала</p>	<p>- Рад у пару у којем ће повезати струјно коло</p> <p>- Демонстрирају правилно коришћење прибора за мерење у електротехници</p> <p>- Учествоју у разговору</p> <p>- Слушају</p> <p>- Анализирају</p>	<p>- Упознаје ученике електроенергетским системом (производња, трансформација и пренос)</p> <p>- Подсећа ученике да су у претходним разредима учили о обновљивим изворима енергије</p> <p>- Упознаје ученике са електроинсталационим материјалом и прибором</p> <p>- Демонстрира правилно коришћење мултиметра</p> <p>- објашњава улогу елемената у електронском колу</p> <p>- објашњава улогу генератора у производњи електричне енергије</p> <p>- наводи врсте електричних мотора и њихов принцип рада</p> <p>- објашњава значај телекомуникационих уређаја</p>

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности ученика	Активности наставника
<p>- Оспособљавање ученика да самостално проналази информације потребне за израду модела користећи ИКТ-е.</p> <p>- Оспособљавање ученика да самостално/ тимски дефинише задатак у оквиру мини пројекта и представи алгоритам израде производа од идеје до реализације.</p> <p>- Оспособљавање ученика да самостално или у групи, у оквиру мини пројекта израде макете/модела, креира планску документацију користећи рачунарске апликације.</p> <p>- Оспособљавање ученика да самостално или у оквиру групе практично израђује изабрани модел,</p>	<p>Позавршетку разреда ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостално/ тимски истражује и осмишљава пројекат; - креира документацију, развије и представи бизнис план производа; - састави производ према осмишљеном решењу; - састави и управља једноставним школским роботом или мехатроничким моделом; - представи решење готовог производа/модела; - процењује свој рад и рад других и предлаже унапређење реализованог пројекта. 	<p>5. КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ (18)</p> <p>Моделовање електричних машина и уређаја. Огледа са електропанелима.</p> <p>Коришћење интерфејса за управљање помоћу рачунара.</p> <p>Израда једноставног школског робота са постојећих конструкција или из конструкторског комплета.</p> <p>Рад на пројекту:</p> <ul style="list-style-type: none"> - израда производа/модела; - управљање моделом; - представљање производа/модела. 	<p>У овом разреду треба окупити целину о обновљивим изворима енергије. С обзиром да је у претходним разредима било речи о механичким и топлотним претварачима енергије у осмом разреду тежиште је на електричној енергији.</p> <p>Модел који користе обновљиве изворе енергије ученици могу моделовати на различите начине.</p> <p>Једноначина је извођење огледа са електропанелима. У ту сврху довољно је радити на мањој плочи електропанела и помоћу мултиметара (универала) мерити промене у зависности од количине светла. У оквиру пројекта могуће је израдити модел ветрогенератора. Са интерфејсом ученици су се упознали на нивоу „црне кутије” (black box).</p> <p>Практично приказати како функционише интерфејс да би, у каснијој фази, могли применити стечена знања на неком пројекту.</p> <p>Ученици треба упознати са основним деловима интерфејса: напајање, улази и излази.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Проналазе информације, стварају идеју и дефинишу задатак - Израђују техничку документацију - Израђују модел - Одређују цену трошкова и вредност модела - Креирају рекламу за израђен производ 	<ul style="list-style-type: none"> - Подсећа ученике на алгоритам „Од идеје до реализације” - Помаже ученика у одабиру пројекта - Подсећа на безбедност коришћења електрика

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности ученика	Активности наставника
<ul style="list-style-type: none"> - Оспособљавање ученика да самостално открива и решава једноставне техничке и технолошке проблеме применом природних законитости у пракси. - Оспособљавање ученика да стекну основне предузетничке компетенције. - Оспособљавање ученика да правилно вреднује туђи и самовреднује сопствени рад. - Оспособљавање ученика да самостално представи свој производ у оквиру маркетинга. 			<p>С обзиром да је програм модуларног типа оставља се могућност да ученици изразе своје личне афинитете, способности, интересовања како би се определили за неке од понуђених могућности: израда модела електричних машина и уређаја, аутоматских система, робота, електронских склопова и модела који користе обновљиве изворе енергије. Садржај треба реализовати кроз ученичке пројекте, од графичког представљања замисли, преко планирања, извршавања радних операција, маркетинга до процене и вредновања. Потребно је да ученици користе податке из различитих извора, самостално проналазе информације о условима, потребама и начину реализације производа/модела користећи ИКТ, израђују производ/модел, поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног дабира алата и машина. Када је пројекат реализован, ученици представљају резултате до којих су дошли. Притома треба омогућити да се са самопроценом односно одређивањем оквирне цене трошкова и вредности израђеног модела приликом представљања производа/модела</p>		

КЉУЧНЕ РЕЧИ ПО ОБЛАСТИМА:

1. **Животно и радноокружење:**електротехника, електроника и мехатроника – кућни електрични апарати - енергетскаефикасност – електрична инсталација - опасности мерезаштитеодструјногудара -професије (занимања) у областиелектротехнике и електронике
2. **Саобраћај:**возиланаелектричнипогон -хибриднавозила – електрични и електронскиуређаји у аутомобилима – ТВ - радио - мобилнателефонија – интернет - рачунарскемреже - GPS
3. **Техничка и дигиталнаписменост:**симболи и шемеу електротехници- рачунарскипрограмизапројектовање и симулацијуструјнихкола-компоненте ИКТ уређаја - Internet of Things (Интернет ствари) - интерфејс технологија и роботика
4. **Ресурси и производња:**производња и пренос електричне енергије - електроинсталациони материјал и прибор - фазни испитивач и мултиметар - кућнеелектричнеинсталације–електричниуређаји у домаћинству – електроника – електронски елементи
5. **Конструкторскомоделовање:** стварањеидеје – дефинисањезадатка - алгоритам – планскадокументација – реализацијапројекта – самовредновање - оквирнацена – реклама

Предмет	Разред	Корелативнисадржаји	Међупредметнакомпетенција
Физика	VII	Енергија и снага	Решавањепроблема
Математика	VII	Координатнисистем	Математичкаписменост и основнекомпетенције у науци и технологији
Информатика и рачунарство	VII	Израдапрезентација	Дигиталнакомпетенција
Биологија	VIII	Заштитаживотнесредине,рециклажа	Одговоранодноспремаздрављу и околини
Техника и технологија	V	Ресурси и производња	Решавањепроблема

Физика	VI	Мерење	Математичка писменост и основне компетенције у науци и технологији
Физика	VIII	Електрична струја	Математичка писменост и основне компетенције у науци и технологији
Физика	VIII	Магнетно поље	Математичка писменост и основне компетенције у науци и технологији
Физика	VIII	Радсиле електричног поља. Напон	Математичка писменост и основне компетенције у науци и технологији
Физика	VIII	Мерење јачине струје и напона	Математичка писменост и основне компетенције у науци и технологији
Хемија	VII	Хемијски елементи	Комуникација
Техника и технологија	V	ИКТ уређаји	Дигитална компетенција
Техника и технологија	VI	Конструкторско моделовање	Решавање проблема

Праћење и вредновање

Ниво циља учења	Одговарајући начин оцењивања
Памтити (навести, препознати, идентификовати...)	Објективни тестови са допуњавањем кратких одговора, задаци са означавањем, задаци више струког избора, спаривање појмова
Разумети (навести пример, упоредити, објаснити, препричати...)	Дискусија на часу, мапе појмова, проблемски задаци,
Применити (употребити, спровести, демонстрирати...)	Проблемски задаци, симулације
Анализирати (систематизовати, приписати, разликовати...)	Решавање проблема

Евалуирати (проценити, критиковати, проверити...)	Проблемскизадаци
Креирати (поставитиhipотезу, конструисати, планирати...)	Истраживачкипројекти

Потребноје, такође, ускладитиоцењивање са његовомсврхом.

Сврхаоцењивања	Могућасредстваоцењивања
Оцењивањенаученог (сумативно)	Тестови, извештаји, усменоиспитивање
Оцењивањезаучење (формативно)	Посматрање, дијагностичкитестови, дневници, самоевалуација, вршњачкооцењивање, практичневежбе.

" Сл. гласник РС - Просветни гласник број 10/19				
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
ИКТ (Информационо – комуникациона технологија)	<p>Дискутовати о могућим начинима прикупљања података обраде прикупљених података, представљања података и преношења информација уз помоћ дигиталних уређаја у савременом друштву. Описати значење појма аутоматске обраде података и укратко описати различите могућности аутоматске обраде података. Представити изабрани програм за табеларне прорачуне и његову примену у различитим областима Увести <i>концепт радне табеле</i> у</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање, избор садржаја, метода и техника - организација реализација планираних активности - пренос информација - мотивација ученика - усмеравање и помоћ ученицима у раду - упознавање индивидуалних способности ученика и прилагођавање наставних садржаја њиховим могућностима 	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - посматрају - описују - упоређују - одговарају - дискутују - истражују - раде на рачунару - решавају проблеме - презентују - читају - вреднују - извештавају - анализирају 	<ul style="list-style-type: none"> - Математика 8. Графичко приказивање статистичких података - Информатика и рачунарство 7. - Дељење у облаку - Информатика и рачунарство 7. - Рад на дељеним документима

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", број 10/19

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>ИКТ(Информационо – комуникациона технологија)</p>	<p>изабраном програму Укратко описати улогу основних елемената радног окружења одабраног програма за табеларне прорачуне Увести појмове: <i>радна свеска, радни лист, ћелија, редколона и опсег ћелија</i> Описати поступак уноса података</p> <p>Скренути пажњу на то да програми тип података одређују аутоматски</p> <p>Истаћи разлику између категорије података и формата приказа</p> <p>Демонстрирати могућности копирања и премештања садржаја ћелија, редова, колона или опсега. Демонстрирати могућности уметања и брисања редова тј. колона, Приказати поступак снимања радне табеле, читавања података из снимљене радне табеле,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - развијање смисла за рад у колективу - развијање позитивног става и односа ученика према раду и средствима за рад 	<p>унесе и мења податке у табели;</p> <p>разликује типове података у ћелијама табеле;</p> <p>сортира и филтрира податке по задатом критеријуму;</p> <p>користи формуле за израчунавање статистика;</p> <p>представи визуелно податке на одговарајући начин;</p> <p>примени основне функције форматирања табеле, сачува је у пдф формату и одштампа;</p> <p>приступи дељеном документу, коментарише и врши измене унутар дељеног документа;</p> <p>разуме на које све</p>	

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", број 10/19

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>ИКТ(Информационо – комуникациона технологија)</p>	<p>као и увоза података из текстуалних датотека Приказ, форматирање и штампање података из табеле Планирање организације података, креирање радне табеле Планирање организације података Описати укратко појмове ентитет и атрибути. Објаснити да се подаци могу уносити било на један радни лист у једној табели</p> <p>или да користимо више табела односно више листова Описати појам сортирање Описати појам статистика</p> <p>Увести појам формуле, адресе ћелије и адресе распона ћелија</p> <p>Приказати употребу функција SUM, COUNT,</p>		<p>начине делимо личне податке приликом коришћења интернета;</p>	

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", број 10/19

Тема	Начин остваривања	Активност и наставник а	Активност и ученика	Међупредм етна повезаност
ИКТ(Информационо – комуникациона технологија)	<p>MAX, MIN, AVERAGE COUNTA, COUNTBLANK, AVERAGEA и слично</p> <p>Приказати употребу функције IF Приказати могућност копирања вредности израчунатих формулама Дефинисати филтрирање као поступак издвајања података Увести функције COUNTIF, SUMIF, AVERAGEIF</p> <p>SUBTOTAL</p> <p>COUNTVISIBLE</p> <p>SUMVISIBLE</p> <p>AVERAGEVISIBLE и слично. Приказати могућност визуелизације и упоређивања више серија података на истом графикону Форматирање табеле и припрема за штампу</p>		-	-

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", број 10/19

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Дигитална писменост</p>	<p>Отворити наставну тему разговором са ученицима чији је циљ да осигура њихово разумевање природе личних података и начина на које се они деле и злоупотребљавају у дигиталном окружењу Наставник треба да упозна ученике како се користе подаци које о корисницима интернета, њиховим активностима и понашању, прикупљају претраживачи интернет страница, саме интернет странице и друштвене мреже. Наставник треба да упозна ученике и са правима детета прописаним Конвенцијом о правима детета Наставник упознаје ученике са начинима сакупљања и обраде података. Уводи појам отворени подаци и</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање, избор садржаја, метода и техника - организација - реализација планираних активности - пренос информација - мотивација ученика - усмеравање и помоћ ученицима у раду - упознавање индивидуалних способности ученика и прилагођавање наставних садржаја њиховим могућностима развијање смисла за рад у колективу 	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - посматрају - описују - упоређују - одговарају - дискутују - истражују - раде на рачунару - решавају проблеме - презентују - читају - вреднују - извештавају - анализирају 	<ul style="list-style-type: none"> - Информатика и рачунарство 5 - Подаци и информације на интернету - -Информатика и рачунарство 5 - Правила понашања на интернету - Информатика и рачунарство 7. - препознавање непримерених садржаја - Техника и технологија 7.- Животно и радно окружење

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", број 10/19

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Дигитална писменост	појашњава начине проналажења, приступања и преузимања са нагласком да треба наводити извор са кога су преузети, приликом коришћења ових података. Врши се обрада појма вештачке интелигенције и њена примена. Садашњост и будућност вештачке интелигенције односно етичка питања.	-		

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", број 10/19

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Дигитална писменост</p>	<p>треба применити у те сврхе</p> <p>-Подсетити ученике на примере дељења садржаја који су општини и примењивани у претходним разредима</p> <p>Представити концепт рада изабраног дељеног диска (на пример: OneDrive, Google Drive ...) за организацију података</p> <p>-Описати и демонстрирати рад на дељеном тексту, резентацији или упитнику кроз активности на конкретном садржају</p> <p>Објаснити поступак креирања, додавања (отпремања са уређаја на дељени диск) и преузимања садржаја (са дељеног диска на уређај)</p> <p>Ученицима задати да испробају креирање, дељење и</p>		-	

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Рачунарство	Приказати како се у програмском језику могу унети низови података разног типа (Jupyter/Python). Описати смисао сваке од наведених статистика и њихово коришћење увежбавати на реалним примерима из домена блиских ученицима. Приказати ученицима могућност визуализације низова података у различитим облицима (линијски графикон, стубичасти графикон, секторски (пита) графикон). Приказати поступак анализе	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање, избор садржаја, метода и техника - организација - реализација планираних активности - пренос информација - мотивација ученика - усмеравање и помоћ ученицима у раду - упознавање индивидуалних способности ученика и прилагођавање наставних садржаја њиховим могућностима развијање смисла за рад у колективу 	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - посматрају - описују - упоређују - одговарају - дискутују - истражују - раде на рачунару - решавају проблеме - презентују - читају - вреднују - извештавају - анализирају 	-Математика 8. Графичко приказивање статистичких података

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", број 10/19

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
РАЧУНАРСТВО	појединачних колона табеле или групе колонаПриказати поступак сортирања табеле на основу неког кључафилтрирање табелеи фреквенцијску анализуПримена постојећих анализа на нове податке постаје веома једноставна, јер скриптови који описују поступак остају неизмењени и само је потребно изменити назив датотеке у којој се подаци налазе Обрада више скупова података истовремено се своди на то да се скрипт који обрађује податке из једне датотеке окружи петљом у којој се из листе узима једна по једна путања до датотеке са подацима који ће се обрађивати		-	-

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
ПРОЈЕКТИ А НАСТАВА	<p>Ослањајући се на праксу наставник реализује пројектни задатак и то 4 часа на крају првог и 4 на крају другог полугодишта. Може да се дефинише неколико тема пројектних задатака које погодују развијању међупредметних компетенција, подстичу иницијативу и креативност, функционализују раније стечена знања, као и формирање вредносних ставова ученика. И у овом разреду, пројектни задаци подразумевају корелацију и сарадњу са наставницима осталих предмета. Теме треба да буду што ближе реалном животу и релевантне за ученике. Приликом</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање, избор садржаја, метода и техника - организација - реализација планираних активности - пренос информација - мотивација ученика - усмеравање и помоћ ученицима у раду - упознавање индивидуалних способности ученика и прилагођавање наставних садржаја њиховим могућностима развијање смисла за рад у колективу 	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - посматрају - описују - упоређују - одговарају - дискутују - истражују - раде на рачунару - решавају проблеме - презентују - читају - вреднују - извештавају - анализирају 	<ul style="list-style-type: none"> - Сви предмети

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", број 10/19

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
ПРОЈЕКТНА НАСТАВА	дефинисања тема пројектних задатака, наставник може да се ослони и на пројекте који су реализовани претходне школске године и пројектне теме повеже са утврђивањем и евалуацијом њихових резултата.		-	

Међупредметне компетенције:

- Има позитиван и одговоран однос према учењу.
- Користи податке из различитих извора и начине добијања података и на основу тога процењује њихову поузданост, препознаје могуће грешке уз помоћ наставника.
- Користи информације у различитим симболичким модалитетима (табеларни, графички, текстуални приказ), чита, тумачи и примењује их, повезујући их са претходним знањем из различитих области.
- Уме да претражује, критички анализира и систематизује информације у електронском облику користећи одговарајућа средства ИКТ-а.
- Приликом решавања проблема уме да одабере средство ИКТ-а и да га користи на одговарајућ начин.
- Препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа
- при коришћењу ИКТ-а.
- Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу.
- Селектује, обрађује наводећи извор и аутора, чува и презентује податке у
- различитим форматима, укључујући и ИКТ.
- Разликује јавне и приватне податке и користи основна правила чувања
- приватности података.
- Има позитиван и одговоран однос према учењу.
- Самостално или консултујући друге особе (вршњаке, наставнике, родитеље)
- преиспитује начин решавања проблема, алтернативне начине решавања, тачност и прецизност решења.
- Активно и конструктивно учествује у раду групе или пара.

Током школске године обележиће се, израдом презентација, састављањем текстуалног рада, израдом паноа, летака, пројектима, активностима ученика и практичним радом, Дечија недеља, Недеља безбедног интернета, Дигитално насиље, Дан књиге, Истраживачки пројекат професионалне оријентације.

Међупредметна корелација је могућа са свим предметима.

Посебни садржаји који се издвајају:

- Математика 8. Графичко приказивање статистичких података
- Информатика и рачунарство 7.Дељење у облаку
- Информатика и рачунарство 7.Рад на дељеним документима
- Информатика и рачунарство 5 Подаци и информације на интернету
- Информатика и рачунарство 5.Правила понашања на интернету
- Информатика и рачунарство 7.препознавање непримерених садржаја
- Техника и технологија 7.-Животно и радно окружење
- Математика 8. Графичко приказивање статистичких података
- Информатика и рачунарство 6.-Пајтон програмски језик
- Информатика и рачунарство 5,6,7. Пројектни задатак
- Информатика и рачунарство 5,6.Мултимедијалне презентације
- Информатика и рачунарство 5.Подаци и информације на интернету
- Информатика и рачунарство 7.Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења

Оцењивање:

Наставник користи формативно и сумативно оцењивање. Вредновање остварености исхода се врши кроз: праћење остварености исхода у стицању знања, праћење развоја вештина при изради практичног рада ученика и активност на часу, пројектни задатак. Наставник прати, евидентира и оцењује активност ученика приликом извођења вежби, учешћа ученика у групном раду, његову спремност на сарадњу и укључивање у заједничко решавање појединих проблема, учениково учешће у дискусијама о појединим темама, међусобном оцењивању и самооцењивању и друго. Вредновање активности, када је тимски рад у питању, се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв.вршњачко оцењивање). У својој педагошкој документацији редовно бележи запажања о ангажовањима и постигнућима ученика, као и о остварености циљева. Наставник описом даје и своје препоруке. Сумативно оцењивање изводи оценама од 5 до 1 у складу са оствареношћу образовних стандарда.

Начин праћена остварености програма: усмена и писмена провера знања, практичан рад ученика, активност ученика приликом извођења вежби, пројекта, сарадње и укључивање у заједничко решавање појединих проблема.

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ ШКОЛСКЕ

РАЗРЕД VIII	Физичко и здравствено васпитање	ФОНД ЧАСОВА		
		ГОДИШЊИ	102	НЕДЕЉНИ

2022/2023

Циљ: Циљ учења предмета Физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Тема	Начин остваривања програма	Активности		Међупредметна повезаност
		Ученика	Наставника	
<p>ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ</p> <p>Основни садржаји Вежбе за развој снаге Вежбе за развој покретљивости Вежбе за развој аеробне издржљивости Вежбе за развој брзине Вежбе за развој координације Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности</p>	Применом одговарајућих метода, облика и форми рада Вежбањем у сали, школском дворишту и на отвореном игралишту за мали фудбал и рукомет, у кућним условима, приказ продукта активности и достављање путем Гугл учионице, имејлом или друштвеним мрежама.	Посматрају и прате ТВ часове слушају питају демонстрирају вежбају учествују у организацији такмичења практично примењују стечена знања на часовима и у реалном животу, користи ИКТ.	Планира организује демонстрира припрема, ПП презентације, квизове, анкете, прати мотивише Евидентира сублимира резултате умножава и доставља остварене резултате са тестова за развој моторичких способности	Математика Биологија Информатика и рачунарство
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И	Редовна настава, обавезне	Посматрају и	Планира	Биологија

<p>СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ</p> <p>Атлетика Истрајно трчање Спринтерско трчање. Штафетно трчање Скок удаљ. Бацања кугле. Скок увис (леђна техника). Бацање „вортекс-а“.</p> <p>Спортска гимнастика Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе: Тло Прескок Вратило Двовисински разбој Паралелни разбој Кругови Греда Проширени садржаји: На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби</p>	<p>физичке активности Кроз активности у Дечијој и Спортској недељи Кросевима (јесењи и пролећни) Такмичењем (унутар одељења и међуодељењским).</p> <p>Поделом ученика према полу , према нивоу усвојености вежби из претходног разред и њиховим способностима. Коришчењем станица, полигона, чувањем, помагањем , коришћењем паметне табле, примена ИКТ-а.</p>	<p>прате ТВ часове слушају питају демонстрирају вежбају учествују у организацији такмичења практично примењују стечена знања на часовима и у реалном животу, користи ИКТ.</p>	<p>организује демонстрира припрема, ПП презентације, квизове, анкете, прати мотивише, поставља у виртуелној учионици сублимира, систематизује вреднује</p>	<p>Математика Физика Музичко Ликовно</p>
<p>ОСНОВЕ ТИМСКИХ СПОРТСКИХ ИГАРА</p> <p>Одбојка: Елементи технике тактике. Игра уз примену правила.</p> <p>Футсал: Игра уз примену правила Елементи технике и тактике.</p> <p>Рукомет: Елементи технике и тактике Игра уз примену правила</p> <p>Кошарка:</p>	<p>Применом одговарајућих метода, облика и форми рада Вежбањем у сали, школском дворишту и на отвореном игралишту за мали фудбал и рукомет, одбојку, вежбање у сали уз музичку пратњу. Коришћењем станица, чувањем , помагањем.</p>	<p>Посматрају и прате ТВ часове слушају питају демонстрирају вежбају учествују у организацији такмичења практично примењују</p>	<p>Планира организује демонстрира припрема, ПП презентације, квизове, анкете, прати мотивише поставља у виртуелној учионици</p>	<p>Биологија Математика Физика Музичко</p>

<p>Елементи технике и тактике Игра уз примену правила Активност по избору. ПОЛИГОНИ Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима Елементарне игре</p>	<p>Примена ИКТ-а.</p>	<p>стечена знања на часовима и у реалном животу, користи ИКТ.</p>	<p>сублимира, систематизује вреднује.</p>	
<p>ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА Физичко вежбање и спорт Подела моторичких способности. Функција срчано-дисајног система. Основна правила и тактика спортских игара. Понашање на такмичењима и спортским манифестацијама. Чување и одржавање простора, справа и реквизита који се користе у вежбању. Превенција насиља у физичком васпитању и спорту. Решавање спорних ситуација. Коришћење писаних и електронских извора информација из области физчког васпитања и спорта. Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. Значај и улога физичког вежбања за професионална занимања у спорту, образовању, здравству, војсци, полицији и другим занимањима. Структура физичке културе (физичко васпитање, спорт и рекреација).</p>	<p>Формирање правилног односа према физичком вежбању, здрављу и раду; развијање и неговање фер-плеја; препо- знавање негативних облика понашања у спорту и навијању; вредновање естетских вредности у физичком вежбању, рекреацији и спорту; развијање креативности у вежбању; очување животне средине, као и развијање и неговање здравствене културе ученика. Примена ИКТ-а, онлајн настава.</p>	<p>Посматрају и прате ТВ часове, онлајн наставу, слушају питају демонстрирају вежбају учествују у организацији такмичења практично примењују стечена знања на часовима и у реалном животу, користи ИКТ.</p>	<p>Планира организује демонстрира припрема, ПП презентације, квизове, анкете, прати мотивише поставља у виртуелној учионици сублимира, систематизује вреднује. Користи разне плтформе за онлајн наставу.</p>	<p>Биологија Математика Музичко</p>
<p>Здравствено васпитање</p>	<p>Примена ходања, трчања у</p>	<p>Посматрају и</p>	<p>Планира</p>	<p>Биологија</p>

<p>Основни садржаји</p> <p>Утицај различитих вежбања на кардио-респираторни систем, скелетно-мишићни и организам уопште.</p> <p>Здравствено-хигијенске мере пре и после вежбања.</p> <p>Значај правилне исхране.</p> <p>Енергетски напаци и њихова штетност.</p> <p>Прва помоћ након површинских повреда, уганућа у прелома.</p> <p>Значај вежбања у природи.</p> <p>Чување околине при вежбању.</p> <p>Последице конзумирања дувана и алкохола и психоактивних супстанци</p> <p>Правилно конзумирање додатака исхрани.</p> <p>Мере заштите репродуктивног здравља у процесу вежбања</p>	<p>школском дворишту, стадиону, парку у различитим вр. условима</p> <p>Мерењем пулса и притиска;</p> <p>Коришћењем препорука о здравом начину исхране;</p> <p>Подела основних намирница према енерг. вредности, улога воде, воћа;</p> <p>Предавање утицај дувана алкохола и енергетских пића</p> <p>Обуком о примени прве помоћи кроз теретске и практичне часове уз помоћ активиста Црвеног крста.</p>	<p>прате ТВ часове, виртуелну учионицу, квизове, анкете, ПП</p> <p>презентације, слушају</p> <p>питају</p> <p>демонстрирају вежбају</p> <p>учествују у организацији такмичења</p> <p>практично примењују</p> <p>стечена знања на часовима и у реалном животу, користи ИКТ.</p>	<p>организује</p> <p>демонстрира</p> <p>припрема, ПП презентације, квизове, анкете,</p> <p>прати</p> <p>мотивише</p> <p>поставља у виртуелној учионици</p> <p>сублимира, систематизује</p> <p>вреднује.</p>	<p>Ликовно</p> <p>Математика</p>
---	---	--	---	----------------------------------

Кључни појмови: Васпитање, физичко вежбање, игра, здравље, хигијена, култура.

<p align="center">Физичко и здравствено васпитање Опште предметне компетенције</p>	
<p>Основне</p>	<p>Ученик је оспособљен за вођење бриге о властитом здрављу и здрављу околине. Препознаје и разуме законитости утицаја физичког вежбања на телесни статус. Препознаје важност физичког вежбања, хигијене тела, исхране, простора и правила безбедности током вежбања. Критички просуђује о облицима насиља у физичком васпитању, спорту и рекреативним активностима. Здравље околине. Са глобалном присутношћу и активношћу сваки појединац треба да призна своју одговорност према околини. Стално ћемо процењивати и побољшавати утицај на околину свих наших</p>

	активности и кроз конкретне акције ћемо представљати добар пример како показати поштовање и бригу за околину.			
Средње	Ученик се бави спортско-рекреативним активностима у циљу унапеђивања својих физичких способности и унапређивања здравих животних навика. Током вежбања сарађује, поштује индивидуалне разлике и помаже другима. Ученик самостално вежба у слободном времену.			
Напредне	Ученик је развио свест о властитим способностима, а тиме и о јачању самопоуздања и самопоштовања. Примењује разноврсне програме и облике индивидуалног и колективног вежбања, поштујући полне и индивидуалне разлике учесника у телесном вежбању.			
Тема	Специфичне предметне компетенције		Исходи	Образовни стандарди
Атлетика	основне	Ученик зна функцију и у стању је да изводи једноставне комплексе вежби обликовања; примењује програме за развој моторичких способности; зна основну технику индивидуалних и колективних спортских игара; познаје основна правила и елементе тактике спортских грана; током вежбања понаша се дисциплиновано и безбедно у односу на себе и друге; способан је да упореди вредности почетних и финалних резултата сопствених моторичких способности у односу на референтне вредности након завршетка разреда. Током вежбања сарађује, поштује индивидуалне разлике и помаже другима.	Ученик има правилно држање тела. Ученик зна правилно да трчи на кратким и средњим стазама Ученик зна како се врши измена штафетне палице . Ученик разуме значај трчања, основе тренинга и уме да укаже прву помоћ. Ученици знају да правилно бацају куглу леђном варијантом технике.	основни
	средње	Зна да физичка активност и спорт позитивно делују на психо-физички развој и здравље; ученик ће бити у стању да самостално састави и примени једноставније комплексе вежби обликовања и сложеније техничко – тактичке елементе спортске гране; правилно поступа у случају незгоде на часу и ван часа.		средњи

	напредне	Ученик је способен да самостално састави и изведе сложеније вежбе или комбинације вежби; самостално и у сарадњи са другима решава сложене тактичке атлетске задатке; препознаје основне законитости оптерећења у физичким и спортским активностима, промовише њихову улогу у унапређивњу здравља и превентивно деловање на настанак хроничних незаразних обољења и социо-патолошких појава.		напредни
Гимнастика	основне	Ученик зна функцију и у стању је да изводи једноставне комплексе вежби обликовања; примењује програме за развој моторичких способности; зна основну технику индивидуалне и колективне спортске гимнастика; познаје основна правила и елементе тактике спортских грана; током вежбања понаша се дисциплиновано и безбедно у односу на себе и друге; способен је да упореди вредности почетних и финалних резултата сопствених моторичких способности у односу на референтне вредности након завршетка разреда. Током вежбања сарађује, поштује индивидуалне разлике и помаже другима.	Ученик уме да уради основне и сложеније вежбе на тлу Ученик уме да изведе прескоке преко козлића. Ученик је оспособљен да стечена умења, знања и навике користи у игри и такмичењима. Ученик развија вољне квалитете. Ученик уме да чува, помаже и поштује сигурносна правила.	основни
	средње	Зна да физичка активост и спортска гимнастика позитивно делују на психо-физички развој и здравље; ученик ће бити у стању да самостално састави и примени једноставније комплексе вежби обликовања и сложеније техничко – тактичке елементе спортске гимнастике; правилно поступа у случају незгоде на часу и ван часа.		средњи
	напредне	Ученик је способен да самостално састави и изведе сложеније вежбе или комбинације вежби; самостално и у сарадњи са другима решава сложене тактичке гимнастичке задатке; препознаје основне законитости оптерећења у физичким и спортским активностима, промовише њихову улогу у унапређивњу здравља и превентивно деловање на настанак хроничних незаразних обољења и социо-патолошких појава.		напредни

Оdboјка Футсал Рукомет Кошарка	основне	Ученик зна функцију и у стању је да изводи једноставне комплексе вежби обликовања; примењује програме за развој моторичких способности; зна основну технику колективних спортских игара; познаје основна правила и елементе тактике спортских грана; током вежбања понаша се дисциплиновано и безбедно у односу на себе и друге; способан је да упореди вредности почетних и финалних резултата сопствених моторичких способности у односу на референтне вредности након завршетка разреда. Током вежбања сарађује, поштује индивидуалне разлике и помаже другима.	Ученик примењује основне и сложеније елементе технике и тактике одбојкашке игре у игри преко мреже. Ученик зна основна правила одбојкашке игре. Ученик учествује у организацији одбојкашког такмичења. Ученик формира вољне квалитете. Ученик има развијен такмичарски дух и осећај за фер плеј.	основни
	средње	Зна да физичка активост и спорт позитивно делују на психо-физички развој и здравље; ученик ће бити у стању да самостално састави и примени једноставније комплексе вежби обликовања и сложеније техничко – тактичке елементе спортске гране; правилно поступа у случају незгоде на часу и ван часа.		средњи
	напредне	Ученик је способан да самостално састави и изведе сложеније вежбе или комбинације вежби; самостално и у сарадњи са другима решава сложене тактичке задатке колективних спортских игара; препознаје основне законитости оптерећења у физичким и спортским активностима, промовише њихову улогу у унапређивњу здравља и превентивно деловање на настанак хроничних незаразних обољења и социо-патолошких појава.		напредни

Хоризонтална и вертикална повезаност VIII разред

Предмет		Разред	Корелативни садржаји	
Повезаност међу предметима у оквиру разреда		Хоризонтална повезаност	Повезаност међу предметима у оквиру разреда	Вертикална повезаност
Физичко и здравствено васпитање	Математика	Спорт и спортске дисциплине Облици спортских игралишта и њихових појединих делова, реквизити, формације за вежбање	Кругобим и површина, рачунске операције сабирања, множења евидентирања математичких података	Мерења, евидентирања, разбројавања, збрајања обрада података
	Биологија	Моторичке вештине, спортске дисциплине, плес Елементи атлетике, гимнастике, одбојке, футсал, рукомет, кошарка Правилна исхрана Пружање прве помоћи	Грађа човечијег тела – Мишићни и нервни систем, систем органа за дисање Редовна исхрана - јеловник Повреде и прва помоћ	МБИ
	Информатика и рачунарство	Здравствено васпитање ММС Здрава исхрана и спортски начин живота Примена ИКТ-а у праћењу наставе на даљину.	Заштита здравља ММС Гугл учионица, видео материјали са јутјуб канала, геђети, обрада слика, Гугл мит, имејл	Мерења – статистика обрада података, ПП презентација
	Физика	Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине Елементи атлетике, гимнастике, одбојке, футсал, рукомет, кошарка	Момент силе-померање тежишта тела, отпор, сила гравитације, густина течности	Мерне јединице за дужину, масу време
	Музичка култура	Моторичке вештине, спортске дисциплине, Вежбе обликовања, елементи атлетике, гимнастике, одбојке, футсал, рукомет, кошарка.	Темпо кретања, изражајност, складност, координација покрета	Креативност покрета, развој слуха

Начин праћења остварености програма:

У настави физичког васпитања се прати и вреднује:

- Стање моторичких способности - спроводи се у простору координације, статичке, репетитивне и експлозивне снаге, гipкости и издржљивости. Мерење се врши помоћу мерних инструмената (тестова) ваљаних и поузданих мерних карактеристика.

Мерење се спроводи уз увежбавање одређеног програмског задатка, како се не би губило расположиво време за вежбање, а динамика је утврђенаупутством.

- Достигнут ниво савладаности моторних знања, умења и навика - спроводи се према утврђеним минималним образовним захтевима.

- Однос ученика према раду - прати се током целе школске године и то: кроз контролу уредности ношења и хигијене опреме за вежбање, редовног присуствовања на часовима физичког васпитања, доследног извршавања радних задатака, ангажовања у спортском животу школе.

Формативно и сумативно оцењивање:

Редовно проверавање постигнућа и праћење напредовања које се обавља полазећи од ученикових способности, степена спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом оцењивања узимају се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа, могућности и ангажовање ученика у наставном процесу. Формативно се евидентира у педагошкој документацији наставника, а сумативно у дневник.

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (од 5. до 8. разреда)				
НАСТАВНА ТЕМА	ДОВОЉАН 2	ДОБАР 3	ВРЛО ДОБАР 4	ОДЛИЧАН 5
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Уме да примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе.	Уме правилно да изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања.	Правилно одржава равнотежу у различитим кретањима.	Ученик користи висок ниво техничко-тактичких знања, демонстрира сложеније комплексе вежби и кретања.
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ *Атлетика *Спортска	Ученик показује мањи степен активности и ангажовања, уз велику помоћ наставника успева да примени одређене вежбе, односно захтеве који су утврђени у већем	Ученик показује делимични степен активности и ангажовања, уз велику помоћ наставника успева да примени одређене вежбе,	Ученик показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања, уз мању помоћ наставника у потпуности, самостално испуњава захтеве који су	Ученик показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања, где ученик у потпуности самостално, без помоћи наставника испуњава

<p>гимнастика</p> <p>*Основе тимских, спортских и елементарних игара</p> <p>*Полигони</p>	<p>делу основног нивоа постигнућа, одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа и ангажовање ученика добија оцену довољан (2)</p>	<p>односно захтеве који су утврђени и на основном и већим делом на средњем нивоу стандарда постигнућа, одређеним индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз ангажовање ученик добија оцену добар (3)</p>	<p>утврђени и на основном и на средњем нивоу, као и део захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа, одређеним индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз висок степен ангажовања добија оцену врло добар (4)</p>	<p>захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и у већини захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа, одређеним индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз веома висок степен ангажовања, добија оцену одличан (5)</p>
---	---	---	---	---

Самовредновање ученика је процес освешћивања и размишљања о властитоме процесу учења и постигнућа.

Сумативно вредновање (вредновање наученог) јесте вредновање које подразумева процену степена учениковог постигнућа на крају процеса учења (наставне целине, полугодишта те године учења и поучавања).

ВАННАСТАВНЕ И ВАНШКОЛСКЕ АКТИВНОСТИ

СПОРТСКИ САДРЖАЈИ

Активност	Разред	Местореализације
Атлетика - секција	5 - 8	велика физкултурна сала, школско двориште, стадион
Фудбал - секција	5 - 8	велика физкултурна сала, школско двориште, стадион
Рукомет - секција	5 - 8	велика физкултурна сала, школско двориште, стадион
Кошарка - секција	5 - 8	велика физкултурна сала, школско двориште, стадион
Одбојка - секција	5 - 8	велика физкултурна сала, школско двориште, стадион
Стонитенис - секција	5 - 8	спортска дворана

СЛОБОДНИ САДРЖАЈИ

Назив	Време реализације	Место реализације	Учесници	Реализатори	Садржај
1300 каплара - трка	Септембар	Школско двориште	Ученици 1 – 8 разред	Актив наставника физичког васпитања	Кружна трка дефинисана правилима
Ролеријада	Почетак октобра	Градски трг		Сви наставници из школе	Спортске игре традиционална надметања
Ревизијалне спортске утакмице наставници ученици	Новембар – мај	Физкултурна сала	Репрезентација школе		Фудбал, кошарка, рукомет, одбојка
Недеља школског спорта – дани традиционалних игара	Април – мај	Школски простор, ближа околина града	Ученици 1 – 8 разред	Актив наставника физичког васпитања	Полигони, штафетне игре, шах, пешачке туре
Спортска такмичења	Септембар – јун	Физкултурна сала, школско двориште	Ученици 5 – 8 разред		Спортске секције
Излети, екскурзије	Током школске године	На територији Р. Србије	Ученици 5 – 8 разред		Планинарење, клизање; излети (једнодневни)

Назив наставног програма: **Верска настава**

Разред: осми

Годишњи фонд часова: 34

Врста програма: изборни

Циљ учења наставног програма: Онтолошке последице православне тријадологије по човека и створени свет.

Опште предметне компетенције: На крају основног образовања кроз верску наставу ученик је стекао основна знања из Православног катихизиса, религијска и историјска знања и вештине неопходне за даље учење, разумевање улоге религије у историји цивилизације, критичког сагледавања савременог света, његових историјских корена. Има развијену свест о свом личном, као и о локалном, националном, европском и глобалном идентитету у духу толеранције и поштовања различитих религија, култура и обичаја. Одговорно се односи према културно-историјском наслеђу и препознаје Цркву као Тело Христово (литургијска пројава Цркве).

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин остваривања	Активности	
					наст.	учен
*Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса; - Установити каква су знања стекли и какве ставове усвојили ученици у претходном разреду школовања.	I – УВОД - Упознавање са садржајем програма и начином рада	По завршетку теме ученик ће: - моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 8. разреда основне школе; - моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. - бити мотивисан да похађа часове Православног катихизиса	Компетенција за учење: -Има позитиван и одговоран однос према учењу; -- Способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује, открива и повезује нова знања; користи могућности ваншколског учења; негује и развија лична интересовања. Одговорно учешће у демократском друштву: Има позитиван став према поштовању људских права и слобода;	Вероучитељ треба стално да има на уму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве.	Упознаје предзнања ученика; Организује наставни процес; Демонстрира; Пружа помоћ и подршку; Мотивише ученике; Прати индивидуалне способности, интелектуалне и сазнајне промене код ученика; Укључује ученике у литургијски живот; Подстиче ученике, даје савете; Уводи ученике у нове термине; Јасно формулише проблеме и задатке; Објашњава, врши проверу, даје смернице за рад.	Активно слушају (усмеравају пажњу, питају); Решавају проблеме (уочавају их, дефинишу, процењују); Учествују у комуникацији (дискутују, постављају питања); Сарађују са другима; Мисле (процењују, објашњавају, претпостављају, закључују, повезују постојеће знање са новим).

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин остваривања	Активности	
					наст.	учен
<ul style="list-style-type: none"> - Продубити код ученика знање о човеку као икони Божијој у свету; - Развити свест код ученика о неопходности живота у заједници; - Развити свест код ученика да је грех злоупотреба слободе; - Омогућити ученицима основ за разумевање хришћанског појма слободе; - Подстаћи ученике на узајамну љубав и поштовање; - Подстаћи ученике на стално преиспитивање свог живота. 	<p>II - ЧОВЕК ЈЕ ИКОНА БОЖИЈА</p> <ul style="list-style-type: none"> - Човек - икона Божја и свештеник твари; - Хришћанско схватање личности; - Грех као промашај човековог назначења; - Две велике заповести о љубави; - Слобода и љубав у хришћанском етосу. 	<ul style="list-style-type: none"> - моћи да увиди да је човек икона Божија јер је слободна личност и да је служба човекова да буде спона између Бога и света; - моћи да увиди да се човек остварује као личност у слободној заједници љубави са другим; - бити подстакнут да учествује у литургијској заједници; - моћи да сагледа грех као промашај људског назначења; - моћи да разликује слободу од самовоље; - моћи да увиди да човек може бити роб својих лоших особина и навика; - бити подстакнут да увиди вредност ближњега у сопственом животу; - моћи да усвоји став да једино кроз љубав човек може превазићи конфликт; - моћи да вреднује своје поступке на основу Христових заповести о љубави. 	<p>Понаша се одговорно, хумано и толерантно у друштву; Негује своју националну културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу; Промовише позитивне вредности друштва у различитим активностима (нпр. хуманитарне, еколошке, културно-уметничке акције; борба против насиља и дискриминације по било ком основу (нпр. верском, националном, родном, узрасном, етничком...); акције против болести зависности, злостављања животиња итд.).</p>	<p>На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.</p> <p>Врсте наставе: Настава се реализује кроз следеће облике наставе: -теоријска настава (33 часа) -практична настава (1 час)</p>		

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин остваривања	Активности	
					наст.	учен
<p>- Омогућити ученицима основ за правилно разумевање хришћанског подвига;</p> <p>- Упутити ученике на смисао подвига светитеља;</p> <p>- Објаснити ученицима начин, смисао и циљ поста;</p> <p>- Упознати ученике са Житијима Светих;</p> <p>- Развити евхаристијски етос код ученика.</p>	<p>III - ПОДВИЖНИЧКО – ЕВХАРИСТИЈСКИ ЕТОС</p> <p>-Хришћански подвиг;</p> <p>- Примери подвига: свети људи су имали различите подвиге;</p> <p>- Хришћански пост (духовни смисао, начин поста, евхаристијски, једнодневни и вишедневни пост);</p> <p>- Основне хришћанске врлине;</p> <p>- Евхаристијски поглед на свет.</p>	<p>- моћи да увиди да је подвиг начин живота у Цркви;</p> <p>- моћи да препозна различите подвиге као путеве који воде ка истом циљу;</p> <p>- моћи да објасни кад и како се пости;</p> <p>- моћи да увиди смисао и значај поста;</p> <p>- бити подстакнут на пост и молитву као начин служења Богу;</p> <p>- бити подстакнут да развија хришћанске врлине;</p> <p>- бити подстакнут да се критички односи према својим поступцима;</p> <p>- бити подстакнут да чита Житија Светих;</p> <p>- бити подстакнут да заснује свој однос према Богу на захвалности.</p>	<p>Естетичка компетенција:</p> <p>Показује позитиван однос према сопственој и култури других заједница, упознаје и разуме њихове вредности, повезује културну и природну баштину са историјским и географским контекстом и доприноси очувању природних и културних добара;</p> <p>Показује осетљивост за еко-културу и културу свакодневног живљења и има критички однос према употреби и злоупотреби природе</p>	<p>Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у</p> <ul style="list-style-type: none"> • учионици; <p>Практична настава се реализује у</p> <ul style="list-style-type: none"> • цркви – учешћем у литургијском сабрању; <p>Дидактичко методичка средства за реализацију наставе: Реализација програма се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема.</p>		

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин остваривања	Активности	
					наст.	учен
<p>- Указати ученицима на значај личне и саборне молитве;</p> <p>- Објаснити ученицима важност Литургије; тумачењем значења речи Евхаристија и Литургија:</p> <p>- Указати ученицима да је литургијско сабрање израз Цркве као Тела Христовог;</p> <p>Указати ученицима на целину литургијског догађаја као узајамног даривања Бога и његовог народа;</p> <p>- Упознати ученике са смислом и основним елементима Литургије;</p> <p>- Подстаћи ученике на заједничко учешће у богослужењима;</p> <p>- Објаснити ученицима динамику богослужбеног времена.</p>	<p>IV – ЛИТУРГИЈА</p> <p>- Молитва - лична и саборна;</p> <p>- Црква је Тело Христово;</p> <p>- Божанствена литургија – Проскомидија; Литургија речи: (јектенија, мали вход, читања); Евхаристија: (велики вход, анафора, Молитва Господња, причешће);</p> <p>- Литургијски простор (делови храма);</p> <p>- Повезивање времена са литургијским доживљајем вечности (дневни, недељни и годишњи богослужбени круг).</p>	<p>- моћи да увиди да је молитва разговор са Богом;</p> <p>- бити подстакнут да преиспита и обогати свој молитвени живот;</p> <p>- моћи да схвати личну молитву као припрему за саборну молитву;</p> <p>- моћи да објасни значење речи Литургија и Евхаристија;</p> <p>- моћи да однос међу члановима Цркве пореди са повезаношћу удова у људском телу;</p> <p>- моћи да препозна неке од елемената Литургије;</p> <p>- моћи да увиди да Молитва Господња има литургијску основу;</p> <p>- моћи да наведе најважније делове храма и препозна њихову богослужбену намену;</p> <p>- моћи да именује нека богослужења и да зна да постоје покретни и непокретни празници;</p> <p>- бити подстакнут да активније учествује у богослужењима.</p>	<p>Комуникација:</p> <p>Користи на одговарајући и креативан начин језик и стил који је специфичан за различите дисциплине; кроз комуникацију негује културу изражавања и чува језички идентитет.</p> <p>Одговоран однос према околини:</p> <p>Уочава чиниоце и понашања који нарушавају природу и квалитет животне средине у широј околини и свакодневном животу; развија свест о положају човека у природи и његовој одговорности за стање животне средине и природе.</p>	<p>Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава</p>		

Циљ	Садржај	Исходи	Специфичне међупредметне компетенције	Начин остваривања	Активности	
					наст.	учен
<ul style="list-style-type: none"> - Објаснити ученицима да је Царство Божије крајњи циљ историје; - Указати ученицима на повезаност између васкрсења мртвих и Царства Божијег; - Објаснити ученицима појам обожења указујући им на библијски опис Преображења Господњег; - Развијање свести ученика да је Литургија икона Царства Божијег; - Упознати ученике са сведочанствима присуства Божијег у овом свету (чуда, мошти...); - Предочити ученицима улогу Цркве у свету; - Пружити ученицима основно знање о икономији 	<p>V - ЦАРСТВО БОЖИЈЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> –Царство Божије – циљ стварања; - Васкрсење мртвих и живот будућег века; - Етос хришћана као сведочанство Царства Божијег; - Обожење – живот у савршеној заједници с Богом и другима; - Знаци присутва Царства Божијег у овом свету (чуда, мошти...); - Икона – прозор у вечност. 	<ul style="list-style-type: none"> - моћи да објасни да је Бог створио свет са циљем да постане Царство Божије; - моћи да објасни да Царство Божије у пуноћи наступа по другом Христовом доласку и васкрсењу мртвих; - моћи да објасни да је Бог створио човека као сарадника на делу спасења; - моћи да препозна да је Литургија икона Царства Божијег; - бити подстакнут да активније учествује у Светој Литургији. - моћи да преприча догађај Преображења Господњег; - моћи да повеже појмове светости и обожења са дејством Светога Духа; - моћи да препозна да је предукус Царства Божијег присутан у моштима, чудотворним иконама, исцељењима; - моћи да препозна разлику између православне иконографије и световног сликарства; - моћи да препозна икону као символ Царства Божијег; - бити подстакнут да на правилан начин изражава поштовање према хришћанским светињама; - моћи да уочи у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса у 8. разреду, 	<p>Дигитална компетенција:</p> <p>Уме да представи, организује и обликује одређене информације користећи на ефикасан начин могућности ИКТ средства.</p>	<p>Имајући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика. Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом</p>		

Духа Светога; - Упознати ученике са иконографијом као изразом есхатолошког стања света и човека.		као и у целом циклусу.		који постаје извор и пуноћа његовог живота.		
---	--	------------------------	--	---	--	--

Кључни појмови: компетенција, равноправност различитих заједница, родном, етничком, естетичка, традиција и културни идентитет, култура, еко-култура, језички идентитет, живљење, неговање, дијалог, критички ефикасан, ИКТ средство.

Формативно и сумативно оцењивање: У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно. Оцењивање се врши описном оценом и то:

- Истиче се;
- Дobar;
- Задовољава;

Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз:

- усмено испитивање;
- писмено испитивање;
- посматрање понашања ученика.

Корелативни садржаји:

Ликовна култура:

- контраст, хармонија, јединство и динамика у простору;
- православна иконографија;
- визуелна метафорика (симбол, амблем, знак).

Српски језик:

- народне епске песме о ослобођењу Србије;
- *Све ће то народ позлатити*, Л. Лазаревић;
- *Пропаст царства српскога* - епска народна песма;
- *Горски вијенац* – Петар Петровић Његош;

- *Житије Светог Саве* – Теодосије.

Специфичне предметне компетенције:

- Ученик разуме разлику између природе и личности у Богу;
- Ученик разуме онтолошке последице православне тријадологије по човека и створени свет;
- Ученик разуме да је личност заједница слободе са другом личношћу, да је човек апсолутно и непоновљиво биће у заједници са другом личношћу;
- Ученик разумеју антрополошке последице Богочовечанске личности Христове;
- Ученик зна да је Црква Тело Христово (литургијска пројава цркве);
- Ученик зна да само љубављу препознајемо другога;
- Ученик схвата да је будуће Царство Божије узрок стварања и постојања и света и људи.

„Сл. гласник РС - Просветни гласник", 11/2019-61

Тема	Активности ученика	Активности наставника	Међупредметна повезаност
<p>ЉУДСКА ПРАВА</p> <p>Заједница припадника различитих културних група</p> <p>ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО</p> <p>Родна (не)равноправност</p> <p>ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ</p> <p>Медији</p> <p>ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ</p> <p>Вредности грађанског друштва</p>	<ul style="list-style-type: none"> -записују -уочавају -анализирају -запажају -разликују -повезују -закључују -примењују -дефинишу -класификују -упоређују - усвајају - наводе примере -демонстрирају -илуструју -излажу -раде презентацију -дефинишу -класификују -упоређују - усвајају -примењују осмишљавају -коментаришу -откривају -истражују -анализирају 	<ul style="list-style-type: none"> -усмеравају -прате -подстичу -мотивишу -наводе -организују -реализују -посматрају -дискутују -стварају -разговарају -истичу -наглашавају -упућују -саопштавају -најављују -вреднују -наводе -оцењују -процењују -коментаришу -помажу -оспособљавају 	<p>Историја и Српски језик и књижевност, јер имају садржаје који се односе на појаве као што су мултикултуралност, ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам, родно засновано насиље. Поред ова два предмета, веза се може направити и са Биологијом, чији програм за осми разред, у оквиру теме Човек и здравље, предвиђа да се ученици баве питањима родног и полног идентитета, наравно у контексту хормонских активности и индивидуалне генетичке варијабилности што се природно надовезује на садржај овог програма у делу Родна (не)равноправност.</p>

	-тумаче -доносе свој суд -презентују -описују -препричавају -групишу -глуме -читају -казују -рецитују -дискутују -стварају		
--	---	--	--

I-КЉУЧНИ ПОЈМОВИ: патриотизам, ксенофобија, интеркултуралност, медији, родна равноправност и родно засновано насиље

II- КОМПЕТЕНЦИЈЕ И НАЧИНИ ЊИХОВОГ ОСТВАРИВАЊА

ОПШТА КОМПЕТЕНЦИЈА Активно учешће у грађанском животу и друштву.

СПЕЦИФИЧНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

ЗНАЊЕ: Зна своје особености и различитости у односу на друге и препознаје особености и различитости других и уважава их. Разуме место и улогу детета као грађанина у друштву. Разуме функционисање нивоа и органа власти као и мере власти. Зна права и одговорности грађана на нивоу заједнице. Разуме место, улогу и одговорност државе, друштва, породице и детета у унапређивању положаја деце у једном друштву. Разуме појмове: право, једнакост, правда. Зна којим међународним и домаћим организацијама и институцијама може да се обрати у циљу заштите и остваривања дечјих права. Разуме улогу и значај медија у савременом друштву.

ВЕШТИНЕ: Слободно изражава своје ставове, мишљења и подстиче и прихвата ставове, идеје, мишљења и осећања других. Учествоје у раду тима. Предлаже мере органима власти за побољшање квалитета живота у заједници. Критички расуђује, одговорно одлучује и дела. Укључује се у активности школе, локалне заједнице и укључује се при доношењу одлука. Укључује се у решавање проблема у школи, локалној заједници у циљу побољшања квалитета живота заједнице. Уме да тражи информацију и да даје информације у писаној и усменој форми; уме да користи медије у сврху пласирања информације. Критички разматра информације добијене преко различитих медија.

СТАВОВИ: Свест о себи као појединцу/појединки и свест о припадности групи, локалној заједници, земљи, свету. Разумевање и уважавање различитости. Прихватање концепта људских права и једнакости као основе за солидарност и одговорност у заједници, прихватање родне равноправности. Разуме појмове: право, једнакост, правда. Спремност да учествује у демократском одлучивању на свим нивоима у школи.

Склоност волонтирању и учешће у грађанским активностима, пружање подршке различитим иницијативама и облицима грађанског активизма у школи и локалној заједници. Спремност на поштовање вредности и приватности других са спремношћу да реагује на ситуације дискриминације, насиље, говор мржње... Критичко прихватање информација које добија из медија.

III ОЦЕЊИВАЊЕ (ФОРМАТИВНО): Континуирано се прати напредовање ученика у достизању исхода, посебно оних који су кумулативни и који се не наводе у програму за осми разред, већ су у претходним програмима, али се подразумева да се они и даље подржавају и развијају. Повезује све оно што је рађено. Највећи број ученика похађа Грађанско васпитање континуирано током циклуса, многи од њих и свих осам разреда и зато је важан процес интегрисања обрађиваних садржаја и провера остварености исхода. Кључни показатељи напредовања у овом изборном програму, из разреда у разред, су све правилнија употреба термина који се односе на демократске појаве и процесе, исказивање ставова аргументацијом, ненасилна комуникација, прихватање различитости, емпатија, све чешће испољавање иницијативе, већа сарадљивост. Најважнија активност ученика на крају основног образовања јесте да осмисле и реализују кратки филм на тему по избору, а која се тиче кључних вредности грађанског друштва. Филм би требало да буде финале четворогодишњег, а за неке ученике и осмогодишњег развоја компетенције за одговорно учешће у демократском друштву, процењивање следећих елемената: каква је била сарадња у групним активностима, колико смо били отворени за различитости, колико знамо о људским правима и проблемима неравноправности, како смо решавали сукобе, да ли познајемо демократске процедуре, колико смо били одговорни за сопствене поступке, колико смо исказивали емпатије, колико смо критички промишљали, колико смо били толерантни и солидарни, да ли препознајемо опасности и знамо коме да се обратимо за помоћ, да ли у дискусији показујемо вештину активног слушања, да ли износимо свој став заснован на аргументима, да ли комуницирамо на конструктиван начин, како смо прикупљали и обрађивали податке, да ли имамо став да треба штитити и поштовати људска права, да ли смо спремни да се ангажујемо у заштити нечијих права и да ли верујемо у владавину закона и сл. Са друге стране ово је прилика да наставник и школа добију повратну информацију о свом раду у овој области и идеје о томе како га унапредити.

IV ТЕМАТСКИ ДАНИ/НЕДЕЉЕ

- Настава Грађанског васпитања је део ширег концепта образовања за демократију и грађанско друштво и у том смислу је тесно повезано са обавезним предметима, ваннаставним активностима и уопште етосом школе те се може прилагодити и уклопити у сваку тематску активност.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Француски језик Разред: 8 Годишњи фонд часова: 68

Недељни фонд часова: 2

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 11/2019-61				
Теме	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Voyage dans les villes de France</p> <p>Les copains d'abord</p> <p>Un esprit sain dans un corps sain</p> <p>Bienvenue dans le lycée numérique</p> <p>Les people</p> <p>Trans-Europe Express</p>	<p>Мотивација ученика,осмишљавање пријатне атмосфере за рад на часу, иницирање комуникације на страном језику, упутства за правилан изговор, описивање, објашњавање, записивање непознатих речи, читање, давање инструкција при преводу, провера познавања правописа диктирањем, давање упутстава и савета у напредовању, корекција грешака.</p>	<p>- Користи циљни језик у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери; говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика; – Настоји да значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе буде у потпуности схваћено Упућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа Прати напредовање ученика, даје повратне информације,оцењује</p>	<p>-Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа (слушај, пиши, повежи, одреди али и активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори/затвори свеску) -Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације) -Мануелне активности (израда панона, презентација, зидних новина, постера и сл.). -Вежбе слушања-повезати појмове, додати делове слике, допунити информације,селектовати тачне и нетачне исказе,</p>	<p><u>Српски језик</u> : Односне заменице Потенцијал Демонстративне заменице Управни и неуправни говор Компаратив Присвојне заменице Заменице у служби правога и непарвога објекта Имперфекат <u>Енглески језик</u>: Кондиционалне реченице Присвојне и показне заменице Вокабулар у вези са информатичким алатима Физичким сензацијама <u>Биологија</u>: Здравље, заразне болести, витамини <u>Информатика</u>: Информатички алати <u>Географија</u>: Пејзажи Европски градови Туризам</p>

Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Voyage dans les villes de France</p> <p>Les copains d'abord !</p> <p>Un esprit sain dans un corps sain</p> <p>Bienvenue dans le lycée numérique</p> <p>Les people</p> <p>Trans-Europe Express</p>	<p>Примена индивидуалног рада, рада у групи и пару, употреба драме за увежбавање лексике и реченичних конструкција, употреба CD-а са снимљеним материјалима, коришћење различитих текстова (преузетих са интернета, из разних уџбеника) за проверу разумевања текстова, смишљање занимљивих тема за писање састава и тема за разговор и конверзацију</p>		<p>Класификовање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...).</p> <p>Решавање "текућих проблема" у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>"Превођење" исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова са текстом или, пак, именовање наслова.</p> <p>Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала - плакат, програм приредбе или неке друге манифестације.</p>	<p>Физичко васпитање:</p> <p>Развијање спорског духа код младих</p>

Опште међупредметне компетенције и начин њиховог унапређивања

1. Компетенција за целоживотно учење (кроз рад на часу и самостални рад код куће)
2. Комуникација(рад на часу, групни рад, вршњачко учење)
3. Рад с подацима и информацијама (самостлно истраживање, током израде пројеката и мини-пројеката)
4. Дигитална компетенција (током израде пројеката и мини-пројеката)
5. Решавање проблема (током израде пројеката и мини-пројеката)
6. Сарадња (рад у пару или групи, вршњачко учење, сараднички часови, сарадња са инсттуцијама)
7. Одговорно учешће у демократском друштву (разговор, дискусија, учешће у пројекту)
8. Одговоран однос према здрављу (разговор, дискусија, пројекат)
9. Одговоран однос према околина (развијање еколошке свести, разговори на тему, дебата)
10. Естетичка компетенција (развијање осећаја за лепо кроз рад на резентацијама, изради паноа, цртежа, илустрација)
11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву (рад на мини-пројекту са истом темом)

Пројекти, тематски дани, недеље...

1. Еврпоски дан језика, тематски дан-септембар.
2. Дани франкофоније, тематски месец- март
3. ДЕЛФ –током целе године
4. Предузетништво- „Наша туристичка агенција“-мај -пројекат

Оцењивање

Процес праћења остварености исхода почиње проценом нивоа знања ученика на почетку школске године како би наставници могли да планирају наставни процес и процес праћења и вредновања ученичких постигнућа и напредовања. Тај процес се реализује формативним и сумативним вредновањем. Док се код формативног оцењивања током године прате постигнућа ученика различитим инструментима (дијагностички тестови, самоевалуација, језички портфолио, пројектни задаци и др.), сумативним оцењивањем (писмени задаци, завршни тестови, тестови језичког нивоа) прецизније се процењује оствареност исхода или стандарда на крају одређеног временског периода (крај полугодишта, године, циклуса образовања). Оцењивањем и вредновањем треба да се обезбеди

напредовање ученика у остваривању исхода, као и квалитет и ефикасност наставе. Сврха оцењивања треба да буде и јачање мотивације за напредовањем код ученика, а не истицање њихових грешака. Елементи који се вреднују су разноврсни и треба да допринесу свеопштој слици о напредовању ученика, јачању њихових комуникативних компетенција, развоју вештина и способности неопходних за даљи рад и образовање. То се постиже оцењивањем различитих елемената као што су језичке вештине (читање, слушање, говор и писање), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, примена социолингвистичких норми. Приликом оцењивања и вредновања неопходно је да начини провере и оцењивања буду познати ученицима, односно усаглашени с техникама, типологијом вежби и врстама активности које су примењиване на редовним часовима, као и начинима на који се вреднују постигнућа. Таква правила и организација вредновања и оцењивања омогућавају позитивну и здраву атмосферу у процесу наставе и учења, као и квалитетне међусобне односе и комуникацију на релацији ученик - наставник, као и ученик - ученик, а уједно помажу ученику да разуме важност и смисленост вредновања и подстичу га на преузимање одговорности за планирање и унапређивање властитог процеса учења.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Француски језик   Разред: 8   Годишњи фонд часова: 34

Додатна настава

Недељни фонд часова: 1

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 11/2019-61				
Теме Међупредметна повезаност	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
Лични идентитет 2) Породица и уже друштвено окружење (пријатељи, комшије,	Мотивација ученика, осмишљавање пријатне атмосфере за рад на часу, иницирање комуникације на страном језику, упутства за	- Користи циљни језик у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери; говор	-Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа (слушај, пиши, повежи, одреди али и активности у вези са радом у	Српски језик : Енглески језик Презентативи -мушки и женски род именица -множина именица

<p>наставници итд.) 3) Географске особености 4) Србија - моја домовина 5) Становање - форме, навике 6) Живи свет - природа, љубимци, очување животне средине, еколошка свест 7) Историја, временско искуство и доживљај времена (прошлост - садашњост - будућност) 8) Школа, школски живот, школски систем, образовање и васпитање 9) Професионални живот (изабрана - будућа струка), планови везани за будуће занимање 10) Млади - деца и омладина 11) Животни циклуси</p>	<p>правиан изговор, описивање, објашњавање, записивање непознатих речи, читање, давање инструкција при преводу, провера познавања правописа диктирањем, давање упутстава и савета у напредовању, корекција грешака. Примена индивидуалног рада, рада у групи и пару, употреба драме за увежбавање лексике и реченичних конструкција, употреба CD-а са снимљеним материјалима, коришћење различитих текстова (преузетих са интернета, из разних уџбеника) за проверу разумевања текстова, осмишљање занимљивих тема за писање састава и тема за разговор и конверзацију</p>	<p>наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика; – Настоји да значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе буде у потпуности схваћено Упућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа Прати напредовање ученика, даје повратне информације, оцењује</p>	<p>учионици: цртај, сеци, боји, отвори/затвори свеску) -Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације) -Мануелне активности (израда панона, презентација, зидних новина, постера и сл.). -Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе,</p>	<p>-описни придеви -одређени члан и изостављање члана -неодређени члан -партитивни или деони члан -личне заменице -показне речи -присвојне речи -бројеви -неодређене речи -прави и неправи објекат -заменице еп и у -предлози за време и временске одреднице -предлози за место -предлози испред географских имена -прилози -презент -перфекат -блиска прошлост -имперфекат -употреба перфекта и имперфекта -плусквамперфекат -аорист -блиско будуће време -просто будуће време -антериорни футур -кондиционал -императив -субјунктив -партицип презента и</p>
--	--	--	--	--

<p>12) Здравље, хигијена, превентива болести, лечење</p> <p>13) Емоције, љубав, партнерски и други међуљудски односи</p> <p>14) Транспорт и превозна средства</p> <p>15) Клима и временске прилике</p> <p>16) Наука и истраживања</p> <p>17) Уметност (нарочито модерна књижевност за младе; савремена музика, визуелне и драмске уметности)</p> <p>18) Етички принципи; ставови, стереотипи, предрасуде, толеранција и емпатија; брига о другоме</p> <p>19) Обичаји и традиција, фолклор, прославе (рођендани,</p>				<p>герундив</p> <p>-пасив</p> <p>-упитна реченица</p> <p>-одрични облик</p> <p>-сложене реченице(релативне, погодбене, поредбене, временске, узрочне, последичне, намерне, допусне)</p> <p>-индиректни говор</p>
---	--	--	--	--

<p>празници) 20) Слободно време - забава, разнода, хобији 21) Исхрана и гастрономске навике 22) Путовања 23) Мода и облачење 24) Спорт 25) Вербална и невербална комуникација, конвенције понашања и опхођења 26) Медији, масмедији, интернет и друштвене мреже</p>				
---	--	--	--	--

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Француски језик   Разред: 8   Годишњи фонд часова: 34

Допунска настава

Недељни фонд часова: 1

" Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 11/2019-61				
Теме	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
<p>Voyage dans les villes de France</p> <p>Les copains d'abord !</p> <p>Un esprit sain dans un corps sain</p> <p>Bienvenue dans le lycée numérique</p> <p>Les people</p> <p>Trans-Europe Express</p>	<p>Рад у Гугл учионици Креирање посебних видео лекција за рад.</p> <p>Мотивација ученика, објашњавање, записивање непознатих речи, читање, давање инструкција при преводу, провера познавања правописа диктирањем, давање упутстава и савета у напредовању, корекција грешака .Примена индивидуалног рада</p>	<p>- Користи циљни језик у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери; говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика; – Настоји да значење поруке буде у потпуности схваћено Упућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа Прати напредовање ученика, даје повратне информације.</p>	<p>Читају, преводе, одговарају на питања како би се проверило разумевање прочитаног текста, слушају аудио снимке, дискутују, пишу саставе на задату тему, пишу диктате, разговарају на страном језику са другом и наставником, износе своје ставове и мишљења на неку тему, једни другима указују на грешке, проверавају радове једни другима пре него што их наставник прегледа, у групи или пару израђују задатке, осмишљавају сценарио на задату тему, самостално истражују на основу смерница које је дао наставник.</p>	<p>Српски језик : Потенцијал Демонстративне заменице Управни и неуправни говор</p> <p>Заменице Придеви Глаголска времена</p>

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Слободна наставна активност - Хор и оркестар**Разред: осми****Годишњи фонд часова:34****Недељни фонд часова: 1**

„Сл. гласник РС - Просветни гласник“, бр. 11/2019-61,2/2020-6,6/2020-118,5/2021-8,17/2021-58				
Тема	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметна повезаност
ЧОВЕК И МУЗИКА	<p>Током остваривања програма потребно је уважити високу образовну и мотивациону вредност активних и интерактивних (кооперативних) метода наставе/учења те кроз све програмске целине доследно осигурати да најмање једна трећина наставе буде организована употребом ових метода.</p> <p>У настави користити, најмање у трећини случајева, задатке који захтевају примену наученог у разумевању и решавању свакодневних проблемских ситуација препоручених од стране Министарства и Завода, а приликом оцењивања обезбедити</p>	<p>Наставник: припрема, организује и реализује наставни процес, мотивише, развија интересовање, разговара, усмерава, објашњава, демонстрира.</p>	<p>Ученик: слуша, опажа, разликује, анализира, упоређује, примењује, износи естетско мишљење, процењује, вокално се изражава певањем, музицира солистички или у групи, импровизује, илуструје, компонује</p>	<p>Историја, Балкански ратови- Песме из Првог св.рата “Креће се лађа француска“;</p> <p>Историја- Држава- Државна химна;</p> <p>Веронаука, Српски светитељи- Химна Св.Сави;</p> <p>Фолклор- Мокрањац“</p> <p>Руковети“;</p> <p>веронаука,</p>

	<p>да су ученици информисани о критеријумима на основу којих су оцењивани.</p> <p>У програму истакнуто место има стицање знања о музици кроз различите епохе. Циљ није увођење садржаја наставе историје музике, већ обрада тема значајних за разумевање улоге музике у друштву, упознавање музичких изражајних средстава, инструмената, жанрова и облика, као и истакнутих стваралаца и извођача.</p>			<p>Литургија-Отче наш; Књижевност, поезија-“ соло песма“; Позоришна уметност-Жанр опере, мјузикл; Филмска уметност-популарне песме из филмских остварења, популарна музика; Унутар предметна повезаност:</p>
<p>МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ</p>	<p>Кроз свирање оспособљавати ученике да се сналазе у једноставном нотном запису: У сваком одељењу постоји један број ученика који има веће или мање потешкоће у певању. Таквим ученицима треба дати могућност афирмације кроз свирање на дечјим музичким инструментима да би учествовали у групном музицирању.</p> <p>У раду користити ритмичке и мелодијске инструменте. Пошто су ученици описмењени, свирање на</p>			<p>Развој музичких инструмената Позоришна уметност-опера, мјузикл: -филмска уметност-популарна музика; Историја-музички стилови</p>

	<p>мелодијским инструментима биће олакшано јер се могу користити нотни примери појединих песама које су солмизационо обрађене.</p> <p>Потребно је развијати дечје предиспозиције за музичко обликовање и омогућити им да доживе радост свирања, чиме се богати личност у осетљивом периоду емоционалног сазревања.</p>			<p>и епохе;</p> <p>Телевизија, радио, интернет-примењена музика;</p> <p>Ликовна култура: „Обједињавање покрета, игре и звука“</p> <p>Историја- Држава- Државна химна;</p> <p>Веронаука, Српски светитељи-</p> <p>Химна Св. Сави;</p> <p>Фолклор- Мокрањац“</p> <p>Руковети“;</p> <p>веронаука,</p> <p>Литургија- Отче наш;</p> <p>Књижевност, поезија- музички жанр“</p> <p>соло песма“;</p> <p>Географија: Географија</p>
<p>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Код слушања дечјих песама потребно је да ученици уочавају и објашњавају текст, разумеју функцију инструменталне пратње и начина на који музика дочарава текст; разликују звучне боје музичких инструмената; Музичке облике објашњавати тако да олакшавају праћење музичког тока. Композиције које се слушају морају својим трајањем, садржајем и музичким изразом да одговарају могућностима перцепције ученика и организације часа. Оне треба да буду кратке, а равноправно треба да буду заступљене вокалне, инструменталне и вокално-инструменталне. Код слушања дечјих песама потребно је да ученици: уочавају и објашњавају</p>			

	<p>текст, разумеју функцију инструменталне пратње и начина на који музика дочарава текст. Пре слушања треба обновити знања из области музичких изражајних средстава која се стављају у функцију изабраног примера. Анализу слушаног примера треба радити кроз дијалог са ученицима подстичући слободно изражавање. Објашњења у вези са формом дела морају бити у функцији олакшавања праћења музичког тока.</p>			<p>Европе</p> <p>Ликовна култура:</p> <p>Ентеријери</p> <p>Барокна архитектура</p> <p>Унутар предметна повезаност:Развој музичких инструмената</p> <p>Ликовна култура:„Обједињавање покрета,игре и звука“</p>
<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>При избору песама потребно је оценити гласовне могућности разреда,психо-физички развој ученика ,поћи од блиских садржаја и ширити интерес богатећи их новим..</p> <p>.При обради песме урадити анализу литерарног текста са наглашавањем васпитних елемената;</p> <p>Уочавају се кључ,предзнаци,такт уз пробу тактирања,динамичке и артикулационе ознаке;нотни текст се ишчитава парлато;</p> <p>вежба се распевавање и почетна</p>			

	<p>интонација док се свира уводна мелодија;</p> <p>-ритмичке фигуре и мелодијски скокови се обрађују кроз понављања;</p> <p>Посебну пажњу треба посветити изражајности интерпретације-динамици,фразира-њу,доброј дикцији;За упознавање народне песме важно је разумети њено етничко и географско порекло,улогу песме у народним обичајима и свакодневном животу.Истаћи карактеристику (завршетак на другом ступњу)!Песма коју ученик учи по слуху или из нотног текста има највише удела у развоју његовог слуха и музичких способности уопште.Редовно указивати на значај правилне хигијене гласа.брига о положају тела при певању,вежбе дисања,артикулације,распевавање..</p>			<p>Историја-Држава-Државна химна;</p> <p>Веронаука,Српски светитељи-</p> <p>Химна Св.Сави;</p> <p>Фолклор-Мокрањац“</p> <p>Руковети“;</p> <p>веронаука,</p> <p>Литургија-Отче наш;</p> <p>Књижевност,поезија-музички жанр“</p> <p>соло песма“;</p> <p>Географија:Географија Европе</p>
<p>МУЗИЧКО СТВАРЛАШТВО</p>	<p>Дечје музичко стваралаштво представља виши степен активирања музичких способности, које се стичу у свим музичким активностима, а као</p>			

	<p>резултат креативног односа према музици. Оно има велику васпитну и образовну вредност: подстиче музичку фантазију, обликује стваралачко мишљење, продубљује интересовања и доприноси трајнијем усвајању и памћењу музичких репродуктивних и стваралачких активности и знања.;Стваралаштво може бити заступљено кроз:- музичка питања и одговоре;- компоновање мелодије на задати текст;- састављање мелодије од понуђених двотактних мотива;- импровизација покрета на одређену музику.Ове активности треба вредновати према стваралачком ангажовању ученика, а не према квалитету насталог дела јер су и најскромније музичке импровизације педагошки оправдане. - Ритмичким и звучним ефектима креирати пратње за песме, стихове, користећи при том различите изворе звука. - Креирање покрета уз музику коју ученици певају или слушају. - Смишљање музичких питања и одговора, ритмичка допуњалка, мелодијска допуњалка са потписаним текстом,</p>			<p>Ликовна култура: Ентеријери Барокна архитектура Унутар предметна повезаност:Развој музичких инструмената Ликовна култура:„Обједињавање покрета,игре и звука“ Унутар предметна повезаност: Развој музичких инструмената Позоришна уметност- опера,мјузикл: -филмска уметност- популарна музика;</p>
--	---	--	--	---

	<p>састављање мелодије од понуђених двотактних мотива.- Импровизација мелодије на задати текст.- Импровизација дијалога на мелодијским инструментима Орфовог инструментаријума.</p>			<p>Историја-музички стилови и епохе; Телевизија,радио,интернет-примењена музика; Ликовна култура:„Обједињавање покрета,игре и звука“</p>
--	---	--	--	--

Циљевинаставе: Настава хора у основној школи има образовни и васпитни циљ. Образовни циљ обухвата развој слуха и ритма, ширење гласовних могућности и учвршћивање интонације. Васпитни циљ обухвата развијање осећања припадности колективу, развијање естетских осећања, упознавање нових речи, односа у природи и међу људима. Подстицање креативности ученика; Припремање програма за културну и јавну делатност школе.

Међупредметне компетенције:

Комуникација: Ученик активно доприноси неговању културе дијалога, уважавању и неговању различитости и поштовању основних норми комуникације. Ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфичне за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине.

Рад са подацима и информацијама: Користи информационе технологије за чување презентацију и основну обраду музичких података, нотног писма, различитих облика носача звука.

Дигитална компетенција: Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу; Презентовање, преслушавање, снимање музичких садржаја.

Решавање проблема: Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације.

Сарадња: Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева.

Одговорно учешће у демократском друштву: Својим активностима у школи и заједници афирмише дух толеранције, равноправности и дијалога; Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима; Има осећање припадности одређеним културним заједницама, локалној заједници, региону у којем живи, ширем друштву, држави Србији и међународним организацијама у које је Србија укључена; Изражава на афирмативан начин свој идентитет и поштује другачије културе и традиције чиме доприноси духу интеркултуралности.

Одговоран однос према здрављу: Познаје карактеристике основних заразних болести, њихове изазиваче и мере превенције.

Одговоран однос према околина: Разуме значај и користи могућности рециклирања.

Естетичка компетенција: Позитивно вреднује допринос културе и уметности развоју људске заједнице; свестан је међусобних утицаја, науке, уметности и технологије. Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби

и злоупотреби естетике. Има изграђене преференције уметничких и културних стилова и користи их за обогаћивање личног искуства. Повезује уметничка и културна дела са историјским, друштвеним и географским контекстом настанка. Уме да анализира и критички вреднује уметничка дела представника различитих стилова и епоха, као и дела која одступају од карактеристика доминантних праваца. Вреднује алтернативне уметничке форме и изразе (субкултурна дела).

Предузимљивост и предузетничка компетенција: Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаке стране“), уме да напише радну биографију и мотивационо писмо. Уме да искаже и заступа своје идеје и да утиче на друге кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликта.

Начин праћења остварености-евалуација постигнућа (исхода): разговор и дискусија, формативно и сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање.

Тематски дани:

5. јун Светски дан заштите животне средине“;

20. јун „Светски дан музике“

Наставна јединица“Свети Сава“реализоваће се у оквиру предмета Веронаука“Савиним стопама“, Српски језик“Свети Сава“Војислав Илић

Циљ учења слободне наставне активности *Домаћинство* је да ученици интегришу и функционализују знања стечена у оквиру различитих предмета у контексту свакодневног живота, да напредују у вештинама и формирају навике у вези са важним активностима у свакодневном животу у области становања, одевања, исхране и употребе различитих материјала.

Тема	Садржај програма	Начин остваривања	Исходи	Активност ученика	Активност наставника
СРЕДСТВА ЗА ОДРЖАВАЊЕ ЛИЧНЕ ХИГИЈЕНЕ И ХИГИЈЕНЕ ДОМАЋИНСТВА	Значај воде за одржавање хигијене. Средства за личну хигијену. Козметичка средства. Кућна апотека. Материјализа опреме домаћинства Одржавање домаћинства Отпадни материјали у домаћинству.	Ова тема ће омогућити ученицима да разврставају хемикалије на козметику, личну хигијену, кућну хемију, правилно употребљавају и исте и указују на важност познавања и правилног читања ознака на истим. Ученици треба да истраже и да направе план набавке кућне опреме и апотеке за путовање. Како и чиме могу да заштите дрво, метал и зидове од атмосферског загађења, такође треба да истраже како да уклоне мрље са стакла, намештаја, металних предмета, одеће и обуће у домаћинству. Ученици могу да истражују у групама и резултате презентују на панелу,	– учествује у активностима уређења и заштите домаћинства и окружења у комесеоналази; – анализира карактеристике савремене културе становања и повеже развој и значај урбанизма са побољшањем услова живљења домаћинства; - правилно користи средства за личну хигијену; - правилно користи средства за одржавање хигијене у домаћинству - исправно тумачи одговарајуће ознаке упозорења (пиктограме) на средствима за хигијену просторија у домаћинству; – правилно и безбедно користи сва	-уочава -повезује -уређује - слуша - понавља - пише - поставља питања - решава задатке - планира - пројектује - дискутује - критикује	- презентује - усмерава ученика - подстиче на размишљање - организује - мотивише ученике - поставља питања - даје упутства - развија интересовања ученика - вреднује

		Power Point презентацијом, краткоманимацијомилиусмено.	<p>средства која се у домаћинству користе за одржавање хигијене просторија, одеће и обуће;</p> <p>– правилно разврстава и одлаже отпад из домаћинства, припрема га и предаје на рециклажу;</p> <p>– правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора;</p> <p>– разликује природне од вештачких тканина, правилно их употребљава и одржава;</p>		
ИСХРАНА У ДОМАЋИНСТВУ	<p>Хранљиве састојци и животнемирнице.</p> <p>Класификација животињнихмирница према пореклу (биљне и животињске), улози у организму (енергетска, градивна, заштитна и регулаторна) и саставу.</p> <p>Енергетска вредностнамирница.</p> <p>Потребе састојцимахранезавис</p>	<p>Наставна тема <i>Исхрана у домаћинству</i> ће омогућити ученицима да истражују и упознају сеса „органиског производа хране“.</p> <p>Да истраже планирају буџет и за исхрану свог домаћинства а кокористе „органиску храну“ и храну којаније органиска, са посебним освртом на ГМО.</p> <p>Ученици треба да се упознају са термином „правилна исхрана“ и да и планирају потрошачку корпу заједно домаћинство.</p> <p>Ученици треба да истраже и презентују употребу градивних, енергетских и заштитних регулаторних састојцима хране, у зависности од узраста, врсте занимања, пола,</p>	<p>– припрема и уређује простор за ручавање и формира културне навике приликом узимања хране;</p> <p>– правилно се храни, води рачуна о сопственом здрављу и здрављу породице;- планира дневне оброке за своје домаћинство у складу са општим принципима правилне исхране уз уважавање потреба свих чланова домаћинства;</p> <p>– примењује основне технике и правила обраде и припремамирница уз примену правилног руковања прибором, посуђем, справама и апаратима за припрему хране;</p> <p>– истражује и прави рационалан план набавке хране у домаћинству;</p>	<p>- уочава</p> <p>- повезује</p> <p>- уређује</p> <p>- слуша</p> <p>- понавља</p> <p>- пише</p> <p>- поставља питања</p> <p>- решава задатке</p> <p>- планира</p> <p>- пројектује</p> <p>- дискутује</p> <p>- критикује</p>	<p>- презентује</p> <p>- усмерава ученика</p> <p>- подстиче на размисавање</p> <p>- мотивише ученике</p> <p>- поставља питања</p> <p>- даје упутства</p> <p>- развија интересовања ученика</p> <p>- организује</p> <p>- вреднује</p>

	<p>нодузраста, занимања, пола, спољашњесредине, здравственог и физиолошког стања организма. Рационална исхрана човека. Принципи рационалне исхране. Законски прописи, правилници о намирницама и квалитету хране. Последице неправилне исхране. Припрема хране, начини обраде намирница. Хигијенски услови приликом припремања хране. Одлагање, чување и конзервација намирница. Апарати и машине за припремање, чување и обраду хране и намирница (загађујуће супст</p>	<p>климатских услова, здравог и физиолошког стања организма. Шта су последице неправилне исхране? Ученици би требало да упознају прописе и правилнике о једној врсти исхране. Такође, овде се учи о мерама заштите хране од загађивања, правилно одлагању, чувању и конзервацији намирница (физичке, хемијске и биолошке методе), како се припрема храна, којим су начини обраде намирница као однамирница током припремања и изгубе хранљиве вредности, којим су хигијенски услови приликом припремања хране, како се правилно рукује и како се одржавају машине за обраду намирница и апарата за чување хране. Култура нашога задржења и култура исхране се демонстрирају. Такође, ученици презентују националну и светску кухињу (ово се може реализовати и кроз школску манифестацију Међународни дан језика, где ће у једном сегменту бити приказане гастрономије земаља чије је језици и култура презентују).</p>	<p>– процењује значај и утицај информација и извора информација и повезује их са сопственим искуством ради решавања различитих проблемских ситуација;</p> <p>- Уочава да потреба за садржајима хране зависи од узраста, занимања, пола, спољашње средине, здравственог и физиолошког стања организма. - примењује свакодневно здраву и рационалну исхрану, схватајући њен значај преваходно за своје здравље; - интересује се за законске прописе и правилнике о намирницама и квалитету хране. - уочава и набраја последице неправилне исхране. - учествује у припремању хране, и примењује исправне начине обраде намирница. - упућен је и примењује хигијенске услове приликом припремања хране. - примењује научено о одлагању, чувању и конзервацији намирница.</p>		
--	--	---	--	--	--

	<p>анцехране и мерезаштите Адитиви Органска и ГМО храна Култура исхране и понашање затрпезом: послуживање и узимање хране, стоно посуђе и прибор. Национална кухиња и кухиње у свету.</p>	<p>У оквиру ове теме планиран су вежбе које се могу изводити у групама: састављање јеловника (расподела укупних енергетских потреба по јединици бројцама у току дана (кроз симулацију ситуације одласка од нутриционисте по савет: детета спортисте, потхрањене особе, особе са вишком килограма, труднице, детета у пубертету). Ученици могу да истражују навике у исхрани код нас и у свету, као и последице тих навика. У вежбавању припрему хране у сировом стању, као што су: салате и сокови од воћа и поврћа, припремају млечна питка, воћни јогурт, као и десерт.</p>			
--	---	---	--	--	--

ЦИЉ (изучавања предмета у датом разреду): учење слободне наставне активности је да допринесе развоју компетенција потребних за одговорну улогу у друштву у погледу очувања животне средине, биодиверзитета и одрживог развоја.

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности ученика	Активности наставник
<p>- Оспособљавање ученика да образложи избор теме/истраживања из области одрживог развоја, циљ и план рада користећи вештину јавног говора;</p> <p>- Оспособљавање ученика да формулише истраживачки задатак;</p> <p>- Оспособљавање ученика да планира ресурсе и управљањима, усмерена достизање реалног циља;</p> <p>- Оспособљавање ученика да прикупи, одабере и обради информације релевантне за истраживање, користећи поуздане изворе информација, наводећи извор и аутора;</p>	<p>Позавршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <p>– образложи избор теме/истраживања из области одрживог развоја, циљ и план рада користећи вештину јавног говора;</p> <p>– формулише истраживачки задатак;</p> <p>– планира ресурсе и управљањима, усмерена достизање реалног циља;</p> <p>– прикупи, одабере и обради информације релевантне за истраживање, користећи поуздане изворе информација, наводећи извор и аутора;</p>	<p>1. ЕКОЛОШКИ ОТИСАК И ОПСТАНАК</p> <p>Еколошки отисак.</p> <p>Биокапацитет. Еколошки дуг.</p> <p>Одрживи развој. Еколошко право.</p>	<p>Целокупно преузето из Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/19, 1/20, 6/20 и 8/20) Број 110-00-101/2021-04</p>	<p>Слушају, посматрају, дискутују, уочавају, разликују, повезују, анализирају, закључују,</p>	<p>Планира, припрема, демонстрира, едукује, поставља питања, одговара на научен истраживачки питања, усмерава, оцењује</p>

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности ученика	Активности наставника
<p>- Оспособљавање ученика да прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником;</p> <p>-Оспособљавање ученика да користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања;</p> <p>- Оспособљавање ученика да вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада;</p>	<p>Позавршеткуразредаученицићебити у стању да:</p> <p>– прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником;</p> <p>– користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања;</p> <p>– вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада;</p>	<p>2. УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ</p> <p>Врстеотпада. Управљањеотпадом. Комуналниотпад. Депонија.</p>	<p>Целокупно преузето из Правилника о програмунаставе и учењазаседмиразредосновногобразовања и васпитања („Службенигласник РС – Просветнигласник”, бр. 5/19, 1/20, 6/20 и 8/20)</p> <p>Број 110-00-101/2021-04</p>	<p>Слушају, посматрају, дискутују, уочавају, разликују, повезују, анализирају, закључују,</p>	<p>Планира, припрема, демонстрира, едукује, постављапитања, одговаранаученичкапитања, усмерава, оцењује</p>

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности ученика	Активности наставника
<p>- Оспособљавање ученика да учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и одрживом развоју;</p> <p>- Оспособљавање ученика да повеже значајочувања животног средине са бригом о сопственом и колективном здрављу;</p> <p>- Оспособљавање ученика да одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном наслеђу.</p>	<p>Позавршетку разредаче неће бити у стању да:</p> <p>- учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и одрживом развоју;</p> <p>– повеже значајочувања животног средине са бригом о сопственом и колективном здрављу;</p> <p>– одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном наслеђу;</p>	<p>3. РЕЦИКЛАЖА, РЕМЕДИЈАЦИЈА И ПОНОВНА УПОТРЕБА ДОБАРА И СИРОВИНА Секундарне сировине: папир, уља у исхрани, текстил, пластика. Предности и недостаци поновне употребе доbara и сировина. ЗР правила.</p>	<p>Целокупно преузето из Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/19, 1/20, 6/20 и 8/20)</p> <p>Број 110-00-101/2021-04</p>	<p>Слушају, посматрају, дискутују, уочавају, разликују, повезују, анализирају, закључују, самостално користи поседује и прибор, уноси податке у радну свеску</p>	<p>Планира, припрема, демонстрира, едукује, поставља питања, одговара на научна питања, изводи огледе, усмерава, оцењује</p>

Циљеви	Исходи учења	Садржај	Начин остваривања	Активности ученика	Активности наставника
<p>-</p> <p>Оспособљавање ученика да користи језик и стил комуникације које су специфични за поједине научне и техничке дисциплине и чува језички идентитет;</p> <p>-</p> <p>Оспособљавање ученика да сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос тизању договора и афирмишући толеранцију и равноправност у дијалогу;</p> <p>-</p> <p>Оспособљавање ученика да критику процени сопствени рад и рад сарадника у групи</p>	<p>Позавршетку разредачке лекције бити у стању да:</p> <p>- користи језик и стил комуникације које су специфични за поједине научне и техничке дисциплине и чува језички идентитет;</p> <p>– сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос тизању договора и афирмишући толеранцију и равноправност у дијалогу;</p> <p>– критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи</p>	<p>4. ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ</p> <p>Извори енергије.</p> <p>Енергетска ефикасност.</p> <p>Обновљиви извори енергије.</p> <p>Предности и недостаци обновљивих извора енергије</p>	<p>Целокупно преузето из Плана о вилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/19, 1/20, 6/20 и 8/20)</p> <p>Број 110-00-101/2021-04</p>	<p>Слушају, посматрају, дискутују, уочавају, разликују, повезују, анализирају, закључују, самостално користи поступке и прибор, уноси податке у радну свеску</p>	<p>Планира, припрема, демонстрира, едукује, поставља питања, одговара на научна питања, изводи огледе, усмерава, оцењује</p>

ХОРИЗОНТАЛНА И ВЕРТИКАЛНА ПОВЕЗАНОСТ (подразумева повезаност у оквиру предмета и између различитих наставних предмета):

Предмет	Разред	Корелативни садржаји	Међупредметна компетенција
Биологија	VI, VIII	Екосистем	Одговоран однос према здрављу
Биологија	VIII	Ефекат стаклене баште	Одговоран однос према здрављу
Биологија	V, VIII	Рециклажа	Одговоран однос према здрављу
Биологија	V, VI	Исхрана	Одговоран однос према здрављу
Хемија	VII	Смеше	Одговоран однос према здрављу
Техника и технологија	VI	Обновљиви извори енергије	Решавање проблема
Техника и технологија	V	Природни и вештачки материјали	Решавање проблема

-Праћење и вредновање остварености програма: Провера остварености циљева, Ангажовање, Процена активности, Разлика кратких тестова из процене постигнућа, Процена заинтересованости, Оцена разумевања усмена,

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ХОР РАЗРЕДА ДРУГОГ ЦИКЛУСА   Разред: ОД ПЕТОГ ДО ОСМОГ РАЗРЕДА

Годишњи фонд часова:108

Недељни фонд часова: 3

<p>„Сл. гласник РС - Просветнигласник“, бр. вг. 15/2018-77 ;18/2018-1 „Сл. гласник РС - Просветнигласник“, бр. 3/2020-3,6/2020-94,17/2021-1 „Сл. гласник РС - Просветнигласник“, бр. 1/2020-60,6/2020-99,8/2020-597,5/2021-4,17/2021-42 „Сл. гласник РС - Просветнигласник“, бр. 11/2019-61,2/2020-6,6/2020-118,5/2021-8,17/2021-58</p>				
Тема	Начиностваривања	Активности наставника	Активности ученика	Међупредметнаповезаност
ЧОВЕК И МУЗИКА	<p>Током остваривања програма потребно је уважити високу образовну и мотивациону вредност активних и интерактивних (кооперативних) метода наставе/учења те кроз све програмске целине доследно осигурати да најмање једна трећина наставе буде организована употребом ових метода.</p> <p>У настави користити, најмање у трећини случајева, задатке који захтевају примену наученог у разумевању и решавању свакодневних проблемских ситуација препоручених од стране Министарства и Завода, а приликом оцењивања обезбедити да су ученици информисани о критеријумима на основу којих су оцењивани.</p> <p>У програму истакнуто место има стицање знања о музици кроз различите епохе. Циљ није увођење садржаја наставе историје музике, већ обрада тема значајних за разумевање улоге музике у друштву, упознавање музичких изражајних средстава, инструмената, жанрова и облика, као и истакнутих стваралаца и извођача.</p>	<p>Наставник: припрема, организује и реализује наставни процес, мотивише, развија интересовање, разговара, усмерава, објашњава, демонстрира.</p>	<p>Ученик: слуша, опажа, разликује, анализира, упоређује, примењује, износи естетском ишљење, процењује, вокално се изражава вапевањем, музицира солистички или у групи, импровизује, илуструје, компонује</p>	<p>веронаука Српски светитељи-Химна Св.Сави; -географија мапа света-песме других народа; Историја-држава-државна химна „Боже правде“; -народне песме-С.С.Мокрањац “Руковети“ - веронаука Српски светитељи-Химна Св.Сави; -књижевност, поезија-соло песма; - сликарство(боје)-тонске боје инструмената; Фолклор – Мокрањац“Руковети“;веронаука,ЛитургијаОтче наш; Историја (временска раздобља, живот у 18. веку),</p>
	<p>Кроз свирање оспособљавати ученике да се сналазе у једноставном нотном запису: У сваком одељењу постоји један број ученика који има веће или мање потешкоће у певању. Таквим ученицима треба</p>			

<p>ЕНТИ</p>	<p>дати могућност афирмације кроз свирање на дечјим музичким инструментима да би учествовали у групном музицирању.</p> <p>У раду користити ритмичке и мелодијске инструменте. Пошто су ученици описмењени, свирање на мелодијским инструментима биће олакшано јер се могу користити нотни примери појединих песама које су солмизационо обрађене.</p> <p>Потребно је развијати дечје предиспозиције за музичко обликовање и омогућити им да доживе радост свирања, чиме се богати личност у осетљивом периоду емоционалног сазревања.</p>			<p>Српски језик (писмо)</p> <p>Ликовна култура (архитектура), Математика (симетрија), ИКТ (интернет, веб-сајт), Физичка култура (коло)</p> <p>Књижевност, поезија-“ соло песма“;</p> <p>Позоришна уметност-Жанр опере, мјузикл;</p> <p>Филмска уметност-популарне песме из филмских остварења, популарна музика;</p> <p>Историја-музички стилови и епохе;</p> <p>Телевизија, радио, интернет-примењена музика;</p> <p>Ликовна култура., Обједињавање покрета, игре и звука“</p>
<p>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Код слушања дечјих песама потребно је да ученици уочавају и објашњавају текст, разумеју функцију инструменталне пратње и начина на који музика дочарава текст; разликују звучне боје музичких инструмената; Музичке облике објашњавати тако да олакшавају праћење музичког тока. Композиције које се слушају морају својим трајањем, садржајем и музичким изразом да одговарају могућностима перцепције ученика и организације часа. Оне треба да буду кратке, а равноправно треба да буду заступљене вокалне, инструменталне и вокално-инструменталне. Код слушања дечјих песама потребно је да ученици: уочавају и објашњавају текст, разумеју функцију инструменталне пратње и начина на који музика дочарава текст. Пре слушања треба обновити знања из области музичких изражајних средстава која се стављају у функцију изабраног примера. Анализу слушаног примера треба радити кроз дијалог са ученицима подстичући слободно изражавање. Објашњења у вези са формом дела морају бити у функцији олакшавања праћења музичког тока.</p>			
<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>При избору песама потребно је оценити гласовне могућности разреда, психо-физички развој ученика, поћи од блиских садржаја и ширити интерес богатећи их новим..</p> <p>.При обради песме урадити анализу литерарног текста са наглашавањем васпитних елемената;</p> <p>Уочавају се кључ, предзнаци, такт уз пробу тактирања, динамичке и артикулационе ознаке; нотни текст се ишчитава парлато; вежба се распевање и почетна интонација док се свира уводна мелодија;</p>			

	<p>-ритмичке фигуре и мелодијски скокови се обрађују кроз понављања; Посебну пажњу треба посветити изражајности интерпретације- динамици, фразирању, доброј дикцији; За упознавање народне песме важно је разумети њено етничко и географско порекло, улогу песме у народним обичајима и свакодневном животу. Истаћи карактеристику (завршетак на другом ступњу)! Песма коју ученик учи по слуху или из нотног текста има највише удела у развоју његовог слуха и музичких способности уопште. Редовно указивати на значај правилне хигијене гласа. брига о положају тела при певању, вежбе дисања, артикулације, распевавање..</p>			
<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛ АШТВО</p>	<p>Децјемузичкостваралаштво представља виши степен активирања музичких их способности, које се стичу у свим музичким активностима, а као резултат креативног односа према музици. Оно има велику васпитну и образовну вредност: подстиче музичку фантазију, обликује стваралачко мишљење, продубљује интересовања и доприноси трајнијем усвајању и памћењу музичких репродуктивних и стваралачких активности и знања.; Стваралаштво може бити заступљено кроз:- музичка питања и одговоре;- компоновање мелодија на задат текст;- састављање мелодије од понуђених двотактних мотива;- импровизација покретана одређену музику. Ова активност треба вредновати према стваралачком ангажовању ученика, а непрема квалитету насталог дела јер су и најскромније музичке импровизације педагошки оправдане. - Ритмичким и звучним ефектима креирати пратње за песме, стихове, користећи при томе различите изворе звука. - Креирање покрета у музику коју ученици певају или слушају. - Смишљање музичких питања и одговора, ритмичка допуњалка, мелодијска допуњалка са потписаним текстом, састављање мелодије од понуђених двотактних мотива. - Импровизација мелодија на задат текст. - Импровизација дијалогана мелодијским инструментима Орфовог инстру- ментаријума.</p>			

Циљевинаставе: Настава хора у основној школи има образовни и васпитни циљ. Образовни циљ обухвата развој слуха и ритма, ширење гласовних могућности и учвршћивање интонације. Васпитни циљ обухвата развијање осећања припадности колективу, развијање естетских осећања, упознавање нових речи, односа у природи и међу људима. Подстицање креативности ученика; Припремање програма за културну и јавну делатност школе.

Међупредметне компетенције:

Комуникација: Ученик активно доприноси неговању културе дијалога, уважавању и неговању различитости и поштовању основних норми комуникације. Ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфичне за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине.

Рад са подацима и информацијама: Користи информационе технологије за чување презентацију и основну обраду музичких података, нотног писма, различитих облика носача звука.

Дигитална компетенција: Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу; Презентовање, преслушавање, снимање музичких садржаја.

Решавање проблема: Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације.

Сарадња: Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева.

Одговорно учешће у демократском друштву: Својим активностима у школи и заједници афирмише дух толеранције, равноправности и дијалога; Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима; Има осећање припадности одређеним културним заједницама, локалној заједници, региону у којем живи, ширем друштву, држави Србији и међународним организацијама у које је Србија укључена; Изражава на афирмативан начин свој идентитет и поштује другачије културе и традиције чиме доприноси духу интеркултуралности.

Одговоран однос према здрављу: Познаје карактеристике основних заразних болести, њихове изазиваче и мере превенције.

Одговоран однос према околини: Разуме значај и користи могућности рециклирања.

Естетичка компетенција: Позитивно вреднује допринос културе и уметности развоју људске заједнице; свестан је међусобних утицаја, науке, уметности и технологије. Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби

и злоупотреби естетике. Има изграђене преференције уметничких и културних стилова и користи их за обогаћивање личног искуства.

Повезује уметничка и културна дела са историјским, друштвеним и географским контекстом настанка. Уме да анализира и критички вреднује уметничка дела представника различитих стилова и епоха, као и дела која одступају од карактеристика доминантних праваца. Вреднује алтернативне уметничке форме и изразе (субкултурна дела).

Предузимљивост и предузетничка компетенција: Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаке стране“), уме да напише радну биографију и мотивационо писмо. Уме да искаже и заступа своје идеје и да утиче на друге кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликта.

Начин праћења остварености-евалуација постигнућа (исхода): разговор и дискусија, формативно и сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање.

Тематски дани:

5. јун Светски дан заштите животне средине“;

20. јун „Светски дан музике“

Наставна јединица “Свети Сава“ реализоваће се у оквиру предмета Веронаука “Савиним стопама“, Српски језик “Свети Сава“ Војислав Илић

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ		8. РАЗРЕД		
НАСТАВНА ТЕМА: МЕЂУЉУДСКИ ОДНОСИ				
ЦИЉ ТЕМЕ	МЕТОДЕ И ТЕХНИКЕ РАДА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	ОЦЕЊИВАЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> - Избор руководства одељења и представника ученика у Ученичком парламенту; - развијање позитивне климе у одељењу - формирање одељењских правила – учешће у пројекту „Шкла без насиља“ - упознавање ученика са појмом реституције - упознавање ученика са школским правилима -развијање толеранције -развијање међусобног поштовања -развијање међусобног поверења -учење, неговање и развијање културе понашања и уважавања личности (Примена посебног протокола) 	<ul style="list-style-type: none"> - дијалог -дискусија -усмено излагање -рад у пару -групни рад - игровна активност -искуствена настава -корелативно и инегративни приступ - радионице 	<ul style="list-style-type: none"> -активно слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице -решава проблеме -сарађује са вршњацима и одраслима 	<ul style="list-style-type: none"> -организује и реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику -прати ефекте свог рада -саветује -даје потребне информације 	<ul style="list-style-type: none"> -комуникација -ангажованост -активност -труд -мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност да помогне

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

8. РАЗРЕД

НАСТАВНА ТЕМА: УЧЕЊЕ И НАСТАВА

ЦИЉ ТЕМЕ	МЕТОДЕ И ТЕХНИКЕ РАДА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	ОЦЕЊИВАЊЕ
<p>-Подстицање и развијање основних елемената логичког и критичког мишљења</p> <p>-развијање способности посматрања, самосталног учења и истраживања</p> <p>-Подстицање и праћење активности ученика</p> <p>-подстицање и пружање помоћи слабијим ученицима у савладавању наставног градива</p> <p>- Подстицање ученика на учешће на такмичењима</p> <p>-Упознавање са методама и техникама успешног учења</p> <p>-Планирање радног и слободног времена</p> <p>-стварање атмосфере за успешно и ефикасно учење (примена посебног протокола)</p> <p>-упознавање ученика са потребном документацијом за упис</p>	<p>- дијалог</p> <p>-дискусија</p> <p>-усмено излагање</p> <p>-рад у пару</p> <p>-групни рад</p> <p>- игровна активност</p> <p>-искуствена настава</p> <p>-корелативно и инегративни приступ</p>	<p>-активно слуша и даје предлоге и идеје</p> <p>-закључује</p> <p>-износи своје мишљење</p> <p>-учествује у дискусији</p> <p>-запажа</p> <p>-описује</p> <p>-активно учествује у раду одељењске заједнице</p> <p>-решава проблеме</p> <p>-сарађује са вршњацима и одраслима</p>	<p>-организује и реализује час</p> <p>-усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима</p> <p>-планира садржаје, средства, методе и облике рада</p> <p>-помаже ученику</p> <p>-прати ефекте свог рада</p> <p>-саветује</p> <p>-даје потребне информације</p>	<p>-комуникација</p> <p>-ангажованост</p> <p>-активност</p> <p>-труд</p> <p>-мотивисаност</p> <p>-уважавање</p> <p>-солидарност</p> <p>-спремност да помогне</p>

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ**8. РАЗРЕД****НАСТАВНА ТЕМА: ПОРОДИЦА И ЗДРАВЉЕ**

ЦИЉ ТЕМЕ	МЕТОДЕ И ТЕХНИКЕ РАДА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	ОЦЕЊИВАЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> -подстицање ученика на бављење спортско-рекреативним активностима -развијање међусобног поверења унутар породице-значај љубави и поверења -стицање свести о важности правилне исхране -превенција болести зависности	<ul style="list-style-type: none"> - дијалог -дискусија -усмено излагање -рад у пару -групни рад - игровна активност -искуствена настава -корелативно и инегративни приступ	<ul style="list-style-type: none"> -активно слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице -решава проблеме -сарађује са вршњацима и одраслима	<ul style="list-style-type: none"> -организује и реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику -прати ефекте свог рада -саветује -даје потребне информације	<ul style="list-style-type: none"> -комуникација -ангажованост -активност -труд -мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност да помогне

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

8. РАЗРЕД

НАСТАВНА ТЕМА: КУЛТУРНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛАТНОСТ ШКОЛЕ

ЦИЉ ТЕМЕ	МЕТОДЕ И ТЕХНИКЕ РАДА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	ОЦЕЊИВАЊЕ
<p>-развијање солидарности –Дечија недеља -упознавање ученика са различитим културним садржајима -подстицање ученика на учешће у обележавању Дана школе -развијање еколошке свести и правилног односа према природи.</p>	<p>- дијалог -дискусија -усмено излагање -рад у пару -групни рад - игровна активност -искуствена настава -корелативно и инегративни приступ</p>	<p>-активно слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице -решава проблеме -сарађује са вршњацима и одраслима - учествује у приредбама. хуманитарним акцијама</p>	<p>-организује и реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику -прати ефекте свог рада -саветује -даје потребне Информације -подела задужења -организовање посета (биоскоп, музеј, позориште), -организовање хуманитарних акција</p>	<p>-комуникација -ангажованост -активност -труд -мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност да помогне</p>

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ		8. РАЗРЕД		
НАСТАВНА ТЕМА: УСПЕХ И ДИСЦИПЛИНА				
ЦИЉ ТЕМЕ	МЕТОДЕ И ТЕХНИКЕ РАДА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	ОЦЕЊИВАЊЕ
-анализа успеха и дисциплине на крају класификационих периода - анализа похађања секција, додатне и допунске наставе -дефинисање правила понашања и последица кршења правила	- дијалог -дискусија -усмено излагање -рад у пару -групни рад - игровна активност -искуствена настава -корелативно и инегративни приступ	-активно слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице -решава проблеме -сарађује са вршњацима и одраслима	-организује и реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику -прати ефекте свог рада -саветује -даје потребне Информације	-комуникација -ангажованост -активност -труд -мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност да помогне

НАСТАВНА ТЕМА: ПРЕВЕНЦИЈА НАСИЉА

ЦИЉ ТЕМЕ	МЕТОДЕ И ТЕХНИКЕ РАДА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	ОЦЕЊИВАЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> -Подизање свести и знања о насиљу -Развијање одговорности и управљања сопственим понашањем у конфликтним ситуацијама. -Ублажавање и отклањање последица насиља - развијање тимског духа 	<ul style="list-style-type: none"> - дијалог -дискусија -усмено излагање -рад у пару -групни рад - радионице -искуствена настава -корелативно и инегративни приступ 	<ul style="list-style-type: none"> -активно слуша и даје предлоге и идеје -закључује -износи своје мишљење -учествује у дискусији -запажа -описује -активно учествује у раду одељењске заједнице -решава проблеме -сарађује са вршњацима и одраслима 	<ul style="list-style-type: none"> -организује и реализује час -усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима -планира садржаје, средства, методе и облике рада -помаже ученику -прати ефекте свог рада -саветује -даје потребне Информације -помаже у решавању конфликта 	<ul style="list-style-type: none"> -комуникација -ангажованост -активност -труд -мотивисаност -уважавање -солидарност -спремност да помогне

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА		8. РАЗРЕД		
ЕКСКУРЗИЈА		до три дана годишње		
ЦИЉ ТЕМЕ	МЕТОДЕ И ТЕХНИКЕ РАДА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	ОЦЕЊИВАЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> - организовање посета које омогућавају упознавање са природним лепотама, природно-географским и друштвено – географским облицима - организовање посета и обилазак привредних предузећа - организовање посета и обилазак установа културе - стицање нових знања кроз путовања и дружење ученика и наставника - непосредно упознавање предела, људи и крајева кроз које се пролази. - повезивање теоријске наставе са природом и друштвом. - развијање другарства међу ученицима. - понашање на јавним местима. - развијање присног односа наставника и ученика. - стечена знања и искуства са екскурзије интегрисати у наставни процес 	<ul style="list-style-type: none"> - Дијалогска и демонстративна метода - Разговор кроз дружење ученика и наставника - Игровна активност - Учење путем открића - Истраживачки радови 	<ul style="list-style-type: none"> Упознаје нове садржаје. Посматра Проширује знања Дружење Разговор Пише реферате Израђује паное Црта Фотографише 	<ul style="list-style-type: none"> Примењује оперативни план Пише извештаје Спроводи планиране активности Организује Води бригу о деци Едукује Објашњава 	<ul style="list-style-type: none"> Праћење понашања ученика Праћење реализованости плана и оствареност циљева Ниво примењеног знања у наставном процесу стеченог на екскурзији

НАСТАВНА ТЕМА: ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА

ЦИЉ ТЕМЕ	МЕТОДЕ И ТЕХНИКЕ РАДА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	ОЦЕЊИВАЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> - упознавање ученика са програмом професионалне оријентације - Развијање свести код ученика о личним афинитетима и капацитетима - оспособљавање ученика за самопроцену - Информисање о различитим школама, образовним профилима и занимањима - Упознавање с а светом рада и опробавање ученика и ученица у аутентичним ситуацијама у свету рада и занимања - Анализа сопственог пута професионалне оријентације и доношење самосталне одлуке о избору школе/занимања 	<ul style="list-style-type: none"> - У групама - Чек – листа - Мини предавања - Размена мишљења - Изложба радова - Анкетирање - Линија процене - Дискусија - Евалуација - Рад са картицама - Постер - Претраживање на интернету - Формирање фолдера о путевима каријере - Кључне речи - Симулација - Симулација - Постер - Скала процене - Тематско аргументовање - Тестирање - Круг процене - Рад по станицама - Играње улога 	<ul style="list-style-type: none"> - активно слуша - даје предлоге и идеје - закључује - износи своје мишљење - учествује у дискусији - запажа - описује - активно учествује у раду одељењске заједнице - решава проблеме - сарађује са вршњацима и одраслима 	<ul style="list-style-type: none"> - организује и реализује час - усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима - планира садржаје, средства, методе и облике рада - помаже ученику - прати ефекте свог рада - саветује - даје потребне Информације 	<ul style="list-style-type: none"> - комуникација - ангажованост - активност - труд - мотивисаност - уважавање - солидарност - спремност да помогне

Екскурзија

Разред: Осми

Трајање: три дана

Образовно- васпитни циљеви и задаци	<ul style="list-style-type: none"> - буђење интересовања за новим сазнањима -развијање позитивног односа према националним, културним вредностима републике Србије -развијање интересовања за природу -подстицање и испољавање позитивних емоционалних доживљаја – развијање позитивног односа према националним, културним и естетским вредностима -продубљивање, проширивање и обогаћивање искустава <p><u>Циљ екскурзије</u>, као облика образовно-васпитног рада је упознавање са појавама и односима у природној и друштвеној средини, упознавање са културним, историјским и духовним наслеђем дела Србије који се обилази.</p> <p><u>Задаци</u>: проучавање објеката и појава у природи, узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима.</p>
Садржаји којима се постављени циљеви остварују	<p>Први дан: Полазак у јутарњим часовима ,Аранђеловац- Смедерево (обилазак Смедеревске тврђаве- обилазак главног градског трга,Храм Св.Георгија,Споменик палим борцима Првог Светског рата ,Галерија савремене уметности), Виминацијум, Голубачки град тврђава (Голубачка тврђава је средњовековно утврђење (XIV век) подигнуто на самом улазу у Ђердапску клисуру) ,Лепенски вир (археолошко налазиште), Кладово (смештај,вечера,преноћиште,доручак).</p> <p>Други дан: Доручак у хотелу у Кладову,обилазак Ђердапа, Неготин (Мокрањчева кућа, Музеј Хајдук Вељка), Felix Romuliana (археолошко налазиште римске царске палате),Зајечар (обилазак града), Гамзиградска бања, Ниш (смештај, вечера, преноћиште)</p> <p>Трећи дан: Ниш (доручак, обиласци: Чегар,Беле кула, логор Црвени крст,тврђава,слободна шетња центром града) . Повратак за Аранђеловац до 21 час.</p>

ИОП1, ИОП2, и прилагођавање програма предмета од значаја за националну мањину

„Сл. гласнику РС” - Просветни гласник, број 11/2019 од 15. августа 2019. год.

НАПОМЕНА: Овај правилник је ступио на снагу 23. августа 2019. год, а примењује се од школске 2021/2022. год.

За ученике којима је потребна додатна подршка због тешкоћа у приступању, укључивању и учествовању у образовању и васпитању, планирају се и спроводе мере за отклањање физичких, комуникацијских и социјалних препрека (мере индивидуализације), односно доноси индивидуални образовни план.

6.1. Индивидуални образовни план за ученике са тешкоћама у учењу, сметњама у развоју и инвалидитетом, односно за ученике у ризику од раног напуштања школовања.

Индивидуални образовни план се припрема за ученике којима је због сметњи у развоју и инвалидитета, социјалне ускраћености и других разлога потребна додатна образовна подршка.

Индивидуални образовни план је посебан акт који има за циљ оптимални развој ученика и остваривање исхода образовања и васпитања, у складу са прописаним циљевима и принципима, односно задовољавања образовно-васпитних потреба ученика. За сваког ученика појединачно, према његовим специфичним потребама и могућностима, припрема се прилагођен начин образовања који обухвата индивидуални образовни план, програм и начин рада који садрже:

1) податке о ученику и податке о тиму за додатну подршку;

2) педагошки профил ученика, у ком су описане његове јаке стране и потребе за подршком;

3) план мера индивидуализације, којим се предлажу одређени видови прилагођавања наставе (простора и услова, метода рада, материјала и учила) специфичним потребама ученика;

4) персонализовани програм наставе и учења, којим се предвиђени облици додатне подршке операционализују у низ конкретних задатака и корака, и спецификује распоред, трајање, реализатори и исходи сваке активности;

5) податке о праћењу и вредновању ИОП-а и

6) сагласност родитеља. ИОП се израђује према образовним потребама детета, ученика, односно одраслог, и може да буде прилагођени програм наставе и учења (ИОП 1) и измењени програм наставе и учења за један, више или све предмете (ИОП 2).

Индивидуални образовни план доноси педагошки колегијум на предлог стручног тима за инклузивно образовање. Тим за инклузивно образовање чине одељенски старешина, предметни наставник, стручни сарадник школе, родитељ/старатељ, а по потреби педагошки асистент и стручњак ван школе, на предлог родитеља/старатеља. Родитељ/старатељ даје сагласност за спровођење индивидуалног образовног плана. Наставник, при планирању рада у одељењу, усклађује свој план са индивидуалним образовним планом ученика. Спровођење индивидуалних образовних планова прати просветни саветник

6.2. Индивидуални образовни план за ученике са изузетним способностима

За ученике са изузетним способностима, школа обезбеђује израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана којим се врши проширивање и продубљивање садржаја учења (ИОП 3). Индивидуални образовни план је посебан акт који у овом случају има за циљ оптимални развој и задовољавање образовно-васпитних потреба ученика који постижу резултате који превазилазе очекивани ниво образовних постигнућа.

Индивидуални образовни план за ученике са изузетним способностима укључује:

- 1) податке о ученику и податке о тиму за додатну подршку;
- 2) педагошки профил ученика, у којем су описане његове јаке стране и потребе за подршком;
- 3) план мера индивидуализације, којим се предлажу одређени видови прилагођавања наставе (простора и услова, метода рада, материјала и учила) специфичним потребама ученика;
- 4) персонализовани програм наставе и учења, којим се предвиђени облици додатне подршке операционализују у низ конкретних задатака и корака, и спецификује распоред, трајање, реализатори и исходи сваке активности;
- 5) податке о праћењу и вредновању ИОП-а и
- б) сагласност родитеља.

Индивидуални образовни план доноси педагошки колегијум на предлог тима за инклузивно образовање, односно тима за пружање додатне подршке ученику.

Тим за пружање додатне подршке чине: наставник предметне наставе, стручни сарадник школе, родитељ/старатељ, а по потреби и стручњак ван школе, на предлог родитеља/старатеља.

Родитељ/старатељ даје сагласност за спровођење индивидуалног образовног плана. Наставник при планирању свог рада у одељењу усклађује свој план са индивидуалним образовним планом ученика, укључујући мере и активности предвиђене индивидуалним образовним планом. Он се остварује доминантно у оквиру заједничких активности у одељењу а у складу са потребама ученика.

Спровођење индивидуалних образовних планова прати просветни саветник.